

Sveučilište u Splitu University of Split

SVEUČILIŠNI ODJEL ZDRAVSTVENIH STUDIJA UNIVERSITY DEPARTMENT OF HEALTH STUDIES

Monografija povodom desete obljetnice osnivanja i rada

Monograph on the occasion of the 10th anniversary

2011. -2021.

Sveučilište u Splitu / University of Split

SVEUČILIŠNI ODJEL ZDRAVSTVENIH STUDIJA
UNIVERSITY DEPARTMENT OF HEALTH STUDIES

Monografija povodom desete obljetnice osnivanja i rada

Monograph on the occasion of the 10th anniversary

2011. -2021.

IMPRESSUM

Izdavač/Publisher

Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel zdravstvenih studija
Split, Ruđera Boškovića 35

Mrežne stranice / Website: www.ozs.unist.hr

Urednik / Editor

Prof. dr. sc. Stipan Janković, prim. dr. med.

Asistentica urednika / Editor Assistant

Prof. dr. sc. Davorka Sutlović

Članovi uredništva / Members of the Editorial Board

Izv. prof. dr. sc. Ante Obad, prof. dr. sc. Irena Drmić Hofman, prof. dr. sc. Vjekoslav Krželj, Ljubica Žunić,
dipl. iur., univ. spec. iur., Marija Kulić, dipl. iur., Jadranka Vrsalović, dipl. iur.

Lektor i korektor za hrvatski jezik/ Proofreader for Croatian

Prof. dr. sc. Ivan Bošković

Prijevod, lektura i korektura za engleski jezik/ Translation and Proofreading for English

Sonja Koren, prof.

Dr. sc. Jasmina Rogulj, prof. v.š.

Recenzenti/ Reviewers

Prof. dr. sc. Zoran Đogaš

Prof. dr. sc. Ivan Pavić

Prof. dr. sc. Dragan Primorac

Fotografija i vizualna komunikacija/ Photography and Visual Communication

Ivo Pervan

Izv. prof. dr.sc. Tade Tadić

Arhiv Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija

Prijelom i grafičko oblikovanje/Layout and Graphic Design

Dalmacijapapir d.o.o.

Tisk/Printing

Slobodna Dalmacija print d.o.o.

Naklada/Publication

400 primjeraka

SADRŽAJ/ CONTENTS

RECENZIJE	9
REVIEWS	
PREDGOVOR	23
FOREWORD	
Riječ rektora Sveučilišta u Splitu	25
A Foreword from the Rector of the University of Split	
Riječ pročelnika Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija	27
A Foreword from the Head of the University Department of Health Studies	
SVEUČILIŠNI ODJEL ZDRAVSTVENIH STUDIJA: JUČER, DANAS, SUTRA	33
HISTORY, PRESENT AND FUTURE OF THE UNIVERSITY DEPARTMENT OF THE HEALTH STUDIES	
Sveučilišni odjel zdravstvenih studija: jučer, danas, sutra	35
History, Present and Future of the University Department of the Health Studies	
Uvod	35
Introduction	
Povijest zdravstvenih studija	43
History of Health Studies	
Prijelazno razdoblje: od stručnih do sveučilišnih zdravstvenih studija	69
Transition Period: From the Professional to the University Health Studies	
Perspektive Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija: formiranje Fakulteta zdravstvenih studija	77
Perspectives of the University Department of Health Studies: Establishment of the Faculty of Health Studies	
DJELATNOSTI SVEUČILIŠNOG ODJELA ZDRAVSTVENIH STUDIJA	83
ACTIVITIES OF THE UNIVERSITY DEPARTMENT OF HEALTH STUDIES	
Nastavni programi	85
Study Programmes	
Nastava i studentske aktivnosti	85
Teaching and Student Activities	
Rad u uvjetima COVID-19 pandemije	151
Work at the Time of the SARS-CoV-2 Covid-19 Pandemic in the academic year 2020/2021	
Nastavne baze Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija	157
Teaching Bases of the University Department of Health Studies	
Znanost i međunarodna suradnja	169
Science and international cooperation	
Postupak vrednovanja kvalitete Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu	191
Quality Evaluation Procedure of the University Department of Health Studies, University of Split	
Informatička služba	203
Information Technology Office	
USTROJ, PRAVNI I KADROVSKI POSLOVI	207
ORGANISATION, LEGAL AFFAIRS AND HUMAN RESOURCES	
Ustroj, pravni i kadrovski poslovi	209
Organisation, Legal Affairs and Human Resources	
Ustroj i funkciranje SOZS-a	214
Structure and Functioning of the UDHS	
Interni propisi Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija	220
Internal Regulations of the University Department of Health Studies	
KATEDRE SVEUČILIŠNOG ODJELA ZDRAVSTVENIH STUDIJA	227
ACADEMIC DEPARTMENTS OF THE UNIVERSITY DEPARTMENT OF HEALTH STUDIES	
Katedre Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija	229
Academic Departments of the University Department of Health Studies	
Katedra za sestrinstvo	231
Academic Department of Nursing	
Katedra za primaljstvo	241
Academic Department of Midwifery	
Katedra za radiološku tehnologiju	249
Academic Department of Radiologic Technology	

Katedra za fizioterapiju	259
Academic Department of Physiotherapy	
Katedra za Medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku.....	267
Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics	
Katedra za Društveno-humanističke znanosti	277
Academic Department of Humanities and Social Sciences	
Poslijediplomski studiji	287
Postgraduate Doctoral Study Programmes	
UPRAVA, ZNANSTVENO-NASTAVNO OSOBLJE, SURADNICI I ADMINISTRACIJA SOZS-a	291
MANAGEMENT, SCIENTIFIC-TEACHING STAFF, TEACHING STAFF, ASSOCIATES AND ADMINISTRATIVE STAFF AT THE UDHS	
Uprava, znanstveno-nastavno osoblje, suradnici i administracija SOZS-a.....	293
Management, Scientific-Teaching Staff, Teaching Staff, Associates and Administrative Staff at the UDHS	
IZDAVAČKA AKTIVNOST I KNJIŽNICA SOZS-a	305
THE UDHS PUBLISHING ACTIVITIES AND LIBRARY	
Izdavačka aktivnost i knjižnica SOZS-a	307
The UDHS Publishing Activities and Library	
OSTALE AKTIVNOST NA SVEUČILIŠNOM ODJELU ZDRAVSTVENIH STUDIJA.....	313
OTHER ACTIVITIES OD THE UNIVERSITY DEPARTMENT OF HEALTH STUDIES	
„Alumni“ udruga studenata Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija	315
The UDHS Alumni Student Association	
Studentski zbor i studentske aktivnosti	325
Student Union and Student Activities	
Znakovlje i slogan Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija	337
Symbols and Logo of the University Department of Health Studies	
Kongresi, svečana događanja, aktivnosti u sklopu Dana Sveučilišta i društvena događanja	341
Congresses, Ceremonies, Activities on the Occasion of the University Day and Social Events	

POSVETA

Ova monografija je nastala iz istinske želje da prikažemo značajne događaje koji su prethodili pokretanju, ustroju i radu sveučilišnih preddiplomskih i diplomskih studija, po prvi put na Sveučilištu u Splitu i u Republici Hrvatskoj. Posvećena je generacijama studenata Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija i njihovih nastavnika, kao i onima koji studiraju i koji će studirati na ovom visokom učilištu.

Urednik i uprava SOZS-a

DEDICATION

The rationale for the development of this Monograph was born out of our sincere desire to depict the significant events which preceded the foundation, organisation, and activities of the undergraduate and graduate university studies, based for the first time at the University of Split and the Republic of Croatia. It is dedicated to all past and present generations of students attending the University Department of Health Studies and their teachers as well as all those who are yet to start their studies at this higher education institution.

Editor and the UDHS Management

ZAHVALA

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu izražava veliku zahvalnost Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, kao i glavnim nastavnim bazama: Kliničkom bolničkom centru Split, Nastavnom zavodu za javno zdravstvo ŽSD, Domu zdravlja SDŽ, Zavodu za hitnu medicinu SDŽ i ostalim nastavnim bazama. Zahvaljujemo svim pojedincima koji su pomogli osnivanju, razvoju i radu Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

Posebno hvala svim autorima i suautorima pojedinih poglavlja ove monografije.

Urednik i uprava SOZS-a

ACKNOWLEDGMENT

The University Department of Health Studies, University of Split expresses sincere and heartfelt gratitude to the University of Split, the School of Medicine of the University of Split as well as its main teaching bases: Clinical Hospital Centre Split, Teaching Institute for Public Health, Health Centre, Institute of Emergency Medicine of Split Dalmatia County, and other teaching bases. We would also like to extend our gratitude to all the individuals who helped in the establishment, development, and activities of the University Department of Health Studies of the University of Split.

We express special appreciation to all the authors and co-authors of the chapters included in this Monograph.

Editor and the UDHS Management

RECENZIJE

REVIEWS

DESETA OBLJETNICA RADA SVEUČILIŠNOG ODJELA ZDRAVSTVENIH STUDIJA 2011. – 2021.

THE TENTH ANNIVERSARY OF THE UNIVERSITY DEPARTMENT OF HEALTH STUDIES 2011 - 2021

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu (SOZS) slavi svoju desetu obljetnicu rada, rekao bih, svoje prvo desetljeće. Mlada je to, ali odista značajna ustrojbena jedinica našega Sveučilišta. Tu se obrazuju važni kadrovi u biomedicini i zdravstvu koji su iznimno potrebni našoj državi, ali i svim drugim državama diljem Europe i svijeta. Danas je posebice značajno pri sveučilištu imati kvalitetnu ustanovu koja educira tako deficitarne stručnjake, u tako društveno važnom području.

Svaka je obljetnica odlična prilika za podvući crtlu, načiniti analizu učinjenoga i sagledati stvari u širem kontekstu. Prva desetogodišnjica čini se možda i najtežom jer je to često prekretница u kojoj se potvrđuje ispravni dosadašnji put ili se otvara prilika za prilagodbe i nove smjerove. U ovom slučaju, naš je slavljenik Sveučilišni odjel zdravstvenih studija, već samom činjenicom da je spreman izraditi jedno ovakvo djelo, monografiju koja je puno više od pukog nabranja činjenica, pokazao snagu i opravdao svoj ustroj prije deset godina. Za taj su ustroj, prema mom mišljenju, posebice važnu ulogu imali tadašnji i sadašnji pročelnik sveučilišnog odjela prof. dr. sc. Stipan Janković i tadašnji rektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Ivan Pavić.

Kako je Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu (MEFST) stožerna ustanova pri našem sveučilištu u području biomedicine i zdravstva, to je njegova uloga i u osnivanju SOZS-a bila iznimno važna. Sjećam se dok sam kao prodekan za nastavu i studentska pitanja i zamjenik tadašnjeg dekana Medicinskoga fakulteta u Splitu u dva mandata u razdoblju 2005.-2009. prof. dr. sc. Stipana Jankovića brinuo o zdravstvenim studijima koji su bili u okviru MEFST-a, kako smo obojica s čitavom tadašnjom upravom čvrsto držali stav da su svi naši studenti jednaki i za sve smo željeli postići jednake standarde i težili izvrsnosti, bez obzira o kojem se studijskom programu radi i bez obzira o kojoj je razini studijskog programa riječ. Iz ove perspektive, čini mi se da je taj stav bio temelj svih dalnjih iskoraka koji su učinjeni.

The University Department of Health Studies of the University of Split (UDHS) is celebrating its tenth anniversary, I would say, its first decade. It is a young, but definitely a significant organisational unit of our University. The staff, crucially important in the field of biomedicine and health, are educated at this institution, professionals that are extremely needed not only in our country, but also in all other countries throughout Europe and the world. Today, it is of utmost importance to have a high quality institution at the University that provides education for professionals in shortage occupations in such a socially important area.

Each anniversary is an ideal opportunity for retrospection, for making an analysis of what has been done and for looking at things in a broader context. The first tenth anniversary seems perhaps to be the most difficult one, because it is often a turning point in which the right path that has been followed so far, can either be confirmed or opportunities for adjustments and new directions are to be created. In this case, by showing readiness to produce such a work, namely the Monograph that is much more than a mere enumeration of facts, our celebrant, the University Department of Health Studies, showed strength and justified its establishment ten years ago. In my opinion, the then and current Head of the University Department, Prof. Stipan Janković, PhD and the former Rector of the University of Split, Prof. Ivan Pavić, PhD played a crucial role.

As the University of Split School of Medicine (USSM) is the main institution at our University in the field of biomedicine and health, its role in the establishment of the UDHS was extremely important. I remember that, as the Vice Dean for Education and Student Affairs of the School of Medicine, and the Deputy Dean for two terms from 2005-2009 at the time when Prof. Stipan Janković, PhD, held the position of the Dean, I was responsible for health study programmes that were provided within the USSM. Both of us, together with the entire Management at that time, firmly believed that all our students were equal and we wanted for them to achieve the same standards and we strived for excellence, no matter what study programme and what level of the study pro-

Osamostaljenjem SOZS-a krenuo je snažan zamah u ustroju studijskih programa, pokretanju novih studija na preddiplomskoj i diplomskoj sveučilišnoj razini, usklađivanju s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom i EU smjernicama. Time je pokrenut veliki iskorak u definiranju novih studijskih programa u skladu sa suvremenim ishodima učenja u obrazovanju zdravstvenih radnika s novim kompetencijama i stavovima, pri čemu je splitski SOZS zapravo, odgovorno mogu reći, bio nositelj i promicatelj novih ideja u tadašnjim koordinacijama na razini čitave Republike Hrvatske. Današnji studiji sestrinstva, primaljstva, radiološke tehnologije, fizioterapije i medicinske laboratorijske dijagnostike su dobro utemeljeni i usklađeni sa svim europskim smjernicama i direktivama EU. U skladu s napisanim, očekujem kako će se SOZS i dalje snažno razvijati kao sastavnica Sveučilišta u Splitu.

Uprava Sveučilišnog odjela i Sveučilišta za proslavu desete obljetnice pripremila je publiciranje monografije, dokumenta koji je pred vama, a koji ne iznosi samo standardne podatke o ustrojenim jedinicama, nastavnicima, diplomiranim studentima, rezultate u znanstvenoistraživačkom i stručnom radu i iskorake u međunarodnoj suradnji, već i postignuća na sportskome i kulturnom planu. Ova monografija na vrlo lijep način prikazuje prošlost, sadašnjost i budućnost slavljenika, pa mi je veliko zadovoljstvo i čast bilo prihvati poziv i biti recenzent monografije čiji je izlazak predviđen na dan Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija 12. svibnja 2021. godine. Drago mi je da monografija daje bitno širu sliku od uobičajene o kontekstu stvaranja SOZS-a, o prelasku studijskih programa sa stručne na preddiplomsku i diplomsku sveučilišnu razinu, ali i o vremenu tijekom kojega se razvijala struka, kadrovi i materijalni preduvjeti koji su temelj svih studijskih programa koji se danas izvode. Posebice je istaknuta važnost razvoja ideje o definiranju standarda zanimanja i kvalifikacija zdravstvenih struka jer je taj segment djelovanja istodobno i poziv zdravstvenim institucijama i čitavom zdravstvenom sustavu za usklađivanjem potreba za zdravstvenim radnicima te definiranjem radnih mjesta i koeficijenata s profilom diplomiranih studenata za kojima postoji velika potreba u zdravstvenom sustavu RH.

Kao bivši dekan Medicinskoga fakulteta u Splitu moram istaknuti odličnu suradnju s vodstvom, delatnicima i studentima SOZS-a koja je uvijek bila dobrim primjerom funkcionalne integracije Sveuči-

gramme they were enrolled in. From this perspective, it seems to me that this attitude was the foundation upon which all further steps were taken.

As the UDHS became independent, it provided a powerful impetus towards organisation of study programmes, launch of new study programmes at undergraduate and graduate university levels, harmonisation with the Croatian Qualifications Framework and EU guidelines. This was a big step forward in defining new study programmes in accordance with the modern learning outcomes in the education of health professionals with new competences and attitudes, whereby the UDHS from Split, really, I can conscientiously say that, was the generator and promoter of new ideas in coordinations throughout the Republic of Croatia. Current study programmes in Nursing, Midwifery, Radiologic Technology, Physiotherapy and Medical Laboratory Diagnostics are well-founded and in line with all the European guidelines and EU directives. In accordance with all that has been written, I expect that the UDHS will continue to develop strongly as a constituent of the University of Split.

On the occasion of the celebration of the tenth anniversary, the Management of the University Department and the Management of the University have prepared the publication of a Monograph, a document in front of you, that provides not only standard data on organisational units, teachers, graduates, results in research and professional work and steps taken in international co-operation, but also achievements in sports and culture. This Monograph presents the past, present and future of the celebrant in a very nice way, so it was my great pleasure and honour to accept the invitation to be a reviewer of the Monograph that is scheduled for publication on the Day of the University Department of Health Studies on 12 May 2021. I am glad that the Monograph provides a much broader picture, than is typically the case, about the context of the UDHS establishment, the transition of study programmes from professional to undergraduate and graduate university levels, and about the time during which the profession, staff and material prerequisites underpinning all study programmes have been developed. The importance of generating ideas related to defining occupational standards and qualifications of health professions was especially emphasized, because this operational segment is at the same time an invitation to health institutions and the entire health system to harmonise the needs for health professionals and to define workplaces and coefficients with the profile of graduates much in demand in the health system of the Republic of Croatia.

lišta u Splitu. Vjerujem kako slična uloga MEFST-a mora biti i u osamostaljivanju drugih studijskih programa poput dentalne medicine i farmacije čime bi se napravio novi iskorak u razvoju tih polja biomedicine i zdravstva pri Sveučilištu u Splitu. Takav cjeloviti ogrank biomedicine i zdravstva našega sveučilišta izvrstan je primjer u kojem se može postići puna i prava integracija sveučilišta te ostvariti model departmanizacije kako bi se zajamčila maksimalna učinkovitost u nastavnom i znanstvenoistraživačkom radu, ali i racionalizacija poslovanja.

Zaključno želim istaknuti da je monografija pred vama svojim sadržajem i svojim oblikovanjem jako dobar primjer publikacije tog tipa. Zasigurno će služiti mnogima kao izvor informacija o izvedbi zdravstvenih studija, ali i kao dokument u prikazu obrazloženja potrebe za obrazovanjem različitih stručnjaka u zdravstvenom sustavu te prikazu načina kako je to provedeno na Sveučilištu u Splitu koji zaista može biti ogledni primjer drugima kojima taj put tek predstoji. Iskreno čestitam uredniku i svim autorima na izvrsno obavljenom poslu, a svim čitaljima preporučam štivo koje je istodobno dobar izvor informacija i svjedok izazovnog vremena u kojem su se stvarale nove ideje i krenulo u njihovu realizaciju. Siguran sam da su to jako dobri razlozi koji će i nas starije i iskusnije, ali i mlađe generacije, vezati uz ovu monografiju.

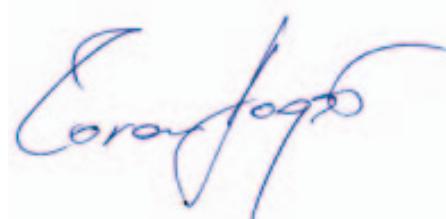
U Splitu, 15. veljače 2021.

As a former Dean of the School of Medicine in Split, I must emphasize the excellent cooperation with the UDHS Management, staff and students, which has always been a good example of the functional integration of the University of Split. I believe that the USSM should play a similar role in providing support to other study programmes, such as Dental Medicine and Pharmacy, to gain their independence, which would make a new step forward in the development of these fields of biomedicine and health at the University of Split. Such a comprehensive area of biomedicine and health at our University is an excellent example of how complete and true integration of the University can be achieved alongside the model of departmentalism in order to maximize efficiency in teaching and research, but also to rationalise business activities.

In conclusion, I would like to point out that the Monograph in front of you, with its content and design, is a very good example of a publication of this type. Many will certainly use it as a source of information on the implementation of health study programmes, but also as a document explaining the need for education of various professionals in the health system and showing how it was done at the University of Split that can really provide a model for others who are yet to follow this path. I sincerely congratulate the Editor and all the authors on doing an excellent job, and I recommend reading this Monograph that is both a good source of information and a witness to the challenging time in which new ideas were created and put into practice. I am sure that these are strong reasons that will connect us, older and more experienced but also younger generations, with this Monograph.

In Split, 15 February 2021

Prof. dr. sc. Zoran Đogaš/ Professor Zoran Đogaš, MD, PhD

DESETA OBLJETNICA RADA SVEUČILIŠNOG ODJELA ZDRAVSTVENIH STUDIJA 2011. – 2021.

10TH ANNIVERSARY OF THE ESTABLISHMENT OF THE UNIVERSITY DEPARTMENT
OF HEALTH STUDIES 2011 - 2021

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu (SOZS) ove godine slavi svoju desetu obljetnicu rada. Neki će možda kazati da to i nisu neke godine, jer, eto, nije prošlo niti pedeset godina, a kamoli stotinu godina. Ne bih se nikako složio s takvim gledištem, jer općenito držim da svaka obljetnica zaslužuje našu pozornost. Prilika je to koju nikako ne bi trebalo propuštati, jer je obljetnica uvijek prigoda u kojoj se rezimira što je učinjeno i što se postiglo u proteklom vremenu, što će se nastojati postići tijekom sljedećih godinu, pet ili deset godina. Naš slavljenik, Sveučilišni odjel zdravstvenih studija, pogotovo zaslužuje obilježavanje svoje desete obljetnice rada. Zašto tako mislim?

U prvom redu stoga što je već proteklo deset godina od osnivanja i početka rada Sveučilišnog odjela, odnosno proteklo je dovoljno vremena da se istakne što je sve postignuto, posebice da se izrazi ocjena o uspješnosti projekta pokretanja sveučilišnih zdravstvenih studija na Sveučilištu u Splitu. Nište manje nije važno obilježavanje ove obljetnice u kontekstu svojedobnih rasprava o ideji pokretanja, odnosno transformacije stručnih studija u sveučilišne studije. Kao tadašnji rektor Sveučilišta u Splitu i jedan od sudionika u takvima raspravama, prisjećam se prijepornih rasprava i brojnih pitanja koja su neminovno proizlazila iz ove iznimno avangardne ideje.

Zahvaljujući osobitoj viziji i objektivnom sa-gledavanju svih relevantnih aspekata, ali i velikoj ustrajnosti prof. dr. sc. Stipana Jankovića, idejnog začetnika i današnjeg pročelnika Sveučilišnog odjela, institucija je osnovana i krenulo se s preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim obrazovanjem zdravstvenih radnika. Tako je prije deset godina započelo sveučilišno preddiplomsko i diplomsko izvođenje studija sestrinstva, primaljstva, radiološke tehnologije, fizioterapije i medicinske laboratorijske dijagnostike. Ova deseta obljetnica dovoljno je dugo, dobro odmjereno razdoblje da se napravi inventura svega što je i kako učinjeno, ali i prigoda da se naznači u kojem smjeru i kako će se dalje dje-

The University Department of Health Studies of the University of Split (UDHS) celebrates its 10th year anniversary of establishment. Some might say those are not impressive numbers, because, well, it has not even been fifty years, let alone a hundred. I would staunchly disagree with such a view, as I generally believe that every anniversary is worthy of our attention. It is an opportunity which should not be missed, for an anniversary presents a chance to review everything done and achieved in the time leading up to the present, while simultaneously enabling us to chart what should be undertaken and achieved during the following year, or five or ten years. The University Department of Health Studies especially deserves the celebration of its 10th anniversary. Why do I think so?

Firstly, because it has been ten years since the University Department was founded, in other words, enough time has passed to highlight all the achievements, and especially to formulate an assessment on the success-fulness of the project entailing the establishment of the university health studies at the University of Split. Of no less importance is the aspect of this anniversary pertaining to the context of the previous discussions about the idea of the creation, or transformation of the profes-sional studies into the university studies. Serving at the time as the Rector of the University of Split and being one of the participants in such discussions I remember the controversial debates and many questions which inevitably emerged from that exceptionally avant-garde idea.

Due to the vision and the objective consideration of all the relevant aspects, as well as the great persistence of prof. Stipan Janković, PhD, the originator and the current head of the University Department, the institu-tion was founded, and the undergraduate and gradu-ate university education of health professionals com-menced. That is how, 10 years ago, the undergraduate and graduate university studies of nursing, midwifery, radiologic technology, physiotherapy, and medical labo-ratory diagnostic were launched. This 10th anniversary is a sufficiently long, nicely measured period to evaluate everything done, the way it was done, as well as an oc-

lovati i razvijati Sveučilišni odjel zdravstvenih studija kao sastavnica Sveučilišta u Splitu.

Uprava Sveučilišnog odjela i Sveučilišta odlučili su desetu obljetnicu proslaviti publiciranjem monografije, dokumenta koji standardno iznosi podatke o diplomiranim studentima, nastavnicima koji su im u tome pomagali, kao i rezultate u znanstvenom i stručnom radu, međunarodnoj suradnji te postignuća na sportskom i kulturnom planu. Tek rijetke monografije, od kojih sam mnoge imao prilike barem prelistati, idu šire, pa, više ili manje kritički, prikazuju prošlost, sadašnjosti i budućnost slavljeničke institucije. Bez velikog razmišljanja odmah sam prihvatio poziv da budem recenzent monografije koja bi trebala ugledati svjetlo dana prigodom proslave desete obljetnice rada 12. svibnja 2021. godine, na Dan SOZS-a.

Recenzentsku ulogu sam prihvatio iz više razloga. Ponajprije stoga što sam držao da, kao suvremenik događaja koje bi se u monografiji mogle iznijeti, ali i kao osoba koja je imala stanovitog udjela u osnivanju Sveučilišnog odjela, mogu iznijeti ocjenu koja bi mogla izdržati i najoštire kritike njenih čitatelja. Potonje poglavito u odnosu na mogućnost da sadržaj monografije bude širi od stereotipnih tiskovina pod ovim naslovom. Priželjkivao sam, poznavajući njenog urednika, i očekivao da će monografija progovoriti i odgovoriti na brojna pitanja koja su se postavljala prilikom odlučivanja o pokretanju sveučilišnih zdravstvenih studija. I bio sam u pravu glede mojih očekivanja.

Naime, već nakon što sam letimično pogledao sadržaj monografije, a posebice poslije pročitanih prvih nekoliko stranica, shvatio sam da je njena namjena znatno šira od toga da bude jednostavan popis ili niz statističkih podataka popraćenih s nekoliko fotografija iz života Sveučilišnog odjela. Što sam dalje čitao sve sam više uviđao da je urednik naumio iznijeti znatno širu sliku, govoreći o tome zašto je trebalo podići studij sa stručne na sveučilišnu razinu, pri tome posebnu pozornost poklanjajući opisu pretpostavki i uvjeta na kojima se započinje izvoditi projekt. Na jednostavan, ali jednak tako uvjerljiv način, prikazuje se kako ništa nije bilo bez potrebe niti bez osnove, posebice ne nepromišljenim hirom i odlukom onih koji su u tome sudjelovali.

Tako se čitatelj upoznaje s dugom poviješću tijekom koje se razvijala struka, kadrovi i materijalne pretpostavke na kojima su utemeljena studijska usmjerenja, počevši od sestrinstva i primaljstva, pa do radiološke tehnologije, fizioterapije i medicinske

casion to highlight the direction in which the University Department of Health Studies of the University of Split will develop and operate in the future.

The managements of the University Department and the University decided to celebrate the 10th anniversary by publishing a monograph, a document which, as a standard, expounds data pertaining to graduated students, teachers who guided them, as well as the results in scientific and professional work, international cooperation and the achievements in the sports and cultural fields. Only rare monographs, out of the many I had the chance to at least browse through, go any wider, and in doing so display the past, present and the future with criticism. Without much hesitation I immediately accepted the invitation to be a reviewer of the monograph scheduled to see the light of day for the occasion of the 10th anniversary of the University Department of Health Studies on the 12 May in 2021.

I accepted the role of the reviewer for several reasons. Foremost because I held the belief that, as a contemporary of the events which could be put forward by the monograph, as well as one who had a certain role in establishing the University Department, I could make an assessment which would be able to withstand even the harshest critics from its readers. The latter particularly regarding the possibility that the contents of the monography may be broader than the conventional printed matter published under such a title. I wished, but also, due to knowing its editor, expected that the monograph would speak and answer the numerous questions made during the decision to launch the University Department of Health Studies. And I was right to expect that.

Even just skimming through the contents of the monograph, and especially after reading the first couple of pages I realised that its purpose is significantly broader than just being a simple list or a string of statistical data accompanied by a few photographs depicting the everyday life of the Department. The more I read the more I ascertained that the editor intended to present a significantly broader picture, shedding light on why the studies should have been elevated from the professional to the university level, and putting special emphasis on description of the assumptions and conditions under which the project was undertaken. In a simple, yet persuasive manner, the monograph shows how nothing was done without the need, including the avoidance of any whims or hasty decisions by the participants.

In such a way the reader is acquainted with a long history of developing the profession, staff, and the resources on which the study programmes of nursing,

laboratorijske tehnologije. Pritom urednik i autori pojedinih priloga sve to promatraju u kontekstu potrebe za obrazovanjem na sveučilišnoj razini studija, kao i njihovo široko objašnjenje potrebe za takvim studijima u odnosu na ishode učenja i kompetencije koje se stječu završetkom pojedinog studijskog programa. Potonje držim posebno značajnim jer su mnogi, kako sam naprijed kazao, prije deset godina gledali s popriličnom dozom rezerve, a čini mi se da tekst monografije pruža odgovore na pitanja i dvojbe koje su se mogle čuti u fazi razgovora o ideji pokretanja sveučilišnih zdravstvenih studija.

Uostalom, u velikoj mjeri na ideji i modelu sveučilišnog obrazovanja kojega je oblikovao Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, u međuvremenu su većina naših i mnoga inozemna sveučilišta pokrenuli slično obrazovanje ili su svoje stručne zdravstvene studije preoblikovali u sveučilišne zdravstvene studije. Premda se u odnosnoj monografiji govori i o tome što bi točno i na kojim mjestima u zdravstvenom sustavu radili diplomirani studenti zdravstvenih studija, držim da je to još uvijek tema kojom bi se trebali pozabaviti svi dionići, počevši od obrazovnih institucija, preko institucija u kojima će se zapošljavati diplomirani studenti, pa do onih koji će njihov znanje trebati.

Zaključno želim kazati da je monografija svojom strukturom i svojim sadržajem nadišla stereotipne publikacije ovakvog tipa. Sigurno će poslužiti kao važan dokument u sagledavanju potrebe i načina na koji je nastao jedan novi model obrazovanja zdravstvenih stručnjaka, ali i kao bibliografski izvor svima onima koji će se ovom temom baviti u stručnom ili znanstvenom smislu. Uredniku i autorima čestitam na dobro obavljenom poslu, a čitateljima preporučujem da pronađu vremena kako bi se upoznali s nastankom jednog izvora koji će sigurno dugo u budućnosti biti mjesto na kojem će se mladi naraštaji napajati novim medicinskim znanjima.

U Splitu, 10. veljače 2021. godine

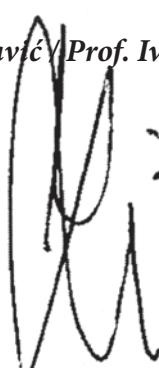
midwifery, radiologic technology, physiotherapy, and medical laboratory diagnostic were founded. Both the editor and the authors of individual contributions observe everything within the context of a need for the university level education and provide broad explanations of the need for such studies regarding learning outcomes and competences gained by completing each study programme. I consider the latter especially significant, as many approached this topic with significant scepticism 10 years ago, and the monograph provides answers to the questions and doubts which could be heard during the discussion phase about launching the Department of Health Studies.

Most of Croatian and many universities abroad created similar study programmes or transformed their professional health studies to university health studies based to a large extent on the idea and model of university education as formulated by the University Department of Health Studies of the University of Split. Although the monograph touches upon what exactly and in which positions within the healthcare system the graduates would work, in my opinion this is the topic which should be considered by all stakeholders, form the education institutions, the institutions which hire the graduates and need their knowledge.

In conclusion, I want to say that this monograph, with its structure and contents, has risen above the stereotypical publications of this type. It will certainly serve well as an important document in observing the needs and ways in which a new model of education for healthcare professionals was created, as well as a bibliographical source to all those who will focus on this topic professionally or scientifically. I would like to congratulate the editor and the authors on a job well done and give a recommendation to the readers to find the time to acquaint themselves with the formation of a source which will certainly be, for the foreseeable future, a place for the acquisition of new medical knowledge for the younger generations.

Split, 10 February 2021

Prof. dr. sc. Ivan Pavić / Prof. Ivan Pavić, PhD

DESETA OBLJETNICA RADA SVEUČLIŠNOG ODJELA ZDRAVSTVENIH STUDIJA 2011. – 2021.

10TH ANNIVERSARY OF THE ESTABLISHMENT OF THE UNIVERSITY DEPARTMENT OF HEALTH STUDIES 2011 - 2021

Monografija „Deseta obljetnica rada Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija“ sustavan je prikaz osnivanja i rada Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija (SOZS), pravnog sljednika Stručnih studija Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Nedvojbeno je da se osnivanjem SOZS-a sustavno pristupilo podizanju kvalitete studija sestrinstva i primaljstva, radiološke tehnologije, fizioterapije i medicinsko laboratorijske dijagnostike. Ispavnim promišljanjem, SOZS već cijelo desetljeće svjedoči da edukacija kadrova i planiranje upisnih kvota u cijelosti može biti prilagođeno potrebama tržišta rada te uskladeno s kvalifikacijskim standardima Hrvatskog i Europskog kvalifikacijskog okvira. A upravo takva obrazovna politika danas je Hrvatskoj potrebna više nego ikada. S druge strane, osnivanje novih institucija bez uključenosti vrhunskih stručnjaka i razvoja interdisciplinarnosti osuđeno je na prosječnost. Svjestan svega toga, prof.dr. Stipan Janković, idejni „otac“ i današnji pročelnik SOZS-a, svojim je entuzijazmom, mudrošću, ustrajnošću i vizionarstvom okupio sjajne stručnjake koji danas svojim djelima i radom svjedoče izvrsnost. Ipak najvažnije je što su SOZS, s velikim entuzijazmom prihvatiли studenti. Oni su usprkos dugoj tradiciji obrazovanja medicinskih sestara i primalja, po prvi put dobili priliku ospozobljavanja na sveučilišnim razinama obrazovanja. Jasno definirane izlazne kompetencije koje se stječu završetkom svih studijskih programa, poučavanje temeljeno na znanstveno dokazanim spoznajama, potpuna prohodnost prema novim razinama obrazovanja ali i mogućnost da se studenti s diplomom splitskog SOZS- putem upisnice u jedinstveni EU Registar zanimanja mogu zaposliti u svim zemljama EU, bez potrebe za diplomasima i supplementima diploma, učinili su SOZS studentima iznimno atraktivnim. To je najbolje vidljivo iz podataka koji govore o konstantnom porastu broja zainteresiranih za upis na SOZS. Istodobno, studenti postaju svjesni da im Sveučilišni odjel zdravstvenih studija, omogućuje i toliko potrebno

The Monograph on the occasion of the 10th anniversary of the University Department of Health Studies“ is a systematic review of the establishment and activities of the University Department of Health Studies (UDHS), a legal successor to the Professional Studies of the School of Medicine, University of Split. There is no doubt that the establishment of the UDHS implied raising the quality of the study programmes of nursing, midwifery, radiologic technology, physiotherapy and medical laboratory diagnostics.

The UDHS has been showing for a decade that education and determination of the enrolment quota can be fully adapted to the needs of the labour market and harmonized with the qualification standards of the Croatian and European Qualifications Framework. And precisely such an educational policy Croatia needs today more than ever. On the other hand, the establishment of new institutions without the involvement of top experts and the development of interdisciplinarity is doomed to mediocrity.

By being aware of this, Prof. Stipan Janković, PhD, the ideological “father” and the current Head of the UDHS, with his enthusiasm, wisdom, perseverance and vision gathered many great experts who have shown excellence in their works. However, the most important thing is that students have welcomed the UDHS with great enthusiasm. Despite a long tradition of educating nurses and midwives, they were given the opportunity to be educated at the university levels for the first time.

What makes the UDHS extremely attractive to students are clearly defined competences acquired upon completion of all study programmes, teaching based on scientifically proven knowledge, access to new levels of education, and the possibility of registration of the UDHS graduates in a single EU Register of Occupations which allows them to work in all EU countries without the need for diplomas and diploma supplements. The data show a constant increase in the number of individuals interested in enrolling in the UDHS. At the same time, students are aware that the University Department of Health Studies provides them with the much-needed

cjeloživotno obrazovanje koje im jamči kontinuirano stjecanje znanja, vještina i stavova s ciljem postizanja maksimalne konkurentnosti na tržištu rada.

Urednik monografije prof.dr. Stipan Janković, apostrofira snažnu ulogu koju su mu u osnivanju SOZS pružili Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, ali i Uprava splitskog sveučilišta. Upravo trajna sinergija SOZS-u i Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu omogućila je istodobno provođenje pet preddiplomskih sveučilišnih studijskih programa (sestrinstvo, primaljstvo, fizioterapija, radiološka tehnologija, medicinska laboratorijska dijagnostika) i tri diplomska sveučilišna studijska programa (sestrinstvo, fizioterapija, radiološka tehnologija) te jedan sveučilišni preddiplomski izvanredni studij (sestrinstvo). Urednik i autori, dali su si truda do u detalje opisati svaki od studijskih programa, obrazložiti njihovu opravdanost te definirati ishode učenja. Nedvojbeno je da je cilj glavnom uredniku bio naglasiti da osim ishoda učenja, SOZS itekako inzistira na jasno definiranim metodama poučavanja ali, što je još važnije i metodama vrednovanja, toliko nužnim u objektivizaciji konačnih ishoda obrazovanja. Čitajući monografiju, čitatelju postaje jasno da SOZS za glavni cilj svoje obrazovne politike postavlja formiranje „cjeloživotnih studenata“ kojima će obrazovanje ostati trajnom inspiracijom, a radoznalost glede stjecanje novih znanja dobro utemeljena trasa koja će usmjeriti njihov profesionalni razvoj. Impresivan je podatak da je tijekom posljednjih deset godina na SOZS-u gotovo 1000 studenata završilo sveučilišne preddiplomske i diplomske studije. Nedvojben je golem impakt tih mlađih i obrazovanih ljudi na podizanje kvalitete zdravstvene zaštite Grada Splita, Splitsko-dalmatinske županije kao i cijele Hrvatske. A kad ti mlađi ljudi osposobljeni za samostalan rad sa usavršenim vještinama kritičkog promišljanja te otvoreni za istraživački rad, poželete kontinuitet edukacije na poslijediplomskim studijima, SOZS u partnerstvu s Medicinskim fakultetom osigurava i tu mogućnost. Time se u cijelosti zatvara cijela vertikala obrazovanja izvrsno osmišljenih studija.

Sve navedeno i kao i brojne druge aktivnosti koje se provode na SOZS, čitatelj može pronaći u ovoj monografiji. Stoga, svima koje žele razumijeti važnost i vrijednost novog modela izobrazbe zdravstvenih djelatnika, najtoplje preporučam da pročitaju ovu monografiju. S druge strane, entuzijastima koji žele pokretati nove studijske programe uteme-

lifelong learning that guarantees the continuous acquisition of knowledge with the aim of ensuring maximum competitiveness in the labour market.

The editor of the Monograph Prof. Stipan Janković, PhD, emphasizes the major role that the School of Medicine and the Management of the University of Split gave him in the process of establishing the UDHS. The permanent synergy between the UDHS and the School of Medicine, University of Split enabled the simultaneous implementation of five undergraduate university programmes (Nursing, Midwifery, Physiotherapy, Radiologic Technology, Medical Laboratory Diagnostics) and three graduate university study programmes (Nursing, Physiotherapy, Radiologic Technology) as well as a part-time undergraduate university study programme (Nursing).

The Editor and the authors made an effort to describe each of the study programmes in detail, explain their justifications and define the learning outcomes. Undoubtedly, the goal of the Editor was to emphasize that in addition to the learning outcomes, the UDHS insists on clearly defined teaching methods but, more importantly, on the evaluation methods, essential in objectifying the final educational outcomes. While reading the monograph, it becomes clear to the reader that the main goal of the UDHS educational policy is forming the life-long learners who see education as a permanent inspiration, and curiosity about acquiring new knowledge as a well-founded route guiding their professional development.

The fact that 855 students have completed undergraduate and graduate university study programmes at the UDHS over the last ten years is impressive. It is beyond doubt that the impact of these young and educated people on raising the quality of health care in Split, Split-Dalmatia County and the whole of Croatia is enormous. And when these young people, trained for the independent work with advanced critical thinking skills and open to research work, want to pursue their education in the postgraduate studies, the UDHS in partnership with the School of Medicine provides this opportunity, too. Thus the entire vertical structure of education is offered.

In this monograph the reader can find all of the above and many other activities carried out at the UDHS. Therefore, I warmly recommend reading this monograph to all wishing to understand the importance and value of a new model of education for health professionals. On the other hand, for enthusiasts looking to launch new study programmes based on knowledge and excellence, the monograph will serve as inspiration for

ljene na znanju i izvrsnosti, monografija će služiti kao inspiracija za put u budućnost utemeljen na stvarnim obrazovnim vrijednostim i znanstvenim činjenicama.

Uredniku i autorima želim svako dobro na njihovom sjajno osmišljenom putu kojeg su započeli s golemin entuzijazmom prije deset godina, a čitateljima želim da im monografija postane inspiracijom u traženju novih znanja ali i sagledavanju mogućnosti, koje su zapravo svugdje oko nas, no samo ih treba prepoznati.

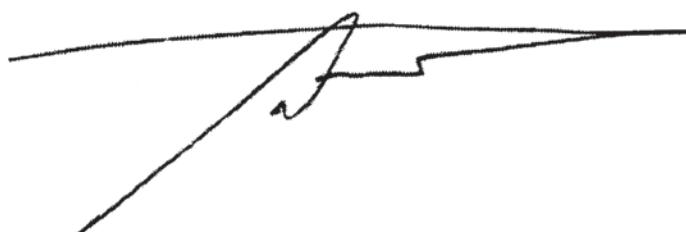
U Zagrebu, 17. veljače 2021.

a journey into the future based on the real educational values and scientific facts.

I wish the Editor and authors all the best on their brilliantly designed journey, which they started with great enthusiasm ten years ago, and I wish the readers that the monograph becomes an inspiration in their search for new knowledge and opportunities, which are all around us, and only need to be recognized.

In Split, 17 February 2021

Prof. dr. sc. Dragan Primorac/ Professor Dragan Primorac, MD, PhD

PREDGOVOR

FOREWORD

Riječ rektora Sveučilišta u Splitu

A Foreword from the Rector of the University of Split

Odluka o osnivanju jednog studija, kada gledam iz današnje perspektive, nije nimalo laka; osobito odluka koja pokriva strukovna zvanja. Potrebna je doista velika energija da se osmisli, elaborira i organizira upravo takav studij.

Pa eto, prije 10 godina imao sam čast biti članom vijeća Medicinskog fakulteta kada su se upravo osmisljivali zdravstveni studiji. Neosporno velika uloga u osnivanju zdravstvenih studija pripada tadašnjem dekanu Medicinskog fakulteta u Splitu prof. dr. sc. Stipanu Jankoviću. Njegova vizija, a i misija osiguravanja više razine sigurnosti življenja, ne samo u našoj županiji nego i regiji, vidimo koliko zapravo znači danas, u situaciji pandemije COVID-19. Ono što je svakako dobro, jest da je prof. dr. sc. Janković kao vizionar imao svesrdno razumijevanje i pomoći tadašnjeg rektora prof. dr. sc. Ivana Pavića. Kao sudionik protoka vremena, rasta i razvoja, a u svojstvu dekana Medicinskog fakulteta u Splitu kroz dva mandata, iz početne skepse, kasnije i sam uviđam, koliko dalekosežni značaj ima stvaranje jednog ovakvog studija. Osobito se to pokazalo kada je stvorena daljnja mogućnost usavršavanju studenata preddiplomskih studija osmišljavanjem diplomskih sveučilišnih studija – magistara zdravstvene struke. Time je omogućeno i daljnje napredovanje na trećoj sveučilišnoj razini poslijediplomskim doktorskim studijima čime se zdravstveni djelatnici po prvi puta izjednačavaju s ostatim zdravstvenim radnicima. Međutim, koliko god imali htijenje, želju i volju, uvijek bivamo suočeni s objektivnim problemima prostornog smještaja

The decision to establish a new study programme, when viewed from today's perspective, is by no means easy; especially a decision covering the professional titles. It takes great energy to design, elaborate, and organise just such a study.

Well, 10 years ago, I had the honour of being a member of the Faculty Council of the School of Medicine when the health studies were launched. Then Dean of the School of Medicine in Split at that time, Prof. Stipan Janković, PhD, undoubtedly played a major role in the establishment of health studies.

His vision and mission of improving the quality of life, not only in our county but also in the region, means a lot in today's situation of the COVID-19 pandemic. Luckily, Prof. Janković, PhD, had the sincere understanding and support provided by then Rector Prof. Ivan Pavić, PhD. Having witnessed the growth and development, as the Dean of the School of Medicine in Split for two terms, from the initial scepticism I soon grew to realize how far-reaching the creation of health studies was.

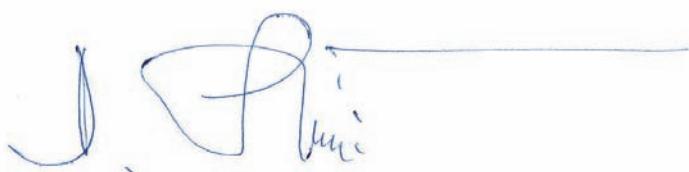
It was especially evident when the opportunity occurred for further development of the undergraduate students by launching the graduate university study programmes. This enabled further advancement to the third university level, the postgraduate doctoral studies, which for the first time, equated these health professionals with other health professionals. Regardless of our desire and will, we always face objective problems such as spatial facilities and the number of scientific and teaching staff – teachers in charge of demanding programmes within a wide range of the university health studies, starting from the programmes of Nursing, Mid-

ovog Sveučilišnog odjela kao i broja znanstveno-nastavnih djelatnika-izvršitelja zahtjevnih programa unutar široke palete sveučilišnih zdravstvenih studija. Počevši od programa Sestrinstva, Primjaljstva i Radiološke tehnologije, do Fizioterapije i Medicinsko-laboratorijske dijagnostike, ali i drugih koji su u planu skorog pokretanja. U nedavnim razgovorima, s prof. dr. sc. Jankovićem, sadašnjim pročelnikom studija, kojeg sam zamolio da se ponovno aktivira (nakon određenog turbulentnog vremenskog perioda depresije i bezizlaznosti daljnje egzistencije sainih studija), uz njegov enormni entuzijazam dobivam hvalevrijedan osjećaj ponovne uspostave reda, rada, discipline i daljnje vizije rasta razvoja i napretka ne samo Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija nego i njegova utjecaja na daljnji rast razvoj i napredak Sveučilišta u Splitu. Možda se čini pretenciozno što u više navrata ističem ulogu prof. dr. sc. Stipana Jankovića, ali, navodeći njegovo ime mislim i na sve one kolege i kolegice koji su itekako uz njegovo vodstvo pridonijeli da danas sveučilišni zdravstveni studiji postanu jedni od najtraženijih studija ne samo na Sveučilištu u Splitu nego i u našoj državi.

Na kraju, koristim i ovu priliku da kao rektor Sveučilišta u Splitu čestitam 10. obljetnicu početka i rada zdravstvenih studija, odnosno Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija u sklopu našeg Sveučilišta: da studijima zaželim daljnji uspješan rast i razvoj, svima nama na ponos, a posebno djelatnicima i nadasve, studentima koji pohađaju i završavaju zdravstvene studije. Sav dosadašnji rad ne bi imao smisla bez uspješnih finalizacija studijskih programa i itekako važne uloge koju upravo ti diplomanti i magistranti znače za sredinu u kojoj živimo kao i naše društvo u cjelini.

U Splitu, 17. veljače 2021. godine

Prof. dr. sc. Dragan Ljutić/ Professor Dragan Ljutić, MD, PhD

Riječ pročelnika Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija

A Foreword from the Head of the University Department of Health Studies

Posebna je privilegija i čast pisati o mladoj visokoobrazovnoj instituciji, Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu (SOZS), čije obrise poznaješ već desetljećima, u prapočetcima. Još od područnih odjela Više škole za medicinske sestre i zdravstvene tehničare u Zagrebu ranih sedamdesetih godina prošlog stoljeća, sporadično otvaranih u Splitu za pojedini stručni program kod značajnije izraženog nedostatka zdravstvenih radnika, do Veleučilišta u Splitu, Stručnih zdravstvenih studija na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu i, napokon, do SOZS-a i njegovog skladnog uzdizanja na razinu moderne sveučilišne ustanove Sveučilišta u Splitu početkom novog milenija, s pregršt raznovrsnih sveučilišnih preddiplomskih i diplomskih zdravstvenih studija u punom cvatu i još njih toliko koji su još u pupoljcima, na čekanju. To nije samo privilegija, čast, nagrada, već i silna odgovornost. Odgovornost za sve „sagrađeno“, razvijeno i u razvoju, ali i za ono što dolazi, poput oluje koja je na trenutak zastala suspregnuta nevidljivom silom, da bi se u nekoj boljoj budućnosti pretvorila i zacijelo razvila u svom punom sjaju i sadržajnom bogatstvu. Raspon je ovo razmišljanja sudionika i promatrača desetljetnih događaja, promišljanja i traženja, propitkivanja i lutanja, gledanja u druge, stalno misliš veće, puno bolje i snažnije. Veliki je to izazov; u isječku recentne turbulentne povijesti sadašnjosti toliko velik da zbunjuje pri donošenju bilo kakvih, osobito dalekosežnijih razvojnih odluka. Ipak, kako bilo, Sveučilišni odjel zdravstvenih studija naša je sretna činjenica: Zamišljen i konstituiran

It is a special privilege and honour to write about a young higher education institution, the University Department of Health Studies of the University of Split (UDHS). From the regional departments of the Advanced School of Nursing and Health Technicians in Zagreb in the early 1970s, periodically opened in Split for particular professional programmes in situations when a significant shortage of health professionals occurred, to the Polytechnic of Split, Professional Health Studies at the School of Medicine of the University of Split and, finally, to the UDHS and its harmonious rise to the level of a modern university institution of the University of Split at the beginning of the new millennium, with a handful of various undergraduate and graduate university health study programmes in full bloom and many more still in buds, pending.

But it is not only a privilege, an honour, a reward, but also a great responsibility. The responsibility for everything that was “built”, developed and has been developing, but also for what is to come as a storm that has stopped for a moment, suppressed by an invisible force, only to develop in a better future and show its full splendour and richness of content.

This is the contemplation of a decades-long participant and observer of events, thinking, searching, questioning, and wandering, looking at others- you constantly think bigger, better, and much stronger. It is a great challenge, so great in a fragment of the recent turbulent history of the present, that it seems confusing when making any, and especially far-reaching development decisions.

However, the University Department of Health Studies of the University of Split is our fortunate fact. At the

2010. kao Fakultet zdravstvenih studija, nastojanjem i odlukama Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske i Senata Sveučilišta u Splitu, započeo je s radom kao sveučilišni odjel akademске godine 2011.-2012. Deset godina rada prošlo je u trenu. I kao što je red i dobar običaj, tu prvu razumnu, zaokruženu cjelinu rada i razvoja valja obilježiti, darovati joj *monografiju*. Da se zna, da ostane zapisano, jer neki stariji i mudriji od mene rekoše: „Što nije zapisano, nije se ni dogodilo“!

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu je pravni slijednik Stručnih studija Medicinskog fakulteta u Splitu i prva zdravstvena, sveučilišna visokoobrazovna institucija u samostalnoj Republici Hrvatskoj. Ustrojen je po „Hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika“ i po ugledu na nizozemski „Model makroučinkovitosti visokoobrazovnog sustava“, uvažavajući cijeli niz posebnosti postojećeg Hrvatskog obrazovnog sustava i tržišta rada zdravstvenih profesija. Posebnost SOZS-a u odnosu na slične institucije u RH je u činjenici da su svi sveučilišni studijski programi vertikalizirani, a zajednički predmeti horizontalno povezani pa studenti na ovoj sveučilišnoj sastavniči, koji ispunjavaju određene uvjete, mogu završiti sveučilišni preddiplomski, diplomski te poslijediplomski studij. Posebnost se sastoji i u tome što su upisne kvote za svaki studijski smjer određene prema potrebama tržišta radne snage četiriju dalmatinskih županija. Svi studijski programi, preddiplomski i diplomski, izvode se u cijelosti prema izrađenom planu i programu te dopusnicama Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Štoviše, SOZS je jedino visoko učilište u Republici Hrvatskoj koje je do sada u cijelosti implementiralo postulate Bolonjske deklaracije i Hrvatski kvalifikacijski okvir u potpunosti usklađen s EU kvalifikacijskim okvirom, a oba vode prema zajedničkom EU Registru zanimanja kao glavnom cilju. Ishodni profil moderno osmišljenih programa je zdravstveni profesionalac sa širokom intelektualnom osnovicom koja omogućuje ispravno kliničko odlučivanje, koji raspolaže svim potrebnim kliničkim vještinama koje mu omogućuju samostalno i odgovorno izvršavanje svih procedura u svakodnevnoj praksi. Stečena znanja, vještine i stavovi će omogućiti zdravstvenim radnicima da učinkovito odgovore na sve potrebe pacijenata i osiguraju im sigurnu, kompetentnu i etičnu zdravstvenu skrb. Od niza novousvojenih stajališta diplomiranih studenata, najvažnija je svijest o nužnosti cjeloživotnog uče-

beginning, in 2010, it was conceived and constituted as the Faculty of Health Studies, but by the will and decisions of the Ministry of Science and Education of the Republic of Croatia and the Senate of the University of Split it started as the university department in the academic year 2011/2012. Ten years of work have passed in an instant and we have decided to make a *Monograph* to mark the 10-year work and development anniversary, because people older and wiser than me once said: "If it's not written down it didn't happen"!

The University Department of Health Studies (UDHS) is the legal successor of the Professional Studies of the School of Medicine in Split, and the first health higher education institution in Croatia. It was organised according to the "Model of university education of health professionals in the Republic of Croatia" based on the Dutch "Model of macro-efficiency of the higher education system", considering a few specifics of the existing Croatian education system and labour market of health professions.

The uniqueness of the UDHS in relation to similar institutions in Croatia lies in the fact that there is a vertical structure of all our study programmes, and common courses are horizontally connected, so our students who meet certain requirements can finish undergraduate, graduate, and postgraduate studies. Enrolment quotas for each study programme meet the requirements of the labour markets in four Dalmatian Counties. All study programmes, undergraduate and graduate, are carried out entirely according to the developed curricula and obtained licenses from the Ministry of Science and Education of the Republic of Croatia.

Moreover, the UDHS is the only higher education institution in the Republic of Croatia that has so far fully implemented the principles of the Bologna Declaration, and the Croatian Qualifications Framework is fully aligned with the EU Qualifications Framework, both leading to the EU Register of Occupations as the main goal. Such programmes create health professionals with broad intellectual base enabling accurate decision making, and having all necessary clinical skills for performing all procedures in everyday practice independently.

Acquired knowledge, skills and qualities enable health workers to respond effectively to patient needs and provide safe, competent, and ethical care.

One of the most important newly adopted attitudes is the awareness of the necessity of lifelong learning and the ethical dimension of the profession and service to the community by constantly improving health and quality of life. Our high-quality study programmes are regularly supplemented with new contents in accord-

nja, etičkoj dimenziji profesije te odgovornom služenju zajednici, stalno unaprjeđujući kvalitetu života i zdravlja ljudi. Ionako kvalitetni studijski programi stoga se redovito dopunjavaju novim sadržajima, sukladno razvoju znanosti i novih stručnih spoznaja.

Kako je SOZS među najmlađim sastavnicama Sveučilišta u Splitu, to je odjelu pružilo priliku definiranja suvremenog strateškog određenja znanstvenih istraživanja, što uključuje interdisciplinarnost, orijentiranost prema znanstvenim projektima i relevantnost s obzirom na potrebe društva. Znanstvena se aktivnost, osim na samom SOZS-u, obavlja i u partnerskoj instituciji – Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, te glavnim nastavnim bazama: Kliničkom bolničkom centru Split, Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Županije splitsko-dalmatinske, Domu zdravlja Split-sko-dalmatinske županije, te županijskom Zavodu za hitnu medicinu. Znanstveno-istraživački rad uglavnom se obavlja u laboratorijima Medicinskog fakulteta u Splitu, a znanstvenu suradnju odjel ostvaruje i s drugim visokoškolskim institucijama Sveučilišta u Splitu: Pravnim fakultetom, Umjetničkom akademijom te Fakultetom elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje, kao i s partnerskim sveučilišnim ustanovama u Hrvatskoj, članicama Dekanske konferencije Fakulteta zdravstvenih studija Republike Hrvatske.

Odjel znanstvenu suradnju ostvaruje i s Faculty of Nursing, Sør-Trøndelag University College (HIST), sada NTNU u Trondheimu iz Norveške, s kojim ima potpisani ugovor o suradnji na znanstveno-istraživačkim projektima i razmjeni studenata, nastavnika i administracije (ERASMUS program), kao i s Fakultetom za zdravstvene vede Sveučilišta u Mariboru i Karolinska Institutom iz Švedske.

U posljednjih deset godina znanstvenici i nastavnici SOZS-a, u različitim oblicima zaposlenosti (stalno zaposleni, zaposleni u nepunom radnom vremenu, nastavnici s Medicinskog fakulteta u Splitu te vanjski suradnici), sudjelovali su ili trenutno sudjeluju kao voditelji ili suradnici na domaćim i međunarodnim znanstveno-istraživačkim i edukacijsko-institucijskim projektima, te su u proteklih deset godina objavili nekoliko tisuća relevantnih znanstvenih i stručnih članaka. Više njih i u najprestižnijim svjetskim časopisima.

Broj publikacija, koje su objavili *stalno zaposleni* nastavnici SOZS-a, u znanstveno-nastavnom i nastavnom zvanju, u indeksiranim bazama Web of Science (WoS) i Scopus je skoro 1.000. Citiranost radova nastavnika SOZS-a iznosi i do nekoliko sto-

ance with the development of science and new professional knowledge.

Since the UDHS is among the youngest components of the University of Split, it provided the Department with the opportunity to define a modern strategic definition of scientific research, which includes interdisciplinarity, orientation towards scientific projects and relevance to the needs of society. Scientific activity is performed at the UDHS and in the partner institution - the School of Medicine of the University of Split, and the main teaching bases: Clinical Hospital Centre Split, Teaching Institute of Public Health of Split-Dalmatia County, Health Centre of Split-Dalmatia County, and Institute of Emergency Medicine of Split-Dalmatia County.

Scientific research work is mostly performed in the laboratories of the School of Medicine in Split, and the Department cooperates with other higher education institutions of the University of Split: Faculty of Law, Academy of Arts, and Faculty of Electrical Engineering, Mechanical Engineering and Naval Architecture, as well as with partner higher education institutions in Croatia, members of the Deans conference for the Faculties of Health Studies in the Republic of Croatia.

The UDHS cooperates with the Faculty of Nursing, Sør-Trøndelag University College, NTNU, in Trondheim, Norway (the cooperation is established through mobility programmes Erasmus or Erasmus + programme), the Faculty of Health Sciences of the University of Maribor, and Karolinska Institutet, Sweden.

In the last ten years, scientists and teachers of the UDHS, in various forms of employment (permanent employees, part-time employees, teachers from the School of Medicine in Split and external associates) have participated or are currently participating as leaders or associates in domestic and international scientific-research and institutional projects and have published several thousand relevant scientific and professional articles, some of them in the prestigious international scientific journals.

The number of publications that *permanent employees* of the UDHS in the scientific-teaching and teaching grades have published, in the indexed databases Web of Science (WoS) and Scopus is almost 1000. The citation index is up to several hundred per paper, and the total citation index of some, though rare, teachers is up to more than ten thousand citations and h-factor higher than 60. Lifelong learning programmes have been regularly implemented at the UDHS, and scientific-educational and educational staff traditionally participate in the work of the Croatian Spring Paediatric School, organize,

tina po radu, a ukupna citiranost pojedinih (doduše rijetkih) nastavnika iznosi i do više od deset tisuća citata, s h-faktorom većim od 60.

Na SOZS-u se redovito provode programi cjeloživotnog obrazovanja, a znanstveno-nastavni i nastavni kadrovi tradicionalno sudjeluju u radu Hrvatske proljetne pedijatrijske škole, organiziraju i aktivno sudjeluju u organizaciji tečajeva stalne medicinske izobrazbe, ljetnih škola te brojnih kongresa u zemlji i inozemstvu.

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija je izravno orijentiran na tržište rada i potrebe društva u zdravstvu, čime se izravno ostvaruje transfer stičenih znanja. U suradnji s Cochrane centrom Hrvatska i inozemnim partnerima, kroz institucijski projekt „Promicanje zdravstvene pismenosti djece i mladih“ (broj projekta SOZS-IP-2020-2), SZOS je iznjedrio udžbenik o zdravlju za djecu u osnovnoj školi *Knjiga dobrih odluka o zdravlju: kako ispravno razmišljati o zdravlju*, koji je objavio Norveški institut za javno zdravstvo. Cilj je društva promicati principe *Medicine utemeljene na dokazima* te organizirati i poticati visokokvalitetne edukacijske programe diljem Hrvatske, ali i u susjednim zemljama, te podupirati autore tijekom postupka izrade Cochrane sustavnih pregleda. Ponosni smo na pokretanje i započete pripreme za osnivanje Hrvatskog ogranka za područja *sestrinstvo i primaljstvo*, čiji su iznimno aktivni članovi troje znanstveno-nastavnih i nastavnih djelatnika SOZS-a.

Težište rada u dolazećem razdoblju bit će *razvoj specijalizacija za medicinske sestre* (VII. djelomični stupanj obrazovanja) i mikrospecijalizacija. Upravo su te mikrospecijalizacije (engl. Micro-credentials) potaknute raznim mjerama za podizanje kvalitete zdravstvene skrbi Europske unije. Potom, nastavak rada na *digitalizaciji diploma* slijedom EU projekta digitalizacije diploma u projektu „11 sveučilišta“ u čijem je sastavu i Sveučilište u Splitu, te *rad na razvoju umjetne inteligencije*, npr. kroz stvaranje vlastitih baza medicinskih podataka i sl. Nadalje, u sklopu realizacije strateških ciljeva, s ciljem poboljšanja kapaciteta za provedbu vrhunskih istraživanja za daljnji prijenos znanja i vještina koji mogu u značajnoj mjeri pridonijeti društvenom i gospodarskom razvoju, planirano je skoro osnivanje dvaju Centara za istraživanje: *Znanstvenog centra za istraživanje utjecaja kvalitete života i prehrane na razvoj bolesti probavnog sustava* te *Znanstvenog centra za unaprjeđenje kliničkih vještina SOZS-a*. To uključuje

and actively participate in the implementation of continuing medical education courses at the UDHS, summer schools, and numerous congresses in the country and abroad. The University Department of Health Studies is directly oriented to the labour market and health care needs of society. Through the institutional project “Promoting health literacy of children and youth” (project number SOZS-IP-2020-2) the UDHS in cooperation with the Cochrane Centre Croatia and foreign partners wrote a textbook on health for children in primary school *A book of good health decisions: how to think about health properly*, published by the Norwegian Institute of Public Health. The goal of society is to promote principles of *Evidence-based medicine* and to organize and encourage high-quality educational programs throughout Croatia, but also in the neighbouring countries, and to support authors during the process of writing Cochrane systematic reviews. We are proud to launch and start preparations for establishing the Croatian Branch for fields *Nursing and Midwifery* whose very active members are three scientific-educational and educational employees of the UDHS. The focus of our work in the next period will be *development of specializations* for nurses and micro credentials. The micro credentials are encouraged by various measures to raise the quality of health care in the European Union. Then we will continue working on *digitization of diplomas* following the EU project of digitization of diplomas in the project “11 universities” which includes the University of Split, and *work on the development of artificial intelligence*, e.g., through the creation of our own medical databases, etc. Furthermore, as part of the realization of strategic goals, with the aim of improving the capacity to conduct cutting-edge research for further transfer of knowledge and skills that can significantly contribute to social and economic development, it is planned to establish two Research Centres in the near future: *Scientific Centre for the Research on the Impact of Quality of Life and Nutrition on the Development of Digestive System Diseases and Scientific Centre for the Improvement of Clinical Skills at the UDHS*. It includes the establishment of the scientific-teaching units for the application of learning outcomes in nursing, midwifery, radiologic technology, physiotherapy, and medical laboratory diagnostics. The establishment of scientific centres, as well as the interdisciplinary scientific research that would be conducted there, will ultimately be directed towards the applied research in the health care for the needs of the wider community. At the same time, it will contribute to the formation of the research groups and development of *the centres of excellence*.

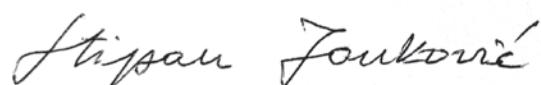
i osnivanje pripadajućih znanstveno-nastavnih jedinica za primjenu ishoda učenja na profesionalnu karijeru u sestrinstvu, primaljstvu, radiološkoj tehnologiji, fizioterapiji i medicinsko-laboratorijskoj dijagnostici. Etabliranje znanstvenih centara, kao i interdisciplinarna znanstvena istraživanja koja bi se u njima provodila, u konačnici će biti usmjereni prema primijenjenim istraživanjima u zdravstvu za potrebe šire društvene zajednice u cjelini. Ujedno će pridonijeti formiranju istraživačkih skupina i razvoju *centara izvrsnosti*.

U podizanju kvalitete znanstvenog rada i publikiranja, bitan segment je i *uključivanje studenata* i vrijednih članova *Alumnija SOZS-a* u znanstveno-istraživački rad, što će biti i dodatno potaknuto skromnim osnivanjem internog odbora SOZS-a za probir najkvalitetnijih završnih i diplomskih radova studenata radi njihove objave u sveučilišnom časopisu *ST- OPEN*, te upravo pokrenutom časopisu *SOZS-a Croatian Journal of Health Studies* te drugim stručnim i znanstvenim časopisima.

Naša najveća snaga su izvrsni studenti, među najboljima u Republici Hrvatskoj, iskusni i kvalitetni nastavnici, te dobro ustrojene i visoko motivirane stručne i administrativne službe. Zato s ponosom ističem kako je SOZS uistinu jedna dobra priča, bez obzira na brojne probleme s kojima se svakodnevno susrećemo. Držim da je odjel na dobrom putu skorog prerastanja u Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, u svom području rada vodeću instituciju u široj regiji, te da će sustavnim praćenjem provedbe planiranih aktivnosti i postavljenih rokova te vanjskim vrednovanjem izvrsnosti to i potvrditi. Ipak, za postizanje predviđenih ciljeva potrebni su najkvalitetniji kadrovi, dodatno vrijeme, odgovarajući prostor i financijska sredstva, te snažna potpora Sveučilišta u Splitu i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

In improving the quality of scientific work and publishing, an important segment is the involvement of students and valuable members of the UDHS alumni in the scientific research work. In the near future the UDHS will establish the internal committee for the selection of the highest quality final and graduate theses of students for their publication in the university journal *ST- OPEN*, and the newly launched magazine of the UDHS *Croatian Journal of Health Studies* as well as in other professional and scientific journals. Our greatest strengths are our excellent students, who are among the best in the Republic of Croatia, experienced and high-quality teachers, and well-organized and highly motivated professional and administrative services. That is why I am proud to point out that the UDHS is definitely a good story, regardless of many problems we face every day. I believe that the Department is well on its way to soon become the Faculty of Health Studies of the University of Split, a leading institution in its field in the wider region, which will be confirmed by systematic monitoring of the implementation of the planned activities and external evaluation of excellence. However, in order to achieve these goals, we need the highest quality staff, additional time, adequate space and financial resources, and strong support from the University of Split and the Ministry of Science and Education of the Republic of Croatia.

Stipan Janković

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija: jučer, danas, sutra

History, Present and Future of the University
Department of Health Studies

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija: jučer, danas, sutra

History, Present and Future of the University Department of Health Studies

Stipan Janković

Uvod

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija (u dalnjem tekstu: SOZS) je pravni sljednik Stručnih studija Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, odnosno visokoobrazovna institucija koja je nastala zajedničkom voljom i odlukama nadležnih tijela Medicinskog fakulteta i Sveučilišta u Splitu 2010. godine.

Razlozi za osnivanje ovog visokog zdravstvenog učilišta mogu se sažeti u tri međusobno povezane cjeline:

a) Uz brojne razloge, u prvom redu zbog potrebe podizanja razine i kvalitete obrazovanja te usklađivanja sustava visokog obrazovanja s obrazovnim sustavima zemalja EU i stvaranja uvjeta za postupno prihvatanje jedinstvenog EU Registra zanimanja nakon implementacije Hrvatskog kvalifikacijskog okvira, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu je, uz ostalo, odlučio osnovati preddiplomski i diplomski studijski program miomedicine i zdravstva na višoj, sveučilišnoj razini. Istaknuta je želja i potreba Medicinskog fakulteta za njegovo prerastanje u snažnu znanstveno-istraživaču instituciju i bitno snažnije profiliranje u tom smislu, što je ubrzo nakon toga i ostvareno, te razvoj međunarodno poznatljivog biomedicinskog centra izvrsnosti i regionalnog lidera u zdravstvenoj izobrazbi, razvoju struke i znanosti. 'Oslobađanje' Medicinskog fakulteta od mnoštva obveza vezanih uz održavanje Stručnih studija s velikim brojem studenata samo bi ubrzalo ostvarenje strateških

Introduction

The University Department of Health Studies (UDHS) is a legal successor of the Professional Studies of the School of Medicine, the higher education institution established by decisions of the competent authorities of the School of Medicine and the University of Split in 2010.

The reasons for the establishment of this higher education institution are numerous, and can be summarized in three interrelated units:

a) Due to numerous reasons (primarily the need to increase the level and quality of education and harmonize the higher education system with educational systems of the EU and create conditions for the gradual adoption of the EU Register of professions after the implementation of the Croatian Qualifications Framework) the School of Medicine, University of Split decided to launch the undergraduate and graduate study programmes in Biomedicine and Health at the higher, university level. Furthermore, there was a desire and need of the School of Medicine to grow into a strong scientific research institution, or at least significantly stronger, which was soon achieved, and to develop the internationally recognized biomedical center of excellence and become the regional leader in the health education, professional development, and science. "Releasing" the School of Medicine from the multitude of responsibilities related to the Professional Studies with many students would only accelerate the achievement of the School's strategic goals. That is why the School of Medicine, Uni-

ciljeva Fakulteta. Zato je Medicinski fakultet u svojoj Strategiji razvoja od 2009.-2014. godine, uz ostalo naznačio i pokretanje preddiplomskih i diplomskih studijskih programa biomedicine i zdravstva na sveučilišnoj razini temeljenih na postulatima Bolonjske deklaracije, a među njima osobito studije Sestrinstva, Fizoterapije i Radiološke tehnologije.

- b) Senat Sveučilišta u Splitu, uz druge strateške projekte, podržao je ideju Medicinskog fakulteta na 54. sjednici Senata održanoj 16. II. 2011. te ju jednoglasno prihvatio i ugradio u prioritetni program rada za razdoblje od 2010.-2014. godine, uz predviđeni početak rada nove sastavnice Sveučilišta već od ak. god. 2011./2012.
- c) Treća, najveća i najvažnija cjelina, odnosno skupina razloga je stručno-znanstvena, društvena i ekonomski opravdanost pokretanja nove sveučilišne sastavnice, što ponajbolje argumentira nešto poduzi citat iz Elaborata o pokretanju Studija, uz napomenu da je Elaborat napravljen za pokretanje Fakulteta zdravstvenih studija:

„Društvenu opravdanost pokretanja Fakulteta zdravstvenih studija potvrđuju svi recentni podaci županijskih zavoda za zapošljavanje, strateški ciljevi iz Smjernica za visoko obrazovanje dalmatinskih županija, projekcije razvoja i mogućnosti zaposlenja ovih djelatnika na godišnjoj razini Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske, kao i vlastite, vrlo precizne analize stanja i potreba najvažnijih profila zdravstvenih radnika, bez kojih nije moguće funkcioniranje zdravstvenog sustava u županijama Južne Hrvatske i Republici Hrvatskoj u cjelini. Dodatnu društvenu opravdanost potvrđuju i egzaktni podaci na razredbenim ispitima o veoma izraženom interesu završenih srednjoškolaca za obrazovanjem u navedenim profesijama, jer se na jedno raspoloživo upisno mjesto na studijskim smjerovima u pravilu javljaju najmanje tri kandidata, a na nekim studijskim smjerovima i do 20., te očekivano znatno povećano zapošljavanje ovih kadrova nakon uvođenja brojnih novih zanimanja u javnom i privatnom sektoru biomedicine i zdravstva RH. U slijednjem razdoblju. Otvaranje nove sastavnice Sveučilišta u Splitu, za čiji rad postoje sve potrebite pretpostavke, obogatit će paletu visokoobrazovnih

versity of Split in its Development Strategy 2009 – 2014 specified launching of the undergraduate and graduate study programmes in Biomedicine and Health at the university level based on the principles of the Bologna Declaration, and among them the study programmes of Nursing, Physiotherapy and Radiological technology.

- b) The Senate of the University of Split, along with other strategic projects, supported the idea of the School of Medicine at its 54th session held on February 16, 2011, and unanimously accepted and incorporated it into its priority work program for the period 2010-2014, with expected launching of a new constituent of the University of Split in the academic year 2011/2012.
- c) The third, largest and most important unit, i.e., group of reasons is the professional-scientific, social, and economic justification of launching the new university constituent of the University of Split, which is best confirmed by a slightly longer quote from the Study on launching the Study programmes, noting that the Study was made to launch the Faculty of Health Studies:

“Social justification of launching the University Department of Health Studies is confirmed by recent data of the Croatian Employment Service in the Split-Dalmatia county, strategic objectives from the Guidelines for Higher Education in Dalmatian counties, Ministry of Health and Social Welfare of the Republic of Croatia’s projections of development and employment opportunities on annual basis, draft Strategy for Development of Science, Higher Education and Technology, as well as our own very precise analysis of the current situation and needs for the most important types of health professionals required for proper functioning of the health system in the southern Croatian counties and the Republic of Croatia. It is additionally confirmed by exact data on a very strong interest of high school graduates for health professions education because there have been at least three candidates apply per one available place, and in some study programmes up to 20, and expected increased employment of these health professionals after introducing numerous new professions in public and private sectors. The interest of the School of Medicine and the University of Split expressed in strategic documents and plans is very important in considering the social justification of the establishment of a new faculty. These studies have enriched the range of higher education opportunities of our University and offered very attractive universi-

mogućnosti našeg Sveučilišta i ponuditi mladim ljudima naše regije, i cijele Republike Hrvatske, vrlo atraktivne sveučilišne studijske programe.

Dobro je poznata činjenica da samo sveučilišni studiji ospozobljavaju studente za obavljanje poslova u visokom obrazovanju i znanosti, poslovnom svijetu, javnom i privatnom sektoru, s jasno definiranim kognitivnim znanjima, vještinama i stavovima, te usmjeravaju na razvoj i primjenu znanstvenih i stručnih dostignuća u praksi. Istovremeno osigurava cijelu vertikalnu obrazovanja: preddiplomska sveučilišna razina, diplomska i poslijediplomska sveučilišna razina. Također smo sigurni da će se, pored navedenoga, organizacijski i kadrovski profilirati u vrhunsku sveučilišnu instituciju za cjelivotno učenje brojnih, kako tradicionalnih, tako i novih profesija u našoj regiji i Republici Hrvatskoj.

Čvrsto smo uvjereni da će nova sastavnica Sveučilišta u Splitu – Fakultet zdravstvenih studija, biti visokoobrazovna institucija koja će ustrojavati i izvoditi sveučilišne, a prema potrebi tržišta rada i stručne preddiplomske, diplomske i poslijediplomske studijske programe, obavljati stručni i znanstveni rad u području biomedicine i zdravstva, te ustrojiti i provoditi izdavačku i bibliotečnu djelatnost za potrebe nastave te stručnog i znanstvenog rada...“

Slijedeći odluke Bečkog kongresa, druga Ministrska konferencija SZO (WHO Ministerial Conference on Nursing and Midwifery in Europe) održana je u Münchenu u lipnju 2000. godine. Na njoj su donesene važne odluke i predložena strategija koja je korjenito promijenila obrazovanje u sestrinstvu. Posebna pozornost posvećena je elementarnom obrazovanju u sestrinstvu, definirana su temeljna načela i uspostavljeni minimalni zahtjevi, te istaknuta nužnost nastavljanja izobrazbe medicinskih sestara i nakon osnovnog školovanja. Ovaj je dokument bio okvir za predložene promjene, a predviđeno je da svaka europska država samostalno napravi svoj akcijski plan kojim bi ostvarila zadatke i preporuke istaknute u njemu.

Kao i u ostalim evropskim državama, i zdravstvo u Republici Hrvatskoj, osim medicinskih sestara, treba zdravstvene radnike koji će vladati temeljnim znanjima i vještinama zdravstvenih djelatnosti u okviru svoje profesije, odnosno zanimanja, kako bi se uspješno odgovorilo iskušenjima u zdravstvu 21. stoljeća.

Najbolji način za to je obrazovanje zdravstvenih radnika na višim i najvišim sveučilišnim razinama, uskladeno s postojećim i općeprihvaćenim europ-

ty study programmes in the field of Biomedicine and Health to young people.”

It is a well-known fact that only university studies train students to perform jobs in higher education and science, the business world, the public and private sectors, with clearly defined cognitive knowledge, skills, and attitudes, and lead to the development and application of scientific and professional achievements in practice. At the same time, it provides the entire vertical structure of education: undergraduate, graduate, and postgraduate university level. We are also confident that, in addition to the above, in terms of organization and personnel, it will become the top university institution for lifelong learning, both traditional and new professions, in our region and the Republic of Croatia.

We are firmly convinced that the new constituent of the University of Split – Faculty of Health Studies, will be a higher education institution that will organize and deliver both the university and professional (according to the labor market needs) undergraduate, graduate and postgraduate study programmes, perform professional and scientific work in the field of Biomedicine and Health , and organize and implement publishing and library activities for the needs of teaching and professional and scientific work...“

Following the decisions of the Congress of Vienna, the Second WHO Ministerial Conference on Nursing and Midwifery in Europe was held in Munich in June 2000. It made important decisions and proposed a strategy that radically changed the Nursing education. Special attention was paid to the elementary education in Nursing, the basic principles were defined, and the minimum requirements were established, and the necessity of continuing the education of nurses after primary school was emphasized. This document was the framework for the proposed changes, and it was envisaged that each European country would independently create its own action plan to implement the tasks and recommendations it outlined.

As in other European countries, the health care in the Republic of Croatia, besides nurses, needs the health professionals who will master the basic knowledge and skills within their profession or occupation, to successfully respond to the challenges of the health care in the 21st century.

The best way to accomplish this is to educate health professionals at higher and the highest university levels, in line with the existing and generally accepted European standards for the education of health pro-

skim standardima obrazovanja zdravstvenih radnika. Također razinom obrazovanja oni će se, u temeljnim ljudskim pravima na obrazovanje, ne samo izjednačiti s drugim profesijama, već stići znanja, vještine i ishode učenja za samostalno i odgovorno obavljanje poslova isključivo iz djelokruga svoje profesije (njkako kao „mali doktori“), kao i uvjete za preuzimanje uloge edukatora/ice i/ili voditelja/ica timova različitih oblika sve raznolikije i složenije zdravstvene skrbi, kao i različitih stručnih i znanstvenih projekata.

Razumijevanje i implementacija često složenih radnih procesa iz područja zdravstva, s posebnim naglaskom na kvaliteti, te stalno medicinsko usavršavanje, temeljni su razlozi prijelaza zdravstvenih studija na sveučilišnu razinu. Preddiplomska sveučilišna razina visokog obrazovanja temeljna je razina za sve zdravstvene struke, dok se na diplomskoj i poslijediplomskoj razini stječu kompetencije i ishodi učenja potrebni za upravljački i edukacijski proces. Na taj način je osigurana vertikalizacija visokog obrazovanja zdravstvenih profesionalaca. Po uzoru na planove i programe u zemljama Europske unije i svijeta, a temeljeno na Hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika, uvođenje modula sa zajedničkim predmetima na prvoj preddiplomskoj i prvoj diplomskoj godini svih studijskih programa, organizaciju novih studija čini specifičnim na ovim prostorima. Prednosti takvog oblika organiziranja studijskih programa vidimo u smanjenju troškova, povećanoj mobilnosti studenata i nastavnika te podizanju kvalitete nastave, kao i izgradnji preduvjeta za timski rad. Uvođenje različitih oblika nastave, posebno kliničkih vježbi, terenske prakse, vježbi u laboratorijima kliničkih vještina i simulatoriju, dovodi do povećanja kvalitete kompetencija i ishoda učenja, a sve to zahvaljujući uspostavi strogo kontroliranog kompetentnog mentorskog sustava.

Zdravstvena djelatnost, osobito djelatnosti Zakonom reguliranih profesija, kao što su profesije svih pet naših temeljnih sveučilišnih studijskih smjerova, pruža velike mogućnosti zapošljavanja, što je veoma važno za Split i regiju koju kontinuirano prate izrazito niske stope zaposlenosti ovih kadrova, ispod hrvatskog i osobito EU standarda. Njihovo zapošljavanje nije ostvarivo samo u „core“ djelatnosti: bolnicama, domovima zdravlja, primarnoj zdravstvenoj zaštiti i javnom zdravstvu, već i u širokom spektru ostalih područja zdravstva, prije svega u raznim obli-

fessionalima. Such a level of education would not only make them equal with other professions, but they would acquire knowledge, skills and competences for independent and responsible work within the scope of their profession and be able to assume the role of educators and/or leaders of the teams in increasingly diverse and complex health care, as well as various professional and scientific projects.

Understanding and implementing work processes in the field of health, with particular emphasis on quality and continuing medical education are essential reasons for transition of health studies from professional to the university level. Undergraduate university level is the basic level for all health professions, while at the graduate and postgraduate levels students acquire competences and learning outcomes required for management and teaching. In this way the vertical structure of higher education of health professionals is ensured.

Following the curricula in the European Union and world and based on the Croatian model of university education for health professionals, the introduction of modules with common courses at the first year of undergraduate and graduate study programmes makes the organization of new study programmes specific to this region. The advantages of implementing study programmes in this manner can be seen in cost reduction, increased mobility of students and teachers, improved quality of teaching and developing teamwork. Introducing various forms of teaching, particularly clinical practice, field practice and exercises in clinical skills laboratories leads to increased quality of competences and learning outcomes, thanks to the strictly controlled and competent mentoring system.

Health care, especially regulated professions, such as the professions of all five of our university study programmes, provides great employment opportunities, which is very important for Split and region that constantly have extremely low employment rates, below Croatian and especially EU standards. Employment is not only achievable in the “core” activities: hospitals, health centres, primary health care and public health, but also in other health care fields, especially prevention and services in homes for elderly and disabled, kindergartens, rehabilitation centres, specialized hospitals, and clinics (public and private) and specific activities such as medical tourism or physiotherapy in its broadest sense. The health studies are attractive because of its diverse program structure based on the principles of interdisciplinarity and critical spirit, the

cima prevencije brojnih bolesti, gdje su nužne visokospecijalizirane usluge, u širokom spektru usluga u staračkim domovima, dječjim vrtićima, rehabilitacijskim centrima, specijalnim bolnicama i poliklinikama (javnog i privatnog sektora), te u iznimno rastućim specifičnim djelatnostima poput zdravstvenog turizma ili fizioterapije u najširem smislu. Studij zdravstva poželjan je i zbog njegove raznovrsne programske strukture koja počiva na načelima interdisciplinarnosti i kritičkog duha, postulatima Bolonjske deklaracije te orientacije suvremene društvene prakse za povezivanjem među područjima. Doslovno, „medicina bez granica“.

Nakon transformacije Stručnih studija u Sveučilišni odjel za zdravstvene studije i gotovo desetogodišnjeg uspješnog rada na izobrazbi studenata ključnih pet prediplomskih i tri diplomska sveučilišna studijska smjera, pred Sveučilišni odjel za zdravstvene studije postavljaju se nove, zahtjevnije zadaće. Narasle potrebe društva traže razvoj novih studijskih smjerova, specijalizacije i mikrospecijalizacije (osobito u sestrinstvu, ali i drugim studijskim smjerovima), stjecanje djelomičnih kvalifikacija i različitih oblika cjeloživotnog obrazovanja, uključujući i suvremene mogućnosti on-line obrazovanja. Kontinuirano treba raditi, i radi se, na razvoju i poboljšanju kurikula svih studijskih programa, postojećih i novih, na stecanju novih znanja, vještina, stavova i dosljedne primjene etičkog kodeksa ovih zanimanja, te na sve boljoj organizaciji sadržaja i rasporeda pretkliničkog i kliničkog obrazovanja, što će omogućiti studentima da prođu kroz dobro osmišljeno razdoblje obrazovanja. Kronični nedostatak zdravstvenih radnika, osobito medicinskih sestara i primalja, sve više će naglašavati potrebu povećanja upisnih kvota, te se već od akademске godine 2021./2022., odlukama Stručnog vijeća SO-ZS-a i Senata Sveučilišta u Splitu, planira povećanje upisne kvote za studij Sestrinstva na 70 studenata. Stoga je potrebno osigurati sve preduvjete za takav iskorak. Za takve ciljeve od posebne je važnosti osiguranje optimalne kadrovske popunjenoosti, prostornih i opremnih uvjeta, te uredno financiranje od strane Sveučilišta u Splitu i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Uspješno ostvaranje ovih društveno opravdanih ciljeva zahtjeva sustavan, ustrajan i odgovoran rad svih dionika.

Konačno, povodom 10. godišnjice osnivanja i početka rada Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu i dalnjih planova razvoja,

principles of the Bologna Declaration. Literally, “the medicine without borders”.

After the transformation of Professional Studies into the University Department of Health Studies and almost ten years of successful work on educating students in five undergraduate and three graduate university study programmes, new, more demanding tasks are set before the University Department of Health Studies. The growing needs of society require the development of new study programmes, specializations and microspecializations (especially in Nursing, but in other study programmes as well), the acquisition of partial qualifications and various forms of lifelong learning, including modern opportunities for online education. We need to work continuously on the development and improvement of curricula of all study programmes, the existing and new ones, the acquisition of new knowledge, skills, attitudes, and consistent application of the code of ethics in these professions, and better organization of content and schedule of preclinical and clinical education. The long-lasting shortage of health workers, especially nurses and midwives, has been emphasizing more and more the need to increase enrolment quotas, and by the decisions of the Professional Council of UDHS and the Senate of the University of Split, it is planned to increase the enrolment quota for the study programme of Nursing to 70 students in the academic year 2021 / 2022. Therefore, it is necessary to provide all prerequisites for such step forward. It is of special importance to ensure optimal staffing levels, space and the equipment conditions, and proper funding by the University of Split and the Ministry of Science and Education of the Republic of Croatia. Successful achievement of these socially justified goals requires systematic, persistent, and responsible work of all stakeholders.

Finally, on the 10th anniversary of the establishment of the University Department of Health Studies, the University of Split, a special attention will be paid to the development of science, which is emphasized in the previously adopted UDHS Development Strategy for 2020-2027. The strategy for the development of science envisages a series of measures that should encourage more successful involvement of scientists of this institution in the national and international scientific activities. SWOT analysis of scientific activities on an annual basis (Annual Report) will be used as a basis for monitoring and directing towards the expected strategic profile of this university institution.

All the above is based on the “Model of university education of health professionals in the Republic of

osobita pozornost bit će posvećena razvoju znanosti, što je i naglašeno u već usvojenoj Strategiji razvoja SOZS-a za razdoblje 2020. – 2027. godine. Strategija razvoja znanosti predmijeva niz mjera koje bi trebale potaknuti uspješnije uključivanje znanstvenika ove ustanove u nacionalne i međunarodne znanstvene aktivnosti. SWOT analiza znanstvenih aktivnosti na godišnjoj razini (engl. Annual Report) koristit će se kao podloga za praćenje i daljnje usmjeravanje razvoja prema očekivanoj strateškoj profilaciji sveučilišne ustanove.

Sve navedeno je temeljeno na "Modelu sveučilišne edukacije zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj" i usklađeno sa suvremenim sveučilišnim modelima edukacije u zemljama EU (osobito Nizozemskog modela makroučinkovitosti visokoobrazovnog sustava), Direktivom EU 36/2005 i njenim dopunama, Europskim (EKO) i Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom (HKO), te Misijom i Vizijom Sveučilišnog odjela za zdravstvene studije. Na kraju će diplomirani studenti sveučilišnih zdravstvenih studija dobiti upisnicu u jedinstveni EU Registar zanimanja, što će biti dovoljno za zapošljavanje u svim zemljama EU, bez potrebe za diplomama i suplementima diploma.

U ovom uvodnom dijelu, radi boljeg razumijevanja kasnijih poglavlja, vrijedno je podsjetiti na Misiju i Viziju Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

Misija Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija

Misija odjela zdravstvenih studija je uspostavljanje suvremenog edukacijskog sustava zasnovanog na jasno definiranim očekivanim ishodima studiranja (*outcome-based education*), kao i na znanstveno dokazanim spoznajama (*evidence-based education*). Stečena znanja, vještine i odlike će omogućiti zdravstvenim radnicima da učinkovito odgovore na sve potrebe pacijenata i osiguraju im sigurnu, kompetentnu i etičnu zdravstvenu skrb.

Vizija Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija

Kvalitetni studijski programi

Sveučilišni i stručni studijski programi su modularno organizirani za sve godine i smjerove studija, sukladno načelima Bolonjske deklaracije. Nastavni planovi predmeta izrađeni su prema kvalifikacijskim

Croatia" and harmonized with the modern university models of education in the EU countries (especially the Dutch model of macro-efficiency of higher education), EU Directive 36/2005 and its amendments, European (ECO) and Croatian Qualifications Framework (CROQF), and the Mission and Vision of the University Department of Health Studies. The graduates of the university health studies will be registered in the EU register of occupational health professionals which will allow them to work in all EU countries.

For better understanding of the later chapters, it is worth reminding readers of the Mission and Vision of the University Department of Health Studies.

Mission of the University Department of Health Studies

The mission of the University Department of Health Studies, University of Split is the establishment of modern educational system based on clearly defined expected outcomes of the study (*outcome-based education*), and the scientifically proven knowledge (*evidence-based education*). Acquired knowledge, skills and qualities enable health workers to respond effectively to patient needs and provide safe, competent, and ethical care.

Vision of the University Department of Health Studies

Quality Study Programmes

University and professional study programmes are organized in modules for all years and study programmes in accordance with principles of the Bologna Declaration. Syllabi are designed to meet the qualification standards of the Croatian Qualifications Framework harmonized with the European Qualifications Framework. Such programmes produce health professionals with broad intellectual base enabling accurate decision making, having all necessary clinical skills for performing all procedures in everyday practice independently. One of the most important newly adopted attitudes is the awareness of the necessity of lifelong learning and the ethical dimension of the profession, by which it differs from all other occupations.

International Reputation

Educational programs are compatible and comparable with EU standards and are based on clearly defined newly acquired competences as the final outcomes of

standardima Hrvatskog kvalifikacijskog okvira uskladenim s Europskim kvalifikacijskim okvirom. Ishodni profil ovako osmišljenog programa je zdravstveni profesionalac sa širokom intelektualnom osnovicom koja omogućuje ispravno kliničko odlučivanje, koji raspolaže svim potrebnim kliničkim vještinama koje mu omogućuju samostalno izvršavanje svih procedura u svakodnevnoj praksi. Od niza novousvojenih stavova najvažnija je svijest o nužnosti cjeloživotnog učenja i o etičkoj dimenziji profesije, po kojoj se ona razlikuje od svih drugih zanimanja.

Međunarodni ugled

Edukacijski programi su kompatibilni i usporedivi s EU standardima te zasnovani na jasno definiranim novostečenim kompetencijama kao krajnjim ishodima studiranja. Ovakav pristup rezultirat će priznavanjem diplome splitskog Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija od strane nadležnih nostrifikacijskih agencija u drugim europskim državama, te će osigurati mogućnosti zapošljavanja u cijelog regija.

Služenje zajednici, samoodržanje i samofinanciranje

Redovitim obrazovnim i istraživačkim aktivnostima potrebno je stalno unaprjeđivati kvalitetu života i zdravlja ljudi u zajednici. Osmišljavanjem, kreiranjem i provođenjem novih gospodarsko-zdravstvenih projekata jačat će socijalna dimenzija akademske djelatnosti odjela u zajednici, uza znatno veće mogućnosti samofinanciranja i samoodržanja.

the study. This approach will result in recognition of diplomas of the University Department of Health Studies by the offices for academic recognition in other European countries and will provide employment opportunities throughout the region.

Community Service, Self-preservation and Self-financing

Regular educational and research activities need to constantly improve the quality of life and health of people in the community. By designing, and implementing new economic and health projects, the social dimension of the Department academic activities in the community will be strengthened, with significantly greater opportunities for self-financing and self-preservation.

Pozdravni govor pročelnika SOZS-a studentima preddiplomskih sveučilišnih studija na svečanoj promociji 2015.
Welcome speech by the Head of the UDHS on the Graduation ceremony of the undergraduate university students in 2015

Promocija studenata preddiplomskih sveučilišnih studija 2015. godine u velikoj dvorani Sveučilišne knjižnice.
Promotori: prof. dr. sc. Stipan Janković, doc. dr. sc. Dinko Pivalica, prof. dr. sc. Deni Karelović, dr. sc. Frane Mihanović
(sjede u sredini prvog reda).

Graduation ceremony of the undergraduate university students in 2015 in the Great Hall of the University Library
Promoters: Prof. Stipan Janković, PhD, Assist. Prof. Dinko Pivalica, PhD, Prof. Deni Karelović, PhD, Assist. Prof. Frane Mihanović, PhD
(sitting in the middle of the first row)

Povijest zdravstvenih studija

History of Health Studies

***Stipan Janković, Nikola Bradarić, Tomislav Strinić, Deana Švaljug, Tonko Vlak, Josip Mašković,
Frane Mihanović, Ilza Salamunić***

Povijest sestrinstva

Povijest sestrinske njegе i skrbi seže daleko u srednji vijek, kada se, uz najveći Carigradski hospital, karitativnu ustanova u samostanu Pantokrator, koji je 1136. godine osnovao Ivan II. Komnen, prvi puta spominju bolničarke. Sv. Vinko Paulski (1576.-1669. godine) je na temeljima prakse dotadašnjih samostanskih hospitala osnovao svjetovno udruženje žena, «Dames de Charite», koje su pomagale bolesnima i siromašnima, podučavale u školama, brinule za djecu u ustanovama i njegovale ranjene u ratovima. Prvi je shvatio da je potrebno obrazovanje sestara za zanimanje te su za svoj rad bile plaćene. U 18. stoljeću počinje radno orijentirana njega bolesnika, gdje liječnik organizira, propisuje i određuje terapiju, a sestra njegovateljica postaje izvršitelj, što predstavlja početke timskog rada u medicini. U 19. stoljeću Elizabetha Fry organizira protestantsko društvo sestara milosrdnica koje se posvećuju dobrovoljnom radu i njezi bolesnika. Prva škola za obrazovanje sestara otvorena je 1860. u sklopu St. Thomas Hospital u Londonu, po zamislima i planovima Florence Nightingale, zbog čega se ona smatra utemeljiteljicom sestrinstva kao zvanja. Unaprjeđenje zdravlja ona vidi kroz opće socijalne mjere, a posebno ističe vrijednost prosvjećivanja. Sestre koje su stekle znanje u njenoj školi osnivaju škole i unaprjeđuju njegu u bolnicama diljem svijeta. Zalaganjem poznatog kirurga Billrotha, 1882. godine otvorena je prva škola za sestre u Austro-Ugarskoj Monarhiji u Beču, koju pohađaju i djevojke iz naših krajeva.

Prva škola za sestre pomoćnice u Zagrebu osnovana je 1921. godine, a za njenu osnivanje zaslужni su poznati liječnici prof. dr. A. Štampar i dr. V. Ćepulić. Škola je nastala iz potrebe osposobljavanja zdravstvenih kadrova za dispanzersku službu i zdravstveno-prosvjetni rad u sprječavanju i suzbijanju tuberkuloze, u to vrijeme najaktualnije socijalne bolesti na našim prostorima. Školovanje je trajalo jednu godinu, a već 1930. godine produženo je na

History of Nursing

The history of Nursing and care dates to the Middle Ages when nurses were mentioned for the first time in the largest hospital in Constantinople, a charitable institution in the monastery of Pantokrator, founded in 1136 by John II. Komnen. Based on the former monastic hospitals' practice, St. Vinko Paulski (1576-1669) founded the secular association of women "Dames de Charite", who helped the sick and the poor, taught in schools, cared for children in institutions and the wounded in wars. He was the first to realize that nurses needed education and they were paid for their work. In the 18th century, the task-oriented patient care began, in which the doctor organized and prescribed therapy, and the nurse became the executor, marking the beginnings of the teamwork in medicine. In the 19th century, Elizabetta Fry organized a Protestant society of Sisters of Charity dedicated to volunteering and caring for the sick. The first school for the education of nurses was opened in 1860 as part of the St. Thomas Hospital in London, according to the ideas and plans of Florence Nightingale, which is why she is considered the founder of Nursing as a profession. She saw the improvement of health through common social measures, and especially emphasized the value of education. Nurses who acquired knowledge at her school were founding schools and improving care in hospitals around the world. Through the efforts of the famous surgeon Billroth, in 1882 the first school for nurses in Austro-Hungary monarchy was opened in Vienna, attended by the girls from our region, too.

The first school for Nursing assistants in Zagreb was founded in 1921 by the well-known doctors prof. A. Štampar, PhD and V. Ćepulić, MD. The school was established out of the need to train health workers for the dispensary service and health-education work in the prevention and suppression of tuberculosis, at that time the most spread social disease in our area. The education lasted one year, and in 1930 it was extended to three years. It was a high school level of education within the School of Public Health. After completing

tri godine. Bila je to srednjoškolska razina obrazovanja u okviru Škole narodnog zdravlja. Nakon završenog školovanja sestre su dobole diplomu sestre pomoćnice socijalno-medicinskog smjera ili sestre bolničarke. Godine 1927. u Zagrebu je organiziran „higijensko-domačinski tečaj“ s ciljem zdravstvenog prosvjećivanja naroda, poglavito na selu. Središte sestara za socijalno-higijenski rad osnovano je u Zagrebu 1930. godine, a nakon toga u Varaždinu, Osijeku i Sušaku, te isti postaju Centri za ospozobljavanje patronažnih sestara i nastavna baza za učenice. Prve diplomirane sestre su se zaposlike 1928. godine u Bolnici za zarazne bolesti u Zagrebu. Bila je to jedina bolnica u Hrvatskoj do 1945. u kojoj su radile diplomirane medicinske sestre. Glavna obilježja njegove bolesnika u stacionarnim zdravstvenim ustanovama do 1960.- tih godina bila su praktičnost i tehnička orijentiranost, bez raspoloživog vremena i interesa za istraživački rad u sestrinstvu. Tih godina zdravstvena njega u SAD-u i Europi se učvršćuje kao samostalna disciplina, a orijentirana je prema zdravom i bolesnom čovjeku na principima koje je utemeljila Virginija Henderson, znanstvena suradnica sveučilišta Yale iz New Havena (Connecticut, USA), te se diljem svijeta primjenjuje do danas.

Konačno, 1947. godine otvaraju se škole za medicinske sestre u Zagrebu, Rijeci, Osijeku, Splitu i Šibeniku, a cilj im je omasoviti školovanje sestara.

U Splitu se te godine, osim Škole za medicinske sestre, otvara i prva škola za zdravstvene tehničare pod nazivom „Škola za sanitarne tehničare i više laborante“. Škola se 1971. godine integrira u Zdravstveni obrazovni centar (ZOC) u kojem obrazovanje traje četiri godine (prve dvije pripremne, sa zajedničkim predmetima, i nakon toga dvije godine različitih stručnih usmjerenja za prvo zanimanje). Nešto kasnije uvode se još i fizioterapijski i farmaceutski smjer, a 1992. godine otvara se Zdravstvena škola kao sljednica Zdravstveno-obrazovnog centra.

U Školi narodnog zdravlja u Zagrebu organizirano je 1950. godine poslijediplomsko ospozobljavanje i usavršavanje medicinskih sestara, kao tromješčeni tečaj za diplomu sestrinstva u javnom zdravstvu, što predstavlja početak višeg obrazovanja sestara. Pri Medicinskom fakultetu u Zagrebu 1953. godine počinje s radom Viša škola za medicinske sestre. Uvjet za upis je bila srednja škola, a obrazovanje je trajalo tri godine. Na području Hrvatske je bilo osnovano pet viših škola za medicinske sestre (Zagreb, Osijek, Rijeka, Split, Pula). Ali one nisu ra-

their education, the nurses received a diploma of a Nursing assistant in the field of social medicine or a nurse. In 1927, a "hygiene-domestic course" was established in Zagreb with the aim of educating the people about health, especially in the countryside. The Center for Nurses for Social and Hygienic Work was founded in Zagreb in 1930, and after that in Varaždin, Osijek and Sušak, and they became the Centres for the training of community nurses and a teaching base for female students. The first graduate nurses were employed in 1928 at the Hospital for Infectious Diseases in Zagreb. It was the only hospital in Croatia where graduate nurses worked until 1945. The main features of patient care in the inpatient health care facilities until 1960s were practical and technological orientation, without available time and interest for the research work in Nursing. At that time, the health care in the United States and Europe was established as an independent discipline, oriented towards both the healthy and the sick people. It was based on the principles founded by Virginia Henderson, the research associate at the Yale University in New Haven (Connecticut, USA), and has been applied worldwide ever since.

Finally, in 1947 the schools for nurses were opened in Zagreb, Rijeka, Osijek, Split and Šibenik, and their goal was to popularize the education of nurses.

In Split the first school for the health technicians was opened the same year, called the "School for the Sanitary Technicians and the Senior Laboratory Technicians" and was integrated into the Health Education Center in 1971. The first two years with common courses were followed by two years of different professional orientations. Slightly later, Physiotherapy and Pharmacy programmes were introduced, and in 1992 the Health School was opened as a successor to the Health Education Center.

In 1950 the School of Public Health in Zagreb organized the postgraduate education and advanced training programme for nurses, as a three-month course. Upon completion of the program, the students received the Public Healthcare Nursing diploma, which represents the beginning of higher education for nurses. In 1953, the School for Nurses in Zagreb continued its work as the Academy for Nurses at the University of Zagreb, School of Medicine. The condition for enrolment was completed high school, and the education lasted three years. Five higher schools for nurses were established in Croatia (Zagreb, Osijek, Rijeka, Split, Pula), but they were abolished in 1959 after the death of prof. Andrija Štampar, and the education of nurses was reduced to the secondary school level.

dile dugo; ukinute su već 1959. godine nakon smrti prof. dr. A. Štampara, a obrazovanje medicinskih sestara svelo se na srednjoškolsku razinu.

Viša škola u Zagrebu ponovno je počela s radom 1967. godine kao Viša škola za medicinske sestre i zdravstvene tehničare, s dva smjera: dispanzersko-patronažnim i bolničkim, te četiri smjera za zdravstvene tehničare; obrazovanje je trajalo dvije godine.

Od 1986. godine medicinske se sestre obrazuju u Visokoj školi za medicinske sestre-tehničare (bez smjerova), školovanje traje dvije godine, a uvjet za upis je završena srednja škola i položen kvalifikacijski ispit.

Osnivanjem samostalne hrvatske države i nakon završetka Domovinskog rata 1991.- 1995. godine, osnivaju se veleučilišta, a u njihovu sastavu i studij Sestrinstva u trajanju od tri godine. Zbog poznatih problema oko bivšeg Veleučilišta u Splitu (veliki broj studenata, nejasni i neujednačeni uvjeti upisa, loši uvjeti rada, nepouzdani ishodi učenja, itd.) i preporuke koje je s tim u svezi izdalo Ministarstvo znanosti i tehnologije (MZT) Republike Hrvatske u ljeto 2001. godine, dovelo je do niza dogovora između MZT i Medicinskog fakulteta (MF) Sveučilišta u Splitu, koji su, u konačnici, rezultirali odlukom o osnivanju stručnih studija na Medicinskom fakultetu. To je omogućilo da se već u akademskoj godini 2001./2002. upišu bivši studenti Veleučilišta u Splitu koji su, prema kriterijima dogovorenima s MZT, imali uvjete nastaviti školovanje na MF u Splitu. Jedan broj studenata bivšeg Veleučilišta nije prešao na MF, nego je ostao na Sveučilištu, a nastava za njih se odvijala u okviru novoformiranog odjela za stručne studije Sveučilišta, čiji je prvi voditelj bio prof. dr. sc. A. Belak, a nakon toga viši predavač mr. sc. B. Plazibat. Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu se obvezao obavljati sve nastavne potrebe ovih studenata u suradnji s odjelom za stručne studije Sveučilišta. Dio ovih studenata, prije upisa na Studij sestrinstva, nije imao završenu srednju medicinsku školu pa je za njih trebalo, u dogovoru sa Srednjom medicinskom školom u Splitu, organizirati dodatnu nastavu kako bi stekli odgovarajući stupanj obrazovanja i mogli nastaviti Studij sestrinstva.

Organizirani su sljedeći stručni studiji: Sestrinstva, Inženjera medicinske radiologije i Fizikalne terapije, a nastava se bez većih problema odvijala do formiranja Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu kao njegova podružnica.

Dakle, od jeseni 2001. godine nositeljem Stručnog studija sestrinstva postao je Medicinski fakultet

The Academy for Nurses in Zagreb started working again in 1967 as Advanced School of Nursing and Health Technicians with two programmes: dispensary-patronage and hospital, and four programmes for health technicians, and the education lasted for two years.

Since 1986, nurses have been educated at the College of Nursing (without specializations). The education lasted two years and the enrolment requirements were a secondary school diploma and passing the entrance exam.

Upon the establishment of the Republic of Croatia and after the end of the Homeland War 1991-1995, the polytechnics were founded, including the 3-year study programme of Nursing. Due to the well-known problems related to the former University of Applied Sciences in Split (a large number of students, unclear and uneven enrolment requirements, poor working conditions, unreliable learning outcomes, etc.) and the recommendations given by the Ministry of Science and Technology (MST) of the Republic of Croatia in the summer of 2001, it led to a series of agreements between MST and the School of Medicine (SM) of the University of Split that eventually resulted in the decision to establish the professional studies at the School of Medicine. It enabled former students at the University of Applied Sciences in Split to enrol in the academic year 2001/2002, who met conditions to continue their education at the School of Medicine in Split according to criteria agreed with the MST. Several former students at the University of Applied Sciences did not move to the School of Medicine, but remained at the University, at the newly formed University Department of Professional Studies whose first Head was Professor A. Belak, followed by senior lecturer B. Plazibat. University of Split. School of Medicine continued to deliver classes in collaboration with the University Department of Professional Studies. Some of these students, prior to studying Nursing, had not completed Medical High School and it was necessary to organize additional classes for them to acquire the appropriate level of education and to be able to continue study of Nursing.

The following professional studies were organized: Nursing, Medical Radiology Engineers, and Physical Therapy. Classes were delivered without major problems until the establishment of the University Department of Health Studies of the University of Split.

Therefore, since autumn of 2001, the School of Medicine, University of Split was carrying out the professional study of Nursing. Professor Nikola Bradarić, was appointed the Head of the Professional Study Programme., with his assistants: prof. dr. sc. Tatjana Zemunik, PhD, and

Sveučilišta u Splitu, a za prvog voditelja imenovan je prof. dr.sc. Nikola Bradarić uz pomoćnice: prof. dr. sc. Tatjanu Zemunik i vms Mariju Županović. Naziv studija bio je: Stručni studij sestrinstva. Uvjeti upisa bili su završen program četverogodišnjeg školovanja srednje zdravstvene škole (smjer Sestrinstvo ili Primaljstvo) i razredbeni ispit. Trajanje obrazovanja studenata Studija sestrinstva je šest semestara, uz obvezan diplomski rad kao završni ispit.

U prvom programu predviđeni optimalan broj polaznika bio je 50 studenata. Ali zbog ukidanja Veleučilišta u Splitu, školske godine 2001./2002. iznimno je upisano 147 studenata, od čega 138 izvanrednih i devet redovitih. Nastava za te studente je započela 1. travnja 2002. godine razlikovnim prvim i drugim semestrom (zbog razlika u nastavnim programima po kojima su studenti studirali na Veleučilištu i sada na MF u Splitu). Broj upisanih studenata koji su od školske godine 2002./2003. upisivani na temelju rezultata na razredbenom ispitnu kretao se od 73 do 82 upisana studenta, svi u statusu redovitih studenata.

Nastava se provodila kroz 40-ak različitih kollegija i tri izborna predmeta s ukupno 2 716 sati nastave, uz nešto veći broj sati praktične nastave u prostorima MF u Splitu, na klinikama/zavodima/odjelima KB Split te DZ Split, a dio praktične nastave je obavljen u bolnicama i domovima zdravlja od Zadra do Dubrovnika, gdje su studenti pripadali prema mjestu stanovanja. Cilj obrazovanja bio je da viša medicinska sestra/viši medicinski tehničar ovlađa znanjima i praktičnim vještinama za samostalno obavljanje zahtjevne sestrinske prakse. Neke od njihovih zadaća su rad po principima jedinstvene sestrinske prakse poštujući individualnost štićenika, primjenjujući adekvatnu komunikaciju sa štićenicima, članovima obitelji i članovima tima. Nadalje, praćenje rasta i razvoja čovjeka kroz sve životne cikluse te poduzimanje aktivnosti koje će pridonijeti unaprjeđenju rasta, razvoja, reprodukcije i zdravog življenja, sudjelovanje u medicinskim timovima čija je zadaća praćenje zdravstvenog stanja bolesnika, planiranje dijagnostičkih i terapijskih postupaka te postupaka njegu u okviru svojih stечenih znanja i ovlasti. Nadalje, organiziranje i nadziranje sestrinske skrbi u različitim zdravstvenim ustanovama, socijalnim ustanovama koje skrbe o bolesnicima i nemoćnim osobama i u domovima štićenika, vođenje sestrinske dokumentacije i ocjeњivanje rezultata rada. Konačno, obveza im je bila kontinuirano učenje, praćenje srodnih znanosti,

Senior Nurse Marija Županović. Name of the study was Professional Study of Nursing. Entry requirements were a completed four-year medical high school education programme (Nursing or midwifery) and the entrance exam. The study lasted six semesters, with mandatory thesis as a final exam.

The optimum number of students was 50, but due to the collapse of the University of Applied Sciences in Split, 147 students were enroled in the academic year 2001/2002, of which 9 were regular and 138 part-time students. Classes began on April 1st, 2002. The first and second semesters were differential due to differences in the curricula delivered at the University of Applied Sciences and the School of Medicine. Since academic year 2002/2003, number of students enroled based on the entrance examination results ranged from 73 to 82, and they were all full-time students.

There were 40 different courses and three elective courses with a total of 2716 hours of instruction, with a slightly higher number of hours of practical training 1328/1388, at the School of Medicine in Split, the clinics/institutes/departments of University Hospital of Split and Health Centre Split. Part of the practical training was done in hospitals and health centres from Zadar to Dubrovnik, in students' places of residence. The goal of education was that the senior nurse acquires the knowledge and practical skills to independently perform demanding Nursing practice. Some of their duties were working in accordance with principles of Nursing practice respecting the individuality of patients, having appropriate communication with patients, family members and team members. In addition, the duties include monitoring the growth and human development throughout the life cycle and undertaking activities which contribute to the improvement of growth, development, reproduction, and healthy living. Participation in medical teams (whose duty is monitoring the health status of patients), planning diagnostic and therapeutic procedures and Nursing care processes within their powers and acquired knowledge. It also includes organizing and monitoring Nursing care in different health institutions, social institutions caring for the sick and disabled people and resident homes, keeping Nursing documentation and evaluating performance. Finally, they are obliged to continuously learn, follow related sciences, educate younger generations, and behave in accordance with legal, moral, and ethical standards.

After four-year experience in training senior nurses at the professional study program in Nursing, it was

edukacija mlađih naraštaja i ponašanje sukladno zakonskim, moralnim i etičkim normama.

Nakon što je Medicinski fakultet u Splitu ostvario četverogodišnje iskustvo u školovanju viših medicinskih sestara /viših medicinskih tehničara na stručnom studiju Sestrinstva, pristupilo se i reformama plana i programa studiranja sukladno preporukama Münchenske i Bolonjske deklaracije. Uvedene su i neke specifičnosti i novosti u školovanje naših studenata, koje su tijekom rasprava i koordinacija bile prihvaćene i od ostalih stručnih studija, te su pronašle mjesto u novim, uskladenim programima, usuglašenim tijekom 2005. godine koordinacijom svih stručnih studija u RH, sa željom i obvezom približavanja naših programa sličnim programima u zemljama europske zajednice. Program je bio sukladan programu visokih učilišta u Nizozemskoj jer je izrađen prema sugestijama njihovih stručnjaka. Tadašnji studij po novom programu, koji je počeo u školskoj godini 2005./2006., trajao je šest semestara s ukupno 51 kolegijem i devet izbornih predmeta, od kojih su se morala odabrati tri, sve skupa u trajanju 4 960 sati. Od toga na predavanja i seminare otpadalo je 1 440, na praktični rad 1 600 i na učenje 1 920 sati. Na temelju ovog predloženog programa Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta je 9. lipnja 2005. godine izdalo dopusnicu Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu za izvođenje stručnog studija Sestrinstvo. Studij je trajao tri godine, s ukupno 180 ECTS bodova, a završetkom studija pristupnici su dobili akademski naziv prvostupnik/ca (baccalaureus) sestrinstva.

Iako je program školovanja, koji se provodio na stručnom studiju Sestrinstvo, značajno uskladen s europskim standardima i temeljen na uskoj suradnji s ostalim ustanovama sličnog profila u Republici Hrvatskoj (Visoka zdravstvena škola u Zagrebu i Medicinski fakultet u Rijeci), sve složenije razine zdravstvene skrbi, primjena novih tehnologija i terapijskih postupaka nametala je nužnost podizanja razine obrazovanja medicinskih sestara na sveučilišnu razinu.

decided to reform curricula in accordance with the recommendations of the Munich and Bologna Declarations. It introduced some specific features and novelties in the education of our students, later accepted by other professional studies, which found a place in the new programs harmonized in 2005 by coordinating all professional studies, aiming to be similar to the programs in the European Union countries. The program complied with Dutch college program. The new study program, which began in the academic year 2005/2006, lasted six semesters with a total of 51 courses and nine elective courses, from which three are chosen, with a total of 4960. There were 1440 hours of lectures and seminars, 1600 of practical training and 1920 of independent student work. Based on this proposed program, the Ministry of Science, Education and Sports, on June 9th, 2005 granted a license to the School of Medicine, University of Split, to carry out the professional study of Nursing. The study lasts for three years. Upon completion, students obtain 180 ECTS credits, and are awarded the academic title of Bachelor of Nursing.

Although the professional study programs of Nursing, Physiotherapy and Radiologic Technology were significantly aligned with the European standards and based on close cooperation with other institutions of similar profile in the Republic of Croatia (University of Applied Health Sciences in Zagreb and the School of Medicine in Rijeka), more and more complex levels of health care, the use of new technologies and therapeutic procedures imposed the necessity of raising the level of education of nurses to the university level.

Povijest primaljstva

Prva primaljska škola u pravom smislu riječi na našim prostorima počela je s radom 1821. godine u Zadru, temeljem odluke o osnivanju austrougarskog cara Franje I. Bilo je to u vrijeme kada je čitava Dalmacija imala samo jednu izučenu primalju. Prvi predavač primaljstva na toj školi bio je Giuseppe Dell Oro, imenovani profesor anatomije i kirurgije. Tu je predavao i poznati liječnik Ante Kuzmanić, magistar primaljstva i vidarstva, koji je napisao i 1875. godine objavio primaljski priručnik *Šezdeset učenja iz primaljstva za primalje*. Ovu su školu Talijani ukinuli odmah nakon okupacije Dalmacije 1918. godine, a otvorena je opet tek 1948. godine.

U Splitu povijest primaljstva započinje 1783. godine nakon osnivanja splitske bolnice (u početku pod nazivom bolnica Sv. Lazara, kasnije preimenovana u Civilnu bolnicu) u kojoj su već pri osnivanju postojale tri institucije: *bolnica, nahodište i rodilište*. Prvi porodničar koji se spominje u Splitu je prof. dr. Jakov Mirković-Živković, fizik, kirurg i opstretičar koji je napisao i prvi elaborat o potrebi otvaranja medicinskog fakulteta u Splitu.

Još davne 1786. godine otvorena je „primaljska škola“ u Rijeci pod vodstvom kirurga Jakoba Cosminija, koja se održala samo kratko vrijeme.

U Zagrebu su se dugogodišnja nastojanja za otvaranjem primaljskog učilišta napokon ostvarila u vrijeme banovanja Ivana Mažuranića. On je 1876. godine, na početku svoga banovanja, uputio predstavku kralju Franji Josipu u kojoj ga upoznaje s nedopustivo malim brojem izučenih primalja u Hrvatskoj i Slavoniji, te nužnošću za otvaranjem primaljskog učilišta u Zagrebu. Zabrinjavajući je bio pomor rodilja i novorođenčadi kojemu je uzrok bila nestručna pomoć pri porodu. Upravo zbog potrebe za školovanjem primalja je i osnovano primaljsko učilište. Kao datum mogućeg početka rada Kraljevskog primaljskog učilišta navodi se studeni 1876. godine, iako je prvi tečaj organiziran u studenome sljedeće godine. Bilo je to u sklopu novoformljenog Zemaljskog rodilišta Opće i javne bolnice sestara milosrdnica. Prvi ravnatelj Učilišta bio je prof. dr. Antun Lobmayer, ujedno i ravnatelj rodilišta. Već prve godine on je objavio udžbenik pod naslovom *Učevna knjiga za učenice primaljstva*. Školovane primalje postupno su promijenile tragičnu sliku u hrvatskom porodništvu, osobito nakon što je ravnateljem učilišta 1905. godine postao dr. Franjo Durst. On se zalagao za edukaciju primalja i u nevj-

History of Midwifery

The first school for midwives in the full sense of the word was founded in 1821 in Zadar pursuant to a decree issued by the Austro-Hungarian emperor Franz I. At the time, there was only one educated midwife in the entire region of Dalmatia. The first lecturer at the school was Giuseppe Dell' Oro, who was appointed to teach anatomy and surgery. The renowned physician Ante Kuzmanić, who published a handbook for midwives, entitled "Sixty lessons in midwifery for midwives" in 1875, also taught in the school. The school was closed by the Italians immediately after their occupation of Dalmatia in 1918, and it was not reopened until 1948.

In Split, the history of midwifery started in 1783, when the Split hospital was established, comprising three institutions: the hospital, an orphanage, and a maternity ward. The first known obstetrician in Split was Dr Jakov Mirković-Živković, a physician, surgeon, and obstetrician, who also wrote the first study on the need for a medical school in Split.

As early as 1786, a school for midwives was established in Rijeka under the governance of the surgeon Jakob Cosmini, but only managed to remain in operation briefly. In Zagreb, many years of efforts to open a midwifery school were finally realized during the reign of Ban Ivan Mažuranić. In 1876, at the start of his rule, he sent a petition to King Franz Joseph to inform him of the severe lack of trained midwives in Croatia and Slavonia, and the necessity of opening a midwifery college in Zagreb. Most alarming was the number of deaths among mothers and newborns due to the unprofessional assistance during labour. The college for midwives was hence established due to the demand for trained midwives.

The Royal College of Midwifery was probably opened in November 1876, but the first course was organised in November the following year. It was part of the newly established maternity ward of the General and Public Hospital of the Sisters of Charity. Dr Antun Lobmayer, the principal of the maternity ward, was also the first principal of the College. In the first year of the school's operation, he published a textbook entitled the "The Learning book for midwifery students". Trained midwives gradually changed the tragic situation in the Croatian obstetrics, especially after Dr Franjo Durst became the principal of the college in 1905. He advocated for the education of midwives and achieved numerous advances in the profession by combining gynecology and obstetrics in the incredibly modest conditions.

In 1945, the County School for Midwives was opened in Split, temporarily located in the Institute for Hygiene

rojatno skromnim uvjetima ostvario brojne pomake u struci objedinivši ginekologiju i porodništvo.

U Splitu je tek 1945. godine osnovana Oblasna babička škola koja je privremeno bila smještena u Higijenskom zavodu (danasm Nastavni zavod za javno zdravstvo Županije splitsko-dalmatinske). Već drugoga dana nakon osnutka započeo je tečaj edukacije za babičke pomoćnice, koje su bile osposobljene za vršenje vanjskog pregleda trudnica, vođenje porođaja (kod uredne trudnoće) i njegu zdravih babinjača. Nakon terenske prakse i završnog desetmesečnog tečaja postale su diplomirane primalje. Poboljšanjem prilika u zemlji prešlo se na dvogodišnje školovanje primalja 1947., a 1958. godine i na trogodišnje školovanje. Konačno, 1963. godine primaljska škola u Splitu započela je s četverogodišnjom edukacijom primalja, kao prva u tadašnjoj državi. Škola je u edukaciji stavljala težište na profilaksu, uvela je općeobrazovne predmete i seminare iz zdravstvenog prosvjećivanja, te je značajno utjecala na kurikule istovjetnih škola u ondašnjoj državi. Od 1971. godine škola djeluje u okviru Zdravstvenog obrazovnog centra Split (Srednja medicinska škola).

Za potrebe hrvatskog zdravstva školovane su i četiri generacije viših primalja na Višoj školi za medicinske sestre i tehničare u Zagrebu (danasm Zdravstveno veleučilište u Zagrebu), a zadnja generacija je upisana 1981. godine. Takvo školovanje primalja je ukinuto 1987. godine. Ubrzo je na ginekološkim odjelima i u rodilištima uočen nedostatak primalja. Nakon prosvjeda mnogih uglednih liječnika ginekologa i na traženje strukovnih udruga 1991. godine u Zagrebu ponovno počinje s radom Škola za primalje. To je jedina srednja primaljska škola u državi koja kontinuirano školuje primalje, dok se u većim gradovima Republike Hrvatske one školuju povremeno, prema potrebama lokalnoga zdravstva. Suprotno tome, Viša škola za medicinske sestre ginekološko-opstretičkog smjera postojala je samo nekoliko godina, a zadnja generacija takvih viših primalja u Republici Hrvatskoj upisana je 1981. godine. Nakon toga školovanje je prekinuto, te su primalje samo kratko vrijeme tijekom povijesti imale mogućnost nakon srednje škole nastaviti s obrazovanjem na višoj razini.

Danas primalje u Republici Hrvatskoj sa svojim obrazovanjem nisu na onoj razini kakvu od njih zahtjeva moderna Europa. Kod nas se primalje još uvijek obrazuju na srednjoškolskoj razini, dok Europa ovakav način školovanja primalja ne prepoznaće. Također, postojeće primalje, od svih zdravstvenih djelatnika,

(today the Teaching Institute for Public Health of the Split-Dalmatia County). On the second day after the establishment, a training course for midwife assistants was launched, covering the external examination of pregnant women, the management of deliveries (in normal pregnancies), and care for the healthy post-partum women. After completing their field practice and the ten-month course, they received a midwife's diploma. As the situation in the country improved, the training was extended to a two-year course in 1947 and to a three-year course in 1958. Finally, in 1963 the Split school for midwives launched a four-year education for midwives, as the first in the country at the time. The school programme focused on prophylaxis, introduced general education courses and seminars on health education, and significantly influenced the syllabi of the equivalent schools throughout the country. Since 1971 the school was part of the Health Education Centre in Split (the secondary medical school).

For the purposes of Croatian healthcare, four generations of senior midwives were trained at the Higher School for Nurses and Medical Technicians in Zagreb (today the University of Applied Health Sciences in Zagreb), and the last generation enrolled in 1981. This type of education for midwives was abolished in 1987. The lack of personnel became apparent quite soon at the gynaecology and maternity wards, and, following protests by many prominent doctors of gynaecology and at the request of professional associations, the School for midwives resumed its work in Zagreb in 1991. This was the only secondary school for midwives in the country that provides midwifery education on a continuous basis. In other major cities the midwives were educated periodically, according to the needs of the local health care. In contrast, the higher school for nurses specialising in gynaecology and obstetrics was only active for several years, and the last generation of such senior midwives enrolled in 1981. After that, education was discontinued, and midwives had the opportunity to continue education on a higher level only for a brief time.

Nowadays, the education of midwives in the Republic of Croatia is below the level demanded by modern-day Europe. Our midwives still only receive secondary education, and Europe cannot acknowledge this type of education. Furthermore, of all healthcare professionals, midwives are the only ones who do not have the opportunity to continue full-time professional education.

A higher level of education for midwives is essential with respect to the requirements set by the EU. According to these requirements, the midwives who currently work in the Croatian health care system do not have the

jedine nemaju mogućnost redovitog nastavka školovanja u struci. Obrazovanje primalja na višoj razini od postojeće neophodno je s obzirom na uvjete EU. Prema njima, postojeće primalje sa završenom srednjom školom, koje su sada u sustavu zdravstva RH, nemaju potrebnu razinu obrazovanja za obavljanje ovog zahtjevnog zanimanja, ali su u pristupnom pregovaračkom procesu s EU prihvaćene kao asistentice primalja.

Predviđajući sve spomenute probleme u primaljstvu, posljednjih se petnaestak godina radilo na otvaranju studija primaljstva, ali neuspješno.

To je uspjelo Medicinskom fakultetu u Rijeci koji je, uvidjevši značaj nastavka školovanja primalja, otvorio izvanredni Stručni studij primaljstva 2007. godine. Međutim, kako su potrebe za školovanjem primalja bile puno veće, a ulazak naše zemlje u EU postajao sve bliži, osim izvanrednoga studija trebalo je otvoriti i redoviti studij primaljstva koji bi u do-gledno vrijeme zadovoljio potrebe za edukacijom primalja u skladu s Direktivom 2005/36/EZ, koja je obvezujuća za sve zemlje članice EU.

Sveučilišni preddiplomski i diplomski studij primaljstva može zadovoljiti visoke kriterije školovanja primalja. Upravo bi on omogućio potrebnu razinu obrazovanja kojom bi primalja postala temeljni nositelj primaljstva i pružanja primaljske skrbi. Također, nekadašnja orijentiranost na pomagačko zanimanje preoblikuje se i proširuje, te primaljstvo usmjerava prema profesiji za samostalno odgovorno obavljanje primaljske skrbi. Pri tome bi obrazovanje primalja na sveučilišnom preddiplomskom i diplomskom studiju primaljstva omogućilo stjecanje potrebnog znanja i osposobilo primalje za preuzimanje uloge edukatora (mentora) na preddiplomskom sveučilišnom studiju sestrinstva i voditelja/ica odjela/odsjeka u klinikama te timova primaljske skrbi. Kao temeljni preduvjet za razvoj primaljstva, ovakav profil primalja u RH potpuno je nepoznat. Upravo komisija EU, koja je u sklopu Peer misije 2008. godine posjetila Republiku Hrvatsku na poziv Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, u svom je izvješću izdvojila taj problem, navodeći da „primalje moraju učiti od primalja“.

Sve spomenuto je od presudnog značaja za razvoj suvremenog primaljstva, čemu značajno može pri-donijeti obrazovanje primalja po uzoru na ono u EU, a osnivanje sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog studija primaljstva u Splitu tome može pridoni-jeti. Tradicija Medicinskog fakulteta u Splitu (kao strateškog partnera novog budućeg Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu), u humanistič-

required level of education to practise this demanding occupation as they have only completed secondary education but have been accepted in the accession negotiations as assistant midwives.

Having foreseen the above problems, during the past ten years initiatives have been launched to establish a university course for midwives, but without success.

The School of Medicine in Rijeka recognized the significance of continued education for midwives and launched a part-time professional course in midwifery in 2007. However, as the needs for midwives' training were considerably larger, and accession to the EU was becoming more imminent, it was necessary to launch a full-time course that would satisfy the demand for midwives' education in accordance with Directive 2005/36/EC, binding for all Member States. The university undergraduate and graduate study in midwifery could satisfy those high criteria for the education for midwives. Such a course would provide the level of education necessary to enable midwives to become leaders in midwifery and the provision of midwifery care. Furthermore, what was once considered an assisting profession is now being redesigned and ex-panded, and midwifery is re-oriented into a profession for the independent provision of midwifery care. The training of midwives in the university undergraduate and graduate study in midwifery would enable them to acquire the necessary knowledge to take over the role of educators (mentors) in the undergraduate studies in Nursing, the heads of departments/wards, and the leaders of midwifery care teams. Such profiles of midwives were essential for the development of midwifery but were completely unknown in Croatia. In fact, the EU commission that visited the Republic of Croatia in 2008 as part of the Peer mission, at the invitation of the Ministry of Health and Social Welfare, highlighted this very problem in their report, and added that "midwives must learn from midwives".

All the above is of crucial importance for the devel-opment of midwifery and can benefit greatly from midwives' training programmes modelled after the EU counter-parts, and the establishment of the university under-graduate and graduate study in midwifery in Split. The humanistic tradition of the School of Medicine, University of Split (the future strategic partner of the new University Department of Health Studies, the University of Split) will surely contribute to the humanistic training of midwives, which is essential for the provision of midwifery care as a vital link in the mother and newborn health care. It would also contribute to strengthening the role of the midwife in public health, female health and family health, and the

kom odgoju svojih studenata svakako će pridonijeti i humanističkom odgoju primalja, koje je neophodno u obavljanju primaljstva kao važne karike u sustavu zdravstvene zaštite majke i novorođenčeta, te reproduktivnog zdravlja žena. Također, ono bi pridonijelo i jačanju uloge primalje u okviru javnog zdravstva, promociji zdravlja žena i obitelji, te smanjenju mortaliteta i morbiditeta majki i novorođenčadi. Razina potrebnog obrazovanja koje bi primalje stjecale na sveučilišnoj razini, posebno je došla do izražaja ugarskom Republike Hrvatske u EU, koja je kao imperativ postavila pitanje promicanja kvalitete obrazovanja primalja u Republici Hrvatskoj.

Težnja i obveza primaljske struke je školovati primalju po europskim standardima kako bi bila konkurentna na tržištu rada zemalja članica EU, a prije svega, kako bi mogla pridonijeti zdravlju naših žena, majki i djece te više nego nužnoj pronatalitetnoj politici Republike Hrvatske. Stoga je upravo osnivanje sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog studija primaljstva na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu bio prvi ozbiljan korak u ostvarivanju tog cilja.

reduction of mother and newborn mortality and morbidity rates. The required level of education which would be attained at the university level will be of particular importance considering the accession of the Republic of Croatia to the EU, which views the improved quality of midwives' education as an imperative.

The midwifery profession aspires to educate midwives in accordance with European standards to become competitive in the European market, but first and foremost to improve the health of Croatian women, mothers, and children, and to contribute to the pro-natality policy of the Republic of Croatia. The establishment of the university undergraduate and graduate study in midwifery at the University Department of Health Studies of the University of Split is the first serious step in achieving this goal.

Povijest fizioterapije

Ideja o korištenju fizičkih agensa za liječenje i ponovno uspostavljanje tjelesnih funkcija poznata je već od cara Dioklecijana. Razvijala se preko tisuću godina, a kao skup sustavnih znanja i vještina fizička terapija javlja tek u 20. stoljeću. Korištenje vježbi, hidroterapije, elektriciteta, topline, svjetla i masaže medicinski je prepoznato te se sustavno razvijalo. Usporedo s prakticiranjem različitih oblika fizičkih tretmana (općenito kao javna usluga), usvajanjem novih tehnika i metoda tražili su se i odgovarajući standardi i prikladne kvalifikacije za pružanje specijalnih usluga javnosti unutar dogovorenog kodeksa ponašanja.

Prva škola za fizioterapeute osnovana je 1947. godine u Zagrebu (dr. Jozo Budak), radi potreba rehabilitacije velikog broja ratnih invalida. Škola se zvala "Srednja medicinska škola za fizičku medicinu i rentgen", ali se već nakon nekoliko mjeseci podijelila u tri smjera: za fiziotehničare, rendgen tehničare i za medicinske sestre. Starosna dob kandidata bila je od 16 do 30 godina, a mnogi od njih imali su već neke završene ili započete škole. Škola je bila trogodišnja, ali je kalendarski trajala dvije i pol godine, s time da između razreda nije bilo gođišnjeg odmora većeg od tjedan dana, a provodila se i obvezna praksa. Škola je bila jedina takve vrste u zajedničkoj državi te je u prvoj generaciji, osim iz Hrvatske, bilo učenika iz svih republika bivše države. Nakon nekoliko godina škola mijenja ime i ostaje samo Srednja škola za fizioterapeute.

Prvoj generaciji učenika škola je dala široko medicinsko obrazovanje, ali nažalost, nije bilo onih predmeta koji su za fizioterapeute osobito važni, a to su: kinezijologija, kinezimetrija te kinezioterapija. U školu su ovi predmeti uvedeni početkom pedesetih, povratkom dr. Valerije Pavletić iz Amerike, koja je bila poslana na usavršavanje iz spomenutih predmeta. Godine 1949. iz škole je izšla prva generacija učenika koja je ušla u za ono doba konzervativne bolnice, da pokaže kako bolesnik nakon ozljede treba početi s aktivnim pokretom što prije, a ne dugo morovati. Bile su to velike promjene i za liječnike koji su se toj ideji priklonili i prihvatali novi način liječenja.

U međuvremenu je osnovano i udruženje fizioterapeuta s glavnim ciljem stručnog usavršavanja članova i promicanja interesa fizioterapeuta. Udruženje je osnovano 1956. godine (prva predsjednica udruženja fizioterapeuta Hrvatske bila je Marija

History of Physiotherapy

The idea of using physical agents to heal and restore bodily functions has been known since the time of Emperor Diocletian, but physical therapy as a set of systematic knowledge and skills appeared only in the 20th century. The use of exercise, hydrotherapy, electricity, heat, light, and massage has been medically recognized and systematically developed. The adoption of new techniques and methods required the appropriate standards and qualifications for the provision of special services to the public in line with the approved code of conduct.

The first school for physiotherapists was founded in 1947 in Zagreb (dr. Jozo Budak), for the needs of rehabilitation of many war invalids. The school was called "Secondary medical school for physical medicine and radiology". After a few months it divided into three study programmes: physiotherapists, X-ray technicians and nurses. The age of the applicants ranged from 16 to 30 years, and many of them had already completed or started education. The education lasted for three years, with mandatory internship and breaks between classes not longer than a week. The school was the only one of its kind, and in the first generation there were students not only from Croatia but from all republics of the former state. After a few years, the school changed its name to the High School for Physiotherapists.

The school gave the first generation of students a broad medical education, but unfortunately, there were no courses that were particularly important for the physiotherapists, namely: kinesiology, kinesiometry and kinesitherapy. These courses were introduced into the school in the early fifties, upon the return of Valerija Pavletić, MD, from America, who had been sent there for training. In 1949, the first generation of students graduated from the school and showed that patients should start with active movement exercises as soon as possible after the injury, and not rest for long. These were the big changes for doctors as well, who supported the idea and accepted a new way of treatment.

In the meantime, the association of physiotherapists was established, with the basic goal of the professional development of its members and the promotion of the interests of physiotherapists. The association was founded in 1956 (the first president of the Croatian Association of Physiotherapists was Marija Lujza Betlheim, and the secretary was Vjera Juvan) in cooperation with the Section for Rheumatology and Physical Medicine and Balneology of the Croatian Medical Association, represented by Drago Čop, MD.

Lujza Betlheim, a tajnica Vjera Juvan) u suradnji sa Sekcijom za reumatologiju i fizikalnu medicinu i balneologiju Zbora liječnika Hrvatske, koju je zapustao dr. Drago Čop.

Udruženje fizioterapeuta je već tada uvidjelo potrebu školovanja na Višoj školi, kojoj je podnijelo zamolbu za doškolovanje srednjih fizioterapeutskih kadrova. Molba je odbijena, ali je, zahvaljujući upornosti udruženja, 1968. godine napokon otvorena Viša škola za fizioterapeute.

Godine 1986. ukidaju se sve srednje škole za fizioterapeute, i ponovno otvaraju 1995. godine u Zagrebu (bez ikakvog znanja struke, a i bez potrebe ministarstva zdravstva). Nakon toga počinju s radom srednje škole po cijeloj Hrvatskoj iako ministarstvo zdravstva nikad nije izrazilo potrebu za tim kadrovima. Lokalne su zajednice same kreirale tu politiku radi zaposlenika predavača, bez obzira što ne postoji adekvatna mogućnost zapošljavanja tog kada, niti potrebe za tu razinu stručne spreme.

Hrvatsko udruženje za fizioterapiju (HUF) ne prestano djeluje ne samo na obrazovanju i usavršavanju svojih kadrova, već postojano afirmira fizioterapeute kao stručne radnike koji sudjeluju u kreiranju školstva i zdravstvene problematike u svom djelokrugu. Članovi HUF- a sudjeluju u uvođenju novih metoda u našim fizioterapijskim jedinicama, za što je najzaslužnija prof. dr. sc. Marija Majkić, doajen razvoja fizioterapijske edukacije i znanosti u Hrvatskoj, dugogodišnja dekanica Više škole za medicinske sestre i zdravstvene tehničare u Zagrebu, a ujedno i voditeljica katedre za kineziologiju u istoj školi. Zahvaljujući naporima udruženja i istaknutim pojedincima danas imamo fizioterapeute u ortopediji, traumatologiji, protetici i ortotici, neuorologiji, pulmologiji, onkologiji, ginekologiji, pedijatriji, kardiologiji i svim drugim područjima interne medicine, gdje je rana rehabilitacija, kao i prevencija, bitan čimbenik u unapređenju zdravlja populacije. Osim kliničkog djelokruga rada i rada u općim bolnicama, nastojanjima HUF- a razvile su se nove fizioterapijske jedinice: fizioterapija u kući i privatne fizioterapeutske ordinacije, a fizioterapeuti još djeluju i u umirovljeničkim domovima, poliklinikama, športskim klubovima, preventivnim centrima, specijalnim bolnicama za rehabilitaciju i fitness centrima.

Godine 2008. donesen je Zakon o fizioterapeutskoj djelatnosti u Republici Hrvatskoj. Sukladno istome zakonu, 2009. godine osnovana je i Hrvatska ko-

The Association of Physiotherapists recognized the need for higher education of the physiotherapists, but their application for the additional education was rejected. Thanks to the persistence of the Association, in 1968 the College for Physiotherapists was finally opened.

In 1986, all secondary schools for physiotherapists were abolished, and they reopened in 1995 in Zagreb (without any knowledge of the professional associations, and without the Ministry of Health approval). After that, high schools for physiotherapists throughout Croatia began to work, without the Ministry of Health approval. Local communities did that for the sake of employing the lecturers, although there was no possibility of employment, nor the need for that level of education.

The Croatian Association of Physiotherapy was constantly working not only on the education and training of physiotherapists, but also on their affirmation as professionals competent to participate in the education of the future physiotherapists and deal with the health issues in their field of work. The members of the Croatian Association of Physiotherapy participated in the introduction of new methods in their work, in large part due to prof. Marija Majkić, PhD. She was a leading figure of the development of the physiotherapy education and science in Croatia, a long-time dean of the College for Nurses and Health Technicians in Zagreb, and head of the Department of Kinesiology at the same College. Thanks to the efforts of the Association and prominent individuals, today we have physiotherapists in orthopedics, traumatology, prosthetics and orthotics, neurology, pulmonology, oncology, gynecology, pediatrics, cardiology and all other areas of internal medicine where early rehabilitation is as important as prevention in the improvement of the health of the population. In addition to the clinical scope of work and work in general hospitals, the new physiotherapy units have developed due to the efforts of the Association: home physiotherapy and private physiotherapy clinics. Physiotherapists also work in the retirement homes, polyclinics, sports clubs, prevention centers, special rehabilitation hospitals and fitness centres.

Finally, the Act on Physiotherapy in the Republic of Croatia was adopted in 2008. Pursuant to the same Act, the Croatian Council of Physiotherapists was established in 2009, as a representative of the physiotherapists and the physical therapy in Croatia.

The Act on Physiotherapy finally regulates the basic education for physiotherapists, which is the higher education. In this way, the minimum education for physi-

mora fizioterapeuta kao reprezentativan predstavnik fizioterapeuta i fizikalne terapije u Hrvatskoj.

Zakonom o fizioterapeutskoj djelatnosti uređeno je temeljno obrazovanje za fizioterapeute, a to je visokoškolsko obrazovanje. Na taj se način konačno definiralo minimalno obrazovanje za fizioterapeute koje je u skladu s obrazovanjem fizioterapeuta u zemljama Europske unije.

Specifičnost prilika u splitskoj akademskoj zajednici 2000./2001. godine i preporuke koje je s tim u svezi dalo Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske, doveli su do toga da je uprava Medicinskog fakulteta (MF) Sveučilišta u Splitu u ljeto 2001. odlučila pokrenuti projekt osnivanja stručnih studija na Medicinskom fakultetu.

Prof. dr. sc. Tonko Vlak, voditelj odjela za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju KB Split te voditelj kolegija Fizikalna medicina i rehabilitacija na MF-u, dobio je zadatak da napravi plan i program nastave trogodišnjeg stručnog studija koristeći sve raspoložive resurse splitskog MF-a i KB Split, sa željom da osmišljena nastava bude u skladu sa sličnim stručnim studijem zagrebačke Visoke zdravstvene škole te da udovolji svim stručnim zahtjevima u procesu edukacije novih naraštaja fizioterapeuta.

Uvažavajući činjenicu nužnog približavanja svjetskim standardima u fizikalnoj terapiji, a prema preporukama Svjetske konfederacije za fizikalnu terapiju (WCPT), plan i program nastave novoformiranog studija zahtijevao je i određene pomake u sustavu obrazovanja, kao i organizaciji kliničkog rada fizioterapeuta. Naime, fizikalna terapija (fizioterapija) je autonomna struka čiji bi praktičari-fizioterapeuti trebali raditi u otvorenom i ravnopravnom profesionalnom odnosu s ostalim zdravstvenim stručnjacima koji su članovi rehabilitacijskog tima. Fizioterapeuti procjenjuju bolesnike, planiraju i provode fizikalnu terapiju koristeći različite fizikalne agense (pokret, električnu energiju, vodu, toplinu, minerale, blata, klimatske uvjete, ultrazvuk, laser, elektromagnetsko polje, i sl.) u suradnji s bolesnicima i njihovim obiteljima, a pod nadzorom i po uputama doktora medicine-specijaliste za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju.

Radi prilagodbe ovakvim zahtjevima i objektivnog sagledavanja potreba struke te novonastalim prilikama na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, u kratkom je vremenu osmišljen trogodišnji stručni studij fizikalne terapije koji je omogućio da

otherapists was finally defined, which is in line with the education of physiotherapists in the EU countries.

The specific situation in the Split academic community in 2000 / 2001 and the recommendations given by the Ministry of Science of the Republic of Croatia, led to the decision of the School of Medicine Management, University of Split, to launch a project of establishing the professional studies at the School of Medicine in the summer of 2001.

Prof. Tonko Vlak, Head of the Department of Physical Medicine, Rehabilitation and Rheumatology in the University Hospital of Split and Physical Medicine and Rehabilitation course leader at the School of Medicine, was appointed to make the curriculum for the three-year professional study of physiotherapy, using all available resources of the School of Medicine and the University Hospital of Split, harmonising it with similar professional study of the University of Applied Health Sciences in Zagreb and meeting all professional requirements in the educating new generations of physiotherapists.

In order to meet the international standards in training professional staff working in the field of physical therapy and medical rehabilitation, and according to the recommendations of the World Confederation for Physical Therapy (WCPT), the curriculum of the newly formed study programme demanded certain improvements in the education system, as well as in the organization of the physiotherapist's clinical work.

Physical therapy (physiotherapy) is an autonomous profession whose practitioners should work in an open and equal professional relationship with other health professionals who are members of the rehabilitation team. Physiotherapists assess patients, plan, and implement physical therapy using a variety of available physical agents (movement, electricity, water, heat-cold, minerals, peloids, climate, ultrasound, light, electromagnetic field, etc.) in cooperation with patients or users and their families, under supervision and instructions of medical doctors-specialists in physical medicine and rehabilitation. Development of rehabilitation professionals in Europe and the world is marked by the increased range of physiotherapists' knowledge and skills. A three-year professional study program of physical therapy was designed and planned in a short time taking into consideration the requirements and objective perception of the needs of the profession and the new situation at the School of Medicine, University of Split. It allowed enrolling the first generation of students of the professional study of physical therapy in the autumn of 2001.

The curriculum was adapted to the contemporary needs of the profession, appropriate for prospective stu-

se već u jesen 2001. godine upiše prva generacija studenata Fizikalne terapije.

Program studija je bio prilagođen suvremenim potrebama struke, primjeren sposobnostima budućih studenta te aktualnim potrebama suvremenog zdravstva, a cjelokupni nastavni plan i program sastavio je voditelj stručnog studija dr. sc. Tonko Vlak, uz tehničku pomoć mr. sc. Ine Stašević, sukladno postojećem planu Visoke zdravstvene škole u Zagrebu, koji je tada procijenjen kao najkompetentniji. Pomoćnicom voditelja studija imenovana je vft Anita Dujmović, čiji se veliki i nemjerljivi doprinos organizaciji stručnog rada osjećao kroz cjelokupni tijek nastave studenata.

Naziv studija na samom početku 2001. godine bio je Fizikalna terapija, što je 2005. godine zamjenjeno nazivom Fizioterapija, radi usklađenja sa svim ostalim studijima u Republici Hrvatskoj. Uvjeti upisa na stručni studij su bili završen obrazovni program bilo koje četverogodišnje srednje škole te položen razredbeni ispit. Trajanje obrazovanja naših studenata je šest semestara, uz obvezan diplomički rad kao završni ispit.

Iako se optimalnim brojem polaznika smatralo 30 studenata, taj je broj varirao od godine do godine, ovisno o prilikama na splitskom Sveučilištu. Tako je 2001. godine upisano 40 polaznika, 2002. godine 50 polaznika, 2003. godine 42 polaznika, (2004. godine nije bilo upisa zbog obveze preuzimanja studenata s odjela za stručne studije Sveučilišta u Splitu), a 2005. godine 27 polaznika.

Nastava se izvodila kroz 40-ak različitih kolegija, uz značajno veći broj sati posvećenih praktičnom radu u odnosu na teorijsku nastavu, u prostorima MF-a u Splitu, na klinikama/zavodima/odjelima KB Split te Fakultetu fizičke kulture i FESB-u. Cilj nastave je bio osposobiti studente za svoje buduće zanimanje sukladno prihvaćenim standardima fizioterapije. Naime, fizioterapeut je definiran kao zdravstveni djelatnik koji radi s osobama svih životnih dobi, sa zadaćom održanja i poticanja zdravlja te poboljšanja ili vraćanja funkcije organa i organskih sustava u bolesnika s problemima izazvanim tjelesnim, psihološkim i drugim poremećajima (WCPT 1995, WHO 1980.). Fizioterapeut u sklopu svoje struke mora biti osposobljen za sudjelovanje u postupku procjene stanja bolesnika te sudjelovanje u terapiji, kao i područjima prevencije i evaluacije, ali uvijek pod nadzorom i stručnom kontrolom doktora medicine – specijaliste fizijatra. On ima etičku i legalnu odgovornost prikupiti obavijesti potrebne

dents and current needs of modern health care. The entire curriculum was created by Head of the professional studies Tonko Vlak, PhD, with technical assistance from Ina Stašević, MSc. It was harmonised with curriculum of the University of Applied Health Sciences in Zagreb, at that time assessed as the most competent. Anita Dujmović, senior physiotherapist, was appointed the Assistant to the Head, and her contribution to the organization of professional work was immense throughout the entire course.

Name of the study was initially Physical Therapy. In 2005 it was replaced by Physiotherapy to comply with all other equivalent studies in Croatia. Entry requirements were completed four-year high school education programme and entrance exam. The study lasted six semesters, with mandatory thesis as a final exam.

Although the optimal number of students was 30, this number varied from year to year, depending on the circumstances at the University of Split. Thus, 40 students were enrolled in 2001, 50 students in 2002, 42 students in 2003 (in 2004 there was no enrolment due to the obligation to take over the students of the Department of Professional Studies at the University of Split), and 27 students in 2005.

There were 40 different courses with considerably higher number of hours of practical training in relation to the theory. They were carried out at the School of Medicine in Split, the clinics / institutes / departments of the University Hospital of Split and the Faculty of Kinesiology and Faculty of Electrical Engineering, Mechanical Engineering and Naval Architecture in Split. The goal of education was to train students for their future profession in accordance with the accepted standards of physiotherapy.

Namely, a physiotherapist is defined as a health professional who works with people regardless their age, to promote and maintain their health and improve or restore the function of organs and organ systems in patients with problems caused by physical, psychological, and other disorders (WCPT 1995, WHO 1980). Physiotherapists must be qualified to participate in the assessment of patient's condition, therapy, as well as in the prevention and evaluation, but always under the supervision and instructions of medical doctors-specialists in physical medicine and rehabilitation. They have an ethical and legal responsibility to collect the information necessary to plan and implement a successful physical treatment (Canadian Association of Physiotherapists, 1986). Physiotherapists provide services in the public and private sector, in the outpatient

za planiranje i provedbu uspješnog fizikalnog tretnjana (Kanadsko udruženje fizioterapeuta, 1986.). Fizioterapeut osigurava usluge u javnom i privatnom sektoru, u ambulantnim službama, bolnicama, rehabilitacijskim središtima, ustanovama socijalne skrbi, klinikama, vrtićima, školama, športsko-rekreacijskim centrima, radnim organizacijama i u samom domu korisnika, uvijek u suradnji i pod stručnim nadzorom doktora medicine – specijaliste za fizikalnu terapiju i rehabilitaciju.

Studijski program fizikalne terapije imao je za cilj teoretski i praktično obrazovati studente za kontrolirani samostalan rad u zdravstvenim ustanovama, javnom i privatnom sektoru. Nastavni programi studija fizikalne terapije pružaju mogućnost usvajanja znanja i vještina vezanih uz procjenu stanja, postavljanje ciljeva te izradu plana i programa rehabilitacije sukladno dobi, potrebama i funkcijskim deficitima osobe kojoj je potrebna fizikalna terapija. Koncepcjski pružaju mogućnost uključivanja u timski proces zdravstvene zaštite, skrbi i rehabilitacije, uvijek pod stručnim nadzorom liječnika-specijaliste za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju.

Fizioterapeut radi prema etičkim i stručnim načelima svih zdravstvenih djelatnika, u skladu s Kodeksom etike nacionalne udruge fizioterapeuta i utvrđenim standardima fizioterapijske prakse, a poštuje temeljna prava i dostojanstvo svakog pojedinca, pridržava se zakona i pravila fizioterapijske prakse, radi pošteno, stručno i dosljedno, te pruža usluge koje kvalitetom odgovaraju zakonom propisanim normama.

Nakon što je Medicinski fakultet u Splitu ostvario četverogodišnje iskustvo u školovanju fizioterapeuta na stručnom studiju «Fizikalne terapije», pristupilo se reformama plana i programa studiranja. Uvedene su i neke specifičnosti i novosti u školovanje naših studenata, koje su tijekom rasprava i koordinacija bile prihvaćene i od ostalih stručnih studija, te su pronašle mjesto u novim, uskladenim programima, usuglašenim tijekom 2005. godine koordinacijom svih stručnih studija, sa željom i obvezom približavanja naših programa europskim programima, a prema načelima Bolonjske deklaracije. Rukovodeći se načelima Münchenske deklaracije da školski programi moraju biti uskladieni s potrebama struke, podvrgnuti kontroli kvalitete i evaluaciji, nužno je bilo «intervenirati» i u sustav obrazovanja fizioterapeuta.

Razvoj struke, očekivana reforma sustava zdravstva predviđa kategorizaciju bolnica, kategorizaciju klinika/odjela, promjenu zdravstvenog standarda,

services, hospitals, rehabilitation centers, social welfare institutions, clinics, kindergartens, schools, sports and recreation centres, work organizations and in the home of the beneficiary, always in cooperation and under the professional supervision of a specialist in physical therapy and rehabilitation.

The study programme of Physical Therapy delivers students the theoretical and practical education for the independent work in the health care institutions, in public and private sector. Physical therapy study curricula provide the opportunity to acquire knowledge and skills related to the assessment of the condition, setting goals, and developing a rehabilitation plan and program in accordance with the age, needs and functional deficits of the person in need of physical therapy. They provide the possibility of the involvement in the teamwork processes in the health care and rehabilitation, always under the professional supervision of a medical doctors-specialists in physical medicine and rehabilitation.

A physiotherapist follows strict professional and ethical guidelines of all health professionals in accordance with the Croatian Chamber of Physiotherapists Code of Ethics and defined standards of physiotherapy practice and respects the fundamental rights and dignity of each individual, adheres to the laws and rules of physiotherapy practice, works honestly, professionally, and consistently, and provides services that meet the quality standards prescribed by law.

After a four-year experience in training the physiotherapists at the professional study programme of Physiotherapy, it was decided to improve the curricula. Some innovations were introduced in the education of our students, which during discussions and coordination were subsequently accepted by other professional study programmes and incorporated in the new programmes developed to harmonise with the European standards. They found a place in the new programmes harmonized in 2005 by coordinating all professional studies, aiming to be like the programmes in the European Union countries, and according to the principles of the Bologna Declaration. Guided by the principles of the Munich Declaration that school curricula must be in line with the needs of the profession, and subject to quality control and evaluation, it was necessary to “intervene” in the education of the physiotherapists.

Development of the profession and the approaching reform of the healthcare system in the Republic of Croatia implies categorization of hospitals, categorization of clinics/departments, the change of health standards, different

različite vrste osnovnog i dodatnog zdravstvenog osiguranja, što će sve zahtijevati i bitno drugačije profesionalne profile medicinskih kadrova, pa tako i sudionika u neizbjježnom procesu medicinske rehabilitacije. Nadalje, demografski trendovi u našoj zemlji, s rastućim brojem starijih osoba u populaciji te porastom kroničnih nezaraznih bolesti, (poglavito bolesti muskuloskeletalnog sustava i neuroloških bolesti te prometnog traumatizma), kao i porastom životnog standarda te velikim priljevom turista iz cijelog svijeta itd., zasigurno upućuju na potrebu postojanja dobro organizirane mreže zdravstvenih ustanova (u državnom i privatnom vlasništvu) s vrhunski obrazovanim profesionalcima-fizioterapeutima kao bitnim članovima rehabilitacijskih timova. Oni trebaju biti zdravstveni radnici sa širokom intelektualnom osnovom koja omogućuje ispravno kliničko prosuđivanje te primjenu najsuvremenijih kliničkih vještina. Zbog toga je apsolutno opravdano pokretanje preddiplomskog sveučilišnog studija Fizioterapije, a čim se steknu kadrovske mogućnosti, i diplomskog sveučilišnog studija Fizioterapije, na kojem će dobiti i potrebna znanja i vještine u području upravljanja i rukovođenja u sustavu javnog i privatnog zdravstva te biti oспособljeni za sudjelovanje u školovanju budućih naraštaja fizioterapeuta, sukladno prihvaćenom „Hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj“.

types of basic and supplementary health insurance, which will require significantly different professional profiles of the medical personnel, including the participants in the inevitable process of medical rehabilitation. Demographic trends in our country, with growing number of the elderly ("third age" population) in the population, the increase of chronic non-communicable diseases, (especially the diseases of the musculoskeletal system and neurological diseases and traffic injuries) a general increase in living standards, an increasing influx of tourists from around the world, etc. point to the need for a well-organized network of medical institutions (both state and privately owned) with highly educated professionals-physiotherapists as important members of the rehabilitation teams.

They should be health professionals with a broad intellectual base allowing proper clinical judgment and the application of the up-to-date clinical skills. Therefore, it was absolutely justified to launch the undergraduate university study programme of Physiotherapy and later the graduate university study programme of Physiotherapy, at which the students acquire knowledge and skills in the field of management and leadership in the system of public and private health care and are able to participate in the education of future generations in accordance with the adopted "Croatian model of university education for health professionals".

Povijest radiološke tehnologije

Povijest radiološke tehnologije, a ujedno i profesije (radiološki asistenti, "pomoćnici" radiologa) koja će se baviti različitim snimanjima koristeći rendgenske zrake (a nakon 60.- tih godina dvadesetog stoljeća i početkom 21. stoljeća i druge vrste „zraka“), započinje snimanjem šake gospođe Berte, supruge fizičara W. C. Rentgena koji je 8. studenog 1895. godine u Wurzburgu otkrio tada nepoznate, X zrake, koje su kasnije u njegovu čast nazvane rendgenske zrake. Povjesno snimanje (ekspozicija) šake obavljeno je 22. prosinca 1895. i trajalo je punih petnaest minuta, a nakon fotografске obrade jasno su se prikazale kosti šake i dva prstena koja je ona nosila. Taj se datum ujedno smatra i početkom radiologije kao medicinske specijalnosti.

Nepuni mjesec dana nakon otkrića rendgenskih zraka, prof. dr. P. Salcher u Rijeci je održao stručno predavanje o novim, do tada nepoznatim, zrakama, a uz predavanje napravio je i prve rendgenske snimke. U Zagrebu je dvije godine nakon otkrića X-zraka fizičar Vinko Dvoržak snimio prvu rendgensku snimku, a bila je to slomljena ruka nadvojvode Leopolda Salvatora koji je pao s bicikla (slika se nalazi u muzeju Fizikalnog instituta). Već 1901. godine prvi rendgenski aparat bio je instaliran u podrumu današnje Kliničke bolnice Milosrdnih sestara u Zagrebu, a prvo službeno predavanje iz radiologije održano je također u istoj bolnici 1902. godine. U Rijeci je prvi rendgenski uređaj za snimanje kupljen već 1897. godine i ugrađen u gradskoj bolnici Sv. Duha 1899., u Zadru 1908., Osijeku 1911., itd.

Prvi rendgenski uređaj u Splitu bio je kupljen već 1902./1903. godine i ugrađen u privatnom sanatoriju dr. Jakše Račića, a u punom pogonu bio je 1904. godine. Sanatorij je bio smješten u vili Zing, vlasništvu Morpurga, a nakon početnog uhodavanja i dodatnog opremanja dr. Račić je 1909. godine otvorio u posebnom paviljonu „Rentgenov zavod prema najnovijim zahtjevima“ u kojem su se obavljala rendgenska snimanja, rendgenska terapija i elektroterapija. Sam dr. Račić (po struci kirurg-urolog) bio je prvi radiolog i prvi radiološki tehničar sa stalnim zaposlenjem u Splitu na početku 20. stoljeća. Na rendgenskom uređaju u sanatoriju dr. Račića u početku su vršene snimke ekstremiteta i prsiju, a kasnije i radiološke pretrage probavnog sustava, hepatobilijarnog i uropoetskog sustava.

Nakon otvaranja i vrlo uspješnog rada sanatorija dr. J. Račića, u Splitu je 1929. otvoren privatni sana-

History of Radiologic Technology

The history of the radiologic technology, as well as the profession (radiologic assistants), that will deal with imaging using X-rays (and other types of "rays" as well after the 60s of the 20th century and the beginning of the 21st century) began by Wilhelm Roentgen obtaining the image of his wife, Mrs. Berta's hand on December 22, 1895 which lasted for fifteen minutes. After the photographic processing, the bones of the fist and the two rings she wore were clearly shown. This date is also considered the beginning of radiology as a medical specialty. Roentgen had discovered the unknown X-rays on 8 November 1895 in Wurzburg which were later, in 1932, called the Roentgen rays in his honour.

In less than a month after the discovery of X-rays prof. Peter Salcher gave a lecture on new, hitherto unknown rays in Rijeka and made the first X-rays. Two years after the discovery of X-rays the physicist Vinko Dvoržak recorded the first radiograph in Zagreb, it was the broken arm of the Archduke Leopold Salvatore who fell off his bicycle (the image is in the museum of the Institute of Physics). As early as 1901 the first X-ray device was installed in the basement of today's Clinical Hospital Sisters of Mercy in Zagreb, and the first official lecture in radiology was also held in the same hospital in 1902. In Rijeka, the first X-ray recording device was acquired in 1897 and it was installed in the City Hospital of Holy Spirit in 1899, in 1908 in Zadar, in 1911 in Osijek etc.

The first X-ray machine in Split was purchased in 1902/1903 and installed in dr. Jakša Račić's private sanatorium of and was in full operation in 1904. The clinic was in Villa Zing, owned by Morpurgo. In 1909, dr. Račić opened an "X-ray Institute according to the latest requirements" in which the X-ray imaging, X-ray therapy and electrotherapy were performed. Dr. Račić (urologic surgeon) was the first radiologist and the first radiologic technician with a permanent job in Split at the beginning of the 20th century. Initially in dr. Račić's sanatorium the limbs and chest were screened, and later also the radiological examinations of the digestive system, hepatobiliary and uropoietic systems were performed.

Dr. Vladimir Roić opened his private sanatorium in 1929 in Kavanjinova Street, and dr. Jakov Miličić opened his in 1933 at Poljana Grgura Ninskog (he left his apartment to the Croatian Medical Association, where the Split branch is situated even today). Both new sanatoriums were equipped with X-ray devices that were used not only to examine the patients hospital-

torij dr. Vladimira Roića u Kavanjinovoj ulici, a 1933. na poljani Grgura Ninskog otvoren je sanatorij dr. Jarkova Miličića (koji je svoj stan oporučno ostavio Hrvatskom liječničkom zboru u kojem je i danas smještena splitska podružnica). Oba ova nova sanatorija također su bila opremljena rendgenskim uređajima koji su se koristili ne samo za pregled hospitaliziranih bolesnika u sanatoriju, već i za pregled vanjskih bolesnika. Osim rendgenskih uređaja u navedenim sanatorijima, bilo je još privatnih liječničkih ordinacija koje su također bile opremljene rendgenskim uređajima. Ordinacije s rendgenskim uređajima imali su još dr. Rafo Ferri, dr. Miljenko Suić, dr. Špiro Janović, dr. Frane Bulić, dr. Niko Dubravčić te dr. Josip Berković. Zahvaljujući relativno dobroj "pokrivenosti" rendgenskim uređajima, u Splitu se, za naše uvjete relativno rano, održava i III. kongres "Sveslavenskog saveza za rendgenologiju i radiologiju" od 5. do 8. listopada 1930. godine. Tom prigodom održan je i I. sastanak Jugoslavenskog društva za rendgenologiju i radioterapiju (kao "radno odjeljenje" Sveslavenskog liječničkog kongresa). Sekcija za radiologiju i nuklearnu medicinu Zbora liječnika Hrvatske osnovana je u Zagrebu 16. listopada 1936., a 1939. promijenila je ime u "Društvo za radiologiju, elektro-fizioterapiju i balneologiju". Tijekom cijelog ovog vremenskog perioda od početka 19. stoljeća do 1940. godine, civilna bolnica "Grad" u Splitu nije imala rendgenski uređaj. Bolesnici koji su u njoj bili hospitalizirani rendgenski su pregledavani na rendgenskom uređaju sanatorija dr. J. Račića, te rendgenskim uređajima drugih sanatorija i privatnih liječničkih ordinacija, kao i u TBC dispanzeru (u zgradi bivšeg Higijenskog zavoda, sada Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Županije splitsko-dalmatinske).

Prvi rendgenski uređaj „stara bolnica“- bolnica Grad dobiva 1940. godine, kada je nabavljen i ugrađen poluvalni rendgenski uređaj „HELIODOR duplex“ Siemensove proizvodnje, koji je služio za dijaskopske pretrage i rendgenska snimanja. To je prvi rtg uređaj koji se mogao tijekom pretrage i poleći u horizontalni položaj, a nalazi su pisani rukom u rokovnik. U to vrijeme na rendgenskom je aparat radio liječnik-internist obučen za rad na rendgenskom uređaju, dr. Vito Ivanović, a pri radu su mu pomagali priučeni rendgenski tehničar Bruno i časna sestra Benjamina. Oni su prvi, iako samo priučeni, profesionalci u Splitu, obučeni za rendgenska snimanja pojedinih dijelova tijela. Tako je u Splitu, slično kao i u ostalim većim zdravstvenim centrima u Hrvatskoj, začeta struka radio-

talized in the sanatorium, but also to examine the outpatients. In addition to the X-ray devices in these sanatoriums, there were other private surgeries that were also equipped with X-ray devices. They were owned by dr. Rafo Ferri, Ph.D. Miljenko Suić, Ph.D. Špiro Janović, Ph.D. Frane Bulić, Ph.D. Niko Dubravčić and dr. Josip Berković. Thanks to the enough X-ray devices in Split, relatively early, the 3rd. congress of the "Slavic Union of Roentgenology and Radiology" was held in Split from October 5 to 8, 1930. On that occasion, the first meeting of the Yugoslav Society for Radiology and Radiotherapy was held (as a working department of the Slavic Medical Congress). The Section of Radiology and Nuclear Medicine of the Croatian Medical Association was founded in Zagreb on October 16, 1936, and in 1939 it changed its name to the Section of Radiology, Electrophysiology and Balneology. During this entire period from the beginning of the 19th century to 1940, the civil hospital Grad in Split did not have an X-ray device. Hospitalized patients underwent the X-ray examination in dr. Račić's sanatorium, and in other sanatoriums and private surgeries, as well as in the TBC dispensary (in the building of the former Institute of Hygiene, now the Teaching Institute for Public Health of the Split-Dalmatia County).

The "old hospital"- the City Hospital received the first X-ray device in 1940. The semi-wave X-ray device "HELIODOR duplex" manufactured by Siemens was purchased and installed. It was used for diascopic examinations and X-rays. It was the first X-ray device that could be placed in a horizontal position during the examination, and the results were written by hand in a diary. At that time, an internal medicine specialist dr. Vito Ivanović was educated to work on the X-ray machine, assisted by the X-ray technician Bruno and a nun Benjamina. They were the first, although only trained, professionals in Split educated for X-ray imaging of certain parts of the body. This way, the profession of radiologic assistants was conceived in Split, like in other major health centres in Croatia. It was succeeded by radiologic technicians, then medical radiology engineers, and today radiologic technologists (since 2010).

The first Croatian X-ray technicians Ms. Zorica Zec and Ela Vidić Quinc were educated In Holzknecht's Institute in Vienna where they completed a nine-month training in 1920.

In Croatia, a course for X-ray technician education was held in 1927 in the "Central Roentgen Institute" in Zagreb. Similar courses were organized several times during the first half of the 20th century.

loških asistenata, čiji su sljednici radiološki tehničari, zatim inženjeri medicinske radiologije, a danas radio-loški tehnolozi (od 2010. godine).

Inače, prve školovane rendgenske pomoćnice u Hrvatskoj su educirane u Holzknechtovom institutu u Beču. Bile su to Z. Zec i E. Vidić Quinc, koje su 1920. godine završile devetmjeseci tečaj obrazovanja i praktične pripreme.

Prvi domaći tečaj obrazovanja rendgenskih pomoćnika održan je 1927. godine u „Centralnom rendgen-institutu“ u Zagrebu. Slični tečajevi višekratno su organizirani tijekom prve polovine 20. stoljeća.

Sustavno školovanje stručnog kadra rendgenskih tehničara za rad u radiologiji počinje 1947. godine, osnutkom Škole za fizikalnu medicinu i rendgen, u prostorijama današnje Kliničke bolnice "Sestre milosrdnice" u Zagrebu. Bila je to srednja škola koja je upisivala kandidate sa završenom "sedmoljetkom" ili "osmoljetkom", koji nisu smjeli biti stariji od 19 godina. Školovani su tehničari za fizikalnu terapiju, radnu terapiju i rendgen. Osnivač škole bio je dr. Jozo Budak, a radiološki smjer vodio je docent dr. Ferdo Petrovčić. Škola je bila jedina ustanova takve vrste u ondašnjoj državi. Školovanje je u početku trajalo dvije i pol, zatim tri i konačno četiri godine. Školski program uključivao je popodnevnu teorijsku i prijepodnevnu praktičnu nastavu u bolnicama, te ljetnu praksu u trajanju od mjesec dana. Uz prof. Petrovčića nastavu su u srednjoj Školi za fizikalnu medicinu i rendgen vodili još prof. dr. Bruno Mark i dr. Boris Parać (kasnije, nakon završetka specijalizacije iz radiologije, prvi specijalist radiologije u bolnici Grad u Splitu i prvi specijalist radiologije u bivšoj državi!). Prvi naraštaj od 25 rendgenskih tehničara promoviran je nakon dvije i pol godine školovanja u prosincu 1949. godine. Zbog potrebe za što višom naobrazbom otvorena je prva Viša škola za rendgenske tehničare 1956. godine, kasnije izmijenjenog naziva u Višu školu za radiološke tehničare. Nažalost, ta škola dala je samo dvije generacije, a 1960. godine ponovo je otvorena srednja škola za rendgenske tehničare. Potreba za radiološkim kadrom bila je velika, te 1966. godine počinje s radom Viša medicinska škola za medicinske sestre i zdravstvene tehničare (u međuvremenu prerasla je u Visoku zdravstvenu školu, a danas u jedino Zdravstveno veleučilište u Zagrebu) koja, uz ostale, uključuje i Studij viših radioloških tehničara na kojem obrazovanje traje dvije godine.

U razdoblju 1984. do 1996. Viša škola i njeni studiji (pa i Studij viših radioloških tehničara) djeluju u okviru Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagre-

Systematic education of X-ray technicians for work in radiology began in 1947, by establishing the School of Physical Medicine and X-rays, in the premises of today's University Hospital "Sisters of Charity" in Zagreb. The enroled candidates were not older than 19 years and they were educated to be technicians for physical therapy, occupational therapy, and X-ray. The founder of the school was dr. Jozo Budak, and the radiology department was led by the assistant professor Ferdo Petrovčić, PhD. The school was the only such educational institution in the region, and training initially took two years and a half, then three and finally four years. The curriculum included theoretical classes in the afternoon and a practical training in hospitals in the morning and one month summer practice. At the High school for physical medicine and X-ray classes were carried out by prof. Petrovčić, PhD, MD, prof. Bruno Mark, PhD, MD, and Boris Parać, MD (later, after completing his specialization in radiology, the first radiology specialist at the City Hospital in Split and the first radiology specialist in the former state!). The first generation of 25 x-ray technicians graduated in December 1949, after two and a half years of education. Due to the need for a higher level of education the first College for x-ray technicians was opened in 1956. It later changed the name to College for radiologic technologists. Only two generations graduated from it, and in 1960 the High school for X-ray technicians re-opened. At that time there was a strong demand for radiologic technologists and, in 1966, the Advanced School of Nursing and Health Technicians was established (later School of Health Studies, and today University of Applied Health Sciences in Zagreb) lasting two years and delivering a study programme for senior radiologic technologists.

In the period from 1984 to 1996, the Advanced School of Nursing and its study programmes as well as the Study for senior radiologic technologists were delivered at the School of Medicine in Zagreb. In 1986 it changed its name to School of Medical Radiology Engineers.

In the period from 1966 to 1996 the study programme for senior radiologic technologists (from 1986 the study for radiological health engineers) almost did not change its curriculum and content, and occasionally dislocated departments of College for nurses in Zagreb for education of radiologic technologists were opened in other regional centres in Osijek, Rijeka and Split.

The first such dislocated department was opened in Split in 1974. (leader: prim. Srđan Boschi, PhD). Due

bu, kojem su pripojeni. Studij viših radioloških tehničara mijenja 1986. godine naziv u Studij inženjera medicinske radiologije.

U razdoblju 1966.- 1996. Studij inženjera medicinske radiologije gotovo ne mijenja svoj program i sadržaj, a povremeno su se otvarali i pojedini odjeli, dislocirana odjeljenja Više škole za medicinske sestre i tehničare u Zagrebu, za školovanje radioloških tehničara i u drugim regionalnim centrima, u Osijeku, Rijeci i Splitu.

U Splitu je prvo takvo dislocirano odjeljenje pokrenuto 1974. godine (voditelj: dr. sc. prim. Srđan Boschi). Zbog potreba zdravstva u Dalmaciji obrazovane su još dvije generacije studenata, viših rendgenskih tehničara, i to 1980. i 1989. godine (voditelj područnog odjela tih dviju generacija studenata bio je prof. dr. sc. Stipan Janković), a nastavu u cijelosti realiziraju znanstveno-nastavni kadrovi Zavoda za radiologiju KB Split uz rijetke gostujuće nastavnike (prof. dr. sc. A. Hebrang, prim. dr. F. Sulimanović iz Zagreba, te prof. dr. sc. P. Kačić iz Dubrovnika). Od 2000. godine obrazovanje inženjera medicinske radiologije (od 2010. godine radioloških tehnologa) odvija se u organizaciji Veleučilišta u Splitu, odnosno Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu (već od 2001./2002. godine, voditelj prof. dr. Josip Mašković). U tih deset godina upisane su dvije generacije studenata, a nastavu su u cijelosti realizirali nastavnici i suradnici Kliničkog zavoda za dijagnostiku i intervencijsku radiologiju Medicinskog fakulteta i KBC Split.

S dvogodišnje razine obrazovanja inženjera medicinske radiologije 1999. godine se prelazi na trogodišnju, a program trogodišnjeg studija osmislio je voditelj studija u Zagrebu prof. dr. sc. Zlatan Car s užim krugom suradnika. Taj novi program studiranja počinje se primjenjivati u akademskoj godini 1999./2000. Poslije 2000.-te godine program studija je dopunjavan i proširen, a još značajniji iskorak učinjen je 2005. godine prihvaćanjem Bolonjskog programa kojim je nastavni sadržaj dodatno značajno proširen novim redovnim i izbornim kolegijima. Tada je ujedno izmijenjen i nastavni plan i program svih radioloških stručnih studija u Hrvatskoj (Zagreb, Split, Rijeka, Osijek) te po konцепciji i sadržaju značajno usklađen s obrazovanjem u zemljama Europske unije.

Radiološka tehnologija i radiologija je najbrže rastača medicinska i zdravstvena profesija. To je profesija koja se danas koristi vrlo složenim uređajima, kako u dijagnostičkoj, tako i u intervencijskoj i terapijskoj radiologiji. Zato radiološki tehnolog treba usvojiti specifična znanja i vještine iz fizike, radiobiologije, anatomije, informatike te ključnih poglavljia kliničke medicine. Ali i komunikologije i etike. U

to the need for radiologic technologists in Dalmatia in 1980 and 1989 two more generations of X-ray technicians were educated (the Head of the dislocated department was Prof. Stipan Janković, PhD, and courses were fully delivered by the teachers and associates of the Institute for Radiology of the Clinical Hospital Centre Split. with rare guest teachers (Prof. A. Hebrang, PhD, prim. F. Sulimanović, MD, from Zagreb, and prof. P. Kačić, PhD, from Dubrovnik). The study programme for Medical Radiology Engineers (radiologic technologists since 2010) was carried out the University of Applied Sciences in Split since 2000, and at the School of Medicine, University of Split from the academic year 2001/2002. The Head was Prof Josip Mašković, PhD. Two generations of students were enroled in the first ten years, and classes were fully delivered by teachers and associates of the Clinical Institute for Diagnostic and Interventional Radiology of the School of Medicine and Clinical Hospital Centre Split.

The two-year study for Medical Radiology Engineers in 1999 became the three-year study program, designed by the Head of study programs at the Advanced School of Nursing and Health Technicians in Zagreb Prof Zlatan Car, PhD, with a narrow circle of associates. This new program of study was implemented in the academic year 1999/2000. After 2000 the program has been revised and extended, and significant step forward was made in 2005 by accepting the Bologna program which significantly expanded curriculum with new essential and elective courses. The curricula of all radiological professional study programs in Croatia (Zagreb, Split, and Rijeka) were revised and harmonised with programs in the European Union countries.

Radiologic technology and radiology are the fastest growing medical and health professions. They use very complex devices, both in diagnostic and in interventional and therapeutic radiology. Therefore, the radiologic technologists should adopt specific knowledge and skills from physics, radiobiology, anatomy, informatics, and key chapters of clinical medicine, but also communicology and ethics. During the education, they must acquire the basic knowledge required for the independent work in the radiologic technology, the essential clinical skills and the skills for communicating with patients, their families and other members of health teams. They should also adapt well-defined professional and academic attitudes. They should also have basic knowledge and skills in ensuring, implementing, monitoring, professional evaluation and improving the

tijeku edukacije mora steći temeljna znanja potrebna za samostalni rad, neophodne kliničke vještine te vještine komuniciranja s pacijentima, njihovim obiteljima i članovima zdravstvenih timova. Treba usvojiti i dobro definirane profesionalne i akademske stavove. Također ima i temeljna znanja i vještine u osiguranju, provođenju, kontroli, stručnom vrednovanju i unaprjeđenju procesa kvalitete u svim segmentima radiološke tehnologije kao neizostavnog dijela zdravstvenog sustava. Mora imati usvojene stavove o nužnosti cjeloživotnog učenja i usavršavanja, te prenošenja znanja i vještina na druge zdravstvene radnike.

Inače, europski studiji istog sadržaja i namjene traju tri ili četiri godine. Manji broj trogodišnjih studija predviđa poslijediplomsku obaveznu pripravničku stručnu praksu. Trogodišnji studiji koji imaju obvezu poslijediplomske stručne prakse, među kojima je i naš studij, nastavnim opterećenjem su ekvivalentni četverogodišnjim studijima.

Ulagani kriteriji na studij su 12 godina prethodnog školovanja (Slovenija i Austrija) i navršenih 18 godina starosti (Hrvatska i Njemačka 17 godina). U navedenim zemljama trajanje studija je tri godine. Ako se nastavnom opterećenju našeg studija pribroji sada još uvijek obvezni pripravnički staž od jedne godine, nakon završenog temeljnog trogodišnjeg studija, školovanje naših stručnjaka je među najopsežnijim u Europi. No, Higher Education Network for Radiography in Europe (HENRE), organizacija financirana od Europske komisije u svrhu usklađivanja obrazovanja radioloških tehologa (ranije inženjeri medicinske radiologije) u zemljama Europske unije u svom dokumentu "Tuning Template for Radiography in Europe", navodi kako je radiografska profesija regulirana Direktivom 2005/36/EU, te preporučuje visoko obrazovanje radioloških tehologa na tri razine: preddiplomska razina (bachelor level), diplomska razina (master's level) i poslijediplomska razina (doctoral level). Dakle, predloženi sustav obrazovanja radioloških tehologa identičan je onome kakav je u prihvaćenom „Hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika“.

Gotovo istovjetan je i program obrazovanja radioloških tehologa u SAD-u. Naime, u SAD-u je 2005. godine Joint Review Committee on Education in Radiologic Technology's (JRCERT) postavio zahtjev da voditelji i predavači studija radioloških tehnologija i slikovnih metoda do 2009. godine trebaju završiti Master's degree razinu obrazovanja (informacije su dostupne na web stranici www.rt-image.com/0912JRCERT). Ovaj zahtjev doveo je do otvaranja nekoliko studijskih programa na visokim učilištima u SAD-u, a među prvima je prepoznao potrebu i

quality process in all segments of the radiologic technology as an indispensable part of the health system. They should recognize the importance of lifelong learning and training and transferring knowledge to other health professionals. The European study programmes with the same content and purpose last three or four years. A small number of three-year study programs provides post-graduation mandatory internship placement. The three-year study, which have an obligation to post-graduation professional practice, including our study, have loads equivalent to four-year study.

Entry criteria are 12 years of previous education (Slovenia and Austria) and 18 years of age (17 years in Croatia and Germany). In these countries the study lasts three years. If teaching load includes one-year compulsory internship the training of our students is among the most comprehensive in Europe. But the Higher Education Network for Radiography in Europe (HENRE), an organization funded by the European Commission to harmonize education of radiologic technologists (earlier medical radiology engineers) in the European Union, in its document "Tuning Template for Radiography in Europe", states that radiography is regulated by Directive 2005/36/EU, and recommends higher education of radiologic technologists at three levels: undergraduate level (bachelor level), graduate level (Master's level) and post-graduate level (doctoral level). Thus, the proposed system of radiologic technologists' education is identical to one accepted in the Croatian model of university education for health professionals.

The education of radiologic technologists in the United States is almost identical. In fact, in the US in 2005 Joint Review Committee on Education in Radiologic Technology's (JRCERT) demanded that the directors and lecturers at the radiologic technology and imaging methods study programmes complete the master's degree level of education by 2009 (information is available on the website www.rt-image.com/0912JRCERT). This demand has led to the opening of several study programs at the universities in the USA, and among the first to recognize the need and develop a programme was Thomas Jefferson University in Philadelphia. The program is based on 3 + 2 model of study. A three-year baccalaureate degree completion is required to enrol in graduate university study programmes and at least one year of work experience in the field of radiologic technology. Master's degree provides education and management track (information is available at www.jefferson.edu/JCHP/di/msris.cfm).

The organization of professional / university studies in the field of radiologic technology in most European coun-

razvio program Thomas Jefferson University u Philadelphia. Program se temelji na shemi studija 3 + 2 godine, gdje je uvjet za upis diplomskog magistarskog studija završetak baccalaureate degree u trajanju od tri godine i najmanje jedne godine rada u području radioloških tehnologija. Studijski program Master's degree na navedenom visokom učilištu pruža edukacijski i upravljački pravac obrazovanja (informacije su dostupne na www.jefferson.edu/JCHP/di/msris.cfm).

Organizacija stručnih/sveučilišnih studija u Europi iz područja radiološke tehnologije danas se u većini zemalja temelji na odrednicama Bolonjske deklaracije i shemi studija 3 + 2 godine, s tim da se diplomski studiji organiziraju iz područja javnog zdravstva i upravljanja procesima i organizacije zdravstva, kao i iz edukacijskog područja različitih profila zdravstvenih radnika. University of Bradford u Engleskoj ima program studija Master's degree iz područja radioloških slikovnih metoda. Ovim programom obuhvaćene su radiološke slikovne metode i radiološki modaliteti na kojima se generiraju radiološke slike (informacije dostupne na www.brad.ac.uk/health/rad/courses/postgraduate.php).

S obzirom na gore navedena iskustva iz razvijenog svijeta i Europe, razvidno je da su se razvojem sofističiranih radioloških tehnologija i radiološke znanosti stvorili uvjeti i potreba za otvaranjem i diplomskog studija radiološke tehnologije i u našoj zemlji.

tries is based on the Bologna Declaration guidelines, and 3 + 2 model of study, whereby studies at the graduate level are organized in the field of public health, processes and organization management of the healthcare system as well as in the educational area of a particular study programme. The University of Bradford in England offers Master's degree study programme in Medical Imaging. This programme encompasses radiologic imaging methods and radiologic modalities generating radiologic images. (Information available on web page www.brad.ac.uk/health/rad/courses/postgraduate.php).

With reference to the above mentioned practices established in the world and in Europe, it has become obvious that the development of radiologic technologies and the radiologic science has created both opportunities and needs for the introduction of the radiologic technology study programme at the graduate level.

Povijest medicinsko – laboratorijske dijagnostike

Medicinska laboratorijska dijagnostika (laboratorijska medicina) je zdravstveno i znanstveno područje vezano za medicinske laboratorije različitih specijalnosti i profila u zdravstvenim institucijama i institucijama koje nisu u sustavu zdravstva, a povezane su s medicinskom laboratorijskom dijagnostikom.

Brojna znanstvena otkrića kroz stoljeća i ubrzani razvoj znanosti i tehnološki napredak, omogućili su razvoj medicine od empirijske do eksperimentalne znanosti. Medicinska laboratorijska dijagnostika novijeg je datuma, često se vezuje za napredak tehnologije, premda su još stari Grci u svrhu liječenja svojih pacijenata promatrali promjene tjelesnih tekućina, povezivali izgled mokraće s nekim bolestima. Hipokrat (4./5. stoljeće p.n.e.) je u dijagnostički protokol uključio i pregled mokraće. Već oko 50. godine naše ere opisuje se hematurija, a o mokraći se raspravlja i u Galenovo vrijeme (Galen iz Pergama, 129.- 200. god. n.e.).

Otkriće mikroskopa i njegova primjena u 17. stoljeću omogućila je bitne spoznaje o složenoj građi pojedinih dijelova ljudskog organizma, kao i otkrivanje uzročnika bolesti.

U 19. stoljeću počinje se razvijati posebna disciplina o kemiji čovjeka, koja se naziva fiziološkom kemijom. Godine 1854. Du Boscq je izumio kolorimetar, a medicinska se klinika počinje služiti laboratorijem u kojem se vrše kemijske, bakteriološke, mikroskopske i, osobito važne, krvne pretrage.

U dolazećem razdoblju, napredak medicine i biohemije stvara pogodne uvjete za nagli razvoj različitih specijalnosti laboratorijske medicine poput patologije, kliničke kemije (biokemije), mikrobiologije, transfuzijske medicine, citologije i drugih, te je time kliničaru pružena mogućnost da se koristi cijelim nizom podataka za proučavanje i dijagnostiku raznih bolesti.

Porast broja pretraga, stalno uvođenje novih i potreba da kliničar što prije dobije rezultat, zahtjevali su izmjenu načina rada laboratorija, jer se na klasičan način, ručno, više nisu mogle pouzdano i na vrijeme završavati analize. U posljednjih 50 godina počela se uvoditi automatizacija biokemijskih i hematoloških analitičkih postupaka. Razvoj informatičke tehnologije i uvođenje robotike u laboratorijsku dijagnostiku, zahtjeva odgovarajuće educirane stručnjake koji prihvataju i koriste nove laboratorijske tehnike i metode.

Školovanje stručnjaka koji surađuju u zdravstvenom timu za laboratorijsku medicinu, koji ima dobro razrađene poslove i razlikuje četiri stupnja slo-

History of Medical Laboratory Diagnostics

Medical laboratory diagnostics (laboratory medicine) is a medical and scientific field related to different types of medical laboratories in the health institutions and institutions outside the health care system but related to medical laboratory diagnostics.

Numerous scientific discoveries over the centuries, as well as the accelerated development of science and technological progress, have enabled the development of medicine from the empirical to the experimental science. Medical laboratory diagnostics is more recent, often associated to advances in technology, although the ancient Greeks, for the purpose of treating their patients, observed the changes in body fluids, connecting the appearance of urine with certain diseases. Hippocrates (4 / 5 century BC) included a urine test in the diagnostic protocol. As early as around 50 AD, the hematuria was described, and the urine was discussed in the time of Galen of Pergamum (129 – 200 AD).

The discovery of the microscope and its application in the 17th century enabled gaining the important insights into the complex structure of the individual parts of the human body, as well as the discovery of the causes of disease.

In the 19th century, a special discipline of human chemistry, called the physiological chemistry, began to develop. In 1854. Du Boscq invented the colorimeter, and the laboratories started to carry out the chemical, bacteriological, microscopic examinations and, particularly important, blood tests.

In the next period, advances in medicine and biochemistry have created favorable conditions for the rapid development of various specialties of laboratory medicine such as pathology, clinical chemistry (biochemistry), microbiology, transfusion medicine, cytology, and others, thus giving the clinicians the opportunity to use a variety of data to study and diagnose various diseases.

The increase in the number of tests and the constant introduction of new ones, as well as the clinicians' need to get the result as soon as possible, required a change in the laboratory work, because in the classic manual way analyses could no longer be completed reliably and on time. In the last 50 years, the automation of biochemical and hematological analytical procedures has been gradually introduced. The development of information technology and the introduction of robotics in the laboratory diagnostics requires appropriately educated professionals who accept and use new laboratory techniques and methods.

ženosti zadataka (srednja škola, trogodišnji stručni studij, znanstveno-stručni studij, specijalizacija), provodi se u našoj zemlji duže vremena. Početak edukacije kliničkih kemičara označava 1946. godina kada je profesorica Marijana Fišer Herman (hrvatska farmaceutkinja i medicinska biokemičarka, 1897.- 1994. godine) u akademski kurikul studija Farmacije uvela kolegij kliničke kemije.

Stručni studij medicinske laboratorijske dijagnostike, kao dvogodišnji studij, osnovan je na Višoj medicinskoj školi u Zagrebu 1968. godine. Od 1999. godine studij traje tri godine i izvodi se na Visokoj zdravstvenoj školi u Zagrebu (danasm Zdravstveno veleučilište) i na Medicinskom fakultetu u Rijeci. Zbog složenosti programa nastava se izvodi isključivo kao redoviti studij, posebno stručni dio koji zahtijeva izvođenje na klinikama.

Obrazovanje i usavršavanje u laboratorijskoj medicini ovisi o vlastitom povijesnom razvoju, potrebama, društvenim pogledima i finansijskim mogućnostima. Značajne promjene koje se posljednjih godina događaju u europskom visokoškolskom sustavu utječu i na reformu obrazovanja na hrvatskim sveučilištima. Ishodište reforme predstavlja Bolonjska deklaracija, a naša je zemlja potpisala prihvatanje ove deklaracije još 2001. godine.

Studijski program medicinske laboratorijske dijagnostike treba biti na razini najnovijih znanstvenih spoznaja i na njima temeljenih vještina, usklađen s nacionalnim prioritetima profesionalnoga sektora te usporediv s programima EU. Zato Sveučilište u Splitu, osnivanjem Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, pruža mogućnost uvođenja studijskog programa Medicinska laboratorijska dijagnostika, za početak kao sveučilišnog preddiplomskog programa prema načelima Bolonjske deklaracije.

Cilj trogodišnjeg preddiplomskog sveučilišnog studijskog programa je školovanje stručnjaka koji će nakon završenog trogodišnjeg studija biti osposobljeni za kvalitetno analiziranje različitih bioloških uzoraka, koristeći kemijske, biokemijske, molekularno-biološke, imunološke, citološke i histološke metode. Medicinska laboratorijska dijagnostika doživjela je dodatni zamah 2001. godine, nakon dovršetka projekta dekodiranja ljudskog genoma (HGP). Rezultati HGP doveli su do promjene paradigme u liječenju prilagođenom svakom pojedinačnom bolesniku i do velike ekspanzije u razvoju novih dijagnostičkih postupaka u molekularnoj dijagnostici i primjeni novih molekularnih biljega u svim segmentima suvremene kliničke medicine. Ovaj studij mora osigurati potrebna znanja i vještine te prispadajuću samostalnost i odgovornost da se diplomira-

The education of experts working in the health care team of laboratory medicine, with well-defined scope of work and 4 different levels of task complexity (secondary school, three-year professional studies, scientific-professional studies, specialization) has been carried out in our country for a long time. The training of clinical chemists started in 1946 when Professor Marijana Fisher Herman introduced clinical chemistry in the curriculum of the study programme in pharmacy.

Professional study in medical laboratory diagnostics, as a two-year programme was established at the Medical College in Zagreb in 1968. Since 1999 the programme lasts for three years and it has been carried out at the University of Applied Health Sciences in Zagreb and the Faculty of Medicine in Rijeka. Study programme is exclusively offered on a full-time basis due to the complexity of the programme especially the professional part requiring clinical instruction.

Education and advancement in the laboratory medicine depend on one's own historical development, needs, social views and financial capabilities. Significant changes that have taken place in recent years in the European higher education system are also affecting the reform of education at the Croatian universities. The starting point of the reform is the Bologna Declaration, and our country signed it in 2001.

The study program of Medical Laboratory Diagnostics should be at the level of the latest scientific knowledge and skills based upon them, compatible with national priorities in the professional sector and similar to the EU programmes. By establishing the University Department of Health Studies, the University of Split offers the possibility of introducing a study programme in Medical Laboratory Diagnostics as the undergraduate programme in line with the principles of the Bologna Declaration.

The goal of the three-year undergraduate university study program is to educate professionals who, after completing a three-year study are able to perform the accurate analysis of different biological samples using chemical, biochemical, and molecular, immunological, cytological and histological methods. Medical laboratory diagnostics gained added impetus in 2001, following the completion of the Human Genome Decoding (HGP) project. The results of the HGP have led to a paradigm shift in treatment tailored to each individual patient and a major expansion in the development of new diagnostic procedures in molecular diagnostics and the application of new molecular markers in all segments of modern clinical medicine. This study programme must provide the necessary knowledge and

ni stručnjak može odmah, neposredno nakon završenog studija, uključiti u rad dijagnostičkih laboratorijskih.

Prema načelima Bolonjske deklaracije, prvostupnik/ka treba usvojiti temeljna praktična i teorijska znanja struke kako bi uspješno mogao raditi u grupi i samostalno obavljati poslove manje složenosti.

Nedostatak stručnjaka analitičara školovanih na preddiplomskoj razini u skladu s Bolonjskim procesom, koji bi primijenili stekla znanja i vještine iz laboratorijske medicine i stekli kvalifikacije za rad u medicinskoj laboratorijskoj dijagnostici (laboratorijskoj medicini), više su nego dostatni razlozi za pokretanje sveučilišnog preddiplomskog studijskog programa na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu.

LITERATURA

1. World Health Organization. *HEALTH 21: an introduction to the health for all policy framework for the WHO European Region*. Copenhagen; 1998.
2. World Health Organization. *Guide to Professional Regulation*. Copenhagen: WHO; 2000.
3. World Health Organization. *Nurses and Midwives for Health; A WHO European Strategy for Nursing And Midwifery Education*. WHO Regional Office for Europe 2000.
4. World Health Organization. *Nurses and Midwives: A Force for Health' Munich Declaration*. Copenhagen: WHO European Office 2000.
5. The Bologna Declaration, a joint declaration of the European Ministers of Education convened in Bologna 1999; Bologna; 1999.
6. WWW.epnuffic.nl
7. Briský L, Fatović-Ferenčić S. Pogreške u historiografiji Civilne bolnice u Splitu: u povodu postavljanja spomen-ploče na nekadašnjoj bolničkoj zgradi. Liječnički vjesnik 2010; 132 (3-4):115-117
8. Vlak T, Boban M, Franulović-Golja N, Eldar R. Teaching disability and rehabilitation medicine at the Medical school in Split, Croatia. Croat Med J 2004; 45 (1): 99-102.
9. Džidić I, Jelić M., Sekelj-Kauzlaric K, Vlak T, Bakran Ž, Eldar R. Rehabilitation medicine in Croatia-sources and practice. J Rehabil Med 2006; 38 (4): 209-211.
10. Jelić M, Sekelj-Kauzlaric K, Vlak T, Bakran Ž, Džidić I, Eldar R. The system for medical rehabilitation in Croatia. Disabil Rehabil 2006; 28 (15) : 943-948.
11. Zoran Klanfar: Povijesni osvrt na Studij radiološke tehnologije. Prigodom proslave obilježavanja 40-te obljetnice Zdravstvenoga veleučilišta u Zagrebu 2006.

skills and the associated independence and responsibility so that the graduate expert can immediately after completing the study, start working in diagnostic laboratories.

Consistent with the principles of the Bologna Declaration the bachelors acquire basic theoretical and practical knowledge related to the profession in order to successfully work in a team and independently perform less complex tasks.

The lack of expert analysts educated at the undergraduate level in accordance with the Bologna Process, who would apply the acquired knowledge and skills in the laboratory medicine, and gain qualifications for work in the medical laboratory diagnostics (laboratory medicine), are more than sufficient reasons for launching the university undergraduate study programme at the University Department of Health Studies, University of Split.

REFERENCES

1. World Health Organization. *HEALTH 21: an introduction to the health for all policy framework for the WHO European Region*. Copenhagen; 1998.
2. World Health Organization. *Guide to Professional Regulation*. Copenhagen: WHO; 2000.
3. World Health Organization. *Nurses and Midwives for Health; A WHO European Strategy for Nursing and Midwifery Education*. WHO Regional Office for Europe 2000.
4. World Health Organization. *Nurses and Midwives: A Force for Health' Munich Declaration*. Copenhagen: WHO European Office 2000.
5. The Bologna Declaration, a joint declaration of the European Ministers of Education
6. convened in Bologna 1999; Bologna; 1999.
7. WWW.epnuffic.nl
8. Briský L, Fatović-Ferenčić S. Pogreške u historiografiji Civilne bolnice u Splitu: u povodu postavljanja spomen-ploče na nekadašnjoj bolničkoj zgradi. Liječnički vjesnik 2010; 132 (3-4):115-117
9. Vlak T, Boban M, Franulović-Golja N, Eldar R. Teaching disability and rehabilitation medicine at the Medical school in Split, Croatia. Croat Med J 2004; 45 (1): 99-102.
10. Džidić I, Jelić M., Sekelj-Kauzlaric K, Vlak T, Bakran Ž, Eldar R. Rehabilitation medicine in Croatia-sources and practice. J Rehabil Med 2006; 38 (4): 209-211.
11. Jelić M, Sekelj-Kauzlaric K, Vlak T, Bakran Ž, Džidić I, Eldar R. The system for medical rehabilitation in

- 12.Janković S., Boban M., Medicinski fakultet sveučilišta u Splitu 1997. – 2007. Medicinski fakultet, 2007.
- 13.Direktiva 2005/36 EU, Strasbourg, 2005.
- 14.The European Qualifications Framework for lifelong learning (EQF), Luxembourg, European Commission; 2008.
- 15.Hrvatski kvalifikacijski okvir (Uvod u kvalifikacije). Vlada Republike Hrvatske, 2009.
- 16.Jankovic S, Mihanovic F, Simunovic V. The Croatian model of university education for health professionals. Coll Antropol 2010; 34: 1481–1485.
- 17.Janković S, Mihanović F, Jerončić R i sur. Elaborat opravdanosti utemeljenja Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, 2010.
- 12.Zoran Klanfar: Povijesni osvrt na Studij radiološke tehnologije. Prigodom proslave obilježavanja 40-te obljetnice Zdravstvenoga veleučilišta u Zagrebu 2006.
- 13.Janković S., Boban M., Medicinski fakultet sveučilišta u Splitu 1997. – 2007. Medicinski fakultet, 2007.
- 14.Direktiva 2005/36 EU, Strasbourg, 2005.
- 15.The European Qualifications Framework for lifelong learning (EQF), Luxembourg, European Commission; 2008.
- 16.Hrvatski kvalifikacijski okvir (Uvod u kvalifikacije). Vlada Republike Hrvatske, 2009.
- 17.Jankovic S, Mihanovic F, Simunovic V. The Croatian model of university education for health professionals. Coll Antropol 2010; 34: 1481–1485.
- 18.Janković S, Mihanović F, Jerončić R i sur. Elaborat opravdanosti utemeljenja Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, 2010.

Prijelazno razdoblje: od stručnih do sveučilišnih zdravstvenih studija

Stipan Janković

Kao drugi po veličini sveučilišni grad u Republici Hrvatskoj, centar velike regije s dugom tradicijom pismenosti, znanosti i medicine te grad s funkcijama gospodarskog, administrativnog, kulturnog i populacijskog središta, Split mora osigurati cijelovit sustav visokoškolskih ustanova s različitim kompatibilnim studijima i nastavnim programima kako bi zadovoljio gospodarske, medicinske i kulturne potrebe ne samo grada, nego i regije i širokog zaleđa (ukupno 800.000 do 1.000.000 stanovnika). Pored toga, snažno je zdravstveno središte s institucijama kao što su Klinički bolnički centar (s više od 3.800 zaposlenih), Dom zdravlja (s više od 800 zaposlenih), Nastavni zavod za javno zdravstvo (s veoma dugom tradicijom očuvanja narodnog zdravlja), Županijski zavod za hitnu medicinu, te veći broj renowiranih privatnih poliklinika i specijaliziranih ambulanta. Razmjerno njihovim prostornim i demografskim karakteristikama, slično je stanje i u drugim gradskim središtima tri ostale dalmatinske županije (Zadar, Šibenik, Dubrovnik). Povijesne okolnosti u razvoju ovih županija i gradskih središta su također slične, što se odnosi i na povijest razvoja različitih zdravstvenih zanimanja, uz razlike uzrokovane veoma burnim povijesnim okolnostima koje su nekada više pogodovale ili štetile njihovu razvoju.

Pri sagledavanju razvojnih perspektiva i društvene opravdanosti pokretanja sveučilišnih studija za ove profile zdravstvenih radnika, osim nužnog podizanja kvalitete obrazovanja važno je napomenuti i potrebu hitnog povećanja broja europski obrazovanih sestara i primalja s obzirom na starosnu dob, kao i činjenicu da u Republici Hrvatskoj prosječno godišnje odlazi u mirovinu 10-12% medicinskih sestara i primalja. To izrazito povećava potrebe za zapošljavanjem visokoobrazovanih medicinskih sestara i primalja. Za ilustraciju, u Dalmaciji 2011. godine nije bila niti jedna europski obrazovana primalja, a od ukupno njih 381 s visokom prosječnom starostti, samo 8-10% njih je imalo višu stručnu spremu, „izjednačenu“ sa stupnjem stručne prvo-stupnice – primalje. Veliku većinu medicinskih sestara koje obavljaju primaljske poslove čine srednje medicinske sestre, što Europa ne prepoznaje. Sve naše primalje u Republici Hrvatskoj su, u uspored-

Transition Period: From the Professional to the University Health Studies

Stipan Janković

Split, as the second largest university town in the Republic of Croatia and the center of a large region with a long tradition of literacy, science and medicine, is an important economic, administrative and cultural center in Croatia, and it must ensure a system of higher education institutions with various compatible study programmes and curricula to meet the economic, medical and cultural needs not only of the city but also the region, as well as the broad hinterland (population of 800,000 to 1,000,000). Split is also a strong medical centre with institutions such as the Clinical Hospital Centre (with more than 3 800 employees), the Health Centre, with a very long tradition of preserving the public health, the County Institute for emergency medicine and a many renowned private clinics and specialized clinics. The situation in the urban cities of other Dalmatian counties (Zadar, Šibenik, Dubrovnik) is similar in proportion to their spatial and demographic characteristics. Historical circumstances in the development of these counties and urban centres and the history of the development of various health professions are also similar, with differences caused by stormy historical circumstances sometimes favourable or detrimental to their development.

When considering development perspectives and justification for launching university study programmes for these types of health professionals we must consider that, besides improving the quality of education, there is an urgent need to increase the number of university-educated nurses and midwives because annually on average 10-12% of nurses and midwives retire. This significantly increases the need to recruit highly educated nurses and midwives. To illustrate, in Dalmatia in 2011 there were no university-educated midwives, and out of total of 381 with a high average age, only 8-10% of them had a college degree. Many nurses who perform midwifery duties are nurses with secondary education, which is not recognized by Europe. All our midwives were according to the level of education in EU just assistant midwives and that was the biggest problem in the Republic of Croatia's accession negotiations with the EU (negotiation chapter 3). The situation with nurses was almost identical.

Generally speaking, the majority of these healthcare professions, were established in the early 1920s and after the Second World War, and their intensive deve-

bi s razinom edukacije EU primalja, tek asistentice primalja, što je predstavljalo najveći problem u pristupnim pregovorima Hrvatske s EU (pregovaračko poglavlje 3). Gotovo istovjetna situacija bila je i s medicinskim sestrama.

Sva zdravstvena zanimanja o kojima je ovdje riječ, povjesno promatrano, razvila su se dosta rano i uglavnom su slijedila stanje u okruženju. No, intenzivni razvoj svih profila zdravstvenih radnika počinje 20.- tih godina prošlog stoljeća i nakon II. svjetskog rata, a osobito brzi razvoj i potpuna, iako nešto sporija, usklađenost s europskim i naprednim svjetskim sustavima obrazovanja zdravstvenih radnika odvija se u posljednjih petnaestak godina. Za sve zdravstvene struke više od pedeset godina postoje organizirane stručne udruge, a od kraja prošlog stoljeća, osobito od sredine devedesetih godina prošlog stoljeća, još i strukovne komore zdravstvenih radnika Republike Hrvatske. Valja naglasiti da su sve one aktivne članice europskih, međunarodnih i svjetskih udruženja različitih zdravstvenih djelatnosti.

Dominantni zdravstveni problemi Europe danas su sve veće razlike u kvaliteti zdravstvene skrbi koja se pruža različitim slojevima društva, te neprihvatljiv mortalitet i morbiditet u nekim od manje razvijenih regija. Svjedočimo, također, ponovnom porastu učestalosti mnogih zaraznih (tuberkuloza, meningitis, hepatitis) i spolno prenosivih bolesti, kao što je kopnica (HIV/AIDS). Razvijena društva suočena su s povećanom prevalencijom kardiovaskularnih i malignih bolesti, te zdravstvenih problema uzrokovanih nezdravim životnim navikama i zloporabom opojnih tvari. Značajno je povećana incidencija mentalnih bolesti (naročito depresija), lošeg zdravlja uzrokovanih nezaposlenošću i siromaštvom, a sve veći broj stanovništva doživljava duboku starost, što pred zdravstvene sustave država postavlja dodatne izazove. Usto je i prepunučeno stanovništvo Zemlje izloženo iznenadnim i nepredvidivim pandemijama bolesti na globalnoj razini, poput aktualne pandemije virusa SARS-CoV-2 (COVID-19).

Kao odgovor na ove izazove posljednjih su desetljeća potaknute brojne aktivnosti usmjerene unaprjeđenju zdravlja, predvođene Svjetskom zdravstvenom organizacijom (SZO). Početak ovih aktivnosti moguće je označiti projektom "Zdravlje za sve do 2000. godine", čiji je glavni cilj bio osigurati ravnomjernu raspodjelu zdravstvenih resursa i pristupačnost osnovne zdravstvene zaštite svim stanovnicima svijeta. Na

lopment was under the influence of many events that happened at the time. The intensive harmonisation with both the European and advanced international educational systems has been taking place in the last fifteen years. It is noteworthy that there have been many medical associations in Croatia for all health professions, since the end of the last century, mostly since the mid-1990s, and one of the most significant is the Croatian Chamber of Health Professionals. These associations are the active members of the European and the international associations established for different profiles of healthcare professionals.

Extreme differences in quality of healthcare and unacceptable mortality and morbidity in some of the less developed regions in some less developed regions are burning issues in terms of medical care in the modern Europe. We are also witnessing a resurgence in the incidence of many infectious (tuberculosis, meningitis, hepatitis) and sexually transmitted diseases (HIV / AIDS). Developed countries do not only face an increased prevalence of cardiovascular and malignant diseases, but also a rising number of ailments that are a direct result of the unhealthy lifestyle and drug abuse. There is also a pronounced incidence of mental disorders, particularly depression, and poor health caused by poverty and unemployment. The fact that the population is living longer than ever, represents additional challenge for the healthcare systems. In addition, the overpopulated population of the Earth is exposed to the sudden and unpredictable global pandemics, such as the ongoing pandemic of the SARS-CoV-2 virus (COVID-19).

Therefore, to address all the above challenges, many activities were established in the past several decades by the World Health Organisation (WHO). The project entitled *Health for All by the Year 2000* marked the beginning of these activities. The principal aim of the project was to ensure equal allocation of medical resources and the access to primary healthcare to all the citizens of the world. 21 targets for 21st century were established at the WHO meeting in Copenhagen in 1998. The most important recommendation is the one contained in the Target 18 and is about human resources development in the healthcare industry. It recommends that all the member states of the EU should, by the year 2010, provide conditions for the specific professional training of their healthcare professionals. The training should enable them to acquire all the necessary knowledge and skills in terms of both preservation and improvement of health. A particular emphasis is put on the systematic enhance-

sastanku SZO u Kopenhagenu 1998. godine postavljen je 21 cilj za 21. stoljeće. Jedna od najvažnijih preporuka u tom dokumentu sadržana je u "Cilju 18", a odnosi se na razvoj ljudskih resursa u zdravstvu. Predviđeno je da do 2010. godine sve zemlje članice EU trebaju osigurati da svi zdravstveni radnici steknu znanja, vještine i stavove potrebne za učinkovito očuvanje i unaprjeđenje zdravlja. Poseban je naglasak stavljen na sustavno unaprjeđenje obrazovanja svih profila zdravstvenih radnika.

Sukladno suvremenim potrebama hrvatskog društva i u vrijeme koje je neposredno prethodilo prijemu Republike Hrvatske u europsku zajednicu, bilo je neophodno provesti usklađivanje sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih djelatnika (ljudskih sestara, primalja, fizioterapeuta, itd.) s EU direktivom 36/2005/EU te kvalifikacijskim okvirom EU i Republike Hrvatske za međusobno priznavanje kvalifikacija u zdravstvenim djelatnostima, što je bio i jedan od uvjeta zatvaranja pregovaračkog poglavlja tekućih pristupnih pregovora s EU.

Zato je na 69. sjednici Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje 3. veljače 2010. godine donesena odluka o izradi „hrvatskog modela sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj“. Nakon detaljnog upoznavanja sa stanjem obrazovanja zdravstvenih radnika (zakonom reguliranih profesija u zdravstvu), hrvatskih tradicijskih posebnosti i realnih potreba hrvatskog društva te aktualnog stanja i trenda sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika u europskim zemljama, radna grupa koju je predvodio prof. dr. Stipan Janković, kao zaduženi član NVVO, nakon brojnih konzultacija u stručnim institucijama, stručnim komorama i stručnim razredima, izradila je „*Hrvatski model sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika*“. Predloženi model sveučilišnog obrazovanja je podržan na 73. sjednici Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje održanoj 2. lipnja 2010. u Zagrebu, uz preporuku za „provodenje šire rasprave svih u to uključenih strana, a eventualna pitanja finansijskog karaktera prepustaju se samim sveučilištima“. Model je dobio pravo javnosti, odnosno primjene, na tematskoj konferenciji „Obrazovanje zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj“ u organizaciji MZSS-a i MZOŠ-a održanoj u Zagrebu 8. srpnja 2010. godine. Na konferenciji su, nakon usklađenog iscrpnog uvodnog izlaganja pomoćnika ministara dvaju nadležnih ministarstava i analize tadašnjeg stanja, razmotrene potrebe zdravstvenog sustava za pojedinim profilima zdravstvenih radnika, mogućnosti njihova zaposlenja

ment of the quality of education of all medical professionals.

In light of the demands of the modern Croatian society and the admission of the Republic of Croatia into the European Union, it was important to harmonise the university education of healthcare professionals (midwives, physiotherapists, radiologists, laboratory technicians et al.) with the EU Directive 36/2005/EU and the qualification framework of both the Republic of Croatia and the European Union in terms of their accreditation for mutual recognition of qualifications, which was one of the conditions for closing the negotiating chapter of the accession negotiations with the EU.

Therefore, on February 3, 2010, at the 69th session of the National Council for Higher Education of the Republic of Croatia adopted the decision on developing the Croatian model of university education for health professionals in the Republic of Croatia. After a detailed insight into the education of health professionals (especially the regulated professions in the health sector), Croatian specificities, real needs of the Croatian society and the current state and trend of university education of health professionals in European countries, the working group led by Prof. S. Janković, PhD (as a responsible member of NCHE), after numerous consultations in professional institutions, professional chambers and professional departments, developed the Croatian model of university education for health professionals. Proposed model of university education of health professionals in the Republic of Croatia was supported at 73th session of the National Council for Higher Education NCHE held on 2 June 2010 with a recommendation that "all the parties involved should be included in a broader discussion, whereas possible financial issues are to be settled by universities themselves" The model got the public's right at the thematic conference Education of health workers in the Republic of Croatia organized by the Ministry of Health and Social Welfare and the Ministry of Science, Education and Sports Croatian held in Zagreb on 8 July 2010. After a harmonised, detailed opening speech provided by two authorized Ministries the needs of the health system for different types of health professionals, their employment opportunities on a yearly basis, staff forecasting for the coming period as well as the status of the education system were considered. In his opening address, as in the discussion, the Croatian particularities in the education of health professionals were emphasized (binary system of education, the introduction of a five-year high school for nurses since 2010, etc.). The need for university education of health profes-

na godišnjoj razini, kao i stanje obrazovnog sustava u cjelini. U uvodnom izlaganju, kao i u raspravi, istaknute su hrvatske posebnosti u obrazovanju zdravstvenih radnika (binarni sustav obrazovanja, uvođenje petogodišnje srednje škole za medicinske sestre od 2010. godine, osmogodišnje osnovno obrazovanje, itd.) te ustvrđeno da već sada postoji potreba za sveučilišnom edukacijom zdravstvenih radnika, poglavito medicinskih sestara, uključujući sve tri razine obrazovanja: sveučilišnu preddiplomsku, diplomsku i poslijediplomsku razinu.

Već dugo očekivana reforma sustava zdravstva u Republici Hrvatskoj predmijevala je kategorizaciju bolnica, kategorizaciju klinika/odjela, promjenu zdravstvenog standarda, različite vrste osnovnog i dodatnog zdravstvenog osiguranja, što će zahtijevati i bitno drukčije profesionalne profile medicinskih kadrova, pa tako i sudionika u veoma važnom procesu medicinske njage. Demografski trendovi u našoj zemlji, sa stalno rastućim udjelom starijih osoba, osoba tzv. „treće životne dobi“ u populaciji, porastu kroničnih nezaraznih bolesti, opći porast životnog standarda, sve veći priljev turista iz cijelog svijeta itd., upućivali su na potrebu postojanja dobro organizirane mreže zdravstvenih ustanova u državnom i privatnom vlasništvu s vrhunski obrazovanim medicinskim sestrama preddiplomske i diplomske sveučilišne razine. Štoviše, u našoj regiji tada nije bilo niti jedne medicinske sestre s magisterijem sestrinstva, a mogućnosti i potrebe njihova zaposlenja bile su velike. One bi trebale biti glavne sestre svih KBC-a i KB-a, bolničkih odjela, domova zdravlja i službi hitne medicinske pomoći svih županija, službi primarne zdravstvene zaštite, u domovima za starije i nemoćne osobe, u timovima osiguravajućih društava, dječjim vrtićima, itd. Osim navedenoga, sveučilišno obrazovane medicinske sestre (kao i ostali sveučilišno obrazovani zdravstveni radnici) trebaju steći znanja i vještine u području upravljanja i rukovođenja u sustavu javnog i privatnog zdravstva te biti sposobljene za sudjelovanje u obrazovanju budućih naraštaja kao mentorice i predavačice polaznicima/cama na sveučilišnim preddiplomskim i diplomskim studijima sestrinstva. Zbog toga je bilo apsolutno opravdano žurno pokretanje preddiplomskog sveučilišnog i diplomskog sveučilišnog studija zdravstva, te poslijediplomskog doktorskog studija, upravo onako kako je to i navedeno u „Hrvatskom modelu obrazovanja zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj“.

Prije prethodno opisanih događanja na držav-

sionalis was established, especially nurses, including all three levels of education: undergraduate, graduate, and postgraduate level.

The approaching reform of the healthcare system in the Republic of Croatia implies categorization of hospitals, categorization of clinics/departments, change of health standards, different types of basic and supplementary health insurance, which will require significantly different professional profiles of medical personnel, including the participants in the very important process of medical care. Demographic trends in our country, with growing number of older people (“third age”population) in the population, the increase of chronic non-communicable diseases, a general increase in living standards, an increasing influx of tourists from around the world, etc. point to the need for a well-organized network of medical institutions (both state and privately owned) with nurses and other healthcare professionals educated at undergraduate and graduate university level. In addition, the university-educated health professionals need to acquire knowledge and skills in the field of management and leadership in the system of public and private health care and be able to participate in the education of future generations as mentors and lecturers at the university undergraduate and graduate studies. It was therefore urgent to launch the university undergraduate and graduate study programmes (primarily Nursing) and doctoral studies, just as it was defined in the Croatian model of education of health professionals in the Republic of Croatia.

Prior to the previously described events at the state level, and after the successful re-accreditation of the School of Medicine, the University of Split, the conditions for further development of this higher educational institution were established. After all the achievements accomplished till then, the need for further progress and scientific profiling of the School developed. Especially in the field of stronger development of science and the internationalization in teaching and science. It was emphasized in their Development Strategy 2010 – 2014, and it led to the idea of establishing a specific constituent of the University of Split, which would take the education of health professionals to the university level, with a strong partnership with the School of Medicine. The School of Medicine expressed such interest by a unanimous decision of the Faculty Council at the 2nd extraordinary session held on 25 February 2010, in which the items 2, 3 and 4 state:

The Senate of the University of Split accepted the initiative of the School of Medicine Faculty Council at the

noj razini, nakon uspješno provedene reakreditacije Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, stvoreni su uvjeti za nove iskorake ove visokoobrazovne i znanstvene institucije. Nakon svih do tada ostvarenih postignuća, sazrelo je mišljenje o potrebi daljnog napretka i znanstvene profilacije Fakulteta. Posebno u području još snažnijeg razvoja znanosti i njegove internacionalizacije u nastavi i znanosti. Tako opredjeljenje Medicinskog fakulteta istaknuto je i u Strategiji njegova razvoja od 2010.-2014. godine pa se nametnula ideja za osnivanje posebne sastavnice Sveučilišta u Splitu na kojoj bi se obrazovanje zdravstvenih radnika podiglo sa stručne na sveučilišnu razinu, uz snažan partnerski odnos s Medicinskim fakultetom. Takav interes Medicinski je fakultet iskazao jednoglasnom odlukom Fakultetskog vijeća na 2. izvanrednoj sjednici održanoj 25. veljače 2010. godine u kojoj se, u zaključcima, uz ostalo, u točkama 2, 3 i 4 navodi:

- „**točka 2:** Fakultetsko vijeće suglasno je da se za organizaciju i izvođenje sveučilišnih studija osnuje posebna sastavnica Sveučilišta u Splitu (npr. Fakultet zdravstvenih studija), pri čemu se u izvođenje nastavnih programa ponajprije treba uključiti Medicinski fakultet sa svim svojim resursima, ali i ostale sastavnice Sveučilišta u Splitu (Filozofski fakultet, PMF, KTF, FESB, Ekonomski fakultet, Kineziološki fakultet, Pravni fakultet, KBF, itd.). Sukladno usvojenom programu, nastavne baze za izvođenje tih sveučilišnih studijskih programa trebaju biti prije svega KBC Split sa svim svojim kapacitetima te primarna zdravstvena zaštita Županije splitsko-dalmatinske, Dom zdravlja Split, Županijski zavod za hitnu medicinu, Nastavni zavod za javno zdravstvo te akreditirani, vrsni privatni dijagnostički i terapijski zdravstveni centri i poliklinike u dalmatinskim županijama.

- **točka 3:** Elaborat za pokretanje ovih studija izradit će povjerenstvo u sastavu: prof. dr. sc. Stipan Janković (predsjednik), prof. dr. sc. Nikola Bradarić (član) i prof. dr. sc. Tonko Vlak (član).

- **točka 4:** Fakultetsko vijeće Medicinskog fakulteta predlaže Senatu Sveučilišta u Splitu da prihvati ovu inicijativu i osnovna načela glede ustrojavanja nove sveučilišne sastavnice”.

Bilo bi nepravedno ne spomenuti kako je upravo ovakve ideje u razgovorima sa mnom pri kraju drugog dekanskog mandata Medicinskog fakulteta zastupao tadašnji ministar Ministarstva znanosti i obrazovanja prof. dr. sc. Dragan Primorac, a svesrdno nastavio novoizabrani, ujedno i tadašnji mini-

41st session of the Senate on March 1, 2010 (agenda item 6a) and adopted a “Strategic plan for the establishment of new university undergraduate, university graduate, university integrated, professional and specialist graduate professional studies at the University of Split”. In that strategic document for the scientific field of Biomedicine and Health the establishment of university undergraduate and graduate health study programs was scheduled for the end of the academic year 2010/2011 or the beginning of the academic year 2011/2012. University Department of Health Studies (UDHS) is the legal successor of the Professional Studies of the School of Medicine in Split, the higher education institution, which took over further education of health professionals according to the current licence from the Ministry of Science, Education and Sports of the Republic of Croatia from June 2005 and later obtained licences from MSES for university studies at the UDHS. This is the number of students who graduated from the UDHS since the establishment in 2011:

- **Item 2:** The Faculty Council agrees that an independent constituent of the University of Split is established for the organization and implementation of the university study programmes (e.g. Faculty of Health Studies), and the School of Medicine with all its resources should be involved in the implementation of curricula, as well as the other constituents of the University of Split (Faculty of Humanities and Social Sciences, Faculty of Science, Faculty of Economics, Faculty of Kinesiology, Faculty of Law, etc). In accordance with the adopted program, the teaching bases for the implementation of these university study programmes should be primarily the UHC Split with all its capacities and primary health care of the Split-Dalmatia County, Health Centre Split, Institute of emergency medicine of Split-Dalmatia County, Teaching Institute of Public Health and accredited private diagnostic and therapeutic health centres and polyclinics in Dalmatian counties.

- **item 3:** A detailed plan for introducing these studies will be prepared by a committee composed of: prof. Stipan Janković, PhD (president), prof. Nikola Bradarić, PhD (member) and prof. Tonko Vlak, PhD (member).

- **item 4:** The Faculty Council of the School of Medicine proposes to the Senate of the University of Split to accept this initiative and the basic principles regarding the establishment of a new university constituent.

It would be unjust not to mention how precisely such ideas were advocated by the then Minister of Science, Education and Sports Prof. Dragan Primorac, PhD, in our

star znanosti i obrazovanja RH prof. dr. sc. Radovan Fuchs.

Senat Sveučilišta u Splitu je prihvatio ovu inicijativu Fakultetskog vijeća Medicinskog fakulteta te je na 41. sjednici Senata, održanoj 1. ožujka 2010. godine (pod točkom 6a dnevnog reda), usvojio „Strateški plan osnivanja novih sveučilišnih preddiplomskih, sveučilišnih diplomskih, sveučilišnih integriranih, stručnih i specijalističkih diplomskih stručnih studija Sveučilišta u Splitu“. U tom strateškom dokumentu za znanstveno područje Biomedicina i zdravstvo predviđeno je osnivanje preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih zdravstvenih studija nakon akademske 2010./2011., odnosno početak rada nove sastavnice Sveučilišta za akademsku 2011./2012. godinu.

Ciljevi Medicinskog fakulteta bili su posve jasni: u skladu s naraslim potrebama hrvatskog društva i zahtjeva EU prije službenog prijama Republike Hrvatske u tu asocijaciju, trebalo se „osloboditi“ velikog broja studenata stručnih zdravstvenih studija, podići njihovo obrazovanje na višu, sveučilišnu razinu, te uz snažno partnerstvo s novom sveučilišnom sastavnicom Sveučilišta u Splitu nastaviti obrazovanje vrhunskih profesionalaca za različite zdravstvene timove. Pri tome poseban doprinos kvaliteti nastave na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija MF će ostvariti u području nastave pretkliničkih i dijela kliničkih katedri te pružiti mogućnost izbora nekog od svoja tri doktorska studija za diplomirane studente Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

Nakon što je sve dogovoreno te nakon konzultacije svih strukovnih komora i razreda u RH, od kojih je dobivena snažna potpora u pisanom obliku, donesena je i odluka o izradi Elaborata za pokretanje novog visokog zdravstvenog učilišta. Sve daljnje radnje odvijale su se nesmetano, uz čvrsti dogovor i tripartitni sporazum na razini Sveučilišta u Splitu o nesmetanom i kvalitetnom završetku studija svih studenata već upisanih na stručne studije Sestrinstva, Fizioterapije i Radiološke tehnologije na Medicinskom fakultetu koji će im po završetku studija izdati i valjane diplome.

Tako je novoosnovana sastavnica Sveučilišta, Sveučilišni odjel zdravstvenih studija, u prvoj akademskoj godini 2011./2012. pored 100 novoupisanih studenata po dopusnici Senata Sveučilišta u Splitu, nekoliko godina nastavio i s dalnjim obrazovanjem studenata stručnih studija Medicinskog fakulteta. Sve do njihova završetka. Sve je to obavljeno vrlo uspješno i odgovorno, na ponos svim dionicima, kako institucijama, tako i studentima. Valja napomenuti da

conversations at the end of my second Dean's term at the School of Medicine and by the next elected and the current Minister of Science, Education and Sports Prof. Radovan Fuchs, PhD, who wholeheartedly continued the support.

The Senate of the University of Split accepted the initiative of the School of Medicine Faculty Council at the 41st session of the Senate on March 1, 2010 (agenda item 6a) adopted a "Strategic plan for the establishment of new university undergraduate, university graduate, university integrated, professional and specialist graduate professional studies at the University of Split". In that strategic document for the scientific field of Biomedicine and Health the establishment of the university undergraduate and graduate health study programmes was scheduled for the end of the academic year 2010/2011 or the beginning of the academic year 2011/2012.

The goals of the School of Medicine were quite clear: in accordance with the growing needs of Croatian society and the EU requirements before the official admission of the Republic of Croatia to the EU the education of the students of professional studies should be raised to a higher, university level and in partnership with the new university constituent of the University of Split the education of top professionals for various health teams should be continued. A special contribution to the quality of teaching at the University Department of Health Studies the School of medicine will make in the field of preclinical and clinical teaching and provide the opportunity to choose one of its three doctoral studies for the graduates of the University Department of Health Studies.

Upon reaching the agreement and consulting all professional chambers and classes in the Republic of Croatia, whose strong written support had been obtained, a decision was made to launch a new higher education institution. All further actions went smoothly, due to a firm and multilateral agreement on completion of studies of all students who had been enroled in the Professional Study programmes of Nursing, Physiotherapy and Radiologic Technology at the School of Medicine.

Thus, with the permission of the Senate of the University of Split, 100 students were enroled at the newly established University Department of Health Studies in the first academic year 2011/2012. The students of the professional studies continued their education at the UDHS until the completion of their studies. The process of transition was accomplished successfully and respon-

je promocija prvih diplomiranih studenata SOZS-a obavljena u travnju i svibnju 2014. godine.

Na novoosnovanu sastavnicu Sveučilišta, po vlastitoj želji i uz suglasnost MF-a i Sveučilišta, prešlo je na rad u punom radnom vremenu petero djelatnika: prof. dr. sc. Stipan Janković, redoviti profesor u trajnom zvanju (v.d. pročelnika Sveučilišnog odjela), Frane Mihanović, mag. med. radiol. (zamjenik v.d. pročelnika Sveučilišnog odjela), Ljubica Žunić, dipl. jur. (tajnica Sveučilišnog odjela), Anita Zorica, up. pravnik (voditeljica studentske referade Sveučilišnog odjela) i profesor tjelesne i zdravstvene kulture Željko Kovačević. Svi ostali djelatnici u to vrijeme potrebni za rad Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija (njih nekoliko stotina) bili su izabrani nastavnici i znanstveno-nastavni kadrovi Medicinskog fakulteta i još osam drugih fakulteta Sveučilišta u Splitu, a rad su obavljali i obavljat će u nepunom radnom vremenu kroz tzv. institut „unutarsveučilišne suradnje“ prema Statutu Sveučilišta u Splitu.

sibly, to the pride of all stakeholders, both institutions and students. The first graduation ceremonies were held in April and May 2014.

Five employees moved to the newly established constituent of the University at their own request with the consent of the School of Medicine and the University: full prof. Stipan Janković, PhD (Acting Head of the UDHS), Frane Mihanović, MSc (Deputy Acting Head of the University Department), Ljubica Žunić, LLM (Secretary of the University Department), Anita Zorica, LLB (head of the Student Administration Office) and Željko Kovačević, Mag.cin. All other employees necessary for the work of the University Department of Health Studies (several hundred of them) were teaching and scientific-teaching staff of the School of Medicine and eight other faculties of the University of Split. They have been working part-time through the intra-university cooperation according to the Statute of the University of Split.

Perspektive Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija: formiranje Fakulteta zdravstvenih studija

Stipan Janković

Kao i svaka visokoobrazovna institucija u hrvatskom sustavu visokog obrazovanja i znanosti, Sveučilišni odjel zdravstvenih studija treba se kontinuirano prilagođavati i razvijati slijedom društvenih potreba u biomedicini i zdravstvu u svom okruženju te prioritetnih zadatka Sveučilišta u Splitu. U tom nastojanju, odmah nakon očekivane uspješno obavljenе reakreditacije u travnju 2021. godine, SOZS će pokrenuti postupak osamostaljenja, odnosno formiranja Fakulteta zdravstvenih studija (dalje FZS) Sveučilišta u Splitu s istovremenim pokretanjem novih sveučilišnih i stručnih studijskih pred-diplomskih i diplomskih programa (npr.: Radna terapija, sanitarno inženjerstvo, dentalni tehničari, itd.). Uz trenutno postojeće organizacijske jedinice SOZS-a poradit će se na dalnjem poboljšanju organizacijskog ustroja Fakulteta zdravstvenih studija (otvaranje Odsjeka za opće, pravne i administrativne poslove, Ureda dekana, Ureda za izdavaštvo i bibliotečnu djelatnost, Centra karijera, Digitalne knjižnice, itd.). Prije toga će se pristupiti izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem ustroju Fakulteta zdravstvenih studija, odnosno sistematizacije radnih mjesta. Također, u dogовору s Upravom Sveučilišta u Splitu slijedom opravdanih društvenih potreba i zahtjeva tržišta rada, povećavat će se broj studenata, posebice studenata sestrinstva i primaljstva te, razmjerno tome, i broj znanstveno-nastavnih kadrova za edukaciju ovih zakonom reguliranih profesija.

Svim raspoloživim će se mjerama poticati razvoj pretkliničkih, kliničkih i javnozdravstvenih struka, što uključuje skoro formiranje vlastite katedre "Temeljnih medicinskih znanosti", "Katedre za preventivnu medicinu i promociju zdravlja" i dr., uvođenje najsvremenijih tehnologija i metoda u pretkliničku edukaciju, bolju organizacija rada i daljnje kadrovsko ekipiranje, poticanje i pomaganje publiciranja radova u međunarodnim časopisima, međunarodnu razmjenu stručnjaka, itd. Sve to podrazumijeva kontinuirano razmjerno smanjivanje udjela rada znanstveno-nastavnog osoblja Medicinskog fakulteta i različitim oblicima vanjske suradnje, a posljedično tome i smanjivanje troškova rada novog fakulteta.

Perspectives of the University Department of Health Studies: Establishment of the Faculty of Health Studies

Stipan Janković

Like any higher education institution in the Croatian system of higher education and science, the University Department for Health Studies (hereinafter UDHS) should be continuously adapted and developed following the social needs in biomedicine and health in its environment as well as in line with priority tasks of the University of Split. In this endeavour, immediately after the expected successful re-accreditation in April 2021, UDHS will initiate the procedure to become independent, i.e., the procedure of establishing the Faculty of Health Studies (hereinafter FHS) at the University of Split with the simultaneous launch of new university and professional study undergraduate and graduate programs (e.g.: Occupational Therapy, Sanitary Engineering, Dental Technology etc.). In addition to currently existing UDHS organizational units, further improvement of the organizational structure of the Faculty of Health Studies (establishment of Department of General, Legal and Administrative Affairs, Dean's Office, Publishing and Library Office, Career Centre, Digital Library, etc.) will be encouraged. Prior to this, amendments to the Ordinance on the Internal Organisation of the Faculty of Health Studies, i.e., systematization of jobs, will be introduced. Also, in agreement with the Management of the University of Split, following the justified social needs and demands of the labour market, the number of students will increase, especially Nursing and midwifery students, along with the number of research and teaching staff responsible for education of these legally regulated professions.

All effective measures will be implemented to encourage the development of preclinical, clinical and public health professions aimed towards the soon-to-be-established "Academic Department of Basic Medical Sciences", "Academic Department of Preventive Medicine and Health Promotion", etc., introduction of modern technologies and methods in preclinical education, better organisation of work and further staffing, encouraging and supporting publication of papers in international journals, international exchange of experts, etc. All this implies a continuous proportional reduction in the share of work performed by the scientific-teaching staff from the School of Medicine and

Provodit će se maksimalno moguća ulaganja u mlade znanstvene i znanstveno-nastavne kadrove Fakulteta zdravstvenih studija u punom radnom odnosu, kumulativnom radnom odnosu i naslovnim zvanjima. Isto se odnosi i na daljnje zapošljavanje predavačica i predavača, asistenata i najkvalitetnijih mentora u nastavnim bazama FZS-a, te na redovite reizvore znanstveno-nastavnih kadrova uz poticanje i izbor novih znanstvenika i nastavnika čim steknu uvjete prema Pravilniku o izboru u znanstveno-nastavna zvanja FZS-a. Radi povećanja kompetitivnosti i još kvalitetnijeg rada FZS-a, postupno će se podizati institucijski kriteriji napredovanja znanstveno-nastavnih kadrova.

Nadalje, osobita pozornost će se posvetiti promicanju kvalitete (quality assurance) u sva tri segmenta djelovanja Fakulteta: nastavnom, znanstvenom i administrativno-upravljačkom. Bez istodobnog pomaka u sva tri navedena segmenta nije moguće osigurati povećanje kvalitete te domaće i inozemne kompetitivnosti FZS-a Sveučilišta u Splitu, što će se postići još aktivnijim radom Povjerenstva za praćenje kvalitete rada, Povjerenstva za nadzor provedbe nastave, Dekanskog kolegija, Ureda za znanost i drugih stručnih službi. Podizanje značaja i ugleda znanstvenog rada, kao jedne od temeljnih akademskih aktivnosti na FZS-u, bit će imperativ novog mandatnog razdoblja uprave FZS-a. Tome će pridonijeti i već postojeći Ured za znanost, nastavu i međunarodnu suradnju, kao svojevrsni logistički centar i servis znanstveno-istraživačkom radu i posebna pomoć Vijeću za znanost, te prodekanu/ici za znanost i međunarodnu suradnju. Zaključno, ovo visoko učilište i njegova uprava bit će maksimalno posvećeni razvijanju kulture kvalitete i društvene odgovornosti rada.

Sve navedeno odnosi se i na podizanje svijesti o važnosti znanstvenog integriteta: informiranje o savjesnom i etički ispravnom pristupu istraživanju, o unificiranju procedura bilježenja i evaluacije rezultata znanstveno-istraživačkog rada, problemima sigurnosti laboratorijskih procedura i usklađivanju s međunarodno prihvaćenim laboratorijskim standardima. Redovito će se provoditi praćenje uspješnosti znanstveno-istraživačkog rada pojedinaca i cijele ustanove te skupljanje podataka i evaluacija kvalitete i kvantitete znanstvenog rada na ustanovi redovitom godišnjom SWOT analizom.

Kako bi cijeli proces ubrzali, sustavno će se pružati svekolika pomoć znanstvenicima i nastavnici-

by several external associates, which, consequently, contributes to a reduction of operating costs of the new Faculty.

Large-scale investments will be made to support young scientific and scientific-teaching staff of the Faculty of Health Studies in full-time employment, cumulative employment as well as the external associates appointed to scientific-teaching and teaching grades. The same applies to the further employment of lecturers, assistants, and the best mentors in the teaching bases of the FHS, and regular re-appointment of scientific-teaching staff with the encouragement and appointment of new scientists and teachers to scientific-teaching grades as soon as they meet the requirements set by the FHS Ordinance on Appointment to Scientific-Teaching Grades. In order to increase the competitiveness and even higher quality work of the FHS, the institutional criteria for promotion of scientific-teaching staff will be gradually raised.

Furthermore, special attention will be paid to enhancing the quality (quality assurance) in all three areas that the Faculty deals with: teaching, scientific and administrative-managerial areas. Without a simultaneous shift in all three areas, it is not possible to ensure an increase in the quality and to enhance domestic and foreign competitiveness of the FHS at the University of Split. This is to be achieved through more intensive work undertaken by the Quality Enhancement Committee Teaching Committee, Dean's Board, Office for Science, and other offices. Raising the importance and reputation of scientific work as one of the basic academic activities at the FHS will be considered imperative for the Faculty Management in the next term of office. The already existing Office for Science, Teaching and International Cooperation will also contribute to this goal as a kind of logistics centre and support for scientific research providing invaluable assistance to the Council for Science and for the Vice Dean for Science and International Cooperation. In conclusion, this higher education institution and its Management will be strongly committed to developing a culture of quality and social responsibility of work.

All the above mentioned applies to raising awareness about the importance of scientific integrity: informing about conscientious and ethically correct approach to research, unifying procedures for recording and evaluating the results of scientific research, safety problems related to laboratory procedures and compliance with internationally accepted laboratory standards. An an-

ma u njihovom profesionalnom razvitu, pomoći pri završetku doktorskih studija asistenata, nastavnika i predavača, te organizaciji stručnih predavanja, seminara, simpozija, itd. FZS će dati maksimalni doprinos zajedničkom pokretanju doktorskog studija s drugim članicama Dekanske konferencije fakulteta zdravstvenih studija Republike Hrvatske.

Dosljedno će se provoditi i unaprjeđivati Strategija razvoja znanosti na FZS-u u razdoblju 2020.-2027. kroz redovite godišnje akcijske planove.

Fakultet će pripremiti uvjete i zatražiti certificiranje za provođenje online obrazovanja, te unaprijediti potpuno unificiranje procesa prijave, provedbe i evaluacije tečajeva kontinuirane medicinske edukacije donošenjem pravilnika o tečajevima koji će odrediti format i način provođenja tečajeva i ljetnih škola. Ubrzo nakon formiranja FZS će uvesti elektronički protokol i digitalnu knjižnicu.

Glede nastave i studentskih pitanja, nastavljamo u kontinuitetu s primjenom ISVU i MOZVAG sustava. Štoviše, već je uvedena evidencija kolarina kroz ISVU za studente izvanrednih studija, a MOZVAG je ažuriran u skladu s dobivenim Pismom namjere MZO-a u postupku reakreditacije. U tijeku je ubrzani prelazak na sustav MOZVAG II, što će biti dovršeno najkasnije do ožujka 2021. godine. Pri samom završetku je iznimno obiman rad na značajnom poboljšanju kurikula naših studijskih programa, na temelju uspješno završenog velikog, svehrvatskog projekta pod nazivom "*Izrada standarda zanimanja/kvalifikacija uz unaprjeđenje zdravstvenih studijskih programa*" (HR3.1.5-0051; financiran od Europskog socijalnog fonda) čiji voditelji su bili upravo znanstveno-nastavni i nastavni kadrovi Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu. U cijelosti definirani kurikuli s jasno određenim ishodima učenja studenata i međunarodnim standardima, već su od srpnja 2020. godine na ocjeni u Ministarstvu zdravstva Republike Hrvatske. Ulaganje kvaliteta studenata je zajamčena primjerenim postupcima odabira, njihovom dobrom informiranošću, visokom motivacijom za studiranje te sustavnom brigom institucije, kao i različitim načinima potpore budućeg FZS-a i Sveučilišta u Splitu. Inače, maturanti koji upisuju FZS-a su "na dobrom glasu" u Republici Hrvatskoj, što pokazuju službeni podaci Agencije za znanost i visoko obrazovanje RH. Tako su, prema podacima AZVO-a 2016. godine, po prosjeku bodova pri upisu bili na prvom mjestu u svojoj visokoobrazovnoj "branši"

annual SWOT analysis will be performed regularly to monitor success of the scientific research work both of individuals and the entire institution, to collect data and to evaluate the quality and quantity of scientific work at the institution.

In order to speed up the whole process, every assistance will be provided to scientists and teachers in their professional development, support will be offered to assistants, teachers and lecturers for completing their doctoral studies, and for organisation of professional lectures, seminars, symposia, etc. Further, FHS will make a major contribution to the joint launch of doctoral studies with other members of the Dean's Conference of the Faculties of Health Studies in the Republic of Croatia.

Through regular annual action plans, the Science Development Strategy at the the FHS covering the period 2020-2027 will be consistently implemented and improved.

The Faculty will prepare conditions and request certification for conducting online education and completely unify the process of application, implementation, and evaluation of continuing medical education courses by adopting a rulebook on courses that will determine the model and manner of conducting courses and summer schools. Shortly upon its establishment, the FHS will introduce an electronic protocol and a digital library.

Regarding teaching and student affairs, we will continue to apply the ISVU (Higher Education Institutions Information System) and MOZVAG (an information system supporting quality assurance procedures) systems. Moreover, we have already introduced the records of tuition fees through ISVU system for part-time students, and MOZVAG has been updated in accordance with the obtained letter of expectation issued by the Ministry of Science and Education in the re-accreditation process. An accelerated transition to the MOZVAG II system is underway and will be completed by March 2021 at the latest. We are also bringing an end to an extremely extensive work on the significant improvement of the curricula of our study programmes based on the successfully completed large all-Croatian project called "*Development of occupational / qualification standards with improvement of health study programmes*" (HR3.1.5-0051; financed by the European Social Fund) whose leaders were precisely the scientific-teaching and teaching staff of the University Department for Health Studies, University of Split. Fully defined curricula with clearly defined student learning outcomes and international standards have been evaluated by the Ministry of

među 166 promatralih fakulteta i visokih učilišta u RH, a na drugom mjestu na Sveučilištu u Splitu (iza studenata Medicinskog fakulteta). Visoki projekti njihovih ocjena pri upisima je konstantan, pa su tako, opet prema objavljenoj analizi AZVO-a za 2020./2021. akademsku godinu, bili na 13. mjestu među svim fakultetima u RH s prosjekom ocjena od 4,5 te jedini među prvih 20 sa Sveučilišta u Splitu.

U sljedećem razdoblju studentima će se osigurati još veći standard studiranja te rješavanje gotovo svih njihovih kontakata s referadom online. Redovito će se raditi na poboljšanju mentorskog rada i značajnjem uvođenju studenata u znanstveno-istraživački rad. U zajedništvu s drugim članicama Konferencije fakulteta zdravstvenih studija izradit će se „Katalog znanja i vještina“, jedinstven za sve zdravstvene visokoobrazovne ustanove u RH, a primjenjivat će se u laboratorijima za vježbe kliničkih vještina (skill labs.). Planira se, poglavito nakon osamostaljenja Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, značajno povećanje izvannastavnih aktivnosti studenata kao što su: humanitarni rad, različiti oblici volontiranja (koji će biti sustavno, normativno uređeni), radne akcije, sportska natjecanja, rad studentskih udrug, te veće sudjelovanje studenata u popularizaciji struke i znanosti (Festival znanosti, Tjedan mozga, Dani fakulteta, Smotra Sveučilišta), itd.

Također će se poraditi na uvođenju informativnog „glasnika“ ili biltena budućeg FZS-a za studente i nastavnike, te nastavak i intenziviranje fakultetske izdavačke djelatnosti. Zajedno s odjelom za znanstveni rad KBC Split uskoro ćemo pokrenuti i prvi stručno-znanstveni časopis, za sada pod radnim naslovom „Sestrinski anali“.

Nastavit će se i proširiti svi oblici međunarodne suradnje FZS-a (zajednički znanstveni programi i projekti, razmjena nastavnika i studenata, administrativnih djelatnika, itd.). Još više će se uravnotežiti i kvalitativno poboljšati suradnja s MF-om u Splitu (kao našom glavnom partnerskom institucijom), osobito u području pretkliničke nastave i laboratorija kliničkih vještina. Postupno ćemo razvijati i organizirati tzv. ‘international visitor program’ koji bi omogućio kraće radne posjete stručnjaka iz prioritetnih znanstveno-nastavnih područja biomedicine i zdravstva. Nadalje, postupno će se razvijati ‘Plan za internacionalizaciju’ budućeg Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, imajući u vidu sve njegove osobitosti i lokalne prednosti, te njego-

Health of the Republic of Croatia since July 2020. The entry quality of students is guaranteed by the appropriate selection procedures, by their being well informed, their high motivation to study as well as by constant institutional care and full support provided by the future FHS and the University of Split. In addition, high school graduates who enrol in the FHS are “well-thought-of” in the Republic of Croatia, as shown by official data from the Croatian Agency for Science and Higher Education (ASHE). Thus, according to ASHE data from 2016, in terms of the average number of points at enrolment, they were in the first place in their higher education “line” among 166 faculties and universities observed in the Republic of Croatia, and in the second place at the University of Split (falling behind medical students). The high-grade point average at enrolment is constant, so again, according to the published analysis of ASHE for academic year 2020/2021, they were in the 13th place among all faculties in the Republic of Croatia with a grade point average of 4.5 and the only one among the top 20 from the University of Split.

In the next period, students will be provided with even higher academic standards, whereas almost all their contacts with the student office will be made online. Mentoring work will be regularly improved with an intention to give a sharper focus on introducing students to scientific research. Together with other members of the Conference of Faculties of Health Studies, a “Catalogue of Knowledge and Skills” will be developed and used by all health higher education institutions in the Republic of Croatia, i.e., it will be applied in laboratories for clinical skills exercises (skill labs). Upon gaining its independence, the University Department for Health Studies plans a significant increase in extracurricular activities for students, such as: humanitarian work, various forms of volunteering (that will be systematically, normatively regulated), community actions, sports competitions, student associations, and greater student participation in the popularization of the profession and science (Science Festival, Brain Week, Faculty Days, University Open Days), etc.

The future FHS is planning a publication of an informative newsletter for students and teachers along with continuation of increased publishing activities. Together with the Department of Scientific Research at the University Hospital Centre in Split, we will soon launch the first professional-scientific journal with the current working title “Annals of Nursing”.

All forms of international cooperation at the FHS will be continued and increased (joint scientific programmes

vo djelatno uključivanje u europske mreže sličnih fakulteta i medicinskih ustanova.

Sve ranije navedeno nije puki zbir želja, već je realno i ostvarivo. Jedini preduvjet za to je dobivanje vlastitog primjereno prostora za rad. U tom pogledu, nakon dugotrajne "potrage" za odgovarajućim smještajem, dva podstanarstva s vrlo ograničenim prostorima (Sveučilišna knjižnica i sada 18% prostora KTF-a u Zgradbi Tri fakulteta u Kampusu), na čemu se osobito angažirala Uprava Sveučilišta, najizvjesnija je i najbolja mogućnost izgradnje zgrade u Kampusu Sveučilišta u Splitu uz pomoć Vlade Republike Hrvatske. Taj projekt je pozitivno ocijenila javna ustanova za učinkovitu koordinaciju i poticanje regionalnog razvoja za područje Splitsko-dalmatinske županije (RERA), te ga, s još tri projekta Sveučilišta u Splitu, poslala Vladi Republike Hrvatske na daljnju ocjenu i moguću proceduru.

Na kraju, važno je naglasiti kako uprava Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija u Splitu, nadamo se uskoro i Fakultet zdravstvenih studija, ima jasnou ideju i čvrsto opredjeljenje prema budućem razvoju Fakulteta zdravstvenih studija. Konačan je cilj, tijekom slijedećih pet do deset godina, razviti elitno sveučilišno zdravstveno učilište s respektabilnim međunarodnim ugledom.

and projects, exchange of teachers, students and administrative staff, etc.). The cooperation with the School of Medicine in Split (as our main partner institution) will be even more balanced and qualitatively improved, especially in the field of pre-clinical teaching and clinical skills laboratories. We will gradually develop and organize the so-called "International Visitor Programme" that would enable shorter working visits from experts in the priority scientific-teaching areas of biomedicine and health. Furthermore, the "Internationalization Plan" of the future Faculty of Health Studies of the University of Split will be gradually developed, considering all its features and local advantages as well as its effective inclusion in the European networks of similar faculties and medical institutions.

All the above mentioned is not a mere expression of wishes but is realistic and achievable. The only prerequisite for the implementation of these wishes is that we are provided with our own adequate workspace. In this regard, after a long "search" for a suitable workspace, two locations with a very limited space (University Library and currently 18% of the premises of the Faculty of Chemistry and Technology located in the building of three faculties on the University Campus) were provided, in large part owing to considerable efforts made by the University Management. However, the most certain and best option would be the construction of a building on the University of Split Campus assisted by the Government of the Republic of Croatia. This project was positively evaluated by the Public Institution for Coordination and Development of Split-Dalmatia County (RERA). With three other projects initiated by the University of Split, it was sent to the Government of the Republic of Croatia for further evaluation and potential procedure.

Finally, it is important to emphasize that the Management of the University Department for Health Studies in Split, hopefully soon to be the Faculty of Health Studies, has a clear idea and a firm commitment to the future development of the Faculty of Health Studies. The goal is to develop an elite university health school of respectable international reputation in the next five to ten years.

**Djelatnosti Sveučilišnog odjela
zdravstvenih studija**

**Activities of the University Department of
Health Studies**

Nastava i studentske aktivnosti

Teaching and Student Activities

**Davorka Sutlović, Jadranka Vrsalović, Stipan Janković,
Anita Jukić, Jelena Blažević, Jelena Saraga Ljoka**

Nastavni programi

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija (SOZS) je javno visoko učilište u sastavu Sveučilišta u Splitu koje studijske programe ustrojava i provodi u području biomedicine i zdravstva. Studij je koncipiran tako da je fokus usmjeren ne samo prema usvajanju kognitivnih znanja i spoznaja, već osobito prema cijelovitom ovladavanju kliničkih vještina i stavova. Prema zahtjevima Bolonjskog procesa, a u skladu s Europskim direktivama 2005/36/EC i 2013/55/EU o profesionalnim kvalifikacijama u reguliranim zanimanjima, te Europskim kvalifikacijskim okvirom (EQF) i Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom (HKO), definirane su razine kvalifikacije i ishodi učenja. Kvalifikacije se definiraju kao formalni izraz stručnih i profesionalnih sposobnosti, dok je definiranje ishoda učenja i osiguranje kvalitete jamstvo prepoznatljivosti zdravstvenih profesija u okviru europskog prostora visoke naobrazbe i europskoga istraživačkog prostora.

Ovladavanje kliničkim vještinama organizirano je kroz sve godine studija, a studentu njegov portfolio služi kao jamstvo da niti jedna od predviđenih vještina nije ostala nesavladanom, što je dužan svojim potpisom na listi evidencije stručne prakse potpisati i mentor, što ga u konačnici čini suodgovornim za primjenu kliničke vještine studenta u praksi. Provedba stručne prakse bilježi se na listi za evidenciju stručne prakse (tzv. evidencijski list).

Na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija modularno su organizirani prediplomski i diplomski sveučilišni studijski programi za sve godine i smje-

Study Programmes

The University Department of Health Studies (UDHS) is a public higher education institution within the University of Split that organizes and implements study programmes in the field of biomedicine and health. The study is designed so that the focus is directed, not only towards the acquisition of cognitive knowledge and insights, but especially towards the complete mastery of clinical skills and attitudes. The qualification levels and learning outcomes are defined according to the requirements of the Bologna Process, and in accordance with the European Directives 2005/36 / EC and 2013/55 / EU on professional qualifications in regulated professions, the European Qualifications Framework (EQF) and the Croatian Qualifications Framework (CROQF). Qualifications are defined as a formal expression of professional abilities and defining learning outcomes and quality assurance is a guarantee of the recognition of health professions within the european higher education Area and the european research area. The mastery of clinical skills is organized throughout the study, and the student's portfolio serves as a guarantee that all skills provided have been mastered. The implementation of professional practice is recorded in the Record sheet. It must be signed by a mentor, which makes him co-responsible for the clinical student skills in practice.

At the UDHS the undergraduate and graduate university study programmes are carried out in modules for all years and study programmes in accordance with principles of the Bologna Declaration. The courses at the university Department of Health Studies are delivered

rove studija, sukladno načelima Bolonjske deklaracije. Za sve studijske programe nastava se odvija u blokovima – turnusima za pojedine predmete. Akademска godina traje od 1. listopada do 30. rujna.

Na SOZS-u trenutno se izvodi pet preddiplomskih sveučilišnih i tri diplomska sveučilišna studijska programa te jedan sveučilišni preddiplomski izvanredni studij:

Sveučilišni preddiplomski studiji:

- Sestrinstvo
- Primaljstvo
- Fizioterapija
- Radiološka tehnologija
- Medicinska laboratorijska dijagnostika

Izvanredni sveučilišni preddiplomski studiji:

- Sestrinstvo

Sveučilišni diplomski studiji:

- Sestrinstvo
- Fizioterapija
- Radiološka tehnologija

Sveučilišni studijski programi SOZS-a prikazani su na sljedećem dijagramu.

*Izrada studijskih programa u tijeku (prijavljen projektu MZOS-u)

**Temeljem sporazuma s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Splitu, Fakultetom za zdravstvene vede Sveučilišta u Mariboru (samo za sveučilišni program Sestrinstvo) i sa Sør-Trøndelag University College u Trondheimu, NTNU, Norveška.

Dijagram konfiguracije studijskih programa SOZS-a

Pored prethodno navedenih studijskih programa, SOZS izvodi nastavu na *Razlikovnom modulu* namijenjenom budućim studentima diplomskih sveučilišnih studija Sestrinstvo, Radiološka tehnologija i Fizioterapija, a koji su prethodno završili obrazovanje na preddiplomskom stručnom studiju s najmanje postignutih 180 ECTS bodova. Za studente starije od 24 godine, izvan sustava državne mature organizira se *Razredbeni ispit*.

Svi nastavni planovi predmeta izrađeni su prema kvalifikacijskim standardima Hrvatskog kvalifika-

through modules. The academic year runs from October 1 to September 30.

The UDHS currently delivers five undergraduate and three graduate university study programmes, and one university undergraduate part-time study:

Undergraduate university study programmes:

- Nursing
- Midwifery
- Physiotherapy
- Radiologic technology
- Medical laboratory diagnostics

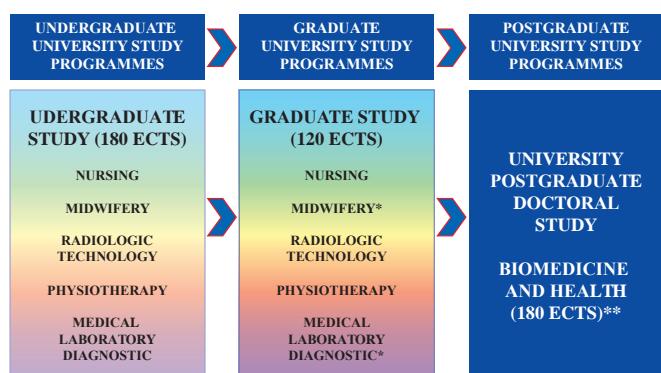
Part-time undergraduate university study programmes:

- Nursing

Graduate university study programme:

- Nursing
- Physiotherapy
- Radiologic technology

The university study programmes of the UDHS are shown in the diagram.

* Development of study programmes in progress

** Pursuant to the agreement with the School of Medicine of the University of Split, the Faculty of Health Sciences of the University of Maribor (only for the university study programme of Nursing) and the Sør-Trøndelag University College in Trondheim, NTNU, Norway

Diagram of the internal organisational structure of the UDHS

In addition to the previously mentioned study programmes, the UDHS carries out classes at Differential module intended for the future students of the graduate university study programmes in Nursing, Radiologic Technology and Physiotherapy, who have previously completed appropriate undergraduate professional study programme with 180 ECTS credits. For students over the age of 24, who were not obliged to pass the State matura Exam the *Entrance exam* is organized.

The syllabi are designed to meet the qualification standards of the Croatian Qualifications Framework harmonized with the European Qualifications Framework.

The Croatian Qualifications Framework (CROQF) was adopted in accordance with the European Qualifications

cijskog okvira usklađenim s Europskim kvalifikacijskim okvirom.

Europski kvalifikacijski okvir (EKO), u skladu s kojim je donesen hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO), je sustav povezivanja i usklađivanja obrazovnih sustava europskih država. Od 2008. godine kada je formalno prihvaćen, ima za cilj potaknuti mobilnost europskih građana i urediti prostor cje-loživotnog obrazovanja. Temeljen je na ishodima obrazovnog procesa i podijeljen je u osam razina, pri čemu se šesta razina dosije završavanjem prvog ciklusa visokog obrazovanja i podrazumijeva planiranje, upravljanje i nadzor aktivnosti na poslu, donošenje odluka u novonastalim situacijama kao i preuzimanje odgovornosti.

Prikaz usklađenosti studijskih programa s Europskim kvalifikacijskim okvirom (EKO), Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom (HKO) i trajanje obrazovanja iskazano brojem godina studija.

Framework (EQF), which is a system of connecting and harmonizing the education systems of European countries. Since 2008, when it was formally adopted, it has aimed to encourage the mobility of European citizens and regulate the area of lifelong learning. It is based on the outcomes of the educational process and is divided into eight levels. The 6th level is reached by completing the first cycle of the higher education and includes planning, management, and supervision of the activities at work, making decisions in new situations and taking responsibility.

Overview of the compliance of study programmes with the European Qualifications Framework (EQF), the Croatian Qualifications Framework (CROQF) and duration of education expressed in the number of years of study.

8	8 8.1 8.2	8	SVEUČILIŠNI POSLJEDIPLOMSKI DOKTORSKI STUDIJI BIOMEDICINA I ZDRAVSTVO (180 ECTS)**			8	8 8.1 8.2	8	UNIVERSITY POSTGRADUATE DOCTORAL STUDY BIOMEDICINE AND HEALTH (180 ECTS)**		
7	7	5	DIPLOMSKI STUDIJI (120 ECTS) SESTRINSTVO PRIMALJSTVO* RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA FIZIOTERAPIJA MEDICINSKO LABORATORIJSKA DIJAGNOSTIKA*			7	7	7	GRADUATE STUDY (120 ECTS) NURSING MIDWIFERY* RADIOLOGIC TECHNOLOGY PHYSIOTHERAPY MEDICAL LABORATORY DIAGNOSTIC*		
6	6	3	PREDDIPLOMSKI STUDIJI (180 ECTS) SESTRINSTVO PRIMALJSTVO RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA FIZIOTERAPIJA MEDICINSKO LABORATORIJSKA DIJAGNOSTIKA			6	6	3	UNDERGRADUATE STUDY (180 ECTS) MURSING MIDWIFERY RADIOLOGIC TECHNOLOGY PHYSIOTHERAPY MEDICAL LABORATORY DIAGNOSTIC		
EKO	HKO	GODINA STUDIJA	STUDIJSKI PROGRAMI SVEUČILIŠNOG ODJELA ZDRAVSTVENIH STUDIJA			EKO	HKO	YEARS OF STUDY	STUDY PROGRAMMES UNIVERSITY DEPARTMENT HEALTH STUDIES		

* Izrada studijskih programa u tijeku (prijavljen projekt u MZOS-u)

** Temeljem sporazuma s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Splitu, Fakultetom za zdravstvene vede Sveučilišta u Mariboru (samo za sveučilišni program Sestrinstvo) i s Sør-Trøndelag University College u Trondheimu, NTNU, Norveška.

Svi studijski programi (preddiplomski i diplomski) izvode se u cijelosti prema izrađenom planu i programu i dobivenim dopusnicama Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske. Štoviše, SOZS je jedino visoko učilište u Republici Hrvatskoj koje je do sada u cijelosti implementiralo postulante Bolonjske deklaracije te Hrvatski kvalifikacijski okvir u potpunosti usklađen s EU kvalifikacijskim okvirom (a oba vode prema Registru zanimanja u EU kao glavnem cilju).

Posebnost SOZS-a u odnosu na slične institucije u RH je i u činjenici da su svi naši sveučilišni studijski programi vertikalizirani, a zajednički predmeti

* Development of study programmes in progress

** Pursuant to the agreement with the School of Medicine of the University of Split, the Faculty of Health Sciences of the University of Maribor (only for the university study programme of Nursing) and the Sør-Trøndelag University College in Trondheim, NTNU, Norway

All study programmes (undergraduate and graduate) are carried out according to the developed curricula and obtained licenses from the Ministry of Science, Education and Sports of the Republic of Croatia. Moreover, the UDHS is the only higher education institution in the Republic of Croatia that has so far fully implemented the principles of the Bologna Declaration, and the Croatian Qualifications Framework is fully aligned with the EU Qualifications Framework (both leading to the EU Register of Occupations as the main goal).

The uniqueness of the UDHS in relation to similar institutions in Croatia lies in the fact that there is a verti-

horizontalno povezani, pa naši studenti na ovoj sa-stavnici, koji ispunjavaju određene uvjete, mogu za-vršiti sveučilišni preddiplomski, sveučilišni diplomi-ski te poslijediplomski studij. Posebnost se sastoji u tome što su upisne kvote za svaki studijski smjer određene prema potrebama tržišta radne snage če-tiriju dalmatinskih županija.

Konačno, sumarno možemo istaknuti posebno-sti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, a koje se temelje na: osmogodišnjoj osnovnoj školi u RH, srednja zdravstvena škola u Splitu u četverogodišnjem trajanju, a Sestrinstvo je u petogodišnjem pro-gramu, moguć je prelazak sa stručnih zdravstvenih smjerova (uz polaganje diferencijalnog modula) na sveučilišne, osigurana je potpuna vertikalizacija vi-sokog obrazovanja, uvedeno je sveučilišno obrazo-vanje na svim razinama edukacije, riješeno pitanje hiperprodukcije kadrova na način obvezatnog zap-poslenja nakon preddiplomskog sveučilišnog studi-ja u trajanju od najmanje godinu dana.

Ishodni profil ovako osmišljenog programa je zdravstveni profesionalac sa širokom intelektual-nom osnovicom koja omogućuje ispravno kliničko odlučivanje, koji raspolaže svim potrebnim klinič-kim vještinama koje mu omogućuju samostalno izvršavanje svih procedura u svakodnevnoj praksi. Od niza novousvojenih stavova najvažnija je svijest o nužnosti cjeloživotnog učenja, etičkoj dimenziji profesije te služenju zajednici stalno unapređujući kvalitetu života i zdravlja ljudi.

Edukacija se temelji na uspostavljanju sувремenog edukacijskog sustava zasnovanog na jasno defini-ranim očekivanim ishodima studiranja (outcome-based education). Stečena znanja, vještine i stavovi će omogućiti zdravstvenim radnicima da učinkovito odgovore na sve potrebe pacijenata i osiguraju im si-gurnu, kompetentnu i etičnu zdravstvenu skrb.

Nadalje, po uzoru na planove i programe u zemljama Europske unije i svijeta, kao i ustrojem po Hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdrav-stvenih radnika, uvođenje modula sa zajedničkim predmetima na prvoj preddiplomskoj i prvoj di-iplomskoj godini svih studijskih programa, organiza-ciju novih studija čini specifičnom na ovim prostori-ma. Prednosti takvog oblika organiziranja studijskih programa vidimo u smanjenju troškova edukacije, povećanoj mobilnosti studenata i nastavnika, podiz-anju kvalitete nastave, te razvijanju timskog rada u zdravstvu. Uvođenje različitih oblika nastave, poseb-no kliničkih vježbi i vježbi u laboratorijima kliničkih vještina, dovodi do povećanja kvalitete kompetencija

cal structure of all our study programmes, and common courses are horizontally connected, so our students who meet certain requirements can finish undergraduate, graduate, and postgraduate studies. Enrolment quotas for each study programme are specific to the require-ments of the labour markets in four Dalmatian Counties.

To summarize, the specificities of the University De-partment of Health Studies are transfer from profes-sional studies (by passing differential modules) to the university studies, complete verticality of higher educa-tion, university education at all levels of education and resolved issue of overproduction by at least one-year internship after completing undergraduate study.

Such programmes produce health professionals with broad intellectual base enabling accurate decision making, having all necessary clinical skills for performing all procedures in everyday practice independently. One of the most important newly adopted attitudes is the awareness of the necessity of lifelong learning and the ethical dimension of the profession and service to the community by constantly improving health and quality of life.

Education is based on the establishment of modern educational system based on clearly defined expected outcomes of the study (outcome-based education), and the scientifically proven knowledge (evidence-based ed-ucation). Acquired knowledge, skills and qualities enable health workers to respond effectively to patient needs and provide safe, competent and ethical care.

Following the curricula in the European Union and world and based on the Croatian model of university education for health professionals, the introduction of modules with common courses at the first year of un-dergraduate and graduate study programmes makes the organization of new study programmes specific to this region. The advantages of implementing study pro-grammes in this manner can be seen in cost reduction, increased mobility of students and teachers, improved quality of teaching and developing teamwork. Introducing various forms of teaching, particularly clinical practice and exercises in clinical skills laboratories leads to increased quality of competences and learning out-comes, thanks to the strictly controlled and competent mentoring system.

The UDHS students perform professional practice in the following institutions: Clinical Hospital Centre Split, Rehabilitation Centre MIR, Polyclinic MEDIKOL, Dental Radiology Centre "X DENT", Dental X-ray Dr. Lauc, Health Center of Split and Dalmatia County, Private health care "Luciana Matković", Split, Home for the elderly and in-

i ishoda učenja, a sve to zahvaljujući uspostavi strogo kontroliranog kompetentnog mentorskog sustava.

Ovladavanje kliničkim vještinama organizirano je kroz sve godine studija, a studentu njegov portfolio služi kao jamstvo da niti jedna od predviđenih vještina nije ostala nesavladanom, što je dužan svojim potpisom na listi evidencije stručne prakse potpisati i mentor (što ga u konačnici čini suodgovornim za primjenu kliničke vještine studenta). Studenti SOZS-a stručnu praksu obavljaju u sljedećim institucijama: Klinički bolnički centar Split, Centar za rehabilitaciju Mir, Poliklinika Medikol, Centar za dentalnu radiologiju "X DENT", Zubni rendgen Dr. Lauc, Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije, Privatna zdravstvena njega bolesnika "Luciana Matković", Dom za starije i nemoćne osobe "Vita", Dom za starije i nemoćne osobe "Afrodita", Poliklinika Gynenova, Poliklinika Jadran, Poliklinika dr. Obad, Poliklinika za rehabilitaciju osoba sa smetnjama u razvoju.

Evaluacija nastave i mentora izvan visokog učilišta provodi se na temelju mišljenja studenata o kvaliteti izvedbe predmeta dobivenog putem anonimnih anketa.

Moguća poboljšanja: od samog početka studija svakom je studentu planirana dodjela mentora koji će ga usmjeravati kroz studij i pružati mu potporu, ali i kontrolirati napredak. Po uzoru na medicinske fakultete u RH, Sveučilišni odjel zdravstvenih studija planira uvesti Knjižicu kliničkih vještina (u izradi) kao jedan od načina praćenja ishoda učenja i kompetencija budućih diplomanata svih studijskih smjera, što će biti obveza kako studenta, tako i mentora. Uvođenjem Knjižice kliničkih vještina želi se ostvariti nekoliko ciljeva: studenti su upoznati što se od njih očekuje, a nastavnici znaju kojem dijelu trebaju posvetiti posebnu pozornost, kao i utjecaj navedenog pristupa na pripremanje ispita te na procjenu znanja studenata, a sve u cilju povećanja kvalitete studiranja.

firm "VITA", Podstrana, Home for the elderly and infirm "AFRODITA", Split, Polyclinic GYNENOVA, Split, Polyclinic Jadran, Split, Polyclinic Obad, Split, Clinic for the Rehabilitation of Persons with Disabilities, Split.

Evaluation of teaching quality and mentors is carried out on the basis of students' opinions about course quality obtained through anonymous surveys.

Possible improvements: at the very beginning of studies each student should be assigned a mentor to direct and support them, but also to control their progress. Following the example of schools of medicine in the Republic of Croatia, University Department of Health Studies has introduced a Booklet of clinical skills as a way of monitoring learning outcomes and competences of future graduates of all study programmes, which will be binding for both the student and the mentor. By implementing the Booklet of clinical skills several objectives are accomplished: students know what is expected of them and teachers know which part to give special attention. This affects the exam preparation and evaluation of student knowledge, which eventually improves the quality of studying.

Sestrinstvo

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija u Splitu ustanova je kojoj gravitira cijela južna Hrvatska s pripadajućim otocima i zagorskim dijelom te jedan dio susjedne BiH (oko milijun žitelja ukupno). Zbog toga je apsolutno opravdano postojanje pred-diplomskog studija sestrinstva gdje bi se školovao medicinski kadar za kojim postoji potreba u našim zdravstvenim ustanovama. Od ukupnog broja sestara u našoj regiji danas je samo 12% viših medicinskih sestara. EU zahtijeva da KBC i KB imaju 30% viših medicinskih sestara od ukupnog broja, a u patronaži Domova zdravlja, prema istim uvjetima, mogu biti zaposlene samo više medicinske sestre.

Program školovanja koji se provodi na studiju Sestrinstva, kao i razvoj sestrinstva kao profesije, uskladeni su s europskim standardima, a utemeljen je na uskoj suradnji s ostalim ustanovama sličnog profila u Republici Hrvatskoj. Preddiplomski studijski program Sestrinstvo, osim za redovne studente, od ak. god. 2020./21. izvodi se i za izvanredne studente.

Odsjek za sestrinstvo Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija ima suradnju s Faculty of Nursing pri HiST-u i sa Sør-Trøndelag University College u Trondheimu, u Norveškoj. Sa spomenutim fakultetom odjel ima ostvarenu suradnju putem programa mobilnosti Erasmus, odnosno Erasmus+. Odjel je trenutno u procesu ostvarivanja suradnje s HiST-om i na razini drugih odsjeka.

Tijekom posljednjih deset godina došlo je do manjih promjena programa kako bi se uskladili s europskim zakonodavstvom o obrazovanju u području reguliranih profesija. Direktiva 2005/36/EC detaljno propisuje minimalne uvjete za obrazovanje medicinskih sestara, čime je određeno da edukacija traje najmanje tri godine ili 4.600 sati teorijskog i kliničkog osposobljavanja, da teorijska nastava treba iznositi 1/3 ukupnog trajanja studijskog programa kao i da klinička praksa treba biti iznositi 1/2 ukupnog trajanja studijskog programa. Direktivom su također propisani i obvezni sadržaji koje program obrazovanja za medicinske sestre treba obuhvaćati.

Imajući u vidu Direktivu 2005/36/EC, koja navodi da edukacija u sestrinstvu mora završiti ishodima koji osiguravaju samostalno planiranje, provođenje, organizaciju i evaluaciju zdravstvene njegе, kao i navedene zakonske odredbe, može se zaključiti da

Nursing

University Department of Health Care Studies in Split is a central institution for the entire Southern Croatia with the appertaining islands, part of Zagora and one part of the neighbouring Bosnia and Herzegovina (total population of around 1 million). Due to this fact, it was entirely justified to establish an undergraduate study of Nursing to provide education to health care personnel that are in high demand in our health care institutions.

Out of the total number of nurses in our region today, only 12% are Bachelors of Nursing. The EU requires university hospital centres and clinical hospitals to be staffed by a share of 30% of Bachelor of Nursing of the total number of nurses while, under the same conditions, only Bachelor of Nursing may be employed in domiciliary care in public health centres.

The study programme of Nursing and development of Nursing as a profession are adjusted with European standards and based on close cooperation with other institutions of similar profile in the Republic of Croatia.

From the academic year 2020/21 the undergraduate study programme of Nursing is carried out for part-time students as well.

Department of Nursing at the University Department of Health Studies cooperates with the Faculty of Nursing at HiST, Sør-Trøndelag University College in Trondheim, Norway. The cooperation is established through mobility programmes Erasmus or Erasmus +. The UDHS is currently in the process of establishing cooperation with other departments of HiST.

Over the last ten years, there have been minor changes to the programme to bring it into line with European legislation on education in the field of regulated professions. Directive 2005/36 / EC prescribes in detail the minimum requirements for the education of nurses, which comprises at least three years of study or 4600 hours of theoretical and clinical training. The duration of the theoretical training representing at least one-third and the duration of the clinical training at least one half of the minimum duration of the training. The directive also prescribes the compulsory courses in the Nursing education.

Having in mind Directive 2005/36 / EC which states that learning outcomes of the nurses' education must ensure independent planning, implementation, organization and evaluation of health care, and the stated legal provisions, it can be concluded that the outcomes of the 6th level of European / Croatian qualification frame-

tek ishodi 6. razine europskog/hrvatskog kvalifikacijskog okvira u potpunosti ispunjavaju navedene zahtjeve za obrazovanje medicinskih sestara.

Prema zakonu o akademskim i stručnim nazivima, nakon završnog ispita stječe se titula prvostupnik/ca (baccalaureus/a) sestrinstva (engl., bachelor in nursing), a kratica naziva je univ.bacc., te pravo na državnu dopusnicu za neovisan rad u zdravstvenom sustavu. Po završetku preddiplomskog sveučilišnog studija naši studenti mogu na SOZS-u ili na srodnim fakultetima upisati diplomski sveučilišni studij.

Nakon obranjenog diplomskog rada stječe se naziv magistar/magistra sestrinstva. Po završetku studija studenti mogu upisati poslijediplomski studij iz područja biomedicine i zdravstva.

Program sveučilišnog preddiplomskog studija Sestrinstvo

Preddiplomski studij traje tri godine i ima upuknuto opterećenje od 5.037 sati. Završetkom studija stječe se 180 ECTS bodova.

Potaknuti sve većim interesom pristupnika za upis na preddiplomski studij Sestrinstva te povećanim zahtjevima tržišta rada uslijed pandemije COVID-19, Uprava SOZS-a donijela je početkom 2020. godine odluku kojom se, pored redovnog preddiplomskog studija Sestrinstva, uvodi i izvanredni preddiplomski studij Sestrinstva. Na upisnu kvotu od 76 mesta prijavilo se 146 pristupnika, uglavnom zaposlenika KBC Split i drugih zdravstvenih ustanova s područja Splitsko-dalmatinske županije. Kao i kod drugih studijski programa SOZS-a, veći je udio žena, u ovom slučaju njih 91%, s tim da je skoro 45% pristupnika starije od 30 godina.

works fully meet the stated requirements for Nursing education.

After the final exam and defending the thesis, pursuant to the Act on Academic and Professional Titles and Academic Degrees, the students are awarded the academic title of Bachelor of Nursing, abbreviated univ.bacc. (BN), and has the right to the state authorisation for the independent work in the health care system. Bachelors of Nursing can qualify for enrolment in the graduate study of Nursing at the UDHS or related higher education institutions. After the Master Thesis defense the students may can enrol in a Postgraduate Study in the field of Biomedicine and Health.

Undergraduate University Study Programme of Nursing

The undergraduate study lasts three years and has a total workload of 5037 hours. Upon completion of the study, 180 ECTS credits are earned.

Encouraged by the growing interest of applicants to enrol in the undergraduate study of Nursing and the increased labour market demands due to the COVID-19 pandemic, the UDHS Management adopted a decision in early 2020 to launch the part-time undergraduate study of Nursing. 146 applicants applied for the enrolment quota of 76 places, mostly employees of the Clinical Hospital Centre Split and other health institutions from the Split-Dalmatia County. As with other UDHS study programs, the share of women is higher, in this case 91%, and almost 45% of applicants are over 30 years old.

Popis predmeta sveučilišnog preddiplomskog studija Sestrinstvo***List of courses of the undergraduate university study programme of Nursin***

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSES							
STATUS	KOD CODE	PREDMET / COURSES	Oblici nastave / Forms of teaching				
			P	S	V	T	
Obvezni / Mandatory	ZSZ634	Informatika i statistika u zdravstvu / Informatics and statistics in health care	10	10	20	0	2
	ZSZ635	Socijalno i znanstveno zakonodavstvo / Social and scientific legislation	15	15	0	0	2
	ZSZ604	Osnove upravljanja u zdravstvu / Basics of management in health care	10	4	5	0	1
	ZSZ605	Etika u zdravstvu / Ethics in health care	20	10	0	0	1,5
	ZSZ606	Tjelesna kultura / Physical culture	0	0	0	38	1,5
	ZSZ607	Engleski jezik I / English Language I	0	30	0	0	1,5
	ZSZ608	Zdravstvena psihologija / Health psychology	14	12	18	0	2
	ZSZ609	Komunikacijske vještine / Communication skills	12	0	0	18	2
	ZSZ610	Higijena i epidemiologija / Hygiene and epidemiology	30	20	0	5	3
	ZSZ611	Sociologija zdravlja / Sociology of Health	20	12	0	0	1,5
	ZSZ613	Javno zdravstvo / Public health	15	5	0	0	1
	ZSZ614	Biokemija / Biochemistry	20	10	0	0	2
	ZSZ615	Biofizika / Biophysics	20	5	0	0	2
	ZSZ616	Anatomija / Anatomy	26	20	40	0	3
	ZSZ617	Fiziologija / Physiology	30	7	0	10	3
	ZSZ618	Biologija / Biology	20	10	0	0	2
	ZSS620	Osnove zdravstvene njegе / Health care Basics	15	4	0	0	1
	ZSS601	Zdravstvena njega / Health care	40	15	210	0	11
	ZSS602	Proces zdravstvene njegе / Health care process	60	30	200	0	12
	ZSS604	Kliničke vještine I / Clinical Skills I	0	0	140	0	5
Ukupno obvezni / Total mandatory			377	219	633	71	60

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSES							
STATUS	KOD CODE	PREDMET / COURSES	Oblici nastave / Forms of teaching			ECTS	
			P	S	V		
Obvezni / Mandatory	ZSZ621	Uvod u znanstveni rad / Introduction to scientific work	6	10	12	0	1,5
	ZSZ622	Upotreba znanstvene tehnologije / Use of scientific technology	10	12	0	0	1,5
	ZSZ623	Tjelesna kultura / Physical culture	0	0	0	38	1,5
	ZSZ624	Engleski jezik II / English Language II	0	30	0	0	1,5
	ZSZ625	Patofiziologija / Pathophysiology	30	8	0	0	2
	ZSZ626	Patologija / Pathology	30	8	0	0	2
	ZSZ627	Mikrobiologija s parazitologijom / Microbiology with parasitology	20	10	0	0	2
	ZSZ628	Farmakologija / Pharmacology	28	8	0	0	2
	ZSS605	Ginekologija i porodništvo / Gynecology and Obstetrics	20	5	15	0	2
	ZSS606	Pediatrija / Pediatrics	20	5	15	0	2
	ZSS607	Zdravstvena njega majke i novorođenčeta / Health care of mother and newborn	25	5	100	0	6
	ZSS609	Zdravstvena njega djeteta / Child health care	22	10	110	0	7
	ZSS610	Interna medicina / Internal medicine	30	8	18	0	3
	ZSS611	Neurologija / Neurology	18	6	11	0	2
	ZSS613	Infektologija / Infectology	18	6	11	0	2
	ZSS614	Zdravstvena njega odraslih I / Adult Health Care I	40	10	120	0	8
	ZSS617	Organizacija, upravljanje i administracija u zdravstvenoj njesti / Organization, management and administration in health care	25	10	40	0	3
Izborni / Optional	ZSS636	Osnove radiologije i zaštite od zračenja / Basics of radiology and radiation protection	25	0	20	0	2
	ZSS603	Dijetetika / Dietetics	30	15	0	15	3
	ZSS618	Kliničke vještine II / Clinical Skills II	0	0	120	0	4
	Ukupno obvezni / Total mandatory		397	166	592	53	58
	ZSS633	Biologische osnove ponašanja	10	10	6	0	2
	ZSS628	Neurokemija	10	10	6	0	2
Bira se 1 izborni predmet / One optional course is selected							

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSES							
STATUS	KOD CODE	PREDMET / COURSES	Oblici nastave / Forms of teaching				ECTS
			P	S	V	T	
Obvezni / Mandatory	ZSS637	Anestezijologija, reanimatologija i intenzivno liječenje / Anesthesiology, reumatology and intensive treatment	20	0	20	8	2
	ZSS619	Kirurgija, ortopedija i traumatologija / Surgery, orthopedics and traumatology	30	0	35	0	3
	ZSS620	Oftalmologija / Ophthalmology	9	8	20	0	2
	ZSS621	Otorinolaringologija / Otorhinolaryngology	9	8	20	0	2
	ZSS622	Zdravstvena njega odraslih II / Adult Health Care II	35	0	120	0	7
	ZSS623	Psihijatrija i mentalno zdravlje / Psychiatry and mental health	25	0	15	0	2
	ZSS612	Dermatologija / Dermatology	18	8	20	0	2
	ZSS624	Zdravstvena njega psihijatrijskih bolesnika / Health care of psychiatric patients	25	10	90	0	6
	ZSS625	Zdravstvena njega osoba s posebnim potrebama / Health care of people with special needs	15	5	15	15	2
	ZSS638	Zdravstvena njega u kući / Home Health Care	20	0	35	25	3
	ZSS639	Palijativna zdravstvena njega / Palliative health care	10	5	20	10	2
	ZSS626	Zdravstvena njega u zajednici / Community health care	20	5	20	40	4
	ZSS627	Zdravstveni odgoj s metodama učenja i poučavanja / Health education with learning and teaching methods	30	15	30	0	3
	ZSS640	Zdravstvena njega starijih osoba / Elderly health care	25	0	40	40	4
	ZSS634	Kliničke vještine III / Clinical Skills III	0	0	150	0	5
	ZSS635	Završni rad / Final thesis	0	0	140	0	5
Ukupno obvezni / Total mandatory			291	64	790	138	54
Izborni / Optional	ZSS629	Antenatalna zaštita / Antenatal protection	15	5	25	0	2
	ZSS630	Psihologija boli / Psychology of pain	15	5	25	0	2
	ZSS631	Ulkusna bolest / Ulcer disease	15	5	25	0	2
	ZSS632	Njega stome i kronične rane / Stomé care and chronic wounds	15	5	25	0	2
	ZSS641	Gerijatrija / Geriatrics	15	5	25	0	2
	ZSS643	Klinička transfuzija u svakodnevnoj praksi / Clinical transfusion in everyday practice	15	5	25	0	2
Biraju se 3 izborna predmeta / Three optional courses are selected							

Ishodi učenja i kompetencije sveučilišnog preddiplomskog studija Sestrinstvo

Nakon završetka studija polaznici će biti potpuno osposobljeni za samostalan individualni i timski rad u zdravstvenom sustavu. Po završetku studija studenti stječu sljedeće kompetencije:

- odabrati potrebnu zdravstvenu njegu koristeći teoretsko i kliničko znanje;
- planirati, organizirati i pružati zdravstvenu njegu prilikom liječenja pacijenta na temelju stecenih znanja i vještina;
- pristupiti zajedničkom radu s drugim dionicima u zdravstvenom sektoru, uključujući sudjelovanje na praktičnom osposobljavanju zdrav-

Learning outcomes and competences of the university study programme of Nursing

After completing undergraduate study of Nursing students will be fully qualified to work independently or in a team. Upon completion of their studies, students acquire the following competences:

- determine the necessary Nursing care using theoretical and clinical knowledge;
- plan, organize and provide health care based on acquired knowledge and skills;
- operate with members of other health professions including participation in practical education of health personnel based on acquired knowledge and skills;

- stvenog osoblja na temelju stečenih znanja i vještina;
- prezentirati pacijentima zdrav način života i pravilnu skrb o sebi;
- samostalno primijeniti trenutačne mjere za spašavanje života;
- primijeniti mjere u kriznim i opasnim situacijama;
- ovladati savjetima i uputama za osobe kojima je potrebna njega i njihovim bližnjima te ih poduprijeti;
- razviti kvalitetu i procijeniti zdravstvenu njegu;
- pristupiti stručnoj komunikaciji i suradnji s pripadnicima drugih zanimanja u zdravstvenom sektoru;
- analizirati kvalitetu njege radi poboljšanja vlastite stručne prakse medicinske sestre odgovorne za opću njegu;
- objasniti znanstvene temelje opće zdravstvene njege uključujući dostatano razumijevanje strukture, fizioloških funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja čovjeka te njegovog fizičkog i društvenog okruženja;
- objasniti narav i etiku struke te općih načela zdravlja i zdravstvene njege;
- primijeniti odgovarajuće kliničko iskustvo.

- explain to patients healthy lifestyle and appropriate self-care;
- implement immediate life-saving measures independently;
- implement measures in emergency and dangerous situations;
- provide advice and instructions to people in need of health care, their family and friends,
- motivate them (if necessary) for giving appropriate care;
- act on health care quality standards (taught and trained) and evaluate the quality of health care;
- develop professional communication and collaboration with other health professionals in the health sector (public and private);
- analyse the quality of care in order to improve the professional practice of the nurses responsible for general care;
- explain scientific foundations of the general health care, including sufficient understanding of human anatomy, physiological functions, patophysiology, and behavior of healthy and sick persons, as well as the relationship between health condition and physical and social environment;
- explain nature and ethics of the profession and of the general principles of health and health care;
- apply adequate clinical knowledge;
- participate in the practical training of health personnel.

Program sveučilišnog diplomskog studija Sestrinstvo

Studij sestrinstva 7. razine kvalifikacije, koji je usmjeren stjecanju akademskog zvanja magistra/magistar sestrinstva, omogućava edukaciju kadrova koji će biti osposobljeni djelovati kao rukovoditelji i upravljači u zdravstvenim procesima u različitim okvirima zdravstvenog sustava, koji će znati u praksi primijeniti skrb za bolesnike sukladno suvremenim znanstvenim dokazima, protokolima i smjernicama (engl. evidence-based nursing), te kadrove koji će suvereno moći sudjelovati u edukaciji prvostupnika i magistara sestrinske struke.

Obrazovanje na 7. razini iz područja sestrinstva omogućava razvoj analitičkih vještina na višem stupnju, širi opseg razmišljanja, bolje sposobnosti u izražavanju mišljenja i stavova, bolje provođenje teorije u praksi i, konačno, razvoj naprednih vještina u sestrinskoj struci. Magistra sestrinstva je sposobna pružiti kvalitetniju zdravstvenu skrb, bolje organizirati i evaluirati pružanje bolničke i izvanbolničke zdravstvene skrbi uključujući prevenciju bolesti i unaprijeđenje zdravlja, te je educirana za predavača unutar obrazovnog programa iz područja sestrinstva. Tijekom studija magistra sestrinstva stječe sposobnost analiziranja, povezivanja i uporabe znanja putem formalnih kolegija, seminara, bolničke prakse ili individualnog rada, te je ospozobljena/en za cjeloživotno samostalno učenje. Magistra sestrinstva može raditi u svim zdravstvenim ustanovama na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene djelatnosti, u ustanovama socijalne skrbi i odgojno obrazovnim ustanovama. Isto tako može raditi u timovima koji upravljaju radnim procesima u zdravstvu te nastavi u visokoškolskim obrazovnim ustanovama.

Sveučilišni diplomski studij sestrinstva traje dvije godine i ukupno opterećenje iznosi 2.965 sati. Završetkom studija stječe se 120 ECTS bodova.

Graduate University Study Programme of Nursing

The graduate university study of Nursing aiming at the acquisition of the academic title of Master of Nursing enables the education of nurses who are able to act as leaders and managers in health processes in different areas of health system, are able to provide care for their patients in accordance with up-to-date scientific evidence, protocols and guidelines (evidence-based Nursing) and are able to participate in the education of bachelors and masters of Nursing.

The Master's study programme in Nursing enables the development of analytical skills at a higher level, a wider scope of thinking, better abilities in expressing opinions and attitudes, better implementation of theory into practice and finally development of advanced skills in the Nursing profession. Master of Nursing is able to provide better healthcare, organisation and evaluation of the provision of hospital and outpatient healthcare, including disease prevention and health promotion, and is trained to give lectures within the education programmes in Nursing.

A nurse acquires the ability to analyze, connect and use knowledge through formal courses, seminars, hospital practice or individual work and is trained for an independent lifelong learning.

The graduate university study programme in Nursing lasts two years and the total workload is 2965 hours. Upon completion of the study, 120 ECTS credits are earned.

**Popis predmeta sveučilišnog diplomskog studija
Sestrinstvo**

**List of courses of the graduate university study
programme of Nursing**

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSES I. godina / year		Oblici nastave / Forms of teaching				
Kod / Code	Naziv predmeta / Course name	P	S	V	TV	ECTS
ZSZ701	Zdravstveno pravo / Health law	50	5	10	0	4
ZSZ702	Etika u zdravstvu / Ethics in health care	20	40	0	0	4
ZSZ703	Pravo pacijenta / Patient's right	50	5	10	0	4
ZSZ704	Sustavi zdravstvenog osiguranja / Health insurance systems	60	5	0	0	4
ZSZ705	Informacijski sustavi u zdravstvu / Information systems in health care	8	16	30	0	4
ZSZ706	Upravljanje ljudskim resursima / Human Resources Management	30	10	20	0	4
ZSZ707	Osnove upravljanja u zdravstvu / Basics of management in health care	30	10	20	0	4
ZSZ708	Ekonomika u zdravstvu / Economics in health care	30	40	0	0	4
ZSZ709	Kontrola kvalitete u zdravstvu / Quality control in healthcare	35	35	0	0	4
ZSZ710	Pedagogija / Pedagogy	30	30	0	0	4
ZSZ711	Didaktika i metodika nastave / Didactics and teaching methods	30	30	0	0	4
ZSZ712	Statistika u zdravstvu / Health statistics	5	10	20	0	3
ZSZ713	Znanstveno-istraživački rad / Scientific research paper	5	10	25	0	3
ZSS701	Teorija zdravstvene njegе / Health care theory	20	20	20	0	4
ZSS702	Zdravstvena njega / Health care	10	5	25	0	3
ZSS703	Dijetetika / Dietetics	35	15	0	0	3
		UKUPNO / TOTAL	448	286	180	0
						60

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSES II. godina / year		Oblici nastave / Forms of teaching				
Kod / Code	Naziv predmeta / Course name	P	S	V	TV	ECTS
ZSS704	Klinička njega u hitnim stanjima / Clinical care in emergency situations	20	20	30	0	4
ZSS705	Kontrola i prevencija infekcija / Infection control and prevention	30	40	45	0	6
ZSS706	Klinička farmakologija / Clinical Pharmacology	25	20	45	0	6
ZSS707	Komunikacija i kliničke procjene / Communication and clinical assessments	30	45	65	0	8
ZSS708	Klinička praksa utemeljena na dokazima / Evidence-based clinical practice	30	45	65	0	8
ZSS709	Klinička njega internističkih bolesnika utemeljena na dokazima* / Clinical care of internist patients based on evidence*	30	40	45	0	6
ZSS710	Klinička njega kirurških bolesnika utemeljena na dokazima* / Clinical, evidence-based treatment of surgical patients*	30	40	45	0	6
ZSS711	Klinička njega pedijatrijskih bolesnika utemeljena na dokazima* / Clinical care of paediatric patients based on evidence*	30	40	45	0	6
ZSS712	Klinička njega psihijatrijskih bolesnika utemeljena na dokazima* / Clinical care of psychiatric patients based on evidence*	30	40	45	0	6
ZSS717	Gerijatrija i gerijatrijska zdravstvena njega utemeljena na dokazima* / Geriatrics and geriatric evidence-based healthcare*	30	40	0	45	6
ZSS713	Povijest i modeli sestrinstva / History and models of nursing	15	20	0	0	3
ZSS714	Promicanje zdravlja i prevencija bolesti / Health promotion and disease prevention	30	15	0	0	3
ZSS715	Osnovne laboratorijske pretrage / Basic laboratory tests	15	10	30	0	3
ZSS716	Diplomski rad / Magistarski rad / Graduate thesis / Master's thesis	0	265	0	0	13
		UKUPNO / TOTAL	345	680	460	45
						84

Ishodi učenja i kompetencije sveučilišnog diplomskog studija Sestrinstvo

Nakon završetka studija polaznici će biti potpuno osposobljeni za samostalan individualni i timski rad u zdravstvenom sustavu te u sustavu obrazovanja u zdravstvu. No, primarni cilj magistarskog obrazovanja sestara će biti stjecanje sposobnost kritičke i točne procjene, planiranja, interveniranja i evaluacije zdravlja i bolesnih stanja pojedinaca, obitelji i društva općenito. Po završetku studija studenti stječu sljedeće kompetencije podijeljene u tri procesa.

Kompetencije koje magistri sestrinstva stječu u stručnom procesu:

- provoditi opću njegu;
- nadzirati rad mehaničkog ventilatora;
- provoditi invazivni monitoring i postavljati periferne venske putove;
- asistirati pri postavljanju centralnih venskih katetera i asistirati kod ostali invazivnih zahvata; provoditi enteralnu i parenteralnu prehranu i vršiti kontinuiranu analgeziju;
- provesti izolaciju i postupak s infektivnim bolesnikom;
- provoditi reanimacijski postupak, hemofiltracije i plasmafereze;
- uočiti hitna stanja, poznavati načine rukovanja cijelokupnom medicinskom opremom.

Zaključno, magistri/magistre sestrinstva stječu kompetencije u stručnom procesu kao i u obrazovnom procesu. U okviru bolničke i izvanbolničke uloge bit će sposobni planirati, upravljati i rukovoditi zadatcima i procesima zdravstvene njage i tehnologijama u procesu zdravstvene njage. Medicinska sestra sa završenim magisterijem sposobna je biti predavač unutar obrazovnog programa iz područja sestrinstva kao što je izvođenje teorijske nastave, kliničkih vježbi kao i posebnih vježbi na modelima i aparatima iz područja zdravstvene njage.

Learning outcomes and competences acquired upon completion of the university graduate study programme of Nursing

Upon completion of the study, students will be fully trained for the independent individual and team work in the health system and in the health education system. But the primary goal of master's education in Nursing is to acquire the ability to critically and accurately assess, plan, intervene, and evaluate the health and illness of individuals, families, and society at large. Upon completion of their studies, students acquire the following competences divided into three processes:

Competences that Masters of Nursing acquire in the professional process:

- implement general healthcare
- monitor the operation of the mechanical ventilation;
- conduct invasive monitoring and establish peripheral venous pathways;
- assist in the placement of peripheral venous catheter and other invasive procedures, perform enteral and parenteral nutrition and continuous analgesia;
- implement the isolation procedures of patients with infectious diseases;
- perform resuscitation, carry out procedures of hemofiltration and plasmaferesis;
- recognize life-threatening conditions, know to handle the medical equipment.

In conclusion, Masters of Nursing acquire competences in the professional process as well as in the educational process. They are able to plan, manage and implement tasks, processes and technologies in the health care process in hospital and outpatient care. A nurse with a master's degree is able to give lectures in Nursing education programs (lectures, clinical exercise and practice on health care simulators and devices).

Primaljstvo

Težnja primaljske struke je školovati primalju po europskim standardima kako bi bila konkurentna na tržištu rada zemalja članica EU, a prije svega, pridonijeti zdravlju naših žena, majki i djece te pronatalitetnoj politici Republike Hrvatske. Hrvatska komora primalja kroz radnu skupinu za osnivanje studija primaljstva izradila je prijedlog Plana i programa sveučilišnog preddiplomskog studija primaljstva. Kasnije je izrađen „core-curriculum“ za preddiplomsku razinu obrazovanja primalja, koji je u potpunosti usklađen s Direktivom EU 36/2005, držeći se preporuka Europskog regulatornog tijela za primaljstvo (NEMIR; Network of European Midwifery Regulation), kojega je i Hrvatska komora primalja član. Uključenost Sveučilišnog odjela zdravstvenog studija u međunarodna udruženja primalja ostvaruje se izravno preko zamjenice pročelnika Odsjeka za primaljstvo, koja je ujedno i dopredsjednica Hrvatske komore primalja, te na taj način postoji poveznica sa svim profesionalnim udruženjima s kojima Hrvatska komora primalja surađuje, a među kojima su najistaknutije: ICM (International Confederation of Midwives) i EMA (European Midwives Association).

Prema zakonu o akademskim i stručnim nazivima, nakon završnog ispita stječe se titula prvostupnik/ca (baccalaureus/a) primaljstva. Po završetku preddiplomskog sveučilišnog studija naši studenti mogu nastaviti školovanje na diplomskom sveučilišnom studiju po hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika.

Nakon obranjenog diplomskog rada stječe se naziv magistar/magistra primaljstva. Po završetku studija studenti mogu upisati poslijediplomski studij iz područja biomedicine i zdravstva.

Program sveučilišnog preddiplomskog studija Primaljstvo

Preddiplomski studij traje tri godine i ukupno opterećenje iznosi 5.023 sata. Završetkom studija stječe se 180 ECTS bodova.

Midwifery

The midwifery profession aspires to educate midwives in accordance with European standards to become competitive in the European market, but first and foremost in order to improve the health of Croatian women, mothers and children, and to contribute to the pro-natality policy of the Republic of Croatia.

The Croatian Chamber of Midwives prepared a draft Programme of the university undergraduate study of midwifery. The “core curriculum” for the undergraduate level of midwifery education is fully compliant with the EU Directive 36/2005, adhering to the recommendations of the European midwifery regulators (NEMIR; Network of European Midwifery Regulation), whose member is the Croatian Chamber of Midwives. The deputy head of the department of Midwifery at the UDHS is the vice-president of the Croatian Chamber of Midwives and in this way, we are connected with all professional associations the Croatian Chamber of Midwives cooperates with. Among them the most prominent are the ICM (International Confederation of Midwives) and EMA (European Midwives Association).

After the final exam, pursuant to the Act on Academic and Professional Titles and Academic Degrees, the students are awarded the academic title of Bachelor (Baccalaureus) of Midwifery. Upon completing the undergraduate university study, students may continue their education at the graduate university study in accordance with the Croatian model of university education for health professionals.

After the Master Thesis defense the students are awarded the academic title of Master of Midwifery and may enrol in a Postgraduate Study in the field of Biomedicine and Health.

Undergraduate University Study Programme of Midwifery

The undergraduate study programme lasts three years and has a total workload of 5023 hours. Upon completion of the study, 180 ECTS credits are earned.

Popis predmeta sveučilišnog preddiplomskog studija Primaljstvo***List of courses of the undergraduate university study programme of midwifery***

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSE							
STATUS	KOD / CODE	PREDMET / COURSE	Oblici nastave / Forms of teaching				
			P	S	V	T	
Obvezni / Mandatory	ZSZ634	Informatika i statistika u zdravstvu / Informatics and statistics in health care	10	10	20	0	2
	ZSZ635	Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo / Social and health legislation	15	15	0	0	2
	ZSZ604	Osnove upravljanja u zdravstvu / Basics management in health care	10	4	5	0	1
	ZSZ605	Etika u zdravstvu / Ethics in health care	20	10	0	0	1,5
	ZSZ606	Tjelesna kultura / Physical culture	0	0	0	38	1,5
	ZSZ607	Engleski jezik I / English Language I	0	30	0	0	1,5
	ZSZ608	Zdravstvena psihologija / Health psychology	14	12	18	0	2
	ZSZ609	Komunikacijske vještine / Communication skills	12	0	0	18	2
	ZSZ610	Higijena i epidemiologija / Hygiene and epidemiology	30	20	0	5	3
	ZSZ611	Sociologija zdravljva / Sociology of Health	20	12	0	0	1,5
	ZSZ613	Javno zdravstvo / Public health	15	5	0	0	1
	ZSZ614	Biokemija / Biochemistry	20	10	0	0	2
	ZSZ615	Biofizika / Biophysics	20	5	0	0	2
	ZSZ616	Anatomija / Anatomy	26	20	20	0	3
	ZSZ617	Fiziologija / Physiology	30	7	0	10	3
	ZSZ618	Biologija / Biology	20	10	0	0	2
	ZSZ619	Embriologija i histologija / Embryology i histology	20	10	0	0	2
	ZSZ620	Osnove zdravstvene njegi / Basics of nursing care	15	4	0	0	1
	ZSP601	Proces zdravstvene njegi / Nursing process	15	15	75	0	4
	ZSP602	Uvod u primaljstvo / Introduction to midwifery	35	5	150	0	9
	ZSP603	Primaljska skrb kod fiziološke trudnoće / Midwifery care for physiological pregnancy	30	10	165	0	8
	ZSP604	Kliničke vještine I / Clinical Skills I	0	0	150	0	5
Ukupno obvezni / Total mandatory			377	214	603	71	60

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSE								
STATUS	KOD / CODE	PREDMET / COURSE	Oblici nastave / Forms of teaching					
			P	S	V	T		
Obvezni / Mandatory	ZSZ621	Uvod u znanstveni rad / Introduction to scientific work	6	10	12	0	1,5	
	ZSZ622	Upotreba znanstvene tehnologije / Use of scientific technology	10	12	0	0	1,5	
	ZSZ623	Tjelesna kultura / Physical culture	0	0	0	38	1,5	
	ZSZ624	Engleski jezik II / English Language II	0	30	0	0	1,5	
	ZSZ625	Patofiziologija / Pathophysiology	30	8	0	0	2	
	ZSZ626	Patologija / Pathology	30	8	0	0	2	
	ZSZ627	Mikrobiologija s parazitologijom / Microbiology with parasitology	20	10	0	0	2	
	ZSZ628	Farmakologija / Pharmacology	28	8	0	0	2	
	ZSP605	Porodništvo / Obstetrics	15	5	0	0	2	
	ZSP606	Pedijatrija / Pediatrics	23	12	0	0	2	
	ZSP607	Osnove radiologije i zaštite od zračenja / Basics of radiology and radiation protection	25	0	15	0	2	
	ZSP608	Dijjetetika / Dietetics	30	15	15	0	3	
	ZSP616	Primaljska skrb u porodu / Midwifery care in childbirth	30	5	160	0	9	
	ZSP617	Primaljska skrb u babinju / Midwifery care in the midwife	20	0	100	0	5	
	ZSP624	Primaljska skrb zdravog novorođenčeta / Midwifery care of a healthy newborn baby	20	0	120	0	6	
	ZSP626	Patronaža i rad u primarnoj zdravstvenoj zaštiti / Patronage and work in primary care	20	15	30	0	4	
	ZSP618	Kliničke vještine II / Clinical Skills II	0	0	150	0	5	
Izborni / Optional		Izborni predmet / Optional course	15	5	20	0	2	
		Izborni predmet / Optional course	15	5	20	0	2	
		Izborni predmet / Optional course	15	5	20	0	2	
		Izborni predmet / Optional course	15	5	20	0	2	
	Ukupno obvezni i izborni predmeti / Total mandatory and optional courses			367	158	682	38	60
	Izborni predmeti II. godina (biraju se 4 predmeta) / Optional courses 2 year (4 courses selected)							
	ZSP609	Osnove genetike / Basics of genetics	15	5	20	0	2	
	ZSP610	Psihologija porodne boli / Psychology of birth pain	15	5	20	0	2	
	ZSP611	Biološke osnove razvojnih poremećaja / Biological basis of developmental disorders	15	5	20	0	2	
	ZSP612	Višeplodne trudnoće / Multiple pregnancies	15	5	20	0	2	
	ZSP613	Osnove instrumentiranja u ginekologiji i porodništvu / Basics of instrumentation in gynecology and obstetrics	15	5	20	0	2	
	ZSP614	Hitna stanja u ginekologiji i porodništvu / Emergency conditions in gynecology and obstetrics	15	5	20	0	2	

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSE								
Godina studija / Year of study: III.								
Semestar / Semester: V. i VI.								
STATUS	KOD / CODE	PREDMET / COURSE	Oblici nastave / Forms of teaching			ECTS		
			P	S	V			
Obvezni / Mandatory	ZSZ630	Urgentna stanja u medicini / Emergency conditions in medicine	18	0	25	0	2	
	ZSP620	Zdravstveni odgoj s metodama učenja i poučavanja / Health education with learning and teaching methods	30	15	30	0	3	
	ZSP621	Promocija reproduksijskog zdravlja, spolni odgoj i planiranje obitelji / Promotion of reproductive health, sex education and family planning	25	30	10	0	3	
	ZSP622	Ginekologija / Gynecology	20	10	10	0	2	
	ZSP623	Neonatologija / Neonatology	20	10	10	0	2	
	ZS615	Primaljska skrb kod rizičnih trudnoća / Midwifery care for risky pregnancies	30	5	70	0	4	
	ZSP637	Primaljska skrb kod komplikacija u porodu / Midwifery care for complications in childbirth	22	8	90	0	5	
	ZSP638	Primaljska skrb kod komplikacija u babinju / Midwifery care for baby complications	15	5	90	0	4	
	ZSP639	Primaljska skrb ugroženog novorođenčeta i nedonoščeta / Midwife care of endangered newborn and premature baby	20	5	110	0	5	
	ZSP625	Primaljska skrb u ginekologiji / Midwifery care in gynecology	20	5	105	0	5	
	ZSP627	Organizacija, upravljanje i administracija u primaljstvu / Organization, management and administration in midwifery	20	10	40	0	3	
	ZSP635	Kliničke vještine III / Clinical Skills III	0	0	150	0	5	
	ZSP636	Završni rad / Final thesis	0	0	140	0	5	
Izborni / Optional		Izborni predmet / Optional course	15	5	25	0	2	
		Izborni predmet / Optional course	15	5	25	0	2	
		Izborni predmet / Optional course	15	5	25	0	2	
		Izborni predmet / Optional course	20	15	35	0	3	
		Izborni predmet / Optional course	20	15	35	0	3	
	Ukupno obvezni i izborni predmeti / Total mandatory and optional courses			325	148	1025	0	60
	Izborni predmeti III. godina (biraju se 3 predmeta) / Optional courses 3 year (3 courses selected)							
	ZSP630		15	5	25	0	2	
	ZSP631		15	5	25	0	2	
	ZSP632		15	5	25	0	2	
	ZSP633		15	5	25	0	2	
	Izborni predmeti III. godina (biraju se 2 predmeta) / Optional courses 3 year (2 courses selected)							
	ZSP619		20	15	35	0	3	
	ZSP628		20	15	35	0	3	
	ZSP629		20	15	35	0	3	

Ishodi učenja i kompetencije sveučilišnog preddiplomskog studija Primaljstvo

Nakon završetka studija polaznici će biti potpuno osposobljeni za samostalan individualni i timski rad u zdravstvenom sustavu. Po završetku studija studenti stječu sljedeće kompetencije i bit će sposobni:

- primjenjivati sva usvojena znanja iz područja primaljske skrbi, kao i znanja iz porodništva i ginekologije;
- voditi medicinsku dokumentaciju primaljske skrbi, planirati, organizirati i provoditi primaljsku skrb; validirati plan primaljske skrbi, raditi analizu uvjeta za njegovo izvođenje i provoditi kliničku realizaciju planiranog; sudjelovati u edukaciji učenica i studentica primaljstva;
- provoditi edukaciju u pripremi za roditeljstvo i trudnice za porod;
- utvrditi trudnoću, voditi fiziološku trudnoću na svim razinama zdravstvene zaštite, procijeniti stanje trudnice i ploda, prepoznati nepravilnosti u trudnoći, sudjelovati u praćenju patoloških trudnoća;
- pripremiti trudnicu i instrumente za pojedine dopunske pretrage u trudnoći, razlikovati fiziološki od patološkog nalaza, savjetovati trudnicu o potrebnim pretragama u otkrivanju rizične trudnoće;
- procijeniti tijek poroda i njegov utjecaj na rodilju i plod, pratiti stanje fetusa primjenjujući odgovarajuće kliničke metode i tehnička sredstva;
- voditi fiziološki porod, u hitnim slučajevima porod na zadak;
- urezivati epiziotomije po potrebi, te šivati epiziotomije i rupture 1. i 2. stupnja;
- prepoznati nepravilnosti u porodu, poduzeti hitne mjere u odsutnosti liječnika, posebno manualnu eksploraciju i evakuaciju materišta;
- sudjelovati tijekom patološkog poroda kao i operativnog dovršenja;
- procijeniti stanje novorođenčeta nakon poroda, provesti njegu i nadzor novorođenčeta, u odsutnosti liječnika poduzeti hitne mjere, u slučaju potrebe i reanimaciju novorođenčeta;
- pratiti stanje majke nakon poroda, razlikovati fiziološki od patološkog tijeka babinja, savjetovati majku o dojenju, provesti edukaciju o njezi i prehrani novorođenčeta;

Learning outcomes and competences acquired upon completion of the undergraduate university study of midwifery

Upon completion of the study, students will be fully trained for the independent individual and team work in the health system. They will be able to:

- operate within health care team in cases when a multidisciplinary approach is needed;
- apply acquired knowledge in the field of midwifery, as well as the knowledge of obstetrics and gynecology;
- keep medical records of midwifery care;
- plan, organize and provide midwifery care; evaluate midwifery care plan, analyze working conditions and implement planned activities in clinical practice;
- participate in education of midwifery students;
- practise in accordance with principles of professional ethics and legislation;
- educate and prepare for parenthood and childbirth;
- establish pregnancy, care for physiological pregnancy at all levels of health care, assess condition of mother and foetus, recognize abnormalities in pregnancy, participate in monitoring pathological pregnancies;
- prepare pregnant women and instruments for certain additional tests in pregnancy, distinguish physiological from pathological findings, inform pregnant women on the necessary tests in detecting the high-risk pregnancy;
- assess the course of labor and its impact on the parturient woman and the unborn child, monitor the condition of the foetus by appropriate clinical and technical means;
- conduct physiological delivery, and in urgent cases breech deliveries;
- perform episiotomy, if necessary, and suture the wound following an episiotomy and the first and second degree tears;
- identify abnormalities in childbirth, take the necessary emergency measures in the doctor's absence, especially manual exploration and evacuation of the uterus;
- assist with pathological delivery, as well as in surgical completion of delivery;
- assess condition of the newborn after delivery, provide care and monitor the newborn, take emergency measures in the doctor's absence, carry out where necessary the immediate resuscitation;

- sudjelovati kod ginekološkog pregleda i provoditi edukaciju u cilju očuvanja zdravlja i prevencije spolno prenosivih bolesti, redovitih ginekoloških pregleda i ranog otkrivanja bolesti, planiranja obitelji, seksualnog i reproduktivnog zdravlja, te u ublažavanju tegoba klimakterija;
- instrumentirati tijekom operativnog dovršenja poroda i ginekoloških operacija;
- provoditi postupke preoperativne pripreme i postoperativne njege nakon operativnog dovršenja poroda i ginekoloških operacija, provesti od liječnika propisanu peroralnu i parenteralnu terapiju;
- provesti patronažnu primaljsku skrb žena koje planiraju trudnoću, trudnica, rodilja, babinjača, novorođenčadi i ginekoloških bolesnica.
- monitor the condition of the mother in the postnatal period, distinguish physiological from pathological course of puerperium, provide information regarding breastfeeding, educate about newborn care and feeding;
- assist with gynecological examination and provide information about health preservation and prevention of sexually transmitted diseases, regular gynecological examination and early detection of diseases, family planning, sexual and reproductive health, and the alleviation of menopausal symptoms;
- assist with surgical completion of delivery and gynecological surgeries;
- carry out the preoperative preparation and post-operative care after surgical completion of delivery and gynecological operations, implement oral and parenteral therapy prescribed by doctors;
- implement midwife home visits to women planning pregnancy, pregnant women, new mothers, puerpera, newborns and gynecological patients.

Fizioterapija

Program školovanja je usklađen s najvišim evropskim standardima i utemeljen na uskoj suradnji s ostalim ustanovama sličnog profila u Republici Hrvatskoj. Program je sukladan programu obrazovanja na visokim učilištima u europskim zemljama i izrađen prema sugestijama Svjetske konfederacije za fizioterapiju (WCPT).

Program zadovoljava uvjete EU u satnici, predmetima i njihovom sadržaju, planiranom odnosu sati teorijske i praktične nastave te odnosu sati bazičnih i stručnih predmeta.

Fizioterapija, kao zdravstvena profesija koja osigurava i pruža usluge bolesnicima s ciljem održavanja i obnavljanja izgubljenih aktivnosti povećavajući funkcione mogućnosti svakog potrebitog pojedinca, ovim programom dobiva jednog od najvažnijih sudionika rehabilitacijskog tima – fizioterapeuta, koji će stečenim znanjima iz područja temeljnih predkliničkih znanosti, fizikalne terapije, kliničke kineziologije i kliničke medicine moći planirati i provoditi rehabilitacijske postupke u suradnji i pod nadzorom doktora-specijalista kliničke medicine. Nakon završnog ispita, prema zakonu o akademskim i stručnim nazivima stječe se titula prvostupnik/ka (baccalaureus/a) fizioterapije.

Po završetku preddiplomskog sveučilišnog studija naši studenti mogu na SOZS-u ili na srodnim fakultetima upisati diplomski sveučilišni studij.

Nakon obranjenog diplomskog rada stječe se naziv magistar/magistra fizioterapije. Po završetku studija studenti mogu upisati poslijediplomski studij iz područja biomedicine i zdravstva.

Program sveučilišnog preddiplomskog studija Fizioterapija

Preddiplomski studij traje tri godine i ukupno opterećenje iznosi 4.729 sati. Završetkom studija stječe se 180 ECTS bodova.

Physiotherapy

The Physiotherapy Study Programme is harmonised with the European standards and complies with similar programmes delivered at higher education institutions in European countries since it has been designed according to the suggestions of the World Confederation for Physical Therapy (WCPT) and harmonised with other higher education institutions in the Republic of Croatia.

The programme meets the EU requirements in terms of teaching hours, courses and their content, the planned ratio of theoretical and practical classes and the ratio of basic and professional courses.

This programme enables physiotherapy, as a medical profession providing services to patients with the aim of maintaining and restoring lost activity, improving functional capabilities of every needy individual, to get one of the most important components of a rehabilitation team – the physiotherapist. They will be able to plan and implement rehabilitation procedures in cooperation and under the supervision of a specialist of clinical medicine by acquiring knowledge in the field of basic preclinical science, physical therapy, clinical kinesiology and clinical medicine.

After the final exam, pursuant to the Act on Academic and Professional Titles and Academic Degrees, the students are awarded the academic title of Bachelor (Baccalaureus) of Physiotherapy. Upon completing the undergraduate university study, students can qualify for enrolment in the graduate study of physiotherapy at the UDHS or related higher education institutions. After the Master Thesis defense the students can qualify for enrolment in a Postgraduate Study in the field of Biomedicine and Health.

Undergraduate University Study Programme of Physiotherapy

The undergraduate study lasts three years and has a total workload of 4729 hours. Upon completion of the study, 180 ECTS credits are earned.

Popis predmeta sveučilišnog preddiplomskog studija Fizioterapija**List of courses of the undergraduate university study programme of physiotherapy**

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSE							
STATUS	KOD / CODE	PREDMET / COURSE	Oblici nastave / Forms of teaching				
			P	S	V	T	
Obvezni / Mandatory	ZSZ634	Informatika u zdravstvu / Informatics in Health Care	10	10	20	0	2
	ZSZ635	Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo / Social and health legislation	15	15	0	0	2
	ZSZ604	Osnove upravljanja u zdravstvu / Basics of management in health care	10	4	5	0	1
	ZSZ605	Etika u zdravstvu / Ethics in health care	20	10	0	0	1,5
	ZSZ606	Tjelesna kultura / Physical culture	0	0	0	38	1,5
	ZSZ607	Engleski jezik I / English Language I	0	30	0	0	1,5
	ZSZ608	Zdravstvena psihologija / Health psychology	14	12	18	0	2
	ZSZ609	Komunikacijske vještine / Communication skills	12	0	0	18	2
	ZSZ610	Higijena i epidemiologija / Hygiene and epidemiology	30	20	0	5	3
	ZSZ611	Sociologija zdravlja / Sociology of Health	20	12	0	0	1,5
	ZSZ613	Javno zdravstvo / Public health	15	5	0	0	1
	ZSZ614	Biokemija / Biochemistry	20	10	0	0	2
	ZSZ615	Biofizika / Biophysics	20	5	0	0	2
	ZSZ616	Anatomija / Anatomy	26	20	20	0	3
	ZSZ617	Fiziologija / Physiology	30	7	0	10	3
	ZSZ618	Biologija / Biology	20	10	0	0	2
	ZSZ619	Embriologija i histologija / Embryology i histology	20	10	0	0	2
	ZSZ620	Osnove zdravstvene njegе / Basics of nursing care	15	4	0	0	1
ZSF601	ZSF601	Uvod u fizioterapiju / Introduction to physiotherapy	20	5	10	0	2
	ZSF602	Fizioterapijska procjena / Physiotherapy assessment	30	10	50	0	5
	ZSF603	Klinička kineziologija / Clinical kinesiology	25	15	50	0	5
	ZSF604	Osnove motoričkih transformacija / Basics of motor transformations	15	10	30	20	4
	ZSF609	Biomehanika / Biomechanics	20	10	15	0	2
ZSF610	ZSF610	Kliničke vještine I / Clinical Skills I	5	15	150	0	8
	Ukupno obvezni / Total mandatory		412	249	368	91	60

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSE							
STATUS	KOD / CODE	PREDMET / COURSE	Oblici nastave / Forms of teaching				
			P	S	V	T	
Obvezni / Mandatory	ZSZ621	Uvod u znanstveni rad / Introduction to scientific work	6	10	12	0	1,5
	ZSZ622	Upotreba znanstvene tehnologije / Use of scientific technology	10	12	0	0	1,5
	ZSZ623	Tjelesna kultura / Physical culture	0	0	0	38	1,5
	ZSZ624	Engleski jezik II / English Language II	0	30	0	0	1,5
	ZSZ625	Patofiziologija / Pathophysiology	30	8	0	0	2
	ZSZ626	Patologija / Pathology	30	8	0	0	2
	ZSZ627	Mikrobiologija s parazitologijom / Microbiology with parasitology	20	10	0	0	2
	ZSZ628	Farmakologija / Pharmacology	28	8	0	0	2
	ZSF611	Kliničke znanosti lokomotornog sustava i sporta / Clinical Sciences of Locomotor System and Sport	55	15	0	0	5
	ZSF612	Kliničke znanosti u ginekologiji i internoj medicini / Clinical Sciences in Gynecology and Internal Medicine	45	0	0	0	4
	ZSF613	Kliničke znanosti neuropsihijatrije i pedijatrije / Clinical Sciences of Neuropsychiatry and Pediatrics	45	10	0	0	4
	ZSF614	Fizikalni čimbenici u terapiji / Physical factors in therapy	25	10	35	0	4
	ZSF615	Manualne fizioterapijske vještine / Manual physiotherapy skills	35	20	140	0	9
	ZSF616	Fizioterapija lokomotornog sustava / Locomotor system physiotherapy	70	20	25	0	7
	ZSF618	Specijalne teme iz motoričkih transformacija / Special themes from motor transformations	10	10	0	50	4
	ZSF620	Kliničke vještine II / Clinical Skills II	5	15	125	0	7
Izborni / Optional		Izborni predmet / Optional course	20	0	15	0	2
		Ukupno obvezni i izborni predmeti / Total mandatory and optional courses	434	186	352	88	60
	Izborni predmeti II. godina (bira se jedan predmet) Optional courses 2 year (1 course selected)						
	ZSF617	Osnove dermatologije i onkologije / Basics of dermatology and oncology	20	10	0	0	2
	ZSF619	Osnove radiologije / Basics of radiology	20	0	15	0	2

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSE								
Godina studija / Year of study: III.								
Semestar / Semester: V. i VI.								
STATUS	KOD / CODE	PREDMET / COURSE	Oblici nastave / Forms of teaching			ECTS		
			P	S	V			
Obvezni / Mandatory	ZSZ630	Urgentna stanja u medicini / Emergency conditions in medicine	18	0	25	0	2	
	ZSF621	Specijalne teme iz ginekologije i pedijatrije / Special topics in gynecology and pediatrics	30	15	55	0	6	
	ZSF622	Fizioterapija u kardiologiji i pulmologiji / Physiotherapy in cardiology and pulmonology	20	10	30	0	4	
	ZSF623	Rehabilitacija u neurologiji i reumatologiji / Rehabilitation in neurology and rheumatology	40	20	80	0	8	
	ZSF627	Kliničke vještine III / Clinical Skills III	10	20	180	0	10	
	ZSF628	Kliničke vještine IV / Clinical Skills IV	10	20	165	0	9	
	ZSF629	Završni rad / Final thesis	0	0	315	0	11	
Izborni / Optional		Izborni predmet / Optional course	20	10	20	0	2	
		Izborni predmet / Optional course	20	0	0	30	2	
		Izborni predmet / Optional course	25	0	60	0	4	
		Izborni predmet / Optional course	20	10	0	20	2	
	Ukupno obvezni i izborni predmeti / Total mandatory and optional courses			213	105	930	50	60
	Izborni predmeti III. godina (biraju se ukupno 10 ECTS bodova) Optional courses 3 year (10 ECTS credits are selected)							
	ZSF630	Funkcionalna anatomija muskuloskeletalnog sustava / Functional anatomy of the musculoskeletal system	20	10	20	0	2	
	ZSF625	Sport osoba s invalidnošću / Sport of people with disabilities	20	0	0	30	2	
	ZSF626	Fizioterapijske vještine u neurorehabilitaciji / Physiotherapy skills in neurorehabilitation	25	0	60	0	4	
	ZSF605	Palijativna skrb / Palliative care	30	0	0	15	2	
Izborni / Optional	ZSF606	Osnove radne terapije / Basics of work therapy	20	10	0	20	2	
	ZSF631	Primijenjena neuroanatomija / Applied Neuroanatomy	30	0	15	0	2	
	ZSF608	Gerontologija / Gerontology	30	0	0	15	2	

Ishodi učenja i kompetencije sveučilišnog preddiplomskog studija Fizioterapija

Nakon završetka studija i stručnog osposobljavanja polaznici će biti osposobljeni za samostalan individualni i timski rad u zdravstvenom sustavu. Po završetku studija studenti stječu sljedeće kompetencije i osposobljeni su za:

- obavljanje osnovnih zadataka na planu medicinske rehabilitacije, a u sklopu pojedinačnih rehabilitacijskih timova uključujući i unapređenje zdravlja, edukaciju bolesnika i obitelji, sprječavanje bolesti i izravnu pomoć oboljelim i onesposobljenim ljudima svih uzrasta u zdravstvenim ustanovama i zajednicama;
- obavljanje zdravstveno-odgojne aktivnosti;
- djelovanje u potpunosti kao ravnopravan član zdravstvenog tima;

Learning outcomes and competences acquired upon completion of the undergraduate university study of physiotherapy

Upon completion of the study, students will be fully trained for the independent individual and team work in the health system. They will be able to:

- perform basic tasks in the field of medical rehabilitation within individual rehabilitation teams, including health promotion, education of patients and families, prevention of illness and direct assistance to the sick and disabled people of all ages in health care institutions and the community;
- carry out health education activities;
- function as a completely equal member of the health team;
- implement training and supervision of future physiotherapists – mentoring;
- perform research activity.

- provođenje edukacije i nadzora budućih fizioterapeuta –mentorstvo;
- istraživačku aktivnost.

Program sveučilišnog diplomskog studija Fizioterapija

Studij fizioterapije 7. razine kvalifikacije, koji je usmjeren stjecanju akademskog zvanja magistra fizioterapije, prema načelima Bologna procesa, osigurava studentima sveobuhvatan kompleks novih spoznaja, znanja i vještina, koje predstavljaju logičnu nadogradnju na spoznaje i vještine stečene tijekom studiranja na 6. razini kvalifikacije. Magistar fizioterapije je educiran za vođenje zdravstvenih timova i upravljanje procesima u zdravstvu, za primjenu znanstvenog pristupa tijekom rada te za primjenu načela fizioterapije zasnovanih na dokazima; tijekom rada osposobljen je za stalno učenje i stalno djelovanje u ulozi mentora i nastavnika te primjenu znanstvenog pristupa tijekom rada. Magistar fizioterapije je uključen u programima otkrivanja i prevencije putem istraživanja, organiziranja aktivnosti bolesnika, savjetovanja o izradi programa rekreacije i športa, savjetovanja za izradu programa za djelatnike u industriji i poljoprivredi. Diplomski sveučilišni studij fizioterapije se izvodi dvije godine s 3.000 sati nastave i učenja studenta, što iznosi 120 ECTS bodova. Magistar/a fizioterapije može raditi u svim zdravstvenim ustanovama na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene djelatnosti, u ustanovama socijalne skrbi i odgojno obrazovnim ustanovama. Isto tako može raditi u timovima koji upravljaju radnim procesima u zdravstvu te u nastavi na visokoškolskim obrazovnim ustanovama.

Diplomski studij traje dvije godine i ukupno opterećenje iznosi 2.950 sati. Završetkom studija stječe se 120 ECTS bodova.

Graduate University Study Programme of Physiotherapy

The graduate study programme, level 7 qualification, aiming at the acquisition of the academic title of Master Degree in Physiotherapy conducted in accordance with the principles of the Bologna process will provide students with comprehensive complex of new insights, knowledge and skills, which are a logical upgrade to the knowledge and skills acquired during the studies at level 6 qualification; enables them to lead health teams and manage processes in health care; to apply scientific approach in their work; to apply the principles of evidence based practice in physiotherapy collected during their work and enables them for continuous learning and act as mentors and teachers.

The Master of Physiotherapy is included in detection and prevention programs through research, organization of patient activities, counseling on the development of recreation and sports programs, counseling for the development of programs for industry and agriculture. The Master of Physiotherapy can work at all levels of healthcare, in social welfare institutions and educational institutions. He can also participate in teams that manage work processes in healthcare and in higher education institutions in teaching.

The graduate study lasts two years and has a total workload of 2950 hours. Upon completion of the study, 120 ECTS credits are earned.

**Popis predmeta sveučilišnog diplomskog studija
Fizioterapije**

**List of courses of the graduate university study
programme of physiotherapy**

POPIS PREDMETA I. godina / LIST OF COURSE 1. year		Oblici nastave / Forms of teaching				
Kod / Code	Naziv predmeta / Course name	P	S	V	TV	ECTS
ZSZ701	Zdravstveno pravo / Health law	50	5	10	0	4
ZSZ702	Etika u zdravstvu / Ethics in health care	20	40	0	0	4
ZSZ703	Pravo pacijenta / Patient's right	50	5	10	0	4
ZSZ704	Sustavi zdravstvenog osiguranja / Health insurance systems	60	5	0	0	4
ZSZ705	Informacijski sustavi u zdravstvu / Information systems in health care	8	16	30	0	4
ZSZ706	Upravljanje ljudskim resursima / Human Resources Management	30	10	20	0	4
ZSZ707	Osnove upravljanja u zdravstvu / Basics of management in health care	30	10	20	0	4
ZSZ708	Ekonomika u zdravstvu / Economics in health care	30	40	0	0	4
ZSZ709	Kontrola kvalitete u zdravstvu / Quality control in healthcare	35	35	0	0	4
ZSZ710	Pedagogija / Pedagogy	30	30	0	0	4
ZSZ711	Didaktika i metodika nastave / Didactics and teaching methods	30	30	0	0	4
ZSZ712	Statistika u zdravstvu / Health statistics	5	10	20	0	3
ZSZ713	Znanstveno-istraživački rad / Scientific research paper	5	10	25	0	3
ZSF701	Sportska fizioterapija temeljena na dokazima / Evidence-based sports physiotherapy	15	15	45	0	5
ZSF702	Pedijatrijska fizioterapija temeljena na dokazima / Evidence-based paediatric physiotherapy	15	15	45	0	5
UKUPNO / TOTAL		413	276	225	0	60

POPIS PREDMETA II. godina / LIST OF COURSE 2. year		Oblici nastave / Forms of teaching				
Kod / Code	Naziv predmeta / Course name	P	S	V	TV	ECTS
ZSF703	Neuro-rehabilitacija temeljena na dokazima / Evidence-based neuro-rehabilitation	30	30	60	0	10
ZSF704	Kinezioterapija u traumatologiji temeljena na dokazima / Kinesiotherapy in evidence-based trauma	30	30	60	0	10
ZSF705	Reumatološki rehabilitacijski modeli temeljeni na dokazima / Evidence-based rheumatological rehabilitation models	30	30	60	0	10
ZSF706	Rehabilitacija akutnih kardio-pulmonalnih stanja – fizioterapija temeljena na dokazima / Rehabilitation of acute cardio-pulmonary conditions – evidence-based physiotherapy	30	30	60	0	10
ZSF707	Fiziologija, mjerenje i procjena boli temeljena na dokazima * / Physiology, measurement and evaluation of pain based on evidence *	15	15	45	0	5
ZSF708	Neurološki poremećaji na okrajinama – elektrodijagnostika i liječenje utemeljeno na dokazima* / Neurological disorders on the triggers – electrodiagnostic and evidence-based treatment*	15	15	45	0	5
ZSF709	Rehabilitacijski modeli u vertebrologiji temeljeni na dokazima* / Rehabilitation models in evidence-based vertebrology*	15	15	45	0	5
ZSF710	Rehabilitacija govora temeljena na dokazima* / Evidence-based speech rehabilitation*	15	15	45	0	5
ZSF711	Terapeutska masaža – kontroverze * / Therapeutic massage – controversies *	15	15	45	0	5
ZSF712	Rehabilitacija u kući bolesnika – značaj ili zabluda* / Rehabilitation in the patient's home – significance or misconception*	15	15	45	0	5
ZSF713	Fizioterapija u ginekologiji i opstetriciji temeljena na dokazima*/ Physiotherapy in obstetrics and gynecology based on evidence*	15	15	45	0	5
ZSF714	Rehabilitacija osoba nakon amputacije udova temeljena na dokazima* / Rehabilitation of people after amputation of limbs based on evidence*	15	15	45	0	5
ZSF715	Gerijatrijska rehabilitacija temeljena na dokazima* / Geriatric rehabilitation based on evidence*	15	15	45	0	5
ZSF716	Diplomski rad / Magistarski rad / Graduate thesis / Master's thesis	0	295	0	0	15
UKUPNO / TOTAL		255	550	645	0	106

Ishodi učenja i kompetencije sveučilišnog diplomskog studija Fizioterapija

Studij fizioterapije drugoga stupnja, koji je usmjeren stjecanju akademskog zvanja drugostupnika studija fizioterapije, magistra fizioterapije (engl., master degree in physiotherapy), prema načelima Bologna procesa, studentima će osigurati:

- sveobuhvatan kompleks novih spoznaja, znanja i vještina koje predstavljaju logičnu nadogradnju na spoznaje i vještine stečene tijekom studiranja na prvom stupnju studija;
- sposobnosti za vođenje zdravstvenih timova i upravljanje procesima u zdravstvu;
- sposobnosti za primjenu znanstvenog pristupa tijekom rada;
- sposobnosti za primjenu načela fizioterapije zasnovane na dokazima tijekom rada;
- sposobnosti za stalno učenje, kao i stalno djelovanje u ulozi mentora i nastavnika.

Learning outcomes and competences acquired upon completion of the graduate university study of physiotherapy

The second level of physiotherapy study programme which aims at the acquisition of the academic title of Master Degree in Physiotherapy conducted in accordance with the principles of the Bologna process will provide students with:

- comprehensive complex of new insights, knowledge and skills, which are a logical upgrade to the knowledge and skills acquired during their first level studies;
- enable them to lead health teams and manage processes in health care;
- enable them to apply scientific approach in their work;
- enable them to apply the principles of evidence based practice in physiotherapy collected during their work;
- enable them for continuous learning and act as mentors and teachers.

Radiološka tehnologija

Program obrazovanja radioloških tehnologa identičan je onom kakav je u prihvaćenom Hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika. Higher Education Network for Radiography in Europe (HENRE), organizacija financirana od Europske komisije u svrhu usklađivanja obrazovanja radioloških tehnologa preporučuje visoko obrazovanje radioloških tehnologa na tri razine: preddiplomska razina (bachelor level), diplomska razina (master's level) i poslijediplomska razina (doctoral level).

Nakon završetka studija studenti će imati temeljna znanja potrebna za samostalan rad na poslovima iz područja radiološke tehnologije u zdravstvenom sustavu, kao i neophodne kliničke vještine i temeljne vještine komuniciranja s pacijentima, njihovim obiteljima i drugim članovima zdravstvenih timova. Osim toga, imat će definirane profesionalne i akademске stavove, a ovladat će vještinama upravljanja procesima u tijeku osiguravanja zdravstvene skrbi i drugim različitim procesima u zdravstvu. Također će imati i temeljna znanja i vještine u provođenju, kontroli, stručnom vrednovanju te osiguranju i unaprjeđenju procesa kvalitete u segmentima radiološke tehnologije kao dijela zdravstvenog sustava. Imat će i izgrađene stavove o nužnosti cjeloživotnog učenja i usavršavanja te prenošenja znanja na druge zdravstvene djelatnike.

Nakon završnog ispita, prema zakonu o akademskim i stručnim nazivima stječe se titula prvostupnik/ca (baccalaureus/a) radiološke tehnologije.

Po završetku preddiplomskog sveučilišnog studija naši studenti mogu na SOZS-u ili na srodnim fakultetima upisati diplomski sveučilišni studij.

Nakon obranjenog diplomskog rada stječe se naziv magistar/magistra radiološke tehnologije. Po završetku studija studenti mogu upisati poslijediplomski studij iz područja biomedicine i zdravstva.

Program sveučilišnog preddiplomskog studija Radiološke tehnologije

Radiološka tehnologija je profesija koja se koristi vrlo složenim uređajima u dijagnostičkoj, intervencijskoj i terapijskoj radiologiji. Radiološki tehnolog je stručnjak koji usvaja znanja i vještine iz fizike, anatomije, informatike, komunikologije i kliničke medicine. Uz pomoć stečenih znanja i vještina snima pacijente, programira, rekonstruira i obrađuje

Radiologic technology

The programme of radiologic technologists' education is identical to one accepted in the Croatian model of university education for health professionals. Higher Education Network for Radiography and Europe (HENRE), an organization financed by the European Commission to harmonize the education of radiologic technologists, recommends three levels of higher education for radiologic technologists: undergraduate level (bachelor's level), graduate level (master's level) and postgraduate level (doctoral level). After graduating, students will have basic knowledge required for independent work in radiologic technology, essential clinical skills and basic skills for communicating with patients, their families and other members of health teams. In addition, they will have well-defined professional and academic perceptions. They will master the skills of process management in providing healthcare and various other healthcare processes. They will have basic knowledge and skills in implementing, monitoring, evaluating and ensuring and improving quality in the radiologic technology as a part of the health care system. They will recognize the importance of lifelong learning and training, and transferring knowledge to other health professionals.

After the final exam, pursuant to the Act on Academic and Professional Titles and Academic Degrees, the students are awarded the academic title of Bachelor (Baccalaureus) of Radiologic technology.

Upon completing the undergraduate university study, students can qualify for enrolment in the graduate study of Nursing at the UDHS or related higher education institutions.

After the Master Thesis defense the students are awarded the academic title of Master of Radiologic technology and they can qualify for enrolment in a Postgraduate Study in the field of Biomedicine and Health.

Undergraduate University Study Programme of Radiologic Technology

Radiologic technology uses very complex devices, both in diagnostic and in interventional and therapeutic radiology. Therefore, the radiologic technologists should adopt specific knowledge and skills from physics, anatomy, informatics, clinical medicine and communication. Radiologic technologists perform diagnostic imaging procedures and process the patient's images which are later interpreted by radiologist and other specialists. They work independently and in a team with radiologists and other specialists in the medical profession.

slikovne podatke pacijenta potrebne radiologu i drugim specijalistima za interpretaciju. Radiološki tehničar radi u timu s radiologima i drugim specijalistima medicinske struke s velikim udjelom samostalnog rada, za koji je potrebno stalno usavršavanje i stručno napredovanje jer su radiologija i radiološka tehnologija najbrže rastuće medicinske i zdravstvene profesije. Nakon završetka studija radiološki tehničar posjeduje temeljna znanja potrebna za samostalan rad na poslovima iz područja radiološke tehnologije u zdravstvenom sustavu, kao i neophodne kliničke vještine i temeljne vještine komuniciranja s pacijentima, njihovim obiteljima i drugim članovima zdravstvenih timova. Osim toga ima definirane profesionalne i akademske stavove. Stječe vještine upravljanja procesima u tijeku osiguravanja zdravstvene skrbi i drugim različitim procesima u zdravstvu. Također ima i temeljna znanja i vještine u provođenju, kontroli, stručnom vrednovanju te osiguranju i unaprjeđenju procesa kvalitete u segmentima radiološke tehnologije kao dijela zdravstvenog sustava. Steći će i izgradene stavove o nužnosti cjeloživotnog učenja i usavršavanja te prenošenja znanja na druge zdravstvene djelatnike. Djelatnost radiološke tehnologije regulirana je Zakonom o djelatnostima u zdravstvu. Sveučilišni prvostupnik/prvostupnica radiološke tehnologije može raditi u privatnom i javnom sektoru te u svim zdravstvenim ustanovama na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini.

Preddiplomski studij traje tri godine i ukupno opterećenje iznosi 4.687 sati. Završetkom studija stječe se 180 ECTS bodova.

Their profession requires continuous training and professional advancement because the radiologic technology and radiology are the fastest growing medical and health professions.

Upon completion of the study, they have the basic knowledge required for the independent work in the radiologic technology, the essential clinical skills and the skills for communicating with patients, their families and other members of health teams.

They have well-defined professional and academic attitudes. They master the skills of process management in providing healthcare and various other healthcare processes. They also have basic knowledge and skills in ensuring, implementing, monitoring, professional evaluation and improving the quality process in all segments of the radiologic technology as an indispensable part of the health system. They recognize the importance of lifelong learning and training and transferring knowledge to other health professionals. The activities of radiologic technology are regulated by the Health Care Act. A Bachelor of Radiologic Technology can work in the private and public sectors, in all healthcare institutions at the primary, secondary and tertiary levels.

The study lasts 3 years and a total workload is 4687 hours. Upon completion 180 ECTS credits are earned.

Popis predmeta sveučilišnog preddiplomskog studija Radiološka tehnologija**List of courses of the undergraduate university study programme of radiologic technology**

POPIS PREDMETA						
Godina studija / Year of study: I.						
Semestar / Semester: I. i II.						
STATUS	KOD / CODE	PREDMET / COURSE	Oblici nastave / Forms of teaching			ECTS
			P	S	V	
Obvezni / Mandatory	ZSZ634	Informatika i statistika u zdravstvu / Informatics and statistics in health care	10	10	20	0 2
	ZSZ635	Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo / Social and health legislation	15	15	0	0 2
	ZSZ604	Osnove upravljanja u zdravstvu / Basics of management in health care	10	4	5	0 1
	ZSZ605	Etika u zdravstvu / Ethics in health care	20	10	0	0 1,5
	ZSZ606	Tjelesna kultura / Physical culture	0	0	0	38 1,5
	ZSF632	Engleski jezik za fizioterapiju I / English language for physiotherapy I	0	30	0	0 1,5
	ZSZ608	Zdravstvena psihologija / Health psychology	14	12	18	0 2
	ZSZ609	Komunikacijske vještine / Communication skills	12	0	0	18 2
	ZSZ610	Higijena i epidemiologija / Hygiene and epidemiology	30	20	0	5 3
	ZSZ611	Sociologija zdravlja / Sociology of Health	20	12	0	0 1,5
	ZSZ613	Javno zdravstvo / Public health	15	5	0	0 1
	ZSZ614	Biokemija / Biochemistry	20	10	0	0 2
	ZSZ615	Biofizika / Biophysics	20	5	0	0 2
	ZSZ616	Anatomija / Anatomy	26	20	20	0 3
	ZSZ617	Fiziologija / Physiology	30	7	0	10 3
	ZSZ618	Biologija / Biology	20	10	0	0 2
	ZSZ620	Osnove zdravstvene njegе / Basics of nursing care	15	4	0	0 1
	ZSR601	Fizika zračenja i elektronika / Physics of radiation and electronics	30	10	30	0 4
	ZSR602	Uvod u radiologiju / Introduction to radiology	15	15	40	0 4
	ZSR603	Radiološka propedeutika / Radiological propedeutics	10	10	10	0 2
	ZSR604	Radiobiologija i zaštita od zračenja / Radiobiology and radiation protection	20	15	18	0 3,5
	ZSR605	Kliničke vještine I / Clinical Skills I	5	25	215	0 11
	ZDR638	Receptori radiološke slike / Radiological image receptors	20	10	50	0 3,5
Ukupno obvezni / Total mandatory			377	259	426	71 60

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSE							
Godina studija / Year of study: II.							
Semestar / Semester: III. i IV.							
STATUS	KOD / CODE	PREDMET / COURSE	Oblici nastave / Forms of teaching			ECTS	
			P	S	V		
Obvezni / Mandatory	ZSZ621	Uvod u znanstveni rad / Introduction to scientific work	6	10	12	0	1,5
	ZSZ622	Upotreba znanstvene tehnologije / Use of scientific technology	10	12	0	0	1,5
	ZSZ623	Tjelesna kultura / Physical culture	0	0	0	38	1,5
	ZSZ624	Engleski jezik II / English Language II	0	30	0	0	1,5
	ZSZ625	Patofiziologija / Pathophysiology	30	8	0	0	2
	ZSZ626	Patologija / Pathology	30	8	0	0	2
	ZSZ627	Mikrobiologija s parazitologijom / Microbiology with parasitology	20	10	0	0	2
	ZSZ628	Farmakologija / Pharmacology	28	8	0	0	2
	ZSR639	Radiološki uređaji i oprema / Radiological devices and equipment	25	10	85	0	6
	ZSR608	Radiološki rječnik i norme / Radiological dictionary and norms	8	10	0	0	1
	ZSR609	Radiografija skeleta / Radiography of the skeleton	50	0	130	0	10
	ZSR610	Konvencionalne radiološke metode / Conventional radiological methods	25	5	35	0	3
	ZSR612	Teorije slikovnog prikaza / Picture View Theories	30	5	35	0	4
	ZSR613	Radiološka anatomija i patologija / Radiological anatomy and pathology	22	5	43	0	4
	ZSR614	Interna medicina / Internal medicine	20	10	5	0	2
	ZSR616	Kirurgija i traumatologija / Surgery and trauma	20	10	5	0	2
	ZSR617	Kontrastna sredstva / Contrast agents	8	0	12	0	1
	ZSR618	Računala u radiologiji / Computers in radiology	10	10	35	0	3
	ZSR619	Kliničke vještine II / Clinical Skills II	5	20	145	0	8
Ukupno obvezni / Total mandatory			347	171	542	38	58
Izborni / Optional	ZSR611	Radiološke metode u posebnim uvjetima rada / Radiological methods under special working conditions	14	0	25	0	2
	ZSR635	Primjena radiografije u drugim područjima / Application of radiography in other areas	10	8	11	10	2
	Bira se 1 izborni predmet / 1 optional course is selected						

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSE							
STATUS	KOD / CODE	PREDMET / COURSE	Oblici nastave / Forms of teaching				
			P	S	V	T	
Obvezni / Mandatory	ZSZ630	Urgentna stanja u medicini / Emergency conditions in medicine	18	0	25	0	2
	ZSR620	Ultrazvučna dijagnostika / Ultrasound diagnostics	6	4	10	0	1
	ZSR621	Kompjutorizirana tomografija / Computerized tomography	25	10	50	0	5
	ZSR622	DSA / DSA	17	10	25	0	3
	ZSR623	MRI / MRI	25	10	50	0	5
	ZSR624	Novije tehnologije u radiologiji / Newer technologies in radiology	15	10	35	0	3
	ZSR626	Intervencijska radiologija / Interventional radiology	17	10	25	0	3
	ZSR627	Nuklearna medicina / Nuclear medicine	30	20	60	0	6
	ZSR628	Radioterapija i onkologija / Radiotherapy and oncology	30	20	60	0	6
	ZSR629	Kontrola kvalitete uređaja i procesa / Quality control of devices and processes	10	6	20	0	2
	ZSR633	Kliničke vještine III / Clinical Skills III	5	20	95	0	6
	ZSR634	Završni rad / Final thesis	0	0	320	0	14
Ukupno obvezni / Total mandatory			198	120	775	0	56
Izborni / Optional	ZSR625	Multiplanarni prikaz struktura tijela / Multiplanar representation of body structures	15	10	10	0	2
	ZSR630	Nuklearno medicinska instrumentacija / Nuclear medical instrumentation	15	10	10	0	2
	ZSR631	Planiranje u radioterapiji / Planning in radiotherapy	15	10	10	0	2
	ZSR632	Radioterapijski uređaji / Radiotherapy devices	15	10	10	0	2
	Biraju se 2 izborna predmeta / 2 optional courses are selected						

Ishodi učenja i kompetencije sveučilišnog preddiplomskog studija Radiološke tehnologije

Nakon završetka studija i stručnog osposobljavanja polaznici će biti osposobljeni za samostalan individualni i timski rad u zdravstvenom sustavu. Po završetku studija studenti stječu sljedeće kompetencije i osposobljeni su za:

- samostalno rukovanje svim vrstama rendgenskih uređaja konvencionalne i digitalne radiologije;
- odgovorno sudjelovanje u timskom radu;
- samostalno rukovanje terapijskim uređajima te poznavanje metoda nuklearne medicine, uređaja i instrumenata u nuklearnoj medicini te rad s radioaktivnim izotopima;
- učinkovitu primjenu svih mjera zaštite od ionizirajućih i neionizirajućih zračenja;
- kompetentno sudjelovanje u dijagnostičkoj radiologiji;

Learning outcomes and competences acquired upon completion of the undergraduate university study of radiologic technology

Upon completion of the study and professional training, students will be fully trained for the independent individual and team work in the health system. They will be able to:

- Independent handling of all types of imaging devices in conventional and digital radiography;
- Responsible participation in teamwork;
- Independent handling of therapeutic devices, knowledge of nuclear medicine methods, instruments and devices and work with radioactive isotopes;
- Effective implementation of all protective measures against ionizing and non-ionizing radiation;
- Competences in diagnostic radiology;
- Competences in interventional radiology;

- kompetentno sudjelovanje u intervencijskoj radiologiji;
- kompetentno sudjelovanje u radioterapiji i onkologiji;
- kompetentno sudjelovanje u nuklearnoj medicini.

- Competences in radiotherapy and oncology;
- Competences in nuclear medicine.

Program sveučilišnog diplomskog studija Radiološke tehnologije

Studij radiološke tehnologije 7. razine kvalifikacije, koji je usmjeren stjecanju akademskog zvanja magistra radiološke tehnologije prema načelima Bolonjskog procesa, studentima pruža sveobuhvatan kompleks novih spoznaja, znanja i vještina koje predstavljaju logičnu nadogradnju na spoznaje i vještine stečene tijekom studiranja na 6. razini kvalifikacije. Studenti se educiraju za vođenje zdravstvenih timova i upravljanje procesima u zdravstvu i radiološkoj tehnologiji, za znanstveni pristup tijekom rada i za primjenu načela radiološke tehnologije zasnovane na dokazima, te su osposobljeni za stalno učenje i stalno djelovanje u ulozi mentora i nastavnika. Program studija radiološke tehnologije temelji se na sinergiji edukacijsko-upravljačkog pravca obrazovanja s dodatnim znanjima iz pojedinih subspecijalističkih područja radiološke tehnologije kao što su CT, MR, UZ, IT, digitalni radiološki sustavi, intervencijska radiologija itd. Na taj način se dobiva profil stručnjaka koji može odgovorno sudjelovati u edukaciji radioloških tehnologa na preddiplomskoj sveučilišnoj razini. Magistra/r radiološke tehnologije može raditi u svim zdravstvenim ustanovama na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene djelatnosti te u ustanovama socijalne skrbi i odgojno-obrazovnim ustanovama. Može raditi u timovima koji upravljaju radnim procesima u zdravstvu te u nastavi na visokoškolskim obrazovnim ustanovama.

Diplomski studij traje dvije godine i ukupno opterećenje iznosi 3.000 sati. Završetkom studija stječe se 120 ECTS bodova.

Graduate University Study Programme of Radiologic Technology

The graduate study programme of Radiologic Technology, level 7 of qualification, aiming at the acquisition of the academic title of Master Degree in Radiologic Technology conducted in accordance with the principles of the Bologna process will provide students with comprehensive complex of new insights, knowledge and skills, which are a logical upgrade to the knowledge and skills acquired during the studies at level 6 of qualification. Students are trained to lead health teams and manage processes in health care and radiologic technology; to apply scientific approach in their work; to apply the principles of evidence based practice in radiologic technology collected during their work and they are trained for continuous learning and act as mentors and teachers.

The study programme of Radiologic Technology is based on the synergy of educational and managerial path with additional knowledge from specific subfields in the area of radiologic technology, such as CT, MRI, ultrasound scan, IT, digital radiologic systems, intervention radiology, etc. Professionals educated in this way will be able to responsibly participate in education of radiologic technologists at the undergraduate university level.

The Master of Radiologic Technology can work at all levels of healthcare, in social welfare institutions and educational institutions. He can also participate in teams that manage work processes in healthcare and in higher education institutions in teaching.

The graduate study programme lasts two years and has a total workload of 3000 hours. Upon completion of the study, 120 ECTS credits are earned.

**Popis predmeta sveučilišnog diplomskog studija
Radiološka tehnologija**

**List of courses of the graduate university study of
radiologic technology**

POPIS PREDMETA I. godina / LIST OF COURSE 1. year		Oblici nastave / Forms of teaching				
Kod / Code	Naziv predmeta / Course name	P	S	V	TV	ECTS
ZSZ701	Zdravstveno pravo / Health law	50	5	10	0	4
ZSZ702	Etika u zdravstvu / Ethics in health care	20	40	0	0	4
ZSZ703	Pravo pacijenta / Patient's right	50	5	10	0	4
ZSZ704	Sustavi zdravstvenog osiguranja / Health insurance systems	60	5	0	0	4
ZSZ705	Informacijski sustavi u zdravstvu / Information systems in health care	8	16	30	0	4
ZSZ706	Upravljanje ljudskim resursima / Human Resources Management	30	10	20	0	4
ZSZ707	Osnove upravljanja u zdravstvu / Basics of management in health care	30	10	20	0	4
ZSZ708	Ekonomika u zdravstvu / Economics in health care	30	40	0	0	4
ZSZ709	Kontrola kvalitete u zdravstvu / Quality control in healthcare	35	35	0	0	4
ZSZ710	Pedagogija / Pedagogy	30	30	0	0	4
ZSZ711	Didaktika i metodika nastave / Didactics and teaching methods	30	30	0	0	4
ZSZ712	Statistika u zdravstvu / Health statistics	5	10	20	0	3
ZSZ713	Znanstveno-istraživački rad / Scientific research paper	5	10	25	0	3
ZSR701	IT tehnologije u radiološkoj tehnologiji / IT technologies in radiological technology	15	15	45	0	5
ZSR702	Intervencijske i angiografske metode temeljene na dokazima / Interventional and angiographic, evidence-based methods	15	15	45	0	5
UKUPNO / TOTAL		413	276	225	0	60

POPIS PREDMETA II. godina / LIST OF COURSE 2. year		Oblici nastave / Forms of teaching				
Kod / Code	Naziv predmeta / Course name	P	S	V	TV	ECTS
ZSR703	Metode i tehnologija u nuklearnoj medicini temeljene na dokazima / Methods and technology in evidence-based nuclear medicine	30	30	60	0	10
ZSR704	Metode i tehnologija MR-a temeljene na dokazima / Evidence-based MRI methods and technology	30	30	60	0	10
ZSR705	Metode i tehnologija CT-a temeljene na dokazima / Evidence-based CT methods and technology	30	30	60	0	10
ZSR706	Metode i tehnologija u onkologiji i radioterapiji temeljene na dokazima / Methods and technology in evidence-based oncology and radiotherapy	30	30	60	0	10
ZSR707	Digitalni radiografski sustavi temeljeni na dokazima* / Evidence-based digital radiographic systems*	15	15	45	0	5
ZSR708	Kompjutorizirane radiološke metode temeljene na dokazima* / Computerised evidence-based radiological methods*	15	15	45	0	5
ZSR709	Integrirani uređaji u dijagnostici temeljeni na dokazima* / Integrated devices in evidence-based diagnostics*	15	15	45	0	5
ZSR710	Položaj pacijenta u kliničkim istraživanjima* / Patient position in clinical trials*	15	15	45	0	5
ZSR711	Kontrola kvalitete u radiološkoj tehnologiji* / Quality control in radiological technology*	15	15	45	0	5
ZSR712	Sigurnost medicinskih podataka i informacijskih sustava* / Security of medical data and information systems*	15	15	45	0	5
ZSR713	Forenzična radiografija / Forensic radiography	15	15	45	0	5
ZSR714	Primjenjena radiografija u drugim područjima* / Applied radiography in other areas*	15	15	45	0	5
ZSR715	Diplomski rad / Magistarski rad / Graduate thesis / Master's thesis	0	335	0	0	15
UKUPNO / TOTAL		240	575	600	0	95

Ishodi učenja i kompetencije sveučilišnog diplomskog studija Radiološke tehnologije

Studij radiološke tehnologije drugoga stupnja, koji je usmjeren stjecanju akademskog zvanja magistra radiološke tehnologije (engl. master degree in radiologic technology) prema načelima Bolonjskog procesa, studentima će osigurati:

- sveobuhvatan kompleks novih spoznaja, znanja i vještina koje predstavljaju logičnu nadogradnju na spoznaje i vještine stečene tijekom studiranja na prvom stupnju studija;
- sposobit će ih za vođenje zdravstvenih timova i upravljanje procesima u zdravstvu;
- sposobit će ih za primjenu znanstvenog pristupa tijekom rada;
- sposobit će ih za primjenu načela radiološke tehnologije zasnovane na dokazima tijekom rada te za stalno učenje i stalno djelovanje u ulozi mentora i nastavnika.

Learning outcomes and competences acquired upon completion of the graduate university study of radiologic technology

The study programme in radiologic technology aims at obtaining an academic title of Master of Radiologic Technology, according to the principles of the Bologna Declaration will provide students with:

- comprehensive framework of new insights, knowledge and skills, which are a logical upgrade to the knowledge and skills acquired during their first level studies;
- enable them to lead health teams and manage processes in health care;
- enable them to apply scientific approach in their work;
- enable them to apply the principles of evidence-based practice in radiologic technology during their work;
- enable them to undertake lifelong learning as well as act as mentors and teachers.

Pored preddiplomske i diplomske nastave Katedra za radiologiju održava i tečajeve stavnog medicinskog usavršavanja. Rješenjem Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost (Kl. 542-02/12-39/1, Ur.br: 542-03/1-13-6) iz 2013. godine, Sveučilište u Splitu i Sveučilišni odjel zdravstvenih studija dobili su potvrdu (certifikat) o udovoljavanju uvjetima, propisanim Pravilnikom o obrazovanju potrebnom za rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja i primjenu mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja (NN 63/11), za organizaciju i provođenje dopunskog obrazovanja i obnove znanja te o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja u području medicine, dentalne medicine i obrazovanju, te se, sukladno toj odluci, provodi dopunsko obrazovanje iz područja zaštite od zračenja.

U organizaciji IAEA (International Atomic Energy Agency) u Beču je od 27. i 28. studenog 2013. održana radionica o obrazovanju radijacijskih terapeuta u Europi (RER 6022/9001/01), kojoj je cilj bio raspraviti kako poboljšati komponentu radioterapije u osnovnim obrazovnim programima koja bi zajamčila da su diplomanti programa stručno osposobljeni za rad u radioterapiji. Predstavnik OZS-a, pomoćnik pročelnika za nastavu i student-ska pitanja, aktivno je sudjelovao na radionici te je u službenom izvješću usvojen njegov prijedlog da se u Republici Hrvatskoj visoko obrazovanje radioterapeuta može provoditi, kada se za to ostvare zakonske prepostavke, kao jednogodišnji specijalistički program za radiološke tehnologe koji bi mogao dovesti do stupnja magistra struke. Konsenzusom je prihvaćena mogućnost ovakvog obrazovanja radioterapeuta, uz zadržavanje modela sveučilišnog preddiplomskog obrazovanja radioloških tehnologa koji provodi Sveučilišni odjel zdravstvenih studija u Splitu. Ovaj način obrazovanja je dakle moguć u okviru postojećeg programa sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika.

Sporazum o poslovnoj suradnji s Hrvatskom komorom zdravstvenih radnika – Strukovni razred za zdravstvenu radiološko-tehnološku djelatnost

SOZS je 5. studenog 2019. godine sklopio Sporazum o suradnji s Hrvatskom komorom zdravstvenih radnika – Strukovnim razredom za zdravstvenu radiološko-tehnološku djelatnost. Predmet ovog Sporazuma je uspostava međusobne suradnje između Komore – Strukovnog razreda za zdravstvenu radiološko-tehnološku djelatnost i SOZS-a, u

The Academic Department of Radiologic Technology also runs continuing medical education courses. By decision of the State Office for Radiological and Nuclear Safety (Cl. 542-02 / 12-39 / 1, Reg: 542-03 / 1-13-6) from 2013, University of Split, University Department of Health Studies received certificate on compliance with the conditions prescribed by Ordinance on the training required for handling ionizing radiation sources and the implementation of measures for protection against ionizing radiation (Official Gazette 63/11) for organization and delivery of additional training and knowledge renewal and the implementation of measures for protection against ionizing radiation in the field of medicine, dental medicine and education. In accordance with the decision the UDHS carries out Additional training in the field of radiation protection.

The workshop on education of radiation therapists in Europe: current situation and development (RER 6022/9001/01) organized by the IAEA (International Atomic Energy Agency) was held in Vienna on November 27 and 28 2013. The aim was to discuss the ways to improve the constituent of radiotherapy in basic education programmes so that the graduates are competent for working in radiotherapy. UDHS representative (Assistant to the Head for Academic and Student Affairs) actively participated in the workshop and his proposal was officially adopted. It implies that higher education for radiotherapists in the Republic of Croatia can be carried out (once the legal requirements in Croatia are met) as a one-year specialist programme for radiologic technologists that could lead to the Master's degree. The consensus was reached on possibility of such education for radiotherapists keeping the model of undergraduate university education of radiological technologists carried out at the UDHS. So, this way of education is possible within the existing programs of higher education of health professionals.

The Cooperation Agreement with the Croatian Chamber of Healthcare Professionals – Professional Department for Medical Radiological Activities

On 5 November 2019, the UDHS concluded the Cooperation agreement with the Croatian Chamber of Healthcare professionals – Professional Department for Medical Radiological Activities. The subject of this Agreement is the establishment of mutual cooperation for the implementing an additional measure for the competence assessment in the recognition of foreign professional qualifications in accordance with the Act on Regulated

provedbi dopunske mjere provjere kompetentnosti u postupcima priznavanja inozemnih stručnih kvalifikacija sukladno Zakonu o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija, a za potrebe Strukovnog razreda za zdravstvenu radiološko-tehnološku djelatnosti.

Suradnja podrazumijeva provedbu ispita utvrđenih privremenim rješenjima od stane Komisije za priznavanje inozemne stručne kvalifikacije Komore i u propisanim rokovima, za kandidate koji su izabrali dopunsku mjeru provjere kompetentnosti. Nastavnici SOZS-a, prilikom provedbe ispita u smislu provjere kompetentnosti i ishoda učenja, postupaju prema važećem nastavnom planu i programu sveučilišnog studija Radiološke tehnologije.

Professions and Recognition of Foreign Professional Qualifications. The cooperation implies the implementation of exams determined by the interim solutions by the committee for FHEQ of the Croatian Chamber of healthcare professionals and within the prescribed deadlines for the applicants who have chosen the additional measure for the competence assessment. The UDHS teachers act according to the current curriculum of the university study programme of Radiologic technology.

Medicinska laboratorijska dijagnostika

Medicinska laboratorijska dijagnostika (laboratorijska medicina) je zdravstveno i znanstveno područje vezano za medicinske laboratorije različitih specijalnosti i profila u zdravstvenim institucijama i institucijama koje nisu u sustavu zdravstva, a povezane su s medicinskom laboratorijskom dijagnostikom.

Brojna znanstvena otkrića tijekom stoljeća te ubrzani razvoj znanosti i tehnološki napredak, omogućili su razvoj medicine od empirijske do eksperimentalne znanosti. Medicinska laboratorijska dijagnostika novijeg je datuma, često se vezuje za napredak tehnologije, premda su još stari Grci u svrhu liječenja svojih pacijenata promatrali promjene tjelesnih tekućina, povezivali izgled mokraće s nekim bolestima. Hipokrat (4. stoljeće p.n.e.) je u dijagnostički protokol uključio i pregled mokraće. Već oko 50. godine naše ere opisuje se hematurija, a o mokraći se raspravlja i u Galenovo vrijeme.

Cilj trogodišnjeg preddiplomskog sveučilišnog studijskog programa je školovanje stručnjaka koji će nakon završenog trogodišnjeg studija biti sposobljeni kvalitetno analizirati različite biološke uzorke koristeći kemijske, biokemijske, molekularno-biološke, imunološke, citološke i histološke metode.

Nakon završnog ispita, prema zakonu o akademskim i stručnim nazivima stječe se titula prvostupnik/ca (baccalaureus/a) medicinske laboratorijske dijagnostike. Po završetku preddiplomskog sveučilišnog studija naši studenti mogu nastaviti školovanje na diplomskom sveučilišnom studiju po hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika.

Nakon obranjenog diplomskog rada stječe se naziv magistar/magistra medicinske laboratorijske dijagnostike. Po završetku studija studenti mogu upisati poslijediplomski studij iz područja biomeicine i zdravstva.

Program sveučilišnog preddiplomskog studija Medicinsko-laboratorijske dijagnostike

Preddiplomski studij traje tri godine i ukupno opterećenje iznosi 4.749 sati. Završetkom studija stječe se 180 ECTS bodova.

Medical Laboratory Diagnostics

Medical Laboratory Diagnostics (laboratory medicine) is a medical and scientific field related to different types of medical laboratories in the health institutions and institutions outside the health care system but related to medical laboratory diagnostics.

Numerous scientific discoveries over the centuries, as well as the accelerated development of science and technological progress, have enabled the development of medicine from the empirical to the experimental science. Medical laboratory diagnostics is more recent, often associated to advances in technology, although the ancient Greeks, for the purpose of treating their patients, observed the changes in body fluids, connecting the appearance of urine with certain diseases. Hippocrates (4 / 5 century BC) included a urine test in the diagnostic protocol. As early as around 50 AD, the hematuria was described, and the urine was discussed in the time of Galen of Pergamum (129 – 200 AD).

The aim of the undergraduate university study programme is to educate the experts who are able to perform accurate analysis of different biological samples using chemical, biochemical, and molecular, immunological, cytological and histological methods.

After the final exam, pursuant to the Act on Academic and Professional Titles and Academic Degrees, the students are awarded the academic title of Bachelor (Baccalaureus) of Medical Laboratory Diagnostics.

Upon completing the undergraduate university study, students can qualify for enrolment in the graduate study of medical laboratory diagnostics at the higher education institutions.

After the Master Thesis defense the students are awarded the academic title of Master of Medical Laboratory Diagnostics and they can qualify for enrolment in a Postgraduate Study in the field of Biomedicine and Health.

Undergraduate University Study Programme of Medical Laboratory Diagnostics

The undergraduate study lasts three years and has a total workload of 4749 hours. Upon completion of the study, 180 ECTS credits are earned.

Popis predmeta sveučilišnog preddiplomskog studija Medicinsko- laboratorijska dijagnostika**List of courses of the undergraduate university study programme of Medical laboratory diagnostics**

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSE							
STATUS	KOD / CODE	PREDMET / COURSE	Oblici nastave / Forms of teaching				
			P	S	V	T	
Obvezni / Mandatory	ZSZ634	Informatika i statistika u zdravstvu / Informatics and statistics in health care	10	10	20	0	2
	ZSZ635	Socijalno i zdravstveno zakonodavstvo / Social and health legislation	15	15	0	0	2
	ZSZ604	Osnove upravljanja u zdravstvu / Basics of management in health care	10	4	5	0	1
	ZSZ605	Etika u zdravstvu / Ethics in health care	20	10	0	0	1,5
	ZSZ606	Tjelesna kultura / Physical culture	0	0	0	38	1,5
	ZSZ607	Engleski jezik I / English Language I	0	30	0	0	1,5
	ZSZ608	Zdravstvena psihologija / Health psychology	14	12	18	0	2
		Komunikacijske vještine / Communication skills	12	0	0	18	2
	ZSZ610	Higijena i epidemiologija / Hygiene and epidemiology	30	20	0	5	3
	ZSZ611	Sociologija zdravlja / Sociology of Health	20	12	0	0	1,5
		Javno zdravstvo / Public health	15	5	0	0	1
	ZSZ614	Biokemija / Biochemistry	20	10	0	0	2
	ZSZ615	Biofizika / Biophysics	20	5	0	0	2
		Anatomija / Anatomy	26	20	20	0	3
	ZSZ617	Fiziologija / Physiology	30	7	0	10	3
	ZSZ618	Biologija / Biology	20	10	0	0	2
	ZSZ619	Embriologija i histologija / Embryology and Histology	20	10	0	0	2
	ZSZ620	Osnove zdravstvene njegе / Basics of nursing care	15	4	0	0	1
	ZSL601	Uvod u laboratorijsku medicinu / Introduction to laboratory medicine	15	15	50	0	4
	ZSL602	Matematika / Math	20	20	25	0	4
	ZSL603	Organska kemija / Organic chemistry	30	20	15	0	4
	ZSL632	Analitička kemija / Analytical chemistry	30	20	15	0	4
	ZSL633	Opća kemija i stehiometrija / General chemistry and havehyometry	30	20	15	0	4
	ZSL605	Kliničke vještine I / Clinical Skills I	10	10	120	0	6
Ukupno obvezni / Total mandatory			432	289	303	71	60

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSE							
STATUS	KOD / CODE	PREDMET / COURSE	Oblici nastave / Forms of teaching				
			P	S	V	T	
Obvezni / Mandatory	ZSZ621	Uvod u znanstveni rad / Introduction to scientific work	6	10	12	0	1,5
	ZSZ622	Upotreba znanstvene tehnologije / Use of scientific technology	10	12	0	0	1,5
	ZSZ623	Tjelesna kultura / Physical culture	0	0	0	38	1,5
	ZSZ624	Engleski jezik II / English Language II	0	30	0	0	1,5
	ZSZ625	Patofiziologija / Pathophysiology	30	8	0	0	2
	ZSZ626	Patologija / Pathology	30	8	0	0	2
	ZSZ627	Mikrobiologija s parazitologijom / Microbiology with parasitology	20	10	0	0	2
	ZSZ628	Farmakologija / Pharmacology	28	8	0	0	2
	ZSL606	Osnove hematologije i koagulacije / Basics of haematology and coagulation	30	20	35	0	5
	ZSL607	Fizikalne metode u MLD / Physical methods in MLD	15	10	30	0	3
	ZSL608	Biokemija II / Biochemistry II	40	20	45	0	6
	ZSL609	Stanična biologija s osnovama genetike / Cellular biology with genetics basics	30	30	25	0	4
	ZSL610	Citologija i histologija / Cytology and Histology	25	10	35	0	4
	ZSL611	Laboratorijske histopatološke tehnike / Laboratory histopathological techniques	20	10	45	0	4
	ZSL612	Instrumentalne tehnike u MLD / Instrumental techniques in MLD	25	15	30	0	4
	ZSL613	Računalna obrada laboratorijskih podataka (LIS) / Computer processing of laboratory data (LIS)	8	7	20	0	2
	ZSL616	Kliničke vještine II / Clinical Skills II	10	10	235	0	11
Izborni / Optional		Izborni predmet / Optional course	15	10	20	0	3
	Ukupno obvezni i izborni predmeti / Total mandatory and optional course		342	228	532	38	60
	Izborni predmeti II. godina (bir se 1 predmet) / Optional courses 2. year (1 course is selected)						
	ZSL614	Glikobiologija hematopoeze / Glycobiology of hematopoiesis	15	10	20	0	3
	ZSL615	Toksikologija hrane / Food toxicology	15	10	20	0	3

SO / SE – srednjoškolsko obrazovanje, medicinska sestra opće njegе / secondary education, general care nurse;

PDS / US – prediplomski sveučilišni/stručni studij / undergraduate university/professional study;

DS / GS – diplomski sveučilišni studij / graduate university study;

PoDS / PoGS – poslijediplomski sveučilišni studij / postgraduate university study

POPIS PREDMETA / LIST OF COURSE							
STATUS	KOD / CODE	PREDMET / COURSE	Oblici nastave / Forms of teaching				
			P	S	V	T	
Obvezni / Mandatory	ZSZ630	Urgentna stanja u medicini / Emergency conditions in medicine	18	0	25	0	2
	ZSL617	Klinička biokemija / Clinical biochemistry	40	30	50	0	7
	ZSL618	Osnove transfuzijske medicine i transplantacije / Basics of transfusion medicine and transplantation	40	30	50	0	7
	ZSL619	Klinička mikrobiologija / Clinical Microbiology	30	10	75	0	5
	ZSL620	Laboratorijska hematologija i koagulacija / Laboratory haematology and coagulation	30	15	60	0	6
	ZSL621	Tehnike molekularne biologije u medicini / Molecular biology techniques in medicine	25	25	40	0	5
	ZSL622	Laboratorijska imunologija s imunokemijom / Laboratory immunology with immunocoemia	20	15	60	0	5
	ZSL623	Automatizacija u MLD / Automation in MLD	6	4	30	0	2
	ZSL624	Kontrola kvalitete u MLD / Quality control in MLD	6	4	25	0	2
	ZSL627	Kliničke vještine III / Clinical Skills III	10	10	125	0	7
	ZSL628	Završni rad / Final thesis	0	0	270	0	10
Izborni / Optional		Izborni predmet / Optional course	10	5	15	0	2
		Ukupno obvezni i izborni predmeti / Total mandatory and optional course	235	148	825	0	60
	Izborni predmeti III. godina (biraju se 1 predmet)						
	ZSL625	Hitna laboratorijska dijagnostika / Urgent laboratory diagnostics	10	5	15	0	2
	ZSL629	Imunogenetika / Immunogenetics	10	5	20	0	2
	ZSL626	Citokini / Cytokines	10	5	15	0	2

*U akademskoj godini 2020./2021. upisana je i prva generacija studenata izvanrednog preddiplomskog studija Sestrinstvo s upisnom kvotom od 76 mesta.

**U akademskoj godini 2020./2021., zbog trajanja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovanje virusom SAR-CoV-2, nije bilo upisa u I. godinu diplomskih studija. Također nije prethodno održan ni Program razlikovnog modula koji predstavlja jedan od uvjeta upisa na diplomske studije za pristupnike koji su završili stručni preddiplomski studij.

* In the academic year 2020/21 the first generation of students enrolled in the part-time undergraduate university study programme of Nursing with an enrolment quota of 76 places.

** In the academic year 2020/21 there was no enrolment in the first year of the graduate studies due to the COVID-19 epidemic. Differential module was not organised, which is one of the requirements for the enrolment in the graduate studies for candidates who have completed professional undergraduate studies.

Ishodi učenja i kompetencije sveučilišnog preddiplomskog studija Medicinsko- laboratorijske dijagnostike

Nakon završetka studija i stručnog osposobljavanja polaznici će biti osposobljeni za samostalan individualni i timski rad u zdravstvenom sustavu. Po završetku studija studenti stječu sljedeće kompetencije i osposobljeni su za:

- organizaciju uzimanja, transport i pohranu biološkog materijala;
- organizaciju poslova iz djelokruga radnog programa na analizama biološkog materijala usmjeravanjem i kontrolom rada zdravstvenih tehničara;
- održavanje i baždarenje pojedinih aparata uz primjenu principa kvalitete rada;
- samostalno izvođenje pretraga iz svih područja laboratorijske medicine sa znanjem rukovanja jednostavnim i složenim aparatima koji rade na principu spektrofotometrije, fluorometrije, polarometrije, nefelometrije, turbidimetrije, denzitometrije, atomske apsorpcijske spektrometrije, plinske kromatografije, elektroforeze;
- dokazivanje i određivanje supstrata, aktivnosti enzima, hormona, vitamina, lijekova;
- izradu pretraga iz područja mikrobiologije i parazitologije, izradu hematoloških, koagulacijskih i transfuzioloških pretraga, izradu histoloških, patohistoloških i citoloških preparata;
- rad u svim vrstama laboratorija u medicini i srodnim znanostima.

Learning outcomes and competences acquired upon completion of the undergraduate university study of Medical laboratory diagnostics

Upon completion of the study and professional training, students will be fully trained for the independent individual and team work in the health system. They will be able to:

- Organizing collection, transportation, and storage of biological material;
- Organizing activities within the scope of work programme on analysing samples of biological materials, guidance, and control of health technicians' work;
- Maintenance and calibration of individual devices by applying principles of quality assurance;
- Performing independently tests in all areas of laboratory medicine with knowledge of handling simple and complex devices working on the principle of spectrophotometry, fluorimetry, polarimetry, nephelometry, turbidimetry, densitometry, atomic absorption spectrometry, gas chromatography, and electrophoresis;
- Substrate recognition and determination, activities of enzymes, hormones, vitamins, drugs,
- Developing tests in microbiology and parasitology, developing haematology, coagulation, and transfusion tests, making histological, histopathological and cytological preparations;
- Working in all types of laboratories in medicine and related sciences.

Razlikovni modul SOZS-a

Program razlikovnog modula (diferencijski ispit) namijenjen je stručnim prvostupnicima koji namjeravaju nastaviti visoko obrazovanje na diplomskim sveučilišnim studijima SOZS-a: Sestrinstvu, Fizioterapiji i Radiološkoj tehnologiji.

Visokoškolsko obrazovanje u RH odvija se na stručnoj i sveučilišnoj razini. Temeljem Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, članak 77, stavak 5, "osobe koje su završile stručni studij mogu upisati diplomski studij ako je to predviđeno općim aktom sveučilišta koje provodi taj studij, pri čemu se upis može uvjetovati polaganjem diferencijskih ispita".

Sukladno potrebama suvremenog hrvatskog društva i u vrijeme koje neposredno prethodi prijemu Republike Hrvatske u Europsku uniju, bilo je neophodno provesti usklađivanje sveučilišnog obrazovanja medicinskih sestara s EU direktivom 36/2005/EU te kvalifikacijskim okvirom EU i Republike Hrvatske za međusobno priznavanje kvalifikacija u zdravstvenim djelatnostima. Hrvatski model sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika podržan je na 73. sjednici Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje održanoj 2. lipnja 2010. godine u Zagrebu, uz preporuku za „provođenje šire rasprave svih u to uključenih strana, a eventualna pitanja finansijskog karaktera prepuštaju se samim sveučilištima“. Model je dobio pravo javnosti (primjene) na tematskoj konferenciji „Obrazovanje zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj“ u organizaciji Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske održanoj u Zagrebu 8. srpnja 2010. godine. Zbog svega navedenoga, a temeljem priložene sheme studija u RH (slika 2), Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu za upis na diplomski sveučilini studij Setrinstva, Fizioterapije i Radiološke tehnologije organizira Program razlikovnog modula (diferencijski ispit).

Differential Module at the UDHS

The program of the differential module (differential exam) is intended for professional bachelors who aim to continue their higher education at the graduate university studies of the UDHS: Nursing, Physiotherapy and Radiologic Technology.

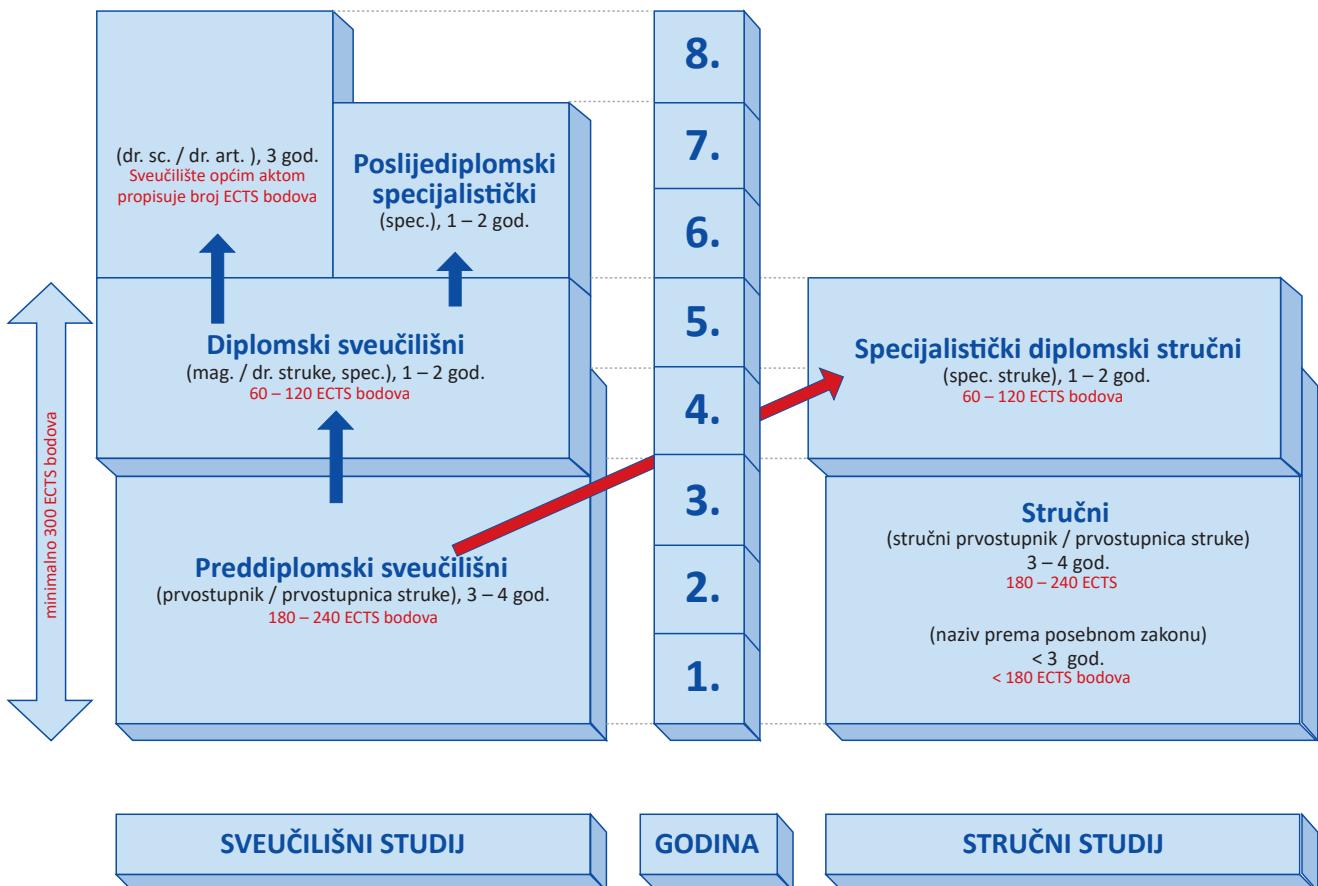
Higher education in the Republic of Croatia takes place at the professional and university level. Pursuant to the Act on Scientific Activity and Higher Education, Article 77, Paragraph 5 "Individuals with completed professional study may enrol into a graduate study if this is stipulated by enactments of the university implementing that study. Enrolment may be conditioned by taking differential exams. "

In accordance with contemporary needs of the Croatian society and at the time immediately preceding the accession of the Republic of Croatia to the European Union, it was necessary to harmonize university education of nurses with the EU Directive 36/2005/ EU and the qualifications framework of the EU and the Republic of Croatia for mutual recognition of qualifications in the health sector.

Proposed model of university education of health professionals in the Republic of Croatia was supported at the 73th session of the National Council for Higher Education held on 2 June 2010 with a recommendation that "all the parties involved should be included in a broader discussion, whereas possible financial issues are to be settled by universities themselves"

The model got the public's right at the thematic conference Education of health workers in the Republic of Croatia organized by the Ministry of Health and Social Welfare and the Ministry of Science, Education and Sports Croatian held in Zagreb on 8 July 2010.

Due to all the above, and based on the attached scheme of studies in the Republic of Croatia the University Department of Health Studies of the University of Split organizes the differential module program (differential exams) for enrolment in the graduate studies of Nursing, physiotherapy and radiologic technology.

Shema studija u RH (izvor web stranica MZOŠ)

Popis predmeta Razlikovnog modula

Scheme of higher education in Croatia (source: MSES website)

List of courses at the differential module

POPIS PREDMETA RAZLIKOVNOG MODULA / LIST OF COURSES AT THE DIFFERENTIAL MODULE				
Naziv predmeta / Name of the course	P	S	IR	UOS
Osnove zdravstvenog prava / Basics of health law	15	10	25	50
Osnove upravljanja u zdravstvu / Basics of management in health care	15	10	25	50
Upotreba znanstvene tehnologije / The need for scientific technology	5	10	25	40
Uvod u znanstveni rad / Introduction to scientific work	5	10	25	40
Etika u zdravstvu / Ethics in health care	15	10	25	50
UKUPNO / TOTAL	55	50	125	230
SVEUKUPNO / OVERALL				230

Legenda: **P** – predavanja, **S** – seminari, **IR** – individualni rad, **USO** – ukupno opterećenje studenta

Legend: **P** – lectures, **S** – seminars, **IR** – individual work, **USO** – total student load

Studenti nakon završenog Razlikovnog modula mogu nastaviti visokoškolsko obrazovanje na SOZS-u.

U tablici 23 prikazan je trend u pogledu interesa pristupnika za upis na Razlikovni modul. U akademskoj godini 2019./2020. program razlikovnog modula nije održan zbog manjeg interesa pristupnika uslijed trajanja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SAR-CoV-2.

Upon completing the differential module students can continue their higher education at the UDHS.

Table 23 shows the trend regarding the interest of candidates for the enrolment in the differential module. In the academic year 2019/20 the differential module was not organised since there was less interest due to COVID-19 pandemic caused by the SAR-CoV-2 virus.

Broj zainteresiranih kandidata za Razlikovni modul (diferencijski ispit) SOZS-a Sveučilišta u Splitu – studijski program/broj prijavljenih kandidata po godinama

Number of applicants for differential module (differential exams) at the UDHS – study programme/number of candidates per year

Ak. godina / Academic year	2013./14.	2014./15.	2015./16.	2016./17.	2017./18.	2018./19.
Studijski program / Study programme						
Sestrinstvo / Nursing	11	20	13	12	6	13
Fizioterapija / Physiotherapy	4	11	2	2	3	6
Radiološka tehnologija / Radiological technology	6	14	4	13	13	10
UKUPNO / TOTAL	21	45	19	27	22	29

Upisne kvote i ulazna kvaliteta studenata SOZS-a

Osnivanju SOZS-a prethodila je izrada Elaborata o opravdanosti osnivanja Fakulteta zdravstvenih studija. U Elaboratu se detaljno navode društvene potrebe za visokoškolskim obrazovanim zdravstvenim kadrovima prema standardima EU, te potrebe našeg tržišta rada u području biomedicine i zdravstva. Navedene društvene potrebe odnose se na četiri dalmatinske županije koje su u svojim strateškim planovima za visoko obrazovanje jasno definirale kako je potrebno uskladiti obrazovane programe s potrebama tržišta rada. U tablici SOZS 2.1. su iskazani nedostajući zdravstveni kadrovi i plan potreba za Dalmaciju u korelaciji s prosječnim europskim standardima.

Nedostajući zdravstveni kadrovi i plan potreba za Dalmaciju u korelaciji s prosječnim europskim standardima

Enrolment Quota and Entry Quality of Students

Establishment of the University Department of Health Studies was preceded by the Study on Launching the Study Programmes. The Report detailed the social needs for highly educated health personnel according to the EU standards and the needs of the labour market in the field of Biomedicine and Health in four Dalmatian counties that clearly defined the need to align educational programmes with labour market needs in their strategic plans for higher education. The table 2. shows deficient health personnel and assessment of current needs in Dalmatia in correlation with average European standards.

Shortage of health professionals and assessment of current needs in Dalmatia in correlation with average European standards.

Zdravstvene profesije / Health professions					
	Korelacija s EU Correlation with EU	Plan sadašnjih potreba / Assessment of Current Needs			
	SO SE	SO SE	PDS US	DS GS	PoDS PoGS
Sestrinstvo / Nursing	-1.019	160	721	130	8
Primaljstvo / Midwifery	-110	345	184	15	3
Fizioterapeuti / Physiotherapists	-90	0	120	18	5
Radiološka tehnologija / Radiological technology	-60	0	44	12	4
Medicinsko laboratorijska dijagnostika / Medical Laboratory diagnostics	-57	0	109	12	4

Upisne kvote SOZS-a definirane su komparacijom stvarnog stanja i izračunom potrebnog broja stručno-medicinskih kadrova za područje četiri dalmatinske županije. Manjak ovih djelatnika je očit za svih pet profesija, a najviše je izražen u skupini medicinskih sestara i primalja. Isto tako, zbog izrazitog nedostatka zdravstvenih djelatnika, upi-

The enrolment quotas for the UDHS are defined by comparing the actual situation and the required number of healthcare professionals for four Dalmatian counties.

There is an obvious shortage of all five professions, but it is most pronounced in lack of nurses and midwives. Also, due to the significant lack of health professionals, the enrolment quota in the first year of the establish-

sne kvote u prvoj godinu osnivanja odjela bile su veće nego u narednim godinama. Promjene upisnih kvota prikazane u tablici temelje se nerealiziranim i ograničenim prostornim i kadrovskim resursima koji nisu do sada realizirani od strane Sveučilišta i MZOS-a, o čemu je odluku donijelo Stručno vijeće odjela i potvrđio Senat Sveučilišta u Splitu.

Upisne kvote

Upisne kvote svih sveučilišnih studijskih smjerova SOZS-a

Redovni preddiplomski sveučilišni studij Full-time undergraduate university study	Upisne kvote po akademskim godinama Enrollment quotas by academic years		
	2011./12.	2012./13.-2014./15.	2015./16.-2020./21.
Sestrinstvo / Nursing	40+20*	30+10*	30+10*
Primaljstvo / Midwifery	20+10*	13+2*	13+2*
Fizioterapija / Physiotherapy	20+10*	13+2*	13+2*
Radiološka tehnologija / Radiological technology	20+10*	13+2*	13+2*
Med. laboratorijska dijagnostika / Med. laboratory diagnostics	20+10*	13+2*	13+2*
Izvanredni preddiplomski sveučilišni studij Part-time undergraduate university study	Prva generacija upisana je u akademskoj godini 2020./2021. The first generation is enrolled in the academic year 2020/2021.		
Sestrinstvo / Nursing			76
Diplomski sveučilišni studij / Graduate university study			
Sestrinstvo / Nursing	30	20	25
Fizioterapija / Physiotherapy	0	20	20
Radiološka tehnologija / Radiological technology	0	20	20

Svi studijski programi Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu vrlo su *atraktivni*, što pokazuju i podatci Agencije za znanost i visoko obrazovanje te Središnjeg prijavnog ureda o broju zainteresiranih kandidata za svaki pojedini studij.

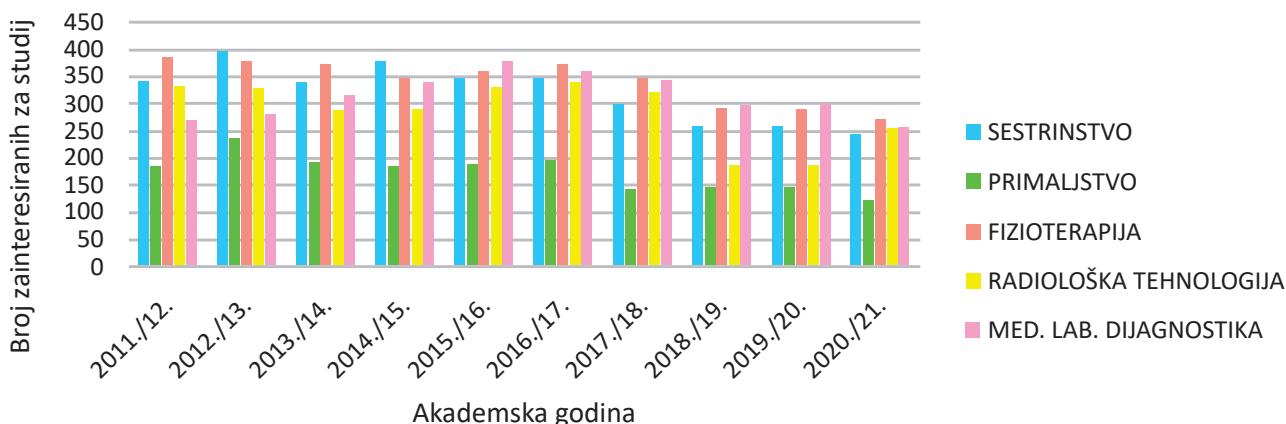
ment of the Department was higher than in the coming years. The changes in enrolment quotas shown in the table are caused by limited physical and human resources that have not been realized so far by the University of Split and the MSES, of which the Professional Council of the Department reached a Decision, confirmed by the University of Split Senate.

Enrolment quotas

Enrolment quotas for all study programmes at the UDHS

All study programmes at the University Department of Health Studies of the University of Split are very *attractive*, as shown by the data of the Agency for Science and Higher Education, Central Application Office, on the number of the candidates for each study programme.

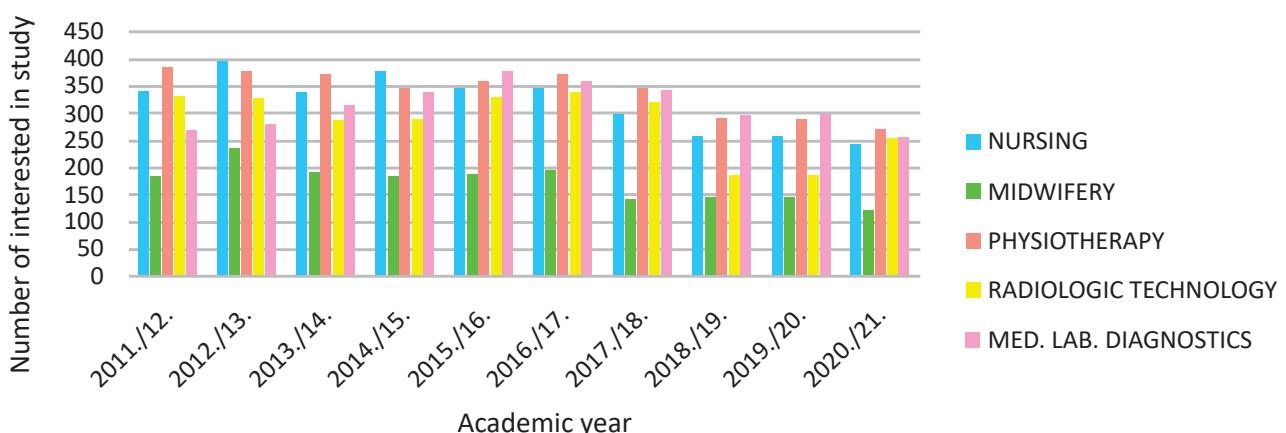
Zainteresiranost za preddiplomske studije SOZS-a

Zanimanje za preddiplomske studije Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu. Rezultati prikazuju zainteresiranost maturanata koji su odabrali navedene studije kao svoj prvi izbor.

Interest in the undergraduate study programmes at the University Department of Health Studies, University of Split. The results show the interest of high school graduates who put health studies as their first choice.

Interest in UDHS undergraduate studies

U posljednjih deset godina, od početka rada SOZS-a, ukupno je upisano 3.716 studenata, na sveučilišne preddiplomske studije 2.763 studenta, a na sveučilišne diplomske studije 953 studenta.

Na Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu upisano je u akademskoj godini 2020./2021. ukupno 521 student/ca:

- Na preddiplomske sveučilišne studijske programe upisano je ukupno 400 studenata/ca.
- Na diplomske sveučilišne studijske programe upisano je ukupno 121 student/ca.

In the last ten years, since the beginning of the work of the UDHS, a total of 3716 students have been enrolled, 2763 students in the undergraduate university studies, and 953 students in the graduate university studies.

521 students enrolled in the University Department of Health Studies of the University of Split in the academic year 2020/21:

- A total of 400 students enrolled in the undergraduate university study programmes
- A total of 121 students enrolled in the graduate university study programmes

Broj upisanih studenata na I. godinu sveučilišnih preddiplomskih i diplomskih studija Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu

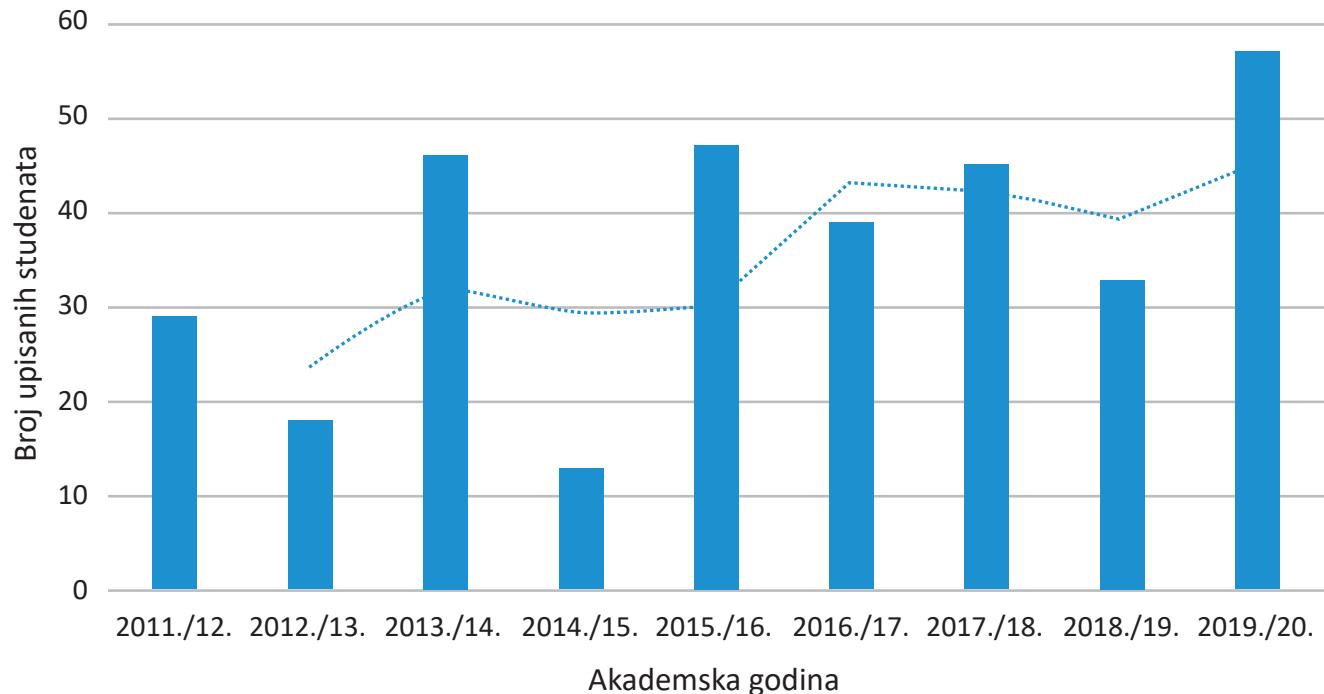
Number of enroled students in the 1st year of the undergraduate and graduate university study programme of the University Department of Health Studies, University of Split.

Akademска година / Academic year	Broj upisanih u I. godinu preddiplomskih studija / Number of students enrolled in the 1 st year of undergraduate studies	Broj ukupno upisanih na preddiplomske studije / Total number of students enrolled in undergraduate studies	Broj upisanih u I. godinu diplomskih studija / Number of students enrolled in the 1 st year of graduate studies	Broj ukupno upisanih na diplomske studije / Total number of students enrolled in graduate studies
2011./12.	178	178	29	29
2012./13.	104	277	18	47
2013./14.	104	362	46	83
2014./15.	100	332	13	96
2015./16.	101	334	47	120
2016./17.	101	327	29	130
2017./18.	104	317	45	143
2018./19.	102	318	33	141
2019./20.	103	318	57	164
2020./21.	101	400	0**	121
-2020./21.	76*		-	-

Podatci o broju upisanih studenata na sveučilišne preddiplomski i diplomske studije za akademsku godinu 2020./2021.

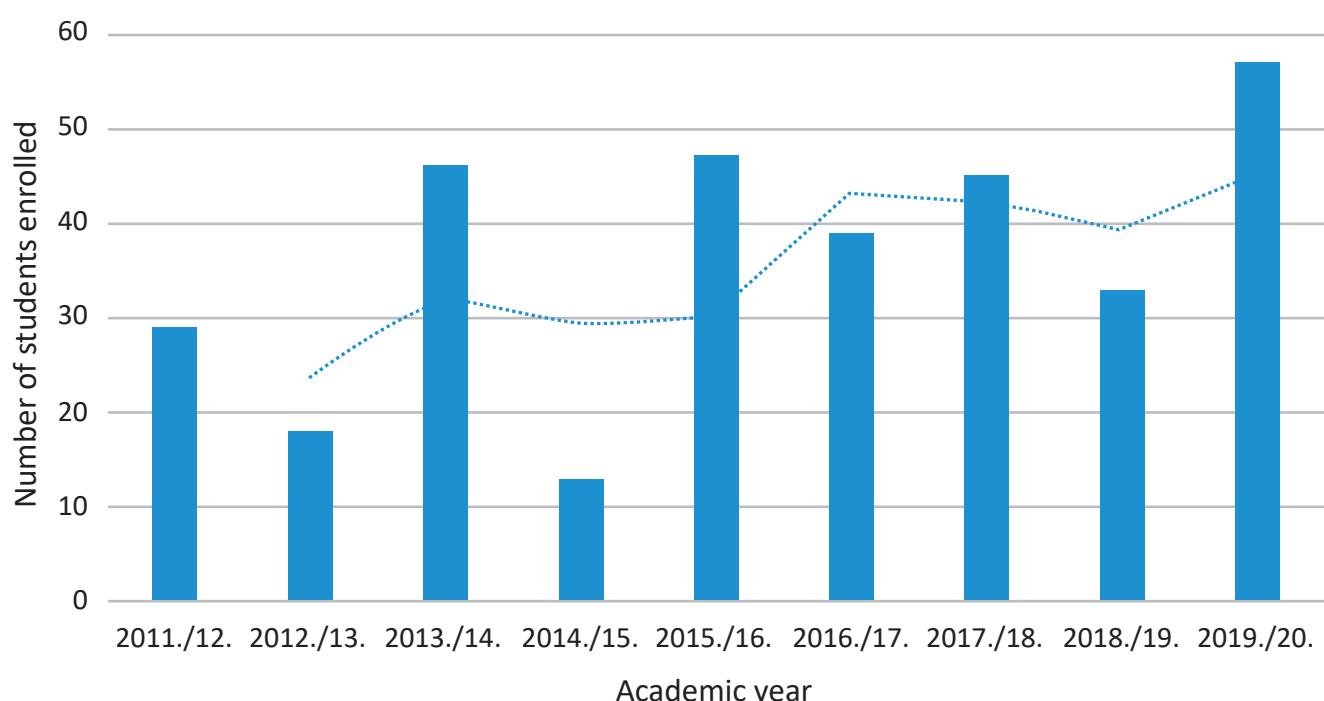
Data on the number of students enroled in the undergraduate and graduate university study programmes in the academic year 2020/21.

Preddiplomski/ Undergraduate	Naziv sveučilišnog preddiplomskog/ diplomskog studijskog programa / Name of the university undergraduate/ graduate study programme	Broj upisanih studenata prema godini studija u akademskoj godini 2020./2021. Number of enrolled students by year of study in the academic year 2020/2021			
		I. godina / 1 st year	II. godina / 2 nd year	III. godina / 3 rd year	Ukupno / Total
Preddiplomski/ Undergraduate	Sestrinstvo / Nursing	116	40	62	218
	Primaljstvo / Midwifery	15	14	16	45
	Fizioterapija / Physiotherapy	15	15	18	48
	Radiološka tehnologija / Radiologic technology	15	15	13	43
	Medicinsko-laboratorijska dijagnostika Medical laboratory diagnostics	16	15	15	46
	UKUPNO / TOTAL	177	99	124	400
Diplomski / Graduate	Sestrinstvo / Nursing	0	25	36	61
	Fizioterapija / Physiotherapy	0	9	3	12
	Radiološka tehnologija / Radiologic technology	0	22	26	48
	UKUPNO / TOTAL	0	56	65	121

Trend ukupnog broja upisanih studenata u I. godinu svih diplomske studije; prikazano po akademskim godinama

The trend in the total number of students who enroled in the first year of the graduate study programmes at the UDHS by academic years.

Ulazna kvaliteta studenata prema ostvarenom broju bodova za upis

Ulazna kvaliteta studenata na sveučilišnim preddiplomskim studijima temeljem rezultata Državne mature – rang liste za pojedine studije

PREDDIPLOMSKI STUDIJI / UNDERGRADUATE STUDIES	Akademска godina / Academic year 2011./12.			Akademска godina / Academic year 2018./19.			Akademска godina / Academic year 2020./01.		
	Ukupno prijavljenih Total applicants	Prvi izbor First choice	Min. broj bodova za upis Min. enrolment's points	Ukupno prijavljenih Total applicants	Prvi izbor First choice	Min. broj bodova za upis Min. enrolment's points	Ukupno prijavljenih Total applicants	Prvi izbor First choice	Min. broj bodova za upis Min. enrolment's points
Sestrinstvo / Nursing	65	29	490	95	52	593,80	187	46	579,60
Primaljstvo / Midwifery	41	14	425	50	23	559,60	95	26	561,20
Fizioterapija / Physiotherapy	90	34	556	101	31	706,50	209	29	675,50
RT	69	26	499	98	27	719,20	218	29	701,40
MLD	74	35	599	89	25	705,80	219	29	677,60

U usporedbi s akademskom godinom 2011./2012., vidljivo je da se na sveučilišne preddiplomske studije svake godine upisuju studenti s većim srednjoškolskim prosjekom i boljim rezultatima državne mature.

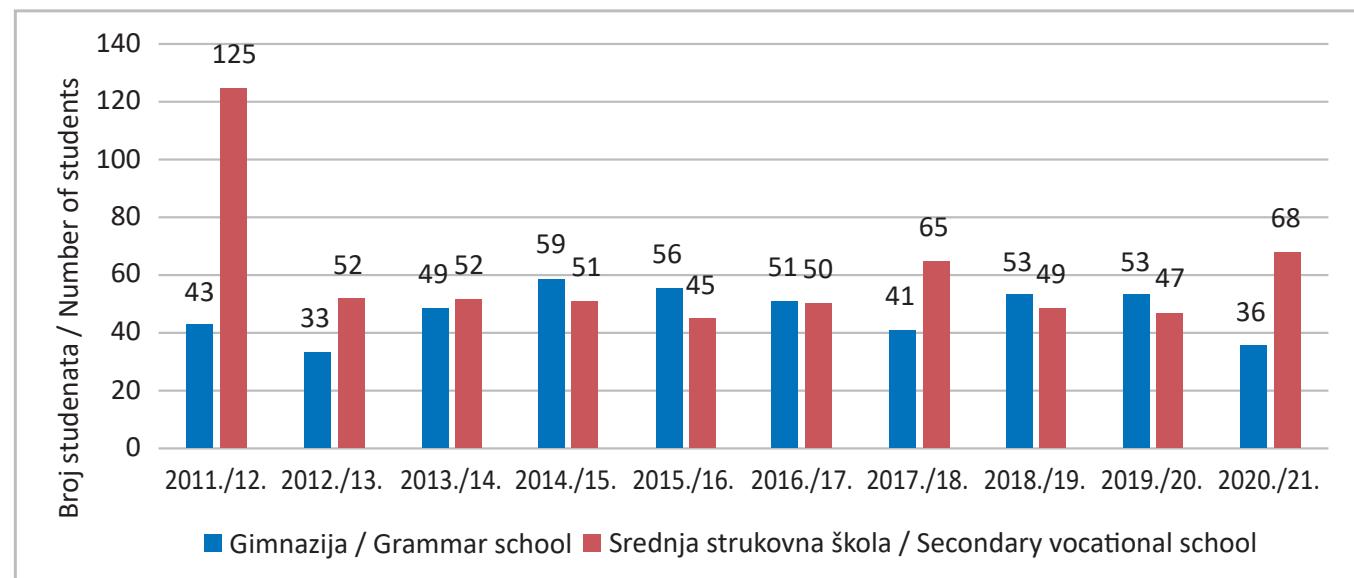
Temeljem službenih rezultata objavljenih od strane Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje, rezultati državne mature su iz godine u godinu sve lošiji. To pojašnjava i promjenu u minimalnom broju bodova za upis koji su ostvarili kandidati u tekućoj akademskoj godini u odnosu na prethodnu akademsku godinu.

Entry quality of students according to the achieved number of points for enrolment

The entry quality of students in the undergraduate university study programmes, based on the State Matura Exam results-ranking list for the individual study programmes

Compared to the academic year 2011/12 it is evident that students have been enrolling in our undergraduate university study programmes with higher grade point averages from the State Matura Exam every year.

Based on the official results published by the National Centre for External Evaluation of Education, the results of the State Matura Exam are getting worse every year. This explains the change in the minimum number of points achieved for enrolment in our undergraduate study programmes in the current academic year compared to the previous academic year.

Struktura upisanih studenata sveučilišnih preddiplomskih studija po akademskoj godini i završenim srednjoškolskim obrazovanjem

Structure of students in the undergraduate university study programmes by academic year and completed secondary education.

Vezano za kriterije upisa i završene srednje škole pristupnika, za upis na sveučilišne preddiplomske studije SOZS-a sve više se upisuje studenata sa završenom gimnazijom. Očekivano, za sveučilišne preddiplomske studije Sestrinstva i Primaljstva postoji veći interes među pristupnicima sa završenom srednjom zdravstvenom školom; međutim, prosječno 30% pristupnika dolazi iz gimnazija, 40% iz zdravstvenih škola i 30% iz ostalih srednjih strukovnih škola. S druge strane, za upis na preddiplomske studije Radiološke tehnologije, Fizioterapije i Medicinsko-laboratorijske dijagnostike u prosjeku 60% studenta ima završenu gimnaziju, a ostatak su studenti sa završenom srednjom strukovnom školom s manjim postotkom onih koji su završili zdravstvenu školu.

1.1.1. Demografski podatci

Od ukupno upisanih 101 studenata u I. godinu redovnih sveučilišnih preddiplomskih studija, 91,09% dolazi iz županija Južne Hrvatske, a očekivano najviše iz Splitsko-dalmatinske županije.

Podaci o studentima koji su upisali I. godinu redovnih sveučilišnih preddiplomskih studija u akademskoj godini 2020./2021. razvrstani prema županijama iz kojih dolaze, te studenti iz drugih država.

Studijski smjer / Study programme Županija/ država iz koje studenti dolaze County/ the country of origin	Sestrinstvo / Nursing	Sestrinstvo / Izvanredni studij / Nursing Part-time study	Primaljstvo / Midwifery	Fizioterapija / Physiotherapy	Radioška tehnologija / Radiologic technology	MLD	UKUPNO / TOTAL
Splitsko-dalmatinska / Split-Dalmatia County	34	72	12	13	12	8	79
Varaždinska / Varaždin County					1	1	2
Ličko-senjska / Lika-Senj County						1	1
Zadarska / Zadar County	2				1	1	4
Šibensko-kninska / Šibenik-Knin County	1	4	2	1	1	2	7
Istarska / Istria County						1	1
Dubrovačko-neretvanska / Dubrovnik-Neretva County	2						2
Grad Zagreb / City of Zagreb				1			1
Ukupno upisanih studenata / Total enrolled students	39	76	14	15	15	14	97
Bosna i Hercegovina / Bosnia and Herzegovina	1		1			2	4

Regarding the criteria for enrolment and completed high school of the candidates, more and more students have completed the comprehensive high schools. As expected, there is greater interest for the undergraduate university study programmes in Nursing and Midwifery among candidates who completed high school for health professions, but on average 30% of candidates come from comprehensive high schools, 40% from high school for health professions and 30% from other vocational high schools. On the other hand, on average 60% of students who enrol in the undergraduate university study programmes in Radiologic Technology, Physiotherapy and Medical Laboratory Diagnostics have completed comprehensive high school, and the rest completed secondary vocational school including a smaller percentage of those who completed high school for health professions.

1.1.1. Demographic data

Out of a total of 101 students enroled in the first year of the full-time undergraduate university study programmes, 91.09% of them have come from the Southern Croatia counties, and as expected the most from the Split-Dalmatia County.

Data on students who enroled in the first year of the full-time undergraduate university study programmes in the academic year 2020/21, categorized by counties they come from and students from another country.

Studentska postignuća - nagrade studenata

Prema Pravilniku o nagradama i priznanjima, studentima SOZS-a svake se godine dodjeljuju nagrade i priznanja. U tablicama su navedeni dobitnici razvrstani po akademskim godinama.

Studenti SOZS-a dobitnici Rektorove nagrade Sveučilišta u Splitu

Za postignuća u akademskoj godini / For achievements in the academic year	Ime i prezime / First and last name
2011./2012.	Kristina Ivanišević
2012./2013.	Isabell Debelić
2013./2014.	Božena Armanda Arijana Vuko Marija Ljubičić Antea Puizina
2016./2017.	Ivana Bebić
2017./2018.	Lucija Džolić Monika Gabrić
2018./2019.	Zvonimir Puljić Antonella Rupčić

Studenti SOZS-a dobitnici nagrada i priznanja od strane SOZS-a

Student Achievement Awards

According to the Regulations on Awards and Recognitions, the UDHS students are given awards and recognitions every year. Tables show the winners sorted by academic year.

The UDHS students winners of the Rector's Award of the University of Split

Za postignuća u akademskoj godini / For achievements in the academic year	Najbolji prosjek ocjena na preddiplomskim studijima / Best grade point average in undergraduate studies	Izniman angažman u izvannastavnim aktivnostima / Exceptional engagement in extracurricular activities	Izniman završni/diplomski rad / Outstanding final/graduate thesis
2014./2015.	Gorana Dujić Marijana Podnar Dora Sladaković Lana Sladaković	Petar Ramljak	Petra Zubanović
2016./2017.	Antonella Rupčić Ivan Tošić		Ilijana Babić Barbara Brdarić Jelena Burić
2017./2018.	Klara Erceg Monika Gabrić Mihaela Lalić	Josipa Brković Anita Ivanović Antea Puizina	Antea Puizina
2018./2019.	Lucija Bratinčević Toni Franjković Matea Majić Zvonimir Puljić Ilija Tranfić		Diana Bilić Anita Ivanović

Popis studenata koji su završili preddiplomski ili diplomski studij

U proteklom desetogodišnjem razdoblju sveučilišne preddiplomske i diplomske studije na SOZS-u završilo je ukupno 855 studenata.

List of students who have completed the undergraduate or graduate university study programmes

In the past ten years, a total of 855 students completed the undergraduate and graduate university study programmes at the UDHS.

Ukupan broj diplomiranih studenata na preddiplomskim i diplomskim studijima Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu

Total number of the students who have completed the undergraduate and graduate study programmes of the University Department of Health Studies, University of Split.

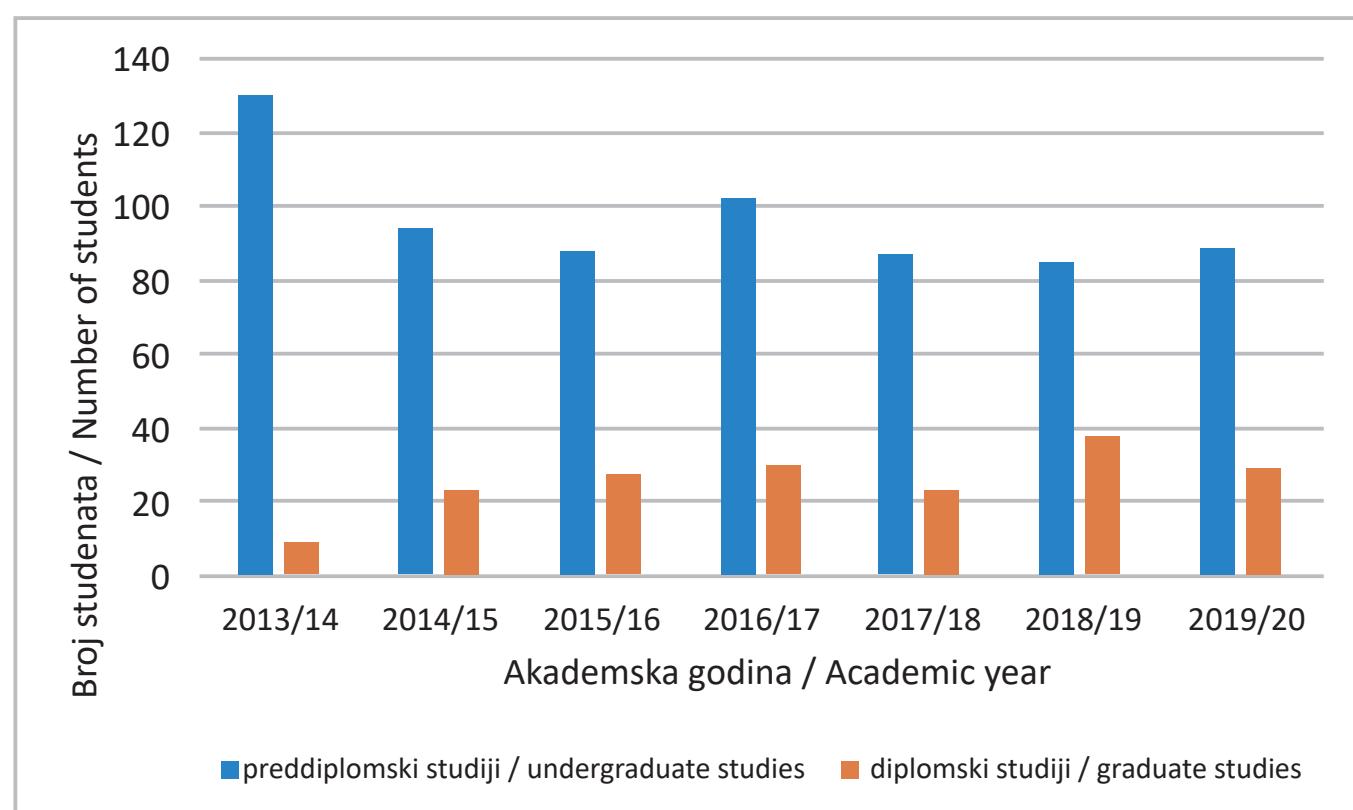
Studijski program / Study programme	Broj studenata / Number of students	
Preddiplomski / Undergraduate	Sestrinstvo / Nursing	264
	Primaljstvo / Midwifery	103
	Fizioterapija / Physiotherapy	95
	Radiološka tehnologija / Radiologic technology	115
	MLD	98
	UKUPNO / TOTAL	675
Diplomski /	Sestrinstvo / Nursing	99
	Fizioterapija / Physiotherapy	44
	Radiološka tehnologija / Radiologic technology	37
	UKUPNO / TOTAL	180

Preddiplomski studiji

U akademskoj godini 2019./2020., na preddiplomskim i diplomskim studijima Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu ukupno je studij završilo 118 studenata, bez ikakvih poteškoća s obzirom na promjene u načinu organiziranja nastave uslijed okolnosti vezanih za pandemiju bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2.

Undergraduate university study programmes

In the academic year 2019/20 a total of 118 students completed the undergraduate and graduate university study programmes at the University Department of Health Studies of the University of Split with no difficulties caused by changes in the organization of courses due to the COVID-19 pandemic.

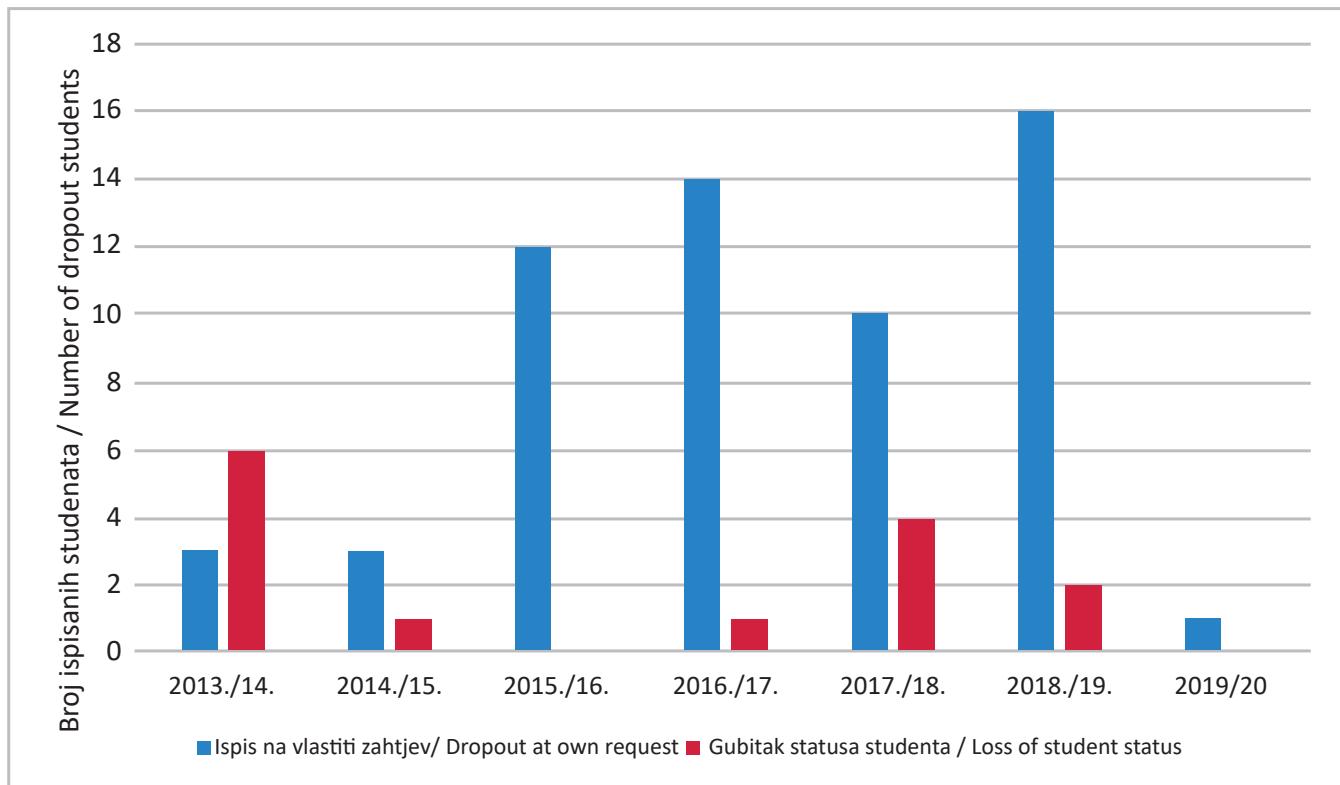
Prikaz studenata preddiplomskih i diplomskih studija koji su završili studij na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu po akademskim godinama

Overview of students who have completed their studies at the University Department of Health Studies, University of Split, per academic year.

Prosječna duljina studiranja na SOZS-u prema razini studijskog programa i akademskim godinama

Average length of study at the UDHS by level of study and academic years

Razina studijskog programa	2014./15.	2015./16.	2016./17.	2017./18.	2018./19.	2019./20.
Sveučilišni preddiplomski studiji / University undergraduate studies	3.33	3.31	3.46	3.38	3.12	3.25
Sveučilišni diplomski studiji / University graduate studies	3.80	3.29	3.97	3.28	3.70	3.93

Broj ispisanih studenata po akademskoj godini

Number of dropouts per academic year

Prosječan postotak ispisanih studenata je manji od 2,50% u odnosu na broj ukupno upisanih studenata. Ukupno 20 studenata izgubilo je statusa studenta zaključno s akademskom godinom 2019./2020., a 64 studenata ispisalo se na vlastiti zahtjev, odnosno 76,19% od ukupno ispisanih. Razlog ispisa na vlastiti zahtjev je najčešće upis na druge fakultete iz područja biomedicine i zdravstva.

The average percentage of dropouts is less than 2.50% of the total number of the enroled students. A total of 20 students lost their student status by the end of the academic year 2019/20, and 64 students dropped out on their own request, or 76.19% of the total number of the enroled students. The most frequent reason for dropping out on their own request has been the enrolling in other faculties in the field of biomedicine and health.

Popis studenata koji su završili sveučilišni preddiplomski studij

List of students who have completed the undergraduate university study programmes

2014.**SESTRINSTVO / NURSING**

Jadran Aranza
 Mara Bačić
 Antonija Bajo
 Ana Bećir
 Anita Bikić
 Dijana Bogdan
 Marija Brčić-Šušak
 Petra Čarija
 Josipa Čeko
 Dragana Dragičević
 Nela Ercegović
 Ines Gamulin
 Vedrana Glavaš
 Cvita Gulam
 Kristina Ivanišević
 Ines Jukić
 Lucija Junaković
 Karmen Juratić
 Josipa Kapitanović
 Helena Kojundžić
 Andjela Križanac
 Ana Kunac
 Antonija Kustura-Selak
 Iris Kušpilić
 Ivan Luketin
 Helena Mikšik
 Sara Milanović-Litre
 Sven Mujkić
 Ivana Planjar
 Ivona Poša
 Josip Prižmić
 Nikolina Puljić
 Jelena Radan-Bekara
 Katarina Radić
 Dubravka Raguž
 Ante Rakuljić
 Antonia Runje
 Matea Skender
 Ana Slipčević
 Anamarija Sobek
 Dušanka Šimleša
 Luka Šoić Mirilović
 Blaženka Špika
 Andjela Tokić

Sandra Ujević
 Petra Vežić
 Andja Vicić
 Tena Živković
 Vedrana Žižić
 Marija Žuro

PRIMALJSTVO / MIDWIFERY

Mirela Benja
 Margarita Čuljak
 Maja Čunčić
 Ines Damjanić
 Isabell Debelić
 Jelena Drpić Šušula
 Ana Humski
 Sanja Jelić
 Gordana Kalaica
 Lidija Keleminec
 Jelena Klarić
 Antonia Kliškinić
 Ivana Matijaš
 Marina Miljak
 Željka Perković
 Ana Radanović
 Marija Šljerić
 Marija Vladimir
 Martina Vrkić
 Matea Zloić
 Ana Žižić

FIZIOTERAPIJA / PHYSIOTHERAPY

Ivo Babić
 Stela Buntić
 Monika Buterin
 Klara Carev
 Petar Coce
 Martina Ćuk
 Ante Jukić
 Josipa Jurčić
 Nikolina Konsa
 Ines Krmpotić
 Tea Lončar
 Doris Miletić
 Luka Minigo
 Ivona Nižetić
 Marina Radišić
 Nikola Smoljenović

Magdalena Stoilova
Igor Šljivo
Nikola Tijardović
Valentina Župa

**RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA /
RADIOLOGIC TECHNOLOGY**

Toni Ballarin
Barbara Ban
Dolores Biber
Jelena Božić Pavletić
Luka Horvatović
Anita Ivanović
Martina Jurić
Rea Jurić
Marina Vinka Kovačić
Marijana Krajina
Anamarija Krolo
Monika Likić
Jelena Listeš
Hrvoje Malenica
Ana Matoš
Anamarija Matoš
Ivana Papak
Antonia Pauk
Ana Pelja
Lovre Perić
Antea Puizina
Iva Šego
Josipa Tomić
Stipe Varnica
Ante Vujić
Ani Vukasović
Vide Vuletić

**MEDICINSKO-LABORATORIJSKA DIJAGNOSTIKA /
MEDICAL LABORATORY DIAGNOSTICS**

Mirna Andželić
Ivana Bandov
Josipa Barišić
Kristina Bedrina
Josipa Bikić
Paula Blajić
Maria Bošković
Josipa Bošnjak
Jelena Katavić
Mirjana Knežević
Vladimira Martić
Anita Mikelić
Tea Petrović

Andja Primorac
Ivana Punda
Marija Režić
Matea Sladić
Antonela Slišković
Ana Škarica
Matea Tomaš
Tanja Visković
Antonia Vujević
Sandra Vujević
Arijana Vuko
Natalija Vukoja
Monika Zorica

2015.

SESTRINSTVO / NURSING

Marija Biuk
Ivana Bratanić
Barbara Bubalo
Josip Buzov
Marin Čargo
Lucia Delonga
Zrinka Dovranić
Gorana Dujić
Ana Eterović
Marijana Gajić
Katarina Grcić
Antea Gudelj
Slavko Jukić
Katica Kovačić
Silvia Matić
Dino Miloš
Ivanka Modrić
Branka Penić
Antonia Popović
Katarina Radnić
Marija Raič
Matea Reljanović
Vedrana Romac
Damir Rožić
Marija Spajić
Mateja Storić
Kristian Šabić
Antonija Šalinović
Ivana Turić
Mila Zavadlav
Ivana Zemunik
Tanja Zgorelec

PRIMALJSTVO / MIDWIFERY

Diana Adžaga
 Ankica Biuk
 Nikolina Gajica
 Nikša Galić
 Kristina Gavranović
 Ljubica Grgić
 Antonija Kelam
 Vedrana Marijanović
 Anamarija Pavić
 Nikolina Peroš
 Josipa Roso
 Ivana Smoljanović
 Andrea Strmotić
 Josipa Šiško Božiković
 Ivana Švorinić
 Josipa Tijardović
 Ana Tokić
 Darija Vukas

FIZIOTERAPIJA / PHYSIOTHERAPY

Milica Mia Bilokapić
 Marin Čutura
 Mia Dunkić
 Martina Juračić
 Nikolina Jurić
 Petra Matić
 Daniela Pavić
 Renata Sardelić
 Antonija Skender
 Zrinka Šimunac
 Mare Tomičić
 Ante Uzelac
 Ivan Vrdoljak
 Ante Vukorepa
 Neven Vukorepa

**RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA /
RADIOLOGIC TECHNOLOGY**

Marina Bakula
 Marica Bilić
 Josipa Brković
 Niko Duilo
 Ena Golemac
 Katarina Ivančević
 Ivana Križić
 Anamaria Pažanin
 Josip Rajić
 Josipa Škalic
 Nera Tomić

Filip Topolnjak
 Josip Ujević
 Petra Zubanović

**MEDICINSKO-LABORATORIJSKA DIJAGNOSTIKA /
MEDICAL LABORATORY DIAGNOSTICS**

Elena Bartulica
 Antonia Bokšić
 Kristina Dujmić
 Denis Jagečić
 Jozefina Marinčić
 Nikolina Periša
 Lana Sladaković
 Tea Tićak
 Antonija Vidović

2016.

SESTRINSTVO / NURSING

Marina Bočina
 Josipa Božiković
 Marijan Brkljačić
 Jadranka Budalić
 Stjepan Džaja
 Diana Jahaj
 Hrvoje Kapić
 Goran Karna
 Antonia Kelam
 Branimir Kesić
 Josipa Kozina
 Nela Lemo
 Daniela Lokas
 Milena Majić
 Helena Majstorović
 Sergio Marelić
 Dario Maršić
 Ines Matković
 Ružica Milas
 Anamarija Oman
 Simona Oršolić
 Ivana Viktoria Pehar
 Nikolina Pivčević
 Bruna Prnjak
 Silvija Radomilović
 Snježana Radovanović
 Lucijana Ripić
 Nada Rogulj
 Nikolina Roguljić
 Dea Saratlija
 Kadira Slivar

Maja Šerić
Ivan Vidović
Antonia Višić
Andjela Vlaić
Vali Vrandečić
Ivana Vuković
Nela Židić
Marta Živković

PRIMALJSTVO / MIDWIFERY

Ana Ciraki
Laura Ćurin
Antonela Farena
Magdalena Kurbanović
Ivana Mihanović
Matea Mihić
Mia Rogošić
Ivana Teklić
Jelena Zovak

FIZIOTERAPIJA / PHYSIOTHERAPY

Gabriela Bilać
Anja Bulić
Marina Eulalija Bulić
Ružica Buzov
Ivan Cvitković
Petrica Čulin
Karlo Doroslovac
Josipa Grančić
Zrinka Granić
Ivana Jurić
Marija Matulović
Margareta Paljak
Paula Vrsaljko

**RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA /
RADIOLOGIC TECHNOLOGY**

Bruno Barnjak
Blanka Baturina
Franciska Čanaki
Vesna Duvnjak
Marija Filipović
Ruža Ivančić
Mia Kosor
Ante Listeš
Stjepan Lončar
Ivan Marelja
Mate Maričić
Ana Miličević
Tea Strunje

Karlo Vlainić
Antonia Zanke

**MEDICINSKO-LABORATORIJSKA DIJAGNOSTIKA /
MEDICAL LABORATORY DIAGNOSTICS**

Kristina Anić
Marija Banić
Paola De Marchi
Katica Gavranić
Ivanka Grubišić
Adriana Gustovarac
Paula Ivančević
Ana Jančić
Anamaria Jurčević
Anamarija Milardović
Milena Nadrčić
Doris Radić
Maja Tarabene
Antonia Zečić
Toni Žuvela

2017.

SESTRINSTVO / NURSING

Karla Abramušić
Anita Anić
Silvana Atlaga
Sanja Barčot
Ana-Marija Barišić
Ana Batinić
Dora Begović
Paula Bilandžić
Ante Bojčić
Marija Bošnjak
Branka Brnas
Jelena Čagalj
Ana Delić
Antonia Dokoza
Marija Efendić
Marija Jelavić Šako
Zvonimir Katić
Tea Kokeza
Ivana Križanac
Lovorka Lukačević
Matea Majić
Jelena Matić
Maja Mihaljević
Antun Olujić
Tea Pentić
Josip Podrug

Josipa Punda
Katarina Radnić
Petar Ramljak
Lucija Rinčić
Any Runje
Roko Ružić Bojmets
Mateja Skok
Dragana Šabić
Snježana Šakić
Martina Tabula
Ivan Tošić
Ivana Vojković
Marko Zoraja
Lidija Zrno
Leo Žunić
Kristina Žužul

PRIMALJSTVO / MIDWIFERY

Ilijana Babić
Barbara Brdarić
Maja Dernaj
Ana Duvnjak
Ana Jurić
Ivona Kljaković Gašpić
Lucijana Kozina
Antea Marinović
Emilija Periša
Karla Podgornik
Helena Vračević
Anela Vukić
Petra Vuković

FIZIOTERAPIJA / PHYSIOTHERAPY

Petra Brko
Josipa Ćurković
Marin Đordjević
Paula Frigan
Matej Ivkošić
Ivan Jukić
Kristina Krolo
Jozo Maleš
Kristina Matić
Duje Matić
Petra Mikulić
Ana Nigojević
Mara Širović
Anamarija Vidović
Sara Žuljević Escobar

**RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA /
RADIOLOGIC TECHNOLOGY**

Ivan Buljević
Iva Ćutuk
Nikolina Galić
Ivan Grbavac
Tereza Jerić
Andrea Juretin
Marin Liljak
Lucija Ljubičić
Ella Matešan
Sara Pejdo
Dora Sladaković
Antonia Sokol
Petra Škulje
Borna Šunjić
Živko Terze
Matea Višić

**MEDICINSKO-LABORATORIJSKA DIJAGNOSTIKA /
MEDICAL LABORATORY DIAGNOSTICS**

Veronika Banović
Antonio Barać
Ivana Gašpar
Josipa Jurić
Ana Jurić
Nina Kalajžić
Marja Klarić
Marija Lovrić
Dora Lučin
Filipa Merčep
Helena Mijić
Valentina Mišković
Barbara Pelcl
Bruna Raljević
Mia Ževrnja
Lucija Žuvela

2018.

SESTRINSTVO / NURSING

Katarina Baćak
Elizabeta Baković
Antonela Barić
Petra Boban
Ivana Boćina
Ivana Čagalj
Hrvoje Ćuk
Andđela Dragošević

Hrvoje Ercegovac
Mia Gabelica
Tonka Grbavica
Sanja Grubišić
Tihana Jukić
Josipa Kardov
Marina Kegalj
Marina Kovačević
Ana Krešić
Mladen Mandić
Sanela Matić
Milena Omrčen
Snježana Pažanin
Petra Prnjak
Marija Stojić
Marina Sušac
Darija Višić

PRIMALJSTVO / MIDWIFERY

Kristina Alinčić
Ema Čulin
Lea Davidović
Marija Denić
Tomislava Dučić
Ivona Jajić
Petra Jukić
Katarina Klem
Andđela Kovačević
Margarita Kuštera
Martina Mudnić-Pulje
Ivana Suhanić
Divna Šarić
Ivana Ukić
Anamarija Vrdoljak
Tea Vuković

FIZIOTERAPIJA / PHYSIOTHERAPY

Dora Avramovski
Lucija Džolić
Rina Elez
Doris Ivičević
Mihaela Lalić
Branka Paić
Gašpar Perasović
Anavera Poje-Lučev
Barbara Rapić
Ante Sočo

**RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA /
RADIOLOGIC TECHNOLOGY**

Edna Bajgorić
Davor Bubica
Maria Bulić
Lea Dekanić
Sanja Hrgović
Marijo Kujundžić-Lujan
Luka Kuzmanić
Lina Lerotic
Maja Ljubić
Ana Matas
Petra Moro
Ema Muše
Dora Poljičak
Željana Preosti
Barbara Protrka
Andrea Vukančić
Tea Zlojutro

**MEDICINSKO-LABORATORIJSKA DIJAGNOSTIKA /
MEDICAL LABORATORY DIAGNOSTICS**

Ivan Bašić
Nina Bučević
Vladimir Bulić
Marija Čikotić
Matea Govorko
Ružica Konta
Josipa Matenda
Antea Medak
Sara Milinović
Sara Ribičić
Renata Singolo
Katarina Županić

2019.

SESTRINSTVO / NURSING

Simona Agnić
Marija Alajbeg
Josipa Barišić
Danica Bebek
Tomislava Bilić
Marinela Biluš
Božena Bitunjac
Marija Božulić
Gloria Carević
Anita Čagalj
Lucija Dlaka

Nikolina Petra Gnječ
Jelena Grabić
Karmen Grgurica
Iva Jakšić
Nikolina Jerković
Slavko Jurčević
Ivana Kljaković-Gašpić
Matea Knez
Luciana Luketin
Ivanka Mandurić
Lucia Marević
Maja Mijić
Dea Muharemović
Katarina Njegovan
Angela Palavra
Lara Penava
Ivana Radalj
Ines Radanović
Maja Rušić-Sokol
Ivana Ružičić
Leona Sara Spetič
Neda Ivana Simunić
Mia Tomaš
Ante Topić
Matea Vidović
Matea Višić
Antea Vrdoljak
Ivona Zlatunić
Ivana Žužul

PRIMALJSTVO / MIDWIFERY

Anita Antolović
Anja Antolović
Mihaela Borić
Kristina Bralić
Anita Lozina
Magdalena Matić
Marijana Mijač
Marija Parćina
Marinela Relja
Mirna Stolica
Nikolina Šuto
Nikolina Živaljić

FIZIOTERAPIJA / PHYSIOTHERAPY

Ivana Bebić
Blanka Borovičkić
Ivan Dilber
Simona Grgas-Tucilo
Nives Jurić

Marijana Kukavica
Paula Marić
Anamarija Milković
Antonella Rupčić
Lucija Ševo
Romano Župa

**RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA /
RADIOLOGIC TECHNOLOGY**

Domagoj Babić
Daniela Bilić
Nives Grepo
Ema Jelena Grubić
Ivana Matić
Lea Milatić-Pantović
Ivana Paladin
Veronika Paponja
Marina Petričević
Iris Prug
Marina Todorić
Marko Vidović

**MEDICINSKO-LABORATORIJSKA DIJAGNOSTIKA /
MEDICAL LABORATORY DIAGNOSTICS**

Marijana Bašić
Kristina Brkić
Ana Čičak
Paola Dragun
Ivana Krstulović
Ena Miljuš
Nino Ninić
Duje Razmilović
Ana Tičinović
Marta Urlić

2020.

SESTRINSTVO / NURSING

Borislava Brkan
Petra Čulo
Božena Erceg
Karla Goleš
Sara Granić
Matko Grčić
Antonela Grubić
Katarina Grubišić
Lucija Juras
Daniela Kapitanović
Jadranka Knežević
Anita Kojić

Andrea Krolo
Ines Leskur
Iva Marasović
Antonia Markić
Marija Matijević
Željana Milovčić
Martina Mioč
Renata Mršić
Endrit Muhadri
Tihana Muše
Mia Plenković
Josipa Prolić
Zvonimir Puljić
Anela Radanović
Klara Radica
Magdalena Renić
Paula Rosandić
Marija Skorić
Mirna Stošić
Zvonimir Supičić
Nikoleta Šuljak
Katarina Tonković
Lucijana Turić
Marija Unković
Mišela Vuko
Marinela Vuković
Patricia Zolota

PRIMALJSTVO / MIDWIFERY

Marija Abram
Suzana Alegić
Ivana Bakić
Roza Bečko
Matea Dražić
Kristina Gavranić
Nada Gruja
Tonina Jurković
Ema Kekez
Tajana Kobaš
Marija Kunjašić
Petra Perkušić
Brankica Prosenica
Elena Vidović

FIZIOTERAPIJA / PHYSIOTHERAPY

Josip Bekavac
Noela Bilandžić

Andđela Bilić
Filip Brnas
Rea Budimir
Antonia Lučić
Barbara Marinović
Matea Medić
Luka Penga
Stipe Perić
Lučana Zec
Frank Vincentio Žanetić

**RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA /
RADIOLOGIC TECHNOLOGY**

Pabla Aljinović
Monika Car
Dina Čobo
Antonija Delić
Josip Grgat
Pave Ivić
Jerko Kuščević
Stela Ljubica
Marija Hrvnjka Ljubičić
Kristina Rako
Nikolina Sunara
Barbara Škrabal
Barbara Turkalj
Bepo Vasić

**MEDICINSKO-LABORATORIJSKA DIJAGNOSTIKA /
MEDICAL LABORATORY DIAGNOSTICS**

Ivana Abramac
Antonia Čerina
Klara Erceg
Toni Franjkic
Klara Ilić
Lea Marušić
Josipa Milardović
Ivana Perković
Ana Pleština
Katrín Vujević

Popis studenata koji su završili diplomski studij

List of students who have completed the graduate university study programmes

2014.**SESTRINSTVO / NURSING**

Diana Aranza
 Dijana Blažević
 Ivana Bokan
 Vesna Gospodnetić
 Natalija Ivković
 Snježana Jolić
 Mirjana Jović
 Nikolina Lučić
 Milena Macan
 Amneris Milano
 Sonja Pejković
 Tomislava Perisić
 Mirela Stipanović
 Mira Talaja

2015.**SESTRINSTVO / NURSING**

Antonia Bačić
 Zvjezdana Barišić
 Ante Buljubašić
 Karmela Čurković
 Ivana Gusar
 Mia Klarić
 Ana Knezović
 Andrea Križanac
 Marija Ljubičić
 Tina Meštrović
 Mila Opuhač
 Rahela Orlandini
 Mišela Papak
 Boro Pejdo
 Ivančica Periš
 Mario Podrug
 Dolores Poljak
 Ivana Radman
 Dajana Radovniković
 Matea Šarić
 Neda Tomić
 Željana Tomić
 Duška Trgo
 Dijana Vidošević

2016.**SESTRINSTVO / NURSING**

Ranka Božikov
 Marina Čelan
 Marija Čupić
 Sabina Dilberović
 Zdravka Đapić-Kolak
 Maja Lovrić
 Maja Lušić
 Anica Majić
 Željko Malenica
 Mario Marendić
 Nikša-Siniša Matas
 Paula Milaković
 Dijana Rebić
 Radmila Stošić
 Anita Škarica
 Gabrijela Tenžera
 Ana Vidović Roguljić
 Jelena Vukić
 Suzana Vukić

FIZIOTERAPIJA / PHYSIOTHERAPY

Dušan Ivanišević

**RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA /
RADIOLOGIC TECHNOLOGY**

Leon Aličić
 Vladimir Bahun
 Jelena Hajredini
 Ivana Lončar
 Stipan Mandarić
 Tatjana Matijaš

2017.**SESTRINSTVO / NURSING**

Božena Armanda
 Ana Borzić
 Jelena Jakoliš
 Elza Kujundžić
 Sanja Matković
 Ana Tafra
 Zoran Vidović
 Silvija Vladislavić

FIZIOTERAPIJA / PHYSIOTHERAPY

Sara Brdar
Jelena Burić
Antonella Družijanić
Josip Gruica
Ivan Hrgović
Tea Jurić
Marina Kaćunko
Marija Lovrić
Andrea Majce
Vitomir Mikelić
Marta Pavlović
Hrvoje Prkić
Nataša Radak
Teo Radić
Kristina Sedej
Anamarija Telenta
Meri Tranfić
David Vratarić

**RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA /
RADIOLOGIC TECHNOLOGY**

Damir Ciprić
Velimir Karadža

2018.

SESTRINSTVO / NURSING

Anita Bikić
Gorana Dujić
Anela Elezović
Srđana Fredotović
Marijana Gajić
Nada Jukić
Josipa Kapitanović
Anita Knezović Žuro
Željka Kovačić Kačar
Ana Markota
Anita Martinović Vranješ
Jelena Miljak
Marina Palinić
Andjela Paštar
Josipa Pupić Mihaljević
Andjela Radinović
Zdenka Sule
Martina Vidović

FIZIOTERAPIJA / PHYSIOTHERAPY

Magdalena Stoilova

**RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA /
RADIOLOGIC TECHNOLOGY**

Dolores Biber
Branka Horvatinec
Dražen Horvatinec
Lovre Perić
Antea Puizina
Marta Rakić
Sanja Trtica

2019.

SESTRINSTVO / NURSING

Antonela Ban
Jelena Bašić
Nikolina Bonković
Helga Buzov
Darka Gotkovski
Lucija Junaković
Antonija Kustura-Selak
Adrijana Livaja
Marija Romić
Ileana Šćepanović
Luka Vučković

FIZIOTERAPIJA / PHYSIOTHERAPY

Hrvoje Blažević Bandov
Marin Čutura
Nikolina Jurić
Ivana Klarić-Kukuz
Ivana Kovač
Saša Matejić
Doris Miletić
Luka Minigo
Antonela Pavić
Igor Šljivo
Ivan Vrdoljak
Neven Vukorepa
Valentina Župa
Marija Žužul

**RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA /
RADIOLOGIC TECHNOLOGY**

Anita Ivanović
Ana Jukić
Ivana Križić
Marina Krmek
Goran Miličević
Arijana Petković

Nada Valenta
Vide Vuletić
Joško Žabkar

2020.

SESTRINSTVO / NURSING

Antonija Bajo
Petra Burić
Dragana Dragičević
Karmen Juratić
Ana Lukanović Grgurović
Sara Milanović-Litre
Vedrana Romac Šimleša
Josipa Šilović
Marija Tudor
Slavena Višić Andelić

FIZIOTERAPIJA / PHYSIOTHERAPY

Ivo Babić
Anja Bulić
Petra Čulin
Mia Dunkić
Josipa Grančić
Zrinka Granić
Tea Grgić
Ivana Jurić

Tina Pervan
Samantha Prnjak

**RADIOLOŠKA TEHNOLOGIJA /
RADIOLOGIC TECHNOLOGY**

Josipa Bajan
Bruno Barnjak
Franka Burić
Franciska Čanaki
Danijel Knežević
Aleksandar Kostovski
Marina Vinka Kovačić
Monika Likić
Krešimir Matovina
Nikola Mesić
Antonia Pauk
Ivan Rodin
Iva Šego
Bruno Tonković
Petra Zubanović

Literatura:

1. Nastavni plan i program sveučilišnih pred-diplomskih i diplomskih studijskih smjerova SOZS-a.
2. Strategija razvoja Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu za razdoblje 2016.-2020.
3. Strategija razvoja Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu za razdoblje 2020.-2027.

Rad u uvjetima COVID-19 pandemije

Work at the Time of the SARS-CoV-2 Covid-19 Pandemic in the academic year 2020/2021

Jadranka Vrsalović, Davorka Sutlović, Stipan Janković

Rad za vrijeme trajanja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SAR-CoV-2 pokazao je zrelost i odgovornost zaposlenika SOZS-a, iako nas je, kao i sve druge, lockdown u potpunosti zatekao.

Vlada Republike Hrvatske donijela je 13. ožujka 2020. godine Odluku o obustavi izvođenja nastave u visokim učilištima, srednjim i osnovnim školama te redovnog rada ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja i uspostavi nastave na daljinu, a isti dan Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je dodatne upute vezane za obustavu nastave na visokim učilištima. Rektor Sveučilišta u Splitu donio je Odluku o prekidu izvođenja nastave na dva tjedna i održavanju nastave na daljinu temeljem koje Uprava SOZS-a donosi službenu odluku u skladu sa svim navedenim odmah isti dan.

Odmah je dogovoreno organiziranje dviju radionica o upotrebi sustava MERLIN u organizirajući nastave na daljinu. Prof. dr. sc. Davorka Sutlović održala je dvije takve radionice uz izvrstan odaziv nastavnog osoblja, a svi nositelji predmeta dobili su zaduženje za hitnu uspostavu nastave putem e-kolegija. Velik dio našeg nastavnog osoblja obuhvaćen je Odlukom Ministarstva zdravstva od 14. ožujka 2020. o mjerama mobilizacije, organizacije i rasporeda rada i radnog vremena, promjenama mjera i uvjeta rada zdravstvenih ustanova i njihovih radnika i privatnih zdravstvenih radnika u mreži javne zdravstvene službe te korištenja medicinsko-tehničke opreme i ostalih sredstava. Do kraja akademske godine dostavljana su tjedna izvješća Ministarstvu znanosti i obrazovanja te Sveučilištu u Splitu o obimu učenja nastave na daljinu.

Work at the Time of the SARS-CoV-2 Covid-19 Pandemic virus showed the maturity and responsibility of the UDHS employees, although, like everyone else, lock down caught us completely by surprise.

The Government of the Republic of Croatia adopted on 13 March 2020 the Decision on the Suspension of Teaching in Higher Education Institutions, Secondary and Primary Schools, and the Regular Operation of Preschool Education Institutions and the Establishment of Distance Education. On the same day, the Ministry of Science and Education issued additional instructions for the suspension of teaching at higher education institutions. The Rector of the University of Split passed a Decision on the suspension of teaching for two weeks and distance education. Consequently, the UDHS management made an official decision in accordance with all the above on the same day.

Professor Davorka Sutlović held two workshops on the use of the MERLIN system in organizing distance education with an excellent response from the teaching staff, and all course leaders were given the task to urgently establish distance education. A large part of our teaching staff was affected by the Decision on the measures of mobilization, organization of work and working hours, changes in place and working conditions of health institutions and their employees and private health care professionals in the public health service network and the use of medical and technical equipment and other means, adopted on 14 March 2020. By the end of the academic year, weekly reports were submitted to the Ministry of Science and Education and the University of Split on the extent of distance learning.

Nastavnici SOSZ-a, uz veliku angažiranost stručnih službi odjela, uložili su maksimalan napor za pripremu nastavnih materijala za odvijanje nastave na daljinu, što nije bilo jednostavno jer dobar dio kolegija SOZS-a nije predviđen za takvu formu nastave, posebno dio koji se odnosi na vježbe. Prateći preporuke Ministarstva zdravstva i recentnu epidemiološku situaciju u zemlji i svijetu, uprava odjela nastojala je pravovremeno osigurati sve potrebne preduvjete kako bi akademsku godinu što bezbolnije priveli kraju. Do kraja svibnja bili su otvoreni svi potrebni e-kolegiji, a na web stranici odjela kontinuirano su se objavljivali korisni linkovi za učenje kod kuće i rad u MERLIN-u. Nositelji predmeta kontaktirani su na tjednoj bazi, uz traženje povratne informacije o provedenoj nastavi uz kontinuiranu komunikaciju sa studentima. Otvoren je i e-kolegij „Referada“ s upisanim svim nastavnicima i studentima. U tom kolegiju objavljeni su sadržaji od interesa i studentima i nastavnicima.

Osim organizacije nastave na daljinu, organiziran je i rad stručnih službi na daljinu s temeljnim odrednicama vezanima uz poštivanje higijenskih mjera i držanja socijalne distance, ulazak, boravak i izlazak iz SOZS-a te dnevno mjerjenje temperature i praćenje pojave simptoma kod zaposlenika / suradnika i studenata. Organizirana je nabava dezinficijensa, zaštitnih jednokratnih maski i rukavica te ostale potrebne zaštitne opreme u laboratorijima kliničkih vještina u zgradbi Tri fakulteta.

Prvi sastanak Stručnog kolegija Uprave SOZS-a, nakon lockdowna, održan je uživo u Vijećnici SOZS-a 21. travnja 2020. godine.

Kada je postalo očito da će se nastava do kraja akademske godine odvijati na daljinu, krajem svibnja napravljeni su rasporedi kliničke nastave za studente preddiplomskih studija, vodeći pri tome računa da se klinička nastava najprije organizira studentima viših godina i time omogući pravovremeni završetak studija studentima treće godine preddiplomskih studija. Osim toga, upravo je njima u sklopu predmeta „Kliničke vještine III“ organizirano osposobljavanje iz hitne medicinske pomoći.

Prema rezultatima anonimne ankete koju je proveo Studentski zbor Sveučilišta u Splitu o kvaliteti on-line nastave, više od 84% studenata je bilo zadovoljno organizacijom nastave na daljinu na SOZS-u.

The UDHS teachers, with the great involvement of the professional services of the Department, made every effort to prepare teaching materials for distance learning, which was not easy because the UDHS courses in good part are not suitable for such a form of teaching, especially the exercises. Following the recommendations of the Ministry of Health and the recent epidemiological situation in the country and the world, the Management of the Department tried to provide all the necessary prerequisites to end the academic year as painlessly as possible. By the end of May, all the necessary e-courses were open, and useful links for learning at home and working in MERLIN e-learning platform were continuously available on the Department's website. The course leaders provided feedback on the conducted classes and communication with students on a weekly basis. The e-course "Student Office" was opened, and it included all teachers and students of the UDHS and the contents of interest for both students and teachers were published.

The professional services worked in compliance with guidelines related to hygiene measures and social distance, entry, stay and exit from the UDHS and daily temperature measurement and observing the employees / associates and students for symptoms. Procurement of disinfectants, disposable protective masks and gloves and other necessary protective equipment was organized in the clinical skills laboratories in the Building "Three faculties".

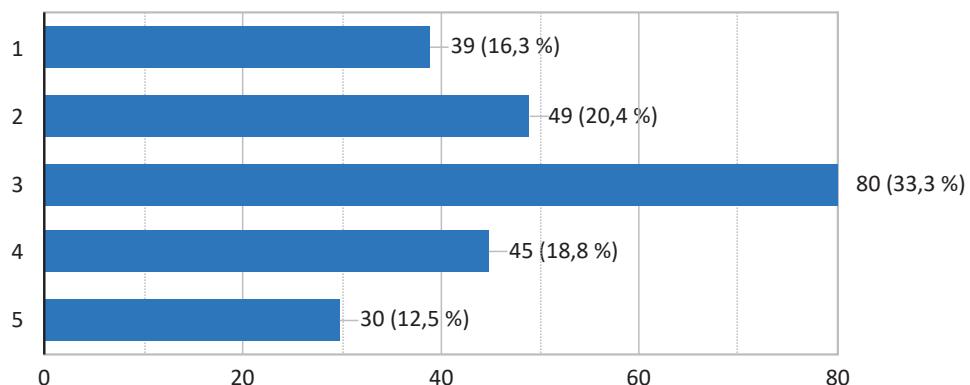
The first meeting of the UDHS Management Board, after the lock down, took place in the Council chamber at the UDHS on April 21, 2020.

When it became obvious that distance teaching would take place till the end of the academic year, at the end of May the schedules for clinical teaching were made for the undergraduate students. It was first organised for the 3rd year students to enable them to complete the study. In addition, the emergency medicine training was organised for them as part of the "Clinical Skills III" course.

According to the results of the anonymous survey conducted by the University of Split Student Union on the quality of online teaching, more than 84% of students were satisfied with the organization of distance learning at the UDHS.

Kako biste ocijenili dosadašnju nastavu na daljinu? / How would you rate distance teaching so far?

240 odgovora /answers

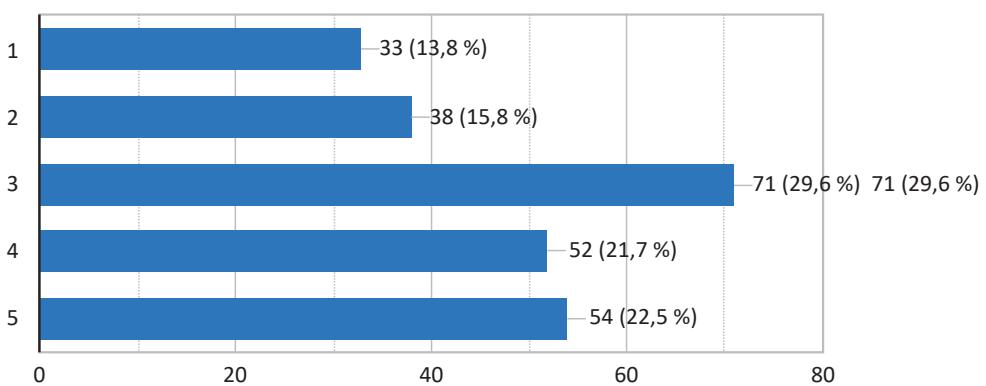

Rezultati studentske ankete o zadovoljstvu organizacijom online nastave na SOZS-u

Results of the student survey on satisfaction with the organisation of online teaching at the UDHS

Ocijenite susretljivost i ažurnost profesora u komunikaciji i pojašnjenuju gradiva (npr. e-mail komunikacija). / Evaluate the attentiveness and up-to-the-art of professors in communication and clarification of material (e.g. e-mail communication)

240 odgovora /answers

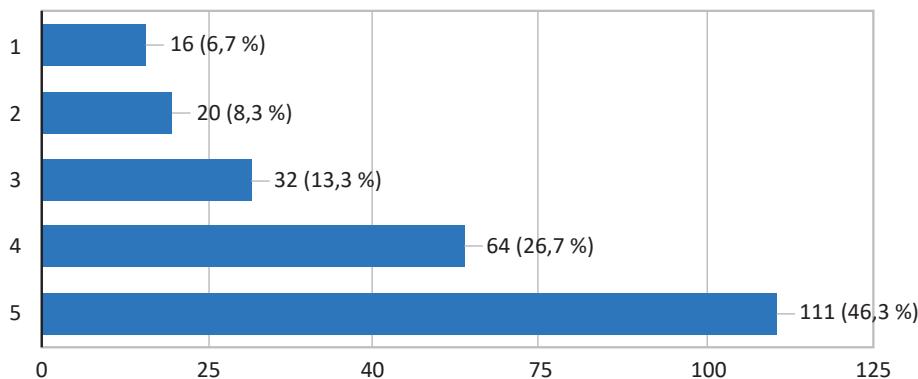

Rezultati studentske ankete o zadovoljstvu studenata komunikacijom s nastavnicima tijekom online nastave

Results of the student survey on satisfaction with communication with teachers during online teaching

Ocijenite rad administrativnih tijela fakulteta tijekom aktualnog razdoblja (npr. studentska referada). / Evaluate the work of administrative bodies of faculties during the current period (e.g. Student Administration Office).

240 odgovora /answers

Rezultati studentske ankete o radu stručnih službi tijekom online nastave

Results of the student survey on the work of professional services during online teaching

Bez obzira na sve izazove koje je nosila provedba nastave na daljinu, ukupan broj diplomiranih studenata u akademskoj godini 2019./2020. nije imao odstupanja u odnosu na prethodne akademske godine. Jedina razlika bila je u organizaciji svečane promocije studenata. Zbog više sile, umjesto sredinom svibnja, promocija 124 diplomirana studenata organizirana je u rujnu 2020. godine, na otvorenom, u predvorju zgrade Tri fakulteta.

Promociji je nazičio rektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Dragan Ljutić, glavni tajnik Filip Klarić Kukuz te voditeljica Ureda rektora Ivana Pletković, oec.

Sa zaštitnim maskama i uz poštivanje socijalne distance, naši studenti su svečano promovirani usprkos pandemiji, a SOZS je nakon toga počeo s pripremama za organizaciju još jedne akademske godine s nastavom na daljinu.

Početak akademske godine 2020./2021. bio je povratak na nastavu uživo za sve studijske programe i za sve oblike nastave. Međutim, pojavom novog vala Covid-19 pandemije nastava se ponovo počela izvoditi kombiniranim oblikom. Manje grupe nastavu su održavale kontaktno, dok su se za veće grupe predavanja održavala isključivo online putem, u realnom vremenu koristeći MS Teams platformu, a seminari i vježbe kontaktno. Kako bi nastavnici bili spremni za takav oblik izvođenja nastave održavale su se ubrzane edukacije za njihovo korištenje. Nakon toga, krajem studenog i početkom prosinca 2020. pojavom sve većeg broja zaraženih osoba, Ministarstvo znanosti i obrazovanja je donijelo odluku o promjeni održavanja nastave i to za sve oblike putem online platformi. Iskustvo iz prethodne godine, kako nastavnika tako i studenta, olakšalo je prilagodbu i održavanje te se nastava nesmetano održava. Svakim danom je u uporabi sve više različitih platformi za online održavanje nastave te bi se moglo kazati da su i studenti i nastavnici ukorak s razvojem modernih tehnologija, što se može smatrati pozitivnom stranom Covid-19 pandemije.

Netom nakon početka akademske godine 2020./2021. i osnivanja Centra za epidemiju COVID-19 u okviru Sveučilišta u Splitu, uprava SOZS-a donijela je službeni hodogram postupanja povezan s COVID-19 pandemijom na SOZS-u. Na slici je prikaz hodograma.

Regardless of all the challenges posed by the implementation of distance learning, the total number of graduate students in the academic year 2019/ 20 had no deviations from previous academic years. The only difference was in the organization of the graduation ceremony. Due to the Covid19 pandemic, instead of mid-May, the promotion of 124 graduate students was organized in September 2020, outdoors in the entrance hall of the Building "Three Faculties".

The graduation ceremony was attended by the Rector of the University of Split, Prof. Dragan Ljutić, PhD, General Secretary Filip Klarić Kukuz and Head of the Rector's Office Ivana Pletković.

With protective masks and respecting social distance, our students were promoted despite the pandemic, and the UDHS subsequently began preparations to organize another academic year with distance teaching.

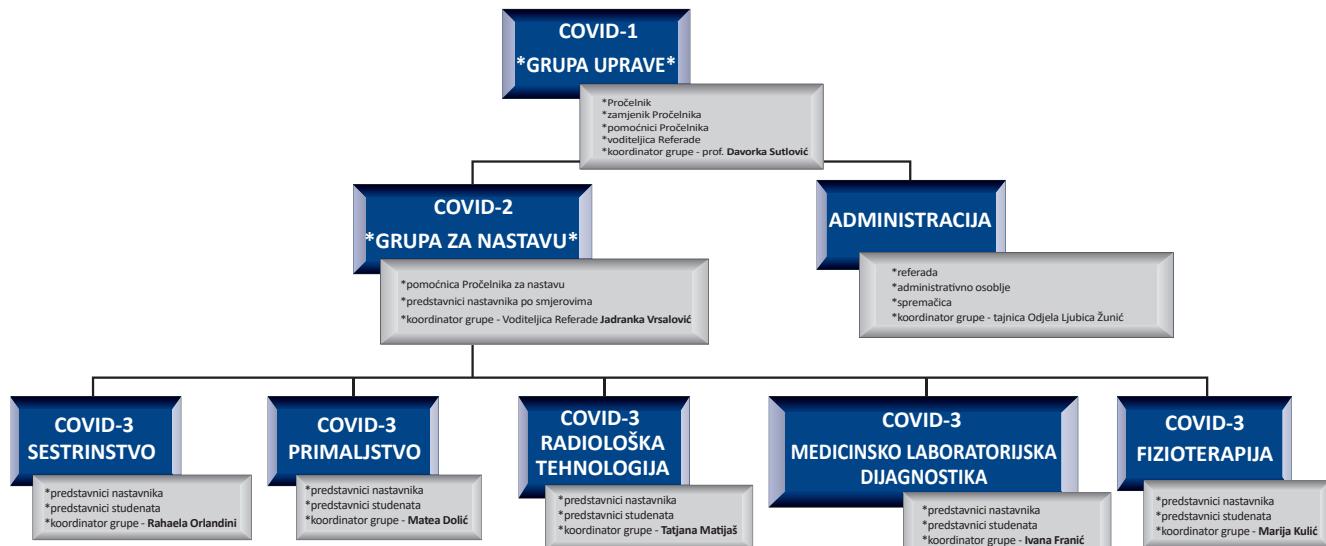
The beginning of the academic year 2020/ 21 was marked by the return of face-to-face education for all study programmes and for all forms of teaching. However, a new wave of the Covid-19 pandemic brought about the mixed education. For smaller groups of students, the classes, seminars, and exercises have been delivered face-to-face, while larger groups have been following classes remotely, in real time, using the MS Teams platform. Accelerated trainings were held to educate teachers for such a form of teaching. At the end of November and the beginning of December 2020, due to an increasing number of infected persons, the Ministry of Science and Education decided to use only the distance education model. The experience from the previous academic year facilitated the adjustment and maintenance for both teachers and students, and the courses have been delivered smoothly. Every day, more and more different platforms have been used for online teaching, and it could be said that both students and teachers are keeping up with the development of modern technologies, which can be considered a positive side of the Covid-19 pandemic.

Just after the start of the academic year 2020 / 21 and the establishment of the COVID-19 Epidemic Centre within the University of Split, the UDHS Management adopted an official timeline related to the COVID-19 pandemic at the UDHS.

The picture shows a timeline display.

HODOGRAM POSTUPANJA SVEUČILIŠNOG ODJELA ZA ZDRAVSTVENE STUDIJE POVEZAN S COVID-19 PANDEMIJOM

Obzirom na epidemiološko stanje u RH, radi olakšane komunikacije unutar SOZS-a, formirane su WhatsApp grupe prema razinama i smjerovima studijskih programa na slijedeći način:

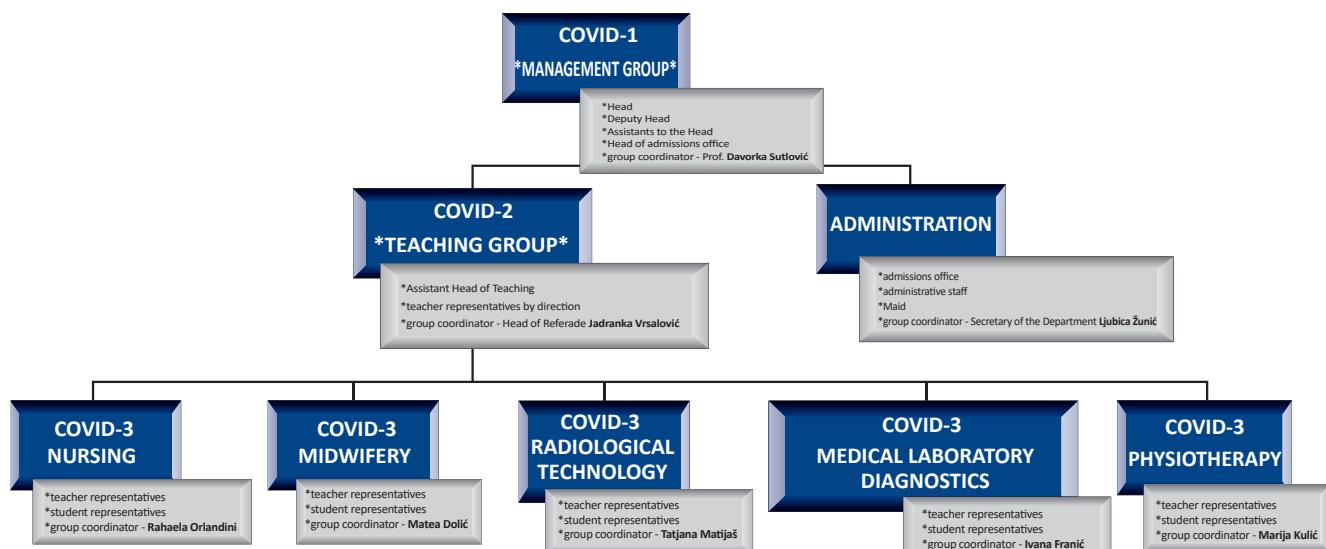

Hodogram postupanja SOZS-a povezan s COVID-19 pandemijom

The UDHS timeline of procedures related to the COVID-19 pandemic.

THE UDHS TIMELINE OF PROCEDURES RELATED TO COVID-19 PANDEMIC

In view of the epidemiological situation in the Republic of Croatia, in order to facilitate communication within the SOZS, WhatsApp groups were formed according to the levels and directions of study programs as follows:

Studenti koji su pozitivni ili sa sumnjom na COVID-19 infekciju trebali su popunjavati poseban obrazac i dostavljati ga predstavniku studenata smjera/godine te predstavniku nastavnika koji ga

Students who were positive or suspected of having a COVID-19 infection should have filled out a special form and submitted it to the student representative of the study programme / year and to the teacher representa-

je dalje slao Upravi na donošenje dalnjih odluka. O donesenim preporukama/odlukama predstavnik studenata je povratno obavještavao studenta, a po potrebi i ostale studente.

Od sredine listopada 2020. do kraja siječnja 2021. godine ukupno je 53 studenata dostavilo popunjeni obrazac; među njima je 30 studenata bilo u izolaciji, s tim da je posljednji od njih imao pozitivan rezultat testiranja 9. prosinca 2020. godine. Činjenica da je od ukupno 521 upisanog studenta samo 10% studenata bilo u izolaciji i samoizolaciji, pokazatelj je da su naši studenti, poštivanjem epidemioloških mjera, pokazali odgovornost za sebe i za druge.

Uprava odjela donijela je službenu odluku temeljem koje će se studentima, kojima je odlukom nadležnog tijela izrečena mjera izolacije ili samoizolacije, za vrijeme trajanja izrečene mjere omogućiti online sudjelovanje na nastavi i naknadno polaganje ispita u okviru istog ispitnog roka.

Krajem listopada 2020. godine Ministarstvo znanosti i obrazovanja dostavilo je dopis kojim obavještavaju Upravu SOZS-a o razmatranju mogućnosti uključivanja studenata sestrinstva i primaljstva kao pomoć u sustavu zdravstvene zaštite za vrijeme studija, ukoliko se to pokaže potrebnim uslijed pandemije. Studenti su obaviješteni o toj mogućnosti, a dio njih, i to studenti s I. godine preddiplomskih studija Sestrinstva i Primaljstva, samostalno su izrazili želju za radom u COVID bolnici u sklopu KBC Split, i prije dostave navedenog dopisa.

Uprava odjela treba donijeti službenu odluku na koji bi se način moglo prilagoditi izvođenje studija i u sklopu studija planirana propisana klinička praksa, koja je regulirana profesijom medicinskih sestara i primalja. Ako dođe do realizacije te odluke, vjerujemo da će naši studenti spremno iskazati svoj altruizam i pomoći svojim budućim kolegicama i kolegama.

tive who sent it to the Management for further decisions. The student representative informed the student in question and, if necessary, other students about the recommendations / decisions made.

From mid-October 2020 to the end of January 2021, a total of 53 students submitted a completed form among which 30 students were in isolation, and the last of them had a positive test result on 9 December 2020. The fact that out of a total of 521 students enroled, only 10% were in isolation and self-isolation is an indicator that our students have shown responsibility for themselves and for others by respecting the epidemiological measures.

The Department's Management has issued an official decision based on which the students who have been imposed an isolation or self-isolation measure by the decision of the competent body will be allowed to participate in classes online and take exams within the same examination schedule.

At the end of October 2020, the Ministry of Science and Education sent a letter informing the UDHS Management of considering the possibility of including the students of Nursing and midwifery as assistants in the healthcare system during their studies, if necessary due to a pandemic. Students were informed about this possibility, and some of them, namely the first-year students of the undergraduate study programmes of Nursing and Midwifery, had expressed a wish to work in the COVID hospital within the UHC Split, before the letter had even arrived.

The management of the Department should officially decide how to adjust carrying out the study programmes and the clinical practice planned within the studies, regulated by the profession of nurses and midwives. In any case, we believe that our students will be ready to express their altruism and help their future colleagues.

NASTAVNE BAZE SVEUČILIŠNOG ODJELA ZDRAVSTVENIH STUDIJA

TEACHING BASES OF THE UNIVERSITY DEPARTMENT OF HEALTH STUDIES

Vjekoslav Krželj, Stipan Janković, Ivanka Marinović

Nastavna baza Sveučilišta u Splitu je svaka ustanova ili organizacija s kojom je Sveučilište skloplilo sporazum odnosno ugovor o suradnji, na temelju kojeg se izvođenje dijela nastave, i to nastavna odnosno stručna praksa, može organizirati u organizaciji ili ustanovi pod nadzorom nastavnika sveučilišta, a uz primjereni sudjelovanje stručnih osoba – mentora zaposlenika ustanove ili organizacije, sukladno studijskom programu i izvedbenom planu nastave određenog studijskog programa. Pri tome treba biti osigurano provođenje standardnih postupaka osiguravanja i unaprjeđenja kvalitete, a sve u svrhu povezivanja prakse, nastave, istraživanja odnosno znanosti i visokog obrazovanja. Potpisanim sporazumom odnosno ugovorom Sveučilište i organizacija koja je nastavna baza uređuju sva pitanja vezana uz način izvođenja nastave, istraživanja i ostale oblike suradnje: mjesto izvođenja, oznaka mesta izvođenja, vrijeme, način, uvjeti, troškovi, evidencije i ostala važna pitanja sporazumnih odnosno ugovornih strana. Nastavna baza studentima organizira obavljanje dijela nastavnih planova i programa izvođenjem obveznog praktičnog rada i stručnog osposobljavanja, odnosno ljetne prakse, a sve u cilju stjecanja programom studija predviđenih znanja, kliničkih vještina i kompetencija.

Temeljni ciljevi uspostave nastavnih baza na Sveučilištu su brojni, iako ih je većina definirana Zakonom o zdravstvu Republike Hrvatske. Za istaknuti je cilj povezivanja sveučilišta i sastavnica s ustanovama i organizacijama koji omogućuje povezivanje kvalitetne stručne prakse i visokog obrazovanja. S

The teaching base of the University of Split is any institution or organisation that the University has concluded cooperation agreement with, on the basis of which some courses are delivered and professional practice organised. The aforementioned activities may be organised in an institution/organisation, under the supervision of the University teachers and with the appropriate participation of experts – mentors employed at this institution or organisation, in accordance with detailed course syllabi of a given study programme. In doing so, the implementation of standard procedures, quality assurance and improvement criteria should be ensured with the purpose to link practical and teaching activities and research, i.e. science and higher education. Based on the signed agreement, i.e. contract, the university and the teaching base regulate all issues related to the types of teaching and research as well as to other forms of cooperation: location where teaching takes place, time and teaching modes, conditions, costs, records and other related issues. By providing mandatory practical work and professional training as well as summer internship, teaching bases make sure that part of the syllabus is implemented with the aim for students to acquire necessary knowledge, clinical skills and competences.

Teaching bases at the University have been established for a number of reasons although most of them are defined by the Health Care Act of the Republic of Croatia. The link between universities and their constituents on the one hand, and institutions and organisations, on the other, enables the connection of high quality professional practice and higher education. Moreover, the cooperation between teaching bases and the University

druge strane, suradnja nastavnih baza sa Sveučilištem podiže razinu primjenjivog znanja, što u konačnici rezultira kvalitetnijim i uspješnijim procesom rada, odnosno zdravstvenih radnika na tržištu rada s punim kompetencijama, razvijenim stavovima i osjećajem profesionalne odgovornosti.

Sveučilište u Splitu jednom godišnje organizira Dan nastavnih baza. Tijekom te smotre studentima se predstave brojni suradnici i partneri gospodarstvenici Sveučilišta. Posjetitelji imaju priliku bolje upoznati nastavne baze – ustanove, institute, klinike i poliklinike te tvrtke koje će studentima nuditi stručne prakse. Ovdje se prvenstveno misli na praktični dio nastave, gdje mentorи iz nastavnih baza prenose svoje znanje, iskustvo i vještine na studente Sveučilišta i tako im pomažu da se teorijska znanja povežu s praksom. Pronalaskom svoje studentske prakse i povezivanjem s poslodavcima, studentima se nude i druge prilike jer stručna praksa u nastavnoj bazi može otvoriti i mogućnost budućeg zaposlenja. Na svečanosti otvaranja Dana nastavnih baza, između ostalog, dodjeljuju se nagrade najboljim nastavnim bazama i studentima koji su se iskazali tijekom stručne prakse.

S obzirom na program studija, nastavne baze su od osobitog značaja za Sveučilišni odjel zdravstvenih studija (SOZS). Sveučilišni odjel zdravstvenih studija je javno visoko učilište u sastavu Sveučilišta u Splitu koje studijske programe ustrojava i provodi u području biomedicinskih znanosti. Studij je koncipiran tako da je fokus usmjeren ne samo prema usvajanju znanja i spoznaja, već osobito prema cijelovitom ovladavanju kliničkim vještinama i kompetencijama.

Prema zahtjevima Bolonjskog procesa, a u skladu s Europskim direktivama 2005/36/EC i 2013/55/EU o profesionalnim kvalifikacijama u reguliranim zanimanjima, te Europskim kvalifikacijskim okvirom (EQF) i Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom (HKO), definirane su razine kvalifikacije i ishodi učenja. Kvalifikacije se definiraju kao formalni izraz stručnih i profesionalnih sposobnosti, dok je definiranje ishoda učenja i osiguranje kvalitete jamstvo prepoznatljivosti zdravstvenih profesija u okviru europskog prostora visoke naobrazbe i europskoga istraživačkog prostora.

Ovladavanje kliničkim vještinama organizirano je tijekom svih godina studija. Studentu njegov portfolio služi kao jamstvo da ni jedna od predviđenih vještina nije ostala nesavladanom, što svojim potpisom na listi evidencije stručne prakse potpisu-

increases the level of applicable knowledge, which ultimately results in better and more successful work processes, i.e. in education of competent and professionally responsible health workers highly competitive in the labour market.

Once a year, the University of Split organises the Day of Teaching Bases. During this manifestation, students are introduced to numerous associates and partners of the University. Visitors have the opportunity to get to know the teaching bases – institutions, institutes, clinics and polyclinics, companies that will offer students professional internships. This primarily refers to the practical part of teaching, where mentors from teaching bases transfer their knowledge, experience and skills to University students and, thus, help them to connect theoretical knowledge with practice. By finding the appropriate internship and establishing contact with employers, students are offered other possibilities because professional internships in the teaching base can provide the opportunity for future employment. At the opening ceremony of the Day of Teaching Bases, among others, awards are handed out to the best teaching bases and to those students who have done a good job during professional practice.

With reference to the study programme, teaching bases are of particular importance to the University Department of Health Studies. The UDHS is a public higher education institution within the University of Split that organises and delivers study programmes in the field of biomedical sciences. The study programmes are designed in such a way not only to provide students with knowledge and understanding, but specifically with a full range of clinical skills and competences.

According to the requirements of the Bologna Process and in accordance with the European Directives 2005/36/EC and 2013/55/EU on professional qualifications in regulated professions, along with the European Qualifications Framework (EQF) and the Croatian Qualifications Framework (CROQF), qualification levels and learning outcomes have been defined. Qualifications are defined as a formal expression of expert and professional abilities, while definition of learning outcomes and quality assurance are a guarantee for the recognition of health professions within the European Higher Education Area and the European Research Area.

Clinical skills are developed throughout the years of study, whereby student portfolios are a guarantee that all the skills have been acquired. The list of records of professional practice must be signed by mentors, making them, thus, co-responsible for students' proper ap-

je i mentor, što ga u konačnici čini suodgovornim za primjenu kliničkih vještina studenta. Provedba stručne prakse bilježi se na listi za evidenciju stručne prakse (tzv. evidencijski list). Prije obavljanja stručne prakse održavaju se stručni sastanci između voditelja predmeta, koordinatora stručne prakse i mentora iz nastavne baze, na kojem se upoznaju s nastavnim planom i programom te s ciljevima i ishodima učenja. U provedbi stručne prakse SOZS-a sudjeluje preko 200 mentora iz nastavnih baza. Nakon stručne prakse ponovno se održavaju stručni sastanci u cilju procjene ishoda učenja kliničkih vještina u svrhu unaprjeđenja kvalitete nastave.

Evaluacija nastave i mentora izvan visokog učilišta provodi se na temelju mišljenja studenata o kvaliteti izvedbe predmeta dobivena putem anonimnih anketa, promatranjem i evaluacijom nastave od strane pročelnika katedri, analizom kvalitete nastave od strane nastavnika, redovitim nadzorom Povjerenstva za kontrolu provedbe nastave te Odborom za kvalitetu SOZS-a.

Nastavne baze s kojima SOZS ima ugovor o suradnji i u kojima se odvija klinička nastava su:

- 1) Klinički bolnički centar Split
- 2) Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije
- 3) Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije
- 4) Zavod za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije
- 5) Specijalna bolnica sv. Katarina, Zabok
- 6) Poliklinika dr. Obad, Split
- 7) Poliklinika Medikol
- 8) Ustanova za zdravstvenu njegu u kući "Vita"
- 9) Centar za rehabilitaciju "Mir"
- 10) Poliklinika za rehabilitaciju osoba sa smetnjama u razvoju
- 11) HNK Hajduk
- 12) Centar za odgoj i obrazovanje "Juraj Bonačić" (uključujući i Centar za autizam)
- 13) Centar za odgoj i obrazovanje "Slava Raškaj"
- 14) Dječji dom Maestral
- 15) X dent Split
- 16) Dom za stare i nemoćne Split (objekt Vukovarska)
- 17) Ustanova za zdravstvenu njegu u kući "Florence"

Nastavne baze s kojima SOZS ima ugovor i u kojima se, prema potrebama SOZS-a, organizira klinička praksa su:

1. Poliklinika dr. Kalajžić
2. Dom za starije i nemoćne osobe Lovret

plication of skills. The implementation of professional practice is recorded in the sheet for professional practice records (the so-called record sheet). Prior to the internship, professional meetings are attended by the course teacher, the internship coordinator and the mentor from the teaching base, where they are introduced to the syllabus alongside the objectives and learning outcomes. Over 200 mentors from teaching bases participate in the implementation of the professional practice of the UDHS. After the internship, professional meetings are held again in order to evaluate the learning outcomes related to clinical skills so that the quality of teaching can be further improved.

The evaluation of teaching and mentors outside the University is based on students' opinions on the quality of course delivery obtained through anonymous surveys, observation and evaluation of the teaching process undertaken by the Heads of Academic Departments, teaching quality analysis performed by teachers, regular supervision carried out by the UDHS Teaching Committee and by Quality Improvement Committee.

The UDHS has concluded a Cooperation Agreement with the following teaching bases where the clinical teaching takes place:

- 1) Clinical Hospital Centre Split
- 2) Community Health Centre of the Split-Dalmatia County
- 3) Teaching Institute for Public Health of the Split-Dalmatia County
- 4) Institute of Emergency Medicine, Split-Dalmatia County
- 5) St. Catherine's Specialty Hospital, Zabok
- 6) Polyclinic dr. *Obad*, Split
- 7) Polyclinic *Medikol*
- 8) Institution for Home Health Care "Vita"
- 9) Rehabilitation Centre "Mir"
- 10) Polyclinic for Rehabilitation of Persons With Disabilities
- 11) HNK Hajduk (Football club)
- 12) Education Centre "Juraj Bonačić" (including the Autism Centre)
- 13) Education Centre "Slava Raškaj"
- 14) Children's Home "Maestral"
- 15) X dent, Split
- 16) Home for the Elderly and Infirm Split (facility in Vukovarska)
- 17) Institution for Home Health Care "Florence"

The UDHS made a contract with the following teaching bases where the clinical teaching, if necessary, takes place:

- 1) Polyclinic dr. Kalajžić
- 2) Home for the Elderly and Infirm Lovret

3. Zubni rendgen dr. Lauc
4. Rhea d. o. o.
5. Poliklinika Korak
6. Dom za stare i nemoćne osobe „Afrodita“
7. Poliklinika Gynenova
8. Privatna zdravstvena njega bolesnika „Luciana Matković“

Veliki broj nastavnih baza i izrazito dobra suradnja s njima omogućuje formiranje interdisciplinarnih istraživačkih grupa i korištenje zajedničkih resursa.

Glavne nastavne baze SOZS-a, s obzirom na broj sati održane nastave, su: Klinički bolnički centar Split, Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije, Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije i Zavod za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije

Klinički bolnički centar Split (KBC Split) najmlađi je klinički bolnički centar u Hrvatskoj, najveći bolnički centar u Dalmaciji te drugi po veličini bolnički centar u Hrvatskoj, koji zapošljava oko 3.800 djelatnika (od čega 1.600 medicinskih sestra i tehničara). KBC Split središnja je zdravstvena ustanova Županije splitsko-dalmatinske i cijelog područja Južne Hrvatske, a nalazi se na trima lokacijama u Splitu: Firulema, Križinama te u centru grada (Splitske toplice). Ovoj ustanovi, kao regionalnoj bolnici, gravitira oko 800.000 državljana Republike Hrvatske te oko 300.000 stanovnika susjedne Bosne i Hercegovine, kao i oko 500.000 turista tijekom turističke sezone.

KBC Split obavlja specijalističku-konzilijsku zdravstvenu zaštitu i bolničku djelatnost, zdravstveno istraživačku djelatnost iz područja medicinskih znanosti te organizira i pruža usluge za izvođenje nastave Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija i srednjim školama zdravstvenog usmjerjenja. KBC Split ima 1.500 akutnih i 30 kroničnih ugovorenih postelja, 24 operacijske dvorane, a u sklopu KBC-a djeluje 5 kliničkih zavoda, 13 klinika te 8 odjela. U KBC-u Split godišnje se hospitalizira preko 50.000 pacijenata koji ostvaruju više od 450.000 dana bolničkog liječenja. U polikliničko-konzilijskoj zaštiti godišnje se primi preko 600.000 bolesnika kojima se pruži više od 2.500.000 usluga. Studentima SOZS-a je u KBC-u Split omogućeno školovanje uz najsvremeniju medicinsku opremu, medicinska znanja, zahvate, postupke i skrb za bolesnika. Prihvaćen je i zajednički Protokol o ustroju i radu Simulatorija SOZS-a u prostorijama KBC-a, što i dodatno poboljšava izvedbu i rezultate programa kliničkih vježbi.

- 3) Dental X-ray dr. Lauc
  - 4) Rhea, Ltd
  - 5) Polyclinic Korak
  - 6) Home for the Elderly and Infirm "Afrodita"
  - 7) Polyclinic Gynenova
  - 8) Private Health Care of Patients "Luciana Matković"
- A large number of teaching bases and extremely good cooperation enable the establishment of interdisciplinary research groups and the use of common resources.

The main teaching bases of the UDHS, given the number of teaching hours delivered, are the Clinical Hospital Centre Split, Health Centre of Split-Dalmatia County, the Institute of Public Health of Split-Dalmatia County and the Institute of Emergency Medicine of Split-Dalmatia County.

Clinical Hospital Centre Split (KBC Split) is the youngest Clinical Hospital Centre in Croatia , the largest hospital centre in Dalmatia and the second largest hospital centre in Croatia, employing about 3,800 staff members (out of which 1,600 are nurses and technicians). The Clinical Hospital Centre Split is a central health institution of the Split-Dalmatia County and the entire area of Southern Croatia, and is located on three sites in Split : Firule, Križine and in the city centre (known as Splitske toplice). This institution, as a regional hospital, receives about 800,000 citizens of the Republic of Croatia and about 300,000 inhabitants of the neighbouring Bosnia and Herzegovina as well as about 500,000 tourists during the tourist season.

The Clinical Hospital Centre Split provides specialist-consultative health care and hospital treatment, health research activities in the field of medical sciences and organises and provides teaching activities for the School of Medicine, University of Split and the University Department of Health Studies as well as for medical high schools. The Clinical Hospital Centre Split has 1500 acute beds and 30 chronic beds under contract, 24 operating rooms, 5 clinical institutes, 13 clinics and 8 departments. Over 50,000 patients who receive more than 450,000 days of hospital treatment are hospitalized annually at the Clinical Hospital Centre Split. Over 600,000 patients are admitted to outpatient clinics every year with more than 2,500.000 services provided. In the Clinical Hospital Centre Split, the most up to date medical equipment, medical knowledge, procedures, techniques, patient care models are used in education of the UDHS students. A joint Protocol on establishment and activities of the UDHS Simulation Laboratory in the premises of the Clinical Hospital Centre Split was also approved, which

Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije je zdravstvena ustanova čiji je osnivač Županija splitsko-dalmatinska, a pruža zdravstvene usluge na području čitave županije (ukupno 14.045 km², a od toga 4.572 km² kopna, 16 gradova i 39 općina). Županijski Dom zdravlja je nastao 2003. godine udruživanjem 13 domova zdravlja (Brač, Hvar, Imotski, Kaštela, Makarska, Omiš, Sinj, Solin, Split, Trogir, Vis, Vrgorac i Brodosplit).

Pružanje zdravstvene zaštite je organizirano kroz odjele unutar Doma zdravlja: opća medicina, dentalna medicina, radiologija i specijalističko-konzilijska zdravstvena zaštita. Osim ovih djelatnosti, Dom zdravlja pruža i određene usluge koje spadaju u djelatnost sekundarne zdravstvene zaštite: RTG dijagnostiku, internu medicinu, oftalmologiju, psihijatriju, fizikalnu medicinu i rehabilitaciju. Dom zdravlja također ima i tri djelatnosti koje su inače sastavni dio bolničke zdravstvene zaštite: hemodializu (peto po veličini dijaliza u RH), stacionare (44 kreveta ugovorena s HZZO-om) i rodilišta (trenutno radi jedino rodilište u Sinju).

Značajan dio djelatnosti Doma zdravlja predstavlja patronažna služba i palijativna skrb, koje su od osobitog značaja za provođenje praktične nastave studenata OZS-a. Patronažna djelatnost Doma zdravlja Splitsko-dalmatinske županije provodi primarnu, sekundarnu i tercijarnu prevenciju na razini primarne zdravstvene zaštite. Ova djelatnost također organizira tečajeve, radionice i edukacije. Patronažna služba je jedna od bitnih karika zdravstvene zaštite pučanstva. Završeni studenti SOZS-a, prvo-stupnici i magistri, samostalno rade u patronažnoj službi opravdavajući u punom smislu stav o sestrinstvu kao posebnoj medicinskoj profesiji.

U skladu s Nacionalnim programom razvoja palijativne skrbi u Republici Hrvatskoj 2017. – 2020., koordinator za palijativnu skrb/Centar za koordinaciju palijativne skrbi, navodi se kao minimalni standard razvoja palijativne skrbi u svakoj županiji. Palijativna skrb afirmira život, a smrt smatra sačuvanim dijelom života koji dolazi na njegovu kraju; ona smrt ne ubrzava niti ju odgađa. Njome se nastoji očuvati najbolja moguća kvaliteta života sve do smrti. Primarni je cilj palijativne medicine olakšavanje boli i duševne patnje bolesnih građana. Liječenje se provodi uglavnom simptomatsko, u skladu s društvenim vrijednostima, vjeri i interesima bolesnika i obitelji. Duhovna potpora, olakšanje boli i duševnih patnji je uspjeh palijativne medicine.

further enhances the performance and results obtained in the clinical training programme. The *Community Health Centre of the Split-Dalmatia County* is a health institution founded by the Split-Dalmatia County providing health services throughout the county (a total of 14,045 km², of which 4,572 km² mainland, 16 cities and 39 municipalities). This Community Health Centre was established in 2003 by merging 13 Health Centres (Brač, Hvar, Imotski, Kaštela, Makarska, Omiš, Sinj, Solin, Split, Trogir, Vis, Vrgorac and Brodosplit).

The provision of health care is organised through the Departments within the Health Centre: general medicine, dental medicine, radiology, and specialist-consultative health care. In addition to these activities, the Health Centre also provides certain services that fit into the category of secondary health care: X-ray diagnostics, internal medicine, ophthalmology, psychiatry, physical medicine and rehabilitation. The Health Centre performs also three activities that are otherwise an integral part of hospital health care: haemodialysis (the fifth largest dialysis in the Republic of Croatia), hospitals (44 beds contracted with Croatian Health Insurance Fund) and maternity hospitals (currently, the only maternity hospital is in Sinj).

A significant part of the activities of the Health Centre is Home Health Care with visiting nurses and Palliative Care that are of major importance for the UDHS students in terms of the implementation of practical training. The Home Health Care with visiting nurses provided by the Health Centre of the Split-Dalmatia County carries out primary, secondary and tertiary prevention at the level of primary health care and organises courses, workshops and different educational programmes. The Home Health Care Service plays a crucial role in the health care of the general population. The UDHS graduates (bachelors and masters) work independently in the Home Health Care Service, fully justifying the position of nursing as a special medical profession.

In accordance with the National Palliative Care Development Programme in the Republic of Croatia 2017-2020, the Palliative Care Coordinator / Centre for Palliative Care Coordination is determined as the minimum standard for the development of palliative care in each county. Palliative care affirms life and considers death as an integral part of life that approaches its end; it does not hasten or delay death. It seeks to preserve the best possible quality of life until death. The primary goal of palliative medicine is to alleviate the pain and mental suffering of sick citizens. Treatment is carried out mainly symptomatically, in accordance with the social values,

Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije je osnovan 1. prosinca 1929. godine pod nazivom Higijenski zavod Split. Iako je davne 1961. Higijenski zavod preimenovan u Zavod za zaštitu zdravlja Split, do danas je u narodu, u svakodnevnom govoru, zadržan stari naziv, pa se kaže: „Idem u Higijenski zbog.....“. Ustroj sadašnjeg Nastavnog zavoda čini osam službi s tristotinjak djelatnika: Služba za epidemiologiju zaraznih bolesti, Služba za epidemiologiju i prevenciju nezaraznih bolesti, Služba za kliničku mikrobiologiju, Služba za zdravstvenu ekologiju, Služba za školsku i adolescentnu medicinu, Služba za mentalno zdravlje, Služba za javno zdravstvo i promicanje zdravlja i Služba za zajedničke poslove. Djelatnost Nastavnog zavoda za javno zdravstvo razgranata je diljem Splitsko-dalmatinske županije i osigurava raznovrsnu kvalitetu usluga, ne samo u gradu Splitu, već i u drugim većim središtima županije: Imotskom, Kaštelima, Makarskoj, Omišu, Sinju, Solinu, Trogiru i Vrgorcu te na otocima Braču, Hvaru i Visu. Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije uspješno se održao i u kontinuitetu razvijao sukladno s promjenama na području javnozdravstvene medicine te se nalazi u samom vrhu nositelja javnozdravstvene misli i prakse u Republici Hrvatskoj, s ciljem očuvanja i unaprjeđenja zdravlja stanovnika naše Županije, a i šire. Djelatnici Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije u znanstveno-nastavnim zvanjima aktivno sudjeluju u održavanju predavanja i seminara te, uz provođenje kliničkih vježbi, studenti SOZS-a u ovoj nastavnoj bazi u potpunosti obavljaju neke od obveza predmeta predviđenih programom studiranja.

Zavod za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije ustrojen je sa svrhom neprekidnog žurnog medicinskog zbrinjavanja osoba kojima je zbog bolesti, stradanja ili ozljede neposredno ugrožen život, pojedini organ ili dio tijela, a s ciljem maksimalnog skraćenja vremena od nastanka žurnog stanja do početka postupka završnog liječenja. Žurne medicinske mjere provode se na mjestu događaja, tijekom prijevoza u različitim prijevoznim sredstvima Zavoda za hitnu medicinu te u salama za reanimaciju, ambulantama odnosno u drugim odgovarajućim prostorima zdravstvene ustanove.

Zavod za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije provodi mjere hitne medicine na području Splitsko-dalmatinske županije, osigurava suradnju u pružanju hitne medicine sa susjednim jedinicama

religion and interests of patients and their families. Spiritual support, relief of pain and mental suffering is the success of palliative medicine.

The Teaching Institute of Public Health of the Split-Dalmatia County was founded on 1 December 1929 under the name of Hygiene Institute Split. Although back in 1961, the Hygiene Institute was renamed the Institute for Health Protection in Split, the old name has been used in everyday speech up to present day. The organisational structure of the current Teaching Institute contains eight Departments with about three hundred employees: the Department of Infectious Disease Epidemiology, the Department of Epidemiology and Prevention of Noncommunicable Diseases, the Department of Clinical Microbiology, the Department of Health Ecology, the Department of School and Adolescent Medicine, the Department of Mental Health and Health Promotion and the Common Affairs Service. The activities of the Teaching Institute of Public Health are diversified throughout the Split-Dalmatia County providing a diverse high quality services, not only in the city of Split, but also in other major centres of the county: Imotski, Kaštela, Makarska, Omiš, Sinj, Solin, Trogir and Vrgorac as well as on the islands of Brač, Hvar and Vis. The Teaching Institute of Public Health of Split-Dalmatia County has been successfully developing in accordance with all the changes in the field of public health medicine and is among the best health care institutions in the Republic of Croatia that maintains and promotes general health in our County and beyond. The employees of the Teaching Institute of Public Health, Split-Dalmatia County, appointed to scientific-teaching grades, actively participate in delivering lectures and seminars as well as clinical exercises, so that in this teaching base, the UDHS students can successfully complete some of the courses contained in their study programme.

The Institute of Emergency Medicine of the Split-Dalmatia County was established to provide continuous emergency medical care for people whose lives, individual organs or parts of the body are at serious risk due to the illness, suffering or injury and with the aim to shorten the time from the onset of the emergency to the beginning of the final treatment. Emergency medical measures are taken on site, during transport in various means of transport owned by the Institute of Emergency Medicine and in resuscitation rooms, dispensaries and other appropriate premises of the health institution.

The Institute of Emergency Medicine of the Split-Dalmatia County implements emergency medicine measures in the area of Split-Dalmatia County, ensures co-

ma područne (regionalne) samouprave, organizira i osigurava popunjavanje mreže timova na području Splitsko-dalmatinske županije, osigurava provedbu utvrđenih standarda opreme, vozila te vizualnog identiteta vozila i zdravstvenih radnika, provodi standarde hitne medicine za hitni medicinski prijevoz cestom, a standarde za hitni medicinski prijevoz zrakom i vodom provodi u suradnji s Hrvatskim zavodom za hitnu medicinu.

Zavod za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije sudjeluje u planiranju i provedbi obrazovanja zdravstvenih radnika, provodi stručna i znanstvena istraživanja iz područja hitne medicine u suradnji s Hrvatskim zavodom za hitnu medicinu. Također planira, organizira i sudjeluje u obrazovanju stanovništva iz područja hitne medicine na svom području. Obavlja i druge poslove iz područja hitne medicine za potrebe Splitsko-dalmatinske županije te djelatnost sanitetskog prijevoza na području Splitsko-dalmatinske županije. Zavod ima sjedište u Splitu, u neposrednoj blizini Kliničkog bolničkog centra Split- lokacija Firule, te još 19 ispostava u gradovima Splitsko-dalmatinske županije i službu za hitni zračni medicinski prijevoz. Studenti SOZS-a u ovoj nastavnoj bazi tijekom kliničkih vježbi savladavaju vještinu u postupanju u hitnim stanjima i reanimaciji, što je posebno važan segment kojem se tijekom studiranja na SOZS-u pridaje posebna pozornost. Seminarska dvorana Zavoda za hitnu medicinu opremljena je defibrilatorima te je u naravi praktikum kliničkih vještina za studente SOZS-a.

Literatura:

1. Sveučilište u Splitu (Internet). Split: Ustanova; c2021 (Pristupljeno 10. siječnja 2021.) Dan nastavnih baza Sveučilišta u Splitu. Dostupno na: <https://www.unist.hr/novosti/najave-i-doga%C4%91anja/dan-nastavnih-baza-sveucilista-u-splitu-2>
2. Klinički bolnički centar Split (Internet). Split: Ustanova; c2021 (Pristupljeno 10. siječnja 2021.). O ustanovi. Dostupno na: https://www.kbsplit.hr/O_ustanovi
3. Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije (Internet). Split: Ustanova; c2021 (Pristupljeno 12. siječnja 2021.). Naslovница. Dostupno na: <https://dz-sdz.hr/>
4. Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije (Internet). Split; Zavod; c2021 (Pristupljeno 12. siječnja 2021.). Povijest. Dostu-

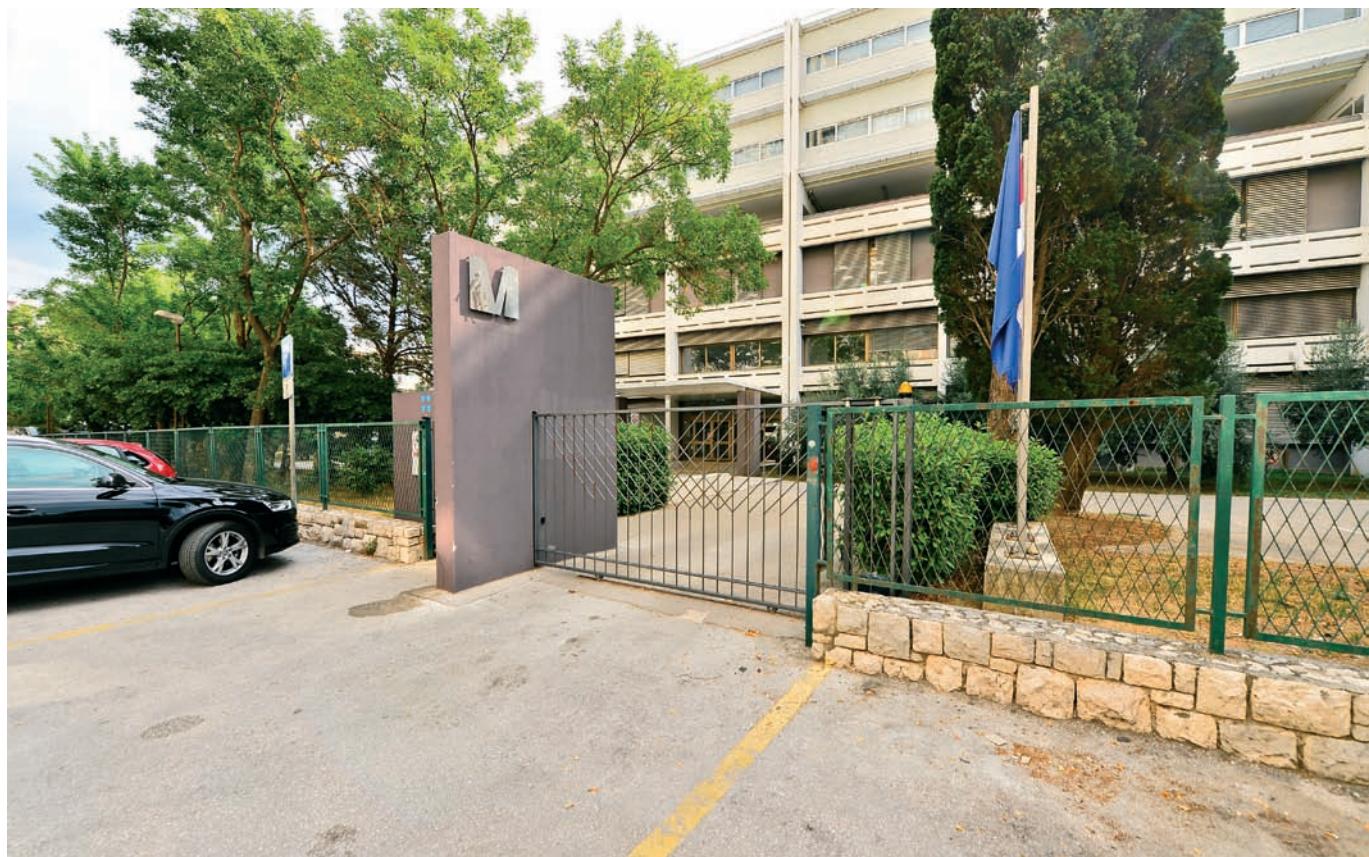
operation with neighbouring regional self-government units in providing emergency medicine, organises and establishes a network of teams in the Split-Dalmatia County, ensures the implementation of established standards of equipment and vehicles as well as visual identity of vehicles and health workers, implements the standards of emergency medicine for emergency medical transport by road alongside the standards for emergency medical transport by air and water, in cooperation with the Croatian Institute of Emergency Medicine.

The Institute of Emergency Medicine of the Split-Dalmatia County participates in the planning and implementation of education activities intended for health workers, conducts professional and scientific research in the field of emergency medicine, in cooperation with the Croatian Institute of Emergency Medicine. It also plans, organises and participates in the education of the general population in the field of emergency medicine in this area. In addition, this institution also performs other tasks in the field of emergency medicine for the needs of the Split-Dalmatia County and provides medical transport in the area of the Split-Dalmatia County. The Institute has its headquarters in Split in the immediate vicinity of the Clinical Hospital Centre Split – location Firule along with additional 19 branches in the cities of the Split-Dalmatia County and the emergency air medical transport service. In this teaching base, during clinical exercises, the UDHS students develop skills necessary for dealing with emergencies and resuscitation, which is a particularly important segment to which special attention is devoted during their studies at the UDHS. The seminar hall at the Institute of Emergency Medicine is equipped with defibrillators and is, basically, a clinical skills practicum for the UDHS students.

References

1. University of Split (Internet). Split: Institution; c2021 (Accessed January 10, 2021) Dan nastavnih baza Sveučilišta u Splitu. Available at: <https://www.unist.hr/novosti/najave-i-doga%C4%91anja/dan-nastavnih-baza-sveucilista-u-splitu-2>
2. Klinički bolnički centar Split (Internet). Split: Institution; c2021 (Accessed January 10, 2021). About the institution. Available at: https://www.kbsplit.hr/O_ustanovi
3. Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije (Internet). Split: Ustanova; c2021 (Accessed January 12, 2021). Home Page. Available at: <https://dz-sdz.hr/>
4. Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmat-

- pno na: <https://www.nzjz-split.hr/index.php/zavod/povijest>
5. Ministarstvo zdravlja. Mreža Hitne medicine. Zagreb. Narodne novine 2016; 49:1327. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_05_49_1327.html
  6. Luetić Leo. **Izvješće o poslovanju i radu Zavoda za hitnu medinu Splitsko-dalmatinske županije u 2011. godini.** Zavod za hitnu medicinu Splitsko – dalmatinske županije; Split: 2012. Dostupno na: <https://www.dalmacija.hr/Portals/0/docs/Skupstina/32.%20sjednica%20ZS/10.%20IZVJE%C5%A0%C4%86E%20O%20STA-NJU%20ZZHM.pdf>
- inske županije (Internet). Split; Institute; c2021 (Accessed January 12, 2021). History. Available at: <https://www.nzjz-split.hr/index.php/zavod/povijest>
5. Ministarstvo zdravlja. Mreža Hitne medicine. Zagreb. Narodne novine 2016; 49: 1327. Available at: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_05_49_1327.html
  6. Luetić Leo. Izvješće o poslovanju i radu Zavoda za hitnu medinu Splitsko-dalmatinske županije u 2011. godini. Zavod za hitnu medicinu Splitsko – dalmatinske županije; Available at: <https://www.dalmacija.hr/Portals/0/docs/Skupstina/32.%20sjednica%20ZS/10.%20IZVJE%C5%A0%C4%86E%20O%20STA-NJU%20ZZHM.pdf>

Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, partnerska ustanova SOZS-a. / School of Medicine, University of Split, the partner institution

Klinički bolnički centar Split, glavna nastavna baza SOZS-a. / Clinical Hospital Centre Split, the main UDHS teaching base

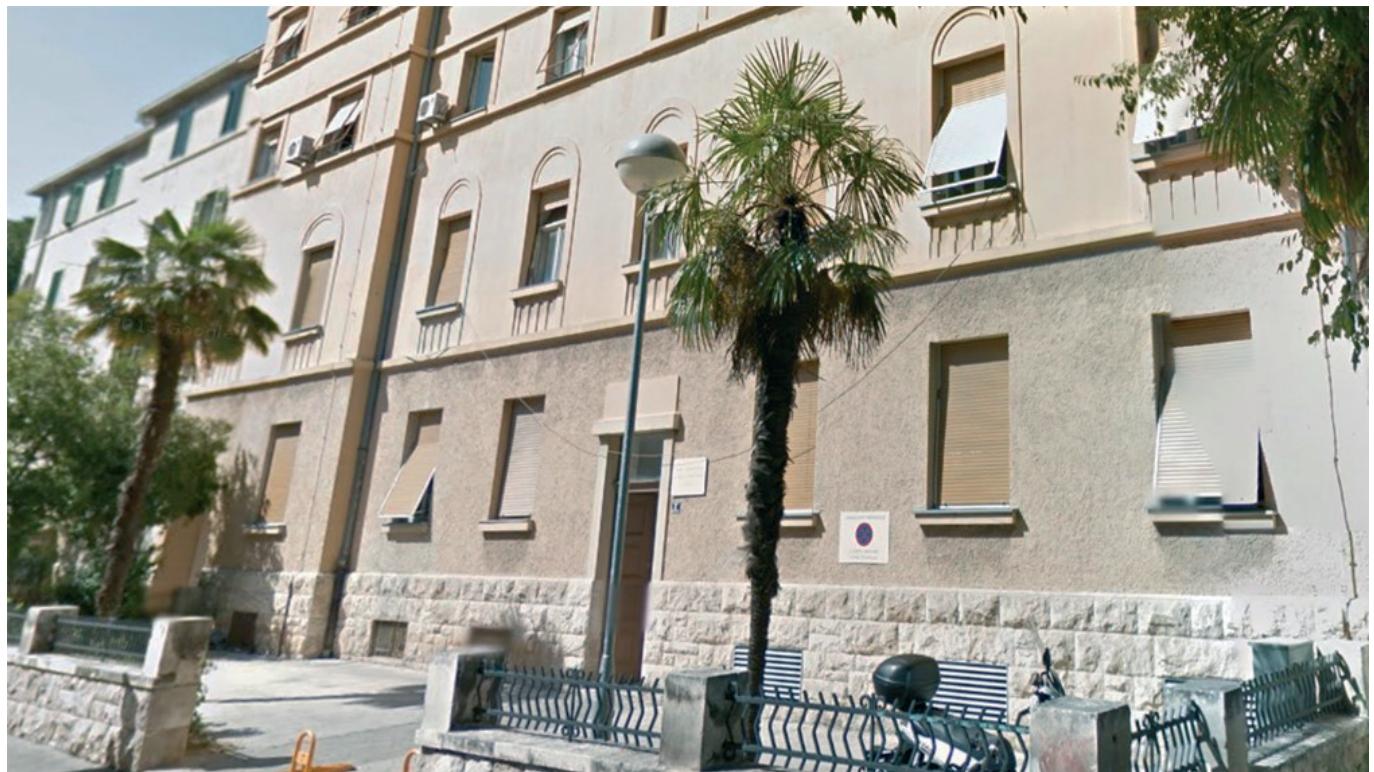

Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije. / Teaching Institute of Public Health of the Split-Dalmatia County

Zavod za hitnu medicinu Županije splitsko – dalmatinske. / Institute of Emergency Medicine of Split-Dalmatia County

Dom zdravlja Županije splitsko – dalmatinske. / Health Centre of Split-Dalmatia County

Poliklinika Medikol, nastavna baza SOZS-a za studijski program radiološke tehnologije. / Medikol Polyclinic, the teaching base for the students of Radiologic Technology

ZNANOST I MEĐUNARODNA SURADNJA

SCIENCE AND INTERNATIONAL COOPERATION

Irena Drmić Hoffman, Ante Obad, Davorka Sutlović, Stipan Janković

Polazne osnove

Sveučilišni odjel za zdravstvene studije (SOZS) je među najmlađim sastavnicama Sveučilišta u Splitu, što mu je dalo priliku definiranja suvremenog strateškog određenja znanstvenih istraživanja. To uključuje interdisciplinarnost, orijentiranost prema znanstvenim projektima i relevantnost spram društvenih potreba. Transformacija Stručnih studija u Sveučilišni odjel za zdravstvene studije postavila je pred odjel nove, zahtjevnije zadaće i znatno više standarde u razvoju znanstveno-istraživačkog rada i internacionalizaciji znanosti.

Takva strateška usmjerenost temelji se na iskušnim nastavnicima, njihovom djelovanju u međunarodnom okruženju, na osnovama domaćih i međunarodnih stručnih i znanstveno-istraživačkih projekata.

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu osnovan je Odlukom Senata Sveučilišta u Splitu na 54. sjednici Senata održanoj 16. veljače 2011. godine. Od početnih samo pet zaposlenika, Sveučilišni se odjel razvio u prepoznatljivu ustanovu za visoko obrazovanje studenata reguliranih zdravstvenih profesija. Tako je danas na SOZS-u, u punom ili nepunom radnom vremenu, stalno zaposleno 45 djelatnika, od čega 33 djelatnika u znanstveno-nastavnom, nastavnom i suradničkom zvanju. Znanstveni potencijal čine zaposleni u znanstveno-nastavnom zvanju, njih 20,5 u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE), nastavnom i suradničkom zvanju, od čega je 15 zaposlenih na

Introduction

The University Department of Health Studies (the UDHS) is among the most recently established constituents of the University of Split, which provided the opportunity for the University Department to define a modern strategic framework of scientific research including interdisciplinarity, orientation towards scientific projects and relevance to the needs of the society. The transition from Professional Studies to the University Department of Health Studies set new, more demanding tasks and significantly higher standards in the development of scientific research and the internationalization of science at the UDHS.

Such a strategic orientation is based on experienced teachers and their activities in the international environment as well as on domestic and international professional and scientific research projects.

The University Department of Health Studies of the University of Split was established by the Decision of the Senate of the University of Split at the 54th session of the Senate held on 16 February 2011. Since its beginnings with only five employees, the University Department has developed into a recognizable higher education institution providing education for students of regulated health professions. Today, there are, in total, 45 employees working full-time or part-time at the UDHS, out of which 33 teachers appointed to scientific-teaching, teaching and associate grades. The scientific potential consists of employees in the scientific-teaching grades, 20,5 of them employed full-time (FTE), in teaching and associate grades, of which 15 are full-time em-

puno radno vrijeme, dok ih je 17 u kumulativnom radnom odnosu. Od navedena 32 djelatnika, 22 su doktori znanosti, jedan magistar znanosti, a osam djelatnika je u postupku stjecanja stupnja doktora znanosti.

Znanstvena aktivnost se, osim na samom SOZS-u, obavlja i u partnerskoj instituciji, Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, te glavnim nastavnim bazama (KBC Split, Nastavni zavod za javno zdravstvo, Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije, Zavod za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije). Znanstveno-istraživački rad većinom se obavlja u laboratorijima Medicinskog fakulteta u Splitu, a znanstvenu suradnju odjel ostvaruje i s drugim visokoškolskim institucijama Sveučilišta u Splitu (Pravni fakultet, Umjetnička akademija, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje), kao i partnerskim sveučilišnim ustanovama u Hrvatskoj (Medicinski fakultet u Rijeci i u Osijeku te Ždravstveno veleučilište u Zagrebu).

Znanstvenu suradnju odjel ostvaruje i s Faculty of Nursing, Sør-Trøndelag University College (HIST) iz Norveške, s kojim ima potpisani ugovor o suradnji na znanstveno-istraživačkim projektima i razmjeni studenata, nastavnika i administracije (ERASMUS program), kao i Karolinska Instituteom iz Švedske.

Stručno vijeće SOZS-a, na svojoj redovitoj 20. sjednici u akademskoj godini 2018./2019. održanoj 19. rujna 2019., oformilo je Vijeće za znanost, a na istoj sjednici usvojen je i Pravilnik o radu Vijeća za znanost. Zadaća vijeća je unaprjeđenje znanstvene djelatnosti i znanstveno-istraživačkog rada zaposlenika SOZS-a, praćenje i analiza znanstvene produktivnosti u svrhu razvoja i jačanja znanstvene djelatnosti, sukladno ciljevima navedenima u strategiji razvoja znanosti SOZS-a. U proteklom razdoblju Vijeće za znanost, u suradnji s pravnim stručnjacima, izradilo je nekoliko pravilnika i obrazaca o poticanju znanstvene aktivnosti, nagrađivanja znanstvene izvrksnosti te prijavljivanju i evaluaciji znanstveno-istraživačkih i institucijskih projekata. Predložena je i razrađena strategija razvoja znanosti za razdoblje 2020.-2027., koja je integralni dio Strategije razvoja SOZS-a. Početkom studenog 2020. godine uspostavljen je i Ured za znanost, nastavu i međunarodnu suradnju.

ployees, while 17 are in cumulative employment. Out of 32 employees, 22 hold a PhD degree, 1 has a master's degree, and 8 employees are in the process of obtaining a PhD degree.

In addition to the UDHS, scientific activity is also carried out in the partner institution (School of Medicine, University of Split), and in the main teaching bases (Clinical Hospital Centre Split, Community Health Centre of the Split-Dalmatia County, Teaching Institute of Public Health of the Split-Dalmatia County, Institute of Emergency Medicine of the Split-Dalmatia County). Scientific research is mostly performed in the laboratories of the School of Medicine in Split. Moreover, the UDHS also cooperates with other higher education institutions from the University of Split (Faculty of Law, Arts Academy, Faculty of Electrical Engineering, Mechanical Engineering and Naval Architecture) as well as with partner universities in Croatia (Faculty of Medicine in Rijeka, Faculty of Medicine in Osijek and the Polytechnic of Applied Health Studies in Zagreb).

The scientific cooperation is also established with the Faculty of Nursing, Sør-Trøndelag University College (HIST), from Norway. With this institution and with Karolinska Institute from Sweden, the UDHS has signed an Agreement on Cooperation in scientific research projects and exchange of students, teachers and administration (ERASMUS programme).

The UDHS Expert Council, at its regular 20th session in the academic year 2018/19 held on 19 September 2019, established the Science Council, and at the same session the Ordinance on the Work of the Science Council was adopted. The task of the Council is to improve the scientific research activities performed by the UDHS employees, to monitor and analyse scientific productivity aimed at developing and strengthening scientific capacity, in accordance with the goals set in the UDHS Science Development Strategy. In the past period, the Science Council, in cooperation with legal experts, has developed several Ordinances and Forms related to encouraging scientific activity, rewarding scientific excellence and applying for and evaluating scientific research and institutional projects. The Science Development Strategy for the period 2020-2027, which is an integral part of the UDHS Development Strategy, has been proposed and elaborated. At the beginning of November 2020, the Office for Science, Teaching and International Cooperation was established.

Znanstveno-istraživački projekti

U posljednjih deset godina, znanstvenici i nastavnici SOZS-a, u različitim oblicima zaposlenosti (stalno zaposleni, zaposleni u nepunom radnom vremenu, nastavnici s Medicinskog fakulteta u Splitu te vanjski suradnici), sudjelovali su ili trenutno sudjejuju kao voditelji ili suradnici na znanstveno-istraživačkim i edukacijsko-institucijskim projektima, koji se, osim na samom odjelu, provode i u partnerskim institucijama i nastavnim bazama SOZS-a.

a) Međunarodni projekti

1. Competitive Croatian Higher Education for better Employment, IPA Human Resources Development, partner i voditelj nekoliko radnih paketa.
2. Platform for European Preparedness Against (Re-) emerging Epidemics – PREPARE, (FP7; 602525), partner
3. Biobanking and biomolecular resources research infrastructure – Large prospective cohort, (FP7 313010), partner
4. Quantitative trait loci in health and disease, funded by the Medical Research Council UK, voditelj, partner
5. Developmental neurotoxicity assessment of mixtures in children, funded by the European Commission (FP7 282957), partner
6. Understanding patterns of genome-wide heterozygosity in a sample of the Croatian isolated populations (access FP7 262055), glavni istraživač
7. Genome-wide association study of pressure pain threshold – a step forward to uncovering genes underlying pain sensation, EGG 2012 grant, glavni istraživač
8. "Regulacija p53 ribosomalnim proteinima u fiziološkim i patološkim stanjima (karcinom debelog crijeva)". Financiran od UKF (Unity through knowledge fund), Program Crossing Border, (2009.-2011.), partner
9. "Odkrivanje inovativnih učinkovin za regulaciju hemostaze z venomiko kače Viperas a. ammodytes – Dyscovering innovativy drugs for regulation of haemostasis by venomics of the Vipera a. ammodytes snake", kojeg podupire The Slovenian Research Agency – Government of the Republic of Slovenia (šifra: J3/4100, voditelj)

Scientific research projects

In the last ten years, the UDHS scientists and teachers (full-time employees, part-time employees, teachers from the School of Medicine in Split and external associates) have participated, as leaders or associates, in scientific research and educational-institutional projects carried out not only at the UDHS, but also in its partner institutions and teaching bases.

a) International projects

1. Competitive Croatian Higher Education for better Employment, IPA Human Resources Development, partner and leader of several work packages.
2. Platform for European Preparedness Against (Re-) emerging Epidemics – PREPARE, (FP7; 602525), partner
3. Biobanking and biomolecular resources research infrastructure – Large prospective cohort, (FP7 313010), partner
4. Quantitative trait loci in health and disease, funded by the Medical Research Council UK, leader, partner
5. Developmental neurotoxicity assessment of mixtures in children, funded by the European Commission (FP7 282957), partner
6. Understanding patterns of genome-wide heterozygosity in a sample of the Croatian isolated populations (access FP7 262055), principal investigator
7. Genome-wide association study of pressure pain threshold – a step forward to uncovering genes underlying pain sensation, EGG 2012 grant, principal investigator
8. "Regulacija p53 ribosomalnim proteinima u fiziološkim i patološkim stanjima (karcinom debelog crijeva)". Funded by UKF (Unity through knowledge fund), Crossing Border Program, (2009).-2011.), partner
9. "Odkrivanje inovativnih učinkovin za regulaciju hemostaze z venomiko kače Viperas a. ammodytes – Dyscovering innovativy drugs for regulation of haemostasis by venomics of the Vipera a. ammodytes snake", supported by The Slovenian Research Agency – Government of the Republic of Slovenia (code: J3 / 4100, leader)

b) Popis znanstvenih i razvojnih projekata u posljednjih 10 godina

1. Prof. dr. sc. Stipan Janković, voditelj projekata:
  - „Perfusion CT and early thrombolytic therapy outcome“; financiran od MZOŠ
  - „Global Malpractice Survey“; voditelj David M. Yousem, MD, MBA Director of Neuroradiology Johns Hopkins Department of Radiology, SAD; zajednički projekt s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Splitu, KBC Split i Johns Hopkins
  - Pleitropy, gene networks and gene pathways in isolated human populations: the 10,001 Dalmatians biobank“ HRZZ 8875, glavni istraživač
2. Prof. dr. sc. Vjekoslav Krzelj, suradnik na istraživačkim projektima:
  - “Rotavirusi u ekosustavu Republike Hrvatske: molekularna epidemiologija i zoonotski potencijal”. UIP-2017-05-8580 (Reco), financiran od HRZZ (2018.- 2023.)
  - “Kardiovaskularne bolesti i oralno zdravlje; utjecaj oralnog zdravlja trudnica na kardiovaskularno zdravlje djece”, voditeljica projekta akademkinja Senka Mesihović Dinarević, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, (2017.- 22.)
3. Prof.dr.sc. Ante Obad, suradnik na projektu:
  - „Ronjenje s komprimiranim zrakom i kardiovaskularni sustav“ (216-2160133-0130); voditelj prof. dr. sc. Željko Dujić, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu
4. doc. dr. sc. Frane Mihanović, voditelj projekta:
  - „Procjena dobi ispitanika na temelju snimanja koljena magnetnom rezonancijom korištenjem umjetne inteligencije“; voditelji doc. dr. sc. Frane Mihanović i prof. dr. sc. Sven Gotovac, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje
5. doc. dr. sc. Esma Čečuk-Jeličić, suradnica na projektima:
  - „Histokompatibilnost i transplantacija-CroatiaTransplant“ (SVIBOR- 03-01-109); voditelj akademik Andrija Kaštelan, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
  - „Liječenje akutnih leukemija transplantacijom krvotvornih matičnih stanica“ (MZOS, 0108162); voditelj prof. dr. sc. Boris Labar
  - „Molekularna istraživanja sustava histokompatibilnosti HLA“ (MZOS, 108199);

b) List of scientific and development projects in the last 10 years

1. Prof. Stipan Janković, PhD, project leader:
  - “Perfusion CT and early thrombolytic therapy outcome”; funded by the Ministry of Science, Education and Sports
  - “Global Malpractice Survey”; leader David M. Yousem, MD, MBA Director of Neuroradiology Johns Hopkins Department of Radiology, USA; joint project with the School of Medicine, University of Split, Clinical Hospital Centre Split and Johns Hopkins
  - Pleitropy, gene networks and gene pathways in isolated human populations: the 10,001 Dalmatians biobank “HRZZ 8875, principal investigator
2. Prof. Vjekoslav Krzelj, PhD, associate on research projects:
  - “Rotavirusi u ekosustavu Republike Hrvatske: molekularna epidemiologija i zoonotski potencijal”. UIP-2017-05-8580 (Reco), funded by the Croatian Science Foundation (2018-2023).
  - „Kardiovaskularne bolesti i oralno zdravlje; utjecaj oralnog zdravlja trudnica na kardiovaskularno zdravlje djece”, project manager, academician Senka Mesihović Dinarević, Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina, (2017-22).
3. Prof. Ante Obad, PhD, project associate:
  - „Ronjenje s komprimiranim zrakom i kardiovaskularni sustav“ (216-2160133-0130); leader Prof. Željko Dujić, PhD, School of Medicine, University of Split
4. Assist. Prof. Frane Mihanović, PhD, project leader:
  - „Procjena dobi ispitanika na temelju snimanja koljena magnetnom rezonancijom korištenjem umjetne inteligencije“; project leaders Assist. Prof. Frane Mihanović, PhD and Prof. Sven Gotovac, PhD, Faculty of Electrical Engineering, Mechanical Engineering and Naval Architecture
5. Assist. Prof. Esma Čečuk-Jeličić, PhD, project associate:
  - „Histokompatibilnost i transplantacija-CroatiaTransplant“ (SVIBOR- 03-01-109); project leader, academician Andrija Kaštelan, School of Medicine, University of Zagreb
  - „Liječenje akutnih leukemija transplantacijom krvotvornih matičnih stanica“ (MZOS, 0108162); project leader Prof. Boris Labar, PhD

- voditelj akademik Andrija Kaštelan
- „Imunomolekularna istraživanja sustava histokompatibilnosti HLA“ (MZOS, 0108123); voditelj akademik Andrija Kaštelan
  - „Transplantacija hematopoetskih matičnih stanica“ (MZOS, 108133);
6. „Anisakis Spp: Genomic epidemiology“ (IP-11-2013);
7. doc. dr. sc. Daniela Šupe-Domić, suradnica na projektu:
- „Longitudinalno istraživanje stresa adolescenata“, voditelj prof. dr. sc. Goran Milas, Institut Ivo Pilar, financiran od HRZZ (IP- 2020.-2022.)
  - „Normativni modeli vaskularnih biomarkera za unapređenje stratifikacije kardiovaskularnog rizika u primarnoj i sekundarnoj prevenciji“ (NormPreven) (HRZZ-IP-2018-01-4729), voditelj prof. dr. sc. Ana Jerončić (IP- 2018.-22.)
  - „Modernizacijski stres, mladi i migracije“ (HRZZ-IS-09.01/408), voditeljica dr.sc. Irena Martinović Klarić
8. doc. dr. sc. Tihana Boraska Jelavić, voditeljica ili suvoditeljica projekata:
- „Učestalost pojavnosti makrocitoze u neoadjuvantnom kemoterapijskom liječenju karcinoma dojke i rezultati liječenja neoadjuvantnom terapijom bolesnica s karcinomom dojke u KBC Split- retrospektivna studija u jednoj instituciji“
  - „Uloga konkomitantne kemoradioterapije u bolesnika s karcinomom pluća nemalih stanica- iskustva Klinike za onkologiju i radioterapiju KBC Split“
  - „Primjena neoadjuvantne kemoterapije kod bolesnika sa mišićno invazivnim tumorima mokraćnog mjehura- Retrospektivna studija u jednoj instituciji“, KBC Split, suvoditeljica dr. sc. Žana Saratlija Novaković
9. doc. dr. sc. Maja Marinović Guić, suradnica na projektu:
- „Mehanizmi srčane boli u ishemiji, metaboličkim promjenama i u starosti“ (216-2160528-0067);), financiran od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH, (2007.-2013.)
10. doc. dr. sc. Mihajlo Lojpur, suradnik na projektima:
- „Molekularna istraživanja sustava histokompatibilnosti HLA“ (MZOS, 108199); project leader, academician Andrija Kaštelan
  - „Imunomolekularna istraživanja sustava histokompatibilnosti HLA“ (MZOS, 0108123); project leader, academician Andrija Kaštelan
  - „Transplantacija hematopoetskih matičnih stanica“ (MZOS, 108133);
6. Anisakis Spp: Genomic epidemiology (IP-11-2013);
7. Assist. Prof. Daniela Šupe-Domić, PhD, project associate
- „Longitudinalno istraživanje stresa adolescenata“, project leader, Prof. Goran Milas, PhD, Ivo Pilar Institute, funded by the Croatian Science Foundation (IP-2020-22).
  - „Normativni modeli vaskularnih biomarkera za unapređenje stratifikacije kardiovaskularnog rizika u primarnoj i sekundarnoj prevenciji“ (NormPreven) (HRZZ-IP-2018-01-4729), project leader, Prof. Ana Jerončić, PhD (IP-2018.-22).
  - „Modernizacijski stres, mladi i migracije“ (HRZZ-IS-09.01/408), project leader Irena Martinović Klarić, PhD
8. Assist. Prof. Tihana Boraska Jelavić, PhD, project leader or co-leader:
- „Učestalost pojavnosti makrocitoze u neoadjuvantnom kemoterapijskom liječenju karcinoma dojke i rezultati liječenja neoadjuvantnom terapijom bolesnica s karcinomom dojke u KBC Split- retrospektivna studija u jednoj instituciji“
  - „Uloga konkomitantne kemoradioterapije u bolesnika s karcinomom pluća nemalih stanica- iskustva Klinike za onkologiju i radioterapiju KBC Split“
  - „Primjena neoadjuvantne kemoterapije kod bolesnika sa mišićno invazivnim tumorima mokraćnog mjehura- Retrospektivna studija u jednoj instituciji“ Clinical Hospital Centre Split, co-leader Zana Saratlija Novaković, PhD
9. Assist. Prof. Maja Marinović Guić, PhD project associate:
- „Mehanizmi srčane boli u ishemiji, metaboličkim promjenama i u starosti“ (216-2160528-0067), financed by the Ministry of Science, Education and Sports of the Republic of Croatia, (2007-13)
10. Assist. Prof. Mihajlo Lojpur, PhD, project associate:
- „Ronjenje s komprimiranim zrakom i kardiovaskularni sustav“ (216-2160133-0130); fi-

- „Ronjenje s komprimiranim zrakom i kardiovaskularni sustav“ (216-2160133-0130); financiran od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH, (2007.-13.) – „Cerebrovascular regulation during apnea in elite breath-hold divers“ (IP-09-2014), financiran od MZO,
  - 11. Mr.sc. Dario Radović, suradnik na projektu:
    - „Procjena dobi ispitanika na temelju snimanja koljena magnetnom rezonancijom korištenjem umjetne inteligencije“, voditelji doc. dr. sc. Frane Mihanović i prof. dr. sc. Sven Gotovac, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje
  - 12. Prof. dr.sc. Irena Drmić Hofman, voditeljica projekta:
    - “Profil glikoproteina u normalnim i tumorskim stanicama” (141-0000000-0080), financiran od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH, (2007.-13.).
  - Suradnica na projektima:
    - „Modernizacijski stres, mladi i migracije“ (IS-09.01/408). Suradnica na projektu, nositeljica programskog paketa. Projekt financiran od HRZZ (2013.-2018.)
    - “Regulacija p53 ribosomalnim proteinima u fiziološkim i patološkim stanjima (karcinom debelog crijeva)“. Financiran od UKF – Crossing Border Program, (2009.- 2011.)
  - 13. Prof. dr.sc. Davorka Sutlović, voditeljica ili suvoditeljica projekata:
    - “Metali u kosturima iz starohrvatskih grobova u Kliškoj i Bribirskoj županiji” (216-2160800-0655), financiran od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH, (2007.-2013.).
    - „Intoksikacije novim psihoaktivnim tvarima – protokol postupanja“, financiran od Vlade RH (2017.)
    - „Praćenje intoksikacija novim psihoaktivnim tvarima analizom uzoraka urina“ (2018.), financiran od Vlade RH (2017.)
  - Suradnica na projektima:
    - “I-SEE European project on New Psychoactive Substance» (2015.-2017.), suvoditeljica
    - “Kardiovaskularni učinci vina i njegovih sastojaka” (216-0547), financiran od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH, (2007.-2013.).
  - 14. Ivana Franić, doktorandica, surađuje na projektu:
- nanced by the Ministry of Science, Education and Sports of the Republic of Croatia, (2007-13.) – “Cerebrovascular regulation during apnea in elite breath-hold divers” (IP-09-2014), funded by the Ministry of Science and Education,
11. Dario Radović, MSc, project associate:
- „Procjena dobi ispitanika na temelju snimanja koljena magnetnom rezonancijom korištenjem umjetne inteligencije“, project leaders Assist. Prof. Frane Mihanović, PhD and Prof. Sven Gotovac, PhD, Faculty of Electrical Engineering, Mechanical Engineering and Naval Architecture
12. Prof. Irena Drmić Hofman, PhD, project leader:
- „Profil glikoproteina u normalnim i tumorskim stanicama” (141-0000000-0080), funded by the Ministry of Science, Education and Sports of the Republic of Croatia, (2007-13.).
- Associate on research projects:
- „Modernizacijski stres, mladi i migracije“ (IS-09.01/408), project associate, leader of the software package. Project funded by the Croatian Science Foundation (2013-2018)
  - „Regulacija p53 ribosomalnim proteinima u fiziološkim i patološkim stanjima (karcinom debelog crijeva)“. Funded by the UKF – Crossing Border Program, (2009-2011)
13. Prof. Davorka Sutlović, PhD, project leader or co-leader:
- “Metali u kosturima iz starohrvatskih grobova u Kliškoj i Bribirskoj županiji” (216-2160800-0655), financed by the Ministry of Science, Education and Sports of the Republic of Croatia (2007-13)
  - „Intoksikacije novim psihoaktivnim tvarima – protokol postupanja“, funded by the Government of the Republic of Croatia (2017)
  - „Praćenje intoksikacija novim psihoaktivnim tvarima analizom uzoraka urina“ (2018), funded by the Government of the Republic of Croatia (2017)
- Associate on research projects:
- «I-SEE European project on New Psychoactive Substance» (2015-2017), co-leader
  - „Kardiovaskularni učinci vina i njegovih sastojaka” (216-0547), financed by the Ministry of Science, Education and Sports of the Republic of Croatia, (2007-13)
14. Ivana Franić, PhD student, is collaborating on the project:

- „Kardiovaskularni učinci vina i njegovih sastojaka“, 216-0547), financiran od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH, (2007.-2013.).
15. dr. sc. Ana Ćurković, poslijedoktorandica, surađuje na projektima:
- „Odrednice zdravlja i bolesti u općoj i izoliranim ljudskim populacijama (216-1080315-0302)
  - „Normativni modeli vaskularnih biomarkera za unapređenje stratifikacije kardiovaskularnog rizika u primarnoj i sekundarnoj prevenciji“, voditeljica prof. dr. sc. Ana Jerončić, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu

c) Edukacijski projekti

Institucijski i edukacijski projekti u skladu su sa strategijom razvoja znanosti u razdoblju 2020. - 2027. te ih odjel podupire, kako finansijski, tako i administrativno. Svi takvi projekti na kojima sudjeluju nastavnici odjela ostvaruju se u partnerstvu s relevantnim institucijama razvijenih zemalja. Stručni projekti koji se odnose na razvoj obrazovanja i razvoj tehnologija imaju relativno brzu primjenu i dobro su prihvaćeni i od institucija izvan Hrvatske.

Neki od najvažnijih projekata su:

1. doc. dr. sc. Frane Mihanović, suradnik na projektima:
  - „Konkurentno hrvatsko visoko obrazovanje za bolju zapošljivost. Priznavanje i vrednovanje neformalnog i formalnog učenja“, IPA Komponenta IV, financiran od MZO
  - „Izrada standarda zanimanja/kvalifikacija uz unaprjeđenje zdravstvenih studijskih programa“ HR 3.1.15 – 0051, Projekt SO-ZS-a, financiran od EU i ESF-a
  - „Developing organisational and financial models for including non-formal sector qualifications in National Qualifications Frameworks“ (NQF-IN), 2015-1-PL01-KA202-016784, Nositelj: Sveučilište u Osijeku
2. Sonja Koren, prof.:
  - „Figurativni jezik u zdravstvenoj komunikaciji“; UNIOS ZUP-2018-77, voditelj prof. dr. sc. Mario Brdar
3. Matea Dolić, predavač, suradnica na projektu:
  - „Twining: “Edukacija mentora za medicinske sestre i primalje u zdravstvenom sustavu u Hrvatskoj i provedba obrazov-

- „Kardiovaskularni učinci vina i njegovih sastojaka“ (216-0547) , financed by the Ministry of Science, Education and Sports of the Republic of Croatia, (2007-13)

15. Ana Ćurković, PhD, postdoctoral student, collaborates on projects:
- „Odrednice zdravlja i bolesti u općoj i izoliranim ljudskim populacijama (216-1080315-0302);
  - „Normativni modeli vaskularnih biomarkera za unapređenje stratifikacije kardiovaskularnog rizika u primarnoj i sekundarnoj preventiji“, project leader Prof. Ana Jerončić, PhD, School of Medicine, University of Split.

c) Educational projects

Institutional and educational projects are in line with the Science Development Strategy for the period 2020-2027 and they are supported by the UDHS both financially and administratively. All these projects, in which the UDHS teachers participate, are carried out in partnership with the relevant institutions of developed countries. Professional projects related to the development of education and technology have a relatively rapid implementation and are well accepted by institutions outside Croatia.

Some of the most important projects are:

1. Assist. Prof. Frane Mihanović, PhD, project associate:
  - „Konkurentno hrvatsko visoko obrazovanje za bolju zapošljivost Priznavanje i vrednovanje neformalnog i formalnog učenja“, IPA Component IV, funded by the Ministry of Science and Education
  - „Izrada standarda zanimanja/kvalifikacija uz unaprjeđenje zdravstvenih studijskih programa“ HR 3.1.15 – 0051, UDHSproject, funded by the EU and ESF,
  - “Developing organisational and financial models for including non-formal sector qualifications in the National Qualifications Frameworks“ (NQF-IN), 2015-1-PL01-KA202-016784, Project led by the University of Osijek
2. Sonja Koren, lecturer, project associate
  - „Figurativni jezik u zdravstvenoj komunikaciji“; UNIOS ZUP-2018-77 project leader Prof. Mario Brdar, PhD
3. Matea Dolić, lecturer, project associate
  - „Twining: “Edukacija mentora za medicinske sestre i primalje u zdravstvenom sus-

nog curriculuma usklađenog s Direktivom 2005/36/EC”, voditeljice Bernadette McNally i Ružica Palić Kramarić

4. Rahela Orlandini, predavač, suradnica na projektu:

- „Rani razvoj djece. Unapređenje znanja i vještina o dobrotbi i zaštiti djece – Program cjeloživotnog obrazovanja zdravstvenih djelatnika za podršku obiteljima i dobrobit djece“ (SSFA/2016-2), financiran od Ministarstva zdravstva RH, voditeljica Rahela Orlandini
- „Edukacija mentora za medicinske sestre i primalje u zdravstvenom sustavu u Hrvatskoj i provedba obrazovnog curriculuma usklađenog s Direktivom 2005/36/EC“ (HR14 IB SO 03); voditeljice Bernadette McNally i Ružica Palić Kramarić

5. Prof. dr. sc. Ivica Grković:

- „Hrvatsko stomatološko nazivlje – HR-STON“ u sklopu programa „Izgradnja hrvatskog strukovnog nazivlja“; voditelj doc. dr. sc. Marin Vodanović

d) Institucijski projekti:

- 1) Doc. dr. sc. Jure Aljinović – „Poboljšanje dostupnosti fizikalne terapije nepokretnom ili teško pokretnom gerontološkom pacijentu na Zavodu za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju KBC-a Split“, (trajanje 2020.-2022.)
- 2) Doc. dr. sc. Nada Tomasović Mrčela – „Samoprocijenjena potreba starijih osoba za usluga gerontoloških centara (izvaninstitucijske skrbi) u Splitu“, (trajanje 2020.-2022.)
- 3) Doc.dr.sc. Daniela Šupe Domić – „Prehrambene navike, koncentracije vitamina D i njegov utjecaj na učestalost respiratornih infekcija u populaciji starije životne dobi Splitsko-dalmatinske županije tijekom i nakon pandemija“, (trajanje 2020.-2022.)
- 4) Diana Aranza, mag. med. techn., predavač – “Promicanje zdravstvene pismenosti u djece i mladih”, (trajanje 2020.-2022.)
- 5) Mario Podrug, mag. med. techn., predavač – „ Procjena starosti krvnih žila i unapređenje modela za rano prepoznavanje ljudi s povećanim rizikom za razvoj kardiovaskularnih događaja“, (trajanje 2020.-2022.)

Publikacije i citiranost

Ponosni smo, kao mlada sastavnica Sveučilišta, što su tijekom posljednjih deset godina znanstvenici

tavu u Hrvatskoj i provedba obrazovnog curriculuma usklađenog s Direktivom 2005/36/EC”, project leaders Bernadette McNally and Ružica Palić Kramarić

4. Rahela Orlandini, lecturer, project associate:

- „Rani razvoj djece. Unapređenje znanja i vještina o dobrotbi i zaštiti djece – Program cjeloživotnog obrazovanja zdravstvenih djelatnika za podršku obiteljima i dobrobit djece“ (SSFA/2016-2), funded by the Ministry of Health of the Republic of Croatia, project leader Rahela Orlandini
- „Edukacija mentora za medicinske sestre i primalje u zdravstvenom sustavu u Hrvatskoj i provedba obrazovnog curriculuma usklađenog s Direktivom 2005/36/EC“ (HR14 IB SO 03), project leaders Bernadette McNally and Ružica Palić Kramarić
- 5. Prof. Ivica Grković, PhD
- „Hrvatsko stomatološko nazivlje- HRSTON“ u sklopu programa „Izgradnja hrvatskog strukovnog nazivlja“, project leader Assist. Prof. Marin Vodanović, PhD

d) Institutional projects:

- 1) Assist. Prof. Jure Aljinović, PhD- „Poboljšanje dostupnosti fizikalne terapije nepokretnom ili teško pokretnom gerontološkom pacijentu na Zavodu za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju KBC-a Split“, (2020–2022)
- 2) Assist. Prof. Nada Tomasović Mrčela, PhD- „Samoprocijenjena potreba starijih osoba za uslugama gerontoloških centara (izvaninstitucijske skrbi) u Splitu“, (2020–2022)
- 3) Assist. Prof. Daniela Šupe Domić, PhD – „Prehrambene navike, koncentracije vitamina D i njegov utjecaj na učestalost respiratornih infekcija u populaciji starije životne dobi splitsko dalmatinske županije tijekom i nakon pandemija“, (2020–2022)
- 4) Diana Aranza, mag. med. techn., lecturer- “Promicanje zdravstvene pismenosti u djece i mladih”, (2020–2022)
- 5) Mario Podrug, mag. med. techn., lecturer „ Procjena starosti krvnih žila i unapređenje modela za rano prepoznavanje ljudi s povećanim rizikom za razvoj kardiovaskularnih događaja“, (2020–2022)

Publications and citations

We are proud, as a recently established constituent of the University, that over the last ten years, the UDHS

i nastavnici SOZS-a, u različitim oblicima zaposlenosti, a posebno nastavnici s Medicinskog i Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu, objavili publikacije u visokorangiranim znanstvenim časopisima, neki od njih s najvećom citiranošću.

Sa zahvalnošću, navest ćemo samo prvih 10 istaknutih publikacija objavljenih u međunarodnim znanstvenim časopisima s najvećim čimbenicima odjeka (engl. *Impact Factor*, IF), kako slijedi:

1. "FTO genotype is associated with phenotypic variability of body mass index", Nature 490 (2012) 267-72
2. "Genetic variants in novel pathways influence blood pressure and cardiovascular disease risk", Nature 478 (2011) 103-9
3. "Hundreds of variants clustered in genomic loci and biological pathways affect human height", Nature 467 (2010) 832-8
4. "GWAS of 126,559 individuals identifies genetic variants associated with educational attainment", Science 340 (2013) 1467-71
5. "Genetic association study of QT interval highlights role for calcium signalling pathways in myocardial repolarization", Nature Genetics 46 (2014) 826-36
6. "Genome-wide association analysis identifies six new loci associated with forced vital capacity", Nature Genetics 46 (2014) 669-77
7. "Identification of heart rate-associated loci and their effects on cardiac conduction and rhythm disorders", Nature Genetics 45 (2013) 621-31
8. "Genome-wide association and large-scale follow up identifies 16 new loci influencing lung function", Nature Genetics 43 (2011) 1082-1090
9. "Genome-wide association study identifies six new loci influencing pulse pressure and mean arterial pressure", Nature Genetics 43 (2011) 1005-11
10. "Genome-wide association study identifies five loci associated with lung function", Nature Genetics 42 (2010) 36-44.

Citiranost radova naših nastavnika iznosi i do nekoliko stotina po radu, a ukupna citiranost svakog nastavnika iznosi i do više od deset tisuća citata, s h-faktorom većim od 60.

Pored navedenih časopisa, nastavnici SOZS-a objavljivali su znanstvene radove i u drugim istaknutim svjetskim časopisima, kao što su Ameri-

scientists and teachers, and especially teachers from the School of Medicine and Faculty of Science in Split, have published their papers in high-ranking scientific journals, some of them with the highest citation impact.

Expressing the gratitude to their authors, we will list 10 outstanding papers published in international scientific journals with the highest impact factors (eng. *Impact Factor*, IF):

1. "FTO genotype is associated with phenotypic variability of body mass index", Nature 490 (2012) 267-72
2. "Genetic variants in novel pathways of influenza blood pressure and cardiovascular disease risk", Nature 478 (2011) 103-9
3. "Hundreds of variants clustered in genomic loci and biological pathways affect human height", Nature 467 (2010) 832-8
4. "GWAS of 126,559 individuals identifies genetic variants associated with educational attainment", Science 340 (2013) 1467-71
5. "Genetic association study of QT interval highlights role for calcium signalling pathways in myocardial repolarisation", Nature Genetics 46 (2014) 826-36
6. "Genome-wide association analysis identifies six new loci associated with forced vital capacity", Nature Genetics 46 (2014) 669-77
7. "Identification of heart rate-associated loci and their effects on cardiac conduction and rhythm disorders", Nature Genetics 45 (2013) 621-31
8. "Genome-wide association and large-scale follow up identifies 16 new loci influencing lung function", Nature Genetics 43 (2011) 1082-1090
9. "Genome-wide association study identifies six new loci influencing pulse pressure and mean arterial pressure", Nature Genetics 43 (2011) 1005-11
10. "Genome-wide association study identifies five loci associated with lung function", Nature Genetics 42 (2010) 36-44.

The citation count of our teachers' publications is up to several hundred per paper, and the total citation count of an author is up to more than ten thousand, with an h-factor greater than 60.

In addition to these journals, the UDHS teachers have published scientific papers in other prominent international journals, such as the American Journal of Human Genetics and Physical Review Letters as well as in other peer-review journals with a relevant impact factor.

In conclusion, all the UDHS teachers and associates have published several thousand relevant scientific and professional articles in the past 10 years. Full-time UDHS

can Journal of Human Genetics i Physical Review Letters, te u drugim svjetskim peer-review časopisima s relevantnim faktorom odjeka.

Zaključno, svi nastavnici odjela, ponavljamo, u različitim oblicima zaposlenosti i suradnje sa SOZS-om, u proteklih su 10 godina objavili nekoliko tisuća relevantnih znanstvenih i stručnih članaka. Broj publikacija, koje su objavili stalno zaposleni nastavnici SOZS-a, u znanstveno-nastavnom i nastavnom zvanju, u indeksiranim bazama Web of Science (WoS) iznosi 412, a u bazi Scopus 421.

Stalno zaposleni nastavnici SOZS-a, u znanstveno-nastavnom i nastavnom zvanju i suradničkom zvanju aktivno su sudjelovali na domaćim i međunarodnim skupovima, publicirali ukupno 458 sažetaka (435 nastavnici u znanstveno-nastavnom zvanju, 8 nastavnici u nastavnom zvanju i 15 nastavnici u suradničkom zvanju).

Sveučilišni odjel za zdravstvene studije Sveučilišta u Splitu je mlada sastavnica, zbog čega je razvoj mlađih znanstvenika, pored redovite i vrlo uspješne nastavne aktivnosti, trenutačno prvi i najvažniji zadatak odjela. Odjel trenutno podupire veći broj doktoranada (njih ukupno devet), koji izvršavaju svoje obveze u okviru doktorskih studija na drugim sastavnicama Sveučilišta u Splitu i Mostaru. Do sada su završili poslijediplomski studij i stekli naziv doktora znanosti sljedeći zaposlenici: dr. sc. Željko Kovačević, doc. dr. sc. Frane Mihanović i doc. dr. sc. Ana Ćurković.

Programi cjeloživotnog obrazovanja

Sukladno nacrtu teksta Strategije odjela (obrazovanje, znanost i katedre) iz 2013. godine, a na temelju članka 67. Pravilnika o organizaciji i radu Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, Stručno vijeće odjela, na prijedlog pročelnika prof. dr. sc. Stipana Jankovića, donesen je Pravilnik o stalnom medicinskom usavršavanju zdravstvenih radnika. Stalno medicinsko usavršavanje (u dalnjem tekstu: SMU) podrazumijeva sve oblike stručnog medicinskog/zdravstvenog usavršavanja koji se organiziraju na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu izvan sveučilišnih preddiplomskih, sveučilišnih diplomskih i poslijediplomskih studija. Polaznici usavršavanja mogu biti svi zdravstveni radnici, prvo-stupnici i magistri struke, doktori medicine, doktori dentalne medicine te drugi stručnjaci čija je djelatnost usko vezana uz sadržaj predmeta SMU-a.

Programi SMU-a odvijaju se u različitim tečajevima stručnog usavršavanja:

teachers appointed to scientific-teaching and teaching grades have published 412 papers in journals indexed in Web of Science (WoS) database and 421 in the Scopus database.

Permanently employed UDHS teachers appointed to scientific-teaching, teaching and associate grades have actively participated in national and international conferences and published a total of 458 abstracts (435 teachers in the scientific-teaching grades, 8 teachers in the teaching grades and 15 teachers in the associate grades).

The University Department of Health Studies is a newly established constituent of the University of Split, which is the reason why the professional development of young scientists, in addition to regular and very successful teaching activities, is currently the first and most important task of the Department. The Department currently supports a large number of doctoral students (9 in total), who fulfil their obligations within doctoral studies at other constituents of the University of Split and University of Mostar. So far, the following employees have completed their postgraduate studies and have been awarded a PhD degree: Željko Kovačević, PhD, Assist. Prof. Frane Mihanović, PhD and Assist. Prof. Ana Ćurković, PhD.

Lifelong Learning Programmes

In accordance with the draft text of the Department Strategy (education, science and academic departments) from 2013 and based on Article 67 of the Ordinance on the organisation and work of the University Department of Health Studies, the UDHS Expert Council, at the proposal of the UDHS Head, Prof. Stipan Janković, PhD, approved the Ordinance on Continuing Medical Education of health workers. Continuing medical education (hereinafter: CME) implies all forms of professional medical/health education that are organised at the University Department of Health Studies beyond the university undergraduate, graduate and postgraduate studies. Participants can be all health professionals, bachelors and masters, medical doctors, doctors of dental medicine and other professionals whose activities are closely related to the content of the CME programme.

CME programmes are organised through various professional development courses:

1. category I. course – knowledge acquisition course with assessment,
2. category II. course – knowledge refresher course,
3. training course for performing activities,
4. individual training course,

1. Tečaj I. kategorije – tečaj stjecanja znanja s provjerom,
2. Tečaj II. kategorije – tečaj obnove znanja,
3. Tečaj osposobljavanja za obavljanje djelatnosti,
4. Tečaj individualnog obrazovanja,
5. Tečaj stručnog usavršavanja i obnove znanja.

Prijedlozi za održavanje tečajeva iz programa SMU upućuju se Povjerenstvu za SMU (u dalnjem tekstu: Povjerenstvo) koje obavlja recenziju i kategorizira tečaj. Konačan zaključak Povjerenstva potvrđuje Stručno vijeće odjela. Povjerenstvo se sastoji od pet članova. Pomoćnik pročelnika za znanost je član Povjerenstva po položaju koji Stručnom vijeću predlaže ostala četiri člana.

Rješenjem Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost (Kl. 542-02/12-39/1, Ur.br: 542-03/1-13-6) iz 2013. godine, Sveučilište u Splitu i Sveučilišni odjel zdravstvenih studija su dobili potvrdu (certifikat) o udovoljavanju uvjetima propisanim Pravilnikom o obrazovanju potrebnom za rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja i za primjenu mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja (NN 63/11) za organizaciju i provođenje dopunskog obrazovanja i obnove znanja, te za primjenu mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja u području medicine, dentalne medicine i obrazovanju. Sukladno toj odluci provodi se Dopunsko obrazovanje iz područja zaštite od zračenja.

U organizaciji IAEA (International Atomic Energy Agency) u Beču je od 27. i 28. studenog 2013. održana radionica obrazovanju radijacijskih terapeuta u Europi, Trenutna situacija i razvoj (RER 6022/9001/01), kojoj je cilj bio raspraviti kako poboljšati komponentu radioterapije u osnovnim obrazovnim programima i koja bi zajamčila da su diplomanti programa stručni za rad u radioterapiji. Predstavnik OZS-a (pomoćnik pročelnika za nastavu i student-ska pitanja) je aktivno sudjelovao na radionici te je u službenom izvješću usvojen njegov prijedlog da se u Republici Hrvatskoj visoko obrazovanje radioterapeuta može provoditi, kada se za to ostvare zakonske pretpostavke, kao jednogodišnji specijalistički program za radiološke tehnologe koji bi mogao dovesti do stupnja magistra struke. Konsenzusom je prihvaćena mogućnost ovakvog obrazovanja radioterapeuta, uz zadržavanje modela sveučilišnog preddiplomskog obrazovanja radioloških tehnologa koji provodi Sveučilišni odjel zdravstvenih studija u Splitu. Dakle, ovaj način obrazovanja je moguć u okviru postojećeg programa sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika i izvediva je opcija.

5. course in professional development and knowledge refresher course.

Proposals for organising courses contained in the CME programme are sent to the CME Commission (hereinafter: the Commission), which reviews and categorizes the course. The final conclusion of the Commission is approved by the UDHS Expert Council. The Commission comprises 5 members. The Assistant to the Head for Science who, by position, is a member of the Commission proposes other 4 members to the Expert Council.

By the decision of the State Office for Radiological and Nuclear Safety (Kl. 542-02/12-39/1, Ur.br.: 542-03/1-13-6) from 2013, University of Split, University Department of Health Studies received a certificate of compliance with conditions prescribed by the Ordinance on Education Necessary for Handling Ionizing Radiation Sources and Application of Radiological Safety Measures (NN 63/11) to organise and provide additional education courses and knowledge refresher courses as well as courses on application of measures used for protection against ionizing radiation in the field of medicine, dental medicine and education. In compliance with this decision, additional education courses have been provided in the field of radiation protection.

Organised by the IAEA (International Atomic Energy Agency), a workshop on the education of radiation therapists in Europe: current situation and development (RER 6022/9001/01) was held in Vienna on 27 and 28 November 2013 to discuss how to improve the radiotherapy component in basic education programmes that would guarantee that graduates have professional competence necessary to work in radiotherapy. The UDHS representative (Assistant to the Head for Teaching and Student Affairs) actively participated in the workshop and submitted a report with his proposal that was officially adopted. The proposal put forward the need to provide higher education of radiotherapists in the Republic of Croatia only when the legal prerequisites are met (e.g. a one-year specialist programme for radiological technologists that could lead to a Master's degree qualification). The possibility to provide such education for radiotherapists was accepted by consensus, retaining the model of university undergraduate study programme for radiologic technologists organised at the University Department of Health Studies in Split. Thus, this model of education is possible within the existing university study programme for health professionals and is a viable option.

Tečajevi trajne izobrazbe i kongresi

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija veliku pažnju posvećuje stalnoj medicinskoj edukaciji organiziranjem tečajeva trajne medicinske izobrazbe različitih kategorija, seminara, kongresa i stručnih radionica.

Navodimo neke od najvažnijih organiziranih tečajeva i kongresa u proteklom razdoblju:

Ak. god. 2017./2018.

- Seminar za trenere pri Hrvatskom vaterpoloskom savezu Split, 16.-17. veljače 2018., suorganizator SOZS
- Summer school – smjer RT – 1st International Summer School „News in Radiological Technology and Radiography“
- Program cjeloživotnog obrazovanja – Razlikovni modul (diferencijski ispit) Sestrinstvo, Radiološka tehnologija i Fizioterapija

Ak. god. 2018./2019.

- Program cjeloživotnog obrazovanja – Razlikovni modul (diferencijski ispit) Sestrinstvo, Radiološka tehnologija i Fizioterapija
- Simpozij “Holistički pristup limfedemu”, 23-24. studenog 2018.
- Splitska fizijatrijska škola, 22. -23. ožujka 2019., voditelj doc. dr. sc. Dinko Pivalica, suorganizator SOZS

Ak. god. 2019./2020.

- „Komunikacijske vještine za zaposlenike SOZS-a“
- „Komunikacijske i pedagoške vještine za kliničke mentore“
- Zbog postojeće epidemiološke situacije (Covid-19), nisu održani planirani programi Ljetne škole, no bit će održani tijekom akademske godine 2020./2021.
- „Family Support and Child Welfare“
- „English for Nursing“
- „Treatment of Chronic Wounds“

Ak. god. 2020./2021.

- Online tečaj „Sindrom sagorijevanja (Burnout sindrom) u zdravstvenih djelatnika“, 30. siječnja 2021.g. (za medicinske sestre) i 6. veljače 2021. (za liječnike), koji su zajednički organizirali Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu i Klinika za psihijatriju Kliničke bolnice Dubrava, koja je i ujedno i

Continuing Medical Education Courses and Congresses

The University Department of Health Studies pays full attention to continuing medical education by organising continuing medical education courses of various categories, seminars, congresses and professional workshops.

Here are some of the most important courses and congresses organised in the previous period:

Academic year 2017/2018

- Seminar for coaches engaged with the Croatian Water Polo Association Split, 16-17 February 2018, co-organiser the UDHS
- Summer school- study programme in RT- 1st International Summer School “News in Radiological Technology and Radiography”
- Lifelong learning programme – differential module (differential exams) Nursing, Radiologic Technology and Physiotherapy

Academic year 2018/2019

- Lifelong learning programme – differential module (differential exams) Nursing, Radiologic Technology and Physiotherapy
- Symposium “Holistic Approach to Lymphoedema” 23-24 November 2018
- Split School of Psychiatry 22-23 March 2019, leader Assist. Prof. Dinko Pivalica, PhD, co-organiser – the UDHS

Academic year 2019/2020

- “Communication skills for the UDHS employees”
- “Communication and pedagogical skills for clinical mentors”
- Due to the current epidemiological situation (Covid-19), the planned Summer School programmes were not held, but will be held during the academic year 2020/21
- “Family Support and Child Welfare”
- “English for Nursing”
- “Treatment of Chronic Wounds”

Academic year 2020/2021

- Online course “Burnout syndrome in health professionals”, 30 January 2021 (for nurses) and 6 February 2021 (for medical doctors) jointly organized by the University Department of Health Studies and the Department of Psychiatry of the Clinical Hospital Dubrava, one of the Reference Centres of the Ministry of Health for stress disorders.

Referentni centar Ministarstva zdravstva RH za poremećaje uzrokovane stresom.

Kongresi

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija također je bio i suorganizator I. Međunarodnog kongresa radiološke tehnologije koji je održan od 26. do 28. rujna 2014. godine u Mariji Bistrici, a na kojem su, kao pozvani predavači, aktivno sudjelovala trojica naših nastavnika. Nastavnici odjela redovito sudjeluju na brojnim kongresima u zemlji i inozemstvu te su članovi brojnih uglednih međunarodnih, znanstvenih i stručnih udruženja (npr. European Neuroradiological Society, European Society of Radiology, American Roentgen Rey Society, The New York Academy of Sciences, itd.). Kako se radi o mladoj sastavniči Sveučilišta u Splitu, možemo biti zadovoljni dosadašnjom suradnjom s inozemnim visokim učilištima. U planu je proširenje te suradnje i na zajedničke projekte, kao i na pokretanje zajedničkog poslijediplomskog studija (a možebitno i zajedničkog e-learninga).

Međunarodna suradnja

Međunarodna suradnja Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija temelji se na nastavnom, stručnom i znanstvenom povezivanju sa zdravstvenim studijima u inozemstvu, s ciljevima:

- mogućnosti stručnih boravaka naših studenata na inozemnim fakultetima, uz održavanje dijela studentskih obaveza,
- mogućnosti stručnih boravaka stranih studenata na našem odjelu, uz održavanje dijela studentskih obaveza,
- poticanja mobilnosti nastavnika i administrativnog osoblja u obliku nastavnih i stručnih boravaka na inozemnim institucijama,
- uključivanja u međunarodne znanstvene projekte,
- sudjelovanje na međunarodnim kongresima, tečajevima, seminarima i ljетnim školama.

Program Erasmus

Sveučilištu u Splitu 2013. godine potpisalo je Erasmus povelju za visoko obrazovanje (*Erasmus Charter for Higher Education 2014-2020*). Erasmus+ međuinstitucijski sporazumi omogućuju mobilnost studenata i osoblja između dvije ili više ustanova visokog obrazovanja. Sporazumom se definira tijek i tip mobilnosti, područje razmjene te

Congresses

The University Department of Health Studies was also a co-organiser of the 1. International Congress of Radiological Technology, held from 26 to 28 September 2014 in Marija Bistrica. Three of our teachers actively participated in the Congress as invited lecturers. The UDHS teachers regularly participate in numerous congresses in the country and abroad and are members of numerous reputable international, scientific and professional associations (e.g. European Neuroradiological Society, European Society of Radiology, American Roentgen Rey Society, The New York Academy of Sciences, etc.). As the UDHS is a recently established constituent of the University of Split, we can be satisfied with the current cooperation with foreign universities. The plan is to expand this cooperation to joint projects as well as to launch a joint postgraduate study programme (and, if possible, a joint e-learning programme).

International Cooperation

International cooperation of the University Department of Health Studies is based on teaching, professional and scientific collaboration with institutions providing health study programmes abroad, with the following objectives:

- through exchange programmes, our students have the opportunity to undertake part of their study abroad, with recognition of mobility period
- through exchange programmes, foreign students have the opportunity to undertake part of their study at our Department, with recognition of mobility period
- encouraging teachers and administrative staff to participate in the mobility programmes for teaching or training purposes at foreign institutions,
- participating in international scientific projects,
- participating in international congresses, courses, seminars and summer schools.

The Erasmus+ programme

In 2013, the University of Split signed the *Erasmus Charter for Higher Education 2014-2020*. Erasmus + inter-institutional agreements provide opportunities for the mobility of students and staff between two or more higher education institutions. The agreement defines the course and type of the mobility, the area of exchange and the number of students as well as teaching and non-teaching staff. The University Department of Health Studies has been actively and equally participating in the Erasmus programme since its establishment, and the co-

broj studenata i nastavnog i nenastavnog osoblja. Sveučilišni odjel zdravstvenih studija aktivno i ravnopravno sudjeluje u Erasmus programu od samog osnivanja, a suradnju temelji na potpisanim sporazumima o suradnji sa šest visokoškolskih ustanova: Palacky University in Olomouc iz Češke, University of Tartu iz Estonije, Vilnius University iz Litve, Norwegian University of Science and Technology (NTNU; prije Sør-Trøndelag University College) iz Norveške, Universitat Rovira i Virgili iz Španjolske i University of Primorska iz Slovenije.

Ured za međunarodnu suradnju Sveučilišta u Splitu, uz podršku Erasmus koordinatora SOZS-a organizira brojne informativne i savjetodavne događaje s ciljem upoznavanja šire akademске zajednice s mogućnostima koje pruža Erasmus+.

Odjel zdravstvenih studija ima međunarodnu suradnju s Fakultetom sestrinstva: NTNU – Sør-Trøndelag University College, Trondheim (NTNU), Norveška, a time i usko surađuje s nacionalnom norveškom udrugom medicinskih sestara: NORSK Sykepleierforbund, pod čijim je pokroviteljstvom održan i I. Međunarodni tečaj za supervizore za medicinske sestre/mentore. Tom je prilikom pet medicinskih sestara iz Hrvatske (od toga je jedna medicinska sestra stalno zaposlena na SOZS-u, a tri medicinske sestre su vanjski suradnici odnosno mentori na kliničkim vježbama studentima Sestrinstva na SOZS-u) dobilo certifikate o završenom tečaju za supervizore.

Hrvatska komora primalja, kroz radnu skupinu za osnivanje studija primaljstva, izradila je prijedlog Plana i programa sveučilišnog preddiplomskog studija primaljstva. Kasnije izrađen „core-curriculum“ za preddiplomsku razinu obrazovanja primalja u potpunosti je uskladen s Direktivom EU 36/2005. i preporukama Europskog regulatornog tijela za primaljstvo (NEMIR; Network of European Midwifery Regulation), čiji je član i Hrvatska komora primalja. Uključenost Sveučilišnog odjela zdravstvenog studija u međunarodna udruženja primalja ostvaruje se direktno preko zamjenice pročelnika Odsjeka za primaljstvo, koja je ujedno i dopredsjednica Hrvatske komore primalja, pa na taj način poveznica postoji sa svim profesionalnim udruženjima s kojima Hrvatska komora primalja surađuje, a među njima su najistaknutije: ICM (*International Confederation of Midwives*) i EMA (*European Midwives Association*).

Odsjek za sestrinstvo Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija surađuje s Faculty of Nursing pri

operation is based on the cooperation agreements signed with six higher education institutions: Palacky University in Olomouc, the Czech Republic, University of Tartu, Estonia, Vilnius University, Lithuania, Norwegian University of Science and Technology (NTNU; formerly Sør-Trøndelag University College), Norway, Universitat Rovira and Virgili, Spain and University of Primorska, Slovenia.

The International Relations Office, University of Split, supported by the UDHS Erasmus Coordinator, organises numerous information and advisory events with the aim to introduce the wider academic community to the opportunities provided by Erasmus +.

The Department of Health Studies has developed international cooperation with the Faculty of Nursing: NTNU – Sør-Trøndelag University College, Trondheim (NTNU), Norway, and, thus, works closely with the Norwegian National Association of Nurses: NORSK Sykepleierforbund, under whose auspices the first international course for supervisors for nurses / mentors was held. On that occasion, five nurses from Croatia (one permanently employed at the UDHS, and three of them are external associates, i.e. mentors in clinical exercises for students of Nursing at the UDHS) received certificates of completion of the course for supervisors.

The working group of Croatian Chamber of Midwives prepared a draft curriculum for the university undergraduate study of midwifery. The “core curriculum” for the undergraduate level of midwifery education is fully compliant with the EU Directive 36/2005, adhering to the recommendations of the European midwifery regulators (NEMIR; Network of European Midwifery Regulation), whose member is the Croatian Chamber of Midwives. The deputy head of the department of Midwifery at the UDHS is the vice-president of the Croatian Chamber of Midwives and in this way we are connected with all professional associations the Croatian Chamber of Midwives cooperates with. Among them the most prominent are the ICM (*International Confederation of Midwives*) and EMA (*European Midwives Association*).

The Department of Nursing of the University Department of Health Studies collaborates with the Faculty of Nursing at HiST at Sør-Trøndelag University College in Trondheim, Norway. The cooperation is established through Erasmus +mobility programme. The UDHS is currently in the process of establishing cooperation with other departments at HiST, and is in the process of drafting a contract for the study in Radiologic Technology). This collaboration within the Erasmus programme enabled two of our students to study in Trondheim for three months in the academic year 2013/2014, where

HIST-u na Sør-Trøndelag University College u Trondheimu u Norveškoj, zahvaljujući programu mobilnosti Erasmus+. Odjel je trenutno u procesu ostvarivanja suradnje s norveškim fakultetom i na razini drugih odsjeka, a trenutno je u fazi izrada ugovora i za studij Radiološke tehnologije. Suradnja u okviru programa Erasmus omogućila je našim dvama studentima tromjesečni boravak u Trondheimu, u akademskoj godini 2013./2014., gdje su odradili dio svojih studijskih obaveza. Također je u istoj akademskoj godini, u sklopu ovog programa mobilnosti, jedna administrativna djelatnica (tajnica odjela i pomoćnica pročelnika za pravne poslove) ostvarila stručno usavršavanje u trajanju od pet dana. U okviru Erasmus programa odjel je, također u akademskoj godini 2013./2014., primio pet studenata sa Sør-Trøndelag University College u Trondheimu, koji su za vrijeme tromjesečnog boravka na odjelu zdravstvenih studija obavili dio svojih studijskih obaveza te je za njih organizirana nastava na engleskom jeziku. Odjel zdravstvenih studija je također iste akademске godine ugostio troje norveških nastavnika, koji su za vrijeme svog petodnevnog boravka na odjelu održali po pet sati nastave za studente preddiplomskih i diplomskih studija. Ranije je na odjelu zdravstvenih studija, u akademskoj godini 2012./2013., pet studenata Sestrinstva iz Norveške ostvarilo mobilnost preko Ugovora o stručnoj praksi te su na našem odjelu odradili kliničku praksu u trajanju od sedam tjedana. U akademskoj godini 2013./2014. dvije su studentice specijalističkog studija iz Norveške odradile kliničku praksu u KBC Split, u trajanju od mjesec dana. Odjel zdravstvenih studija je također ugostio i brojne druge suradnike i predavače sa Sør-Trøndelag University College-a te sa Saint Xavier University-a u Chicagu. Predstavnici Saint Xavier University-a boravili su na odjelu zdravstvenih studija u dva navrata na studijskom putovanju s grupom studenata (20 studenata) i to 2012. i 2014. godine. Odjel je 2013. godine ugostio također i dvije predstavnice Lunds Universitet-a iz Švedske na studijskom putovanju.

Savez europskih sveučilišta (*European Universities*) nova je inicijativa Europske unije, u sklopu programa Erasmus+, kojoj je cilj do 2025. godine uspostava novog oblika obrazovanja u europskom prostoru, koji će se sastojati od više saveza sveučilišta diljem Europske unije. Svaki takav savez omogućit će studentima stjecanje diplome studiranjem u nekoliko država Europske unije i na nekoliko različitih sveučilišta.

they completed part of their study obligations. Also, in the same academic year, as part of this mobility program, one administrative staff member (Secretary of the Department and Assistant to the Head for Legal Affairs) spent five days of professional training at HiST. Within Erasmus programme, the UDHS also received five students from the Faculty of Nursing at HiST, Sør-Trøndelag University College in Trondheim in the academic year 2013/2014. During their three-month stay at the UDHS they completed a part of their study obligations. Classes were held in English language. In the same academic year, the UDHS hosted three Norwegian teachers. Each of them held classes for undergraduate and graduate students during their five-day stay. In the academic year 2012/2013 five Nursing students from Norway took part in the mobility programme through a Training Agreement and completed a seven-week clinical practice at our Department. In the academic year 2013/14, two students of the specialist study from Norway had one-month clinical practice at University Clinical Hospital, Split. The Department of Health Studies also hosted a number of other associates and lecturers from Sør-Trøndelag University College and from Saint Xavier University in Chicago. Representatives of Saint Xavier University visited the UDHS on two occasions with a group of 20 students in 2012 and 2014. Two representatives of the Lunds Universitet from Sweden were also on a study trip at the UDHS in 2013.

European University Alliance (*European Universities*) is a new initiative of the European Union within the Erasmus + programme, which aims to establish a new form of education in the European area by 2025 with several alliances of universities across the European Union. Each alliance will enable students to obtain a degree by studying in several European Union countries and at several different universities.

The total number of outgoing and incoming Erasmus + students and teachers at the level of the UDHS undergraduate study programmes over the last three academic years, including the winter semester of the 2020-2021, is shown as follows:

The European University of the Seas (SEA-EU)

As part of this initiative, in October 2018, the University of Split signed an alliance with universities in Cadiz (Spain), Brest (France), Kiel (Germany), Gdańsk (Poland) and Malta called *The European University of the Seas (SEA-EU)*.

The initiative envisages the establishment of a European interuniversity campus in which students, doctoral

Ukupna odlazna i dolazna Erasmus+ mobilnost studenata i nastavnika tijekom posljednje tri akademске godine, uključujući zimski semestar akademске godine 2020.-2021., na preddiplomskim studijskim programima Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija prikazana je kako slijedi:

The European University of the Seas (SEA-EU)

Sveučilište u Splitu je, u sklopu ove inicijative, u listopadu 2018. godine potpisalo savez *The European University of the Seas (SEA-EU)* sa sveučilištima u Cadizu (Španjolska), Brestu (Francuska), Kielu (Njemačka), Gdansku (Poljska) i na Malti.

Inicijativa predviđa osnivanje Europskog međusveučilišnog kampusa u kojem će se studenti, doktorandi i osoblje moći nesmetano kretati, fizički i virtualno, radi studiranja, osposobljavanja i podučavanja, provođenja istraživanja ili rada u partnerskim institucijama.

Tijekom akademske godine 2020./2021., u sklopu SEA-EU razmjene, ostvarena je i prva dolazna mobilnost studenta sa Sveučilišta u Cadizu. Ukupna mobilnost prikazana je kako slijedi:

Inovacije i transfer tehnologije

Sveučilišni odjel za zdravstvene studije je izravno orijentiran na tržište rada i potrebe društva u zdravstvu, čime se transfer stečenih znanja direktno ostvaruje. Istraživanja u zdravstvu i interdisciplinarno s drugim područjima, koja ostvaruju nastavnici odjela kroz različite projekte, često imaju tehnološki i intelektualni transfer u nove proizvode i usluge, što neposredno dovodi do pomicanja granica znanja, tehnologija i procesa vezanih za zdravstvenu struku. Načelni cilj razvoja i inovacija SOZS-a očituje se kroz povezivanje inovacija s procesima vezanima za održanje čovjekova zdravlja odnosno prevenciju nastanka i razvoja bolesti, te unapređenje strukovnih procesa kroz povezivanje inovacija s konceptima učenja, znanja, tehnologija i znanosti. Predmetne aktivnosti izravno su ovisne o jasnom definiranju institucionalnih uvjeta za promicanje istraživačkih kompetencija, te znanja i vještina potrebnih za provođenje istih, a također i ostvarivanjem tehničkih uvjeta (što se osobito odnosi na prostorne uvjete i opremu neophodnu za provođenje istraživanja). Razvoj inovacija SOZS planira provesti u suradnji s drugim partnerskim, pretežito visokoškolskim ustanovama, osobito poštujući smjernice razvoja i

students and staff will be able to move freely, physically and virtually, in order to study, and teach, receive professional training, conduct research or work in partner institutions.

During the academic year 2020/21, within the SEA-EU exchange, the first incoming students from the University of Cadiz participated in this mobility programme. The total mobility is shown as follows:

Innovations and Technology Transfer

The University Department of Health Studies is directly oriented to the labour market and the needs of the society in health care, which, in turn, directly affects the transfer of the acquired knowledge. Research in health alongside the interdisciplinary research, carried out by the UDHS teachers through various projects, often has technological and intellectual transfer into new products and services, which directly results in shifting boundaries of knowledge, technologies and processes related to the health profession. The primary goal of development and innovation at the UDHS is reflected in connecting innovations with processes related to maintaining human health and preventing disease as well as to improvement of professional processes by linking innovations with the concepts of learning, knowledge, technology and science. The activities in question directly depend on the clear definition of institutional conditions needed for the promotion of research competencies and knowledge and skills required for conducting research, but at the same time also for the fulfilment of technical requirements (especially for facilities and equipment necessary for research). The UDHS plans to foster development of innovations in cooperation with other partners, mostly higher education institutions, especially following the guidelines for development and innovation of the University of Split and the Government of the Republic of Croatia. These activities should in the foreseeable future result in the production of better publications that are more oriented towards interdisciplinary areas, with the ultimate goal of transfer with practical improvements in knowledge and processes in the profession.

One of the ways to encourage this concept is certainly the promotion of our scientists, their work and research achievements, which would help generate their own motivation and motivation of other UDHS employees.

In future, activities will be specifically focused on the following areas:

inovacija Sveučilišta u Splitu i vlade RH. Rezultat takve aktivnosti trebao bi u doglednoj budućnosti rezultirati stvaranjem kvalitetnijih publikacija, značajnije orijentiranih prema interdisciplinarnim područjima, s krajnjim ciljem transfera s praktičnim poboljšanjima znanja i procesa u struci.

Jedan od načina poticanja ovog koncepta svakako je promocija naših znanstvenika, njihovog rada i istraživačkih dostignuća, što je jedan od vidova motivacije njih samih, ali i ostalih djelatnika Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

U narednom periodu aktivnosti će se posebno usmjeriti na sljedeća područja:

Razvoj specijalizacije za medicinske sestre (7. djelomični stupanj obrazovanja): osnova ovoga potencijalnog razvoja temelji se na postojanju sličnih modela za standarde rada medicinskih sestara u europskim zemljama. Te su mikrospecijalizacije (engl. microcredentials) potaknute raznim mjerama za podizanje kvalitete zdravstvene skrbi Europske unije. Kao primjer djelomične kvalifikacije može se navesti potencijalna izobrazba sestara za posebna radilišta kao npr.: sestre za jedinice intenzivnog liječenja, medicinske sestre s edukacijom za kardiološke dijagnostiku, medicinske sestre za anesteziošku jedinicu, kardiokirurška sestrinska skrb i slično.

Nadalje, nastavak rada na digitalizaciji diploma slijedom EU projekta digitalizacije diploma u projektu „11 sveučilišta“ u čijem je sastavu i Sveučilište u Splitu.

Razvoj umjetne inteligencije, npr. kroz stvaranje vlastitih baza medicinskih podataka, kao što su baza vlastitih ECG zapisa koja može poslužiti, osim u edukacijske svrhe, i za razvoj novih modela interpretacije EKG-a s ciljem formiranja novih algoritma dijagnostike i liječenja. Na taj način podigla bi se vrijednost intelektualnog vlasništva samog odjela.

Svakodnevni napredak medicinskih znanosti, gotovo dnevno, stvara nove mogućnosti razvoja i inovacija te će buduća aktivnost odjela biti uvjetovana najvećim dijelom tehničkim, prostornim i ljudskim potencijalima odjela.

Introduction of specialization for nurses (7th partial level of education): the rationale behind this decision is the existence of similar models for standards of work for nurses in the European countries. These microcredentials have been stimulated by various measures to raise the quality of health care in the European Union. Examples of partial qualifications include the potential training of nurses for special workplaces/units such as: nurses for intensive care units, nurses with training in cardiac diagnostics, nurses for the anaesthesia unit, nursing care in cardiac surgery, etc.

Furthermore, work on the digitisation of diplomas, following the EU project on digitisation of diplomas (“11 universities”) will be continued. The University of Split participates in this project as well.

Artificial intelligence will be developed e.g. through creation of own medical databases, such as a database of ECG records that can serve not only for educational purposes but also for the development of new models of ECG interpretation with the aim of implementing new diagnostic and treatment algorithms. This would increase value of the intellectual property of the University Department itself.

Fast progress of medical sciences creates new opportunities for development and innovation so that the UDHS future activity will be conditioned mostly by technical, spatial and human resources of the University Department.

**Cochrane
Croatia**

**Pouzdani dokazi.
Informirane odluke.
Bolje zdravlje.**

Hrvatski Cochrane službeno je osnovan 8. prosinca 2008. pri Medicinskom fakultetu u Splitu i Hrvatskom centru za globalno zdravlje. Inicijativu za osnivanje Cochrane entiteta u Hrvatskoj potaknuli su prof. dr. sc. Ana Marušić i prof. dr. sc. Matko Marušić, a svesrdno ju je podržao i potpmogao prof. dr. sc. Stipan Janković, tadašnji dekan Medicinskog fakulteta u Splitu te osnivač i sadašnji pročelnik Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

Hrvatski Cochrane nudi mogućnost zdravstvenim djelatnicima, pacijentima i građanima da kod donošenja zdravstvenih odluka pristupe pouzdanim i kvalitetnim informacijama o zdravstvenim intervencijama. Cilj društva je promicati principe Medicine utemeljene na dokazima, ustrajnim podizanjem svjesnosti o važnosti Cochraneovih sustavnih pregleda, poticati dostupnost i primjenu Cochraneovih sustavnih pregleda u donošenju svakodnevnih odluka u kliničkoj praksi, osiguravati i poticati razvoj suradničkih odnosa s relevantnim zdravstvenim organizacijama u Hrvatskoj, organizirati i poticati visokokvalitetne edukacijske programe diljem Hrvatske, ali i u susjednim zemljama, te podupirati autore tijekom postupka izrade Cochrane sustavnih pregleda.

Prva voditeljica Hrvatskog Cochranea je prof. dr. sc. Livija Puljak, dr. med., sada djelatnica Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, a još su dva djelatnika članovi Hrvatskog Cochrane centra, doc. dr. sc. Ana Poljičanin, dr. med., i Diana Aranza, mag. med. techn.

Nastavno na temeljne postulante Cochrane Croatia, u suradnji s Medicinskim fakultetom u Splitu započete su pripreme za osnivanje Hrvatskog ogranka za područja sestrinstvo i primaljstvo. Štoviše, SOZS je u suradnji s Cochrane Hrvatska i inozemnim partnerima kroz institucijski projekt „Promicanje

Croatian Cochrane was officially founded on 8 December 2008 at the School of Medicine in Split and at the Croatian Centre for Global Health. The initiative for the establishment of the Cochrane entity in Croatia was encouraged by Prof. Ana Marušić, PhD, and Prof. Matko Marušić, PhD, and wholeheartedly supported by Prof. Stipan Janković, PhD, who, at that time, was the Dean of the School of Medicine in Split and the founder and a current Head of the University Department of Health Studies.

Croatian Cochrane provides healthcare professionals, patients and citizens with the opportunity to access reliable and quality information on healthcare interventions when making their healthcare decisions. The aim of the society is to promote the principles of evidence-based medicine by persistently raising awareness of the importance of the Cochrane Systematic Reviews, to encourage the availability and application of the Cochrane Systematic Reviews in everyday decision making in clinical practice, to ensure and encourage the development of cooperative relations with relevant health organisations in Croatia, to organise and encourage high-quality educational programmes throughout Croatia, but also in neighbouring countries, and support authors during the process of writing Cochrane systematic reviews.

The first leader of the Croatian Cochrane is Prof. Livija Puljak, MD, PhD, now an employee of the University Department of Health Studies, and two other employees are members of the Croatian Cochrane Centre, Assist. Prof. Ana Poljičanin, MD, PhD, and Diana Aranza, mag. rad. techn.

Following the basic postulates of Cochrane Croatia, in cooperation with the School of Medicine in Split, preparations for the establishment of the Croatian Branch for Nursing and Midwifery have already started. Moreover, the UDHS, in cooperation with Cochrane Croatia and foreign partners through the institutional project "Promoting health literacy of children and adolescence" (Project

zdravstvene pismenosti djece i mladih“ (Broj projekta SOZS-IP-2020-2) voditeljice Diane Aranza, mag. med. techn., iznjedrio udžbenik o zdravlju za djecu u osnovnoj školi „Knjiga dobrih odluka o zdravlju: kako ispravno razmišljati o zdravlju“, a tiskao ga je Norveški institut za javno zdravstvo.

Naslovnica Knjige dobrih odluka

Projekcije za budućnost

Rezultat provođenja ciljeva zadanih strategijom razvoja znanosti na SOZS-u trebao bi biti povećanje znanstvene produktivnosti i međunarodne prepoznatljivosti. To se može postići jačanjem organizacijske reforme i infrastrukturnih kapaciteta (razvojem ljudskih potencijala, osiguravanjem odgovarajućeg prostora, nabavkom opreme i kontinuiranog financiranja znanstveno-istraživačkog rada). Očekivani krajnji rezultat, koji valorizira znanstvenu produktivnost i kvalitetu provedenih istraživanja, bit će povećanje ukupnog broja znanstvenih publikacija s afilijacijom SOZS objavljenih u časopisima indeksiranim na platformi *Web of Science*.

Na odjelu zdravstvenih studija trenutno se ne provode doktorski studiji. Nastavnici odjela su me-

number THE THE THE UDHS-IP-2020-2 led by Diana Aranza, mag. rad. techn. wrote a textbook on health for children in primary schools „Knjiga dobrih odluka o zdravlju: kako ispravno razmišljati o zdravlju“, published by the Norwegian Institute of Public Health.

Naslov	Knjiga dobrih odluka o zdravlju: Kako ispravno razmišljati o liječenju? Udžbenik o zdravlju za djecu u osnovnoj školi
Autori	Matt Oxman, ¹ Sarah Rosenbaum, ¹ Allen Nsangi, ² Daniel Semakula, ² Angela Morelli, ¹ Astrid Austvoll-Dahlsgren, ¹ Andrew D. Oxman, ¹ Nelson K. Sewankambo, ² Margaret Kaseje, ³ Laetitia Nyirazinyoye, ⁴ Claire Glenton, ⁴ Simon Lewin, ¹
Ilustracija	Sarah Rosenbaum, Miriam Grønli
Dizajn	Sarah Rosenbaum, Angela Morelli
Izdavač	Norveški institut za javno zdravstvo
Prijevod i prilagodb	Diana Aranza, ¹ Tina Puklepović Peričić, ² ¹ Sveučilišni odjel zdravstvenih studija, Sveučilište u Splitu, Split, Hrvatska ² Hrvatski Cochrane, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, Hrvatska
ISBN	ISBN-online 978-82-8406-158-0 ISBN-tisk: 978-82-8406-157-3
Datum	Prosinac, 2020.
Citiranje	Skupina informed Health Choices. Knjiga dobrih odluka o zdravlju: Kako ispravno razmišljati o liječenju? Udžbenik o zdravlju za djecu u osnovnoj školi. Originalni naslov: The Health Choices Book: Learning to think carefully about treatments. A health science book for primary school children. Oslo: Norveški institut za javno zdravstvo; 2016.
	¹ Jedinica za globalnu zdravstvu, Norveški institut za javno zdravstvo, Oslo, Norveška ² Studij zdravstvenih znanosti, Sveučilište Makarere, Kampala, Uganda ³ Sveučilište u Velikim jezerima u Kisumu, Kenija ⁴ Škola javnoga zdravstva, Studij medicine i zdravstvenih znanosti, Sveučilište u Ruandi, Kigali
<p>Ova knjiga objavljena je u okviru projekta Informed Health Choices (www.informedhealthchoices.org), koji je podržao Norveško istraživačko vijeće, projekt broj 220603/H10. Donator nije imao ulogu u izradi, reviziji ili odobravanju sadržaja. Dopuštena je neograničena nekomercijalna uporaba, distribucija i reprodukcija ove knjige uz uvjet da se izvori pravilno citira. Povratne informacije o tome kako poboljšati ovu knjigu dobrodoše su i mogu se poslati na: contact@informedhealthchoices.org.</p> <p>Financijska potpora</p> <p>Tiskanje hrvatskog izdanja knjige financirano je sredstvima dobivenim iz Institucijskoga projekta "Promicanje zdravstvene pismenosti u djece i mladim" (SOZS-IP-2020-2) Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu.</p>	

Front page Knjige dobrih odluka

Projections for the Future

The result of implementing the goals set by the UDHS Science Development Strategy should be an increase in scientific productivity and international recognition of the UDHS. This can be achieved by strengthening organisational reform and infrastructure capacity (development of human resources, provision of adequate space, procurement of equipment and continuous financing of scientific research). The expected end result, which measures the scientific productivity and quality of the conducted research, will be an increase in the total number of scientific publications, with the affiliation of the UDHS, published in journals available on the *Web of Science* platform.

There are currently no doctoral studies at the Department of Health Studies. Nevertheless, the UDHS

đutim aktivni mentori na doktorskim studijima drugih sastavnica u Splitu i drugih sveučilišta. Odjel za zdravstvene studije ima strateški plan ustrojiti relevantan doktorski studij iz zdravstvenih studija tijekom sljedećeg razvojnog razdoblja od 5-7 godina. U okviru strateškog plana, mentori na doktorskom studiju trebat će biti aktivni istraživači čija su istraživanja integrirana u međunarodne projekte s relevantnom finansijskom potporom i pripadajućim publikacijama.

Inače, na našoj partnerskoj instituciji, Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu (s kojeg veliki broj nastavnika i znanstvenih suradnika sudjeluje u radu na SOZS-u), kriteriji znanstvene produktivnosti koje moraju zadovoljiti mentori doktorskih disertacija u našim studijima su izuzetno visoki.

Strateški program znanstvenih istraživanja usklađen je sa S3 tematskim prioritetnim područjem (TPP) Zdravlje i kvaliteta života. U sklopu realizacije strateških ciljeva, s ciljem poboljšanja kapaciteta za provedbu vrhunskih istraživanja za daljnji prijenos znanja i vještina koji mogu u značajnoj mjeri doprinijeti društvenom i gospodarskom razvoju, planirano je osnivanje dvaju centara za istraživanje:

1. Znanstveni centar za istraživanje utjecaja kvalitete života i prehrane na razvoj bolesti probavnog sustava (koji bi se sastojao od znanstvenih jedinica za istraživanje: kvalitete života i kliničkih parametara bolesti probavnog sustava, kvalitete hrane i za molekularna istraživanja).
2. Znanstveni centar za unaprjeđenje kliničkih vještina SOZS-a (uključujući osnivanje pripadajućih znanstveno-nastavnih jedinica za primjenu ishoda učenja na profesionalnu karijeru u sestrinstvu, primaljstvu, radiološkoj tehnologiji, fizioterapiji i medicinsko laboratorijskoj dijagnostici).

Etabliranje znanstvenih centara, kao i interdisciplinarna znanstvena istraživanja koja bi se u njima provodila, u konačnici bi bili usmjereni prema primjenjenim istraživanjima u zdravstvu za potrebe šire društvene zajednice. Stoga je neophodno nastaviti raditi na kontinuiranom jačanju kapaciteta za znanstvenu suradnju sa zdravstvenim ustanovama (nastavnim bazama) čiji su stručnjaci uključeni u znanstveno-nastavnu djelatnost SOZS-a, ali i u širu i vidljiviju interakciju s društvenom zajednicom, podizanjem svijesti o zdravlju, prevenciji i edukaciji.U skladu s navedenim, namjera je pota-

teachers are active mentors in the doctoral study programmes at other constituents of the University in Split and at other universities. The Department of Health Studies has a strategic plan to initiate a relevant doctoral study programme in health studies over the next development period of 5-7 years. As part of the strategic plan, mentors in doctoral studies will have to be active researchers whose research is integrated into international projects with relevant financial support and related publications.

At our partner institution, the School of Medicine, University of Split (a large number of teachers and research associates from this institution participate in the work of the UDHS), the criteria of scientific productivity that must be met by doctoral dissertation mentors involved in doctoral studies are extremely high.

The strategic programme of scientific research is harmonized with the S3 thematic priority area (TPP) Health and quality of life. As part of the realization of strategic goals, aimed at improving the capacity to conduct top research related to further transfer of knowledge and skills that can significantly contribute to social and economic development, the plan to establish two research centres has been made:

1. Scientific Centre for Research on the Impact of Quality of Life and Nutrition on the Development of Digestive System Diseases (which would consist of scientific research units: quality of life and clinical parameters of the digestive system diseases, food quality and molecular research).
2. Scientific Centre for the Improvement of Clinical Skills at the UDHS (including the establishment of appropriate scientific-teaching units for the application of learning outcomes to professional careers in nursing, midwifery, radiologic technology, physiotherapy and medical laboratory diagnostics).

The establishment of scientific centres, alongside the related interdisciplinary scientific research that would be conducted, would ultimately be directed towards the applied research in health care for the needs of the wider community as a whole. Therefore, it is necessary to continue the work on developing capacity for scientific cooperation with health institutions (teaching bases), whose experts are involved in both scientific and teaching activities at the UDHS and in wider and more visible interaction with the community, raising levels of health awareness, prevention and education.

Accordingly, the intention is to encourage the conduct of cutting-edge scientific research at the institu-

knuti izvođenje vrhunskih znanstvenih istraživanja na ustanovi. Stoga će Sveučilišni odjel zdravstvenih studija, a posebice njegova uprava, intenzivno raditi na jačanju vlastitih istraživačkih kapaciteta i razvijanju suradnje s vršnim domaćim i međunarodnim znanstvenim institucijama. U tu svrhu intenzivno će se poticati uspostava novih istraživačkih skupina (ulaganjem vlastitih finansijskih sredstava), prijava zajedničkih infrastrukturnih projekata, kao i sudjelovanje znanstvenika u međunarodnim istraživačkim projektima. Uložit će se i dodatni napori kako bi se svake godine omogućilo slanje najmanje jednog mlađog znanstvenika na usavršavanje u najbolje ustanove u inozemstvu. Dodatno, poseban akcent će se staviti na sustavno praćenje i informiranje djelatnika o otvorenim natječajima mobilnosti i stipendijama te s organiziranjem znanstvenih skupova i ljetnih škola.

U podizanju kvalitete znanstvenog publiciranja bitan segment je i uključivanje studenata u znanstveno-istraživački rad, što će biti potaknuto osnivanjem internog odbora SOZS-a – za probir najkvalitetnijih završnih i diplomskih radova studenata radi njihove objave u sveučilišnom časopisu ST-OPEN, kao i u stručnim časopisima. Nadalje, početkom 2021. u suradnji s Medicinskim fakultetom u Splitu i KBC Split pokrenut je časopis „Sestrinski anali“, u kojem će studenti i nastavnici SOZS-a imati dodatnu priliku za objavljivanje stručnih i znanstvenih radova.

Za Sveučilišni odjel zdravstvenih studija, iako mladu sastavnicu Sveučilišta, može se reći da ostvaruje solidne rezultate, vidljive i na međunarodnoj razini. Ostvaruju se snažne međunarodne suradnje u nastavi, razmjeni studenata, istraživanjima i drugim znanstvenim i stručnim aktivnostima. Na takvoj podlozi, u partnerstvu s drugim domaćim i inozemnim partnerima, u sljedećih pet godina odjel ima za cilj pokrenuti barem dva međunarodna projekta koji bi bili potpuno integrirani i koordinirani od strane odjela. Takvi bi projekti bili usmjereni na istraživanja i stručni rad u području zdravstva, uključujući razvoj obrazovanja u tom području. Dodatni je interes odjela u sljedećih 5 godina, ojačati osnovu za snažniji utjecaj u regiji, uključujući zemlje Mediterana i s njime povezane zemlje. U tom smislu, ustrojavanje zajedničkog doktorskog studija, naporima Dekanske konferencije fakulteta zdravstvenih studija, kao i združenog međunarodnog doktorskog studija, na podlozi međunarodnih

tion. Therefore, the University Department of Health Studies, and, in particular its Management, will work intensively on strengthening its own research capacities and developing cooperation with outstanding domestic and international scientific institutions. To this end, the establishment of new research groups (through investment of institution's own financial resources), applications for joint infrastructure projects as well as participation of scientists in international research projects will be strongly encouraged. Additional efforts will be made to send at least one young scientist for training to the best institutions abroad each year. In addition, special emphasis will be placed on systematic monitoring and informing employees about open mobility competitions and scholarships, as well as about organisation of scientific conferences and summer schools.

In increasing the quality of scientific publishing, an important segment is the involvement of students in scientific research, which will be initiated by establishing the UDHS Internal Committee- for the selection of the highest quality final and graduate students' theses to be published in the university journal ST-OPEN as well as in other professional journals. Furthermore, in early 2021, in cooperation with the School of Medicine in Split and Clinical Hospital Centre Split, the journal "Nursing Annals" was launched, in which the UDHS students and teachers will have an additional opportunity to publish professional and scientific papers.

Although a newly established constituent of the University of Split, the UDHS is considered to have achieved good results, visible at international level. Strong international cooperation is established in teaching, student exchange, research and other scientific and professional activities. On such a basis, in partnership with other domestic and foreign partners, in the following 5 years, the UDHS aims to launch at least 2 international projects that would be fully integrated and coordinated by the UDHS. Such projects would focus on research and professional work in the field of health, including the development of education in the same field. In the next 5 years, additional interest of the UDHS is to strengthen foundations for stronger influence in the Region, including Mediterranean countries and Mediterranean-related countries. In terms of the aforementioned, the establishment of a joint doctoral study programme along with a joint international doctoral study programme that will be initiated through efforts of the Dean's Conference of the Faculties of Health Studies, based on international research projects, represents important strategic interest of the University Department.

istraživačkih projekata, predstavlja važan strateški interes odjela.

Ipak, za postizanje predviđenih ciljeva potrebni su najkvalitetniji kadrovi, dodatno vrijeme, odgovarajuća finansijska sredstva i prostor, posebice kada se radi o doktorskom studiju i značajnijim znanstveno-istraživačkim projektima. Držimo da je odjel na dobrom putu da preraste u vodeću instituciju u svom području (edukacija visokokvalitetnih zdravstvenih radnika u biomedicini i zdravstvu) u široj regiji, te da će, sustavnim praćenjem provedbe planiranih aktivnosti, postavljenih rokova i vanjskim vrednovanjem izvrsnosti, to i potvrditi.

However, in order to achieve the envisaged goals, the highest quality staff, additional time, adequate financial resources and space are needed, especially when it comes to doctoral study programmes and significant scientific research projects. We believe that the University Department is well on its way to becoming a leading institution in its field (education of high quality health workers in biomedicine and health) in the wider region and that this will be confirmed by systematic monitoring of the implementation of planned activities and deadlines as well as external evaluation of outstanding performance.

Literatura:

1. Strategija razvoja znanosti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu za razdoblje 2016.-2020. godine.
2. Strategija razvoja znanosti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu za razdoblje 2020.-2027. godine.
3. Nacrt razvoja strategije Sveučilišta u Splitu 2020.-2025. godine.
4. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine.

POSTUPAK VREDNOVANJA KVALITETE SVEUČILIŠNOG ODJELA ZDRAVSTVENIH STUDIJA SVEUČILIŠTA U SPLITU QUALITY EVALUATION PROCEDURE OF THE UNIVERSITY DEPARTMENT OF HEALTH STUDIES, UNIVERSITY OF SPLIT

Vesna Antičević, Sonja Koren, Ana Ćurković

Razvoj Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija (u dalnjem tekstu: SOZS) mlada je sastavnica Sveučilišta u Splitu. Osnovan je 2011. godine, preobrazbom nekadašnjih Stručnih studija koji su se izvodili pri Medicinskom fakultetu u Splitu u samostalni sveučilišni studij kao podružnica Sveučilišta u Splitu. Odluka o osnivanju Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija donesena je na 54. sjednici Senata održanoj 16. veljače 2011. godine. Do podizanja razine obrazovanja zdravstvenih radnika na sveučilišnu razinu utjecale su sve složenije razine zdravstvene skrbi, primjene novih tehnologija, timski rad u sustavu zdravstva, stručni i znanstveni projekti te visoko diferencirani dijagnostički i terapijski postupci, kao i potreba usklađivanja svih studijskih programa (posebice reguliranih profesija) s direktivom EU 35/2005. i njenim dopunama.

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija je u cijelosti ustrojen prema načelima Hrvatskog modela sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj.

Izvođenje nastave na SOZS-u započeto je u akademskoj godini 2011./2012., nakon što su zadovoljeno svi preduvjeti za konstituiranje nove sastavnice:

- usvojena odluka Medicinskog fakulteta o prepuštanju Stručnih studija novom Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu (do završetka studija upisanih studenata stručnih studija),

Development of the University Department of Health Studies

The University Department of Health Studies (hereafter the UDHS) is a young constituent of the University of Split. It was founded in 2011 by transforming the former Professional Studies carried out at the School of Medicine in Split into an independent university study as a branch of the University of Split. The Senate of the University of Split on the 16 February 2011 at its 54th session made the Decision on the establishment of the University Department of Health Studies as a constituent entity of the University of Split. The use of new technologies, highly differential diagnostic and therapeutic procedures, teamwork in the health system, and professional and scientific projects imposed the necessity of raising the level of education of health professionals to the university level as well as the need to harmonize all study programmes (especially of the regulated professions) with the EU Directive 35/2005 and its amendments.

The University Department of Health Studies is entirely organised according to the principles of the Croatian model of university education of health workers in the Republic of Croatia.

The teaching process at the UDHS started in the academic year 2011/ 2012, after all prerequisites for establishing a new constituent entity were met:

- the approved decision of the School of Medicine on transferring Professional Studies to the new University Department of Health Studies of the University of Split (by the time enrolled students

- donesena odluka Senata Sveučilišta u Splitu,
- donesena odluka rektora,
- donesene odluke dekana Medicinskog fakulteta i pročelnika Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija kojima je reguliran partnerski odnos s Medicinskim fakultetom,
- osigurana suradnja u nastavi s još osam fakulteta Sveučilišta u Splitu (odlukom Senata),
- definirani kadrovi, napisani i recenzirani kurikuli,
- dobivene dopusnice Senata Sveučilišta u Splitu za izvođenje pet preddiplomskih sveučilišnih studijskih programa,
- usvojene odluke o prostoru za administrativni rad, laboratorije, itd., te
- obavljene konzultacije i dogovori glede zapošljavanja administrativno-tehničkog osoblja (novo zapošljavanje) i prijelaza znanstveno nastavnih kadrova s Medicinskog fakulteta i drugih sastavnica Sveučilišta u Splitu na Sveučilišni odjel zdravstvenih studija.

Do akademske godine 2020./ 2021. SOZS se profilirao u visokoobrazovnu instituciju koja ustrojava i izvodi pet redovitih (Sestrinstvo, Primaljstvo, Radiološka tehnologija, Medicinsko-laboratorijska dijagnostika i Fizioterapija), jedan izvanredni (Sestrinstvo) sveučilišni preddiplomski i tri diplomska studijska programa (Sestrinstvo, Radiološka tehnologija i Fizioterapija), obavlja stručni i znanstveni rad u području biomedicine i zdravstva i društvenih znanosti, te ima ustrojenu i provodi izdavačku i bibliotečnu djelatnost za potrebe nastave te stručnog i znanstvenog rada. Pored navedenoga, organizacijski i kadrovski SOZS je profiliran u vrhunsku sveučilišnu instituciju za cjeloživotno učenje brojnih, kako tradicionalnih tako i novih, zdravstvenih profesija u našoj regiji i Republici Hrvatskoj. Tako je Splitsko sveučilište prvo u Republici Hrvatskoj koje je ustrojilo novu sastavnicu po načelima prihvaćenog Hrvatskog modela sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika u potpunosti uskladenog s najvišim evropskim standardima visokog obrazovanja zdravstvenih radnika i uz poštivanje postulata Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (HKO), te obveza koje smo kao država preuzeli o njegovom referiranju prema Europskom kvalifikacijskom okviru i, konačno, Registru zanimanja.

- of professional studies have completed their studies),
- the decision of the Senate of the University of Split,
- the decision of the Rector,
- decisions made by the Dean of the School of Medicine and the Head of the University Department of Health Studies regulating the partnership between two institutions,
- the cooperation in teaching with eight other faculties of the University of Split (by decision of the Senate),
- staff recruited, curricula written and reviewed,
- the permits granted by the Senate of the University of Split for delivering five undergraduate university study programmes,
- decisions on allocated space for administrative work, laboratories, etc., and
- agreements regarding the employment of administrative and technical staff (new employment) and the transfer of scientific and teaching staff from the School of Medicine and other constituent entities of the University of Split to the University Department of Health Studies.

Until the academic year 2020/2021, the UDHS has established itself as a higher education institution that organises and conducts 5 full-time (Nursing, Midwifery, Radiologic Technology, Medical Laboratory Diagnostics and Physiotherapy) and 1 part-time (Nursing) university undergraduate and 3 graduate (Nursing, Radiologic Technology and Physiotherapy) study programmes as well as and scientific work in the field of Biomedicine and Health and Social Sciences. Moreover, it has also initiated publishing and library activities for teaching purposes as well as for professional and scientific work. In addition to the above, in terms of its organisational structure and staff, the UDHS has established itself as a top university institution for lifelong learning, providing numerous, both traditional and new, health profession programmes in our region and in the Republic of Croatia. Thus, the University of Split is the first in the Republic of Croatia to establish a new constituent entity based on the principles of the accepted Croatian model of university education for health professionals fully harmonized with the highest European standards of higher education for health professionals brought in line with the postulates of the Croatian Qualifications Framework and all the obligations that we have complied with in reference to the European Qualifications Framework and, finally, to the Register of Occupations.

Postupak vanjskog vrednovanja kvalitete Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu

Nastojanja čelnih ljudi, pročelnika prof. dr. sc. Stipana Jankovića i rektora prof. dr. sc. Dragana Ljutića, primarno su usmjereni osiguravanju kriterija kvalitete čije će dostizanje svrstati SOZS u red vrhunskih sveučilišnih institucija i osigurati njegovo prerastanje u samostalni Fakultet zdravstvenih studija.

Proces reakreditacije SOZS-a odvijao se od početka 2016. godine, dok su pripreme započele već tijekom 2015. godine.

Za izradu samoanalize, kao nužnog preduvjeta reakreditacijskog postupka, koristili su se temeljni strateški dokumenti odjela.

Tako je Strategija razvoja Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija za razdoblje od 2015.—2020. godine uskladljena sa Strategijom razvoja Sveučilišta u Splitu, a izrađena je i usvojena na 2. sjednici Stručnog vijeća 18. prosinca 2015. godine.

U izradi samoanalize ključnu je ulogu imao pročelnik Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija prof. dr.sc. Stipan Janković uz članove tadašnjeg kolegija koji su sačinjavali: prof. dr. sc. Mile Đelalija, Frane Mihanović, mag. med. rad., Ljubica Žunić, dipl. iur., te Petar Ramljak i Mario Podrug, studenti SOZS-a. U pripremi samoanalize sudjelovali su voditelji svih katedri SOZS-a, predsjednici svih povjerenstava SOZS-a, posebice Odbor za unaprjeđenje kvalitete SOZS-a te voditelji Odsjeka SOZS-a, svi djelatnici u znanstveno-nastavnim, nastavnim i suradničkim zvanjima, mentori i članovi stručno-administrativnih službi SOZS-a.

Stručno vijeće je sa sadržajem samoanalize upoznato na 3. redovitoj sjednici održanoj dana 29. ožujka 2016. godine.

Navedeni dokumenti (Strategija i Samoanaliza) prevedeni su na engleski jezik zaslugom Sanje Sonje Koren, prof. engleskog jezika na SOZS-u.

Stručno povjerenstvo Agencije za visoko obrazovanje (AZVO) posjetilo je Sveučilišni odjel zdravstvenih studija 7. travnja 2016. godine.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) je postupak reakreditacije na SOZS-u provodila u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“ broj 45/09), Pravilnikom o sadržaju dopusnice i uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učili-

Quality Evaluation Procedure of the University Department of Health Studies, University of Split

Remarkable efforts made by the Head of the UDHS, Prof. Stipan Janković, PhD, and the Rector of the University of Split, Prof. Dragan Ljutić, PhD, are primarily directed towards ensuring quality criteria, the achievement of which will place the UDHS among the best institutions at the University and ensure its growth into an independent Faculty of Health Studies.

The process of re-accreditation of the UDHS has been going on since the beginning of 2016, while preparations began in 2015.

In preparing the self-analysis as a necessary prerequisite for the re-accreditation procedure, the basic strategic documents of the Department were used.

Thus, the Development Strategy of the University Department of Health Studies for the period from 2015-2020, harmonized with the Development Strategy of the University of Split, was drafted and adopted at the 2nd session of the Expert Council on 18 December 2015.

The Head of the University Department of Health Studies, Prof. Stipan Janković, PhD, together with the members of the Board consisting at that time of Prof. Mile Đelalija, PhD, Frane Mihanović, mag. rad. techn., Ljubica Žunić, LLM, and UDHS students, Petar Ramljak and Mario Podrug, played a key role in the development of self-analysis. Heads of all UDHS Academic Departments, Chairpersons of the UDHS Committees, especially of the UDHS Quality Improvement Committee, Heads of the UDHS Study Programme Departments, all employees appointed to the scientific-teaching, teaching and associate grades as well as mentors and members of UDHS administrative offices participated in the preparation of the self-analysis.

The content of the self-analysis was presented to the Expert Council at its 3rd regular session held on 29 March 2016.

Full credit for the exceptional work on the translation of these documents (Strategy and Self-Analysis) is to be given to Sonja Koren, MA, English lecturer at the UDHS.

The expert panel of the Agency for Science and Higher Education (ASHE) visited the University Department of Health Studies on 7 April 2016. The Agency for Science and Higher Education (ASHE) conducted the re-accreditation procedure at UDHS in accordance with the Act on Quality Assurance in Science and Higher Education (*Narodne novine*, No. 45/09), the Ordinance on the Content of a Licence and Conditions for Issuing a Licence for Performing Higher Education Activity, Carrying out a Study

šta („Narodne novine“ broj 24/10) te dokumentom AZVO-a „Kriteriji za ocjenu kvalitete visokih učilišta u sastavu sveučilišta“.

Povjerenstvo se sastojalo od sljedećih članova:

- Univ. Prof. Mag. Dr. Hanna Mayer, Sveučilište u Beču, Republika Austrija, predsjednica Povjerenstva
- Teja Škodič Zakšek, dipl. inž. rad., dipl. bab., MSc, Zdravstveni fakultet Sveučilišta u Ljubljani, Republika Slovenija
- Dr. sc. Tatjana Kehler, dr. med., Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska
- Krunoslav Marinčević, bacc. rad. tehn., Klinička bolnica Merkur, Republika Hrvatska
- Mario Gazić, student, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska

Podršku radu Stručnog povjerenstva pružali su:

- Ivana Borošić, koordinatorica, AZVO
- Viktorija Juriša, koordinatorica, AZVO
- Goran Briški, prevoditelj tijekom posjeta Višokom učilištu i prevoditelj izvješća, AZVO

Tijekom posjeta povjerenstvo je održalo sastanke sa sljedećim skupinama:

- Uprava Sveučilišta u Splitu;
- Uprava Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija;
- Radna grupa koja je izradila Izvješće o samonalizi;
- Pročelnici odsjeka i šefovi katedri;
- Studenti;
- Nastavnici zaposleni u punom radnom vremenu.

Povjerenstvo je također obišlo knjižnicu, računalne učionice, referadu, ostale učionice te nastavne baze za praktičnu nastavu – KBC Split (Firule).

Nakon reakreditacijskog postupka, Ministarstvo znanosti i visokog obrazovanja izdalo je Sveučilištu u Splitu pismo očekivanja (klasa: UP/I-602-04/18-13-00007; ur.broj: 533-04-18-0002 od 25. travnja 2018. godine) za dio djelatnosti koji se izvodi na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija, kojim se nalaže uklanjanje akreditacijskom preporukom utvrđenih nedostataka u roku od jedne godine, a naknadno je rok produžen na razdoblje od tri godine, odnosno do 25. travnja 2021. godine (klasa: UP/I-602-04/18-13-00007; ur.broj: 533-04-20-0004 od 14. srpnja 2020. godine).

Svi zaposlenici Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija i uprava Sveučilišta u Splitu od tada inten-

Programme and Re-Accreditation of Higher Education Institutions (*Narodne novine*, No. 24/10) and the ASHE document “Criteria for Quality Assessment of Higher Education Institutions within the University”.

The commission consisted of the following members:

- Univ.-Prof. Mag. Dr. Hanna Mayer, University of Vienna, Republic of Austria, Academic Department of the Commission
- Teja Škodič Zakšek, Eng. rad. techn., MSc. obs., Faculty of Health Sciences, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
- Tatjana Kehler, MD, PhD, Faculty of Health Studies, University of Rijeka, Republic of Croatia
- Krunoslav Marinčević, bacc. rad. techn., Clinical Hospital Merkur, Republic of Croatia
- Mario Gazić, student, School of Medicine, University of Zagreb, Republic of Croatia

Support for the work of the expert panel was provided by:

- Ivana Borošić, coordinator, ASHE
- Viktorija Juriša, coordinator, ASHE
- Goran Briški, translator during the visit to the UDHS and translator of the report, ASHE

During the visit, the committee held meetings with the following groups:

- Management of the University of Split;
- Management of the University Department of Health Studies;
- Working group that prepared the Self-Analysis Report;
- Heads of the Study Programme Departments and Heads of the Academic Departments;
- Students;
- Full-time teachers.

The panel also visited the library, computer classrooms, student office, other classrooms and teaching bases for practical classes – Clinical Hospital Centre in Split (Firule).

Following the re-accreditation procedure, the Ministry of Science and Higher Education issued a letter of expectation to the University of Split (class: UP / I-602-04 / 18-13-00007; registration number: 533-04-18-0002 on 25 April 2018) for part of the activities performed at the University Department of Health Studies ordering that deficiencies, presented in the accreditation recommendation, should be resolved within one year, and, subsequently, the deadline was extended to a period of three years, i.e. until 25 April 2021 (class: UP / I-602-04

zivno rade na svim zamjerkama iznesenima u pismu očekivanja te se nadaju izdavanju dopusnica za sve studijske programe već polovicom 2021. godine.

U tekstu akreditacijske preporuke AZVO-a (klasa: UP/I-602-04/14-04-0056; ur.broj: 355-02-04-20-0027) od 26. ožujka 2018. godine, kao glavni nedostaci su istaknuti problemi nedovoljnog broja nastavnika s punim radnim vremenom izabralih u znanstveno-nastavna i nastavna zvanja u odnosu na ukupan broj norma sati, što utječe na kvalitetu izvođenja studijskih programa te manjak znanstvene i stručne aktivnosti ocijenjene ocjenom „u početnoj fazi provedbe“. Osiguravanje kvalitete studenata odgovarajućim selekcijskim postupkom, brigom i potporom tijekom studiranja procijenjeno je kao potpuno provedeno, dok su svi ostali standardi kvalitete dobili ocjenu „uglavnom provedeno“, osim poglavlja koje se odnosilo na broj zaposlenih nastavnika.

Od početka mandata prof. dr. sc. Stipana Jankovića na poziciji pročelnika SOZS-a i rektora Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Dragana Ljutića, do sada (početak 2021. godine) su napravljeni značajni promaci u poboljšanju standarda kvalitete i uklanjanju akreditacijskom preporukom utvrđenih nedostataka koji su prepoznati i navedeni u mišljenju Akreditacijskog savjeta o ispunjavanju dijela nedostataka određenih pismom očekivanja, iznesenom na 118. sjednici održanoj 7. srpnja 2020. godine. Navedena poboljšanja naročito se odnose na standard „Znanstvena i stručna djelatnost“ u svezi kojeg je u postavljenom roku osnovan Ured i Vijeće za znanost, povećana je produkcija znanstvenih radova u relevantnim znanstvenim bazama, povećan je broj projekata s afilijacijom SOZS-a te je izrađena Strategija razvoja znanosti za razdoblje 2020.-2027. godine.

Akreditacijski savjet također je preporučio poboljšanje kvalitete i u ostalim standardima kvalitete tako da su izrađeni/dopunjeni/ izmijenjeni brojni akti kojima se unaprjeđuje rad odjela. Izrađena je nova Strategija razvoja Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija za razdoblje 2020.-2027. godine, a izrađeni su i potpuno novi kurikuli studijskih programa prema HKO smjernicama i upućeni u proces evaluacije koji prethodi njihovom upisivanju u nacionalni Registar HKO-a.

Unatoč zabrani zapošljavanja u sustavu znanosti i visokog obrazovanja koja je u razmatranom roku bila na snazi, postignuta su poboljšanja u pravcu udovoljavanja standardu zapošljavanja vlastitih kadrova.

/ 18-13-00007; registration number: 533-04-20-0004 of 14 July 2020).

Since then, all employees of the University Department of Health Studies and the Management of the University of Split have been working intensively on all the deficiencies set out in the letter of expectation, hoping that the licence for all study programmes will be issued by mid-2021.

In the text of the accreditation recommendation provided by ASHE (class: UP / I-602-04 / 14-04-0056; registration number: 355-02-04-20-0027) of 26 March 2018, the main deficiencies are as follows: insufficient number of full-time teachers appointed to scientific-teaching and teaching grades in relation to the total number of teaching hours regulated by Law, which affects the quality of study programmes and results in a lack of scientific and professional activity - deficiency assessed as "in the initial phase of implementation". Student quality assurance, through appropriate selection, care and support provided during their studies, was assessed as fully implemented, while all other quality standards were assessed as "mostly implemented", except for the chapter on the number of employed teachers.

Since the beginning of the term of office of the current UDHS Head, Prof. Stipan Janković, PhD, and the Rector of the University of Split, Prof. Dragan Ljutić, PhD, until now (beginning of 2021), significant progress has been made in improving the quality standards and resolving deficiencies presented within the accreditation recommendation. They were identified and listed in the opinion of the Accreditation Council dealing with the extent to which deficiencies identified in the letter of expectation had been met, which was presented at the 118th session held on 17 July 2020. These improvements are especially related to the standard "Scientific and professional activity" in connection with which the Office and the Council for Science were established within the set deadline, the number of scientific papers in relevant scientific databases was increased, the number of projects affiliated with the UDHS was also increased, and the Strategy for Development of Science for the period 2020-2027 devised.

The Accreditation Council makes efforts to improve other quality standards so that a number of acts have been drafted / amended / adjusted with the aim to improve the work of the Department. A new UDHS Development Strategy for the period 2020-2027 and completely new curricula of study programmes have been developed according to the CROQF guidelines and sent for evaluation, which precedes their entry into the National CROQF Register.

U odnosu na vrijeme početka reakreditacijskog postupka, broj stalnih zaposlenika se dvostruko povećao. Broj zaposlenika u znanstveno – nastavnim, nastavnim i suradničkim zvanjima, kao i broj administrativno-tehničkog osoblja, povećava se kontinuirano, tako da je njihov broj od 20 zaposlenih polovicom 2016. godine do danas narastao na 45 zaposlenika, a predviđa se i daljnji trend zapošljavanja prvenstveno u skupini znanstveno-nastavnih kadrova. Štoviše, SOZS je već dobio odobrenje Sveučilišta u Splitu za prijem znanstveno- nastavnih kadrova u punom (4) i nepunom radnom vremenu (16). Dakle, ukupno njih 20; čeka se samo još samo dopusnica MZO koju očekujemo najkasnije do kraja veljače 2021. godine. Dodatno, prema planu ljudskih resursa očekuje se zaposlenje još 15 znanstveno-nastavnih kadrova u nepunom (13) i punom (2) radnom vremenu te nužan broj predavača i asistenata (prosječno 3 po svakoj katedri), za koje se dozvolu za prijem nadamo dobiti do kraja 2021. godine.

Time bi se istodobno stekli uvjeti za prerastanje Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija u Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu. To je realna potreba sadašnjeg odjela i iskazani prioritetski zadatak rektora Sveučilišta u Splitu, prof. dr. sc. Dragana Ljutića, kao i Senata Sveučilišta u Splitu. Na to se nadovezuje i kupnja primjerenog prostora za konačan smještaj sadašnjeg sveučilišnog odjela, odnosno Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu (tehničke, pravne i financijske radnje u svezi s tim su u tijeku). Krajnji cilj je smještaj Fakulteta zdravstvenih studija u vlastitoj zgradici Sveučilišta u Splitu, čime bi se omogućio ubrzan i kvalitetan razvoj ove sastavnice Splitskog sveučilišta.

Politika unutarnjeg osiguravanja kvalitete na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija

Članice Odbora za unaprjeđenje kvalitete (u dalnjem tekstu: Odbor), izv. prof. dr. sc. Vesna Antičević i Sanja Sonja Koren, prof. eng. i franc. jezika, uz suradnju pročelnika prof. dr. sc. Stipana Jankovića, tijekom 2019. godine izradile su novi priručnik i pravilnik osiguravanja kvalitete čiji je sadržaj prilagođen ESG, 2015 i AZVO, 2018 standardima.

Politika unutarnjeg osiguravanja kvalitete na SOZS-u od tada svoje ciljeve i aktivnosti prilagođava ostvarenju standarda kvalitete navedenih u Priručniku. Uz aktivnosti koje se kontinuirano odvijaju, uveden je i veliki broj novih aktivnosti.

Despite the ban on employment in the system of science and higher education that was in force in this period, improvements have been made in terms of employing our own staff, thus meeting the recommended employment standards.

Compared to the initial phase of the re-accreditation process, the number of full-time employees has doubled. The number of teachers appointed to scientific-teaching, teaching and associate grades as well as the number of administrative and technical staff is continuously increasing so that the number of 20 employees since mid-2016 has grown to 45 employees, and employment trend is expected to continue, primarily among teachers appointed to scientific-teaching grades. Moreover, the UDHS has already received the approval of the University of Split for the employment of full-time (4) and part-time (16) teachers appointed to scientific-teaching grades. However, the Ministry of Science and Education should give consent for the employment of the aforementioned staff, and we hope to receive it by the end of February 2021 at the latest. In addition, according to the human resources plan, another 15 (13 part-time, and 2 full-time) teachers appointed to scientific-teaching grades are to be employed alongside the necessary number of lecturers and assistants (on average 3 per Academic Department). Hopefully, the consent will be granted by the end of 2021.

At the same time, this would create the conditions for the University Department of Health Studies to grow into the Faculty of Health Studies of the University of Split. This is a real need of the current University Department and a priority task recognized by the Rector of the University of Split, Prof. Dragan Ljutić, PhD, and the Senate of the University of Split. This is accompanied by the purchase of suitable premises for the current University Department or the Faculty of Health Studies of the University of Split (with related technical, legal and financial actions already underway). The ultimate goal is to house the Faculty of Health Studies in the building owned by the University of Split, which would facilitate rapid and full development of this constituent of the University of Split.

Internal Quality Assurance Policy at the University Department of Health Studies

In 2019, the members of the Quality Improvement Committee (hereinafter: the Committee) Assoc. Prof. Vesna Antičević, PhD, and Sonja Koren, MA, English lecturer, in cooperation with the Head, Prof. Stipan Janković, PhD, developed a new Rulebook and Ordinance on Quality Assurance, the content of which is adjusted to the ESG 2015 and ASHE 2018 standards.

1. Politika unutarnjeg osiguravanja kvalitete, periodičkog vanjskog vrednovanja kvalitete, praćenja i unaprjeđivanja sustava osiguravanja kvalitete, upravljanja informacijama i osiguravanja njihove dostupnosti (ESG 1.1., ESG 1.7., ESG 1.8. i ESG 1.10.)

Politika osiguravanja kvalitete odjela je unapređena na način da su aktivnosti za osiguravanje kvalitete osmišljene kao konzistentan sustav koji se učinkovito unaprjeđuje na temelju rezultata unutarnje i vanjske prosudbe.

- Tijekom 2020. godine članovi Povjerenstva za unutarnju prosudbu sustava kvalitete su provedli postupak vrednovanja kvalitete na SOZS-u te naveli preporuke za daljnja poboljšanja.
- Sadašnji sustavi upravljanja odjelom i osiguravanja kvalitete omogućuju održavanje svih unutarnjih procesa na visokim razinama kvalitete, organiziranosti i odgovornosti.
- Djelatnici odjela i informatičke službe redovito ažuriraju i objavljaju sve relevantne podatke na mrežnim stranicama odjela.
- Predsjednica Odbora za unaprjeđenje kvalitete (u dalnjem tekstu: Odbor) izrađuje izvješća o radu i o planu aktivnosti Odbora za kvalitetu za svaku akademsku godinu te se oni objavljaju na mrežnim stranicama odjela.
- Pročelnik odjela i predsjednica Odbora redovito izvješćuju Stručno vijeće o radu Odbora za unaprjeđenje kvalitete uključujući i godišnje izvješćivanje Stručnog vijeća o radu.
- Izrađena je nova Strategija razvoja SOZS-a za razdoblje 2020.-2027. godine koja je usvojena od strane Stručnog vijeća.
- Usvojen je akcijski plan s mjerama za poboljšanje prema rezultatima reakreditacijskog postupka.
- Izrađeni su/izmijenjeni/dorađeni novi pravilnici kojima se unaprjeđuju aktivnosti odjela te su javno objavljeni na mrežnim stranicama SOZS-a.
- Obrane završnih i diplomskih radova se provode javno, uz napomenu da su tijekom 2020. godine obrane radova prilagođene važećim epidemiološkim uvjetima.
- Informacijski sustavi za praćenje nastave se kontinuirano unaprjeđuju. Prema važećim epidemiološkim mjerama, velik dio nastave se tijekom 2020. godine odvijao online, pri čemu je na odjelu i Sveučilištu organizirana edukacija o korištenju online platformi.

Since then, the internal quality assurance policy at the UDHS has adjusted its goals and activities to the realization of the quality standards stated in the Rulebook. In addition to the activities that have been taking place continuously, a large number of new activities have also been introduced.

- 1. Policy of internal quality assurance, periodic external quality evaluation, monitoring and improvement of quality assurance systems, information management and ensuring their availability (ESG 1.1., ESG 1.7., ESG 1.8. and ESG 1.10.)

The Department's quality assurance policy has been improved in such a way that quality assurance activities are designed as a consistent system in which, based on the results of internal and external evaluation, steps forward have been effectively taken.

- During 2020, the members of the Commission for Internal Assessment of the Quality System conducted the quality evaluation process at the UDHS and provided recommendations for further improvements.
- The USHS current management systems and quality assurance systems make sure that all the internal processes take place at high levels of quality, organisation and responsibility.
- The UDHS and IT service employees regularly update and publish all relevant information on the Department' website.
- The Chairperson of the Quality Improvement Committee prepares reports on the work and action plan of the Quality Committee for each academic year and they are published on the UDHS website.
- The Head of the UDHS and the Chairperson of the Committee present regular reports (including the annual report) to the Expert Council on the work of the Quality Improvement Committee.
- A new UDHS Development Strategy for the period 2020 to 2027 has been devised and approved by the Expert Council.
- An action plan with measures for improvement according to the results of the re-accreditation procedure was approved.
- New regulations have been drafted / amended / adjusted to improve the activities of the Department and have been made public on the UDHS website.
- Final and diploma theses are publicly defended with exception of the year 2020 when procedures

- U svim aktivnostima se vodi briga o zaštiti osobnih podataka i o obvezama iz zakona o pravu na pristup informacijama.
  - Izrađena je nova web stranica odjela.
2. *Izrada i odobravanje studijskih programa, nadzor i njihovo periodično vrednovanje, uključujući i vrednovanje ishoda učenja usmjerenih na studente (ESG 1.2., ESG 1.9.)*
- Osnovan je novi izvanredni preddiplomski studijski program Sestrinstvo te su napravljene manje revizije studijskih programa. Izrađeni su novi programi cjeloživotnog učenja.
  - Sve izmjene i dopune studijskih programa dostavljene su Sveučilištu na usvajanje te su izmjene unesene u Upisnik studijskih programa, odnosno u sustav MOZVAG.
  - Izrađeni su novi kurikuli svih predmeta u skladu s nacionalnim kvalifikacijskim okvirom (HKO). Započet je proces koji prethodi upisu studijskih programa u Registar HKO-a.
  - Studijski programi i izvedbeni planovi svakog studijskog programa redovito se javno objavljaju na mrežnim stranicama SOZS-a.
  - Periodično se kontinuirano provodi nadzor izvođenja nastave prema izvedbenom planu studijskog programa. Tijekom akademske godine 2019./2020. članovi Povjerenstva za nastavu su nadzor provodili u dva navrata.
  - Izvori za učenje i pripremanje ispita su dostupni u studentskoj knjižnici i u elektroničkom obliku na e-Learning portalu Moodle.
  - U akademskoj godini 2019./2020. prijavljeno je nekoliko programa cjeloživotnog učenja (tri ljetne škole, razlikovni modul te tečaj komunikacijskih i pedagoških vještina za djelatnike SOZS-a i kliničke mentore). Zbog loših epidemioloških okolnosti programi ljetnih škola nisu se mogli održati. Početkom 2021. godine održani su tečajevi o očuvanju mentalnog zdravlja i komunikacije s bolesnicima namijenjeni zdravstvenim djelatnicima koji rade s bolesnicima oboljelim od COVID-19. Organizator tečaja je SOZS.
  - Provedeni tečajevi cjeloživotnog učenja vrednovani su od strane polaznika i ocijenjeni najvišim ocjenama.
3. *Upisi i napredovanje studenata, mobilnost studenata, zapošljivost, osiguravanje resursa i podrške studentima (ESG 1.3., ESG 1.4., ESG 1.6.)*

- for defending the theses were adjusted to the current epidemiological situation.
- Information systems for monitoring the teaching process have been continuously improved. Due to epidemiological reasons, in 2020, the majority of classes were delivered online, and education on the use of online platforms was organized at the UDHS and the University.
  - Personal data are protected in all activities following the obligations set out in the Law on the Right to Access Information.
  - A new Department website has been created.
2. Development and approval of study programmes, supervision and their periodic evaluation, including evaluation of student-centred learning outcomes (ESG 1.2., ESG 1.9.)
- A new part-time undergraduate study programme in Nursing was developed alongside minor revisions of other study programmes. New lifelong learning programmes have been developed as well.
  - All changes and amendments to the study programmes were submitted to the University for approval, and the changes were entered in the Directorate of Study Programmes, i.e. in the MOZVAG system.
  - New curricula for all courses have been developed in accordance with the Croatian Qualifications Framework (CROQF). The process that precedes the entry of study programmes into the CROQF Register has started.
  - Study programmes and detailed course syllabi of each study programme have been regularly published on the UDHS website.
  - Periodically, the supervision of the teaching process is carried out continuously according to the syllabus. During the academic year 2019/2020, members of the Teaching Committee provided supervision on two occasions.
  - All resources necessary for learning and exam preparation are available in the student library and in electronic form on the e-learning platform Moodle.
  - In the academic year 2019/2020, applications for several lifelong learning programmes were submitted (for three summer schools, a differential module, and a Course in Developing Communication and Pedagogical Skills for the UDHS staff and clinical mentors). Due to unfavourable epidemiological circumstances, summer school programmes could not be carried out. At the beginning of 2021, courses on maintaining mental

- Do početka pandemije kontinuirano se radio na povećavanju međunarodne, nacionalne, međusveučilišne i unutarsveučilišne mobilnosti studenata i nastavnika. Ostvarena je ili nastavljena suradnja s inozemnim visokim zdravstvenim učilištima: Fakultetom za zdravstvene vede iz Maribora te Faculty of Nursing, Sør-Trøndelag University College (HIST), sada NTNU iz Trondheima. U tijeku je sklapanje ugovora s Faculty of Health Study iz Porta u Portugalu. Individualna suradnja ostvaruje se s Karolinskim Institutom iz Švedske.
- Održana je Konferencija zdravstvenih studija 6. XII. 2019. godine, a prvi predsjedavajući je pročelnik SOZS-a prof. dr. sc. Stipan Janković. Sa svim sudionicima dekanske konferencije fakulteta zdravstvenih studija SOZS je ostvario ugovore o međusobnoj stručno-zdravstvenoj suradnji.
- Prilagodbom rasporeda nastave, pri čemu je osiguran raniji završetak nastave, a u dogovoru s upravom Studentskog centra u Splitu, za 40-tak studenata koji žive izvan Splita je omogućeno korištenje smještaja u ljetnim mjesecima radi obavljanja stručne prakse, što ranije nije bilo moguće.
- Kriteriji ocjenjivanja studenata se dosljedno primjenjuju i objavljaju na e-portalu i usmenim putem.
- Studenti se pravovremeno obavještavaju o rezultatima koje su postigli na ispitu usmenim, pisanim ili elektroničkim putem, a u skladu s propisima o zaštiti osobnih podataka.
- Studentima s invaliditetom se ispitni materijali i načini polaganja ispita prilagođavaju njihovim specifičnim potrebama, pri čemu se pazi da ne dođe do narušavanja kvalitete uz postizanje potrebnih ishoda učenja.
- Sukladno Pravilniku o studiju i sustavu studiranja odjela provode se žalbeni postupci na rezultate ispita.
- Na mrežnim stranicama SOZS-a objavljene su skraćene upute za pripremu i prijavu završnog/diplomskog rada u skladu s važećim pravilnikom. Studenti se kontinuirano potiču na objavljanje radova u koautorstvu s mentorima.
- Završni/diplomski radovi uneseni su u sustav Dabar.
- Kontinuirano se provode kvantitativne analize uspješnosti studiranja na odjelu, bilo pu-

health and those on communication with patients were organized for health professionals working with patients with COVID-19. The organiser of the course was the the UDHS.

- The lifelong learning courses were evaluated by participants and they scored very high results in terms of their performance.
- 3. Student enrolment and progress, student mobility, employability, provision of resources and student support (ESG 1.3., ESG 1.4., ESG 1.6.)
  - Up until the beginning of the pandemic, continuous efforts had been made to increase the international, national, inter-university and intra-university mobility of students and teachers. The cooperation was either established or continued with health faculties/colleges from abroad: the Faculty of Health Sciences in Maribor and the Faculty of Nursing, Sør-Trøndelag University College (HIST), now NTNU in Trondheim. The UDHS is now in the process of signing the contract with the Faculty of Health Study in Porto, Portugal. There is also an individual cooperation with the Karolinska Institutet from Sweden.
  - The Conference of Health Studies was held on 6 December 2019, at which Prof. Stipan Janković, PhD, the UDHS Head, was appointed the first Chairman. The UDHS has reached agreements on mutual professional and health cooperation with all stakeholders of the Dean's Conference of the Faculties of Health Studies.
  - By adjusting the academic timetable, whereby it is ensured that classes are completed earlier, and in agreement with the management of the Student Centre in Split, for about 40 students living outside Split, it is possible to use accommodation in summer months during their internships, which was not the case before.
  - Student assessment criteria are consistently implemented and published on the e-portal as well as communicated verbally.
  - Students are informed verbally, in writing or electronically and in a timely manner, about the results they achieved in the exam in accordance with the regulations on personal data protection.
  - For students with disabilities, exam materials and exam methods are adapted to their specific needs, whereby taking into account that the quality is not adversely affected in an effort to achieve the necessary learning outcomes.

tem Centra za kvalitetu Sveučilišta u Splitu ili interno na SOZS-u. Uspješnost studiranja i prosječne ocjene znanja na svim studijskim smjerovima su visoke.

- Obavljaju se kontinuirani sastanci i konzultacije s Upravom KBC-a Split, kao najvećom nastavnom bazom i budućim poslodavcem, u svezi zapošljivosti studenata nakon završenog studija. Temeljem informacija o deficitu kadra u sestrinstvu pokrenut je izvanredni preddiplomski studij Sestrinstvo koji se počeo izvoditi tijekom akademске godine 2020./2021.
  - Članovi Studentskog zbora odjela uključeni su u proces odlučivanja na Stručnom vijeću te se studentskim organizacijama periodično osigurava dio materijalnih sredstava za provedbu aktivnosti.
  - Redovito se provodi studentsko vrednovanje nastave, nastavnika i suradnika, te se rezultati izvješća redovito podnose Stručnom vijeću. Prosječne ocjene rada nastavnika su na SOZS-u tradicionalno visoke (globalni indeks oko 4.8), osim u akademskoj godini 2019./2020. kada je prosječna ocjena na čitavom Sveučilištu bila niža od onih ranijih godina, zbog naglog prelaska na online nastavu uslijed pandemije. Prosječna ocjena za SOZS u navedenoj akademskoj godini je bila identična prosjeku Sveučilišta i iznosila 3.5. Poduzete su mjere za povećanje odziva studenata za studentsko vrednovanje rada koji nije zadovoljavajući.
  - Redovito se provodi studentsko vrednovanje rada stručnih i administrativnih službi te drugih vidova studentskog života, a izvješća se podnose Stručnom vijeću.
  - Redovito se provodi vrednovanje programa cjeloživotnog učenja i izvješća se podnose Stručnom vijeću.
4. *Osiguravanje kvalitete znanstveno-nastavnog, suradničkog, administrativnog i pomoćnog osoblja te podrška studentima (ESG 1.5., ESG 1.6.)*
- Tijekom 2019./2020. godine nastavnici su educirani o korištenju online platformi Moodle i Ms Teams.
  - Tijekom 2019./2020. godine, radi svestranjeg i učinkovitijeg komuniciranja sa studentima, imenovani su povjerenici pročelnika SOZS-a: Mario Podrug, mag. med. techn. – povjerenik za studente, Matea Dolić, mag. med. techn.-povjerenica za udrugu Alumni i humanitarne
  - In accordance with the Ordinance on the Study and Study System at the UDHS, an appeal against examination results can be filed.
  - Short instructions on how to prepare and apply for the final / diploma thesis, in compliance with the applicable regulations, have been published on the UDHS website. Students are continuously encouraged to publish papers in co-authorship with mentors.
  - Final / graduate theses are entered into the Dabar system.
  - Quantitative analyses of student performance are continuously carried out at the UDHS, either through the Centre for Quality of the University of Split or internally at the UDHS. Student performance and average grades in all study programmes are high.
  - Continuous meetings and consultations are held with the Management of Clinical Hospital Centre, Split, as the largest teaching base and the potential future employer of students upon their graduation. Based on the information on the shortage of staff in nursing, a part-time undergraduate study programme in Nursing was launched starting in the academic year 2020/2021.
  - Members of the Student Union at the Department are involved in the decision-making process within the Expert Council, and student organisations are periodically provided with some material resources intended for the implementation of their activities.
  - Student evaluation of teaching, teachers and associates is carried out regularly, and reports on the results are regularly submitted to the Expert Council. Average grades of teachers are traditionally high at the UDHS (global index around 4.8), except in the academic year 2019/2020 when the average grade at the entire University was lower than in previous years, due to the sudden transition to online teaching because of the pandemic. The average grade for the UDHS in the aforementioned academic year was identical to the average grade at the level of the whole University and amounted to 3.5. Measures have been taken to increase students' response to the evaluation survey.
  - Student evaluation of the work of professional and administrative services and other aspects of student life is carried out regularly, and related reports are submitted to the Expert Council.
  - Lifelong learning programmes are regularly evaluated and related reports are submitted to the Expert Council.

aktivnosti studenata, dr. sc. Željko Kovačević za sportske aktivnosti studenata, te Dario Hrepic, prof. fizike, za zaštitu od ionizirajućeg zračenja.

- Održan je veći broj izbora u naslovna znanstveno-nastavna zvanja, povećan je broj znanstveno-nastavnog i stručno-administrativnog osoblja na odjelu u skladu s nastavnim opterećenjem na studijskim programima, te su osnovane ustrojene jedinice.
- Izrađen je godišnji plan zapošljavanja i napredovanja nastavnika i suradnika te administrativnog i pomoćnog osoblja.
- Provedeni su postupci racionalizacije nastave s ciljem optimizacije omjera stalnih zaposlenika i vanjske suradnje.
- Objavljen je veći broj javnih natječaja, provedeni su postupci izbora za nova nastavnička mjesta te izbori u viša znanstveno-nastavna zvanja.
- Centar za kvalitetu Sveučilišta u Splitu redovito osigurava dostupnost rezultata vrednovanja nastavnog rada nastavnika i suradnika potrebnih u procesu izbora u zvanja i na radna mjesta.
- U svrhu daljnog razvoja i osposobljavanja nastavničkog i suradničkog osoblja te razvijanja kompetencija za rad u nastavi, proveden je tečaj komunikacijskih i pedagoških vještina sa studentima za kliničke mentore (2020. godine).
- U svrhu daljnog stručnog usavršavanja stručnog, administrativnog i pomoćnog osoblja proveden je tečaj komunikacijskih vještina za rad sa studentima (2020. godine).
- Izrađeno je i usvojeno znakovlje i slogan SO-ZS-a Sveučilišta u Splitu.

5. Znanstveno-istraživačka i stručna djelatnost odjela

Prema reakreditacijskim preporukama posebna je pozornost posvećena razvoju znanosti na odjelu. U tom smislu je tijekom 2020. godine planirano i ostvareno niz aktivnosti na odjelu.

- Oformljeno je Vijeće za znanost i izrađeni relevantni pravilnici i dokumenti.
- Izrađena je Strategija znanstvenog razvoja odjela za razdoblje 2020.- 2027. godine.
- Unaprijeđen je sustav nagradivanja i potpore najboljim znanstvenicima na odjelu prema kriteriju godišnjeg broja objavljenih znanstvenih radova u međunarodnim znanstvenim bazama (Wos i Scopus). Povećan je broj objavljenih radova s afilijacijom odjela u navedenim bazama.

4. Quality assurance related to teachers in scientific-teaching and associate grades, to administrative staff and auxiliary services, and support to students (ESG 1.5., ESG 1.6.)

- During 2019/2020, teachers were trained on the use of online platforms Moodle and Ms Teams.
- In order to communicate more comprehensively and efficiently with students, during 2019/2020, the following Commissioners were appointed: Mario Podrug, mag. rad. techn. - Commissioner for Students, Matea Dolić, mag. rad. techn.- Commissioner for the Alumni Student Association and Students' Humanitarian Activities, Željko Kovačević, PhD- Commissioner for Student Sports Activities, and Dario Hrepic, MPhys- Commissioner for Protection against Ionizing Radiation.
- A large number of teachers, external associates, have been appointed to scientific-teaching grades, which resulted in an increase in the scientific-teaching as well as professional-administrative staff at the UDHS, in accordance with the teaching load associated with each study programme. Different organisational units have also been established.
- An annual plan for the employment and promotion of teachers and associates as well as administrative and auxiliary staff has been developed.
- Procedures related to rationalization of teaching were carried out aimed at optimizing the ratio between permanent employees and external associates.
- A number of job vacancies were advertised and recruitment procedures for new teaching positions were carried out alongside appointments of teachers to higher scientific-teaching grades.
- The Centre for Quality of the University of Split regularly ensures the availability of the evaluation results necessary in the procedure of the appointment of teachers/associates to scientific-teaching and teaching grades and corresponding positions.
- In order to develop teaching competences, the Course in Developing Communication and Pedagogical Skills for the UDHS staff and clinical mentors was organised (2020).
- For the purpose of further professional development of professional, administrative and auxiliary staff, the Course in Developing Communication Skills for working with students was conducted (2020).
- The symbols and slogan/logo of the UDHS, University of Split have been designed and approved.

- Osmišljen je i primijenjen sustav evidentiranja i analiziranja pokazatelja opsega i kvalitete znanstveno-istraživačke djelatnosti odjela.
- Osnovan je Ured za znanost, nastavu i međunarodnu suradnju s ciljem pružanja potpore istraživačima koji sudjeluju u znanstveno-istraživačkim projektima.
- Povećan je broj prijavljenih projekata s afilijacijom odjela te projekata u provedbi. Voditeljica Vijeća za znanost prof. dr. sc. Davorka Sutlović je organizirala radionice za pripremu projektnih prijava.
- Završena je provedba projekta „Izrada standarda zanimanja/kvalifikacija uz unaprjeđenje zdravstvenih studijskih programa“ čiji je nositelj SOZS.
- Aktivirao se rad udruge ALUMNI u čijoj organizaciji su održani tečajevi cjeloživotnog učenja i planirana stručna predavanja.
- Osnovan je Odbor za probir najboljih završnih i znanstvenih radova radi njihove objave u sveučilišnom časopisu.

5. Scientific-research and professional activity at the Department

According to the re-accreditation recommendations, special attention has been paid to the development of science at the Department. With reference to this, during 2020, a number of activities were planned and realized at the Department.

- The Science Council was established and relevant regulations and documents were drafted.
- The UDHS Strategy of Scientific Development for the period 2020-2027 was developed.
- The system of rewarding and supporting the best scientists at the Department has been improved according to the criteria of the annual number of published scientific papers in international scientific databases (Wos and Scopus). The number of published papers affiliated with the UDHS in the aforementioned databases has increased.
- A system for recording and analyzing indicators of the scope and quality of scientific research activities at the UDHS has been designed and applied.
- The Office for Science, Teaching and International Cooperation was established with the aim to provide support for researchers participating in scientific research projects.
- The number of registered projects affiliated with the UDHS and ongoing projects, has increased. The Head of the Science Council, Prof. Davorka Sutlović, PhD, organised workshops on preparing project applications.
- The project “Development of occupational standards/ qualifications with improvement of health study programmes”, carried out by the UDHS, has been completed.
- The work of the ALUMNI association was activated; the association organised lifelong learning courses and delivered professional lectures.
- The Committee for the Selection of the Best Final Theses and Scientific Papers has been established with the aim to initiate their publication in the university journal.

INFORMATIČKA SLUŽBA

INFORMATION TECHNOLOGY OFFICE

Dinkica Jurin, Stipan Janković

Informatička služba Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija osnovana je kada i sam odjel, 2011.godine, kada su nabavljena i prva računala te uspostavljena veza na internet preko hrvatske akademске istraživačke mreže – Carneta.

Služba je ustrojbena jedinica odjela koja se bavi poslovima upravljanja i održavanja lokalne mreže, poslužitelja i informacijskih servisa.

U svojim temeljnim aktivnostima računalno – informacijska infrastruktura SOZS-a veoma je značajna za sve ostale ustrojbene jedinice odjela, a posebno je važna za računalnu potporu nastavnom procesu i znanstveno-istraživačkim aktivnostima na odjelu.

U svrhu poboljšanja korištenja i rutinskog rada informatičke infrastrukture za studente SOZS-a organizirane su dvije informatičke učionice, u kojima se nalazi po dvanaest računala za studente, kao i nastavno računalo. Računala su dostupna studentima i u vrijeme kada se u istima ne održava nastava, praktično cijeli dan. Studenti također mogu koristiti i redovito koriste računala na Medicinskom fakultetu (temeljem ugovora o suradnji) te svim nastavnim bazama, a posebice u Sveučilišnoj knjižnici. Sva računala su starosti tri do pet godina.

U cilju racionalizacije troškova te s obzirom na zajedničke radne prostore, SOZS i Sveučilišna knjižnica u Splitu su u svibnju 2012. godine skloplili Ugovor o međusobnoj suradnji kojim su uredili uzajamne odnose vezane za korištenje knjižnične građe i čitaonice Sveučilišne knjižnice za potrebe studenata SOZS-a. Sveučilišna knjižnica je sastavni-

The IT Office of the University Department of Health Studies was established in 2011 (along with the establishment of the UDHS itself), when the first computers were procured and an Internet connection was established through the Croatian Academic and Research Network- CARNET.

The IT Office is an organisational unit of the Department that deals with the management and maintenance of the local network, servers and information services.

In its basic activities, the computer-information infrastructure of the UDHS is very important for all other organisational units at the UDHS, especially as a computer support in the teaching process and scientific research activities at the UDHS.

In order to improve the use of the IT infrastructure for UDHS students, two IT classrooms have been provided, in which there are twelve computers for students and one for the teacher. Computers are available to students even when the courses are not taught, i.e. all day long. Students can also regularly use computers at the School of Medicine (based on the Cooperation Agreement) and all teaching bases, especially in the University Library. All computers are three to five-years-old.

In order to rationalize costs, and with regard to the facilities that they share, in May 2012, the UDHS and the University Library in Split concluded an Agreement on Mutual Cooperation on the use of library materials and reading rooms at the University Library by UDHS students. The University Library is a constituent of the University of Split (certainly one of the best University Libraries in the Republic of Croatia) which performs library-information activities and other activities related

ca Sveučilišta u Splitu (zasigurno jedna od najboljih Sveučilišnih knjižnica u Republici Hrvatskoj) koja obavlja knjižničarsko-informacijske zadaće i poslove za obrazovanje i znanstveno-istraživačke potrebe Sveučilišta i njegovih sastavnica, a u konkretnom slučaju osigurava: knjižničnu građu i čitaonicu za uspješno provođenje cjelovite nastave, u cilju unaprjeđenja nastavnog procesa na SOZS-u. Studenti odjela obvezno se učlanjuju u Sveučilišnu knjižnicu i tako stječu status korisnika Sveučilišne knjižnice.

Znanstveno-nastavnim i nastavnim djelatnicima, a posebice studentima, omogućeno je korištenje svih aplikacija iz programskog paketa Office 365, a u tijeku aktualne pandemije Covid -19 , koja je nametnula poseban režim rada – nastavu na daljinu, u uporabi je najviše MS Teams aplikacija. Inače, odjel je institucijski korisnik sustava za e-učenje Merlin.

Na odjelu znanstveno-nastavno, nastavno i administrativno osoblje raspolaže s 28 računala u uređima nastavničkih kabinetova i ustrojbenih jedinica.

Od samog osnivanja odjela koristi se i informacijski sustav visokih učilišta (ISVU) koji je baza podataka za praćenje uspjeha studenata i studija. Uvedeno je korištenje aplikacije EduPlan koja se rabi kao baza podatka u kojoj se prate aktivnosti vezane uz planiranje i evidenciju nastave (predavanja, seminari, laboratorijske vježbe, kliničke vježbe itd.). Nadalje, redovito se koristi i dopunjava informacijski sustav MOZVAG (za podršku postupaka vrednovanja koje provodi Agencija za znanost i visoko obrazovanje), te je pri samom kraju prelazak na sustav MOZVAG 2.

Odjel se 2016. godine preselio u novu zgradu, zgradu Tri fakulteta, što je bilo zahtjevno u informatičkom smislu i za Informatičko – računarsku službu, posebice oko postavljanja mreže i potrebne mrežne opreme. Nažalost, još uvijek nemamo vlastitu server salu, pa nam je dio opreme smješten u server sali Pomorskog fakulteta.

Na odjelu je nesmetano omogućeno korištenje Eduroam mreže, što je posebno važno za studente i korištenje sustava za različite potrebe na daljinu. Od kraja 2019. godine SOZS je izradio novu, moderniziranu mrežnu stranicu koja je u potpunosti uskladena s potrebama studenata i nastavnika Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija. Ista pruža cjelovite informacije o ustroju odjela, studijskim programima, predmetima i nastavi, međunarodnoj suradnji, studentskim aktivnostima, itd.

Od 2020. godine opremljena su tri laboratorija

to education and scientific research conducted at the University and its constituents. In this case, it provides library material and a reading room for successful delivery of teaching in order to improve the teaching process at the UDHS. The UDHS students are required to become members of the University Library, thus, enjoying the status of University Library users.

Research and teaching staff, and especially students, have all the applications included in the Office 365 software package at their disposal. During the current Covid-19 pandemic, because of which a specific mode of operation has been applied, i.e. distance learning, MS Teams application has been used most frequently. Moreover, the University Department is the Institutional User of the Merlin E-learning platform.

At the UDHS, 28 computers in teachers' offices and organisational units are at disposal to scientific-teaching, teaching and administrative staff.

Since the establishment of the UDHS, the Information System of Higher Education Institutions (ISVU) has been used, a database for monitoring the success of students and study programmes. The EduPlan application has been introduced and used as a database in which all the activities related to planning and recording the teaching process (lectures, seminars, laboratory exercises, clinical exercises, etc.) are monitored. Furthermore, the MOZVAG information system is regularly used and updated (to support the evaluation procedures carried out by the Agency for Science and Higher Education), and the transition to the MOZVAG 2 system is about to be completed.

In 2016, the UDHS moved to the new building of Three Faculties, a rather demanding procedure for the IT and Computer Office, especially regarding the installation of the network and the necessary network equipment. Unfortunately, we still do not have our own server room, so that part of our equipment is located in the server room of the Faculty of Maritime Studies.

The UDHS enables the unimpeded use of the Eduroam network, which is especially important for students and their needs in using different online systems. Since the end of 2019, the UDHS has created a new updated website that is fully in accordance with the needs of UDHS students and teachers. It provides comprehensive information on the structure of the UDHS, study programmes, courses and teaching, international cooperation, student activities, etc.

Since 2020, three Preclinical Skills Laboratories have been equipped and used for certain segments of teaching (video clips, various presentations or presentations

pretkliničkih vještina za izvođenje pojedinih segmenta nastave (video uradci, različite prezentacije odnosno prikazi kliničkih slučajeva, postupaka i sl.). U Laboratorij pretkliničkih vještina Sestrinstva i Primaljstva postavljen je interaktivni monitor koji pruža brojne mogućnosti korištenja u edukativne svrhe, dok su Laboratorij pretkliničkih vještina Fizioterapije i Medicinsko-laboratorijske dijagnostike opremljeni računalima i stropnim projektorima.

Prvi zaposlenik Informatičko – računarske službe SOZS-a bio je Stanko Kružić, dipl. ing., a od kraja 2016. godine kolegica Ana Šarić Gudelj, mag. ing. comp. koju od 1. veljače 2020. zamjenjuje Dinkica Jurin, mag. ing. comp.

of clinical cases, procedures, etc.). An interactive monitor has been set up in the Preclinical Skills Laboratory for Nursing and Midwifery to be used for a number of educational purposes, while the Preclinical Skills Laboratories for Physiotherapy and Medical Laboratory Diagnostics are equipped with computers and ceiling projectors.

The first employee of the IT and Computer Office at the UDHS was Stanko Kružić, MEng, and since the end of 2016, this position was held by Ana Šarić Gudelj, mag. ing. comp. and on 1. February 2020 she was replaced by Dinkica Jurin, mag. ing. comp.

Studenti u informatičkim učionicama / Students in the computer classrooms

Studenti u informatičkim učionicama / Students in the computer classrooms

Ustroj, pravni i kadrovski poslovi

Organisation, Legal Affairs and Human Resources

USTROJ, PRAVNI I KADROVSKI POSLOVI

ORGANISATION, LEGAL AFFAIRS AND HUMAN RESOURCES

Ljubica Žunić, Marija Kulic, Stipan Janković

Danas više nije moguće zamisliti Sveučilište u Splitu bez njegove relativno mlade sastavnice – Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija koji u veljači 2021. godine navršava desetu godišnjicu svoga osnivanja. Snaga Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija (dalje: SOZS) je u njegovim marljivim zaposlenicima, kao i u izvrsnim studentima koji svake godine prepoznaju atraktivnost svih studijskih programa SOZS-a koji spadaju među najpoželjnije programe koje maturanti odabiru za svoj prvi izbor studiranja na Sveučilištu u Splitu. To pokazuju redovite godišnje analize Agencije za znanost i obrazovanje Republike Hrvatske, a objavljaju lokalni i nacionalni mediji.

Osnivanju Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu prethodilo je osnivanje Fakulteta zdravstvenih studija 2010. godine, ali zbog nepostojanja mreže visokih učilišta u RH u to vrijeme nije bio moguć upis u Upisnik visokih učilišta, pa je Fakultet, po preporuci Ministarstva znanosti i obrazovanja preregistriran u Sveučilišni odjel. Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu osnovan je Odlukom Senata Sveučilišta u Splitu na 54. sjednici Senata održanoj 16. veljače 2011. godine, kao podružnica Sveučilišta u Splitu. Za zakkonskog zastupnika SOZS-a imenovan je prof. dr. sc. Stipan Janković, koji je bio zadužen za poslove pripreme rada SOZS-a i konstituiranja Stručnog vijeća SOZS-a kojeg je imenovalo Sveučilište u Splitu u sljedećem sastavu:

- prof. dr. sc. Stipan Janković,
- prof. dr. sc. Nikola Bradarić,

Today, it is no longer possible to imagine the University of Split without its newly established constituent- the University Department of Health Studies that in February 2021 celebrates its tenth anniversary. The strength of the University Department of Health Studies (hereinafter: UDHS) lies in its hardworking employees as well as in outstanding students who each year recognize the attractiveness of all UDHS study programmes that belong to the most desirable programmes that high school graduates choose as their first choice of study at the University of Split. All the aforementioned is shown through regular annual analyses of the Agency for Science and Education of the Republic of Croatia and published in local and national media.

The establishment of the University Department of Health Studies, University of Split, was preceded by the establishment of the Faculty of Health Studies in 2010. However, due to the lack of a network of higher education institutions in the Republic of Croatia at that time, it was not possible for the Faculty to be entered in the Register of Higher Education Institutions. Therefore, by recommendation of the Ministry of Science and Education, the institution was registered as a Department. The University Department of Health Studies of the University of Split was established by the Decision of the Senate of the University of Split at its 54th session held on 16 February 2011, as a branch of the University of Split. Prof. Stipan Janković, PhD, was appointed the legal representative of the UDHS who was in charge of preparatory work for the UDHS and establishment of the UDHS Expert Council whose members were appointed by the University of Split:

- Prof. Stipan Janković, PhD,
- Prof. Nikola Bradarić, PhD,

- prof. dr. sc. Tomislav Strinić,
- prof. dr. sc. Tonko Vlak,
- prof. dr. sc. Ante Buča,
- doc. dr. sc. Ilza Salamunić,
- Frane Mihanović, mag. med. rad.,
- dr. sc. Ana Jerončić,
- Ljubica Žunić, dipl. iur.,
- Stela Ursić, vms,
- te dvoje studenata: Jozo Dilber i Antonija Grubar.

- Prof. Tomislav Strinić, PhD,
- Prof. Tonko Vlak, PhD,
- Prof. Ante Buča, PhD,
- Assist. Prof. Ilza Salamunić, PhD,
- Frane Mihanović, mag. rad. techn.,
- Ana Jerončić, PhD,
- Ljubica Žunić, LLM,
- Stela Ursić, senior nurse,
- and two students: Jozo Dilber and Antonija Grubar.

Split, 16. veljače 2011.
Utr. broj: 01-1-54/9-2011.

Na temelju članka 54. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, a u svezi sa člankom 9. Zakona o ustanovama, Senat Sveučilišta u Splitu, na svojoj 54. sjednici održanoj dana 16. veljače 2011. godine, donio je

**ODLUKU
o osnivanju Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija
kao podružnice Sveučilišta u Splitu**

I.

Sukladno članku 54. stavku 2. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i članku 62. Statuta Sveučilišta u Splitu osniva se Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu (u daljem tekstu: Odjel) kao ustrojena jedinica Sveučilišta.

II.

Odjel ima status podružnice u smislu odredbi iz članka 9. Zakona ustanovarava, pa njegovom djelatnošću i poslovanjem prava i obvezu stječje Sveučilište u Splitu kao osnivač Odjela.

Naziv ove podružnice je: Sveučilište u Splitu, Podružnica – Sveučilišni odjel zdravstvenih studija.

Sjedište Odjela je u Splitu, Rudera Boškovića 31.

III.

Predmet djelatnosti Odjela je sljedeći:

- 1) ustroj i izvedba stručnih te sveučilišnih preddiplomskih i diplomskih studija u znanstvenom području biomedicine i zdravstva i interdisciplinarnom području znanosti,
- 2) izvedba poslijediplomskih sveučilišnih studija te provođenje postupka za stjecanje doktora znanosti izvan doktorskog studija iz područja biomedicine i zdravstva i interdisciplinarnog područja znanosti;
- 3) stalno provođenje znanstvenog i stručnog rada iz područja biomedicine i zdravstva i interdisciplinarnog područja znanosti,
- 4) obavljanje zdravstvene djelatnosti sukladno važećim zakonskim odredbama,
- 5) ustrojivanje i provođenje različitih oblika stručnog i znanstvenog usavršavanja zaposlenika u zdravstvu radi pratičenja novih znanstvenih dostignuća,
- 6) ustrojivanje i provođenje stručnog rada i sudjelovanje u realizaciji programa zdravstvene zaštite,
- 7) izdavačka, bibliotička i informatica djelatnost za potrebe nastave te znanstvenog i stručnog rada.

[Handwritten signatures]

Odluka Senata Sveučilišta o osnivanju Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija

Vršitelji dužnosti pročelnika odsjeka, zajedno sa zakonskim zastupnikom odjela prof. dr. S. Jankovićem i njegovim pomoćnikom, Franom Mihanovićem, mag. med. rad., sudjelovali su u izradi prvih planova i programa preddiplomskih sveučilišnih studijskih programa Sestrinstvo, Radiološka tehnologija, Fizioterapija, Primaljstvo i Medicinsko-laboratorijska dijagnostika, u cilju dobivanja dopusnica za rad. Prvi v.d. pročelnika Odsjeka SOZS-a bili su:

- prof. dr. sc. Nikola Bradarić, vršitelj dužnosti na Odsjeku Sestrinstvo,
- prof. dr. sc. Ante Buča, vršitelj dužnosti na Odsjeku Radiološka tehnologija,
- prof. dr. sc. Tonko Vlak, vršitelj dužnosti na Od-

- 8) ustrojavanje i provođenje domaćih i međunarodnih tečajeva radi proširivanja znanja studenata, zaposlenika u zdravstvu i drugih zainteresiranih osoba,
- 9) prodaja ulžbenika i ostalih tiskanih materijala potrebnih za obavljanje navedenih djelatnosti,
- 10) uslužne djelatnosti za potrebe navedenih djelatnosti Odjela,
- 11) ustrojavanje i izvedba programa cjeleživotnoga obrazovanja i usavršavanja i
- 12) druge djelatnosti u skladu sa Zakonom i Statutom Sveučilišta.

IV.
Odjel predstavlja i njime upravlja pročelnik.

Način imenovanja pročelnika Odjela, uvjeti kojima kandidat za pročelnika mora učovoljavati, trajanje mandata, njegove dužnosti i prava i drugo ureduje se Pravilnikom o organizaciji i radu Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

V.
Kao stručno tijelo, u Odjelu djeluje Stručno vijeće Odjela.

Sastav Stručnog vijeća, djelokrug poslova i ovlasti istog, ureduje se Pravilnikom o organizaciji i radu Odjela.

Za članove privremenog Stručnog vijeća Odjela imenuju se:
Prof. dr. Stipan Janković, prof. dr. Nikola Bradarić, prof. dr. Tomislav Strinić, prof. dr. Ante Buča, prof. dr. Tonko Vlak, doc. dr. Ilza Salamunić, Frane Mihanović, mag. med. rad., Ljubica Žunić, dipl. iur., dr. sc. Ana Jerončić, Stela Ursić, vms, Jozo Dilber, student i Antonija Grubar, studentica.

Privremeno Stručno vijeće Odjela donijet će Pravilnik o organizaciji i radu te zajedno sa privremenim zastupnikom Odjela obaviti pripreme za početak rada Odjela.

VI.
Do imenovanja pročelnika na način ureden Pravilnikom o organizaciji i radu Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, za privremeno zastupnika Odjela imenuje se prof. dr. sc. Stipan Janković.

Imenovani će obaviti pripreme za početak rada Odjela, uključujući poduzimanje mjeru za pravodobno konstituiranje Stručnog vijeća Odjela i upis Odjela u registar ustanova Trgovačkog suda u Splitu, a koje radnje treba obaviti najkasnije do 30. travnja 2011. godine.

VII.
Odjel može početi obavljati djelatnost danom upisa u sudske registar.

VIII.
Ova Odluka stupa na snagu danom njenog donošenja.

[Handwritten signature]
REKTOR
Prof. dr. sc. Ivan Pavić

Decision of the University Senate on the establishment of the University Department of Health Studies

The Acting Department Heads who, together with the legal representative of the Department Prof. S. Janković, PhD and his Assistant, Frane Mihanović, mag. rad. techn., participated in the development of the first undergraduate university study programmes in Nursing, Radiologic Technology, Physiotherapy, Midwifery and Medical Laboratory Diagnostics, in order to obtain a licence for performing activities. The first Acting Heads of the UDHS Department, were:

- Prof. Nikola Bradarić, PhD, Department of Nursing, Acting Head,
- Prof. Ante Buča, PhD, Department of Radiologic Technology, Acting Head
- Prof. Tonko Vlak, PhD, Department of Physiotherapy,

sjeku Fizioterapija,

- prof. dr. sc. Tomislav Strinić, vršitelj dužnosti na Odsjeku Primaljstvo,
- doc. dr. sc. Ilza Salamunić, vršiteljica dužnosti na Odsjeku Medicinsko-laboratorijska dijagnostika.

Ideji o osnivanju visokoobrazovne institucije za sveučilišno obrazovanje zdravstvenih kadrova prema standardima EU prethodila je uočena opravdana potreba za visokoškolskim obrazovanim zdravstvenim kadrovima prema standardima EU, iznesena u Elaboratu 2010. godine koji je usvojilo Sveučilište u Splitu. S obzirom na navedene političke prilike, a vođeni željom za izradom suvremenih sveobuhvatnih studijskih programa, konkurentnih na tržištu EU prema kojemu se Republika Hrvatska orijentira i kojemu pripada, posebna pažnja posvećena je usklađivanju studijskih programa s *Direktivom 2005/36/EZ, Europskoga parlamenta i Vijeća EZ od 7. rujna 2005. godine o priznavanju stručnih kvalifikacija i pripadajućim dopunama*, a izrada studijskih programa je bila prva takve vrste u Republici Hrvatskoj koja je u to vrijeme trebala udovoljiti predviđetima za ulazak u Europsku uniju. Pristupanje u članstvo EU bilo je uvjetovano prihvaćanjem svih prava i obveza na kojima se zasniva EU. Jedno od tematskih poglavljia bilo je ono iz područja obrazovanja. Obrazovanje predstavlja važno područje zajedničke politike na razini EU budući da je znanje temelj društva i uspješnog gospodarstva.

Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje RH je na svojoj 69. sjednici održanoj 3. veljače 2010. godine pokrenulo inicijativu za žurnu izradu modela sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika u našoj zemlji. Razlog tome bilo je prvenstveno osiguranje visokog nivoa kvalitete obrazovanja, što je moguće ostvariti u sklopu sveučilišta, jer sveučilišta moraju zadovoljiti kriterije izvravnosti te podliježu institutu vanjskog vrednovanja usklađenog s kriterijima Bolonjskog procesa.

Važno je naglasiti i podršku strukovnih organizacija (komora, udruga i strukovnih razreda zdravstvenih struka) koje su pisanim putem istaknule nužnost visokog obrazovanja zdravstvenih radnika na sveučilišnoj razini, temeljeno na Direktivi 2005/36/EU koja je bila i jest obvezujuća za sve zemlje članice EU.

Sukladno Hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika, Sveučilišni odjel zdravstvenih studija je izradio, prošao postupak recenzije i dobio dopusnicu za izvođenje sveučilišnih studijskih programa (preddiplomskih i diplom-

Acting Head,

- Prof. Tomislav Strinić, PhD, Department of Midwifery, Acting Head,
- Assist Prof. Ilza Salamunić, PhD, Department of Medical Laboratory Diagnostics, Acting Head.

The idea of establishing a higher education institution for university education of health professionals according to the EU standards was preceded by the justified need for higher education of health professionals according to the EU standards, presented in the 2010 Study that was adopted by the University of Split. Due to prevailing political circumstances and driven by the desire to develop modern and comprehensive study programmes, competitive in the EU market towards which the Republic of Croatia is oriented and to which it belongs, special attention was paid to harmonizing study programmes with the *Directive 2005/36 / EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualifications* and the corresponding amendments. The development of the aforementioned study programmes was the first of the kind in the Republic of Croatia which, at that time, had to meet the prerequisites for accession to the European Union. The accession to the EU membership was conditional upon the acceptance of all the rights and obligations on which the EU is based. One of the topics in the field was related to education. Education is an important area of common policy at the EU level because knowledge is the foundation of society and a strong economy.

At its 69th session held on 3 February 2010, the National Council for Higher Education of the Republic of Croatia launched an initiative for the urgent development of a model of university education for health professionals in our country. The rationale for this initiative was primarily to ensure a high quality education that can be provided within the university because universities must meet the criteria of excellence and are subject to the external evaluation procedure harmonized with the criteria of the Bologna Process.

It is important to emphasize that professional organisations (chambers, professional associations, etc.) provided support (in written form) stressing the need for higher education of health workers at university level, based on Directive 2005/36/EU that has been legally binding for all EU member states.

In accordance with the Croatian model of the university education for health workers, the University Department of Health Studies prepared university study programmes (undergraduate and graduate) for health

skih) za zdravstvene radnike te ih izvodi od ak. god. 2011./2012., i to pet sveučilišnih preddiplomskih studijskih programa (Sestrinstvo, Primaljstvo, Fizioterapija, Radiološka tehnologija i Medicinsko laboratorijska dijagnostika) i tri sveučilišna diplomска studija (Sestrinstvo, Fizioterapija i Radiološka tehnologija).

Sveučilišni studijski programi SOZS-a usklađeni su s Direktivom 36/2005 EZ i pripadajućim dopunama što je potvrdilo i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta za studijske programe Sestrinstva i Primaljstva, profesijā koje se automatski priznaju u zemljama EU. Sveučilišni studijski programi SOZS-a i njihove razine usklađeni su prema Zakonu o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (NN 22/13) s cjelovitim kvalifikacijama 6. i 7. razine kvalifikacija, s jasno definiranim ciljevima, ishodima učenja i kompetencijama.

S obzirom na zakonske uvjete u pogledu potrebnog broja vlastitih znanstveno-nastavnih kadrova te u cilju racionalizacije troškova izvođenja studija, osmišljena je posebnost u izvođenju dijela nastave studijskih programa Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija koju čine zajednički predmeti na svim studijskim programima u I. godini studija, prema Direktivama EU, s primjerenim udjelom društveno- humanističkih predmeta, čime je ostvarena interdisciplinarnost, uz međusobno upoznavanje studenata različitih studijskih programa s njihovim profesijama, što otvara mogućnost za budući kvalitetni timski rad koji je pretpostavka podizanja kvalitete rada i uspjeha zdravstvenih radnika različitih profesija koji će u budućnosti biti upućeni jedan na drugog u svom profesionalnom radu prilikom pružanja zdravstvenih usluga pacijentima.

Kada je riječ o priznavanju kvalifikacija stečenih na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija u Europskoj uniji, u cilju stvaranja jedinstvenog europskog visokoobrazovnog prostora (European Higher Education Area – EHEA), kvalifikacija studenata razvidna je kroz diplому i dodatak diplomi (tzv. *Diploma supplement*). Diplomirani studenti nemaju prepreka s priznavanjem stečenih kvalifikacija u drugim državama zbog toga jer su studijski programi SOZS-a strukturirani prema važećim propisima Bolonjske deklaracije i Lisabonske konvencije, pa europske države razumiju i u pravilu bez problema priznaju hrvatske svjedodžbe i diplome stečene na SOZS-u. Automatsko priznavanje stručnih kvalifikacija u Europskoj uniji postoji u sedam profesija,

workers. After the review procedure had been completed, the UDHS obtained licence for carrying out study programmes. Since academic year 2011/2012, five university undergraduate study programmes (Nursing, Midwifery, Physiotherapy, Radiologic Technology and Medical Laboratory Diagnostics) and three university graduate study programmes (Nursing, Physiotherapy and Radiological Technology) have been delivered.

The UDHS university study programmes are in line with Directive 36/2005 EC and the related amendments, which was confirmed by the Ministry of Science, Education and Sports for the study programmes in Nursing and Midwifery, professions that are automatically recognized in the EU countries. The UDHS university study programmes are compliant with the Croatian Qualifications Framework Act (NN 22/13) and qualification levels 6 and 7, with clearly defined objectives, learning outcomes and competencies.

Given the legal requirements regarding the required number of the UDHS own teachers appointed to scientific-teaching grades and with the aim to rationalize the costs of conducting studies, according to EU Directives, a range of common courses has been provided in all study programmes for the first-year students. The inter-disciplinarity has been achieved by including a number of courses from the field of humanities and social sciences alongside professional courses provided for students of different study programmes. In this way, quality teamwork will be developed, as a prerequisite for increasing the quality of work of different health professionals who will, in their future careers, be referred to each other when providing health services to patients.

When it comes to the recognition of qualifications in the European Union acquired at the University Department of Health Studies, with the aim to create a single European Higher Education Area (EHEA), the qualification is evident from two documents: diploma and the diploma supplement (the so-called *Diploma Supplement*). It is easy for graduates to recognize their qualifications acquired in other countries because the UDHS study programmes are structured according to the current regulations of the Bologna Declaration and the Lisbon Convention. Therefore, HE institutions in European countries understand and generally recognize Croatian certificates and diplomas obtained at the UDHS. Automatic recognition of professional qualifications exists in seven professions in the European Union, whereby the education for two professions, midwifery and nursing, is provided at the UDHS. The study programmes for these professions are modern and contain the same content as

a izobrazba za dvije profesije, primalje i medicinske sestre, izvodi se na SOZS-u. Studijski programi ovih profesija su suvremeni, a sadrže propisani sadržaj koji imaju isti studijski programi u zemljama Evropske unije. To znači da se diplomirani studenti SOZS-a, koji su stekli kvalifikacije iz navedene dvije profesije na SOZS-u, mogu zaposliti u svim državama Evropske unije bez posebnoga postupka priznavanja stečene kvalifikacije.

Prigodom osnivanja Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Splitu sklopljen je Ugovor o međusobnoj suradnji kroz koji je dogovorena kontinuirana pomoć u nastavnom kadru za izvođenje nastave, tako da nastavnici Medicinskog fakulteta, ako nisu ispunili nastavno opterećenje na svom matičnom fakultetu, ispunjavaju svoju radnu nastavnu normu izvođenjem nastave na SOZS-u. Medicinski fakultet u Splitu, temeljem ovog ugovora, za potrebe izvođenja nastave ustupa svoje prostore (učionice, seminarne dvorane, laboratorije i dr) SOZS-u, te bez naknade provodi postupke izbora u znanstvena zvanja za potrebe SOZS-a. Također je osiguran besplatan upis i pohađanje poslijediplomske doktorske studije na doktorskim studijima koje izvodi Medicinski fakultet u Splitu, za pet polaznika prve generacije, budućih doktora znanosti, kao potpora u stvaranju novih znanstveno-nastavnih kadrova SOZS-a.

Tadašnji zaposlenici Medicinskog fakulteta u Splitu koji su na Sveučilišni odjel zdravstvenih studija u studenom 2011. godine prenijeli svoje ugovore o radu bili su: Anita Jukić, Željko Kovačević, Frane Mihanović i Ljubica Žunić, te prof. dr. S. Janković svoj kumulativni radni odnos od 50%. Prvi studenti sveučilišnih preddiplomske i diplomske studijske programa upisani su u akademskoj godini 2011./2012., a krajem 2011. i tijekom 2012. započela su prva zapošljavanja nastavnih i administrativnih kadrova temeljem odobrenja Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa od 6. listopada 2011. Klase: 602-04/11-04/00053, ur. broj: 533-07-11-0004, neophodnih za početak rada Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija. Proces zapošljavanja koji je otpočeo prije deset godina još uvijek traje, na čemu ustrajno radi uprava SOZS-a na čelu s pročelnikom prof. dr. sc. Stipanom Jankovićem, uz snažnu potporu uprave Sveučilišta u Splitu.

Danas je Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu visokoobrazovna znanstveno-nastavna ustanova koja zapošjava 45 djelatnika,

the study programmes in the European Union countries. In other words, the UDHS graduates who have acquired qualifications in these two professions at the UDHS can be employed in all EU countries without a special procedure for qualification recognition.

When the University Department of Health Studies was established, the Agreement on Mutual Cooperation between UDHS and School of Medicine, University of Split was concluded. It was agreed that School of Medicine teachers would continuously participate in the teaching process. There would be an allocation of teaching load in case when teachers from the School of Medicine do not have a full workload at their home institution, they would teach courses at the UDHS. Pursuant to this agreement, the School of Medicine puts its facilities (classrooms, seminar halls, laboratories, etc.) at the disposal of the UDHS for teaching purposes, and conducts for the UDHS teachers (free of charge) procedures for their appointment to scientific grades. Also, enrolment and attendance of postgraduate doctoral studies organised by the School of Medicine in Split, for the first five generation of students, future PhD holders, is free of charge to support the development of new scientific and teaching staff at the UDHS.

The former employees of the School of Medicine in Split who in November 2011 became employees of the UDHS were: Anita Jukić, Željko Kovačević, Frane Mihanović, Ljubica Žunić and Prof. S. Janković, PhD (with his cumulative employment of 50%). The first students of the university undergraduate and graduate study programmes were enrolled in the academic year 2011/12, and at the end of 2011 and during 2012, the first teaching and administrative staff members were employed, based on the approval of the Ministry of Science, Education and Sports from 6 October 2011, Class: 602-04 / 11-04 / 00053, Registration Number: 533-07-11-0004, which was necessary for the UDHS to start its work. The recruitment procedure, that began ten years ago, is still ongoing, due to efforts made by the UDHS Management and the Head, Prof. Stipan Janković, PhD, and is strongly supported by the Management of the University of Split.

Today, the University Department of Health Studies, University of Split is a higher education scientific and educational institution that employs 45 employees, of which 33 teachers appointed to scientific teaching, teaching and associate grades, 15 full-time employees, 18 part-time employees and 11 non-teaching staff. The UDHS Management continuously invests efforts to recruit new employees appointed to scientific and teaching grades who are the holders of the course and the

od toga 33 nastavnika u znanstveno-nastavnom, nastavnom ili suradničkom zvanju, 15 u punom radnom odnosu, a 18 u nepunom radnom odnosu, te 11 nenastavnih djelatnika. Uprava SOZS-a kontinuirano ulaže napore u zapošljavanju novih zaposlenika u znanstveno-nastavnim zvanjima koji su nositelji kolegija i glavni stupovi obrazovnog procesa na SOZS-u. Prema *Pravilniku o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditacije visokih učilišta*, potrebno je provesti dodatna zapošljavanja kako bismo imali primjereni broj nastavnika na svakom studijskom programu, odnosno povoljan omjer između ukupnog broja stalno zaposlenih nastavnika i ukupnog broja upisanih studenata (najmanje 1:30). U cilju poticanja stvaranja vlastitog znanstveno-nastavnog kadra, Sveučilišni odjel zdravstvenih studija podržava školovanje svoga znanstveno-nastavnog i nastavnog kadra na doktorskim studijima te redovito planira i izdvaja finansijska sredstva u tu svrhu, kao i druge vidove stručnog usavršavanja zaposlenika svih službi SOZS-a.

Ustroj i funkcioniranje SOZS-a

Temeljni akt SOZS-a je Pravilnik Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija kojim se uređuje ustrojstvo i djelatnost Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija te ovlasti i način odlučivanja njegovih tijela, način ustrojavanja i izvođenja studija, prava i obvezu studenata, prava i obveze nastavnika, suradnika, znanstvenika i drugih zaposlenika, način financiranja, unutarnji ustroj, ustroj radnih mesta te druga pitanja od značenja za djelatnost i poslovanje odjela.

- Djelatnosti SOZS-a, prema temeljnomy aktu, su:
- ustroj i izvedba stručnih i sveučilišnih preddiplomskih i diplomskih studija u znanstvenom području biomedicine i zdravstva te interdisciplinarnom području znanosti,
  - izvedba poslijediplomskih sveučilišnih studija te provođenje postupka za stjecanje doktorata znanosti izvan doktorskog studija iz područja biomedicine i zdravstva te interdisciplinarnog područja znanosti,
  - stalno provođenje znanstvenog i stručnog rada iz područja biomedicine i zdravstva te interdisciplinarnog područja znanosti,
  - ustrojavanje i provođenje različitih oblika stručnog i znanstvenog usavršavanja zaposlenika u

main pillars of the educational process at the UDHS. According to the *Ordinance on the Content of the Licence and Conditions for Issuing a Licence for Performing Higher Education Activity, Carrying Out a Study Programme and Re-Accreditation of Higher Education Institutions*, it is necessary to employ more teachers in order to have an adequate number of teachers for each study programme, i.e. a favourable ratio between the total number of full-time teachers and the total number of enrolled students (at least 1:30). In order to encourage the development of its own research and teaching staff, the University Department of Health Studies supports the education of its research and teaching staff in doctoral studies and regularly plans and allocates funds for this purpose, as well as for other forms of professional development of employees of all UDHS offices.

Structure and Functioning of the UDHS

The basic Act of the UDHS is the Ordinance of the University Department of Health Studies that regulates the organisation and activities of the University Department of Health Studies, determines the responsibilities and decision-making models within its organisational units, ways of organising and conducting studies, students' rights and obligations as well as rights and obligations of teachers, associates, scientists and others employees, financing models, internal organisation, organisation of workplaces and other issues important for the activities conducted at the Department.

The UDHS activities, according to the Basic Act, are:

- organising and implementing professional and university undergraduate and graduate studies in the scientific field of biomedicine and health and in the interdisciplinary field of science,
- providing postgraduate university study programmes and establishing the procedure for obtaining a PhD degree outside the doctoral study programme in the field of biomedicine and health and in the interdisciplinary field of science,
- continuously performing scientific and professional activities in the field of biomedicine and health and in the interdisciplinary field of science,
- organising and implementing various forms of professional and scientific training for employees in health care in order to monitor new scientific achievements,
- organising and performing professional activities and participating in the implementation of health care programmes,
- publishing, library and IT activities supporting teach-

- zdravstvu radi praćenja novih znanstvenih do-
stignuća,
- ustrojavanje i provođenje stručnog rada i sudje-
lovanje u realizaciji programa zdravstvene zašti-
te,
  - izdavačka, bibliotečna i informatička djelatnost
za potrebe nastave te stručnog i znanstvenog
rada,
  - ustrojavanje i provođenje domaćih i međuna-
rodnih tečajeva radi proširivanja znanja stude-
nata, zaposlenika u zdravstvu i drugih zaintere-
siranih osoba,
  - prodaja udžbenika i ostalih tiskanih materijala
potrebnih za obavljanje navedenih djelatnosti,
  - ustrojavanje i izvedba programa cjeloživotnoga
obrazovanja i usavršavanja,
  - pružanje zdravstvenih usluga u svrhu izvođenja
nastave uz prethodnu suglasnost nadležnog mi-
nistarstva,
  - uslužne djelatnosti za potrebe navedenih djelat-
nosti odjela, i
  - druge djelatnosti u manjem opsegu, bez upisa u
sudski registar, u skladu sa zakonskim propisima
i Statutom Sveučilišta.

Ustroj uprave Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija organiziran je tako da, uz pročelnika odjela, upravu čine zamjenik pročelnika i pet pomoćnika pročelnika.

Prvi pročelnik SOZS-a, ujedno i sadašnji, je prof. dr. sc. Stipan Janković, a njegov zamjenik je izv. prof. dr. sc. Ante Obad. Pomoćnici pročelnika su: pomoćnica pročelnika za nastavu prof. dr. sc. Davorka Sutlović, pomoćnica pročelnika za znanost i međunarodnu suradnju prof. dr. sc. Irena Drmić Hofman, pomoćnik pročelnika za poslovanje i na-
stavne baze prof. dr. sc. Vjekoslav Krželj, pomoćni-
ca pročelnika za pravne poslove Ljubica Žunić, dipl.
iur., univ. spec. iur. i pomoćnik pročelnika za razvoj
i inovacije izv. prof. dr. sc. Ante Obad.

Pročelnici, zamjenici pročelnika i pomoć- nice/ci od 2011. do 2021. godine

Pročelnici

Prof. dr. sc. Stipan Janković

pročelnik ak. god. 2011.- 2015. i 2020.-
v.d. pročelnika od 1. listopada 2015. do 31. ožujka
2016. i od 22. veljače 2019. do 31. listopada 2020.

- ing, professional and scientific work,
- organising and running domestic and international courses in order to expand knowledge of students, health care employees and other interested persons,
- selling textbooks and other printed materials needed to perform the aforementioned activities,
- organising and implementing lifelong learning and training programmes,
- providing health services for teaching purposes with the prior consent of the Ministry,
- providing services for smooth performance of the aforementioned activities, and
- other minor activities that do not need to be entered in the court registry in accordance with legal regula-
tions and the Statute of the University.

The UDHS Management Board consists of the De-
partment Head, Deputy Head and five Assistants to the
Head.

The first UDHS Head and at the same time the cur-
rent one is Prof. Stipan Janković, PhD and Deputy Head
is Assoc. Prof. Ante Obad, PhD. Assistants to the Head
are: Assistant Head for Teaching, Prof. Davorka Sutlović,
PhD, Assistant to the Head for Science and International
Cooperation, Prof. Irena Drmić Hofman, PhD, Assistant
to the Head for Business and Teaching Bases, Prof. Vje-
koslav Krželj, PhD, Assistant to the Head for Legal Affairs,
Ljubica Žunić, LLM, univ. spec. iur. and Assistant to the
Head for Development and Innovation, Assoc. Prof. Ante
Obad, PhD.

Heads, Deputy Heads and Assistants to the Head from 2011 to 2021

Department Heads

Prof. Stipan Janković, PhD

Head from 2011- 2015 and 2020 - present
Acting Head from 1 October 2015 - 31 March 2016
and from 22 February 2019 - 31 October 2020

Assoc. Prof. Ante Obad, PhD

Acting Head from 1 April 2016 - 30 September 2016
Acting Head from 1 October 2016 - 31 March 2017
Assist. Prof. Dinko Pivalica, PhD
Acting Head from 1 April 2017 - 30 September 2017
Head from 1 October 2017 - 21 February 2019

Izv. prof. dr. sc. Ante Obad

v.d. pročelnika od 1. travnja 2016. do 30. rujna 2016.

v.d. pročelnika od 1. listopada 2016. do 31. ožujka 2017.

Doc. dr. sc. Dinko Pivalica

v.d. pročelnika od 1. travnja 2017. do 30. rujna 2017.

pročelnik od 1. listopada 2017. do 21. veljače 2019.

Zamjenici i pomoćnici pročelnika

Zamjenik i pomoćnici pročelnika od 2011. do 3./2016.:

Prof. dr. sc. Mile Dželalija – zamjenik i pomoćnik pročelnika za znanost i međunarodnu suradnju,

Doc. dr. sc. Frane Mihanović – pomoćnik pročelnika za nastavu,

Prof. dr. sc. Nikola Bradarić – pomoćnik pročelnika za poslovanje i nastavne baze

Ljubica Žunić, dipl. iur., univ. spec. iur. – pomoćnica pročelnika za pravne poslove

Izv. prof. dr. sc. Vesna Antičević- pomoćnica pročelnika za znanost i međunarodnu suradnju (od 1. listopada 2015. do 31. ožujka 2016.)

Zamjenik i pomoćnici pročelnika od 4. mjeseca 2016. do 11. mjeseca 2020.:

Doc. dr. sc. Frane Mihanović – zamjenik pročelnika

Doc. dr. sc. Daniela Šupe Domić – pomoćnica pročelnika za nastavu

Izv. prof. dr. sc. Marko Mimica – pomoćnik pročelnika za znanost i međunarodnu suradnju

Doc. dr. sc. Ivanka Marinović – pomoćnica pročelnika za poslovanje i nastavne baze

Izv. prof. dr. sc. Vesna Antičević – pomoćnica pročelnika za znanost i međunarodnu suradnju

Ljubica Žunić, dipl. iur, univ. spec. iur. – pomoćnica pročelnika odjela za pravne poslove.

Stručni kolegij SOZS-a od 1. studenog 2020. –

Prof. dr. sc. Stipan Janković, pročelnik

Izv. prof. dr. sc. Ante Obad – zamjenik pročelnika i pomoćnik pročelnika za razvoj i inovacije

Prof. dr. sc. Davorka Sutlović – pomoćnica pročelnika za nastavu

Prof. dr. sc. Vjekoslav Krželj – pomoćnik pročelnika za poslovanje i nastavne baze

Prof. dr. sc. Irena Drmić Hofman – pomoćnica pročelnika za znanost i međunarodnu suradnju

Ljubica Žunić, dipl. iur., univ. spec. iur. – pomoćnica pročelnika za pravne poslove.

Deputies and Assistants to the Head

Deputy and Assistants to the Head from 2011 - March 2016:

Prof. Mile Dželalija, PhD, - Deputy Head and Assistant to the Head for Science and International Cooperation, Assist. Prof. Frane Mihanović, PhD- Assistant to the Head for Teaching,

Prof. Nikola Bradarić, PhD - Assistant to the Head for Business and Teaching Bases,

Ljubica Žunić, LLM, univ. spec. iur.- Assistant to the Head for Legal Affairs,

Assoc. Prof. Vesna Antičević, PhD- Assistant to the Head for Science and International Cooperation (from 1 October 2015- 31 March 2016).

Deputy and Assistants to the Head from April 2016 - November 2020:

Assist. Prof. Frane Mihanović, PhD- Deputy Head, Assist. Prof. Daniela Šupe Domić, PhD- Assistant to the Head for Teaching,

Assoc. Prof. Marko Mimica, PhD- Assistant to the Head for Science and International Cooperation,

Assist. Prof. Ivanka Marinović, PhD - Assistant to the Head for Business and Teaching Bases,

Assoc. Prof. Vesna Antičević, PhD- Assistant to the Head for Science and International Cooperation,

Ljubica Žunić, LLM, univ. spec. iur.- Assistant to the Head for Legal Affairs.

UDHS Professional Board from 1 November 2020 - present

Prof. Stipan Janković, PhD, Head,

Assoc. Prof. Ante Obad, PhD- Deputy Head and Assistant to the Head for Development and Innovation,

Prof. Davorka Sutlović, PhD - Assistant to the Head for Teaching,

Prof. Vjekoslav Krželj, PhD - Assistant to the Head for Business and Teaching Bases,

Prof. Irena Drmić Hofman, PhD - Assistant to the Head for Science and International Cooperation,

Ljubica Žunić, LLM, univ. spec. iur.- Assistant to the Head for Legal Affairs.

According to the UDHS Ordinance, the UDHS Head represents and manages the University Department. Upon proposal of the Rector, the Head of the Department is elected by the Expert Council in the procedure of voting by secret ballot. The Head is elected by a majority of votes of all members of the Expert Council for a term of three years. Upon the proposal of the Head of

Pročelnik Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, prema Pravilniku SOZS-a, predstavlja i upravlja odjelom, njegov je čelnik i voditelj. Pročelnika odjela, na prijedlog rektora, bira Stručno vijeće tajnim glasovanjem, natpolovičnom većinom glasova svih članova Stručnog vijeća na vrijeme od tri godine. Zamjenika pročelnika odjela, na prijedlog pročelnika odjela, bira Stručno vijeće, javnim glasovanjem, natpolovičnom većinom ukupnog broja glasova svih članova Stručnog vijeća.

Pomoćnike pročelnika odjela, na prijedlog pročelnika odjela, imenuje Stručno vijeće, natpolovičnom većinom ukupnog broja svih članova Stručnog vijeća. Pročelnik može imenovati stalne ili povremene savjetnike za pojedina pitanja iz djelokruga svoje nadležnosti, te povjerenike.

Stručno vijeće odjela radi na sjednicama koje saziva pročelnik odjela jednom mjesečno i kojima predsjedava pročelnik odjela. U Stručnom vijeću su pročelnik odjela, zamjenik pročelnika odjela, pomoćnici pročelnika odjela, pročelnici odsjeka i katedri te njihovi zamjenici, predstavnici nastavnika i drugih zaposlenika, predstavnici svih studentskih smjerova te koordinatori za ISVU i Erasmus. Mandat izabralih članova Stručnog vijeća traje tri godine. Studenti biraju svoje predstavnike prema Zakonu o studentskom zboru i važećim propisima, a ukupan broj studenata čini najmanje 15% ukupnog broja članova Stručnog vijeća. U Stručnom vijeću odjela sudjeluju studentski predstavnici pred-diplomskih i diplomskih sveučilišnih studija, kao aktivni i ravnopravni članovi Stručnog vijeća koji sudjeluju u donošenju odluka Stručnog vijeća, kao i u radu brojnih povjerenstava SOZS-a.

Kolegij SOZS-a je tijelo koje pomaže pročelniku u razmatranju pitanja iz djelokruga rada odjela. Kolegij čine pročelnik odjela, zamjenik pročelnika odjela, pomoćnici pročelnika odjela, tajnik odjela i, po potrebi, pročelnici odsjeka te šefovi katedri, uz administrativnu podršku tajnice pročelnika odjela i voditelja službi (prošireni kolegij odjela).

Ustrojbine jedinice SOZS-a su: odsjeci, katedre, laboratorij kliničkih vještina s praktikumima pojedinih studija, nastavne baze, unutarnji odjeli i stručne službe, kao i ostale organizacijske cjeline za obavljanje djelatnosti kojima se povezuje praksa, znanost i visoko obrazovanje.

Odsjeci su znanstveno-nastavne ustrojbine jedinice koje izvode i organiziraju cjelovite studijske

the Department, the Deputy Head, is elected by the Expert Council, by public vote. In order to win the position, the Deputy Head needs to get a majority of the total number of votes of all members of the Expert Council.

Upon proposal of the Head of the Department, Assistants to the Head are appointed by the Expert Council if they get a majority of the total number of all members of the Expert Council. The Head may appoint permanent or temporary advisors and commissioners for specific areas within the scope of his/her responsibilities.

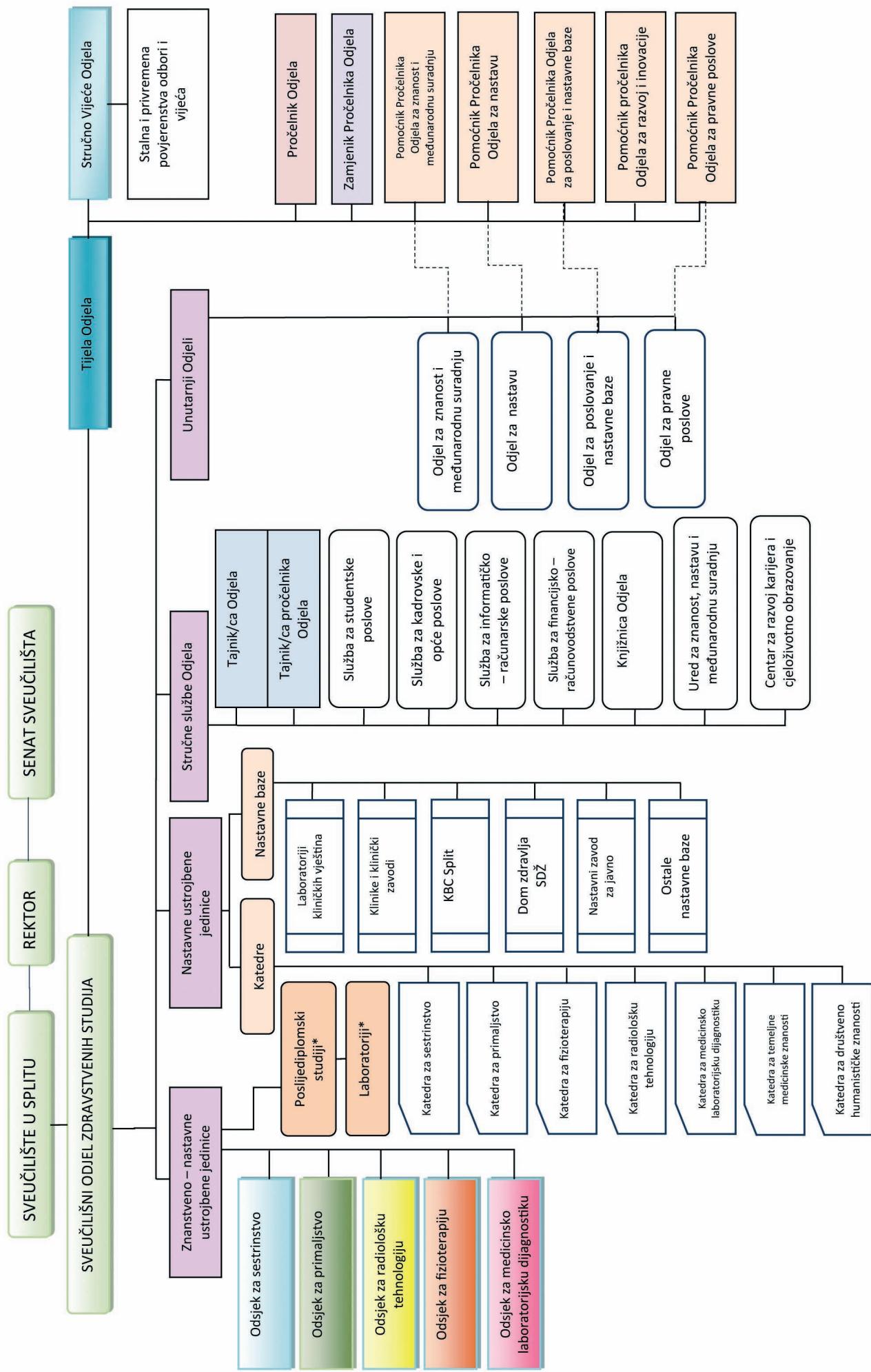
Once a month, the *Expert Council of the Department* has sessions convened and chaired by the Head of the Department. The Expert Council includes the Head of the Department, Deputy Head, Assistants to the Head, Heads of the Study Programme Departments and Academic Departments with their Deputies, representatives of teachers and other employees, representatives of students involved in all study programmes and coordinators for ISVU and Erasmus. The term of office of the elected Expert Council members is three years. Students elect their representatives according to the Law on Student Union and applicable regulations. The total number of students makes up at least 15% of the total number of the Expert Council members. Student representatives of undergraduate and graduate university studies participate in the work of the UDHS Expert Council as active and equal members who participate in the decision-making process as well as in the work of numerous UDHS Committees.

The *UDHS Board* is a body that provides assistance to the Head in considering issues within the scope of work of the Department. The Board consists of the UDHS Head, Deputy Head, Assistants to the Head, the UDHS Secretary, and, if necessary, Heads of the Study Programme Departments and Heads of Academic Departments, with the administrative support of the UDHS Secretary and Heads of different UDHS Offices (extended UDHS Board).

The UDHS organisational units are: Study Programme Departments, Academic Departments, clinical skills laboratory with practicums of individual studies, teaching bases, internal departments and offices as well as other organisational units for performing activities that connect practice, science and higher education.

Study Programme Departments are scientific-educational organisational units that carry out and organise study programmes, scientific and highly professional work in the scientific field of Biomedicine and Health and

Dijagram interne organizacijske strukture Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu

* temeljem sporazuma s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Splitu

programe, znanstveni i visokostručni rad u znanstvenom području biomedicine i zdravstva i interdisciplinarnom području znanosti te koordiniraju znanstveno-nastavnu i znanstvenu djelatnost nastavnika, znanstvenika i studenata. Na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija postoje sljedeći sveučilišni studiji koji se izvode na istoimenim znanstveno-nastavnim odsjecima, kojima su na čelu pročelnici odsjeka:

- Sestrinstvo; pročelnik doc. dr. sc. Mihajlo Lojpur,
- Fizioterapija; pročelnica doc. dr. sc. Ivanka Marinović,
- Radiološka tehnologija; pročelnik doc. dr. sc. Krešimir Dolić,
- Medicinsko-laboratorijska dijagnostika; doc. dr. sc. Daniela Šupe Domić,
- Primaljstvo; pročelnik prof. dr. sc. Deni Karelović.

Katedre su ustrojbene jedinice koje sudjeluju u izvođenju i organiziranju nastavnog i znanstvenog rada koji se održava na odsjecima. Na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija ustrojeno je sedam katedra, kojima predsjedavaju pročelnici katedra:

- Katedra za sestrinstvo; pročelnik prof. dr. sc. Vjekoslav Krželj,
- Katedra za primaljstvo; pročelnik prof. dr. sc. Deni Karelović,
- Katedra za radiološku tehnologiju; pročelnik prof. dr. sc. Stipan Janković,
- Katedra za fizioterapiju; pročelnica doc. dr. sc. Ivanka Marinović,
- Katedra za medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku; pročelnica doc. dr. sc. Esma Čečuk Jeličić,
- Katedra za društveno-humanističke znanosti; pročelnica izv. prof. dr. sc. Vesna Antičević,
- Katedra za temeljne medicinske znanosti; pročelnica prof. dr. sc. Davorka Sutlović

Laboratorij kliničkih vještina je unutarnja ustrojba na jedinica koja se sastoji od praktikuma kliničkih vještina pojedinog studija u kojem se odvija rad na jednoj ili više srodnih problematika u okviru kojih se koristi zajednički prostor i oprema te obavljaju istraživanja. Voditelj laboratorija kliničkih vještina je: doc. dr. sc. Mihajlo Lojpur.

Radu Uprave SOZS-a pomažu stručne službe te koordinatori za pojedina područja, kao što su me-

interdisciplinary field of science as well as coordinate scientific-teaching and scientific activities performed by teachers, scientists and students. At the University Department of Health Studies, the university studies conducted within the scientific-teaching Study Programme Departments and managed by the Heads, are as follows:

- Nursing; Assist. Prof. Mihajlo Lojpur, PhD, Head,
- Physiotherapy; Assist. Prof. Ivanka Marinović, PhD, Head,
- Radiologic technology; Assist. Prof. Krešimir Dolić, PhD, Head,
- Medical Laboratory Diagnostics; Assist. Prof. Daniela Šupe Domić, PhD
- Midwifery; Prof. Deni Karelović, PhD, Head.

Academic Departments are organisational units that perform and organise teaching and scientific activities carried out at the Study Programme Departments. Seven Academic Departments have been established at the UDHS, managed by their Heads:

- Academic Department of Nursing; Prof. Vjekoslav Krželj, PhD, Head
- Academic Department of Midwifery; Prof. Deni Karelović, PhD, Head
- Academic Department of Radiologic Technology; Prof. Stipan Janković, PhD, Head
- Academic Department of Physiotherapy; Assist. Prof. Ivanka Marinović, PhD, Head
- Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics; Assist. Prof. Esma Čečuk Jeličić, PhD, Head
- Academic Department of Social Sciences and Humanities; Assoc. Prof. Vesna Antičević, PhD, Head
- Academic Department of Basic Medical Sciences; Prof. Davorka Sutlović, PhD, Head

The Clinical Skills Laboratory is an internal organisational unit consisting of a clinical skills practicum of a particular study in which professional work and research are carried out on one or more related areas within shared laboratory space and equipment. The Head of the Clinical Skills Laboratory is

- Assist. Prof. Mihajlo Lojpur, PhD

Professional and administrative offices and coordinators for particular areas, such as international cooperation, MOZVAG 2 and ISVU systems, ECTS coordinator and others, provide assistance in the work of the UDHS Management. In order to improve the quality of work at the UDHS, continuous efforts are made to increase the number of non-teaching staff in order to make administrative and technical assistance to teachers and students as efficient and professional as possible.

đunarodna suradnja, MOZVAG 2 i ISVU sustavi, ECTS koordinator i ostali. U cilju poboljšanja kvalitete rada na SOZS-u, kontinuirano se ulažu napor u povećanju broja nenastavnog osoblja, kako bi administrativno-tehnička pomoć nastavnicima i studentima bila što učinkovitija i profesionalnija.

Danas u *studentskoj referadi* radi četvero zaposlenika: Anita Jukić, up. prav., voditeljica ispostave; Jelena Blažević, bacc. oec., voditeljica odsjeka; Jelena Saraga Ljoka, univ. bacc. philol. croat.; voditeljica studentske referade je Jadranka Vrsalović, dipl. iur.

Voditeljica *kadrovske opće poslove* je Marija Kulić, dipl. iur. Voditeljica *odsjeka računovodstvenih poslova* je Marica Pavić, struc. spec. oec. *Sistem inženjerka* je Dinkica Jurin, mag. ing. comp. (zamjena za Anu Šarić Gudelj, mag. ing. comp., a ranije Stanko Kružić, dipl. ing.). Na radnom mjestu *knjižničarke* radi Diana Barić Krželj, prof. phil. et soc., dipl. bibl., a voditeljica *Ureda za znanost, nastavu i međunarodnu suradnju* je dr. sc. Endica Radić Hozo. *Tajnica pročelnika SOZS-a* je Sanja Poljak, mag. oec. (ranije Marina Šore, dipl. iur.). *Glavna tajnica SOZS-a* je Ljubica Žunić, dipl. iur., univ. spec. iur., ujedno i pomoćnica pročelnika za pravne poslove.

Svoj doprinos uspješnom funkcioniranju ustanove daju i brojna stalna povjerenstva odjela:

- Etičko povjerenstvo
- Povjerenstvo za nastavu
- Odbor za unaprjeđenje kvalitete
- Povjerenstvo za unutarnju prosudbu sustava osiguranja kvalitete
- Stegovno povjerenstvo
- Povjerenstvo za stalno medicinsko usavršavanje
- Povjerenstvo za izdavačku djelatnost
- Povjerenstvo za dodjelu nagrada i priznanja, te
- Povjerenstvo za akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija, razdoblja studija i prijelaza s drugih visokih učilišta.

Rad svih navedenih tijela i službi reguliran je pozitivnim zakonskim propisima te brojnim pravilnicima Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija koji podrobnije uređuju materiju te uvažavaju specifičnosti svakog pojedinog područja djelovanja s obzirom na vrste studijskih programa.

Interni propisi Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija

- *Pravilnik Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija* je temeljni ustrojbeni akt koji regulira ustrojstvo

Today, the *Student Administration Office* has four employees: Anita Jukić, LLB, Student Office Manager; Jelena Blažević, bacc. oec., Study Programme Administrator, Jelena Saraga Ljoka, univ. bacc. philol. croat, Study Programme Administrator, and Jadranka Vrsalović, LLM, Head of the Student Administration Office.

The Head of the *Personnel and General Affairs Office* is Marija Kulić, LLM, and the Head of *the Accounting Office* is Marica Pavić, spec. oec. Dinkica Jurin, mag. ing. comp. is a *System engineer*, (replacement for Ana Šarić Gudelj, mag. ing. comp., and formerly Stanko Kružić, graduate eng.). Diana Barić Krželj, prof. phil. et soc., graduate librarian, works as a *librarian*. Endica Radić Hozo, PhD is the Head of the *Office for Science, Teaching and International Cooperation*. Sanja Poljak, mag.oec. is the *Secretary to the UDHS Head* (former Secretary was Marina Šore, LLM). The *UDHS General Secretary* is Ljubica Žunić, LLM, univ. spec. iur., who also holds the position of the Assistant to the Head for Legal Affairs.

A number of permanent Committees also contribute to the successful functioning of the UDHS:

- Ethics Committee,
- Teaching Committee,
- Quality Improvement Committee,
- Committee for Internal Assessment of the Quality Assurance System,
- Disciplinary Committee,
- Committee for Continuing Medical Education,
- Committee for Publishing,
- Award and Recognition Committee, and
- Committee for Academic Recognition of Foreign Higher Education Qualifications, Study Periods and Transfers from Other Higher Education Institutions.

The work of all the aforementioned organisational units is in accordance with positive legal regulations and numerous UDHS Ordinances that govern all the issues in detail and take into account particularities of each study programme.

Internal Regulations of the University Department of Health Studies

- *Ordinance of the University Department of Health Studies, University of Split* is the basic organisational act that governs organisation, activities and responsibilities at the University Department of Health Studies, the way how decisions are made, studies organised and conducted, rights and ob-

i djelatnost Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija te ovlasti i način odlučivanja njegovih tijela, način ustrojavanja i izvođenja studija, prava i obveze studenata, prava i obveze nastavnika, suradnika, znanstvenika i drugih zaposlenika, način financiranja, unutarnji ustroj, ustroj radnih mjesa te druga pitanja od značenja za djelatnost i poslovanje odjela.

- *Strategija razvoja Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu u razdoblju od 2020. do 2027. godine* predstavlja osnovne smjernice i strategiju razvoja Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu u navedenom razdoblju, s posebnim naglaskom na razvoj znanosti i zapošljavanju znanstveno-nastavnog kadra.
- *Pravilnikom o studiju i sustavu studiranja na preddiplomskim i diplomskim studijima Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija* uređuju se ustroj i izvedba sveučilišnih preddiplomskih i diplomskih studija, kao i pitanja u svezi uvjeta upisa, stjecanjem i gubitkom stručnih i akademskih stupnjeva i naziva te drugih važnih pitanja koji se tiču studiranja na SOZS-u.
- *Pravilnikom o izradi i obrani završnog i diplomskog rada na sveučilišnim preddiplomskim i diplomskim studijima Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu* propisuje se način prijavljivanja, izrade i obrane završnog rada na preddiplomskim sveučilišnim studijima i diplomskog rada na diplomskim sveučilišnim studijima SOZS-a.
- *Pravilnik o demonstraturi* na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija predviđa mogućnost uključivanja izvrsnih studenata u nastavni proces pomaganja nastavnicima prilikom izvođenja nastave. Priliku mogu ostvariti studenati koji su se iskazali svojim znanjem u pojedinom predmetu te se tako uključuju u nastavni proces i potiču za još kvalitetniji rad.
- *Statutom Studentskog zbora Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu* Studentski zbor, između ostalih aktivnosti, imenuje studentskog pravobranitelja i brine o kvaliteti života studenata, a posebice o kvaliteti studijskog procesa, studentskom standardu, ostvarivanju studentskih prava i drugim pitanjima važnim za studente.
- *Pravilnikom o nagradama i priznanjima* omogućuje se nagrađivanje studenata i zaposleni-

ligations of teachers, students, associates, scientists and other employees, the way of financing modes, internal organisation, jobs and other issues of importance to the activities and operations of the Department.

- *UDHS Development Strategy from 2020 to 2027* provides guidelines and development strategies of the UDHS in the aforementioned period, with special emphasis on the development of science and the employment of scientific and teaching staff.
- *Ordinance on the Study and System of Studying at Undergraduate and Graduate Study Levels at the University Department of Health Studies, University of Split* governs the organisation and implementation of university undergraduate and graduate study programmes, enrolment requirements, acquisition and denial of professional and academic degrees and titles, and other important issues related to studying at the UDHS.
- *Ordinance on Preparing and Defending Final and Graduate Theses at University Undergraduate and Graduate Study Levels at the University Department of Health Studies, University of Split* prescribes how to apply, prepare and defend the final thesis at the undergraduate university study level and the graduate thesis at the graduate university study level at the UDHS.
- *Ordinance on Student Assistance Programme* at the UDHS provides the opportunity for outstanding students to assist their teachers in the teaching process. The opportunity can be taken up by students who have demonstrated broad knowledge in a particular subject.
- Based on the *UDHS Student Union Statute*, among other activities, a student ombudsman is appointed to take care of the quality of students' life and, in particular, of the quality of the study process, student standards, protection of student rights and other issues important to students.
- *Ordinance on Awards and Recognitions* provide opportunities for UDHS students and employees to be rewarded. Based on this Ordinance, recognitions are awarded to meritorious individuals and institutions that support the development of the UDHS. They are given once a year, usually on the occasion of the UDHS Foundation Day celebration.
- *Ordinance on International Mobility at the University Department of Health Studies, University*

ka SOZS-a, kao i dodjela priznanja zaslužnim pojedincima i ustanovama koji pomažu razvoj Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu. Nagrade se dodjeljuju jednom godišnje, u pravilu prilikom obilježavanja dana osnutka SOZS-a.

- *Pravilnik o međunarodnoj mobilnosti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu* regulira pitanja iz područja mobilnosti dolaznih i odlaznih studenata, znanstveno-nastavnog, nastavnog, suradničkog te nena-stavnog osoblja u realizaciji međusobne međunarodne suradnje koju SOZS potiče i kod nastavnika i kod studenata.
- *Pravilnikom o akademskom priznavanju inozemnih visokoškolskih kvalifikacija, razdoblja studija i prijelaza s drugih visokih učilišta* pobliže se uređuju pitanja u vezi postupka akademskog priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija i razdoblja studija provedenog na inozemnom visokom učilištu te prijelaz s drugih visokih učilišta u Republici Hrvatskoj, a u svrhu nastavka obrazovanja na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu.
- *Pravilnikom o priznavanju i vrednovanju prethodnog učenja* pobliže se uređuje postupak priznavanja prethodnog učenja vrednovanjem kompetencija stečenih kroz formalno, neformalno i informalno učenje.

Misija sustava osiguravanja kvalitete i Odbora za unaprjeđenje kvalitete je ugrađivanje kvalitete u sve vidove djelovanja odjela, uz poštivanje važećih propisa iz područja kvalitete i puno sudjelovanje svih dionika odjela. Ta su pitanja regulirana:

- *Pravilnikom o sustavu osiguravanja kvalitete Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, Priručnikom osiguravanja kvalitete Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu,*
- *Pravilnikom o postupku unutarnje prosudbe sustava osiguravanja kvalitete na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu.* Ovim se procjenjuje stupanj razvijenosti uspostavljenog sustava osiguravanja kvalitete na odjelu u odnosu na definirane Standarde i smjernice za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja ili ESG standarde ('Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area').

of Split regulates issues related to the mobility of incoming and outgoing students, to scientific-teaching, teaching, associate and non-teaching staff in the implementation of mutual international cooperation that UDHS encourages both in teachers and students.

- *Ordinance on the Academic Recognition of Foreign Higher Education Qualifications, Periods of Study and Transfers from Other Higher Education Institutions* governs issues related to the procedure of academic recognition of foreign higher education qualifications and the period of study carried out at a foreign higher education institution as well as transfer from other higher education institutions in the Republic of Croatia so that students can continue their education at the UDHS.
- *Ordinance on Recognition and Evaluation of Previous Learning* regulates the procedure for recognizing previous learning by evaluating the competences acquired through formal, non-formal and informal learning.

The mission of the quality assurance system and the Quality Improvement Committee is to incorporate quality into all aspects of the UDHS activities in compliance with applicable regulations in the field of quality assurance and to ensure full participation of all stakeholders within the Department. These issues are regulated by applying:

- *Ordinance on the Quality Assurance System of the UDHS, Regulations on the Quality Assurance System of the University Department of Health Studies, University of Split*
- *Ordinance on the Procedure of Internal Assessment of the Quality Assurance System at the University Department of Health Studies, University of Split.* The document evaluates the level of development of the established quality assurance system at the UDHS in relation to the determined Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area or ESG standards, analyses the degree of efficiency of the system and its impact on improving the quality of education as well as the contribution to the continuous improvement of quality culture.
- *Ordinance on Disciplinary Responsibility of Teachers, Associates and Administrative and Technical Staff of the University Department of Health Studies, University of Split* determines the employees' work obligations and their possible violations.

tion Area'), analizira se stupanj učinkovitosti sustava i njegov utjecaj na poboljšanje kvalitete obrazovanja te doprinos stalnom unapređenju kulture kvalitete.

- *Pravilnik o stegovnoj odgovornosti nastavnika, suradnika te administrativno tehničkog osoblja Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu* utvrđuje radne obveze zaposlenika te eventualne povrede istih.

SOZS od svoga osnivanja potiče izdavanje znanstvene i stručne literature, udžbenika, priručnika i skripti za studente, kroz web knjižaru, s obveznom naznakom afilijacije Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

- *Pravilnikom o izdavačkoj djelatnosti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu* uređuje se postupak odobravanja, način prihvatanja, financiranja i izdavanja publikacija Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu.

Stalno medicinsko usavršavanje podrazumijeva sve oblike stručnog medicinskog ili zdravstvenog usavršavanja koji se organiziraju na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu izvan sveučilišnih preddiplomskih, sveučilišnih diplomskih i poslijediplomskih studija. Polaznici mogu biti svi zdravstveni radnici, prvostupnici i magistri struke, doktori medicine, doktori dentalne medicine te drugi stručnjaci čija je djelatnost usko vezana uz sadržaj predmeta SMU-a. Sve uvjete definira

- *Pravilnik o stalmom medicinskom usavršavanju zdravstvenih radnika.*

Poseban je naglasak stavljen na razvoj znanosti na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija. To se, između ostalog, ostvaruje i kroz provođenje znanstvenih istraživanja, stjecanje akademskih stupnjeva doktora znanosti, prijavom i provedbom projekata, što je Uprava SOZS-a prepoznala i ulaže posebne napore i sredstva kako bi se ostvarili pozitivni posmaci u razvoju znanosti. Ured za znanost, a posebice Vijeće za znanost, pružaju potporu u tom smislu, uz primjenu važećih akata:

- *Pravilnika o poticanju znanstvene aktivnosti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu i*
- *Pravilnika o projektima.*

Postupak, nadležnost, način rada i druga pitanja vezana za obavljanje rada Povjerenstva za nastavu pobliže se uređuju

- *Pravilnikom o nadzoru provedbe nastave i*

Since its establishment, the UDHS has encouraged the publication of scientific and professional literature, textbooks and handouts for students, through a web bookstore, with an obligatory indication of the affiliation of the University Department of Health Studies.

- *Ordinance on the Publishing Activity of the University Department of Health Studies, University of Split* determines the approval procedure, manner of accepting, financing and issuing publications of the University Department of Health Studies of the University of Split.

Continuing medical education includes all forms of professional medical or other health-related courses are organised at the UDHS outside the framework of university undergraduate, university graduate and postgraduate study programmes. All participants can be health professionals, with Bachelors and Masters Degrees, doctors of medicine, dentists and others experts whose activity is closely related to the content of CME courses. All conditions are defined by

- *Ordinance on Continuing Medical Education for Health Workers.*

Special emphasis has been placed on the development of science at the University Department of Health Studies. This is achieved, among other things, through conducting scientific research, obtaining academic PhD degrees, application for and implementation of projects, which has been recognized by the UDHS Management that makes remarkable efforts and invests resources to achieve significant progress in the development of science. The Office for Science and, in particular, *Science Council* provide support in this regard, in full compliance with applicable acts:

- *Ordinance on Encouraging Scientific Activity of the University Department of Health Studies, University of Split, and*
- *Ordinance on Projects.*

The procedure, responsibilities, forms of work and other issues related to activities performed by the Teaching Committee are regulated in more detail through

- *Ordinance on Supervision of the Teaching Process and Activities of the Teaching Committee of the University Department of Health Studies, University of Split.* It defines the obligations of teachers who participate in the teaching process in undergraduate and graduate university study programmes conducted by the UDHS. This Ordinance regulates the procedure of supervising the teaching process in order to identify and eliminate possible shortcomings that might emerge during the educational process at the UDHS.

radu povjerenstva za nastavu Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu. Također se definiraju obveze nastavnika koji sudjeluju u nastavnom procesu na preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijima koje izvodi SOZS. Ovaj Pravilnik regulira postupak nadzora provedbe nastave u cilju uočavanja i ispravljanja mogućih nedostataka u obrazovnom procesu SOZS-a.

Moralna i deontološka načela

Etički kodeks je temeljni akt koji u svom profesionalnom i javnom djelovanju trebaju poštovati nastavnici, znanstvenici, studenti te zaposlenici Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu. Etičko povjerenstvo daje svoja mišljenja o ostvarivanju etičkih načela i standarda na SOZS-u, kako u načelnim pitanjima, tako i u pojedinim konkretnim predmetima, te poduzima druge radnje i obavlja druge djelatnosti uređene Kodeksom. Etički kodeks Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu sadržava moralna i deontološka načela, ali i proklamirane politike Sveučilišta u Splitu kao što su:

- Politika jednakih mogućnosti,
- Politika prema plagijatima,
- Politika prema intimnim odnosima,
- Politika prema nepotizmu, te
- Politika prema profesionalnim sukobima.

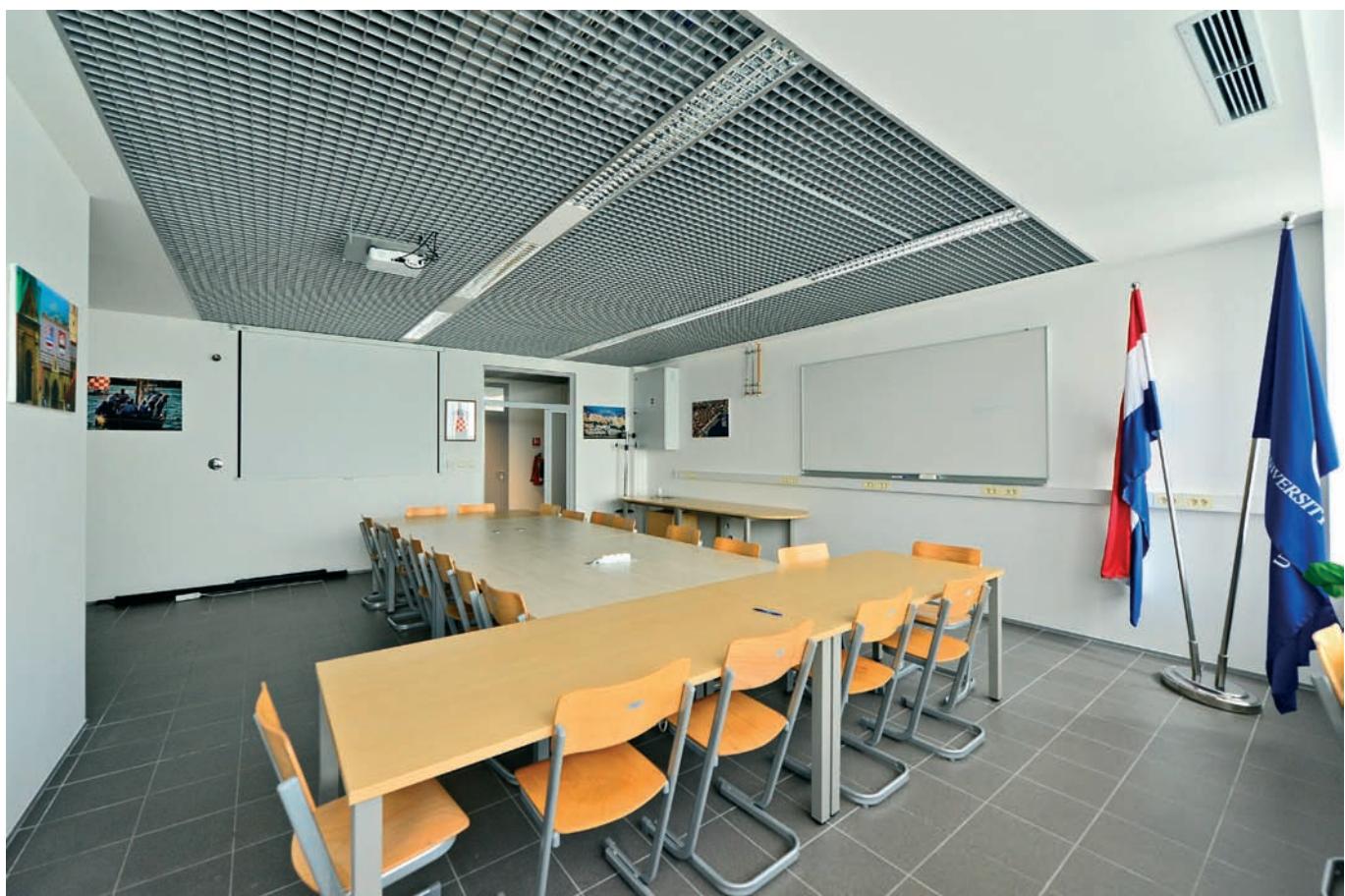
Moral and Deontological Principles

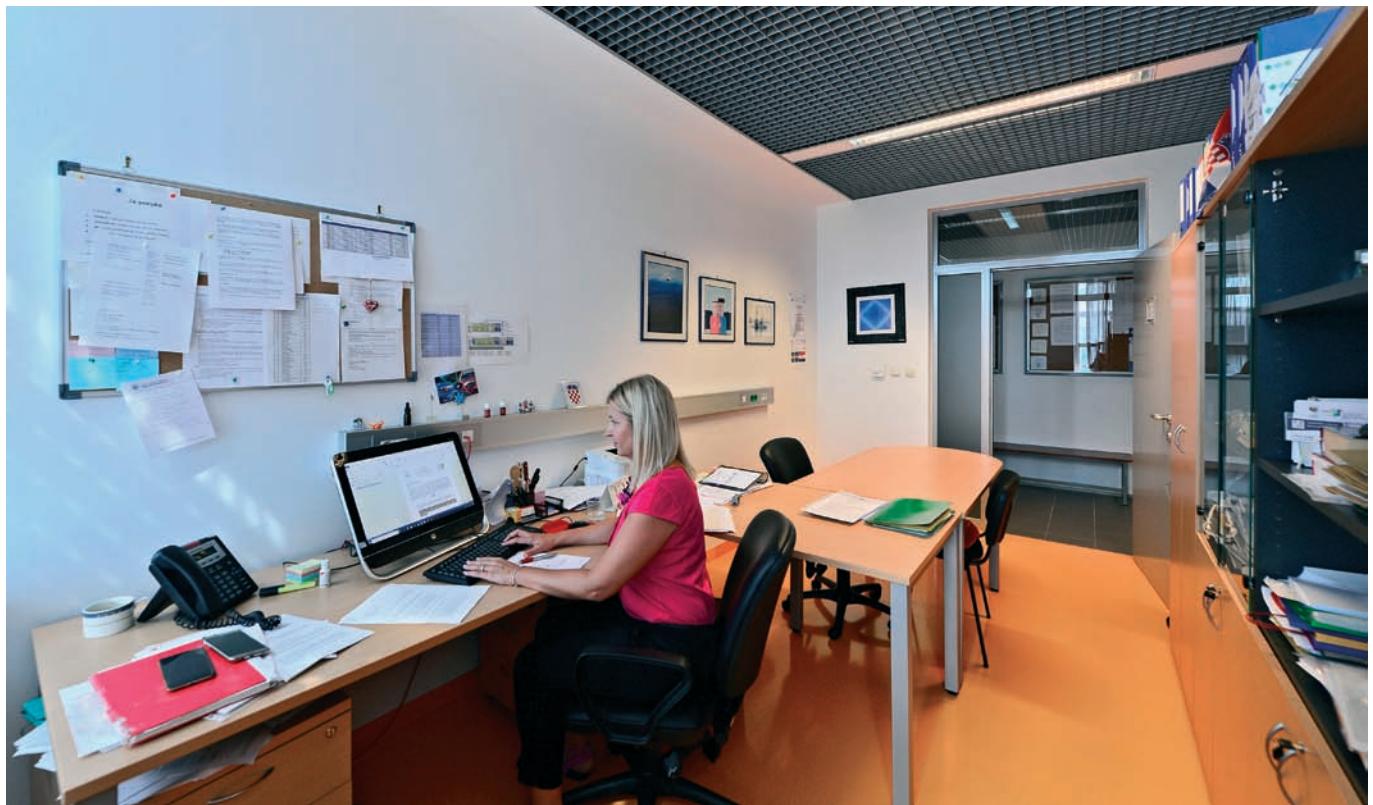
The Code of Ethics is a fundamental document that should be respected by UDHS teachers, scientists, students and employees when performing their professional and public activities. The Ethics Committee members express their opinions on the implementation of ethical principles and standards at the UDHS regarding both general and specific matters. The Committee also carries out other actions and performs other activities regulated by the Code. The UDHS Code of Ethics contains moral and deontological principles, but also the proclaimed policies of the University of Split such as:

- Equal opportunities policy,
- Plagiarism policy,
- Policy on intimate personal relationships,
- Nepotism policy, and
- Policy on professional conflicts.

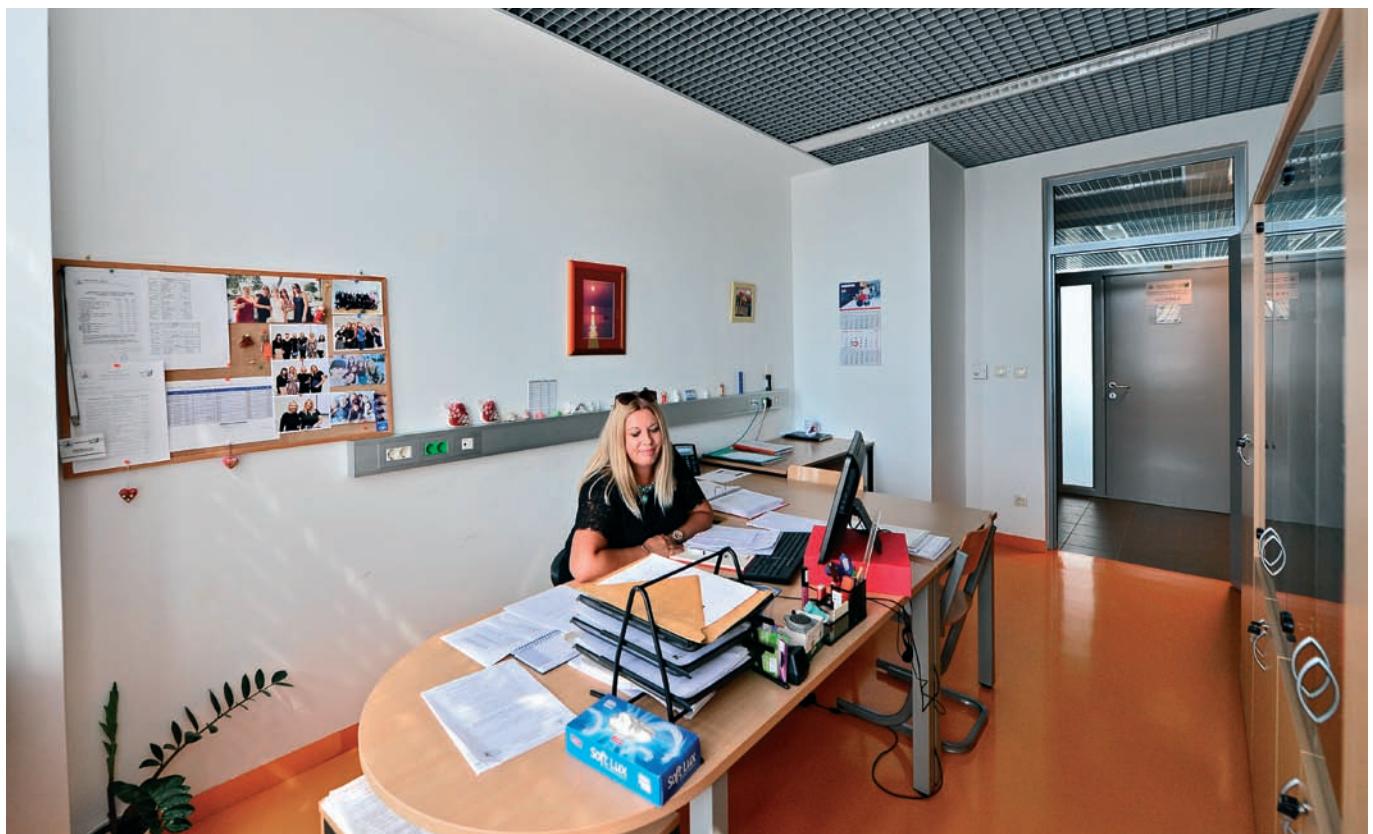

Vijećnica Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija / The UDHS Council Chamber

Uredi tajnice odjela i voditeljice službe za opće i kadrovske poslove / Offices of the UDHS General Secretary and The Head of the Personnel and General Affairs

**Katedre Sveučilišnog odjela
zdravstvenih studija**

Academic Departments of the University
Department of Health Studies

Katedre Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Academic Departments of the University Department of Health Studies

Katedre su ustrojene jedinice koje sudjeluju u izvođenju i organiziranju nastavnog i znanstvenog rada koji se održava na odsjecima, odnosno studijskim smjerovima Sveučilišnog odjela. Njihova je obveza provoditi i usklađivati nastavnu i znanstvenu djelatnost na studijskim programima, brinuti se o unaprjeđenju svih oblika nastavne i znanstvene djelatnosti, o izboru i unapređenju nastavnih i znanstvenih kadrova te svim drugim pitanjima važnim za odvijanje nastavne i znanstvene djelatnosti.

S obzirom na specifične okolnosti osnivanja i ustroja Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija organizirane su tri vrste katedri:

- a) zajedničke katedre SOZS-a i Medicinskog fakulteta (pretklinički i klinički predmeti),
- b) posebne katedre SOZS-a (samo predmeti struke na SOZS-u), te
- c) mješovite katedre (katedre dvije ili više sastavnica Sveučilišta koje sudjeluju u nastavi na SOZS-u).

U skladu s razvojem odjela, katedre se mogu reorganizirati i mijenjati nazivi postojećih katedri i ustrojavati nove katedre, a u svrhu unaprjeđenja nastavne i znanstvene djelatnosti i boljeg i djelotvornijeg rada u organiziranju studija. O reorganizaciji i mijenjanju naziva postojećih katedri i ustrojavanju novih, na prijedlog pročelnika odjela odluku donosi Stručno vijeće Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

Nastavu svih pretkliničkih predmeta, kao i većeg dijela kliničkih predmeta u početku rada održavale su katedre Medicinskog fakulteta. Dio predmeta koji su u skupini zajedničkih predmeta svih studijskih smjerova održavale su odgovarajuće katedre različitih fakulteta koji sudjeluju u nastavi i znanstvenom radu, prema potpisanim ugovorima o suradnji sa SOZS-om i uz suglasnost Sveučilišta u Splitu.

Academic Departments are organisational units that participate in the performance and organisation of teaching and scientific activities within study programmes of the University Department. Their obligation is to implement and coordinate teaching and scientific activities within study programmes, to deal with the improvement of all forms of teaching and scientific activities, to recruit and promote teaching and scientific staff and to focus on all other issues important for teaching and scientific activities.

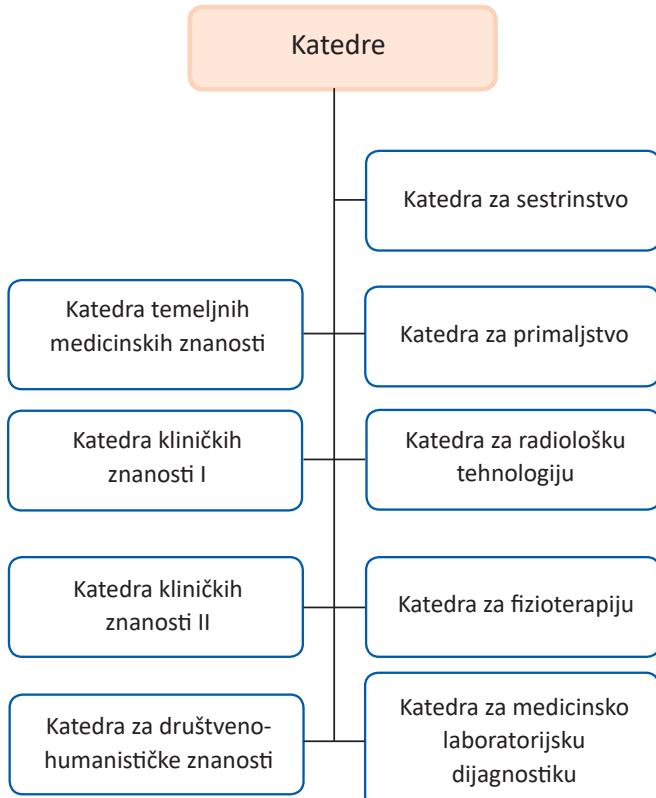
Given the specific circumstances of the establishment and organisation of the University Department for Health Studies, three types of academic departments have been established:

- a) common Academic Departments of UDHS and the School of Medicine (preclinical and clinical courses),
- b) specific UDHS Academic Departments (only professional courses at the UDHS), and
- c) joint Academic Departments (Academic Departments pertaining to two or more constituent institutions of the University participating in the teaching process at the UDHS).

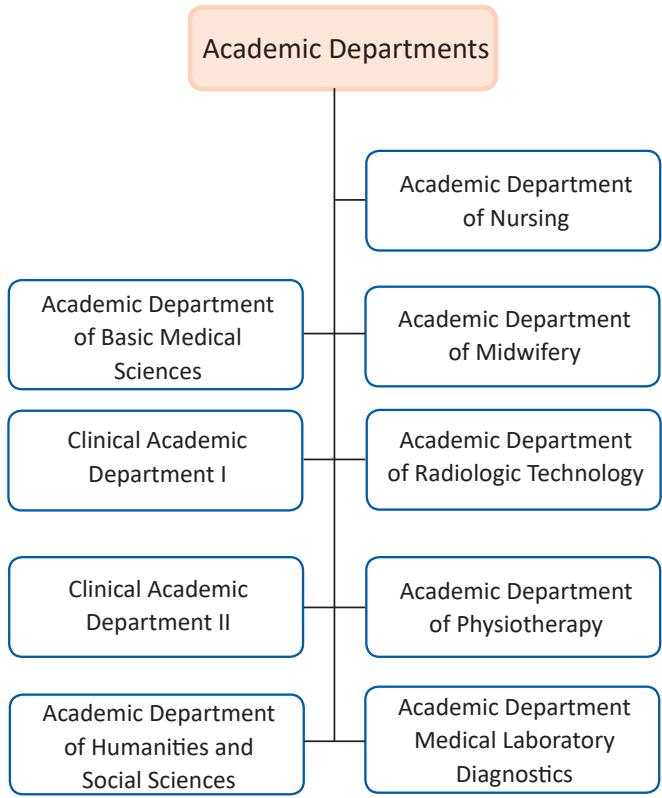
In accordance with the development of the Department, it is possible to reorganize and change the names of the existing Academic Departments and establish new Academic departments in order to improve teaching and research activities as well as to do more efficient work in organising studies. The decision on reorganising, changing the names of the existing Academic eapments and establishing the new ones is made by the UDHS Expert Council on a proposal put forward by the Head of the Department.

At the very beginning, the Academic Departments of the School of Medicine were responsible for delivering classes in all pre-clinical as well as in most of the clinical courses. Some of them pertaining to the group of common courses in all study programmes were held by the relevant Academic Departments of different faculties that participate in teaching and research activities according to the Cooperation Agreements signed with UDHS and with the consent of the University of Split.

Shema Katedri SOZS-a

Scheme of the UDHS Academic Departments

Katedra za sestrinstvo

Academic Department of Nursing

Vjekoslav Krželj, Rahela Orlandini

Polazne osnove

Katedra za sestrinstvo osnovana je 28. lipnja 2012. godine (1. redovita sjednica katedre), a strategija njenog razvoja temelji se na: odrednicama Pravilnika Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija (članci 40.– 44.) te smjernicama strategije razvoja katedri Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija donesenim na 15. sjednici Stručnog vijeća odjela za zdravstvene studije i 2. sjednici katedre održane 20. ožujka 2013. godine. Pri tome su ključni članci 41. i u manjoj mjeri 40. Pravilnika, koji definiraju glavne zadaće katedra, njihov broj, sastav i članove, što je donekle specifično za svaku pojedinu katedru.

Sadašnje stanje Katedre za sestrinstvo na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija je prilagođeno ustroju SOZS-a, kadrovskim resursima i edukacijskim specifičnostima studija Sestrinstva. U početku se radilo o „naslijedenom“ stanju organizacije katedri iz razdoblja njihova djelovanja na Stručnim studijima pri Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Transformacijom Stručnih studija u Sveučilišni odjel zdravstvenih studija pred sve se katedre, pa tako i Katedru za sestrinstvo, stavlju nove, zahtjevnije zadaće, uz znatno složeniju strukturu njeone organizacije, a sve kako bi mogle izvršiti zadaće suvremene sveučilišne edukacije prema usvojenom „Modelu sveučilišne edukacije zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj“ uskladene sa suvremenim sveučilišnim modelima edukacije u zemljama EU, Europskim (EQF) i Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom (HKO) te Misijom i Vizijom Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu. Zbog svega navedenoga, nakon završetka preddiplomskog sveučilišnog studija sestrinstva studenti su potpuno sposobljeni za samostalan individualan i timski rad u zdravstvenom sustavu, a po završetku diplomskog sveučilišnog studija sestrinstva studenti imaju sposobnost kritičke i točne procjene, planiranja, interveniranja i evaluacije zdravlja i bolesnih stanja pojedinaca, obitelji i društva općenito.

Introduction

The Academic Department of Nursing was established on 28 June 2012 (at its first regular session) and its development strategy is based on: the provisions of the Ordinance of the University Department of Health Studies (Articles 40-44) and the guidelines contained in the UDHS Strategy towards development of Academic Departments adopted at the 15th session of the UDHS Expert Council and at the II. session of the Academic Department of Nursing held on 20 March 2013. The key Articles of the Ordinance are 41, and to a lesser extent 40, defining the main tasks of the Academic Department, their number and content as well members, which is, to a certain degree, specific to each Academic Department.

The current status of the Academic Department of Nursing at the University Department of Health Studies is adjusted to the structure of the UDHS, human resources and educational particularities of the Nursing study programme. Initially, the organisation of Academic Departments was “inherited” from the period when their activities were performed within the Professional Studies at the School of Medicine, University of Split. With the transformation of the Professional Studies organised at School of Medicine into the University Department for Health Studies, new and more demanding tasks were set for all Academic Departments, including the Academic Department of Nursing, along with a much more complex organisational structure. The aim was to provide modern university education according to the adopted “*Croatian Model of University Education for Health Professionals*” harmonized with modern university models of education in EU countries, European (EQF) and Croatian Qualifications Framework (CROQF) and Mission and Vision of the University Department for Health Studies. Due to all the aforementioned, upon completion of the undergraduate university study of nursing, students are fully qualified for independent individual and team work in the health system, and upon completion of the graduate university study of nursing, students have the ability to critically and accurately assess, plan, intervene and evaluate health and illness in families as well as in the society in general.

Povijest Katedre za sestrinstvo

Katedra za sestrinstvo osnovana je na 1. konstituirajućoj sjednici katedre 28. lipnja 2012. godine i već kod njenog osnivanja izvršene su odgovarajuće strukturno-organizacijske promjene neophodne za uredno izvršavanje stručnog, nastavnog i znanstvenog rada. Katedra je proizšla iz predmeta Zdravstvene njegi na Stručnom studiju sestrinstva na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, a glavne znanstveno-nastavne kadrove je „naslijedila“ upravo od Stručnog studija sestrinstva i raznih katedri Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Naravno, kako se tu radilo o strukturalno-organizacijski složenijoj katedri, već u vrijeme formiranja, pored već navedenih glavnih kadrova Stručnog studija sestrinstva, pridodani su (sukladno Elaboratu o osnivanju Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija) i izabrani znanstveno-nastavni kadrovi drugih fakulteta (PMF, EFST, Pravni fakultet, Pomorski fakultet) Sveučilišta u Splitu te nositelja predmeta i/ili katedri drugih predmeta Medicinskog fakulteta, i/ili privatnih zdravstvenih institucija u Splitu (npr. prof. dr. sc. Ante Obad – Poliklinika Obad). Katedri su stupili i novi članovi vezani za stručno-nastavni rad sukladno specifičnim potrebama katedre kao što su: predavači, viši predavači, asistenti te znanstveno-nastavni kadrovi i suradnici u nastavi.

Stanje Katedre za sestrinstvo u vrijeme osnivanja

Katedra je smještena u Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu na adresi: Ruđera Boškovića 35/III (u iznajmljenim prostorima Kemijsko-tehnološkog fakulteta u zgradbi Tri fakulteta).

Općenito, što se tiče nastavnika koji rade na katedri u biomedicini i zdravstvu na Sveučilištu u Splitu, oni su sada, kroz jedan ili više obveznih predmeta, zastupljeni u različitom opsegu na studijima Medicine, Dentalne medicine, Medicine na engleskom jeziku te, s posebno velikom satnicom, na Katedri za sestrinstvo (I., II i III godina Sveučilišnog preddiplomskog studija sestrinstva i Sveučilišnog diplomskog studija sestrinstva), kao i u izbornim predmetima na svim ovim studijima te poslijediplomskim doktorskim studijima. Formirana Katedra za sestrinstvo i katedre za kliničke predmete na drugim studijima pružaju usluge na predmetima iz kliničkih predmeta na preddiplomskom i diplomskom studiju Sestrinstva. Katedre za kliničke predmete su većinom sastavljene od istih članova koji sudjeluju

History of the Academic Department of Nursing

The Academic Department of Nursing was established at the first constituent session of the Department on 28 June 2012. At the time of its establishment, appropriate structural and organisational changes, necessary for good performance of professional, teaching and scientific activities, were made. This Academic Department originated from the course in Health Care delivered within the Professional Study of Nursing at the School of Medicine, University of Split, and it “inherited” the main scientific and teaching staff from the Professional Study of Nursing and those employed at various Departments at the School of Medicine, University of Split. As this Academic Department is structurally and organisationally more complex, at the time of its establishment and in addition to the aforementioned core staff from the Professional Study of Nursing (in accordance with the Study on the Establishment of the University Department of Health Studies), other teachers from the University of Split appointed to scientific-teaching grades employed at different faculties (e.g. Faculty of Science, Faculty of Economics, Faculty of Law, Faculty of Maritime Studies) or from School of Medicine Departments as well as private health care institutions in Split (e.g. Prof. Ante Obad, PhD - Polyclinic Obad) joined the Academic Department of Nursing. New members (such as lecturers and senior lecturers, teaching assistants, scientific-teaching staff and associates) joined the Academic Department to perform professional and teaching activities in accordance with the specific needs of the Academic Department.

Status of the Academic Department of Nursing at the Time of Its Establishment

The Academic Department is located in the building of University Department of Health Studies, University of Split at the address: Ruđera Boškovića 35 (in the rented premises of the Faculty of Chemical Technology in the “Building of Three Faculties”).

In general, as for teachers working at different University of Split Departments in the field of Biomedicine and Health, they now teach one or more compulsory courses with a different number of teaching hours in study programmes of Medicine, Dental Medicine, Medicine in English and with a particularly increased teaching load at the Academic Department of Nursing (in the first, second and third year of the University Undergraduate Study of Nursing and of the University Graduate Study of Nursing) as well as elective courses in all these studies and postgraduate doctoral studies. Due to all this,

i u nastavi kliničkih predmeta na drugim studijima Medicinskog fakulteta u Splitu. Težište rada pojedinih članova je na izabranoj katedri, a do popune norme satnice nastavnika (zakonska norma + 20% za djelatnike u kumulativnom radnom odnosu) rade na SOZS-u, nakon čega im se plaćaju dodatni sati kao „vanjskim suradnicima“. Pojedini članovi katedre, i to većinom znanstveno-nastavni kadrovi, tako rade i na dvije katedre (Katedra za sestrinstvo i katedre kliničkih predmeta na studijima MF u Splitu); drugi pak rade samo na Katedri za sestrinstvo (predavači, viši predavači i asistenti).

Sadašnji članovi Katedre za sestrinstvo, koja je po svom sastavu mješovita katedra, su (abecednim redom):

1. Diana Aranza, mag. med. techn., predavač; SOZS (100%)
2. Ante Buljubašić, mag. med. techn., predavač; SOZS (100%)
3. Matea Dolić, mag. med. techn., predavač; SOZS (100%)
4. izv. prof. dr. sc. Anamarija Jurčev Savičević, dr. med.; SOZS (25%)
5. doc. dr. sc. Mihajlo Lojpur, dr. med.; kumulativa s MF-om i SOZS (25%)
6. prof. dr. sc. prim. Nenad Karanović, dr. med.; kumulativa s MF-om i SOZS (25%)
7. prof. dr. sc. Vjekoslav Krželj, dr. med.; kumulativa sa SOZS (50%)
8. Mario Marendić, mag. med. techn., predavač; SOZS (100%)
9. izv. prof. dr. sc. Ante Obad, dr. med.; SOZS (100%)
10. Rahela Orlandini, mag. med. techn., predavač; SOZS (100%)
11. Mario Podrug, mag. med. techn., asistent; SOZS (100%)
12. Mentor i suradnici u nastavi (njih više od 90).

Osobe sa završenom visokom stručnom spremonom koje sudjeluju u nastavi, bez izbora na zvanje, nazivaju se stručni suradnici; osobe sa završenim prvostupništvom su suradnici u nastavi, a oni sa završenim diplomskim studijima predavači. Dakle, u pogledu naše katedre, radi se o složenoj zajedničkoj (Medicina, Zdravstveni studiji) i mješovitoj katedri (ima članove s najmanje dva različita fakulteta) koja pokriva sve predmete na preddiplomskom i diplomskom studiju Sestrinstva.

the Academic Department of Nursing and the Academic Departments of Clinical Courses have been established in other studies that provide services in clinical course courses at the undergraduate and graduate level of the Nursing Study Programme. Academic Departments of Clinical Courses are mostly composed of the same members who participate in the teaching process of clinical courses at other study programmes at the School of Medicine in Split. The teachers work as employees of the particular Academic Department and participate in the teaching process at the UDHS until they cover their full teaching load (legal norm + 20% for those in cumulative employment). Those with an increased teaching load are paid extra hours, as is the case with external associates. Thus, some members of the Academic Department also work in two Academic Departments (Academic Department of Nursing and Academic Departments of Clinical Courses at the School of Medicine in Split), mostly scientific and teaching staff; the others work only in the Academic Department of Nursing (lecturers, senior lecturers and assistants).

The current members of the Academic Department of Nursing, which, in its composition, is a combined Academic Department, are (in alphabetical order):

1. Diana Aranza, mag. med. techn., lecturer; UDHS (100%)
2. Ante Buljubašić, mag. med. techn., lecturer; UDHS (100%)
3. Matea Dolić, mag. med. techn., lecturer; UDHS (100%)
4. Assoc. Prof. Anamarija Jurčev Savičević, MD, PhD; UDHS (25%)
5. Assist. Prof. Mihajlo Lojpur, MD, PhD; cumulative with School of Medicine (25%)
6. Prof. Nenad Karanović, Primarius MD, PhD; cumulative with School of Medicine (25%)
7. Prof. Vjekoslav Krželj, MD, PhD; cumulative with UDHS (50%)
8. Mario Marendić, mag. med. techn., lecturer; UDHS (100%)
9. Assoc. Prof. Ante Obad, MD, PhD; UDHS (100%)
10. Rahela Orlandini, mag. med. techn., lecturer; UDHS (100%)
11. Mario Podrug, mag. med. techn., assistant; UDHS (100%)
12. Mentors and teaching associates (more than 90 of them).

Professionals with a university degree who participate in teaching but have not been appointed to the scientific-teaching/or teaching grade are called expert

Dinamički plan razvoja katedre za razdoblje 2013.- 2020.

Dinamički plan razvoja katedre u sljedećem razdoblju posebno će voditi računa o tri bitna segmenta rada:

- a) razvoju nastave,
- b) struke i znanosti,
- c) razvoju kadrova.

Glede razvoja nastavnog procesa, pored stalne briže za urednu organizaciju, izvođenje i unapređenje svih oblika nastavnog rada (uključujući i imenovanje voditelja i mentora studentima i mentora osobama u suradničkim zvanjima), posebno će se zalagati za obrazovanje vlastitih kadrova te organiziranje i provođenje različitih oblika stručnog rada, uključujući prijenos znanja i tehnologija na gospodarstvo i društvo općenito, samostalno u okviru katedre i u suradnji s drugima. U okviru suvremenog sustava modularno organiziranih studijskih programa vršit će se educiranje studenta i njihovo uključenje u znanstvena i stručna istraživanja te, nakon toga, njihovo zapošljavanje, a sve u cilju učinkovite briže o pacijentima te sigurne, kompetentne i etične zdravstvene skrbi. Na vrijeme će pripremiti web izdanja priručnika i udžbenike na hrvatskom jeziku (vlastita web biblioteka, slično kao na Mc Gill-u u Montrealu) te kontinuirano brinuti o ukupnoj znanstveno-nastavnoj literaturi za studente, odnosno o izdavaštvu katedre i odjela. Također će poticati i pomagati nastavnike i studente u pisanju stručnih i znanstvenih radova u domaćim i međunarodnim publikacijama, pri tome vodeći računa o pisanju stručnih i znanstvenih radova pod nazivom Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija (University department of health study) i glavne nastavne baze: University Hospital Center Split. Zadržat će se dosadašnja praksa pretplate znanstveno-nastavnih kadrova na ponajbolje stručno-znanstvene časopise u svijetu iz područja sestrinstva. Osim toga, prema finansijskim mogućnostima i iskazanom interesu obavit će se pretplata i za druge časopise potrebne za stručno-znanstveni i nastavni rad stručnih mlađih kadrova (npr. Sestrinski glasnik). Kako su predavanja za studente važan oblik nastave, ona mogu biti sadržajnija i šira od samog sadržaja obveznih udžbenika, ali u ispitnim testovima moraju biti samo pitanja čiji se odgovori nalaze u predmetnom udžbeniku (knjizi, skripti, web izdanju, itd.). Sva predavanja u tijeku pojedine akademске godine će se najkasnije na polovici trajanja turnusa dotičnog predmeta u pdf obliku poslati Informatičkoj službi odjela koja će ih posta-

associates, while those with a bachelor's degree are teaching associates, and those with completed graduate degree studies are lecturers. In other words, in the case of our Academic Department, it is a complex joint (Medicine, Health Studies) and combined Academic Department (it has members from at least 2 different faculties) covering all the courses in the Study Programme of Nursing at undergraduate and graduate levels.

Dynamic Development Plan of the Academic Department from 2013 to 2020

The dynamic development plan of the Academic Department in the next period will take into account three important segments of work:

- a) teaching development,
- b) profession and science,
- c) staff development.

Regarding the development of the teaching process, in addition to constant care for maintaining proper organisational structure, performance and improvement of all forms of teaching (including the appointment of supervisors and mentors to students and teaching assistants), special efforts will be made to educate the Academic Department's own staff and to organise and implement various forms of professional work, including the transfer of knowledge and technology to the economy and society in general, independently within the Academic Department and in collaboration with others. In the modern system of modularly organized study programmes, students will be educated and engaged in scientific and professional research, opportunities for their employment will be considered so that they can effectively care for their patients and provide safe, competent and ethical health care. Web editions of handbooks and textbooks in Croatian will be provided in time (Academic Department's own web library, similar to Mc Gill in Montreal) and special attention will be directed toward overall scientific and teaching literature for students, i.e. toward publishing activities that are to be carried out by this Academic Department and the UDHS. Assistance will be provided to teachers and students in writing their professional and scientific papers in domestic and international publications, with the UDHS and Clinical Hospital Centre Split (as the main teaching base) listed as their affiliations. For all academic staff appointed to the scientific-teaching and teaching grades subscription to the best professional-scientific journals in the field of nursing will be provided. In addition, according to the availability of financial resources and an expressed interest, the subscription will be made

viti na Intranet, kako bi bili dostupni studentima za učenje. Pored kognitivnih znanja, osobita pozornost će biti posvećena savladavanju kliničkih vještina, stavova i kompetencija, što je od najvećeg značenja za zdravstvene djelatnike (a najkasnije do početka nove akademske godine biti će usvojena Knjižica kliničkih vještina za medicinske sestre).

U pogledu razvoja struke i znanosti, glavni ciljevi bit će organiziranje znanstvenih istraživanja u poveznici s nastavnim i stručnim aktivnostima te:

- izgradnja optimalnih administrativnih procesa katedre u cilju oslobađanja vremena i resursa za kvalitetnija znanstvena istraživanja te nastavni i stručni rad,
- izgradnja međunarodne suradnje u svim aktivnostima (znanstvenim istraživanjima, nastavnom i stručnom radu),
- izgradnja identiteta i prepoznatljivosti katedre i odjela,
- suradnja s lokalnom zajednicom,
- suradnja sa zdravstvenim ustanovama te drugim društvenim i gospodarskim institucijama,
- priprema i provođenje domaćih i međunarodnih projekata,
- izgradnja znanstvene, nastavne i stručne infrastrukture (prostor, oprema),
- sudjelovanje u pripremi i provođenju doktorske izobrazbe mladih te njihovo uključivanje u znanstveno istraživanje te nastavni i stručni rad, unutar i izvan katedre,
- izgradnja sustava osiguravanja kvalitete znanstvenih istraživanja te nastavnog i stručnog rada, u skladu sa suvremenim EU smjernicama,
- promicanje katedre u javnosti, popularizacija i prisutnost u društvu, itd.

U pogledu razvoja kadrova težit će se ravnomjernom razvoju znanstveno-nastavnih (doc. dr. sc., prof. dr. sc. itd.) i nastavnih kadrova (predavač, viši predavač, asistenti, viši asistenti, itd.), a u skladu s pozitivnim zakonskim propisima, pravilnicima Sveučilišta u Splitu i SOZS-a te realnim potrebama katedre. Svakako, u prvom redu treba identificirati vlastite kadrovske resurse (trenutno postojeće, kao i one čija je edukacija u tijeku na diplomskim i poslijediplomskim studijima), kadrove s MF i drugih fakulteta Sveučilišta koji participiraju u nastavi, te kadrove glavnih nastavnih baza i javnih i privatnih ustanova. Osim navedenoga, dodatni „izvor“ kadrova bit će i davanje naslovnih zvanja istaknutim pojedincima iz drugih medicinskih ustanova izvan

to other journals necessary for the professional-scientific and teaching work of young professional staff (e.g. Sestrinski glasnik). As lectures are an important form of teaching, they can be more meaningful than the content of compulsory textbooks itself. However, the exam questions must relate only to the content contained in the textbook (books, handouts, web editions, etc.). All the lectures delivered in a given academic year will be sent in PDF format to the IT Department at the latest by the middle of the term so that they can be posted on the Intranet and thus made available to students. In addition to transferring cognitive knowledge, special attention will be paid to mastering clinical skills, attitudes and competencies, which is of greatest importance for health professionals (and no later than the beginning of the new academic year, the Book of Clinical Skills for Nurses will be adopted).

With reference to the development of profession and science, the main goals will be aimed at organising scientific research along with teaching and professional activities, as well as:

- Developing optimal administrative processes within the Academic Department and the UDHS in order to provide more free time and resources for higher quality scientific research as well as teaching and professional activities,
- Developing international cooperation in all activities (scientific research, teaching and professional activities),
- Creating identity and recognizability of the Academic Department,
- Encouraging cooperation with the local community,
- Encouraging cooperation with health care institutions and other social and economic institutions,
- Preparing and implementing domestic and international projects,
- Building scientific, teaching and professional infrastructure (space, equipment),
- Participating in education of young stuff at the doctoral level and encouraging their involvement in scientific research, teaching and professional activities inside and outside the Academic Department.
- Developing a quality assurance system related to scientific research, teaching and professional work, in accordance with the modern EU guidelines,
- Promoting and presenting the Academic Department activities to the general public, etc.

Splita te prijelaz takvih kadrova i njihovo zaposlenje na SOZS-u, tj. Katedri za sestrinstvo (u skladu s financijskim mogućnostima i odobrenjima Sveučilišta i MZOS-a). Radi osiguranja što iskusnijih i kvalitetnijih kadrova birat će se, po mogućnosti, i gostujući profesori iz zemlje i svijeta.

Analiza izvodivosti strategije odnosno postizanja navedenih ciljeva

Povremeno, a najmanje jedanput godišnje, provodit će se analiza izvodivosti, kao i rezultati provođenje strategije. Posebno će se analizirati dvije skupine elemenata:

a) Unutarnje snage i slabosti katedre

- prostor
- oprema
- financijski resursi
- ljudski potencijali (znanstvenici i nastavnici, umreženja, aktivnosti, drugo)
- studenti
- istraživački i drugi projekti
- ostalo.

b) Vanjske prilike i prijetnje

- prostor i okruženje (grad, županija, država, Sveučilište)
- međunarodni programi
- ulazak u EU
- ostalo.

Praćenje provedbe strategije

Praćenje provedbe strategije u svim njenim saставnicama redovito će se provoditi kroz procjenu rizika provedivosti, uz prijedlog mjera za praćenje postizanja rezultata te načina rješavanja poteškoća, odnosno razloga za neuspjeh. Praćenje rezultata provođenja Strategije, uz SWOT analize, omogućit će i redovite anonimne studentske ankete s ocjenama i primjedbama za svaki predmet i nastavnike te Povjerenstvo za kontrolu kvalitete, kao i vanjsko vrednovanje rezultata rada.

Dosadašnji pročelnici i zamjenici pročelnika Katedre za sestrinstvo

2012.-2013. – prof. dr. sc. Nikola Bradarić, dr. med.; Stela Ursić, prof.

2013.-2018. – prof. dr. sc. Julije Meštirović, dr. med.; Rahela Orlandini, mag. med. techn.

2018.-2019. – doc. dr. sc. Fabijan Čukelj, dr. med.; Rahela Orlandini, mag. med. techn.

2019.-2020. – doc. dr. sc. Mihajlo Lojpur, dr.

In terms of staff development, the primary focus will be on the appointment of teaching staff to scientific-teaching grades (Assist. Prof., Assoc. Prof., Full Prof.) as well as to teaching grades (lecturer, senior lecturer, assistants, senior assistants, etc.) in accordance with legal regulations, Ordinances of the University of Split and the UDHS and real needs of the Academic Department. First of all, human resources already available within the Academic Department should be identified (those currently working as well as those whose education is in progress at graduate and postgraduate levels) alongside the teaching staff from the School of Medicine and other faculties of the University of Split participating in teaching, major teaching bases as well as public and private institutions. In addition to the above, an additional pool of human resources will consist of external associates appointed to scientific-teaching and teaching grades from other medical institutions outside Split alongside their potential employment at the UDHS, i.e. Academic Department of Nursing (in accordance with available financial resources and approvals of the University and Ministry of Science and Education. In order to ensure engagement of the most experienced and high-quality staff, if the circumstances are favourable, visiting professors from the country and abroad will be appointed, as well.

Strategy Feasibility Study, i.e. Goal Achievement Plan

At least once a year, a feasibility analysis will be conducted together with the results of the Strategy implementation. Two groups of elements will be analyzed in particular:

a) Internal strengths and weaknesses of the Academic Department

- Facilities
- Equipment
- Financial resources
- Human resources (scientists and teachers, networking, activities, etc.)
- Students
- Research and other projects
- etc.

b) External opportunities and threats

- Facilities and environment (city, county, state, University)
- International programmes
- the EU accession
- etc.

med.; Rahela Orlandini, mag. med. techn.
2020. – prof. dr. sc. Vjekoslav Krželj, dr. med.; Rahela Orlandini, mag. med. techn.

Razvoj Katedre za sestrinstvo od 2020. – 2027. godine

Strategija razvoja Katedre za sestrinstvo za razdoblje 2020.-2027. temelji se na: odrednicama Pravilnika Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija (članci 40.–44. izmijenjenog i dopunjeno Pravilnika) te smjernicama strategije razvoja katedri Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija donesenima na 2. sjednici Vijeća za znanost SOZS-a održanoj 17. prosinca 2019. i usvojenima na 3. sjednici Stručnog vijeća SOZS-a održanoj 18. prosinca 2019. godine.

Pri tome su ključni članci 41. i u manjoj mjeri 40. Pravilnika, koji definiraju glavne zadaće katedre, njihov broj, sastav i članove, što je donekle specifično za svaku pojedinu katedru, pa tako i Katedru za sestrinstvo.

Katedra se u svom sastavu sve više profilirala prema njenoj temeljnoj svrsi te kadrovski značajno promijenila. Pristupili su i novi članovi vezani za stručno – nastavni rad sukladno potrebama katedre kao što su: predavači te znanstveno-nastavni kadrovi i suradnici u nastavi.

Dinamički plan razvoja katedre za razdoblje 2020.-2027.

Pored kognitivnih znanja, osobita će pažnja biti posvećena savladavanju kliničkih vještina, stavova i kompetencija, što je od najvećeg značenja za zdravstvene djelatnike sestrinske struke. U tom smislu od akademске godine 2019./2020. u potpunosti je uređen Laboratorij kliničkih vještina za sestrinstvo. Postojanje ovog kliničkog laboratorijskog veoma je važno za kvalitetnu edukaciju budućih prvostupnika sestrinstva jer u njemu „bruse“ svoje sestrinske vještine.

U pogledu razvoja struke i znanosti, glavni ciljevi će biti organiziranje znanstvenih istraživanja u poveznici s nastavnim i stručnim aktivnostima te:

- izgradnja optimalnih administrativnih procesa katedre u cilju oslobađanja vremena i resursa za kvalitetnija znanstvena istraživanja, te nastavni i stručni rad (Ured za znanost, nastavu i međunarodnu suradnju; rok: do početka travnja 2020. godine.),
- izgradnja međunarodne suradnje u svim aktivnostima: znanstvenim istraživanjima, nastavnom i stručnom radu (Ured za znanost,

Monitoring Strategy Implementation

Monitoring the implementation of the Strategy in all its components will be carried out on a regular basis through feasibility risk assessment, alongside the proposal of measures for monitoring the achievement of results and ways of resolving difficulties, i.e. identifying reasons for failure. Regular anonymous student surveys containing grades and comments for each course and teacher, the Quality Control Commission as well as external evaluation of the performance results, in addition to SWOT analysis, will contribute to monitoring the implementation of the Strategy.

Heads and Deputies of the Academic Department of Nursing up to Present Day

2012-2013 Prof. Nikola Bradarić, MD, PhD; Stela Ursić, MA
2013-2018 Prof. Julije Meštrović, MD, PhD; Rahela Orlandini, mag. med. techn.
2018-2019 Assist. Prof. Fabijan Čukelj, MD, PhD; Rahela Orlandini, mag. med. techn.
2019-2020 Assist. Prof. Mihajlo Lojpur, MD, PhD; Rahela Orlandini, mag. med. techn.
2020-present Prof. Vjekoslav Krželj, MD, PhD; Rahela Orlandini, mag. med. techn.

Development of the Academic Department of Nursing from 2020 to 2027

The Development Strategy of the Academic Department of Nursing for the period 2020-2027 is based on the provisions of the Ordinance of the University Department for Health Studies (Articles 40-44 of the amended and extended UDHS Ordinance) and the guidelines contained in the Development Strategy of the UDHS Academic Departments adopted at the 2nd session of the UDHS Science Council held on 17 December 2019 and approved at the 3rd session of the UDHS Expert Council held on 18 December 2019.

The key Articles of the Ordinance, Article 41 and to a lesser extent 40, define the main duties to be accomplished by the Academic Department, their number and content as well as Academic Department members, i.e. features that are, to a certain extent, specific to each Academic Department and, thus, also to the Academic Department of Nursing.

Over a period of time, the Academic Department has become more profiled according to its basic purpose, and significant changes to the staff have been made. New members involved in the professional-teaching activities, in accordance with the needs of the Academic Depart-

- nastavu i međunarodnu suradnju; rok: do početka travnja 2020. godine.),
- suradnja sa zdravstvenim ustanovama te drugim društvenim i gospodarskim institucijama (pomoćnik pročelnika za upravljanje i suradnju s nastavnim bazama),
  - priprema i provođenje domaćih i međunarodnih projekata (Ured za znanost, nastavu i međunarodnu suradnju; rok funkcionalne uspostave: do početka travnja 2020. godine, a izvedba kontinuirano.),
  - izgradnja znanstvene, nastavne i stručne infrastrukture (prostor, oprema, resursi itd.; rok: trajno.),
  - sudjelovanje i pomoć u pripremi i provođenju doktorske izobrazbe mlađih kadrova i njihovo uključivanje u znanstveno istraživanje, nastavni i stručni rad, unutar i izvan katedre (Uprava SOZS-a, Stručno vijeće i Vijeće za znanost; rok: trajno i kontinuirano.).

U pogledu razvoja kadrova, težit će se ravnomernom razvoju znanstveno-nastavnih (doc. dr. sc., prof. dr. sc. itd.) i nastavnih kadrova (predavač, viši predavač, asistenti, viši asistenti, itd.), a u skladu s pozitivnim zakonskim propisima, pravilnicima Sveučilišta i SOZS-a te realnim potrebama katedre. U prvom redu svakako treba identificirati vlastite kadrovske resurse, trenutno postojeće, kao i one čija je edukacija u tijeku na diplomskim i poslijediplomskim studijima, te kadrove s MF-a i drugih fakulteta Sveučilišta u Splitu koji participiraju u nastavi i kadrove glavnih nastavnih baza, javnih i privatnih ustanova.

Praćenje provedbe strategije

Praćenje provedbe strategije u svim njenim saставnicama redovito će se provoditi kroz procjenu rizika provedivosti, uz prijedlog mjera za praćenje postizanja rezultata te načina rješavanja poteškoća, odnosno razloga za neuspjeh. Praćenje rezultata provođenja strategije, uz SWOT analize, omogućiće i redovite anonimne studentske ankete s ocjenama i primjedbama za svaki predmet i nastavnike te Povjerenstvo za kontrolu kvalitete, kao i vanjsko vrednovanje rezultata rada.

ment, were also recruited, such as lecturers, senior lecturers, scientific-teaching staff and teaching associates.

Dynamic Development Plan of the Academic Department from 2020 to 2027

In addition to transferring cognitive knowledge, special attention will be paid to mastering clinical skills, attitudes and competencies which is of greatest importance for nurses. With reference to this, in the academic year 2019/20, the Clinical Skills Laboratory for Nursing was completely equipped. This clinical skills laboratory is very important for the quality education of future Bachelors of Nursing in which they sharpen their nursing skills.

With reference to the development of profession and science, the main goals are directed towards organisation of scientific research alongside teaching and professional activities, and:

- Developing optimal administrative processes within the Academic Department in order to provide more free time and resources for higher quality scientific research as well as teaching and professional activities (Office for Science, Teaching and International Cooperation; deadline: by the beginning of April 2020),
- Developing international cooperation in all activities: scientific research, teaching and professional activities (Office for Science, Teaching and International Cooperation; deadline: by the beginning of April 2020),
- Encouraging cooperation with health care institutions and other social and economic institutions (Assistant to the Head for Management and Co-operation with Teaching Bases),

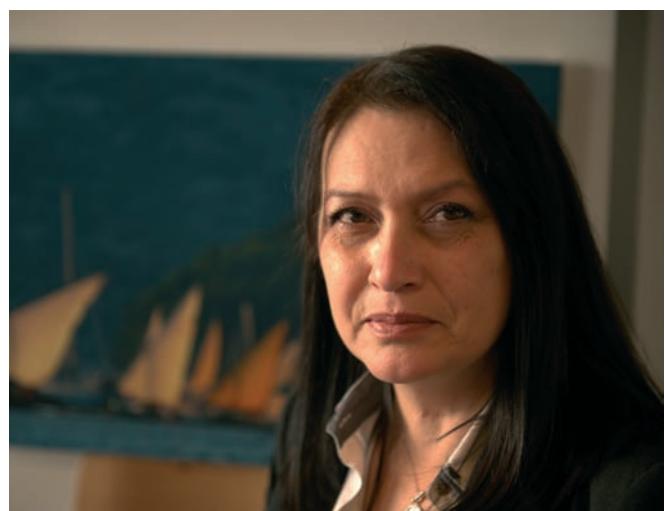
In terms of staff development, the primary focus will be on the appointment of teaching staff to scientific-teaching grades (Assist. Prof., Assoc. Prof., Full Prof.) as well as to teaching grades (lecturer, senior lecturer, assistants, senior assistants, etc.) in accordance with positive legal regulations, Ordinances of the University of Split and UDHS and real needs of the Academic Department. First of all, human resources already available within the Academic Department should be identified (those currently working as well as those whose education is in progress at graduate and postgraduate levels) alongside the teaching staff from the School of Medicine and other faculties of the University of Split participating in teaching and from major teaching bases as well as public and private institutions.

Dvoje studenata obučenih u majice s kapuljačama (hoodicama) boje sestrinstva / Students wearing hoodies in the colours of the Academic Department of Nursing

Monitoring Strategy Implementation

Monitoring the implementation of the strategy in all its components will be carried out on a regular basis through a feasibility risk assessment, with a proposal of measures for monitoring the achievement of results and ways of resolving difficulties, i.e. reasons for failure. Monitoring the results of the implementation of the Strategy, in addition to SWOT analysis, will enable regular anonymous student surveys with grades and comments for each subject and teachers and the Quality Control Commission, as well as external evaluation of work results.

Zamjenica voditelja Katedre za sestrinstvo, Rahela Orlandini, mag. med. techn. / Rahela Orlandini, mag. med. techn., Deputy Head of the Academic Department of Nursing

Laboratorij sestrinstva za pretkliničke vježbe / Preclinical Skills Laboratory for Nursing

Dio članova Katedre za sestrinstvo / Members of the Academic Department of Nursing

Katedra za primaljstvo

Academic Department of Midwifery

Deni Karelović, Matea Dolić

Polazne osnove

Civilizacijski, tehnološki i znanstveni napredak stvorio je podlogu za značajna postignuća u perinatalnoj medicini. U dijagnostičko-terapijskim postupnicima, zdravstvenoj njezi i primaljskoj skrbi uvedeni su visoki standardi, što je dovelo do potrebe viokoobrazovnog osposobljavanja primalja. Hrvatsko zdravstvo treba primalje koje će superiorno vladati znanjima i vještinama, ali i visokoobrazovane primalje za područje rukovođenja i školovanja. Takve obrazovane i humanistički osposobljene primalje, koje poštjuju novorođeni život i majčinstvo, zasigurno će učinkovito doprinositi zdravlju hrvatskih žena i djece te pronatalitetnoj politici. Na ovim temeljima nastao je studij Primaljstva.

Program studija Primaljstva usklađen je s Direktivom 2005/36/EZ europskoga parlamenta i Vijeća te nudi temeljito poznavanje anatomije i topografske anatomije, bioloških funkcija, potom fiziologije i patofiziologije porodništva i neonatologije. U redovnom osposobljavanju studenticama su ponuđene osnovne i temeljne discipline potrebne za struku, ali i druge važne znanosti poput sociologije, etike, zakonodavstva i organizacije zdravstva. Posebna se važnost pridaje raznovrsnoj i bogatoj praktičnoj nastavi. Osim što je važno osigurati ova znanja, važno ih je dodatno usavršiti primjerenim informiranjem i savjetovanjem o planiranju obitelji, dijagnosticiranjem trudnoće, praćenjem normalnog tijeka trudnoće, pripremi za roditeljstvo i pripremom za porod, uključujući savjete o higijeni i prehrani. Nadaљe, studentice se posebno priprema za vođenje poroda, skrb i pomoć majci tijekom poroda i praćenje stanja fetusa u maternici, odgovarajućim kliničkim metodama i tehničkim sredstvima. Studentice također moraju prepoznati simptome koji upozoravaju na nepravilnosti u majke i djeteta, osnovne hitne porodničke operacije, metode oživljavanja, poslijeporodnu njegu majke i djeteta.

Introduction

Civilisational, technological, and scientific achievements have provided the basis for significant advances in perinatal medicine. High standards have been introduced into diagnostic and therapeutic procedures, health care and midwifery care, which resulted in the need for higher education training for midwives. The Croatian healthcare needs midwives who will have superior knowledge and skills, but also highly educated midwives in the field of management and education. Such educated and humanistically-trained midwives who respect newborn life and motherhood will effectively contribute to the health of Croatian women and children and pronatal policy. On this basis, the Midwifery study programme was created.

The Midwifery study programme is in line with Directive 2005/36/EC of the European Parliament and the Council and provides thorough knowledge of anatomy and topographic anatomy, biological functions, physiology and pathophysiology of obstetrics and neonatology. In regular training, students are provided with fundamental and basic disciplines necessary for the profession, but also with knowledge of other important sciences such as sociology, ethics, legislation and health care organisation. Diverse and rich practical training is also of utmost importance. In addition to the importance of providing this type of knowledge, it is also necessary to further improve it with appropriate information and counselling on family planning, pregnancy diagnosis, monitoring the normal course of pregnancy, preparation for parenthood and preparation for childbirth, including advice on hygiene and nutrition. Furthermore, female students are specially prepared for birth management, care and assistance given to the mother during childbirth and monitoring of the condition of the foetus in the uterus and introduced to appropriate clinical methods and technical means. Also, female students must recognize symptoms that alert to maternal and child abnormalities, basic emergency obstetric surgeries, resuscitation methods, postpartum maternal and child care.

Osnivanje Katedre za primaljstvo

Katedra za primaljstvo na SOZS-u je osnovana 10. veljače 2012. godine. Prvi šef katedre bio je prof. dr. sc. Tomislav Strinić, dr. med., profesor u trajnom zvanju, te pročelnik Klinike za ženske bolesti i porode u Kliničkom bolničkom centru Split.

Sadašnje stanje Katedre za primaljstvo

Katedra je smještena u Sveučilišnom odjelu za zdravstvene studije Sveučilišta u Splitu na adresi: Boškovićeva 31/III (u iznajmljenim prostorima Sveučilišne knjižnice).

Sve mentorice studenata na preddiplomskom studiju Primaljstva prošle su edukaciju za mentore u sklopu Twinning projekta *Edukacija mentora za medicinske sestre i primalje u zdravstvenom sustavu u Hrvatskoj i provedba obrazovnog curriculuma uskladenog s Direktivom 2005/36/EC*, te se cjeloživotno usavršavaju na području mentoriranja.

Sadašnji članovi Katedre za primaljstvo, koja je po svom sastavu „miješana katedra“, su:

1. Prof. dr. sc. Deni Karelović, redoviti profesor u trajnom zvanju, kumulativa s MF-om (50 %),
2. Izv. prof. dr. sc. Marko Mimica, kumulativa sa SOZS-om (50 %),
3. Doc. dr. sc. Martina Šunj, kumulativa sa SOZS-om (50 %),
4. Doc. dr. sc. Nađa Aračić, kumulativa sa SOZS-om (25 %),
5. Prof. dr. sc. Vjekoslav Krželj, redoviti profesor u trajnom zvanju, zaposlenik SOZS-a,
6. Izv. prof. dr. sc. Jelena Marušić, kumulativa s MF-om (25 %), vanjska suradnica,
7. Doc. dr. sc. Anet Papazovska Cherepnalkovski, kumulativa sa SOZS-om (25 %)
8. Matea Dolić, mag. med. tehcn., predavač, zaposlenica SOZS-a, na doktoratu MF,
9. Diana Aranza, mag. med. tehcn., predavač, zaposlenica SOZS-a, na doktoratu MF,
10. Rahela Orlandini, mag. med. tehcn., predavač, zaposlenica SOZS-a, na doktoratu MF,
11. Ante Buljubašić, mag. med. tehcn., predavač, zaposlenica SOZS-a, na doktoratu MF,
12. Mario Marendić, mag. med. tehcn., predavač, zaposlenik SOZS-a, na doktoratu MF,
13. Jelena Jerković, mag. forens., predavač, glavna sestra Klinike za ženske bolesti i porode, vanjska suradnica,
14. Mentor i suradnici u nastavi.

Establishment of the Academic Department of Midwifery

The Academic Department of Midwifery at the UDHS was established on 10 February 2012. The first Head of the Academic Department was Prof. Tomislav Strinić, MD, PhD, Full Professor with tenure and the Head of the Clinic for Women's Diseases and Obstetrics at the Clinical Hospital Centre Split.

Current Status of the Academic Department of Midwifery

The Academic Department is located in the building of the University Department of Health Studies, University of Split at the address: Boškovićeva 31/3 (in the rented premises of the University Library).

All mentors at the Undergraduate Study Programme of Midwifery have undergone Training for Mentors within the Twinning project: Education of mentors for nurses and midwives in Health System in Croatia and full implementation of the educational curricula adjusted with Directive 2005/36/EC. They also participate in the continuing medical education in the field of mentoring.

The current members of the Academic Department of Midwifery, which is, according to its composition, a combined Academic Department, are:

1. Prof. Deni Karelović, PhD, (Full Professor with tenure) cumulative with School of Medicine (50%),
2. Assoc. Prof. Marko Mimica, PhD, cumulative with the UDHS (50%),
3. Assist. Prof. Martina Šunj, PhD, cumulative with the UDHS (50%),
4. Assist. Prof. Nađa Aračić, PhD, cumulative with the UDHS (25%),
5. Prof. Vjekoslav Krželj, PhD (Professor with tenure), the UDHS employee,
6. Assoc. Prof. Jelena Marušić, PhD, cumulative with School of Medicine (25%), external associate ,
7. Assist. Prof. Anet Papazovska Cherepnalkovski, PhD, cumulative with the UDHS (25%),
8. Matea Dolić, mag. med. techn., lecturer, the UDHS employee, PhD candidate at School of Medicine,
9. Diana Aranza, mag. med. techn., lecturer, the UDHS employee, PhD candidate at School of Medicine,
10. Rahela Orlandini, mag. med. techn., lecturer, the UDHS employee, PhD candidate at School of Medicine,
11. Ante Buljubašić, mag. med. techn., lecturer, the UDHS employee, PhD candidate at School of Medicine,
12. Mario Marendić, mag. med. techn., lecturer, the UDHS employee, PhD candidate at School of Medicine,
13. Jelena Jerković, mag. forens., lecturer, head nurse at the Clinic for Women's Diseases and Obstetrics, external associate,

Novopredloženi kadrovi za sada su: izv. prof. dr. sc. Jelena Marušić za kumulativni radni odnos u opsegu 25 %.

Osobe sa završenom visokom stručnom spremom koje sudjeluju u nastavi, bez izbora u zvanje, nazivaju se stručni suradnici, dok su osobe sa završenom višom stručnom spremom (npr. prvostupnici primaljstva) suradnici u nastavi.

Dinamički plan razvoja Katedre za primaljstvo

Dinamički plan razvoja katedre u sljedećem razdoblju posebno će voditi računa o tri bitna segmenta rada:

1. razvoju nastave,
2. razvoju struke i znanosti, te
3. razvoju kadrova.

Add 1. Glede razvoja nastavnog procesa, posred stalne brige za urednu organizaciju, izvođenje i unapređenje svih oblika nastavnog rada (uključujući i imenovanje voditelja i mentora studentima i mentora osobama u suradničkim zvanjima), posebno ćemo se zalagati za obrazovanje vlastitih kadrova, te organiziranje i provođenje različitih oblika stručnog rada, uključujući prijenos znanja i tehnologija na gospodarstvo i društvo općenito, samostalno u okviru katedre i u suradnji s drugima. U okviru suvremenog sustava modularno organiziranih studijskih programa, vršit će se educiranje studenata i njihovo uključivanje u znanstvena i stručna istraživanja, te nakon toga njihovo zapošljavanje u cilju učinkovite brige o pacijentima te sigurne, kompetentne i etične zdravstvene skrbi u području primaljstva. Katedra će objaviti udžbenike i skripte na hrvatskom jeziku (vlastita WEB biblioteka) te brinuti o ukupnoj znanstveno-nastavnoj literaturi za studente, odnosno o izdavaštву katedre. Također će poticati i pomagati nastavnike i studente u pisanju stručnih i znanstvenih radova u domaćim i međunarodnim publikacijama, pri tome vodeći računa o pisanju stručnih i znanstvenih radova pod afilijacijom Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

Kako su predavanja za studente važan oblik nastave, ona mogu biti sadržajnija i šira od samog sadržaja obvezatnih udžbenika, ali u ispitnim testovima moraju biti samo pitanja čiji se odgovori nalaze u predmetnom udžbeniku (knjizi, skripti, WEB izdanju, itd.). Sva predavanja u tijeku pojedine ak. godine će se, najkasnije na polovici trajanja turnusa dotičnog predmeta, u PDF obliku poslati Informa-

14. Mentors and teaching associates.

The recently proposed member of the Academic Department is Assoc. Prof. Jelena Marušić, PhD for cumulative employment in the range of 25%.

Professionals with a university degree who participate in teaching but have not been appointed to the scientific-teaching/or teaching grade are called expert associates, while those with e.g. Bachelor's degree are called teaching assistants.

Dynamic Development Plan of the Academic Department of Midwifery from 2013 to 2020

The dynamic development plan of the Academic Department in the next period will take into account three important segments of work:

1. teaching development,
2. development of profession and science, and
3. staff development.

1. Regarding the development of the teaching process, in addition to constant care for maintaining proper organisational structure, performance and improvement of all forms of teaching (including the appointment of supervisors and mentors to students and teaching assistants), special efforts will be made to educate the Academic Department's own staff and to organise and implement various forms of professional work, including the transfer of knowledge and technology to the economy and society in general, independently within the Academic Department and in collaboration with others. In the modern system of modularly organized study programmes, students will be educated and engaged in scientific and professional research, opportunities for their employment will be considered so that they can effectively care for their patients and provide safe, competent and ethical health care in the field of midwifery. Web editions of handbooks and textbooks in Croatian will be provided (Academic Department's own web library) and special attention will be directed toward overall scientific and teaching literature, i.e. toward publishing activities of the Academic Department. Assistance will be provided to teachers and students in writing their professional and scientific papers in domestic and international publications, with UDHS listed as their affiliations.

As lectures are an important form of teaching, they can be more meaningful than the content of compulsory textbooks itself. However, the exam questions must relate only to the content contained in the textbook (books, handouts, web editions, etc.). All the lectures delivered in a given academic year will be sent in PDF format to the IT Department at the latest by the middle of the term so that they can be placed on the Intranet

tičkoj službi odjela koja će ih postaviti na Intranet kako bi bili dostupni studentima za učenje. U 2021. godini planiran je završetak dviju knjiga iz područja primaljske skrbi.

Pored kognitivnih znanja, osobita pažnja će biti posvećena savladavanju kliničkih vještina, stava i kompetencija, što je od najvećeg značenja za primalje.

Add 2. Što se tiče razvoja struke i znanosti, glavni će ciljevi biti organiziranje znanstvenih istraživanja u poveznici s nastavnim i stručnim aktivnostima, te:

- izgradnja optimalnih administrativnih procesa katedre u cilju oslobođanja vremena i resursa za kvalitetnija znanstvena istraživanja, te nastavni i stručni rad (Ured za znanost, nastavu i međunarodnu suradnju; rok: do početka travnja 2020. godine.),
- izgradnja međunarodne suradnje u svim aktivnostima: znanstvenim istraživanjima, nastavnom i stručnom radu (Ured za znanost, nastavu i međunarodnu suradnju; rok: do početka travnja 2020. godine.),
- suradnja sa zdravstvenim ustanovama te drugim društvenim i gospodarskim institucijama (pomoćnik pročelnika za upravljanje i suradnju s nastavnim bazama),
- priprema i provođenje domaćih i međunarodnih projekata (Ured za znanost, nastavu i međunarodnu suradnju; rok funkcionalne uspostave: do početka travnja 2020. godine, a izvedba kontinuirano.),
- izgradnja znanstvene, nastavne i stručne infrastrukture (prostor, oprema, resursi itd.; rok: trajno.),
- sudjelovanje i pomoć u pripremi i provođenju osposobljavanju mlađih kadrova, te njihovo uključivanje u znanstveno istraživanje, nastavni i stručni rad, unutar i izvan katedre (Uprava SOZS-a, Stručno vijeće i Vijeće za znanost, sudjelovanje na domaćim i međunarodnim simpozijima i konferencijama; rok: trajno i kontinuirano.).

Add 3. U pogledu razvoja kadrova, težit će se ravnomernom razvoju znanstveno-nastavnih (doc. dr. sc., prof. dr. sc. itd.) i nastavnih kadrova (predavač, viši predavač, asistenti, viši asistenti, itd.), a u skladu s pozitivnim zakonskim propisima, pravilnicima Sveučilišta i SOZS-a, te realnim potrebama katedre.

and thus made available to students. In 2021, two books from the field of midwifery care will be completed.

In addition to transferring cognitive knowledge, special attention will be paid to mastering clinical skills, attitudes and competences, which is of greatest importance for midwives.

2. With reference to the development of profession and science, the main goals will be aimed at organising scientific research along with teaching and professional activities, as well as:

- Developing optimal administrative processes within the Academic Department and the UDHS in order to provide more free time and resources for higher quality scientific research as well as teaching and professional activities (Office for Science, Teaching and International Cooperation; deadline: by the beginning of April 2020),
- Developing international cooperation in all activities: scientific research, teaching and professional activities (Office for Science, Teaching and International Cooperation; deadline: by the beginning of April 2020),
- Encouraging cooperation with health care institutions and other social and economic institutions (Assistant to the Head for Management and Cooperation with Teaching Bases),
- Preparing and implementing domestic and international projects (Office for Science, Teaching and International Cooperation; deadline for functional establishment: by the beginning of April 2020; continuous implementation),
- Building scientific, teaching and professional infrastructure (space, equipment, resources, etc.; deadline: permanent),
- Participating in education of young staff at the doctoral level and encouraging their involvement in scientific research, teaching and professional activities inside and outside the Academic Department (UDHS Management, Expert Council and Science Council, participation in domestic and international symposia and conferences; permanent and continuous).

3. In terms of staff development, the primary focus will be on the appointment of teaching staff to scientific-teaching grades (Assist. Prof., Assoc. Prof., Full Prof.) as well as to teaching grades (lecturer, senior lecturer, assistants, senior assistants, etc.) in accordance with positive legal regulations, Ordinances of the University of Split and UDHS and real needs of the Academic Department. In addition to the above, an additional pool of human resources will consist of external associates appointed to

Osim navedenoga, dodatni „izvor“ kadrova bit će i davanje naslovnih zvanja istaknutim pojedincima iz drugih medicinskih ustanova izvan Splita te prijelaz takvih kadrova i njihovo zaposlenje na SOZS-u tj. Katedri za primaljstvo (u skladu s finansijskim mogućnostima i odobrenjima Sveučilišta i MZOS-a). Radi osiguranja što iskusnijih i kvalitetnijih kadrova birat će se, po mogućnosti, i gostujući profesori iz zemlje i svijeta.

Katedra motivira studente primaljstva na sudjelovanju u obilježavanju Međunarodnog dana primaljstva; tako su već tri generacije studenata sudjelovale u aktivnostima povodom ovog obilježavanja.

Šest studentica treće godine Primaljstva 2016. godine boravile se u Rijeci provodom obilježavanja Međunarodnog dana primaljstva. U sklopu obilježavanja ovog važnog dana, posjetile su KBC Rijeku i Kliniku za ženske bolesti i porode te Fakultet zdravstvenih studija u Rijeci gdje su ih pozdravili uprava FZSRI i studenti primaljstva. Nakon svečanog programa na FZSRI, sudjelovale su u promociji primaljstva na Korzu. Gostovanje naših studentica prošlo je iznimno zapaženo. U isto vrijeme preostale studentice primaljstva predstavljale su SOZS na Danu otvorenih vrata u KBC-u Split.

Sudjelovanje naših studentica na obilježavanju Međunarodnog dana primaljstva u Rijeci 2016. godine

scientific-teaching and teaching grades from other medical institutions outside Split alongside their potential employment at the UDHS, i.e. at the Department of Midwifery (in accordance with available financial resources and approvals of the University and Ministry of Science and Education). In order to ensure engagement of the most experienced and high-quality staff, if the circumstances are favourable, visiting professors from the country and abroad will be appointed as well.

The Academic Department encourages Midwifery students to participate in the celebration of International Midwifery Day, and three generations of students have so far participated in activities related to this celebration.

In 2016, six third-year midwifery students visited Rijeka to celebrate the International Midwifery Day. As part of this important celebration, they visited the Clinical Hospital Rijeka and the Clinic for Women's Diseases and Obstetrics as well as the Faculty of Health Studies in Rijeka, where they were welcomed by the FHS Management and midwifery students. After the ceremonial programme at the Faculty of Health Studies in Rijeka, they participated in the promotion of midwifery on the promenade *Korzo*. The visit of our students attracted considerable interest. At the same time, the midwifery students who stayed in Split, represented the UDHS at the Open Day at University Clinical Hospital Centre, Split.

Participation of our students in the celebration of the International Day of Midwifery in Rijeka in 2016

2017. godine 11 studentica Primaljstva sudjelovalo je na Simpoziju primaljstva u Biogradu na moru te na obilježavanju 140 godina prve škole za primalje u Zagrebu. Na simpoziju je jedna studentica imala usmenu prezentaciju, dok su ostale studentice imale poster prezentacije.

Studentice Primaljstva Ilijana Babić izlaže rad na Međunarodnom simpoziju primaljstva 2017. godine

In 2017, eleven midwifery students participated in the Midwifery Symposium in *Biograd na moru* and in the celebration of the 140th anniversary of the first Midwifery School in Zagreb. At the symposium, one student delivered a presentation while the other students had a poster presentation.

Laboratorij primaljstva za pretkliničke vježbe /
Preclinical Skills Laboratory for Midwifery

A midwifery student, Ilijana Babić, delivers her presentation at the International Midwifery Symposium, 2017

Dvoje studenata obučenih u majice s kapuljačama (hoodicama) boje primaljstva / Students wearing hoodies in the colours of the Academic Department of Midwifery

Studentice na obilježavanju 140 godina prve škole za primalje u Zagrebu 2017. godine

Godine 2018. studentice su sudjelovale na Međunarodnom simpoziju u Čakovcu pod pokroviteljstvom Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu. Sve studentice su imale poster prezentacije.

Do sada je objavljeno šest radova u suradnji sa studenticama primaljstva u "Primaljskom vjesniku", službenom glasilu primalja RH. SOZS ima izvrsnu komunikaciju i veliku podršku u radu od Hrvatske komore primalja. Članovi Katedre žele promicati profesionalne vrline i poticati studentice na izvrsnost. Potpuno je opremljen laboratorij kliničkih vještina gdje je studenticama omogućeno uvježbanje vještina, a tijekom kliničke obuke dostupan im je i laboratorij kliničkih vještina KBC-a Split koji se nalazi u zgradbi Klinike za ženske bolesti i porode. U aktivnosti za postizanje profesionalne prepoznatljivosti uključene su i mentorice koje veliki doprinos edukaciji pružaju kroz kliničke vježbe i rad sa studentima u malim grupama, a kada situacija zahtijeva i individualno. Dijeleći dosadašnja iskustva

Students at the celebration of the 140th anniversary of the first Midwifery School in Zagreb, 2017

In 2018, the students participated in the International Symposium in Čakovec under the auspices of the Student Union of the University of Split. All students had poster presentations.

So far, six papers have been published in cooperation with midwifery students in the official Midwives Journal of the Republic of Croatia "Primaljski vjesnik". The UDHS itself has excellent communication and receives great support in its work from the Croatian Chamber of Midwives. Members of the Academic Department want to promote professional virtues and encourage students to achieve excellence. The clinical skills laboratory is fully equipped for students to practice their skills. During clinical training they can also use the clinical skills laboratory of the University Clinical Hospital Centre, Split that is located in the building of the Clinic for Women's Diseases and Obstetrics. Mentors are included in all activities aimed at achieving professional recognizability and they make a valuable contribution to education by conducting clinical exercises with students in small groups or, if

sa studentima, pridonose promidžbi dobrih odnosa i jačanju profesionalnih veza kao i samoj uvježbanosti budućih primalja. Svi studenti primaljstva uključeni su i volonterski rad SOZS-a kao i u aktivnosti koje provodi Alumni udruženja. U samoj edukaciji promiču se kreativnost, medicina utemeljena na dokazima te profesionalna i moralna načela.

necessary, even individually. By sharing their experience with students, mentors contribute to the development of good relations as well as to strengthening professional networks, which has a major impact in education of future midwives. All midwifery students are involved in the volunteering activities organised by the UDHS as well as in the activities carried out by the UDHS Alumni Student Association. The education itself promotes creativity, evidence-based medicine and professional and moral principles.

Dio članova Katedre za primaljstvo / Members of the Academic Department of Midwifery

Zamjenica voditelja Katedre za primaljstvo,
Matea Dolić, mag. med. techn. /
Matea Dolić, mag. med. techn., Deputy Head
of the Academic Department of Midwifery

Katedra za radiološku tehnologiju Academic Department of Radiologic Technology

*Stipan Janković, Frane Mihanović,
Tatjana Matijaš, Krešimir Dolić*

Katedra za radiološku tehnologiju je osnovana 18. srpnja 2012. godine (1. redovita sjednica katedre), a strategija njenog razvoja temeljila se na:

- odrednicama tadašnjeg Pravilnika o organizaciji i radu Sveučilišnog djela za zdravstvene studije (članci 36. – 39. Pravilnika), te
- smjernicama strategije razvoja katedri Sveučilišnog odjela za zdravstvene studije donesenima na 15. sjednici Stručnog vijeća odjela za zdravstvene studije i 2. sjednici Katedre za radiološku tehnologiju održanoj 29. 11. 2012. godine. Pri tome su ključni članci 37. i u manjoj mjeri 36. Pravilnika, koji definiraju glavne zadaće katedre, njihov broj, sastav i članove, ovisno o specifičnostima za svaku pojedinu katedru.

Tadašnje stanje svih katedri, pa tako i Katedre za radiološku tehnologiju u SOZS-su, bilo je veoma različito budući da se radilo o „naslijedenom“ stanju organizacije katedri iz razdoblja njihova djelovanja na Stručnim studijima pri Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Transformacijom Stručnih studija MF-a u Sveučilišni odjel za zdravstvene studije, pred sve katedre, pa tako i Katedru za radiološku tehnologiju, stavljene su nove, zahtjevниje zadaće, uz znatno složeniju strukturu organizacije, a sve kako bi mogle izvršiti zadaće suvremene sveučilišne edukacije prema usvojenom “Modelu sveučilišne edukacije zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj” usklađenom sa suvremenim sveučilišnim modelima edukacije u zemljama EU, europskim (EKO) i Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom (HKO), te Misijom i Vizijom Sveučilišnog odjela za zdravstvene studije.

Stanje Katedre za radiološku tehnologiju u prvoj akademskoj godini rada 2011./2012.

Katedra za radiološku tehnologiju je osnovana 18. srpnja 2012. godine na 1. konstituirajućoj sjednici katedre i već kod njenog osnivanja izvršene su odgovarajuće strukturno-organizacijske promjene i prilagodbe nužne za uredno izvršavanje stručnog, nastavnog i znanstvenog rada. Katedra

The Academic Department of Radiologic Technology was established on 18 July 2012 (at the first regular Academic Department session), and its Development Strategy was based on:

- provisions of the Ordinance on the Organisation and Work of the University Department for Health Studies (Articles 36-39 of the Ordinance),
- guidelines contained in the Development Strategy of Academic Departments of the University Department for Health Studies adopted at the 15th session of the UDHS Expert Council and at the II. session of the Academic Department of Radiologic Technology held on 29 November 2012. The key articles of the Ordinance are Article 37 and, to a lesser extent, Article 36 that define the main tasks of the Academic Department, their number and content as well as Academic Department members, which is, to a certain degree, specific to each Academic Department.

The circumstances under which all Academic Departments, including the Academic Department of Radiologic Technology at the UDHS, were operating at that time, were very different, since these were “inherited circumstances” related to the organisation of Academic Departments dating back to the period when Professional Studies were organised at School of Medicine, University of Split. With the transformation of the Professional Studies organised at School of Medicine into the University Department for Health Studies, new and more demanding tasks were set for all Academic Departments, including the Academic Department of Radiologic Technology, along with a much more complex organisational structure. The aim was to provide modern university education according to the adopted “Croatian Model of University Education for Health Professionals” harmonized with modern university models of education in EU countries, European (EQF) and Croatian Qualifications Framework (CROQF) and Mission and Vision of the University Department for Health Studies.

Status of the Academic Department of Radiologic Technology in the first academic year, 2011/2012

The Academic Department of Radiologic Technology was established on 18 July 2012 at the first constituent

je proizišla iz Katedre za medicinsku radiologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, a glavne znanstveno-nastavne kadrove je „naslijedila“ upravo od spomenute katedre. Kako se tu radi o strukturalno-organizacijski složenijoj katedri, već u vrijeme formiranja, pored već navedenih kadrova Katedre medicinske radiologije, pridodani su – sukladno Elaboratu o osnivanju Sveučilišnog odjela za zdravstvene studije – i izabrani znanstveno-nastavni kadrovi drugih fakulteta Sveučilišta u Splitu te nositelji predmeta i/ili katedri drugih predmeta Medicinskog fakulteta ili privatnih zdravstvenih institucija u Splitu (prof. dr. sc. Mile Dželalija – PMF, prof. dr. sc. Ante Punda – Nuklearna medicina MF, mr. sc. Dario Radović – Poliklinika Medikol, itd.). No, to nije sve. Katedri s pristupili i novi članovi, za sada isključivo vezani za stručno- nastavni rad sukladno potrebama katedre kao što su predavači i viši predavači, te asistenti i suradnici u nastavi.

Katedra je u prvo vrijeme bila smještena u Sveučilišnom odjelu za zdravstvene studije Sveučilišta u Splitu na adresi: Boškovićeva 31/III (u iznajmljenim prostorima Sveučilišne knjižnice na II. katu zgrade).

Općenito, što se tiče radiološke struke u biomedicini i zdravstvu na Sveučilištu u Splitu, ona je tada kroz jedan ili više predmeta (obveznih i/ili izbornih) bila zastupljena u različitom opsegu na studijima Medicine (4. godina studija: 70 sati, + 4 izborna predmeta), Dentalne medicine (3. godina studija: 50 sati, + 1 izborni predmet), Medicine na engleskom jeziku (70 sati), te s posebno velikom satnicom na Katedri za radiološku tehnologiju (I. i II. godina preddiplomskog sveučilišnog studija: 1.502,5 sati predavanja i seminara), kao i kroz izborne predmete na svim ovim studijima te poslijediplomskim doktorskim studijima. Zbog toga su formirane dvije katedre, većinom sastavljene od istih članova, i to: Katedra za medicinsku radiologiju MF-a i Katedra za radiološku tehnologiju SOZS-a. Težište rada pojedinih članova bit će na izabranoj katedri, a sve do popune norme satnice nastavnika (zakonska norma + 20% za one u kumulativnom radnom odnosu) radit će na SOZS-u, nakon čega će im se platiti dodatni sati kao vanjskim suradnicima. Tako će pojedini članovi katedre raditi i na dvije katedre (Katedra za radiološku tehnologiju i Katedra za medicinsku radiologiju), i to većinom znanstveno-nastavni kadrovi; drugi će pak raditi samo na Katedri za

Academic Department session. Along with its establishment, appropriate structural and organisational changes necessary for proper performance of professional, teaching and scientific activities were made. The UDHS Academic Department originated from the Department of Medical Radiology at the University of Split School of Medicine and it “inherited” the main scientific and teaching staff employed within the Academic Department of Medical Radiology. As this Academic Department is structurally and organisationally more complex, at the time of establishment and in addition to the above mentioned core staff from the Academic Department of Medical Radiology, other teachers from the University of Split appointed to scientific-teaching grades employed at different faculties (e.g. Faculty of Science) or School of Medicine Academic Departments and private health care institutions in Split (in accordance with the Study on the Establishment of the University Department of Health Studies) joined the Academic Department of Radiologic Technology (Prof. Mile Dželalija, PhD – Faculty of Science, Prof. Ante Punda, PhD – Nuclear Medicine, School of Medicine, Dario Radović, MSc – Medikol Polyclinic, etc.). However, this was not all. New members (such as lecturers and senior lecturers, teaching assistants and associates) joined the Academic Department as well, for the time being exclusively to perform professional and teaching activities to meet the needs of the Academic Department.

The Academic Department was at that time located in the building of University Department of Health Studies, University of Split at the address: Boškovićeva 31/3 (in the rented premises of the University Library on the 2nd floor).

In general, radiology as part of the curriculum in the field of Biomedicine and Health at the University of Split, is taught in one or more courses (compulsory and/or elective) with a different number of teaching hours in study programmes of Medicine (4th year: 70 hours + 4 elective courses), Dental Medicine (3rd year: 50 hours + 1 elective course), Medicine in English (70 hours) and with a particularly high number of lesson hours delivered by the Academic Department of Radiologic Technology (first and second year of undergraduate university study: 1,502.5 hours of lectures and seminars) alongside the elective courses offered in all the aforementioned study programmes as well as in postgraduate doctoral studies. Due to all this, two Academic Departments were established, mostly composed of the same members, namely the Department of Medical Radiology at School of Medicine and the Academic Department of Radiologic Technology at the UDHS. The teachers will work as employees of the particular Academic Department and will be fully

radiološku tehnologiju (predavači, viši predavači, asistenti) ili na Katedri za medicinsku radiologiju.

Prvi članovi Katedre za radiološku tehnologiju, koja je po svom sastavu mješovita katedra, bili su:

1. Prof.dr.sc. Stipan Janković, redoviti profesor radiologije u trajnom zvanju, kumulativa s MF-om (50%), 25% OZS,
2. Prof.dr.sc. Ante Buča, izvanredni profesor, kumulativa s MF-om (25%),
3. Prof.dr.sc. Liana Cambj-Sapunar, izvanredni profesor, kumulativa s MF-om (25%),
4. Doc.dr.sc. Tade Tadić, kumulativa s MF-om (25%),
5. Doc.dr.sc. Igor Barišić, kumulativa s MF-om (25%),
6. Doc.dr.sc. Marina Maras-Šimunić, kumulativa s MF-om (25%),
7. dr.sc. Maja Marinović Guić, viši predavač, OZS; vanjski suradnik,
8. Prof.dr.sc. Mile Dželalija, redoviti profesor, PMF (100%); vanjski suradnik,
9. Doc.dr.sc. Igor Borić, naslovni docent, spec. bolnica Sv. Katarina; vanjski suradnik,
10. Prof.dr.sc. Ante Punda, izvanredni profesor, kumulativa s MF-om (25%),
11. Mr.sc. Ana Čarić, dr.med., viši predavač, OZS; vanjski suradnik,
12. Frane Mihanović, mag.med.rad., viši predavač, OZS; 100% zaposlenik OZS-a,
13. mr.sc. Dario Radović, Poliklinika Medicol, OZS; vanjski suradnik,
14. Mentor i suradnici u nastavi.

Predloženi novi kadrovi za prijam u članstvo katedre bili su: dr sc. Ivana Štula, dr. sc. Sanja Lovrić Kojundžić, dr sc. Krešimir Dolić, Dijana Perica, dr. med. Osobe sa završenom visokom stručnom spremom koje sudjeluju u nastavi, bez izbora u zvanje, nazivaju se stručni suradnici, dok su osobe sa završenom višom stručnom spremom (npr. radiološki tehnolozi) suradnici u nastavi. U suradničko zvanje asistenta mogu se birati samo osobe s položenim specijalističkim ispitom iz Kliničke radiologije. Dakle, u pogledu ove katedre radi se o složenoj, zajedničkoj (Medicina, Zdravstveni studiji, PMF, privatne klinike i poliklinike) i mješovitoj katedri (ima članove s najmanje dva različita fakulteta) koja pokriva sve radiološke predmete studija radiološke tehnologije.

employed by the UDHS until they cover their full teaching load (legal norm + 20% for those in cumulative employment). Those with an increased teaching load will be paid extra hours, as is the case with external associates. Thus, some of the teachers will be members of both Academic Departments (Academic Department of Radiologic Technology and Academic Department of Medical Radiology). This refers mostly to scientific and teaching staff; the others will work only within the Academic Department of Radiologic Technology (lecturers, senior lecturers, assistants) or the Department of Medical Radiology.

The first members of the Academic Department of Radiologic Technology, which, according to the composition of its members, is a combined Academic Department, were as follows:

1. Prof. Stipan Janković, PhD, Full Professor of Radiology, cumulative with School of Medicine (50%), 25% UDHS,
2. Prof. Ante Buča, PhD, Associate Professor, cumulative with School of Medicine (25%),
3. Prof. Liana Cambj-Sapunar, PhD, Associate Professor, cumulative with School of Medicine (25%),
4. Prof. Tade Tadić, PhD, Assistant Professor, cumulative with School of Medicine (25%),
5. Prof. Igor Barišić, PhD, Assistant Professor, cumulative with School of Medicine (25%),
6. Prof. Marina Maras-Šimunić, PhD, Assistant Professor, cumulative with School of Medicine (25%),
7. Maja Marinović Guić, PhD, senior lecturer, UDHS, external associate,
8. Prof. Mile Dželalija, PhD, Full Professor, Faculty of Science (100%), external associate,
9. Prof. Igor Borić, PhD, external associate appointed to the grade of Assistant Professor, Specialty Hospital Sv. Katarina,
10. Prof. Ante Punda, PhD, Associate Professor, cumulative with School of Medicine (25%),
11. Ana Čarić, MD, MSc, senior lecturer, UDHS, external associate,
12. Frane Mihanović, mag. rad. techn., senior lecturer, 100% UDHS employee,
13. Dario Radović, MSc, Medicol Polyclinic, UDHS, external associate,
14. Mentors and teaching associates.

The recently proposed members of the Academic Department are: Ivana Štula, PhD, Sanja Lovrić Kojundžić, MD, PhD, Krešimir Dolić, PhD, Dijana Perica, MD. Professionals with a university degree who participate in teaching but have not been appointed to the scientific-teaching/or teaching grade are called expert associates,

Dinamički plan razvoja katedre za razdoblje 2013.- 2020.

Dinamički plan razvoja katedre u sljedećem razdoblju posebno će voditi računa o tri bitna segmenta rada:

- a) razvoju nastave,
- b) struke i znanosti, te
- c) razvoju kadrova.

U pogledu razvoja nastavnog procesa, pored stalne brige za urednu organizaciju, izvođenje i unapređenje svih oblika nastavnog rada (uključujući i imenovanje voditelja i mentora studentima i mentora osobama u suradničkim zvanjima), posebno će se zalagati za obrazovanje vlastitih kadrova, te organiziranje i provođenje različitih oblika stručnog rada, uključujući prijenos znanja i tehnologija na gospodarstvo i društvo općenito, sa mostalno u okviru katedre i u suradnji s drugima. U okviru suvremenog sustava modularno organiziranih studijskih programa, provodit će se educiranje studenta i njihovo uključivanje u znanstvena i stručna istraživanja, a nakon toga i njihovo zapošljavanje, a sve u cilju učinkovite brige o pacijentima te sigurne, kompetentne i etične zdravstvene skrbi. Na vrijeme će se pripremiti web izdanja priručnika i udžbenike na hrvatskom jeziku te kontinuirano skrbiti o ukupnoj znanstveno-nastavnoj literaturi za studente, odnosno o izdavaštvu katedre. Također će poticati i pomagati nastavnike i studente u pisanju stručnih i znanstvenih radova u domaćim i međunarodnim publikacijama, pri tome vodeći računa o pisanju stručnih i znanstvenih radova pod nazivom odnosno afilijacijom Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija (University department of health studies) i glavne nastavne baze – KBC Split (University Hospital of Split). Zadržat će se dosadašnja praksa na pretplatu znanstveno-nastavnih i nastavnih kadrova na najbolje radiološke stručno-znanstvene časopise u svijetu (svi dostupni u nastavnoj bazi-Zavodu za radiologiju KBC Split), kao što su:

- European Radiology,
- American Journal of Radiology,
- Neuroradiology,
- Radiology and Oncology,
- Seminars in Interventional Radiology,
- Cardiovascular and Interventional Radiology,
- Journal of Vascular and Interventional Radiology i drugi.

while those with a two-year college degree (e.g. radiology technologists) are called teaching assistants. Only those teachers who have taken the exam in Clinical Radiology can be appointed to the associate grade of an assistant. In other words, in the case of this Academic Department, it is a complex joint (Medicine, Health Studies, Faculty of Science, private clinics and polyclinics) and combined Academic Department (that has members from at least 2 different faculties) covering all radiologic courses of the study programme in Radiologic Technology.

Dynamic Development Plan of the Academic Department from 2013 to 2020

The dynamic development plan of the Academic Department in the next period will take into account three important segments of work:

- a) teaching development,
- b) profession and science, and
- c) staff development.

Regarding the development of the teaching process, in addition to constant care for maintaining proper organisational structure, performance and improvement of all forms of teaching (including the appointment of supervisors and mentors to students and teaching assistants), special efforts will be made to educate the Academic Department's own staff and to organise and implement various forms of professional work, including the transfer of knowledge and technology to the economy and society in general, independently within the Academic Department and in collaboration with others. In the modern system of modularly organised study programmes, students will be educated and engaged in scientific and professional research, opportunities for their employment will be considered so that they can effectively care for their patients and provide safe, competent and ethical health care. Web editions of handbooks and textbooks in Croatian will be provided in time, and special attention will be directed toward overall scientific and teaching literature, i.e. toward publishing activities of the Academic Department. Assistance will be provided to teachers and students in writing their professional and scientific papers in domestic and international publications, with the UDHS and Clinical Hospital Centre Split (as the main teaching base) listed as their affiliations. For all academic staff appointed to the scientific-teaching and teaching grades subscription to the best professional-scientific journals in the field of radiology (all available in the teaching base- Department of Radiology, Clinical Hospital Centre Split) will be provided, such as:

- European Radiology,
- American Journal of Radiology,

Osim toga, prema financijskim mogućnostima i iskazanom interesu obavit će se pretplata i za druge časopise potrebne za stručno-znanstveni i nastavni rad stručnih mlađih kadrova (npr. Radiološki vjesnik). Kako su predavanja za studente važan oblik nastave, ona mogu biti sadržajnija i šira od samog sadržaja obveznih udžbenika, ali u ispitnim testovima moraju biti samo pitanja čiji se odgovori nalaze u predmetnom udžbeniku (knjizi, skripti, web izdanju, itd.). Sva predavanja u tijeku pojedine ak. godine će se, najkasnije na polovici trajanja turnusa dotičnog predmeta, u PDF obliku poslati Informacijskoj službi odjela koja će ih postaviti na Intranet kako bi bili dostupni studentima za učenje. Pored kognitivnih znanja, osobita pažnja će biti posvećena savladavanju kliničkih vještina, stavova i kompetencija, što je od najvećeg značenja za zdravstvene radiološke djelatnike, a najkasnije do početka nove akademске godine bit će usvojena Knjižica kliničkih vještina za radiološke tehnologe.

Što se tiče razvoja struke i znanosti glavni ciljevi bili su organiziranje znanstvenih istraživanja u poveznici s nastavnim i stručnim aktivnostima, te:

- izgradnja optimalnih administrativnih procesa katedre u cilju oslobođanja vremena i resursa za kvalitetnija znanstvena istraživanja, te nastavni i stručni rad,
- izgradnja međunarodne suradnje u svim aktivnostima (znanstvenim istraživanjima, nastavnom i stručnom radu),
- izgradnja identiteta i prepoznatljivosti katedre,
- suradnja s lokalnom zajednicom,
- suradnja sa zdravstvenim ustanovama te drugim društvenim i gospodarskim institucijama,
- priprema i provođenje domaćih i međunarodnih projekata,
- izgradnja znanstvene, nastavne i stručne infrastrukture (prostor, oprema),
- sudjelovanje u pripremi i provođenju doktorske izobrazbe mlađih i njihovo uključivanje u znanstveno istraživanje, te nastavni i stručni rad, unutar i izvan katedre.

U pogledu *razvoja kadrova*, težit će se ravnomjernom razvoju znanstveno-nastavnih (doc. dr. sc., prof. dr. sc. itd.) i nastavnih kadrova (predavač, viši predavač, asistenti, viši asistenti, itd.), a u skladu s pozitivnim zakonskim propisima, pravilnicima Sveučilišta u Splitu i OZS-a, te realnim potrebama katedre. U prvom redu svakako treba identificirati vlastite kadrovske resurse (trenutno

- Neuroradiology,
- Radiology and Oncology,
- Seminars in Interventional Radiology,
- Cardiovascular and Interventional Radiology,
- Journal of Vascular and Interventional Radiology,
- and others.

In addition, according to the availability of financial resources and an expressed interest, the subscription will be made to other journals necessary for the professional-scientific and teaching work of young professional staff (e.g. *Radiološki vjesnik*). As lectures are an important form of teaching, they can be more meaningful than the content of compulsory textbooks itself. However, the exam questions must relate only to the content contained in the textbook (coursebooks, hand-outs, web editions, etc.). All the lectures delivered in a given academic year will be sent in PDF format to the IT Department at the latest by the middle of the term so that they can be posted on the Intranet and thus made available to students. In addition to transferring cognitive knowledge, special attention will be paid to mastering clinical skills, attitudes and competencies which is of greatest importance for medical radiologists (by the beginning of the new academic year, the Book of Clinical Skills for Radiologic Technologists will be approved).

With reference to the development of profession and science, the main goals will be aimed at organising scientific research along with teaching and professional activities, as well as:

- Developing optimal administrative processes within the Academic Department and the UDHS in order to provide more free time and resources for higher quality scientific research as well as teaching and professional activities,
- Developing international cooperation in all activities (scientific research, teaching and professional activities),
- Creating identity and recognizability of the Department,
- Encouraging cooperation with the local community,
- Encouraging cooperation with health care institutions and other social and economic institutions,
- Preparing and implementing domestic and international projects,
- Building scientific, teaching and professional infrastructure (space, equipment),
- Participating in education of young stuff at the doctoral level and encouraging their involvement in scientific research, teaching and professional activities inside and outside the Academic Department.

postojeće, kao i one čija je edukacija u tijeku na diplomskim i poslijediplomskim studijima), kao i kadrove s MF-a i drugih fakulteta Sveučilišta koji sudjeluju u nastavi s drugih sastavnica Sveučilišta u Splitu, te kadrova glavnih nastavnih baza, javnih i privatnih ustanova. Osim navedenoga, dodatni „izvor“ kadrova bit će i izbori u naslovna zvanja istaknutih pojedinaca iz drugih medicinskih ustanova izvan Splita te prijelaz takvih kadrova i njihovo zaposlenje na Katedri za radiološku tehnologiju (u skladu s finansijskim mogućnostima i odobrenjima Sveučilišta i MZOS-a). Radi osiguranja što iskusnijih i kvalitetnijih kadrova birat će se, po mogućnosti, i gostujući profesori iz zemlje i svijeta.

Analiza izvodivosti strategije odnosno postizanja navedenih ciljeva

Povremeno, a najmanje jedanput godišnje provodit će se analiza izvodivosti, kao i rezultati provođenje strategije. Posebno će se analizirati dvije skupine elemenata:

a) Unutarnje snage i slabosti katedre: prostor, oprema, finansijski resursi, ljudski potencijali (znanstvenici i nastavnici, umreženja, aktivnosti, drugo), studenti, istraživački i drugi projekti, ostalo.

b) Vanjske prilike i prijetnje: prostor i okruženje (grad, županija, država, Sveučilište), međunarodni programi, ulazak u EU, ostalo.

Praćenje provedbe strategije

Praćenje provedbe strategije u svim njenim sastavnicama redovito će se provoditi kroz procjenu rizika provedivosti, uz prijedlog mjera za praćenje postizanja rezultata te načina rješavanja poteškoća odnosno razloga za neuspjeh. Praćenje rezultata provođenja strategije, uz SWOT analize, omogućit će i redovite anonimne studentske ankete s ocjenama i primjedbama za svaki predmet i nastavnike, te Povjerenstvo za kontrolu kvalitete, kao i vanjsko vrednovanje rezultata rada.

Dosadašnji pročelnici i zamjenici pročelnika Katedre za radiološku tehnologiju

Sve vrijeme, od utemeljenja Katedre za radiološku tehnologiju do danas, pročelnik katedre je:

Prof. dr. sc. prim. Stipan Janković, dr. med., redoviti profesor radiologije u trajnom zvanju, specijalist radiologije i subspecijalist neuroradiologije.

In terms of staff development, the primary focus will be on the appointment of teaching staff to scientific-teaching grades (Assist. Prof., Assoc. Prof., Full Prof.) as well as to teaching grades (lecturer, senior lecturer, assistants, senior assistants, etc.) in accordance with legal regulations, Ordinances of the University of Split and the UDHS and real needs of the Academic Department. First of all, human resources already available within the Academic Department should be identified (those currently working as well as those whose education is in progress at graduate and postgraduate levels) alongside the teaching staff from the School of Medicine and other faculties of the University of Split participating in teaching, major teaching bases as well as public and private institutions. In addition to the above, an additional pool of human resources will consist of external associates appointed to scientific-teaching and teaching grades from other medical institutions outside Split alongside their potential employment at the Academic Department of Radiologic Technology (in accordance with available financial resources and approvals of the University and Ministry of Science and Education). In order to ensure engagement of the most experienced and high-quality staff, if the circumstances are favourable, visiting professors from the country and abroad will be appointed as well.

Strategy Feasibility Study, i.e. Goal Achievement Plan

At least once a year, a feasibility analysis will be conducted together with the results of the Strategy implementation. Two groups of elements will be analyzed in particular:

a) Internal strengths and weaknesses of the Academic Department: space, equipment, financial resources, human resources (scientists and teachers, networking, activities, etc.), students, research and other projects, etc.

b) External opportunities and threats: space and environment (city, county, state, University), international programmes, the EU accession, etc.

Monitoring Strategy Implementation

Monitoring the implementation of the Strategy in all its components will be carried out on a regular basis through feasibility risk assessment, alongside the proposal of measures for monitoring the achievement of results and ways of resolving difficulties, i.e. identifying reasons for failure. Regular anonymous student surveys containing grades and comments for each course and teacher, the Quality Control Commission as well as external evaluation of the performance results, in addition to SWOT analysis, will contribute to monitoring the implementation of the Strategy.

Zamjenik pročelnika Katedre za radiološku tehnologiju dugo godina bio je Frane Mihanović, ing. med. radiol., a od 2020. godine doc. dr. sc. Maja Marinović-Guić.

Razvoj Katedre za radiološku tehnologiju od 2020.-2027. godine

Strategija razvoja Katedre za radiološku tehnologiju za razdoblje 2020.-2027. godine temelji se na: odrednicama važećeg Pravilnika Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija (članci 40.– 44. izmijenjenog i dopunjeno Pravilnika SOZS-a) te smjernicama strategije razvoja katedri Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija donesenima na 2. sjednici Vijeća za znanost SOZS-a održanoj 17. prosinca 2019. i usvojenima na 3. sjednici Stručnog vijeća SOZS-a održanoj 18. prosinca 2019. godine.

Pri tome su ključni članci 41. i u manjoj mjeri 40. Pravilnika, koji definiraju glavne zadaće katedre, njihov broj, sastav i članove, što je donekle specifično za svaku pojedinu katedru, pa tako i za Katedru za radiološku tehnologiju.

Katedra se tijekom vremena u svom sastavu sve više profilirala prema njenoj temeljnoj svrsi te kadrovski značajno promijenila. Pristupili su novi članovi vezani za stručno-nastavni rad sukladno potrebama katedre, kao što su: predavači, viši predavači te znanstveno-nastavni kadrovi i suradnici u nastavi. Sadašnji članovi Katedre za radiološku tehnologiju, koja je po svom sastavu „mješovita katedra“, su:

Aličić Leon	naslovni predavač, vanjski suradnik
Barić Ana	dr. sc., vanjski suradnik
Batinic Tonči	naslovni docent, vanjski suradnik
Boraska Jelavić Tihana	docentica, SOZS
Borić Igor	docent, SOZS
Čarić Ana	viši predavač, vanjski suradnik
Dolić Krešimir	docent, vanjski suradnik
Hrepic Dario	predavač, vanjski suradnik
Janković Stipan	redoviti profesor u trajnom zvanju, SOZS
Lončar Ivana	naslovni predavač, vanjski suradnik
	external associate appointed to the teaching grade of a lecturer
	PhD, external associate
	external associate appointed to the scientific-teaching grade of an Assistant Professor

Heads and Deputies of the Academic Department of Radiologic Technology up to Present Day

Since the establishment of the Academic Department of Radiologic Technology until today, the Head of the Academic Department has been:

Professor Stipan Janković, Primarius MD, Full Professor of Radiology, Specialist in Radiology and Sub-specialist in Neuroradiology.

Frane Mihanović, mag. rad. techn., was the Deputy Head of the Academic Department of Radiologic Technology for many years, and since 2020, the position has been held by Assist. Prof. Maja Marinović- Guić, PhD.

Development of the Academic Department of Radiologic Technology from 2020 to 2027 years

The Development Strategy of the Academic Department of Radiologic Technology for the period 2020-2027 is based on the provisions of the Ordinance of the University Department for Health Studies (Articles 40-44 of the amended and extended UDHS Ordinance) and the guidelines contained in the Development Strategy of the UDHS Academic Departments adopted at the 2nd session of the UDHS Science Council held on 17 December 2019 and at the 3rd session of the UDHS Expert Council held on 18 December 2019.

The key Articles of the Ordinance, Article 41 and to a lesser extent 40, define the main duties to be accomplished by the Academic Department, their number and content as well as Academic Department members, i.e. features that are, to a certain extent, specific to each Academic Department and, thus, also to the Academic Department of Radiologic Technology.

Over a period of time, the Academic Department has become more and more profiled in its composition according to its basic purpose, and significant changes to the staff have been made. New members involved in the professional-teaching activities, in accordance with the needs of the Academic Department, were also recruited, such as lecturers, senior lecturers, scientific-teaching staff and teaching associates. The current members of the Academic Department of Radiologic Technology that is, according its composition, a “combined Academic Department”, are:

Aličić Leon	external associate appointed to the teaching grade of a lecturer
Barić Ana	PhD, external associate
Batinic Tonči	external associate appointed to the scientific-teaching grade of an Assistant Professor

Lovrić-Kojundžić Sanja	docentica, vanjski suradnik	Boraska Jelavić Tihana	Assistant Professor, UDHS
Mandarić Stipe	naslovni predavač, vanjski suradnik	Borić Igor	Assistant Professor, UDHS
Marinović Guić Maja	docentica, SOZS	Čarić Ana	senior lecturer, external associate
Matijaš Tatjana	predavačica, SOZS	Dolić Krešimir	Assistant Professor, external associate
Mihanović Frane	docent, SOZS	Hrepic Dario	lecturer, external associate
Punda Ante	redoviti profesor, vanjski suradnik	Janković Stipan	Full Professor with tenure, UDHS
Radović Dario	mr. sc., viši predavač, SOZS	Lončar Ivana	external associate appointed to the teaching grade of a lecturer
Štula Ivana	docentica, vanjski suradnik	Lovrić-Kojundžić Sanja	Assistant Professor, external associate
Tadić Tade	izvanredni profesor, vanjski suradnik	Mandarić Stipe	external associate appointed to the teaching grade of a lecturer

Dinamički plan razvoja katedre u sljedećem razdoblju posebno će, kao i do sada, voditi računa o tri bitna segmenta rada: razvoju nastave, razvoju struke i znanosti, te razvoju kadrova. Pored kognitivnih znanja, osobita će pažnja biti posvećena savladavanju kliničkih vještina, stavova i kompetencija, što je od najvećeg značenja za zdravstvene djelatnike radiološke struke. U tom smislu od akademске godine 2019./20., prema dogovoru s tvrtkom Siemens, uveli smo za studente III. godine studijskog smjera Radiološka tehnologija tzv. „servisne vježbe“ (posebne kliničke vježbe, PKL), odnosno osigurali mogućnost nazočnosti studenta pri servisiranju složenih radioloških uređaja, kao što su: CT, MRI, PET CT i radne stanice teleradiološke opreme.

Što se tiče razvoja *strukte i znanosti*, glavni ciljevi će biti organiziranje znanstvenih istraživanja u poveznici s nastavnim i stručnim aktivnostima, te:

- izgradnja optimalnih administrativnih procesa katedre u cilju oslobađanja vremena i resursa za kvalitetnija znanstvena istraživanja, te nastavni i stručni rad (Ured za znanost, nastavu i međunarodnu suradnju; rok: do početka travnja 2020. godine.),
- izgradnja međunarodne suradnje u svim aktivnostima: znanstvenim istraživanjima, nastavnom i stručnom radu (Ured za znanost, nastavu i međunarodnu suradnju; rok: do početka travnja 2020. godine.),
- suradnja sa zdravstvenim ustanovama te drugim društvenim i gospodarskim institucijama (pomoćnik pročelnika za upravljanje i suradnju s nastavnim bazama),

Boraska Jelavić Tihana	Assistant Professor, UDHS
Borić Igor	Assistant Professor, UDHS
Čarić Ana	senior lecturer, external associate
Dolić Krešimir	Assistant Professor, external associate
Hrepic Dario	lecturer, external associate
Janković Stipan	Full Professor with tenure, UDHS
Lončar Ivana	external associate appointed to the teaching grade of a lecturer
Lovrić-Kojundžić Sanja	Assistant Professor, external associate
Mandarić Stipe	external associate appointed to the teaching grade of a lecturer
Marinović Guić Maja	Assistant Professor, UDHS
Matijaš Tatjana	lecturer, UDHS
Mihanović Frane	Assistant Professor, UDHS
Punda Ante	Full Professor, external associate
Radović Dario	senior lecturer, MSc, UDHS
Štula Ivana	Assistant Professor, external associate
Tadić Tade	Associate Professor, external associate

Over the next period, the dynamic development plan of the Academic Department will, as it was the case before, take into account three important segments of work: development of teaching, development of profession and science and staff development. In addition to transferring cognitive knowledge, special attention will be paid to mastering clinical skills, attitudes and competencies which is of greatest importance for medical radiologists. With reference to this, in the academic year 2019/20, and according to the agreement with Siemens, for the third-year students of the study programme in Radiologic technology, we introduced the so-called "service exercises" (special clinical exercises, PKL). In this way, we created an opportunity for our students to be present while complex radiological devices such as CT, MRI, PET CT and other workstations of teleradiology equipment are being serviced.

With reference to the development of profession and science, the main goals are directed towards organisation of scientific research alongside teaching and professional activities, and:

- Developing optimal administrative processes within the Academic Department and the UDHS in order to provide more free time and resources

- priprema i provođenje domaćih i međunarodnih projekata (Ured za znanost, nastavu i međunarodnu suradnju; rok funkcionalne uspostave: do početka travnja 2020. godine, a izvedba kontinuirano.),
- izgradnja znanstvene, nastavne i stručne infrastrukture (prostor, oprema, resursi itd.; rok: trajno.),
- sudjelovanje i pomoć u pripremi i provođenju doktorske izobrazbe mlađih kadrova te njihovo uključivanje u znanstveno istraživanje, nastavni i stručni rad, unutar i izvan katedre (Uprava SOZS-a, Stručno vijeće i Vijeće za znanost; rok: trajno i kontinuirano.).

U pogledu razvoja kadrova, težit će se ravnomernom razvoju znanstveno-nastavnih i nastavnih kadrova (predavač, viši predavač, asistenti, viši asistenti, itd.), u skladu s pozitivnim zakonskim propisima, pravilnicima Sveučilišta u Splitu i SOZS-a te realnim potrebama katedre. U prvom redu svakako treba identificirati vlastite kadrovske resurse, trenutno postojeće kao i one čija je edukacija u tijeku na diplomskim i poslijediplomskim studijima, kao i kadrove s MF-a i drugih fakulteta Sveučilišta u Splitu koji sudjeluju u nastavi, kao i kadrove glavnih nastavnih baza, javnih i privatnih zdravstvenih ustanova.

Praćenje provedbe strategije

Praćenje provedbe strategije u svim njenim saставnicama redovito će se provoditi kroz procjenu rizika provedivosti, uz prijedlog mjera za praćenje postizanja rezultata te načina rješavanja poteškoća, odnosno razloga za neuspjeh. Praćenje rezultata provođenja strategije, uz SWOT analize, omogućiće i redovite anonimne studentske ankete Centra za kontrolu kvalitete Sveučilišta s ocjenama i primjedbama za svaki predmet i nastavnike semestralno, vlastite anonimne studentske ankete, te Povjerenstvo za kontrolu kvalitete, kao i vanjsko vrednovanje rezultata rada. Preciznija mjerila i plan provođenja strategije katedre (naziv predmeta, opis, resursi, ishod, zadani rokovi i nositelj/nositelji aktivnosti) navedeni su u tablicama koje su sastavni dio strategije razvoja katedre.

- for higher quality scientific research as well as teaching and professional activities (Office for Science, Teaching and International Cooperation; deadline: by the beginning of April 2020),
- Developing international cooperation in all activities: scientific research, teaching and professional activities (Office for Science, Teaching and International Cooperation; deadline: by the beginning of April 2020),
- Encouraging cooperation with health care institutions and other social and economic institutions (Assistant to the Head for Management and Co-operation with Teaching Bases),
- Preparing and implementing domestic and international projects (Office for Science, Teaching and International Cooperation; deadline for functional establishment: by the beginning of April 2020; continuous implementation),
- Building scientific, teaching and professional infrastructure (space, equipment, resources, etc.; deadline: permanent),
- Participating in education of young staff at the doctoral level and encouraging their involvement in scientific research, teaching and professional activities inside and outside the Academic Department (UDHS Management, Expert Council and Science Council; deadline: permanent and continuous).

In terms of staff development, the primary focus will be on the appointment of teaching staff to scientific-teaching grades as well as to teaching grades (lecturer, senior lecturer, assistants, senior assistants, etc.) in accordance with positive legal regulations, Ordinances of the University of Split and UDHS and real needs of the Academic Department. First of all, human resources already available within the Academic Department should be identified (those currently working as well as those whose education is in progress at graduate and postgraduate levels) alongside the teaching staff from the School of Medicine and other faculties of the University of Split participating in teaching and from major teaching bases as well as public and private institutions.

Monitoring Strategy Implementation

Monitoring the implementation of the Strategy in all its components will be carried out on a regular basis through feasibility risk assessment, alongside the proposal of measures for monitoring the achievement of results and ways of resolving difficulties, i.e. identifying reasons for failure. Regular anonymous student surveys containing grades and comments for each course and teacher per semester (conducted by the University Quality Control Centre), UDHS own anonymous student surveys, the Quality Control Com-

Dvoje studenata obučenih u majice s kapuljačama (hoodicama) boje radiološke tehnologije / Students wearing hoodies in the colours of the Academic Department of Radiologic Technology

Pretkliničke vježbe – MR uređaj jakosti 1,5 T u nastavnoj bazi Zavoda za radiologiju KBC Split / Preclinical exercises - MR device 1,5 T, in the Department of Radiology, Clinical Hospital Centre Split, the UDHS teaching base

mission as well as external evaluation of the performance results, in addition to SWOT analysis, will contribute to monitoring the Strategy implementation.

More precise criteria and plan for the implementation of the Academic Department Strategy (course title, course description, resources, learning outcomes, deadlines, and staff member/s in charge of different activities) are listed in the tables that are an integral part of the Academic Department Development Strategy.

Kliničke vježbe na uredaju za supstrakcijsku digitalnu angiografiju u Zavodu za radiologiju KBC Split, nastavnoj bazi SOZS-a / Clinical exercises on the device for subtraction digital angiography in the Department of Radiology, Clinical Hospital Centre Split, the UDHS teaching base

Članovi Katedre za radiološku tehnologiju / Members of the Academic Department of Radiologic Technology

Katedra za fizioterapiju

Academic Department of Physiotherapy

*Ivana Marinović, Tonko Vlak,
Dinko Pivalica, Ana Poljičanin*

Polazne osnove

Katedra za fizioterapiju osnovana je u 20. rujna 2012. godine. Polazne osnove strategije razvoja katedre temeljene su na odrednicama tadašnjeg Pravilnika o organizaciji i radu sveučilišnog odjela za zdravstvene studije (članci 36. – 39. Pravilnika) i smjernicama strategije razvoja katedri Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija donesenim na 15. sjednici Stručnog vijeća odjela za zdravstvene studije i 2. sjednici katedre. Glavne zadaće katedre, definirane člankom 37., a u manjoj mjeri i člankom 36. Pravilnika, pred Katedru za fizioterapiju postavljaju brojne zadaće u organizaciji i strukturi, s ciljem ostvarenja suvremene edukacije fizioterapeuta iz područja fizikalne i rehabilitacijske medicine. Tim temeljnim dokumentom su definirani poslovi katedre, njihov sastav, ukupan broj i članovi.

Sadašnje stanje svih katedri, pa tako i Katedre za fizioterapiju, posljedica je ustroja naslijedenog iz organizacije katedri na Stručnim studijima pri Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

Pretvorbom Stručnih studija Medicinskog fakulteta u Sveučilišni odjel zdravstvenih studija pred katedru su postavljene nove zadaće, koje su zahtijevale znatno složeniju strukturu organizacije. Svi ciljevi katedre određeni su prema Modelu sveučilišne edukacije zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj te su usklađeni sa suvremenim sveučilišnim modelima edukacije u zemljama EU, europskim i Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom, s Misijom i Vizijom Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu.

Katedra za fizioterapiju je strukturalno-organizacioni složena katedra koja uključuje nastavnike različitih profila čija je poveznica rehabilitacija. U nastavu su uključeni stručnjaci iz područja raznih grana biomedicine i zdravstva te stručnjaci iz područja kinezijologije i biomehanike.

Kod osnivanja katedre, sukladno Elaboratu o osnivanju Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, kao nositelji nastave uključeni su izabrani nastavnici na SOZS-u i izabrani znanstveno-nastavni kadrovi s drugih sastavnica Sveučilišta u Splitu: Medi-

Introduction

The Department of Physiotherapy was established on 20 September 2012. The basic principles of the Academic Department Development Strategy are based on the provisions of the Ordinance on the Organisation and Work of the UDHS (Articles 36- 39 of the Ordinance) and the guidelines contained in the UDHS Academic Department Development Strategy adopted at the 15th session of the Expert Council and at the II. session of the Academic Department. The main tasks of the Department determined in the Article 37, and to a lesser extent in the Article 36 of the Ordinance, set a number of tasks related to the organisation and structure to be accomplished by the Academic Department of Physiotherapy aimed at providing modern education of physiotherapists in physical and rehabilitation medicine. This basic document defines the tasks to be performed by the Academic Department, their number and content as well as Academic Department members.

The current status of all Academic Departments, including the Academic Department of Physiotherapy, derives from the organisation of Academic Departments at the Professional Studies at the School of Medicine, University of Split.

With the transformation of the Professional Studies organised at School of Medicine into the University Department of Health Studies, new and more demanding tasks were set for all Academic Departments, including the Academic Department of Physiotherapy, along with a much more complex organisational structure. The aim was to provide modern university education according to the adopted "Croatian Model of University Education for Health Professionals" harmonized with modern university models of education in EU countries, European (EQF) and Croatian Qualifications Framework (CROQF) and Mission and Vision of the University Department for Health Studies.

The Academic Department of Physiotherapy is structurally and organisationally complex and includes teachers of various disciplines involved in the field of rehabilitation. Courses are taught by experts from various branches in the field of biomedicine and health as well as kinesiology and biomechanics.

cinski fakultet (prof. dr. sc. Matko Marušić, prof. dr. sc. Mirna Saraga Babić, prof. dr. sc. Ivica Grković, prof. dr. sc. Mladen Boban, prof. dr. sc. Ozren Polašek, doc. dr. sc. Ana Jerončić, prof. dr. sc. Eduard Vrdoljak, prof. dr. sc. Nikica Družijanić, prof. dr. sc. Biserka Rešić, prof. dr. sc. Jugoslav Bagatin, prof. dr. sc. Mladen Smoljanović, prof. dr. sc. Rosanda Mulić, prof. dr. sc. Katarina Vilović, prof. dr. sc. Tatjana Zemunik, prof. dr. sc. Tina Tičinović Kurir, prof. dr. sc. Valdi Pešutić Pisac, prof. dr. sc. Marija Tonkić, doc. dr. sc. Mihajlo Lojpur, doc. dr. sc. Ivica Vuković, prof. dr. sc. Zdravko Ostojić, prof. dr. sc. Ivo Jurić, doc. dr. sc. Anton Maričević, prof. dr. sc. Deni Karelović, prof. dr. sc. Ivo Lušić, doc. dr. sc. Kornelija Miše, prof. dr. sc. Goran Dodig, doc. dr. sc. Radenka Kuzmanić Šamija, prof. dr. sc. Neira Puizina Ivić, doc. dr. sc. Mirjana Vučinović, Prirodoslovno-matematički fakultet (prof. dr. sc. Mile Đelalija, doc. dr. sc. Viljemka Bučević Popović), Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje (prof. dr. sc. Tamara Grujić), Kineziološki fakultet (prof. dr. sc. Damir Sekulić, doc. dr. sc. Marijana Čavala), nastavnik Sveučilišta u Zagrebu (prof. dr. sc. Krešimir Rotim).

Zbog kompleksnosti nastave, nastavnih potreba i usklađivanja s planiranim ciljevima, Katedri su stupili i novi članovi, vezani za stručno-nastavni rad kao što su predavači, asistenti i suradnici u nastavi: Tinka Roje, dr. med., predavač; dr. sc. Dinko Pivalica, viši predavač; mr. sc. Asja Tukić, predavač; Ivanka Marinović, dr. med., predavač; Asija Rota Čeprnja, dr. med., predavač; Daniela Šošo, dr. med., predavač; dr. sc. Ana Poljičanin, dr. med. i doc. dr. sc. Jure Aljinović. Pomoćnica voditelja katedre, Anita Dujmović, viša fizioterapeutkinja, pridonijela je organizaciji stručnog i praktičnog rada te koordinaciji s fizioterapeutima- mentorima. Od 2014. ulogu koordinatora fizioterapeuta – mentora preuzeila je Emilija Jurić, viša fizioterapeutkinja.

Dinamički plan razvoja katedre za razdoblje 2013.- 2020.

Planom razvoja katedre u navedenom razdoblju posebno se vodilo računa o razvoju nastave, stanju struke i znanosti te razvoju kadrova.

U svezi razvoja nastavnog procesa, pored stalne brige za urednu organizaciju, izvođenje i unaprjeđenje svih oblika nastavnog rada, posebno se zalagalo za obrazovanje vlastitih kadrova te organiziranje i provođenje različitih oblika stručnog rada. U okviru

At the time of the establishment of the Academic Department and in accordance with the Study on the Establishment of the University Department of Health Studies, the UHDS teachers (appointed to scientific-teaching / teaching grades) alongside teachers from other constituents of the University (appointed to scientific-teaching grades) were involved in the teaching process: School of Medicine (Prof. Matko Marušić, PhD, Prof. Mirna Saraga Babić, PhD, Prof. Ivica Grković, PhD, Prof. Mladen Boban, PhD, Prof. Ozren Polašek, PhD, Assist. Prof. Ana Jerončić, PhD, Prof. Eduard Vrdoljak, PhD, Prof. Nikica Družijanić, PhD, Prof. Biserka Rešić, PhD, Prof. Jugoslav Bagatin, PhD, Prof. Mladen Smoljanović, PhD, Prof. Rosanda Mulić, PhD, Prof. Katarina Vilović, PhD, Prof. Tatjana Zemunik, PhD, Prof. Tina Tičinović Kurir, PhD, Prof. Valdi Pešutić Pisac, PhD, Prof. Marija Tonkić, PhD, Assist. Prof. Mihajlo Lojpur, PhD, Assist. Prof. Ivica Vuković, PhD, Prof. Zdravko Ostojić, PhD, Prof. Ivo Jurić, PhD, Assist. Prof. Anton Maričević, PhD, Prof. Deni Karelović, PhD, Prof. Ivo Lušić, PhD, Assist. Prof. Kornelija Miše, PhD, Prof. Goran Dodig, PhD, Assist. Prof. Radenka Kuzmanić Šamija, PhD, Prof. Neira Puizina Ivić, PhD, Assist. Prof. Mirjana Vučinović, PhD, Faculty of Science (Prof. Mile Đelalija, PhD, Assist. Prof. Viljemka Bučević Popović, PhD), Faculty of Electrical Engineering, Mechanical Engineering and Naval Architecture (Prof. Tamara Grujić, PhD), Faculty of Kinesiology (Prof. Damir Sekulić, PhD, Assist. Prof. Marijana Čavala, PhD), Professor from the University of Zagreb (Prof. Krešimir Rotim, PhD).

Due to the complexity of the teaching process, teaching needs and harmonisation with the planned goals, the Academic Department was joined by new members appointed to scientific- teaching / teaching grades, such as lecturers, assistants and teaching associates: Tinka Roje, MD, lecturer; Dinko Pivalica, PhD, senior lecturer; Asja Tukić, MSc, lecturer; Ivanka Marinović, MD, lecturer; Asija Rota Čeprnja, MD, lecturer; Daniela Šošo, MD, lecturer; Ana Poljičanin, MD, PhD and Assist. Prof. Jure Aljinović, PhD. The Assistant to the Head of the Academic Department, Anita Dujmović, senior physiotherapist, contributed to the organisation of professional and practical training as well as coordination with physiotherapists - mentors. In 2014, Emilija Jurić, a senior physiotherapist, was appointed to the post of coordinator for the physiotherapist-mentor activities.

Dynamic Development Plan of the Academic Department from 2013 to 2020

The development plan of the Academic Department in this period took into account three important segments: teaching development, profession and science, and staff development.

svremenog sustava modularno organiziranih studijskih programa, provodila se edukacija studenata i njihovo uključivanje u znanstvena i stručna istraživanja kako bi ih se osposobilo za zanimanje koje su odabrali, u skladu s kompetencijama koje su planirane u procesu njihovog studija, a sukladno dužnostiima fizioterapeuta, koje proizlaze iz zakonskih akata reguliranih profesija u Republici Hrvatskoj.

Također se poticalo nastavnike i studente u pisanju stručnih i znanstvenih radova u domaćim i međunarodnim publikacijama. Poticala se aktivnost nastavnika usmjeren na obogaćivanje nastavne literature, uz suradnju s knjižnicama OZS-a, Medicinskog fakulteta i Sveučilišnom knjižnicom, u kojima su dostupni brojni stručni časopisi i udžbenici potrebni za stjecanje znanja i kompetencija. Održavanje odjelnih seminara s ciljem prezentacije najnovijih dostignuća iz područja fizikalne i rehabilitacijske medicine te reumatologije, kao i održavanje redovitih „Jurnal club“ sastanaka s kritičkim osvrtima na recentne članke s PUBMED-a ili Cochrane knjižnice, približavalo nas je postavljenom cilju.

Razvoj struke i znanosti se ostvarivao kroz provođenje anketa, evaluaciju uspješnosti nastave i praktičnih postupaka, provođenje znanstvenih istraživanja u poveznici s nastavnim i stručnim aktivnostima, te kroz:

- izgradnju optimalnih administrativnih procesa katedre u cilju oslobođanja vremena i resursa za kvalitetnija znanstvena istraživanja, te nastavni i stručni rad,
- izgradnju međunarodne suradnje u svim aktivnostima (znanstvenim istraživanjima, nastavnom i stručnom radu),
- izgradnju identiteta i prepoznatljivosti katedre,
- suradnju s lokalnom zajednicom,
- suradnju sa zdravstvenim ustanovama te drugim društvenim i gospodarskim institucijama,
- pripremu i provođenje domaćih i međunarodnih projekata,
- izgradnju znanstvene, nastavne i stručne infrastrukture (prostor, oprema),
- sudjelovanje u pripremi i provođenju doktorske izobrazbe mladih te njihovo uključivanje u znanstveno istraživanje i nastavni i stručni rad, unutar i izvan katedre,
- izgradnju sustava osiguravanja kvalitete znanstvenih istraživanja te nastavnog i stručnog

Regarding the development of the teaching process, in addition to constant care for maintaining proper organisational structure, performance and improvement of all forms of teaching, special efforts were made to educate the Academic Department's own staff and to organise and implement various forms of professional work. In the modern system of modularly organized study programmes, students were educated and included in scientific and professional research so as to be prepared for the profession they chose, in accordance with the competencies planned in their study programmes and in line with duties to be performed by physiotherapists based on legal acts on Regulated Professions in the Republic of Croatia.

Teachers and students were also encouraged to write professional and scientific papers for domestic and international publications. Teachers were encouraged to further develop teaching literature in cooperation with the libraries of the UDHS, School of Medicine and the University Library, where numerous professional journals and textbooks are available to students for acquiring knowledge and competencies. Organising seminars aimed at presenting the latest achievements in the field of physical and rehabilitation medicine and rheumatology, as well as holding regular "Journal Club" meetings undertaking critical reviews of recent articles from PUBMED or Cochrane Library databases brought us closer to the set goal.

The development of the profession and science was fostered through conducting surveys, evaluating the performance of teaching and practical training, carrying out scientific research related to teaching and professional activities, and through:

- Developing optimal administrative processes within the Academic Department in order to provide more free time and resources for higher quality scientific research as well as teaching and professional activities,
- Developing international cooperation in all activities (scientific research, teaching and professional activities),
- Creating identity and recognizability of the Academic Department,
- Encouraging cooperation with the local community,
- Encouraging cooperation with health care institutions and other social and economic institutions,
- Preparing and implementing domestic and international projects,
- Building scientific, teaching and professional infrastructure (space, equipment),
- Participating in education of young staff at the doctoral level and encouraging their involvement in sci-

- rada, u skladu sa suvremenim EU smjernicama,
- promicanje katedre (predstavljanje javnosti, popularizacija i prisutnost u društvu).

U pogledu razvoja kadrova težilo se ravnomjernom razvoju znanstveno-nastavnih i nastavnih kadrova, a u skladu s pozitivnim zakonskim propisima, pravilnicima Sveučilišta i SOZS-a te realnim potrebama katedre.

Tu se prije svega mislilo na planiranje napredovanja vlastitih kadrova, s ciljem povećanja nastavničkog kadra koji će moći suvereno preuzeti pojedine kolegije i pomoći stvaranju raznovrsnijeg oblika nastave.

Nastavljena je kvalitetna i dobra suradnja s drugim sastavnicama Sveučilišta u Splitu, osobito s Medicinskim fakultetom čiji su nam članovi uvijek pomagali u nastavnoj aktivnosti, osobito u pretkliničkom dijelu nastave.

Analiza izvodivosti strategije odnosno postizanja navedenih ciljeva

Najmanje jedanput godišnje provodila se analiza izvodivosti i pratili su se rezultati provođenja planirane strategije.

Posebno su analizirane dvije skupine elemenata:

- a) Unutarnje snage i slabosti katedre: prostor, oprema, financijski resursi, ljudski potencijali, studenti, istraživački i drugi projekti.
- b) Vanjske prilike i prijetnje: prostor i okruženje (grad, županija, država, Sveučilište), međunarodni program, ulazak u EU.

Praćenje provedbe strategije

Praćenje provedbe strategije u svim njenim sastavnicama redovito se provodilo kroz procjenu rizika provedivosti, uz prijedlog mjera za praćenje postizanja rezultata te načina rješavanja poteškoća odnosno razloga za neuspjeh. Praćenje rezultata provođenja strategije, uz SWOT analize, omogućile su redovite anonimne studentske ankete s ocjenama i primjedbama za svaki predmet i nastavnike, te Povjerenstvo za kontrolu kvalitete, kao i vanjsko vrednovanje rezultata rada.

Dosadašnji pročelnici i zamjenici pročelnika Katedre za fizioterapiju

Prvi pročelnik Katedre bio je prof. dr. sc. Tonko Vlak, redoviti profesor u trajnom zvanju, koji je svojim znanjem i entuzijazmom dao značajan doprinos u formiranju katedre, planiranju strategije,

entific research, teaching and professional activities inside and outside the Academic Department,

- Developing a quality assurance system related to scientific research, teaching and professional work, in accordance with the modern EU guidelines,
- Promoting and presenting the Academic Department activities to the general public, etc.

In terms of staff development, the primary focus was on the appointment of teaching staff to scientific-teaching grades as well as to teaching grades in accordance with legal regulations, Ordinances of the University of Split and UDHS and real needs of the Academic Department.

This primarily implied promotion of Academic Department's own staff, with the aim to increase the number of teachers who would be able to take over delivery of some courses and help create more diverse forms of teaching-related activities.

Good cooperation with other constituents of the University of Split continued, especially with the School of Medicine, whose employees were always involved in the teaching activities, especially in the pre-clinical courses.

Strategy Feasibility Study, i.e. Goal Achievement Plan

At least once a year, a feasibility analysis was conducted together with the results of the Strategy implementation. Two groups of elements were analyzed in particular:

a) Internal strengths and weaknesses of the Academic Department: space, equipment, financial resources, human resources, students, research and other projects, etc.

b) External opportunities and threats: space and environment (city, county, state, University), international programmes, the EU accession, etc.

Monitoring Strategy Implementation

Monitoring the implementation of the Strategy in all its components was carried out on a regular basis through feasibility risk assessment, alongside the proposal of measures for monitoring the achievement of results and ways of resolving difficulties, i.e. identifying reasons for failure. Regular anonymous student surveys containing grades and comments for each course and teacher, the Quality Control Commission as well as external evaluation of the performance results, in addition to SWOT analysis, contributed to monitoring the implementation of the Strategy.

Heads and Deputies of the Academic Department of Physiotherapy up to Present Day

The first Head of the Academic Department was Prof. Tonko Vlak, Full Professor with tenure, who, with his knowl-

plana i programa nastave. Za očuvanje i poboljšanje strategije razvoja katedre, uz prof. dr. sc. Tonka Vlaka zaslužan je doc. dr. sc. Dinko Pivalica, koji je obnašao dužnost pročelnika katedre od 2014. – 2020. godine. Od 2020. godine pročelnica katedre je doc. dr. sc. Ivanka Marinović.

Razvoj Katedre za fizioterapiju 2020. – 2027.

Sukladno Pravilniku Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija (članci 40.– 44. izmijenjenog i dopunjeno Pravilnika) te smjernicama strategije razvoja katedri Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija donesenim na 2. sjednici Vijeća za znanost SOZS-a održanoj 17. prosinca 2019. i usvojenima na 3. sjednici Stručnog vijeća SOZS-a održanoj 18. prosinca 2019., utemeljena je strategija razvoja Katedre za fizioterapiju za navedeno razdoblje. Tim temeljnim dokumentom su definirani poslovi katedre, njihov sastav, ukupan broj i članovi. Strategija razvoja katedre nastavak je strategije koja se provodila u vremenu od osnivanja do 2020. godine.

Predavači i suradnici koji su od početka sudjelovali u radu katedre ospozobljavali su se i postupno preuzezeli sve više nastavnih obveza, tako da se broj zaposlenika u znanstveno – nastavnom i nastavnom zvanju koji sudjeluju u nastavi kliničkog dijela preddiplomskih i diplomskog sveučilišnog studijskog programa Fizioterapije povećavao. Katedra se u svom sastavu sve više profilira prema njenoj temeljnoj svrsi.

Sadašnji članovi Katedre za fizioterapiju su:

Tonko Vlak	redoviti profesor u trajnom zvanju,
Dinko Pivalica	vanjski suradnik docent, SOZS (50%)
Ivanka Marinović	docentica, SOZS (25%)
Ana Poljičanin	docentica, SOZS (25%)
Ivica Vuković	docent, vanjski suradnik
Jure Aljinović	docent, SOZS (25%)
Marijana Čavala	docentica, vanjski suradnik
Daniela Šošo	predavačica, vanjski suradnik
Asija Rota Čeprnja	predavačica, vanjski suradnik

Dinamički plan razvoja katedre za razdoblje 2020.- 2027.

Dinamički plan razvoja katedre u navedenom razdoblju posebno će voditi računa o razvoju nastave, razvoju struke i znanosti te razvoju kadrova.

edge and enthusiasm, made a significant contribution to the establishment of the Academic Department as well as to strategy and curriculum planning. In addition to Prof. Tonko Vlak, PhD, due credit for the implementation and improvement of the Academic Department Development Strategy is to be given to Assist. Prof. Dinko Pivalica, PhD, who was the Head of the Academic Department from 2014 to 2020. Since 2020, the position of the Head of the Academic Department has been held by Assist. Prof. Ivanka Marinović, PhD.

Development of the Academic Department of Physiotherapy from 2020 to 2027

Development Strategy of the Academic Department of Physiotherapy for the period 2020-2027 is based on the provisions of the Ordinance of the University Department for Health Studies (Articles 40-44 of the amended and extended UDHS Ordinance) and the guidelines contained in the Development Strategy of the UDHS Academic Departments adopted at the 2nd session of the UDHS Science Council held on 17 December 2019 and approved at the 3rd session of the UDHS Expert Council held on 18 December 2019.

This basic document determines the tasks to be performed by the Academic Department, their range and number as well as Academic Department members. The Development Strategy of the Academic Department is a continuation of the Strategy that was implemented in the period from its establishment until 2020.

Lecturers and associates who had participated in the work of the Academic Department from the beginning, were trained and gradually took on more teaching responsibilities so that there was an increase in the number of employees appointed to the scientific- teaching and teaching grades who participated in teaching clinical courses of undergraduate and graduate university study programmes of Physiotherapy. The Academic Department has become more profiled according to its basic purpose.

The current members of the Academic Department of Physiotherapy are:

Tonko Vlak	Full Professor with tenure, external associate
Dinko Pivalica	Assistant Professor, UDHS (50%)
Ivanka Marinović	Assistant Professor, UDHS (25%)
Ana Poljičanin	Assistant Professor, UDHS (25%)
Ivica Vuković	Assistant Professor, external associate

Posebno će se nastaviti zalagati za uključivanje vlastitog kadra u nastavne procese kako bi smanjili potrebu za vanjskom suradnjom. Planiramo uključivanje novih kadrova u proces nastave te zapošljavanje novog kadra, sve prema mogućnostima plana SOZS-a i Sveučilišta, a u svrhu smanjenja vanjske suradnje i podizanja kvalitete nastave. Posebnu pažnju posvetit ćemo uključivanju u nastavu naših studenata koji su zaposleni u nastavnim bazama, prvenstveno KBC-u. U okviru studijskog programa vršit će se educiranje studenta i poticati njihovo uključivanje u znanstvena i stručna istraživanja. Nastaviti će se osposobljavanje studenata za samostalan rad prema kompetencijama koje su planirane u procesu njihovog studija, a koje proizlaze iz zakonskih akata Republike Hrvatske. Po završetku studija studenti su osposobljeni za:

- provedbu fizioterapeutskih postupaka po utvrđenim programima, pravilima i protokolima u timskom radu,
- primjenu znanstveno vrednovanih metoda i tehnika glede uspješnosti, trajne i sigurne uporabe bazirane na dokazima iz područja fizioterapije,
- primjenu metoda rješavanja problema u provedbi fizioterapeutskih postupaka koji zahtijevaju vještina analitičko-kritičkog pristupa,
- stalnu konzultaciju s liječnikom koji vodi i nadzire pacijenta,
- suradnju sa svim članovima tima i suradnicima,
- vođenje točne, iscrpne i datirane medicinske dokumentacije sukladno usuglašenim standardima na europskoj razini, kojom se evidentiraju svi provedeni postupci i koja u svakom trenutku može pružiti dostatne podatke o stanju pacijenta, u svim fazama fizikalne terapije,
- savjesno postupanje u radu,
- čuvanje profesionalne tajne,
- poznavanje i poštivanje prava pacijenta,
- poštivanje kodeksa fizioterapeutske etike i deontologije,
- poštivanje vjerskih prava pacijenata,
- ekonomično, efikasno i učinkovito korištenje pribora i opreme,
- djelovanje u interesu pacijenta,
- izvođenje nastave, i to svih oblika nastave, ovisno o izboru u nastavno zvanje,
- upravljanje radnim procesima iz područja fizioterapije,

Jure Aljinović	Assistant Professor, UDHS (25%)
Marijana Čavala	Assistant Professor, external associate
Daniela Šošo	lecturer, external associate
Asija Rota Čeprnja	lecturer, external associate

Dynamic Development Plan of the Academic Department from 2020 to 2027

Over the next period, the Dynamic Development Plan of the Academic Department will, as it was the case before, take into account: development of teaching, development of profession and science and staff development.

In particular, the focus will be on the inclusion of the Academic Department's own staff in the teaching processes in order to reduce the need for external cooperation. We plan to include new teachers in the teaching process and hire new employees, all according to the plans devised by the UDHS and the University in order to reduce external cooperation and increase the quality of teaching. We will pay special attention to the inclusion of our students employed in teaching bases, primarily at the University Clinical Hospital Centre, in the teaching process. As part of the study programme, students will be educated and their involvement in scientific and professional research will be encouraged. Students will be trained to work independently according to the competencies that should be developed in the process of study and that are based on the legal acts of the Republic of Croatia. They are as follows:

- implementation of physiotherapeutic procedures according to the established programmes, rules and protocols in the team work
- application of scientifically evaluated methods and techniques related to successful performance, permanent and safe use based on evidence in the field of physiotherapy
- application of problem-solving methods in the implementation of physiotherapeutic procedures that require skills for analytical-critical approach
- constant consultation with the physician who manages and supervises the patient
- collaboration with all team members and associates
- keeping accurate, comprehensive and dated medical records in accordance with harmonised standards at the European level used to record all procedures and that can at any time, at all stages of physical therapy, provide sufficient information about the patient's condition
- conscientious conduct in work
- keeping professional secrets

- planiranje, redovite SWOT analize.

U pogledu razvoja struke i znanosti, glavni ciljevi će biti organiziranje znanstvenih istraživanja u poveznici s nastavnim i stručnim aktivnostima, te :

- izgradnja optimalnih administrativnih procesa katedre u cilju oslobođanja vremena i resursa za kvalitetnija znanstvena istraživanja, te nastavni i stručni rad,
- izgradnja međunarodne suradnje u svim aktivnostima (znanstvenim istraživanjima, nastavnom i stručnom radu),
- suradnja sa zdravstvenim ustanovama te drugim društvenim i gospodarskim institucijama,
- priprema i provođenje domaćih i međunarodnih projekata,
- izgradnja znanstvene, nastavne i stručne infrastrukture (prostor, oprema),
- sudjelovanje i pomoć u pripremi i provođenju doktorske izobrazbe mladih te njihovo uključivanje u znanstveno istraživanje, nastavni i stručni rad, unutar i izvan katedre,
- izgradnja sustava osiguravanja kvalitete znanstvenih istraživanja te nastavnog i stručnog rada, u skladu sa suvremenim EU smjernicama,
- promicanje Katedre i odjela (predstavljanje javnosti, popularizacija i prisutnost u društvu).

U pogledu razvoja kadrova, težit će se ravnomjernom razvoju znanstveno-nastavnih i nastavnih kadrova, a u skladu sa zakonskim propisima, pravilnicima Sveučilišta i SOZS-a te realnim potrebama Katedre, s uključivanjem što većeg broja završenih studenata našeg diplomskog studija.

Nastava se provodi u predavaonicama Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, u prostorijama Medicinskog fakulteta i nastavnih baza (KBC Split, Kineziološki fakultet, Fakultet elektrotehnike strojarstva i brodogradnje, Poliklinika za rehabilitaciju osoba sa smetnjama u razvoju, Centar za rehabilitaciju „Mir“, u prostorijama HNK Hajduk te u novoopremljenom laboratoriju kliničkih vještina u prostorijama SOZS-a).

Praćenje provedbe strategije

Praćenje provedbe strategije provodić će se prećenjem rizika provedivosti, uz prijedlog mjera za praćenje postizanja rezultata te načina rješavanja poteškoća odnosno razloga za neuspjeh. Praćenje

- knowing and respecting patients' rights
- adherence to the code of physiotherapeutic ethics and deontology
- respecting patients' religious beliefs
- economical, efficient and effective use of medical supplies and equipment
- acting in the interest of the patient
- performing all forms of teaching, depending on the appointment to the teaching grade
- managing work processes in the field of physiotherapy
- planning procedures, regular SWOT analyses

With reference to the development of profession and science, the main goals are directed towards organisation of scientific research alongside teaching and professional activities, and:

- Developing optimal administrative processes within the Academic Department in order to provide more free time and resources for higher quality scientific research as well as teaching and professional activities,
- Developing international cooperation in all activities (scientific research, teaching and professional activities),
- Encouraging cooperation with health care institutions and other social and economic institutions,
- Preparing and implementing domestic and international projects,
- Building scientific, teaching and professional infrastructure (space, equipment),
- Participating in education of young staff at the doctoral level and encouraging their involvement in scientific research, teaching and professional activities inside and outside the Academic Department,
- Developing a quality assurance system related to scientific research, teaching and professional work, in accordance with the modern EU guidelines,
- Promoting and presenting the Academic Department activities to the general public, etc.

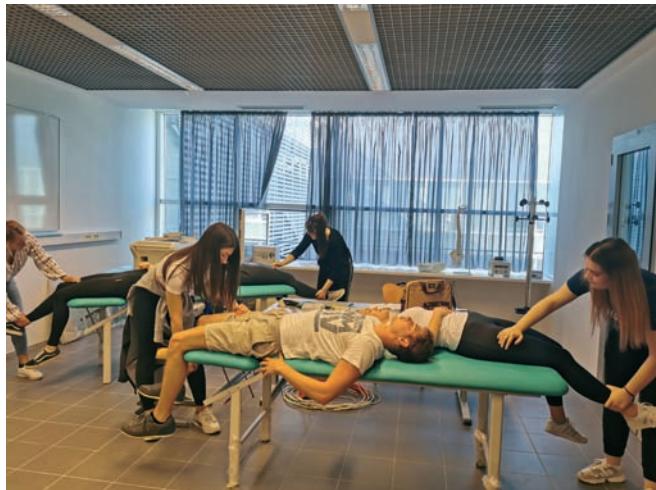
In terms of staff development, the primary focus will be on the appointment of teaching staff to scientific-teaching grades as well as to teaching grades in accordance with positive legal regulations, Ordinances of the University of Split and UDHS and real needs of the Academic Department, with the goal to include as many graduates of our graduate study as possible.

Teaching is delivered in the lecture halls of the UDHS, in the premises of the School of Medicine and teaching bases (Clinical Hospital Centre Split, Faculty of Kinesiology, Faculty of Electrical Engineering and Naval Architecture, Polyclinic

rezultata provođenja strategije omogućit će Povjerenstvo za kontrolu kvalitete, redovite anonimne studentske ankete s ocjenama i primjedbama, kao i vanjsko vrednovanje rezultata rada.

Dvoje studenata obučenih u majice s kapuljačama (hoodicama) boje fizioterapije / Students wearing hoodies in the colours of the Academic Department of Physiotherapy

Laboratorij pretkliničkih vježbi fizioterapije / Preclinical Skills Laboratory for Physiotherapy

for Rehabilitation of Persons with Disabilities, Rehabilitation Centre "Mir", HNK Hajduk) and in the newly equipped clinical skills laboratory at the UDHS premises.

Monitoring Strategy Implementation

Monitoring the implementation of the Strategy in all its components will be carried out on a regular basis through feasibility risk assessment, alongside the proposal of measures for monitoring the achievement of results and ways of resolving difficulties, i.e. identifying reasons for failure. The Quality Control Commission, regular anonymous student surveys containing grades and comments, and external evaluation of the performance results will contribute to monitoring the Strategy implementation.

Kliničke vježbe u malim grupama pod budnim okom doc. dr. sc. Ante Burgera / Clinical exercises in small groups under supervision of Assist. Prof. Ante Burger, PhD

Dio članova Katedre za fizioterapiju / Members of the Academic Department of Physiotherapy

Katedra za Medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku

Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics

Esma Čečuk-Jeličić, Daniela Šupe-Domić, Ilza Salamunić

Polazne osnove

Katedra za medicinsku-laboratorijsku dijagnostiku je osnovana na 1. konstituirajućoj sjednici 3. srpnja 2012. godine. Strategija razvoja Katedre za medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku (Katedra MLD) krovni je dokument koji utvrđuje kontekst, misiju, viziju i mehanizme kojima se priznaje, održava, razvija i promovira kvaliteta Katedre MLD.

Polazne osnove strategije razvoja Katedre za medicinsku-laboratorijsku dijagnostiku su:

- Pravilnik o organizaciji i radu Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija (članci 36. – 39. Pravilnika),
- smjernice strategije razvoja katedri Sveučilišnog odjela za zdravstvene studije (SOZS) usvojene na 15. sjednici Stručnog vijeća odjela,
- 2. sjednica Katedre MLD održana 5. veljače 2013. godine.

Članci Pravilnika 36. i 37. definiraju glavne zadaće katedre (uvažavanje specifičnosti katedre). Transformacijom iz stručnih studija u Sveučilišni odjel, OZS pred Katedru MLD postavlja nove, zahtjevnije zadaće, uz znatno složeniju strukturu njene organizacije, a sve to kako bi mogla izvršiti zadaće suvremene sveučilišne edukacije prema usvojenom „Modelu sveučilišne edukacije zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj“ uskladene sa suvremenim sveučilišnim modelima edukacije u zemljama EU, Europskim (EKO) i Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom (HKO) te misijom i vizijom Sveučilišnog odjela za zdravstvene studije.

Strategija razvoja Katedre MLD nije samo formalni dokument koji određuje strateško planiranje i smjer razvoja studija Katedre MLD, već je preduvjet stvaranja okružja koja potiče kulturu znanstvenog i stručnog rada te prepoznatljivost programa kako u Republici Hrvatskoj, tako i u međunarodnim institucijama.

Introduction

The Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics was established at the 1st constituent session on 3 July 2012. The Development Strategy of the Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics (MLD Academic Department) is an umbrella document that establishes the context, mission, vision and mechanisms by which the quality of the MLD Academic Department is recognized, maintained, developed and promoted.

The starting points of the Development Strategy of the MLD Academic Department are:

- Ordinance on the Organisation and Work of the University Department of Health Studies (Articles 36-39 of the Ordinance)
- Guidelines contained in the Academic Departments Development Strategy at the UDHS adopted at the 15th session of the UDHS Expert Council.
- 2nd session of the MLD Academic Department held on 5 February 2013.

Articles 36 and 37 of the Ordinance determine the main tasks of the Academic Department (respecting the specifics of the Academic Department). With the transition of the Professional Studies organised at School of Medicine to the UDHS, new and more demanding tasks were set for the MLD Academic Department, along with a much more complex organisational structure. The aim was to provide modern university education according to the adopted "Croatian Model of University Education for Health Professionals" harmonised with modern university models of education in EU countries, European (EQF) and Croatian Qualifications Framework (CROQF) and Mission and Vision of the University Department of Health Studies.

The MLD Academic Department Development Strategy is not only a formal document that determines the strategic planning and direction of the development of MLD studies, but is a prerequisite for creating an environment that encourages the culture of scientific and professional work and recognizability of programmes in Croatia and international institutions.

Povijest Katedre za medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku

Sveučilišni preddiplomski studijski program „Medicinsko-laboratorijska dijagnostika“ upisuje prvi put studente u akademskoj godini 2011./2012. Temeljem Elaborata o osnivanju odjela zdravstvenih studija osniva se Katedra za medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku.

Katedra za medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku osniva se za grupu temeljnih (organska kemija, matematika, biokemija, fizikalne metode) i stručnih (instrumentalne tehnike, računalna obrada laboratorijskih podataka, osnove hematologije i koagulacije, osnove transfuzijske medicine i transplantacije, laboratorijska hematologija i koagulacija, klinička biokemija, laboratorijska imunologija s imunokemijom, automatizacija u MLD, kontrola kvalitete u MLD, citokini, laboratorijska dijagnostika hitnih stanja) predmeta koji nisu zastupljeni u drugim katedrama odjela.

Kod osnivanja katedre, sukladno Elaboratu o osnivanju Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, članovi katedre su znanstveno-nastavni kadrovi sa različitim fakulteta Sveučilišta u Splitu: Medicinski fakultet (prof. dr. sc. Srđana Čulić, prof. dr. sc. Davorka Sutlović, prof. dr. sc. Irena Drmić Hofman, doc. dr. sc. Ana Jerončić, doc. dr. sc. Vedrana Čikeš Čulić, doc. dr. sc. Ilza Salamunić, dr. sc. Marijan Tandara), Prirodoslovno-matematički fakultet (doc. dr. sc. Renata Odžak), Kemijsko-tehnološki fakultet, (prof. dr. sc. Ratimir Pažanin), nastavnici Sveučilišta u Zagrebu (dr. sc. prim. Branka Golubić Čepulić, dr. sc. Biserka Getaldić Švarc). Osobe sa završenom visokom stručnom spremom i položenim specijalističkim ispitom bez izbora u zvanje su stručni suradnici (suradničko zvanje asistent, Daniela Šupe-Domić, mag. med. biok., spec., Leida Tandara, mag. med. biok., spec., Nada Bilopavlović, mag. med. biok.), osobe s visokom stručnom spremom (dr.sc. Esma Čečuk-Jeličić, mag.biol.mol., predavač), dok su osobe sa završenom višom stručnom spremom suradnici u nastavi (stručni suradnik Mirela Ančić, dipl. ing. med. lab. dijagnostike).

Katedra je pri osnivanju smještena u prostorija Sveučilišnog odjela za zdravstvene studije Sveučilišta u Splitu na adresi: Ruđera Boškovića 31/III (u iznajmljenim prostorima Sveučilišne knjižnice).

Misija Katedre za medicinsku-laboratorijsku dijagnostiku je osiguranje svih oblika nastave studenti-

History of the Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics

The university undergraduate study programme of Medical Laboratory Diagnostics enrolled its first students in the academic year 2011/2012. Based on the Study on the Establishment of the University Department of Health Studies, the Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics was founded.

The Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics was established for a group of basic (organic chemistry, mathematics, biochemistry, physical methods) and professional (instrumental techniques, computer processing of laboratory data, basics of haematology and coagulation, basics of transfusion medicine and transplantation, laboratory haematology and coagulation, clinical biochemistry, laboratory immunology with immunochemistry, automation in MLD, quality control in MLD, cytokines, laboratory diagnostics of emergencies) courses not represented in other Academic Departments at the UDHS.

At the time of its establishment and in accordance with the Study on the Establishment of the University Department of Health Studies, the members of the Academic Department were teachers appointed to scientific-teaching grades from different faculties of the University of Split: School of Medicine (Prof. Srđana Čulić, PhD, Prof. Davorka Sutlović, PhD, Prof. Irena Drmić Hoffman, PhD, Assist. Prof. Ana Jerončić, PhD, Assist. Prof. Vedrana Čikeš Čulić, PhD, Assist. Prof. Ilza Salamunić, PhD, Marijan Tandara, PhD), Faculty of Science (Assist. Prof. Renata Odžak, PhD), Faculty of Chemistry and Technology (Prof. Ratimir Pažanin, PhD), teachers from the University of Zagreb (Branka Golubić Čepulić, Primarius MD, PhD, Biserka Getaldić Švarc, PhD). Employees with a university degree who have taken a specialist exam but have not been appointed to scientific-teaching/teaching grades are expert associates (associate assistants, Daniela Šupe-Domić, mag.med.biochem. spec., Leida Tandara, mag.med.biochem.,spec., Nada Bilopavlović, mag.med.biochem.), employees with a university degree appointed to the teaching grade (Esma Čečuk-Jeličić, PhD, lecturer), and employees with a university degree who are teaching associates (Mirela Ančić, mag. med.lab.diag.).

At the time of its establishment, the Academic Department was located at the University Department of Health Studies of the University of Split at the address: Ruđer Bošković 31/3 (in the rented premises of the University Library).

ma kako bi stekli znanja i vještine iz područja laboratorijske medicine. Primjenjujući u nastavi znanstvena dostaiguća i visoke standarde stručnoga znanja, studente će se osposobiti za samostalan rad i kritičko promišljanje u pripadajućoj im odgovornosti.

Vizija katedre je, uz provođenje nastave na pred-diplomskom studijskom programu medicinsko-laboratorijske dijagnostike, a u budućnosti i na diplomskoj razini, prepoznatljivost u području laboratorijske medicine u skladu s usvojenim standardima na stručnom i znanstvenom području. Takvi ciljevi mogu se postići organiziranjem i provođenjem vrhunskih znanstvenih istraživanja (samostalno u okviru katedre i u suradnji s drugima), sudjelovanjem u suvremenom sustavu modularno organiziranih studijskih programa, educiranjem studenta i njihovim uključenjem u znanstvena i stručna istraživanja te organiziranjem i provođenjem različitih oblika stručnog rada, uključujući prijenos znanja i tehnologija na gospodarstvo i društvo općenito.

Dinamički plan razvoja katedre za razdoblje 2013.-2020.

Razvoj katedre u razdoblju od 2013. – 2020. postupno će se odvijati u područjima:

- nastave
- struke i znanosti
- kadrova.

Nastavni proces zahtijeva dobru organizaciju, izvođenje i poboljšavanje svih oblika nastave. Kontinuiran strateški cilj katedre je skrb za studente na svim razinama obrazovanja i njihovog stjecanja kompetencija određenih u nastavnom planu i programu. Osobita pažnja katedre bit će usmjerena organizaciji i izvođenju nastavnog plana u vlastitim laboratorijima (prostor, instrumenti, potrošni materijal), a u cilju savladavanja analitičkog procesa i razvoja analitičkih vještina studenata te uspostavljanju multimedijalnog pristupa nastavi.

U organizaciji nastavnog procesa nastavit će se s izdavanjem udžbenika, priručnika i skripti za studente, te organizacijom upravljanja znanstveno-nastavnom literaturom za studente, odnosno izdavaštvom katedre. Poticat će se i pomagati nastavnike i studente u pisanju stručnih i znanstvenih radova u domaćim i međunarodnim publikacijama pod afilijacijom Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, te na taj način doprinositi prepoznatljivosti katedre i odjela.

Edukacija studenata i njihovo uključivanje u znanstvena i stručna istraživanja organizirat će se

The mission of the MLD Academic Department is to offer students all modes of teaching in order to provide them with knowledge and skills needed in the field of laboratory medicine. By applying scientific achievements and high standards of professional knowledge in teaching, students will be trained to work independently and develop critical thinking in their field of expertise.

The vision of the Academic Department is, in addition to delivering courses in the undergraduate study programme of medical-laboratory diagnostics, and in the future at the graduate level as well, becoming recognizable in the field of laboratory medicine in accordance with the adopted standards in the professional and scientific field. Such goals can be achieved by organising and conducting high quality scientific research (independently within the framework of the Academic Department, and in cooperation with others), by participating in the modern system of modularly organised study programmes, by educating students and involving them in scientific and professional research as well as by performing various forms of professional work, which includes transfer of knowledge and technology to the economy and society in general.

Dynamic Development Plan of the Academic Department from 2013 to 2020

The development of the Academic Department in the period from 2013 to 2020 will gradually take place in the following areas:

- teaching
- profession and science
- staff

The teaching process requires good organisation, performance and improvement of all forms of teaching. The strategic goal of the Academic Department is to take care of students at all levels of education and to encourage their development of competencies specified in the curriculum. The special attention of the Academic Department will be focused on the organisation and implementation of the curriculum in its own laboratories (space, instruments, consumables) so that students can learn analytical processes and develop analytical skills, whereas teachers can adopt a multimedia approach to teaching.

Textbooks, coursebooks and handouts will be published and made available to students with special attention directed toward publishing activities of the Academic Department. Assistance will be provided to teachers and students in writing their professional and scientific papers in domestic and international publica-

u okviru suvremenog, modularnog studijskog programa. Organizirat će se različiti oblici stručnog rada, razmjena znanja i vještina, te uz primjenu tehnologija stvarati osnova za doprinos razvoju gospodarstva i društva općenito. U cilju poboljšanja nastave svakako treba ustrojiti i provoditi domaće i međunarodne tečajeve i programe radi proširivanja znanja i vještina studenata, djelatnika u zdravstvu i drugih zainteresiranih, s ciljem praćenja novih znanstvenih dostignuća i razmjene osobnih iskustava s drugima.

Poticat će se i pomagati nastavnike i suradnike da ostvare primjerenu suradnju s bivšim studentima na Katedri MLD i nakon njihova zapošljavanja, u cilju održavanja sigurne, kompletne i etične zdravstvene skrbi.

Nove tehnologije u području laboratorijske dijagnostike su izazov u strategiji razvoja znanosti i struke. Kako je cilj strategije Katedre MLD postizanje visoke razine nacionalne regionalne i međunarodne suradnje u razmjeni ideja, iskustava i znanja, potrebno je osigurati optimalne uvjete u okviru katedre i odjela (prostor, financije).

Sudjelovanje u što većem broju domaćih i međunarodnih projekata, priprema i provođenje doktorske izobrazbe studenata, njihovo uključivanje u znanstveno istraživanje, nastavni i stručni rad, unutar i izvan katedre te suradnja sa zdravstvenim ustanovama i drugim društvenim i gospodarskim institucijama, rezultirat će izgradnjom identiteta i prepoznatljivosti katedre. Rezultati znanstveno-istraživačkog rada katedre preduvjet su za nacionalnu i međunarodnu prepoznatljivost odjela (predstavljanje javnosti, popularizacija i prisutnost u društvu).

tions, with the UDHS listed as their affiliation. Through such activities the UDHS and MLD Academic Department will become recognizable.

Education of students and their involvement in scientific and professional research will be organised within the framework of a modern modular study programme. Various forms of professional work and exchange of knowledge and skills will be encouraged. The application of technologies will create the basis for the development of the economy and society in general. In order to improve teaching, get insights into new scientific achievements and share personal experiences with others, it is necessary to organise and provide domestic and international courses and programmes to broaden knowledge and skills of students, health professionals and others who show interest in such activities.

Assistance will be provided to teachers and students who want to establish cooperation with employed MLD graduates in order to provide safe, complete and ethical health care.

New technologies in the field of laboratory diagnostics are a challenge in the strategy of development of science and profession. Since the goal of the MLD Academic Department Strategy is to achieve a high level of national, regional and international cooperation in sharing ideas, experiences and knowledge, it is necessary to ensure optimal conditions at the MLD Academic Department and the UDHS (space, finance).

Participation in many domestic and international projects, organisation and implementation of doctoral

studies, their involvement in scientific research, teaching and professional work, inside and outside the Academic Department as well as cooperation with health care institutions and other social and economic institu-

Promocija prvostupnika Katedre za MLD / Graduation ceremony of Bachelors at the MLD Academic Department

Razvoju kadrova treba posvetiti posebnu pozornost, posebice težnjom za ravnomjernim razvojem znanstveno-nastavnih (doc. dr. sc., prof. dr. sc.) i nastavnih kadrova (predavač, viši predavač, asistenti, viši asistenti), a sve u skladu s pozitivnim zakonskim propisima, pravilnicima Sveučilišta i SOZS-a, te realnim potrebama katedre. Nastavnici su najvažnija vrijednost, a strateški je cilj posebna skrb o njihovoj kvaliteti. Broj nastavnog osoblja, kriteriji izbora i kvalifikacije u uskoj su vezi s ostalim strateškim ciljevima katedre čija je politika povećanja ljudskih resursa s radnjom s kadrovima Medicinskog fakulteta i drugih fakulteta Sveučilišta u Splitu, te kadrovima nastavnih baza javnih i privatnih ustanova. Osim navedenoga, dodjeljivanjem naslovnih zvanja istaknutim pojedincima iz drugih medicinskih ustanova izvan Splita te prijelaz takvih kadrova i njihovo zaposlenje na SOZS-u tj. Katedri za MLD (u skladu s finansijskim mogućnostima i odobrenjem Sveučilišta i MZOS-a), rezultirat će neprestanim unaprjeđivanjem kvalitete izvedbe nastave na Katedri za MLD.

Analiza izvodivosti strategije odnosno postizanja navedenih ciljeva

Analiza izvodivosti strategije provodit će se jedanput godišnje, a podrazumijeva sagledavanje vanjskih i unutarnjih čimbenika u ostvarivanju navedenih ciljeva.

Prilikom analize mogu se uzeti u obzir neki od sljedećih čimbenika:

Unutarnje snage katedre:

- izobrazba kadra iz područja medicinsko-laboratorijske dijagnostike
- mogućnost ostvarivanja rezultata na osnovi međunarodnih projekata
- dio područja medicinsko-laboratorijske dijagnostike kvalitetno kadrovski popunjeno.

Unutarnji nedostaci katedre:

- nedostatak prostora
- nedostatak opreme za edukaciju (laboratoriji).

Vanjske prilike za katedru:

- potreba okruženja (KBC, Medicinski fakultet, Privatne zdravstvene ustanove) za stručnjacima iz područja laboratorijske medicine
- velik interes za studijski program
- interes studenata iz inozemstva.

tions will result in creating the identity and recognizability of the Academic Department. The results of the scientific research work performed within the MLD Academic Department are prerequisites for the national and international recognizability of the Academic Department (promoting and presenting the Academic Department activities to the general public).

In terms of staff development, the primary focus will be on the appointment of teaching staff to scientific-teaching grades (Assist. Prof., Assoc. Prof., Full Prof.) as well as to teaching grades (lecturer, senior lecturer, assistants, senior assistants, etc.) in accordance with legal regulations, Ordinances of the University of Split and UDHS and real needs of the Academic Department. Teachers are the most valuable asset and the strategic goal is to take special care of their quality. The number of teachers, selection criteria and qualifications are closely related to other strategic goals of the Academic Department whose policy is to increase the number of teachers by cooperating with colleagues from the School of Medicine and other faculties of the University of Split as well as public and private institutions. In addition to the aforementioned, appointing prominent individuals from other medical institutions outside Split to scientific-teaching and teaching grades alongside their potential employment at the UDHS, i.e. MLD Academic Department (in accordance with the availability of financial resources and the approval of the University and the Ministry of Science and Education) will result in continuous improvement of the teaching quality at the MLD Academic Department.

Strategy Feasibility Study, i.e. Goal Achievement Plan

At least once a year, a feasibility analysis will be conducted. This analysis implies consideration of external and internal factors in achieving the set goals.

Some of the following factors may be considered in the analysis:

Internal Strengths of the MLD Academic Department

- Training of staff in the field of medical laboratory diagnostics
- Possibility of achieving results on the basis of international projects
- Some of the areas of medical-laboratory diagnostics are well-staffed

Internal Weaknesses of the MLD Academic Department

- Lack of space
- Lack of training equipment (laboratories)

Vanjske prijetnje:

- nedostatni financijski resursi.

Praćenje provedbe strategije

Praćenje provedbe strategije provodit će se procjenom rizika provedivosti, uz prijedlog mjera za praćenje postizanja rezultata te načina rješavanja poteškoća odnosno razloga za neuspjeh. Praćenje rezultata provođenja strategije omogućiće Povjerenstvo za kontrolu kvalitete, vanjsko vrednovanje rezultata, kao i redovite anonimne studentske anketе s ocjenama i primjedbama na rad same katedre.

Dosadašnji pročelnici Katedre za medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku

Pri osnivanju Katedre za medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku za pročelnika katedre postavljena je doc. dr. sc. Ilza Salamunić. Njezinim odlaskom u mirovinu na mjesto pročelnice dolazi doc. dr. sc. Daniela-Šupe Domić, koja dužnost pročelnice katedre obnaša do 2020. godine, kada na njeno mjesto dolazi aktualna pročelnica, doc. dr. sc. Esma Čečuk-Jeličić.

Razvoj Katedre za medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku od 2020.-2027.

Strategija razvoja Katedre za medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku za razdoblje 2020.-2027. krovni je dokument koji utvrđuje kontekst, misiju, viziju i mehanizme kojima se priznaje, održava, razvija i promovira kvaliteta katedre. Polazne osnove strategije temelje se na odrednicama Pravilnika Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija (članci 40. – 44. Pravilnika) te Smjernicama strategije razvoja katedri Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija (SOZS) usvojenima na 15. sjednici Stručnog vijeća odjela te 2. sjednici Katedre MLD održanoj 5. veljače 2013. godine.

Glavne zadaće katedra odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu (uz uvažavanje specifičnosti pojedinih katedri) definirane su člankom 41. Pravilnika, koji pred Katedru MLD postavlja brojne zadaće u organizaciji i strukturi, a sve u cilju ostvarenja suvremene sveučilišne edukacije iz područja laboratorijske dijagnostike.

Katedri su pristupili novi članovi, vezano za stručno-nastavni rad, sukladno potrebama katedre kao što su predavači, viši predavači, te znanstveno-nastavni kadrovi i suradnici u nastavi.

Sadašnji članovi Katedre za medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku:

1. prof. dr. sc. Davorka Sutlović, SOZS

External Opportunities of the MLD Academic Department

- The need for the appropriate environment (Clinical Hospital Centre, School of Medicine, Private Health Institutions) for experts in the field of laboratory medicine
- Great interest in the study programme
- Interest of foreign students

External Threats of the MLD Academic Department

- Insufficient financial resources

Monitoring Strategy Implementation

Monitoring the implementation of the Strategy will be carried out on a regular basis through feasibility risk assessment, alongside the proposal of measures for monitoring the achievement of results and ways of resolving difficulties, i.e. identifying reasons for failure. Regular anonymous student surveys containing grades and comments for each course and teacher, the Quality Control Commission as well as external evaluation of the performance results will contribute to monitoring the implementation of the Strategy.

Heads of the Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics up to Present Day

At the time of the establishment of the MLD Academic Department, the Head was Assist. Prof. Ilza Salamunić, PhD. Upon her retirement, Assist. Prof. Daniela-Šupe Domić, PhD, was appointed the Head of the Academic Department and held this position until 2020. Since 2020, the Head has been Assist. Prof. Esma Čečuk-Jeličić, PhD.

Development of the Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics from 2020 to 2027

Development Strategy of the MLD Academic Department for the period 2020- 2027 is an umbrella document that sets out the context, mission, vision and mechanisms by which the quality of the Academic Department is recognized, maintained, developed and promoted. The starting points of the Strategy are based on the provisions of the Ordinance of the University Department of Health Studies (Articles 40 - 44 of the Ordinance); Guidelines contained in Development Strategy of the UDHS Academic Departments adopted at the 15th session of the Expert Council and at the 2nd session of the MLD Academic Department held on 5 February 2013.

The main tasks to be accomplished by the UDHS Academic Departments (respecting the specifics of individual Academic Departments) are determined by the

2. izv. prof. dr. sc. Vedrana Čikeš Čulić, vanjski suradnik
3. doc. dr. sc. prim. Branka Golubić Čepulić, vanjski suradnik
4. doc. dr. sc. Esma Čečuk-Jeličić, SOZS
5. doc. dr. sc. Biserka Getaldić Švarc, vanjski suradnik
6. doc. dr. sc. Daniela Šupe-Domić, SOZS
7. doc. dr. sc. Nada Bilopavlović, SOZS
8. doc. dr. sc. Leida Tandara, vanjski suradnik
9. doc. dr. sc. prim. Vanja Kaliterna, SOZS
10. doc. dr. sc. Slavica Dajak, SOZS
11. Mirela Zec, dipl. ing. med. lab. dijagnostike, predavač, vanjski suradnik
12. Ivana Franić, prof., asistent, SOZS

Dinamički plan razvoja katedre za razdoblje 2020.-2027.

Pri Katedri za Medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku SOZS-a Sveučilišta u Splitu u navedenom razdoblju osobita će pozornost biti posvećena savladavanju kliničkih vještina, stavova i znanja, kako bi se omogućilo što brže uključivanje studenata MLD u rad nakon završetka studija na Katedri za medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku.

Studenti Katedre za MLD u Laboratoriju za tipizaciju tkiva KBC Split / Students of the MLD Academic Department in the Tissue Typing Laboratory, Clinical Hospital Centre Split

Article 41 of the Ordinance that sets a number of tasks to the staff of the MLD Academic Department related to organisation and structure aimed at providing modern university education in laboratory diagnostics.

New members involved in the professional-teaching activities, in accordance with the needs of the Academic Department, were also recruited, such as lecturers, senior lecturers, scientific-teaching staff and teaching associates.

Current members of the Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics:

1. Prof. Davorka Sutlović, PhD, UDHS
2. Assoc. Prof. Vedrana Čikeš Čulić, PhD, external associate
3. Assist. Prof. Branka Golubić Čepulić, Primarius MD, PhD, external associate
4. Assist. Prof. Esma Čečuk-Jeličić, PhD, UDHS
5. Assist. Prof. Biserka Getaldić Švarc, PhD, external associate
6. Assist. Prof. Daniela Šupe-Domić, PhD, UDHS
7. Assist. Prof. Nada Bilopavlović, PhD, UDHS
8. Assist. Prof. Leida Tandara, PhD, external associate
9. Assist. Prof. Vanja Kaliterna, Primarius MD, PhD, UDHS
10. Assist. Prof. Slavica Dajak, PhD, UDHS
11. Mirela Zec, mag. med. lab. diag., lecturer, external associate
12. Ivana Franić, MA, assistant, UDHS

Dynamic Development Plan of the Academic Department from 2020 to 2027

At the Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics of the UDHS, special attention will be paid to mastering clinical skills, attitudes and knowledge to enable the fastest possible employment of MLD students upon graduation from the Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics.

During the period 2020 - 2027, laboratories will be further equipped, 2 for teaching and 2 for scientific activities. In the scientific laboratory, in addition to teachers, scientific cooperation and work with students would also be encouraged. In order to improve teaching, get insights into new scientific achievements and share personal experiences with others, it is necessary to organise and provide domestic and international courses and programmes to broaden knowledge and skills of students, health professionals and others who show interest in such activities.

Organising scientific research alongside teaching and professional activities will be one of the main goals in the development of the profession and science. By encouraging inter-institutional and international coop-

Tijekom razdoblja 2020.-2027. planiran je nastavak opremanja laboratorija od kojih po dva za nastavne i dva za znanstvene aktivnosti. U znanstvenom laboratoriju, osim nastavnika, poticala bi se znanstvena suradnja i rad sa studentima. U cilju poboljšanja nastave svakako treba ustrojiti i provoditi domaće i međunarodne tečajeve i programe radi proširivanja znanja i vještina studenata, djelatnika u zdravstvu i drugih zainteresiranih, s ciljem praćenja novih znanstvenih dostignuća i razmjene osobnih iskustava s drugima.

Workshop Jasika (suradnja s kolegama iz Zavoda za tipizaciju KBC Sarajevo) / Workshop Jasika (cooperation with colleagues from the Institute for Typing, Clinical Hospital Centre Sarajevo)

Organiziranje znanstvenih istraživanja, u poveznicu s nastavnim i stručnim aktivnostima, bit će jedan od glavnih ciljeva u razvoju stuke i znanosti. Poticanjem međuinstitucijske i međunarodne suradnje u svim aktivnostima – znanstvenim istraživanjima, nastavnom i stručnom radu u suradnji s bivšim studentima kao i nastavnicima Katedre za MLD – studentima će se omogućiti dodatna edukacija i poticaj za daljnji znanstveni rad nakon završenog studija. Priprema i provođenje domaćih i međunarodnih projekata uz vodstvo Ureda za znanost, nastavu i međunarodnu suradnju, također je jedan od ciljeva razvoja stuke na Katedri za medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku.

eration in all activities: scientific research, teaching and professional activities in cooperation with former students and teachers of the MLD Academic Department of MLD, will be provided with additional education and encouragement for further scientific work after graduation. Preparing and implementing domestic and international projects under the leadership of the Office for Science, Teaching and International Cooperation, is also one of the goals related to the development of the profession at the MLD Academic Department.

Some of the imperatives is that teachers from the MLD Academic Department should publish as many scientific papers as possible and also provide support to young colleagues in their doctoral studies by including them in scientific research, teaching and professional activities.

In accordance with legal regulations, rules of the University and the UDHS as well as real needs of the MLD Academic Department, the appointments to scientific-teaching and teaching grades will be organised according to the following plan:

- Assist. Prof. Slavica Dajak, PhD,
- Assist. Prof. Vanja Kaliterna, Primarius MD, PhD,
- Assist. Prof. Esma Čečuk-Jeličić, PhD,
- Assist. Prof. Nada Bilopavlović, PhD,
- Assist. Prof. Daniela Šupe-Domić, PhD,
- Ivana Franić, MA.

Appointment to scientific-teaching grade, external associate

- Assist. Prof. Branka Golubić Čepulić, PhD

Monitoring Strategy Implementation

Monitoring the implementation of the strategy will be carried out on a regular basis through a feasibility risk assessment, with a proposal of measures for monitoring the achievement of results and ways of resolving difficulties, i.e. reasons for failure Monitoring the results of the implementation of the Strategy will be enabled by the Commission for Quality Control, external evaluation of results, as well as regular anonymous student surveys with grades and comments.

Heads and Deputies of the Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics up to Present Day

1. Head: Assist. Prof. Ilza Salamunić, PhD, from: 03 July 2012 to 17 September 2015
Deputy: Mirela Ančić, mag. ing. med. lab.
2. Head: Danijela Šupe Domić from 17 September 2015 to 01 October 2020
a) Deputy: Mirela Ančić, mag. ing. med. lab. from 17 September 2015 to 05 September 2016

Jedan od imperativa katedre je publiciranje što većeg broja znanstvenih radova samih nastavnika katedre, kao i sudjelovanje i pomoć u pripremi i provođenju doktorske izobrazbe mlađih kadrova, te njihovo uključivanje u znanstveno istraživanje, nastavni i stručni rad.

U skladu sa zakonskim propisima, pravilima Sveučilišta i SOZS-a te realnim potrebama katedre, težit će se ravnomjernom razvoju znanstveno-nastavnih i nastavnih kadrova po sljedećem planu:

- doc. dr. sc. Slavica Dajak,
- doc. dr. sc. prim. Vanja Kaliterna,
- doc. dr. sc. Esma Čečuk-Jeličić,
- doc. dr. sc. Nada Bilopavlović,
- doc. dr. sc. Daniela Šupe-Domić,
- Ivana Franić, prof.

Izbor u naslovna zvanja

- doc. dr. sc. Branka Golubić Čepulić

Praćenje provedbe strategije

Praćenje provedbe strategije provodit će se procjenom rizika provedivosti, uz prijedlog mjera za praćenje postizanja rezultata te načina rješavanja poteškoća odnosno razloga za neuspjeh. Praćenje rezultata provođenja strategije omogućit će Povjerenstvo za kontrolu kvalitete, vanjsko vrednovanje rezultata, kao i redovite anonimne studentske anketе s ocjenama i primjedbama.

Dosadašnji pročelnici i zamjenici pročelnika Katedre za medicinsko – laboratorijsku dijagnostiku

1. Pročelnica: doc. dr. sc. Ilza Salamunić, spec. med. biokemije, od 3. 7. 2012. do 17. 9. 2015.
Zamjenica: Mirela Ančić, dipl. ing. med. lab.
2. Pročelnica: Danijela Šupe Domić, od 17. 9. 2015. do 1. 10. 2020.
  - a) Zamjenica: Mirela Ančić, dipl. ing. med. lab., od 17. 9. 2015. do 5. 9. 2016.
  - b) Zamjenica: doc. dr. sc. Esma Čečuk-Jeličić, mag. biol.mol., od 5. 9. 2016. do 1. 10. 2020.
3. Pročelnica: doc. dr. sc. Esma Čečuk-Jeličić, mag. biol. mol., od 1. 10. 2020.-30. 9. 2023.
Zamjenica: doc. dr. sc. Slavica Dajak, dr. med., spec. transf. med.
Tajnica: Ivana Franić, prof.

b) Deputy: Assist. Prof. Esma Čečuk Jeličić, PhD, mag. biol.mol. from 05 September 2016 to 01 October 2020

3. Head: Assist. Prof. Esma Čečuk Jeličić, PhD, mag.biol. mol. from 01 October 2020 to 30 September 2023
Deputy: Assist. Prof. Slavica Dajak, MD, PhD, spec. transf. med.

Secretary: Ivana Franić, MA.

Dvoje studenata obučenih u majice s kapuljačama (hoodicama) boje medicinsko-laboratorijske dijagnostike / Students wearing hoodies in the colours of the Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics

Laboratorij medicinsko-laboratorijske dijagnostike za pretkliničke vježbe / Preclinical Skills Laboratory for Medical Laboratory Diagnostics

Dio članova Katedre za medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku / Members of the Academic Department of Medical Laboratory Diagnostics

Studenti za vrijeme kliničkih vježbi medicinsko-laboratorijske dijagnostike / Students during clinical exercises

KATEDRA ZA DRUŠTVENO-HUMANISTIČKE ZNANOSTI

ACADEMIC DEPARTMENT OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Vesna Antičević, Ana Ćurković

Polazne osnove

Nastanak Katedre za društveno-humanističke znanosti dijelom je izraz „naslijedenog“ stanja organizacije Stručnih studija pri Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu i tamo ustrojene katedre Medicinske humanistike. Transformacijom Stručnih studija u Sveučilišni odjel za zdravstvenih studija pred sve katedre, pa tako i Katedru za društveno-humanističke znanosti, stavljuju se nove, zahtjevниje zadaće, kako bi mogla izvršiti sve zadaće suvremene sveučilišne edukacije prema usvojenom Modelu sveučilišne edukacije zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj uskladenom sa suvremenim sveučilišnim modelima edukacije u zemljama EU, Europskim i Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom, te misijom i vizijom Sveučilišnog odjela za zdravstvene studije.

Katedra za društveno-humanističke znanosti osnovana je pri samom pokretanju Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija 2011. godine. Pročelnik Katedre u tri mandata od 2012. do 2018. godine bio je mr. sc. Dario Radović, uz zamjenika prof. dr. sc. Milu Dželaliju u dva mandata od 2012. do 2016. godine te uz zamjenicu Ljubicu Žunić, dipl. iur., univ. spec. iur., u jednom mandatu od 2016. do 2018. godine. Trenutna pročelnica katedre, koja ovu dužnost vrši od 2019. godine, je izv. prof. dr. sc. Vesna Antičević, a zamjenica doc. dr. sc. Ana Ćurković.

Misija katedre

Misija i vizija katedre, u skladu s Misijom i Vizijom Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, uključuje:

- u okviru suvremenog sustava modularno organiziranih studijskih programa, educiranje studenata i njihovo uključenje u znanstvena i stručna istraživanja, a nakon toga njihovo zapošljavanje, u cilju učinkovite brige o pacijentima te sigurne, kompetentne i etične zdravstvene skrbi, te
- organiziranje i provođenje vrhunskih znanstvenih istraživanja i projekata, samostalno u okviru katedre i u suradnji s drugima.

Introduction

The establishment of the Academic Department of Humanities and Social Science reflects the “inherited” organisation of the Professional Studies at the School of Medicine, University of Split and their Department of Medical Humanities. With the transformation of Professional Studies into the University Department of Health Studies, new, more demanding tasks were set for all Academic Departments, including the Academic Department of Humanities and Social Sciences, in order to perform the tasks of the modern university education according to the adopted “Croatian Model of University Education for Health Professionals” harmonised with modern university models of education in EU countries, European (EQF) and Croatian Qualifications Framework (CROQF) and Mission and Vision of the University Department of Health Studies.

The Mission of the Academic Department

The mission and vision of the Academic Department is in accordance with the mission and vision of the University Department of Health Studies including:

- Within the modern system of the study modules, the education of students and their involvement in the scientific and professional research, and afterwards their employment, in order to respond effectively to patient needs and provide safe, competent, and ethical health care.
- Organising and conducting first-rate scientific research and projects, independently within the Academic Department and in cooperation with others.

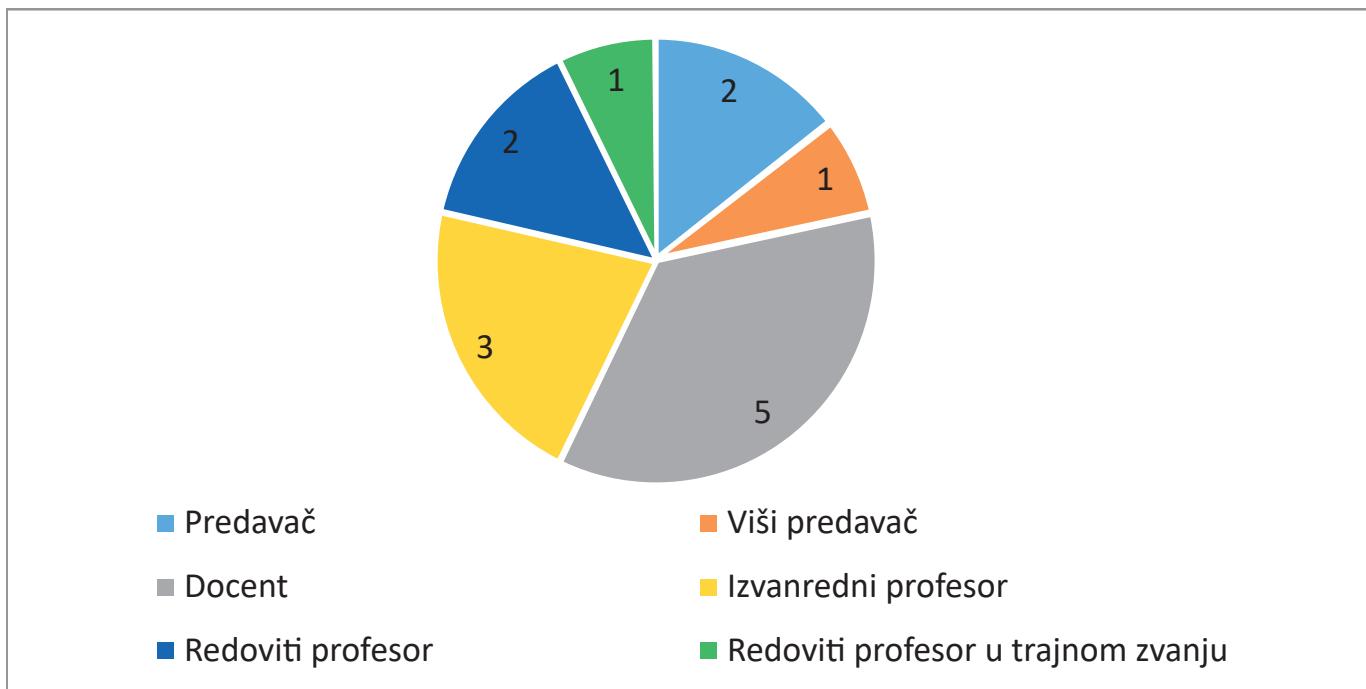
The Current Status of the Academic Department of Humanities and Social Sciences

The Academic Department of Humanities and Social Sciences as an organisational unit of the University Department of Health Studies is specific in relation to other UDHS Academic Departments in terms of interdisciplinarity of its members and teaching contents in the field of social sciences and humanities. The members of the Academic Department are teachers of the UDHS

Sadašnje stanje Katedre za društveno-humanističke znanosti

Katedra za društveno-humanističke znanosti, kao ustrojbena jedinica Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, specifična je u odnosu na druge katedre SOZS-a po interdisciplinarnosti svojih članova i nastavnih sadržaja iz područja društveno-humanističkih znanosti koje izvode. Članovi katedre su nastavnici SOZS-a i drugih sastavnica Sveučilišta u Splitu (Medicinskog, Filozofskog, Pravnog, Ekonomskog fakulteta i Sveučilišnog odjela za forenzične znanosti), što omogućuje konkurentni i primjenjivi prijenos znanja i vještina studentima iz interdisciplinarne perspektive. Na taj način se obrazovanje budućih zdravstvenih radnika pozicionira u širi kontekst sagledavanja struke i omogućuje holistički pristup razumijevanju budućih korisnika zdravstvenih usluga. Sadržajem predmeta iz društveno-humanističkog područja se ostvaruju preduvjeti za obavljanje šireg spektra poslova u zdravstvu, što studente priprema za mogući rad u obrazovanju budućih generacija studenata, organiziranje znanstveno-stručnih aktivnosti, obavljanje menadžerskih poslova, poznavanja pravne regulative i drugih područja koje su dio kompetencija zdravstvenih profesija. Radi se o strukturalno-organizacijski složenoj katedri čija je djelatnost usmjerena prijenosu novih saznanja, no iz jedne drugačije perspektive u odnosu na "stručne" predmete i katedre. Kroz predmete ove katedre studenti se upoznaju s drugačijim aspektima svog posla, potiču na razmišljanje o utjecaju njihovog rada na život ljudi koji im se obraćaju za pomoć, formiraju stavove te im se daju smjernice i mogućnosti samostalne nadogradnje vještina koje uče na stručnim predmetima, a što će ih učiniti sposobnima odgovoriti na izazove struke koji ih čekaju u svjetlu brzog razvoja medicinske znanosti i tehnologije te brzo mijenjajućih globalnih svjetskih procesa. Struktura katedre, prema broju znanstveno-nastavnih zvanja uključuje tri izvanredna profesora, pet docenata, dva redovna profesora, jednog redovnog profesora u trajnom zvanju, dva predavača i jednog višeg predavača.

and other constituents of the University of Split (School of Medicine, Faculty of Humanities and Social Sciences, Faculty of Law, Faculty of Economics, and the University Department for Forensic Sciences), which enables the competitive and applicable transfer of knowledge and skills to students from an interdisciplinary perspective. In this way, the education of the future health professionals is put into the broader context of the profession and provides a holistic approach to understanding the future health service users. The content of the social sciences and humanities courses enable students to perform a wider range of jobs in the health care, such as educating future generations of students, organising scientific and professional activities, performing managerial work, knowledge of legal regulations and other areas of competence of the health professions. It is a structurally and organisationally complex Academic Department whose activity is focused on the transfer of new knowledge but viewed from a different perspective than "professional" courses and departments. Through these courses, students get introduced to different aspects of their work, they are encouraged to think about the impact of their work on the lives of people who need their help, they form attitudes and are given the guidelines and opportunities for the independent upgrading of the skills they acquire in the professional subjects. This enables them to respond to the challenges of the profession due to the rapid development of medical science and technology. The structure of the Academic Department, according to the number of teachers appointed to scientific-teaching grades, involves 3 Associate Professors, 5 Assistant Professors, 2 Full Professors, 1 Full Professor in permanent profession, 2 Lecturers and 1 Senior Lecturer.

Znanstveno-nastavna i nastavna zvanja članova Katedre za društveno- humanističke znanosti

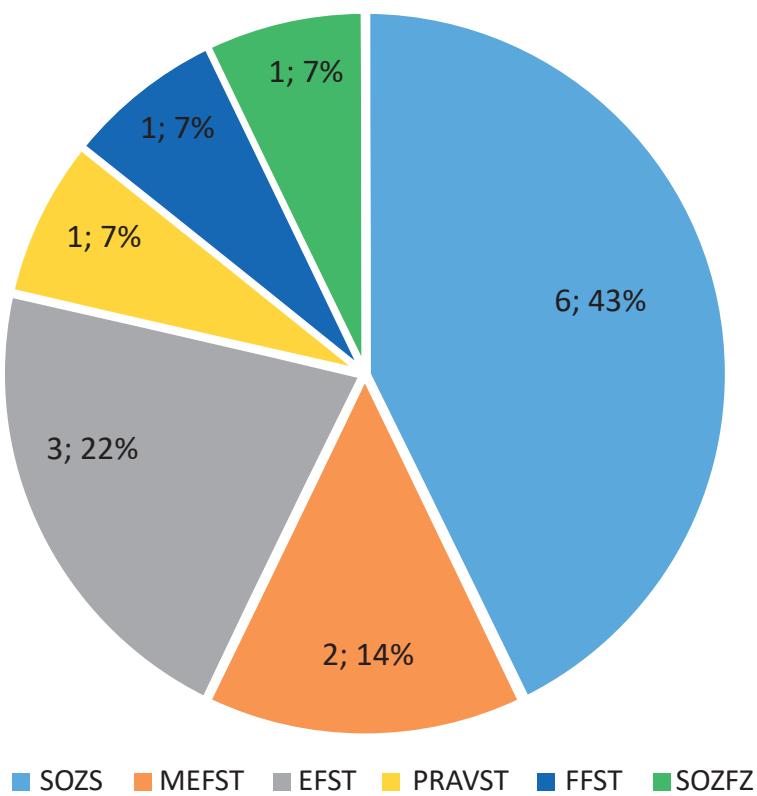
Većina članova katedre (8 članova) vanjski su suradnici čije su matične ustanove druge sastavnice Sveučilišta u Splitu, dok su trenutno šest članova katedre zaposlenici Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija. Ovdje do izražaja dolazi interdisciplinarnost katedre te suradnja kako na razini Sveučilišta, tako i među članovima. Katedra za društveno-humanističke znanosti ima kadrove iz područja psihologije, ekonomije, sociologije, prava, pedagogije, lingvistike, kineziologije, teologije, komunikologije i medicine.

Teachers appointed to scientific-teaching and teaching grades at the Academic Department of Humanities and Social Sciences

Most members of the Academic Department (8 members) are external associates whose home institutions are other constituents of the University of Split, while 6 members of the Department are the employees of the University Department of Health Studies, which emphasizes the interdisciplinarity and the cooperation of the Academic Department both at the University level and among its members. The staff of the Academic Department of Humanities and Social Sciences come from the fields of psychology, economics, sociology, law, pedagogy, linguistics, kinesiology, theology, communication, and medicine.

Matične ustanove članova Katedre

Matične ustanove članova Katedre za društveno-humanističke znanosti

Sadašnji članovi Katedre za društveno-humanističke znanosti su:

Home institutions of members of the Academic Department of Humanities and Social Sciences

The current members of the Academic Department of Social Sciences and Humanities are:

izv. prof. dr. sc. Vesna Antičević Assoc. Prof. Vesna Antičević, PhD	Puni radni odnos Full-time employment	SOZS, 100% UDHS 100%
Sonja Koren, prof., predavač Sonja Koren, MA, lecturer	Puni radni odnos Full-time employment	SOZS, 100% UDHS 100%
doc. dr. sc. Ana Ćurković Assist. Prof. Ana Ćurković, PhD	Puni radni odnos Full-time employment	SOZS, 100% UDHS 100%
dr. sc. Željko Kovačević, predavač Željko Kovačević, PhD, lecturer	Puni radni odnos Full-time employment	SOZS, 100% UDHS 100%
doc. dr. sc. Nada Tomasović Mrčela Assist. Prof. Nada Tomasović Mrčela	Kumulativni radni odnos Cumulative employment	SOZS/Nastavni zavod za javno zdravstvo Andrija Štampar, 25% UDHS/Andrija Štampar Teaching Institute of Public Health 25%
Ljubica Žunić, dipl. iur., univ. spec. iur., viši predavač Ljubica Žunić, LLM, univ. spec. iur., senior lecturer	Puni radni odnos Full-time employment	SOZS, 100% UDHS 100%
prof. dr. sc. Željko Mrnjavac Prof. Željko Mrnjavac, PhD	Vanjski suradnik External associate	EFST Faculty of Economics, Business and Tourism

doc. dr. sc. Lana Kordić Assist. Prof. Lana Kordić, PhD	Vanjski suradnik External associate	EFST Faculty of Economics, Business and Tourism
izv. prof. dr. sc. Tonća Jukić Assoc. Prof. Tonća Jukić, PhD	Vanjski suradnik External associate	FFST Faculty of Economics, Business and Tourism
prof. dr. sc. Srećko Goić Prof. Srećko Goić, PhD	Vanjski suradnik External associate	EFST Faculty of Economics, Business and Tourism
prof. dr. sc. Mirko Klarić Assoc. Prof. Mirko Klarić, PhD	Vanjski suradnik External associate	PRAVST Faculty of Law
doc. dr. sc. Ana Jeličić Assist. Prof. Ana Jeličić, PhD	Vanjski suradnik External associate	Sveučilišni odjel za forenzične znanosti University Department for Forensic Sciences
doc. dr. sc. Varja Đogaš Assist. Prof. Varja Đogaš, PhD	Vanjski suradnik External associate	MEFST School of Medicine
izv. prof. dr. sc. Slavica Kozina Assist. Prof. Slavica Kozina, PhD	Vanjski suradnik External associate	MEFST School of Medicine

U okviru nastavne djelatnosti Katedre za društveno-humanističke znanosti odvija se nastava na preko 20 (obveznih i izbornih) predmeta preddiplomske i diplomske razine svih studijskih smjera u Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija. Radi se o predmetima iz područja zdravstvene psihologije, etike u zdravstvu, zdravstvenog prava, komunikacijskih i socijalnih vještina, ekonomike i upravljanja u zdravstvu, pedagogije, didaktike i metodike nastave, engleskog jezika, tjelesne kulture, kontrole kvalitete i sustava zdravstvenih osiguranja. Od Stručnog vijeća SOZS-a također je zatražen i prebačaj predmeta Sociologija zdravlja s Katedre za javno zdravstvo Medicinskog fakulteta u Splitu na našu Katedru za društveno-humanističke znanosti, što je i učinjeno.

Članovi Katedre za društveno-humanističke znanosti godišnje ukupno održe više od 2.000 sati na različitim predmetima iz društveno-humanističkih znanosti.

Do sada su objavljena ukupno 23 znanstvena i stručna rada na kojima je pod afilijacijom naveden Sveučilišni odjel zdravstvenih studija, a autori su im članovi Katedre za društveno-humanističke znanosti. Od toga je 12 radova objavljeno u časopisima koji su indeksirani u bazi radova *Web of Science* i *Scopus*.

Nastava Katedre za društveno-humanističke znanosti odvija se u prostorijama Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija (zgrada Tri fakulteta) i

The Academic Department of Humanities and Social Sciences carry out over 20 (compulsory and elective) undergraduate and graduate level courses at all study programmes of the University Department of Health Studies. These courses belong to the fields of health psychology, health ethics, health law, communication and social skills, economics and management in health, pedagogy, didactics and teaching methodology, English, physical education, quality control and health insurance systems. Also, the UDHS Expert Council has requested the transfer of the course in Sociology of Health from the Department of Public Health at the School of Medicine in Split to our Academic Department of Humanities and Social Sciences.

Members of the Academic Department of Humanities and Social Sciences hold a total of more than 2,000 teaching hours a year in various Social Science and Humanities Courses.

So far, the members of the Academic Department of Humanities and Social Sciences have published 23 scientific and professional papers with affiliation of the University Department of Health Studies, out of which 12 papers have been published in journals indexed in the Web of Science and Scopus database.

The Academic Department of Humanities and Social Sciences carry out its courses in the premises of the University Department of Health Studies in the building "Three Faculties", the School of Medicine in Split and the Clinical Hospital Centre Split.

Medicinskog fakulteta u Splitu, te u nastavnim prostorima KBC-a Split.

Dinamički plan razvoja katedre za razdoblje 2020.- 2027.

Dinamički plan razvoja katedre u sljedećem razdoblju posebno će se voditi računa o tri bitna segmenta rada:

- a) razvoju nastave,
- b) razvoju struke i znanosti, te
- c) razvoju kadrova.

Razvoj **nastavnog procesa**, pored stalne brige za urednu organizaciju, izvođenje i unapređenje svih oblika nastavnog rada, posebno uključuje obrazovanje vlastitih kadrova, te organiziranje i provođenje različitih oblika stručnog rada, uključujući prijenos znanja na gospodarstvo i društvo, samostalno u okviru katedre i u suradnji s drugima. Literatura (udžbenici i skripte) na hrvatskom jeziku i omogućavanje pristupa znanstveno-nastavnoj literaturi za studente, važan su čimbenik nastavnog procesa koji će se, prema finansijskim mogućnostima i iskazanom interesu, nastojati realizirati. U idućem razdoblju planira se nastavak dosadašnjih nastavnih aktivnosti u okviru kolegija na pet preddiplomskih studija, i to na studijima Sestrinstva, Primaljstva, Medicinsko-laboratorijske dijagnostike, Fizioterapije i Radiološke tehnologije, te na tri diplomska studija: Sestrinstvo, Fizioterapija i Radiološka tehnologija.

Nastaviti će se donositi izvedbeni planovi i programi svih predavanja, seminara i vježbi u skladu s planiranim nastavnim programima, pri čemu će se pratiti pravovremeno dostavljanje izvedbenih planova i njihova usklađenost s planovima drugih katedri, kako bi opterećenje studenata bilo ravnomjerno raspoređeno.

Poticat će se uvođenje novih nastavnih metoda u nastavi koje će studentima omogućiti kvalitetnije stjecanje znanja i vještina.

Vezano uz izradu i mentoriranje završnih/diplomskih radova, poticat će se odabir istraživačkih radova kod studenata i mentora te zajedničko objavljivanje znanstvenih i stručnih radova u znanstvenim časopisima. Temeljem dosadašnjih iskustava, evidentno je kako u tom području postoji prostor za poboljšanje kvalitete.

Nastaviti ćemo razvijati suradnju sa srodnim katedrama na drugim sastavnicama Sveučilišta, upravom odjela i službom za kvalitetu, te nastavnim bazama odjela, a sve u svrhu postizanja bolje edukacije

Dynamic Development Plan of the Academic Department from 2020 to 2027

In the next period, the dynamic development plan of the Academic Department will pay special attention to three important segments of work:

- a) teaching development,
- b) development of profession and science, and
- c) staff development.

Development of the teaching process, besides the constant care for the neat organisation, delivery, and improvement of all forms of teaching, especially includes the education of its own staff, and organizing and conducting various forms of professional work, including the knowledge transfer to the economy and society, independently within the Academic Department and in cooperation with others. Literature (textbooks and handouts) in the Croatian language, providing access to scientific and teaching resources for students are an important factor in the teaching process, which will be realized according to the financial capabilities and the expressed interest. In the next period, it is planned to continue the current teaching activities within the courses at five undergraduate studies in Nursing, Midwifery, Medical Laboratory Diagnostics, Physiotherapy and Radiologic Technology and three graduate studies: Nursing, Physiotherapy and Radiologic Technology.

The syllabi of all lectures, seminars and exercises will continue to be adopted in accordance with the planned curricula, monitoring the timely submission of syllabi and their compliance with the syllabi of other Academic Departments, so that the student workload is evenly distributed.

The introduction of the new teaching methods will be encouraged, thus enabling students to acquire better knowledge and skills.

Regarding the preparation and mentoring of the final / diploma theses, the students and mentors will be encouraged to choose research papers, as well as the joint publication of scientific and professional papers in the scientific journals. Based on experience, it is evident that there is a lot of room for improvement in this area.

We will continue to develop cooperation with related Departments at other components of the University, the UDHS Management and the Quality Improvement Committee, and the teaching bases of the Academic Department. The provision of new elective courses at the Academic Department will also be encouraged to enrich the offer of the educational content in the field of Humanities Social and Sciences.

The members of the Academic Department are expected to increase their publishing activities by writing

i znanstveno-nastavnog rada. Također će se poticati osmišljavanje novih izbornih predmeta na katedri u cilju obogaćivanja ponude obrazovnih sadržaja iz područja društveno-humanističkih znanosti.

Od članova katedre se očekuje povećanje izdavačke aktivnosti u formi pisanja udžbenika, priručnika i skripti temeljenih na najnovijim saznanjima iz predmetnih sadržaja.

Razvoj struke i znanosti temelji se na organizaciji znanstvenih istraživanja, pripremi i provođenju domaćih i međunarodnih projekata. Ovdje svakako treba koristiti potencijale višeinsticinalne suradnje sastavnica Sveučilišta, javnih i privatnih zdravstvenih ustanova, kao i međunarodnih institucija. Također treba poticati i pomagati nastavnike i studente u pisanju stručnih i znanstvenih radova u domaćim i međunarodnim publikacijama, pri tome vodeći računa o pisanju stručnih i znanstvenih radova pod afilijacijom Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

U skladu sa strateškim ciljevima strategije znanstvenog razvoja SOZS-a za razdoblje 2020.-2027., na ovoj će se katedri poticati povećanje znanstvene produktivnosti kroz povećanje broja znanstvenih radova i znanstveno-istraživačkih projekata. Stoga će se promovirati potpuniji razvoj znanstveno-istraživačkog potencijala na katedri, koji će uključivati timski rad članova katedre te pripremu i provedbu interdisciplinarnih znanstvenih istraživanja u suradnji članova katedre s drugim katedrama SOZS-a i drugim sastavnicama Sveučilišta. Osmišljavanje i prijavljivanje nacionalnih i međunarodnih znanstvenih projekata na katedri, uz suradnju s Vijećem za znanost SOZS-a, koje je u osnivanju, također će biti prioritetan strateški cilj katedre. Poticat će se promocija znanstvenih aktivnosti katedre kroz različite organizirane aktivnosti Sveučilišta (ljetne škole, dane otvorenih vrata, festivali znanosti i druge slične aktivnosti).

U pogledu **razvoja kadrova**, težit će se ravnomernom razvoju znanstveno-nastavnih i nastavnih kadrova u skladu s relevantnim zakonskim propisima, pravilnicima Sveučilišta i SOZS-a, realnim potrebama katedre i, naravno, u skladu s finansijskim mogućnostima i odobrenjima Sveučilišta i MZOS-a. U prvom redu svakako treba identificirati vlastite kadrovske resurse i kadrove s drugih sastavnica Sveučilišta u Splitu koji participiraju u nastavi, te kadrove glavnih nastavnih baza, javnih i privatnih ustanova. Uslijed promjena kolektivnog ugovora i povećanja broja vježbovnih skupina na nekim predmetima iz područja društveno-humanističkih

textbooks, manuals and handouts based on the latest knowledge related to the course content.

Development of profession and science is based on the organisation of scientific research, preparation, and implementation of domestic and international projects. The potentials of the multi-institutional cooperation between the components of the University, public and private health institutions, as well as international institutions should certainly be used here. Teachers and students should also be encouraged and assisted in writing professional and scientific papers in domestic and international journals under the affiliation of the UDHS.

In accordance with the strategic goals of the Strategy for the Scientific Development of the UDHS for the period 2020-2027, this Academic Department will encourage the growth of scientific productivity by increasing the number of scientific papers and scientific research projects. Therefore, a development of the scientific research will be promoted, including teamwork of the Academic Department members and preparation and implementation of the interdisciplinary scientific research in cooperation with other UDHS Academic Departments and other constituents of the University. Creating and submitting national and international scientific projects, in cooperation with the UDHS Science Council, will also be a priority strategic goal of the Academic Department. The promotion of scientific activities of the Academic Department will be encouraged through various organised activities of the University (summer schools, open days, science festivals and other similar activities).

In terms of **the staff development**, the Academic Department will strive for the balanced development of the scientific-teaching and teaching staff in accordance with the legislation, regulations of the University and the UDHS, the real needs of the Academic Department and of course in accordance with the financial capabilities and approvals of the University and MSES. In the first place, Academic Department's own human resources should be identified alongside the staff from other constituents of the University of Split that participate in teaching as well as the staff from the main teaching bases, public and private institutions. Due to the changes in the Collective Agreement and an increase in the number of training groups in some courses in the field of social sciences and humanities, there is a need to increase the number of teachers. Also, due to the previously mentioned focus of the UDHS on the scientific development as one of its strategic priority areas, there is a need for a larger number of teachers appointed to scientific-teaching grades who will achieve the planned goals and the

znanosti, javlja se potreba za povećanjem broja nastavnika. Također, zbog ranije spomenute usmjerenosti SOZS-a znanstvenom razvoju kao jednom od prioritetnih strateških područja, javlja se i potreba za većim brojem nastavnika u znanstveno-nastavnim zvanjima koji će ostvarivati planirane ciljeve, te asistenata za pomoć u provedbi projekata.

Kao i do sada, na katedri će se nastaviti pokretanja izbora u viša nastavna/znanstveno-nastavna i suradnička zvanja naših članova.

Analiza izvodivosti strategije odnosno postizanja navedenih ciljeva (SWOT analiza)

Povremeno, a najmanje jedanput godišnje provodiće se analiza izvodivosti, kao i rezultati provođenje strategije. Posebno će se analizirati dvije skupine elemenata:

a) Unutarnje snage i slabosti katedre:

- finansijski resursi,
- ljudski potencijali (znanstvenici i nastavnici, umreženja, aktivnosti, drugo),
- studenti,
- znanstvena produktivnost,
- istraživački i drugi projekti,
- nastavna literatura,
- ostalo.

b) Vanjske prilike i prijetnje:

- prostor i okruženje,
- međunarodni programi.

Praćenje provedbe strategije

Praćenje provedbe strategije redovito će se provoditi najmanje jednom godišnje, uz pismena izvješća o postignutim rezultatima, načinima rješavanja poteškoća, odnosno iznošenjem razloga za neuspjeh. U praćenju rezultata provođenja strategije koristit će se i redovite anonimne studentske ankete s ocjenama i primjedbama za svaki predmet i nastavnike, kao i izvješća Povjerenstva za kontrolu kvalitete, te vanjsko vrednovanje rezultata rada. SWOT analiza bit će provedena kroz razvoj strategije katedre u razdoblju od godine dana.

teaching assistants to help implement the projects.

As before, the Academic Department will continue to initiate appointments to higher teaching, scientific-teaching, and associate grades of our members.

Strategy Feasibility Study, i.e. Goal Achievement Plan (SWOT Analysis)

Occasionally, and at least once a year, a feasibility analysis will be conducted, as well as the results of the implementation of the Strategy. Two groups of elements will be analysed in particular:

- a) Internal strengths and weaknesses of the Academic Department
  - Financial resources,
  - Human resources (scientists and teachers, networking, activities, etc.),
  - Students,
  - Scientific productivity,
  - Research and other projects,
  - Teaching literature,
  - etc.
- b) External opportunities and threats
  - Space and environment,
  - International programmes.

Monitoring Strategy Implementation

Monitoring Strategy Implementation will be carried out regularly at least once a year, with written reports on the results achieved, the ways of resolving difficulties, and stating the reasons for failure. The regular anonymous student surveys with grades and remarks for each course and teachers will be used, as well as the reports of the Quality Improvement Committee, and the external evaluation. The SWOT analysis will be conducted through the development of the Academic Department strategy over a period of one year.

Studenti SOZS-a na kliničkim vježbama / The UDHS students during clinical exercises

Dio članova Katedre za društveno-humanističke znanosti / Members of the Academic Department of Social Sciences and Humanities

Poslijediplomski studiji

Postgraduate Doctoral Study Programmes

Stipan Janković, Davorka Sutlović

Nastavni planovi i programi na svim sveučilišnim diplomskim studijima SOZS-a usklađeni su sa zakonskim odredbama koje se tiču ostvarenja uvjeta upisa na poslijediplomske studije, tako da svi studenti SOZS-a, završetkom sveučilišnog diplomskog studija, ostvaruju mogućnost daljnog školovanja na sveučilišnim poslijediplomskim ili specijalističkim studijima. Pravilnikom o organizaciji i radu, kao temeljnim ustrojstvenim aktom SOZS-a, predviđen je ustroj poslijediplomskih studija na odjelu te su navedeni zakonski uvjeti za upis takvih studija.

Poslijediplomski doktorski studij traje najmanje tri godine i njegovim se završetkom stječe najmanje 180 ECTS bodova. Završetkom studija stječe se akademski stupanj doktor/doktorica znanosti (dr. sc.), primjerice *dr.sc. sestrinstva*. Poslijediplomski specijalistički studij traje jednu do dvije godine, a njegovim se završetkom stječe od 60 do 120 ECTS bodova te zvanje sveučilišni/a specijalist/ica (univ. spec.), koje se koristi uz naziv koji je stečen diplomskim studijem.

Uvjeti za upise na poslijediplomske studije su regulirani pravilnicima institucija u kojoj se kandidati upisuju na doktorski studij.

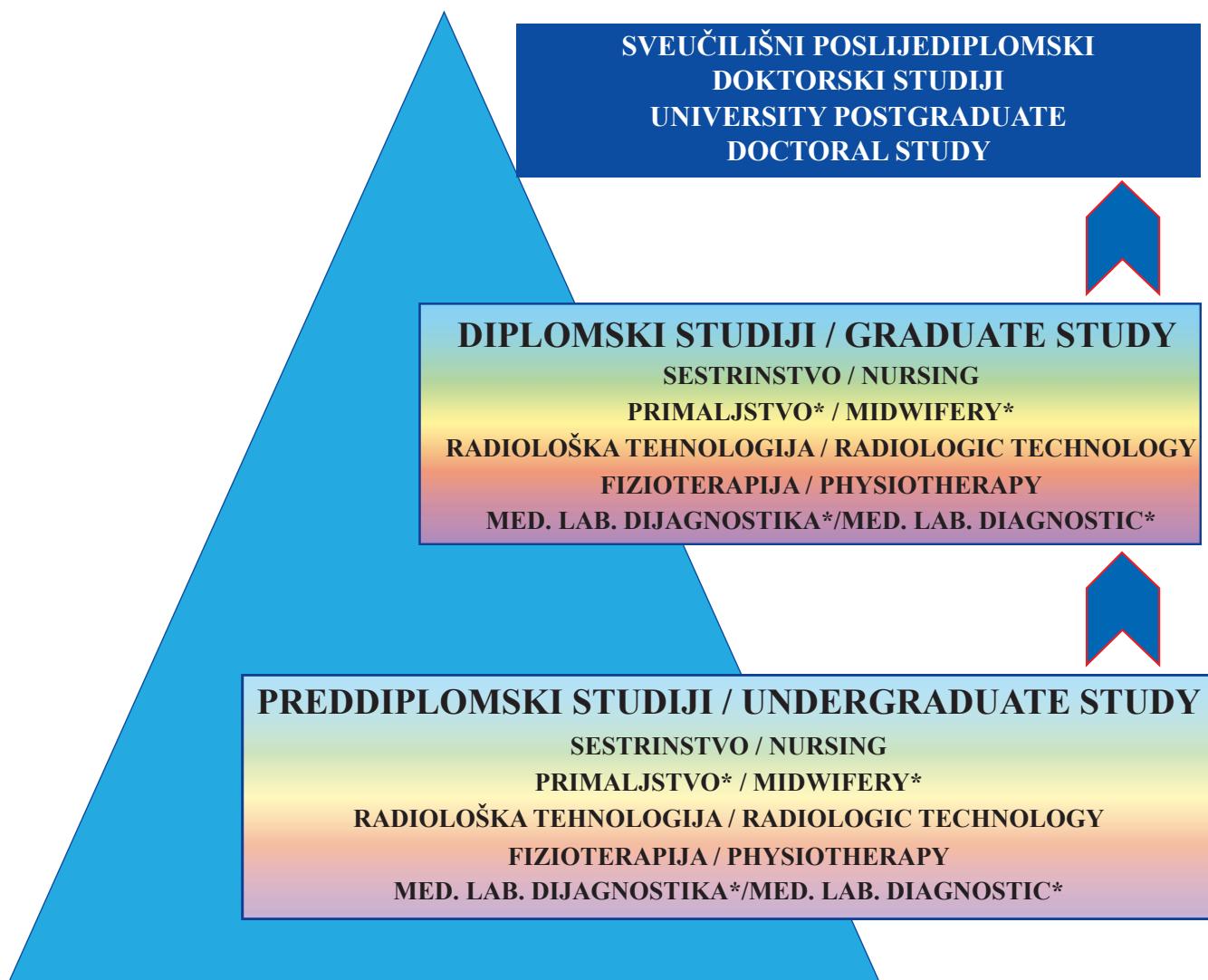
Vertikalizacija obrazovanja prema postulatima Bolonjskog procesa na sve tri sveučilišne razine Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija prikazana je u sljedećoj shemi:

Curricula of all the UDHS university graduate study programmes are harmonised with the legal provisions related to the fulfilment of the requirements for enrolment in postgraduate study programmes. Thus, all the UDHS students, upon completion of university graduate studies, have the opportunity to continue their education at the university postgraduate or specialist study levels. The Ordinance on the Organisation and Work, as the basic organisational act of the UDHS, determines the organisation of postgraduate studies at the UDHS and contains all legal requirements for enrolment in such studies.

The postgraduate doctoral study programmes last at least three years with the minimum of 180 ECTS credits. Upon completion of the study programme, the academic degree of Doctor of Science (PhD) is awarded, e.g. *PhD in Nursing*. The postgraduate specialist study programme lasts one to two years, and upon its completion 60 to 120 ECTS credits are obtained and the title of the university specialist (univ. spec.), used in addition to the title acquired in the graduate study, is awarded.

Requirements for enrolment in postgraduate studies are regulated by the Ordinances of those institutions in which candidates enrol in doctoral study programmes.

The vertical educational structure, according to the postulates of the Bologna Process, at all three university levels at the UDHS, is shown in the following scheme:

Sadašnje i buduće razine studija na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu

S obzirom na relativno mali broj do sada zapošljenih nastavnika u znanstveno-nastavnim zvanjima, SOZS samostalno ne ustrojava i ne izvodi poslijediplomske niti specijalističke studije. Zahvaljujući ugovorima o suradnji to je međutim omogućeno na drugim fakultetima i sastavnicama Sveučilišta u Splitu, na svim sličnim visoko-obrazovnim institucijama u Republici Hrvatskoj (objedinjenima u nedavno osnovanoj Konferenciji fakulteta zdravstvenih studija Republike Hrvatske, 6. prosinca 2019. godine u Splitu), te inozemnim visoko- obrazovnim institucijama:

- Fakultetu za zdravstvene vede Sveučilišta u Mariboru (Republika Slovenija), prema potpisanim Sporazum o suradnji i znanstveno- istraživačkom radu od 13. lipnja 2019. godine, te
- NTNU, Sveučilište u Trondheimu (Norveška), prema Sporazumu o suradnji sa norveš-

Current and future levels of study programmes at the University Department of Health Studies, University of Split

Given the relatively small number of teachers appointed to scientific-teaching grades so far, the UDHS does not independently organise and conduct postgraduate or specialist study programmes. However, due to cooperation agreements, this is possible at other faculties and constituents of the University of Split as well as at all similar higher education institutions in the Republic of Croatia (united in the recently established Conference of Faculties of Health Studies of the Republic of Croatia on December 6 2019 in Split), and abroad:

- Faculty of Health Sciences, University of Maribor (Republic of Slovenia), according to the Agreement on Cooperation and Scientific Research of 13 June 2019, and
- NTNU University of Trondheim (Norway), according to the Cooperation Agreement with the Norwegian University of Science and Technology, Trondheim (NTNU) for the period 2019- 2021 (this

kim Sveučilištem za znanost i tehnologiju iz Trondheima (NTNU), za razdoblje od 2019. do 2021. godine, koji ima svih pet studijskih smjerova kao i naš odjel.

No, glavna institucija na kojoj se prema potpisanim partnerskom ugovoru o suradnji izvode doktorski studiji doktoranada SOZS-a je Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu.

Sukladno Ugovoru o međusobnoj suradnji između Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu i Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Medicinski fakultet za potrebe odjela omogućuje upis i školovanje na nekom od svoja tri doktorska studija. U okviru Doktorske škole postoje tri poslijediplomska studija: Medicina utemeljena na dokazima (EBM), Biologija novotvorina i Translačijska istraživanja u biomedicini (TRIBE). Većina zaposlenika SOZS-a u suradničkim i nastavnim zvanjima pohađa poslijediplomske sveučilišne studije na Medicinskom fakultetu u Splitu, dok manji broj zaposlenika pohađa poslijediplomske ili specijalističke studije iz drugih područja znanosti (npr. dvogodišnji specijalistički poslijediplomski studij sa 120 ECTS bodova na Pravnom fakultetu u Splitu). Poslijediplomski doktorski studij kao treću, najvišu razinu visokoškolske edukacije, tako pohađa sedam naših djelatnika, a dva djelatnika na drugim fakultetima u Splitu i Mostaru. Štoviše, od svibnja 2019. godine, temeljem potpisanih sporazuma o suradnji, omogućena je prijava poslijediplomskog doktorskog studija za Sestrinstvo u bilo kojoj fazi studija na *Fakultetu za zdravstvene vede Sveučilišta u Mariboru*, te na NTNU Sveučilištu u Trondheimu za sve studijske smjere SOZS-a. Sveučilišni odjel znanstvenu suradnju ostvaruje i s *Institutom Karolinska* iz Švedske. U posljednjih nekoliko godina troje nastavnih djelatnika, stalno zaposlenih na SOZS-u postigli su znanstveni stupan *doktora znanosti*, a dvoje od njih i znanstveno-nastavno zvanje *docenta* u svome području. Do kraja 2023. godine, svi sadašnji diplomandi trebali bi završiti svoje doktorske disertacije.

institution provides all five study programmes identical to those organised at the UDHS).

However, the main institution where, according to the signed Partnership Agreement on Cooperation, doctoral study programmes for the UDHS doctoral candidates are provided, is the School of Medicine, University of Split.

Pursuant to this Agreement on Mutual Cooperation, the School of Medicine, University of Split enables enrolment of the UDHS doctoral students and their education in one of its three doctoral studies. There are three postgraduate study programmes within the Doctoral School: Evidence-Based Medicine (EBM), Neoplasm Biology, and Translational Research in Biomedicine (TRIBE). Most UDHS employees appointed to associate and teaching grades attend postgraduate university study programmes at the School of Medicine in Split, while some of them attend postgraduate or specialist studies in other scientific fields (e.g. a two-year specialist postgraduate study programme with 120 ECTS credits at the Faculty of Law in Split). In other words, postgraduate doctoral study programmes, at the third, highest level of higher education, are attended by seven of our employees, and two employees at other Faculties in Split and Mostar. Moreover, from May 2019, based on the signed Cooperation Agreements, it is possible to apply for the postgraduate doctoral study programme in Nursing, at any stage of study, at *Faculty of Health Sciences*, University of Maribor, and at *NTNU*, University of Trondheim for all study programmes provided by the UDHS. The UDHS has also established scientific cooperation with *Karolinska Institute* from Sweden. In the last few years, three full-time teachers from the UDHS have been awarded a *PHD degree* with two of them also having been appointed to the scientific-teaching grade of *Assistant Professor* in their field of work. By the end of 2023, all current doctoral candidates are expected to complete their doctoral studies.

**Uprava, znanstveno-nastavno osoblje,
suradnici i administracija SOZS-a**

Management, Scientific-Teaching Staff, Teaching
Staff, Associates and Administrative Staff
at the UDHS

UPRAVA, ZNANSTVENO-NASTAVNO OSOBLJE, SURADNICI I ADMINISTRACIJA SOZS-a

MANAGEMENT, SCIENTIFIC-TEACHING STAFF, TEACHING STAFF, ASSOCIATES AND ADMINISTRATIVE STAFF AT THE UDHS

Marija Kulić, Ljubica Žunić, Stipan Janković

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija zapošjava ukupno, s danom 31. siječnja 2021. godine, 45 djelatnika, od čega 33 djelatnika u znanstveno-nastavnom, nastavnom i suradničkom zvanju. U ekvivalentu punog radnog vremena raspolaže s 20,75 zaposlenika u znanstveno-nastavnom, nastavnom i suradničkom zvanju, od čega je 15 zaposlenih na puno radno vrijeme, dok ih je 17 u kumulativnom radnom odnosu. Od navedena 33 djelatnika, 23 je doktora znanosti, jedan magistar znanosti, a devet je djelatnika u postupku stjecanja stupnja doktora znanosti.

Od znanstveno-nastavnog kadra na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija zaposleno je najviše docenata, i to 17, dok je redovitih profesora u trajnom zvanju troje, a izvanrednih profesora troje. Od suradničkih zvanja među djelatnicima na SOZS-u dva su asistenta. U pogledu kadra SOZS-a u nastavnom zvanju, ukupno je osam predavača i jedan viši predavač. Administrativne poslove SOZS-a obavlja 11 zaposlenika u punom radnom vremenu.

Znanstveno-nastavno osoblje s punim radnim vremenom na SOZS-u

U skupini znanstveno-nastavnih djelatnika s punim radnim vremenom su:

R.B. No	Nastavnik / Teacher	Zvanje / Title	Polje / Field
1.	Stipan Janković	red. prof. trajno zvanje Full Professor with tenure	Kliničke med. znanosti Clinical medical sciences
2.	Vesna Antičević	Izv. prof. dr. sc Associate Professor	psihologija Psychology

As of 31 January 2021, the University Department of Health Studies employs a total of 45 employees, out of which 33 employees have been appointed to scientific-teaching, teaching and associate grades. There are 20.75 fully employed teachers appointed to scientific-teaching, teaching and associate grades of which 15 are UDHS full-time employees while 17 are in cumulative employment. Out of 33 employees, 23 have obtained a PhD degree, 1 has a Master of Science degree and 9 employees are doctoral students.

The majority of employed UDHS teachers appointed to the scientific-teaching grades, 17 of them, are Assistant Professors, while there are three Full Professors with tenure and three Associate Professors. At the UDHS, there are two assistants appointed to the associate grades. Regarding the teaching staff at the UDHS, there are 8 lecturers and 1 senior lecturer. Administrative activities at the UDHS are performed by 11 full-time employees.

Full-Time UDHS Teachers Appointed to Scientific-Teaching Grades

Full-time teachers appointed to scientific-teaching grades are:

3.	Ante Obad	Izv. prof. dr. sc. Associate Professor	Temeljne med. znanosti Basic medical sciences
4.	Frane Mihanović	docent Assistant Professor	Kliničke med. znanosti Clinical medical sciences
5.	Ana Ćurković	docent Assistant Professor	Javno zdravstvo Public Health

Znanstveno-nastavno osoblje s nepunim radnim vremenom u kumulativnom radnom odnosu na SOZS-u

U ovoj, znatno većoj skupini znanstveno-nastavnih djelatnika s nepunim radnim vremenom odnosno različitim postotkom kumulativnog radnog vremena su:

Part-Time UDHS Teachers Appointed to Scientific-Teaching Grades

Part-time teachers appointed to scientific-teaching grades constitute a much larger group of employees, with different percentages of cumulative workload:

R.B. No	Nastavnik / Teacher	Zvanje / Title	Polje / Field	% radnog odnosa % of cumulative workload
1.	Davorka Sutlović	red. prof. u traj. zvanju Full Professor with tenure	Temeljne med. znanosti / Basic medical sciences	75%
2.	Vjekoslav Krželj	red. prof. u traj. zvanju Full Professor with tenure	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences	50%
3.	Marko Mimica	docent / Associate Professor	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences	50%
4.	Dinko Pivalica	docent / Associate Professor	Javno zdravstvo / Public Health	50%
5.	Jure Aljinović	docent / Associate Professor	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences	25%
6.	Nada Bilopavlović	docent / Associate Professor	Farmacija / Pharmacy	25%
7.	Tihana Boraska-Jelavić	docent / Associate Professor	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences	25%
8.	Esma Čečuk – Jeličić	docent / Associate Professor	Biologija / Biology	25%
9.	Fabijan Čukelj	docent / Associate Professor	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences	25%
10.	Slavica Dajak	docent / Associate Professor	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences	25%
11.	Vanja Kaliterna	docent / Associate Professor	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences	25%
12.	Mihajlo Lojpur	docent / Associate Professor	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences	25%
13.	Maja Marinović-Guić	docent / Associate Professor	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences	25%
14.	Ivana Marinović	docent / Associate Professor	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences	25%
15.	Ana Poljičanin	docent / Associate Professor	Temeljne med. znanosti / Basic medical sciences	25%

16.	Daniela Šupe-Domić	docent / Associate Professor	Farmacija / Pharmacy	25%
17.	Nada Tomasović Mrčela	docent / Associate Professor	Javno zdravstvo / Public Health	25%

Doktori znanosti i doktorandi SOZS-a

U ovoj skupini stalno zaposlenih djelatnika SOZS-a su djelatnici s doktoratom znanosti u postupku daljnog napredovanja te doktorandi koji bi trebali okončati svoje poslijediplomske studije doktorata znanosti najkasnije do kraja 2023. godine:

PhD Holders (Doctors of Science) and PhD students at the UDHS

The UDHS permanent employees who have obtained a PhD degree and are in the process of further advancement, and PhD students who are expected to complete their postgraduate doctoral studies by the end of 2023 at the latest:

R.B. No	Nastavnik / Teacher	Zvanje / Title	Polje / Field
1.	Diana Aranza	predavač / lecturer	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences
2.	Ante Buljubašić	predavač / lecturer	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences
3.	Matea Dolić	predavač / lecturer	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences
4.	Ivana Franić	asistent / assistant	Kemija / Chemical sciences
5.	Sonja Koren	predavač / lecturer	Filologija / Philology
6.	Željko Kovačević	predavač / lecturer	kinezijologija / Kinesiology
7.	Mario Marendić	predavač / lecturer	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences
8.	Tatjana Matijaš	predavač / lecturer	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences
9.	Rahela Orlandini	predavač / lecturer	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences
10.	Mario Podrug	asistent / assistant	Kliničke med. znanosti / Clinical medical sciences

Nastavnici i suradnici s drugih fakulteta koji su izvodili i/ili izvode nastavu na SOZS-u

U izvođenju nastavnih programa SOZS-a u značajnom opsegu sudjeluju i nastavnici Medicinskog fakulteta, ali i nastavnici ostalih sastavnica Sveučilišta u Splitu kao što su: Filozofski fakultet, Prirodoslovno-matematički fakultet, Kemijsko-tehnološki fakultet, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje, Ekonomski fakultet, Kineziološki fakultet, Pravni fakultet te Katoličko-bogoslovni fakultet.

Možemo istaknuti kako nastavnici Medicinskog fakulteta, s kojim imamo partnerski ugovor o suradnji (obvezujući tripartitni ugovor potpisani od strane čelnika Sveučilišta u Splitu, Medicinskog fakulteta i Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija),

Teachers and Associates from Other Faculties Who Have Been Teaching at the UDHS

The School of Medicine teachers as well as teachers from other constituents of the University of Split such as Faculty of Humanities and Social Sciences, Faculty of Science, Faculty of Chemistry and Technology, Faculty of Electrical Engineering, Mechanical Engineering and Naval Architecture, Faculty of Economics, Business and Tourism, Faculty of Kinesiology, Faculty of Law and Faculty of Catholic Theology participate to a significant extent in the implementation of the curricula at the UDHS.

It is to be emphasized that the teachers employed at the School of Medicine, the institution that we have a Partnership Agreement with (binding tripartite agreement signed by the leaders of the University of Split,

održavaju velik broj sati nastave do popune svoje punе norme (ukupno 104 znanstveno – nastavna djelatnika s obavljenom prosječnom godišnjom satnicom nešto manje od 7. 000 sati). SOZS za ovu nastavu ne izdvaja finansijska sredstva i ne tretira ju kao vanjsku suradnju zahvaljujući važećem ugovoru o tzv. unutarsveučilišnoj suradnji, što je dodatno potvrđeno na 23. sjednici Senata Sveučilišta u Splitu održanoj 30. 01. 2020. godine. S obzirom kako je SOZS nastao izdvajanjem stručnih zdravstvenih studija s Medicinskog fakulteta u Splitu (koje je u nastavnom smislu izveo do kraja, uz osnivanje i izvođenje sveučilišnih studijskih programa), na SOZS su prešli studenti stručnih studija, ali ne i nastavnici koji su nastavili raditi na MF-u.

Primjenjujući istu metodologiju na nastavnike s drugih sastavnica Sveučilišta u Splitu koji za SOZS izvode dio nastave i znanstveno-istraživačkog rada u okviru svoje nastavne norme (za koju primaju plaću na svojoj matičnoj sastavniči), dakle, za određene sate SOZS ne izdvaja finansijska sredstva i ne tretira ih kao trošak vanjske suradnje. Sve obavljene sate nastave preko zakonske norme plaća SOZS kao vanjsku suradnju.

Sukladno planu zapošljavanja i napredovanja nastavnika (Plan ljudskih resursa SOZS-a za 2020. godinu) na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, dobivena je suglasnost Sveučilišta u Splitu, završen je natječaj i odabrani kandidati za zasnivanje radnog odnosa u ukupnom FTE 7,5. Slijedom tih suglasnosti Sveučilišta, u tijeku je sklapanje Ugovora o radu (nakon odobrenja MZO-a) za sljedeće nastavnike:

R.B. No	Nastavnik / Teacher	Zvanje / Title	Polje / Field	% radnog odnosa % of cumulative workload
1.	Irena Hoffman	red. prof. u traj. zvanju Full Professor with tenure	Temeljne med. znanosti Basic medical sciences	50%
2.	Livia Puljak	red. prof. I. izbor Full Professor	Temeljne med. znanosti Basic medical sciences	25%
3.	Ingrid Tripković	izv. prof. dr. sc. Associate Professor	Javno zdravstvo Public Health	25%
4.	Jelena Marušić	izv. prof. dr. sc. Associate Professor	Kliničke med. znanosti Clinical medical sciences	25%
5.	Anamarija Jurčev Savićević	izv. prof. dr. sc. Associate Professor	Javno zdravstvo Public Health	25%

School of Medicine and the UDHS), deliver a large number of lesson hours to build up to their full teaching load (in total 104 teachers appointed to scientific-teaching grades with an average annual teaching load of slightly less than 7.000 lesson hours), for which the UDHS does not allocate financial resources and does not treat it as external cooperation due to the valid contract on the so-called intra-university cooperation which was further confirmed at the University of Split Senate session held on 30 January 2020. Considering that the UDHS was established by separating Professional Health Studies from the School of Medicine in Split (whereby all the courses within the professional study programmes were completed, and, at the same time, university study programmes were established and implemented), students of the Professional Health Studies were transferred to the UDHS in contrast to teachers who continued to work at the School of Medicine.

Teachers from other constituents of the University of Split perform part of their teaching and scientific research for the UDHS within their full workload (for which they receive a salary at their home institution). Thus, for these teaching and research activities the UDHS does not allocate resources. However, all extra teaching hours are paid for by the UDHS as an external cooperation.

In accordance with the Plan for Academic Recruitment and Promotion (the UDHS Human Resources Plan for 2020) and by consent of the University of Split, the UDHS completed the recruitment and selection procedure for candidates that are to be employed. Following these consents granted by the University and upon the approval of the Ministry of Science and Education, the Employment Contract is to be concluded with the following teachers:

6.	Nađa Aračić	docent Assistant Professor	Kliničke med. znanosti Clinical medical sciences	25%
7.	Sendi Kuret	docent Assistant Professor	Temeljne med. znanosti Basic medical sciences	100%
8.	Martina Šunj	docent Assistant Professor	Kliničke med. znanosti Clinical medical sciences	25%
9.	Višnja Kokić Maleš	docent Assistant Professor	Kliničke med. znanosti Clinical medical sciences	25%
10.	Igor Borić	docent Assistant Professor	Kliničke med. znanosti Clinical medical sciences	25%
11.	Antonela Matana	docent Assistant Professor	Temeljne med. znanosti Basic medical sciences	100%
12.	Anet Papazovska	docent Assistant Professor	Kliničke med. znanosti Clinical medical sciences	25%
13.	Arnes Rešić	docent Assistant Professor	Kliničke med. znanosti Clinical medical sciences	25%
14.	Martina Špero	docent Assistant Professor	Kliničke med. znanosti Clinical medical sciences	25%
15.	Mate Petričević	docent Assistant Professor	Kliničke med. znanosti Clinical medical sciences	25%
16.	Vesela Torlak Lovrić	docent Assistant Professor	Kemija Chemical sciences	25%
17.	Zlatka Knezović	docent Assistant Professor	Temeljne med. znanosti Basic medical sciences	25%
18.	Dobrla Karlica Utrobić	docent Assistant Professor	Kliničke med. znanosti Clinical medical sciences	25%
19.	Ante Burger	docent Assistant Professor	Kineziologija Kinesiology	100%

U pripremi je i natječaj za zasnivanje radnog odnosa za nastavnike u znanstveno-nastavnom zvanju docenta, izvanrednog profesora i/ili redovitog profesora u trajnom zvanju od ukupno 4,75 FTE, čime bismo u cijelosti ispunili uvjete još jedino nedostajućeg standarda kvalitete za reakreditaciju Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija te pokretanja postupka za tranziciju Sveučilišnog odjela u samostalni Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu.

The recruitment and selection procedure for the employment of teachers appointed to scientific-teaching grades of Assistant Professor, Associate Professor and / or Full Professor with tenure is prepared as the only quality standard that has to be met for the re-accreditation procedure of the UDHS. Thus, the procedure for the transition of the University Department of Health Studies to an independent Faculty of Health Studies, may be initiated.

Znanstveno-nastavno osoblje koje sudjeluje ili je sudjelovalo u nastavi na SOZS-u temeljem Sporazuma o suradnji ili Ugovora o djelu:

Teachers Appointed to Scientific-Teaching grades who have participated in the teaching process at the UDHS on the basis of the Cooperation Agreement or Work Contract:

R.B. No	Nastavnik / Teacher	Zvanje / Title	Ustanova zaposlenja / Employment institution
1	Radman Miroslav	Akademik Prof. dr. sc.; gostujući profesor Visiting Professor at the University Department of Health Studies	Mediterski institut za istraživanje života / Mediterranean Institute for Life Sciences
2	Andelinović Šimun	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
3	Barišić Igor	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
4	Boban Mladen	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
5	Britvić Dolores	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
6	Bućan Kajo	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
7	Čikeš Čulić Vedrana	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
8	Čizmić Jozo	Prof. dr. sc. / Full Professor	Pravni fakultet Split / Faculty of Law Split
9	Dželalija Mile	Prof. dr. sc. / Full Professor	Prirodoslovno- matematički fakultet Split / Faculty of Science, Split
10	Glavina Durdov Merica	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
11	Goić Srećko	Prof. dr. sc. / Full Professor	Ekonomski fakultet Split / Faculty of Economics, Business and Tourism Split
12	Grković Ivica	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
13	Grujić Tamara	Prof. dr. sc. / Full Professor	FESB / Faculty of Electrical Engineering, Mechanical Engineering and Naval Architecture Split
14	Kačer Hrvoje	Prof. dr. sc. / Full Professor	Pravni fakultet Split / Faculty of Law Split
15	Karanović Nenad	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
16	Karelović Deni	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
17	Kurtović Mišić Anita	Prof. dr. sc. / Full Professor	Pravni fakultet Split / Faculty of Law Split
18	Markotić Anita	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
19	Marušić Ana	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
20	Meštrović Julije	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split

21	Mrnjavac Željko	Prof. dr. sc. / Full Professor	Ekonomski fakultet Split / Faculty of Economics, Business and Tourism Split
22	Mulić Rosanda	Prof. dr. sc. / Full Professor	Pomorski fakultet Split / Faculty of Maritime Studies Split
23	Perko Zdravko	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
24	Pešutić Pisac Valdi	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
25	Puizina Ivić Neira	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
26	Punda Ante	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
27	Radman Maja	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
28	Roje Damir	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
29	Saraga Marijan	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
30	Saraga Babić Mirna	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
31	Sekulić Damir	Prof. dr. sc. / Full Professor	Kineziološki fakultet Split / Faculty of Kinesiology Split
32	Šundov Željko	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
33	Titlić Marina	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
34	Valić Maja	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
35	Valić Zoran	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
36	Vilović Katarina	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
37	Valić Maja	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
38	Bulat Cristijan	docent / Assistant Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
39	Vlak Tonko	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
40	Vukojević Katarina	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
41	Zemunik Tatjana	Prof. dr. sc. / Full Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
42	Carev Mladen	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
43	Jerončić Ana	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
44	Jukić Tonča	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	Filozofski fakultet Split / Faculty of Humanities and Social Sciences Split
45	Klarić Mirko	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	Pravni fakultet Split / Faculty of Law Split

46	Kolčić Ivana	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
47	Lukšić Boris	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
48	Marušić Jelena	Izv. prof. / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
49	Merdešić Snježana	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
50	Musić Josip	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	FESB / Faculty of Electrical Engineering, Mechanical Engineering and Naval Architecture Split
51	Pogorelić Zenon	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
52	Polašek Ozren	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
53	Raguž Marija	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
54	Rogošić Veljko	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
55	Šitum Marijan	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
56	Tičinović Kurir Tina	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
57	Vulić Marko	Izv. prof. dr. sc. / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
58	Čarija Antonela	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
59	Batinić Tonći	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
60	Boban Marijo	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
61	Čavala Marijana	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
62	Čolović Zaviša	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
63	Degoricija Marina	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
64	Đogaš Varja Varja	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
65	Dolić Krešimir	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
66	Drvviš Petar Petar	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
67	Glavina Trpimir	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
68	Jeličić Ana	docent / Associate Professor	Sveučilišni odjel za foren. znanosti / University Department for Forensic Sciences
69	Jerončić Tomić Iris	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split

70	Karlica Utrobičić Dobrila	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
71	Kontić Mirko	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
72	Kordić Lana	docent / Associate Professor	Ekonomski fakultet Split / Faculty of Economics, Business and Tourism Split
73	Kostić Sandra	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
74	Kozina Slavica	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
75	Lasić Davor	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
76	Lovrić Kojundžić Sanja	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
77	Lozić Bernard	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
78	Matijaca Meri	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
79	Omrčen Tomislav	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
80	Petrić Miše Branka	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
81	Pivac Nediljko	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
82	Pranić Shelly	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
84	Russo Andrea	docent / Associate Professor	Pomorski fakultet Split / Faculty of Maritime Studies Split
85	Šinković Zoran	docent / Associate Professor	Pravni fakultet Split / Faculty of Law Split
86	Štula Ivana	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
87	Šundov Dinka	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
88	Uglešić Boran	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
89	Unić Ivana	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
90	Znaor Ljubo	docent / Associate Professor	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split

Naslovni predavači birani na SOZS-u koji sudjeluju u nastavi na temelju Ugovora o djelu:**Lecturers appointed to the teaching grade at the UDHS and teach courses on the basis of a Service Contract:**

R.B. No	Nastavnik / Teacher	Zvanje / Title	Ustanova zaposlenja / Employment institution
1.	Leon Aličić	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
2.	Danijela Budimir Mršić	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
3.	Ana Čarić	viši predavač / senior lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
4.	Dragan Dragičević	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
5.	Katarina Gugo	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
6.	Dario Hrepic	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
7.	Jelena Jerković	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
8.	Renato Zdenko Jerončić	viši predavač / senior lecturer	Hrvatski zavod za zapošljavanje / Croatian Employment Service
9.	Svetlana Karabuva	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
10.	Indira Kosović	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
11.	Sandra Kuzmičić	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
12.	Ivana Lončar	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
13.	Stipan Mandarić	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
14.	Sandra Marijan	predavač / lecturer	Medicinski fakultet Split / School of Medicine Split
15.	Zoran Meštrović	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
16.	Irena Mišetić	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
17.	Tinka Roje	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
18.	Asja Rota Čeprnja	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
19.	Danijela Šošo	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split
20.	Mirela Zec	predavač / lecturer	Klinički bolnički centar Split / Clinical Hospital Centre Split

Administrativno osoblje SOZS-a:

The UDHS administrative staff:

R.B./ No	Zaposlenik / Employee	Zvanje / Title	Radno mjesto / Work place
1.	Ljubica Žunić	dipl. iur., univ. spec. iur LLM, univ. spec. iur	Glavna tajnica odjela UDHS General Secretary
2.	Endica Radić Hozo	Dr.sc. dipl. komunikolog PhD, graduate communicator	voditeljica Ureda za znanost, nastavu i međunarodnu suradnju Head of the Office for Science, Teaching and International Cooperation
3.	Marija Kulić	dipl. iur. LLM	voditeljica Službe kadrovskih i općih poslova Head of the Personnel and General Affairs Office
4.	Marica Pavić	struc. spec. oec. spec. oec.	voditeljica Odsjeka račun. poslova Head of the Accounting Department
5.	Diana Barić Krželj	prof. phil. et soc., dipl. bibl. prof. phil. et soc., graduate librarian	knjižničarka Librarian
6.	Sanja Poljak	mag. oec. mag. oec.	tajnica pročelnika SOZS-a Secretary to the UDHS Head
7.	Jadranka Vrsalović	dipl. iur. LLM	voditeljica Studentske referade Head of the Student Administration Office
8.	Anita Jukić	up. prav. LLB	voditeljica ispostave Department Officer
9.	Jelena Blažević	bacc. oec. bacc. oec.	voditeljica odsjeka Study Programme Administrator
10.	Jelena Saraga Ljoka	univ. bacc. philol. croat, univ. bacc. philol. croat.	voditeljica odsjeka Study Programme Administrator
11.	Ana Šarić Gudelj (zamjena/ replacement Dinkica Jurin)	mag. ing. comp. mag. ing. comp.	sistem inženjerka System Engineer

Pored svega navedenoga znanstveno-nastavni i nastavni kadrovi SOZS-a sudjeluju i u izvođenju nastave i znanstvenoistraživačkog rada *na drugim sastavnicama Sveučilišta u Splitu*, te različitim fakultetima i institucijama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu. Nabrojiti ćemo samo neke od njih:

prof. dr. sc. Krželj; izv. prof. dr. sc. Antičević; doc. dr. sc. Maja Marinović Guić; Sonja Koren, prof.; doc. dr. sc. Frane Mihanović; Prof. dr. sc. Davorka Sutlović; Doc. dr. sc. Ana Poljičanin; Ljubica Žunić, viši predavač; Doc. dr. sc. Nada Tomasović Mrčela; Doc. dr. sc. Vanja Kaliterna; Mr. sc. Dario Radović; doc. dr. sc. Daniela Šupe Domić; Dr.sc. Željko Kovacević, itd.

Dio djelatnika SOZS-a / Some of the UDHS employees

Izdavačka aktivnost i knjižnica SOZS-a

The UDHS Publishing Activities and Library

IZDAVAČKA AKTIVNOST I KNJIŽNICA SOZS-a

THE UDHS PUBLISHING ACTIVITIES AND LIBRARY

Diana Barić Krželj, Stipan Janković, Davorka Sutlović

Odjel zdravstvenih studija novija je sastavnica Sveučilišta u Splitu, visokoobrazovna institucija koja ustrojava i izvodi sveučilišne preddiplomske i diplomske studijske programe, obavlja stručni i znanstveni rad u području biomedicine i zdravstva te ima ustrojenu *i provodi izdavačku i bibliotečnu djelatnost* za potrebe nastave i stručnog i znanstvenog rada.

Budući da Sveučilišni odjel zdravstvenih studija nema svoju zgradu i ograničen je prostorom, u cilju racionalizacije troškova, te s obzirom na zajedničke prostore rada, SOZS i Sveučilišna knjižnica u Splitu su u svibnju 2012. godine sklopili Ugovor o međusobnoj suradnji kojim su uredili uzajamne odnose vezane za korištenje knjižnične građe i čitaonice Sveučilišne knjižnice za potrebe studenata SOZS-a. Doprinosom ugovora od 2021. godine, Knjižnica se obvezuje voditi brigu o digitalnom repozitoriju završnih i diplomskih radova SOZS-a na način da diplomske i završne radeve koje će SOZS dostaviti postavlja u repozitorij prema pravilima knjižničarske struke te obavlja uredničke poslove vezane uz repozitorij.

Sveučilišna knjižnica je sastavnica Sveučilišta u Splitu koja obavlja knjižničarsko informacijske zadace i poslove za obrazovanje i znanstveno-istraživačke potrebe Sveučilišta i njegovih sastavnica, a u konkretnom slučaju osigurava: knjižničnu gradu i čitaonicu za uspješno provođenje cjelovite nastave u cilju unaprjeđenja nastavnog procesa na SOZS-u. Studenti odjela automatizmom su učlanjeni u Sveučilišnu knjižnicu i tako stječu status korisnika Sveučilišne knjižnice.

The Department of Health Studies is a newly established constituent of the University of Split, a higher education institution that organises and conducts university undergraduate and graduate study programmes, performs professional and scientific activities in the field of Biomedicine and Health, and, as such, it *undertakes publishing activities and provides library services* necessary for teaching, professional and scientific work.

Since the University Department of Health Studies does not have its own building, and is limited in space, in order to rationalize costs (given the fact that the UDHS and the University Library share some facilities), in May 2012, these two institutions signed an Agreement on Mutual Cooperation governing mutual relations related to the use of library materials and the reading room of the University Library for the needs of the UDHS students. By introducing amendments to the Agreement (from 2021), the Library has made a commitment to manage digital repository of final and graduate theses of the UDHS students by placing them in the repository according to the standards of the library profession and performing editorial work, after they have been submitted by the UDHS.

The University Library is a constituent of the University of Split that performs library- information activities related to education and scientific research for the University and its constituents. In other words, the Library provides library materials and the reading room for successful implementation of comprehensive teaching aimed at improving the teaching process at the UDHS. UDHS students automatically become members of the University Library, thus acquiring the status of the University Library users.

SVEUČILIŠTE U SPLITU, PODRUŽNICA – SVEUČILIŠNI ODJEL ZDRAVSTVENIH STUDIJA, Split, Rudera Boškovića 31, OIB 29845096215, zastupan po pročelniku, prof. dr. sc. Stipanu Jankoviću (u dalnjem tekstu OZS)

I

SVEUČILIŠTE U SPLITU, SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U SPLITU, Split, Rudera Boškovića 31, OIB: 40099344720 zastupana po ravnatelju, mr. sc. Petru Kroli (u dalnjem tekstu Sveučilišna knjižnica) skloplili su dana 17.5.2012. godine

UGOVOR O MEĐUSOBNOJ SURADNJI

Članak 1.

Stranke suglasno utvrđuju sljedeće:

- I. Sveučilišna knjižnica je sastavnica Sveučilišta u Splitu koja obavlja knjižničarsko informacijske zadaće i poslove za obrazovanje i znanstveno - istraživačke potrebe Sveučilišta i njegovih sastavnica.
- II. Sveučilišna knjižnica u Splitu svojim knjižničnim resursima, uslugama i programima želi biti partner u organiziranju znanja, u učenju i znanstveno istraživačkim procesima u visokoškolskim knjižnicama Sveučilišta u Splitu i specijalnim knjižnicama Županije splitsko-dalmatinske.
- III. Uvođenjem integriranog sveučilišnog knjižničnog sustava, Sveučilišna knjižnica želi poboljšati kvalitetu knjižničnoga poslovanja unutar Sveučilišta i razvijati međusveučilišnu, knjižničnu suradnju.
- IV. OZS je znanstveno-nastavna sastavnica sa statusom podružnice Sveučilišta u Splitu preko koje Sveučilište neposredno ustrojava i izvodi studije te razvija znanstvene i stručne djelatnosti u znanstvenom području biomedicine i zdravstva i interdisciplinarnom području znanosti te razvija stručni i znanstveni rad.

Članak 2.

Ovim ugovorom Sveučilišna knjižnica i OZS ureduju uzajamne odnose vezane za korištenje knjižnične grade i čitaonice Sveučilišne knjižnice za potrebe studenata OZS-a.

Članak 3.

Stranke su suglasne kako je njihova suradnja od naročitog interesa za studente, jer doprinosi poboljšanju kvalitete nastavnog procesa, sukladno važećim zakonskim propisima u RH. Stranke su suglasne kako je njihova zakonska obveza kvalitetno provođenje nastavnih, znanstveno-istraživačkih i stručnih djelatnosti, stoga zajednička suradnja predstavlja jedinstven i nedjeljiv proces u obrazovanju studenata.

Ugovor o međusobnoj suradnji

Svi studenti SOZS-a, korisnici Sveučilišne knjižnice, dužni su se pridržavati odredbi važećih pravilnika, poštivati utvrđena pravila ponašanja, pažljivo postupati s knjižničnom građom, inventarom i računalnom opremom.

Zbog ograničenih prostornih kapaciteta, za različite studijske smjerove obvezna je dopunska i specijalistička literatura koja je osigurana studentima u knjižnici Medicinskog fakulteta, kao i u knjižničnom odjelu KBC-a Split te knjižnici Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Županije splitsko-dalmatinske.

SOZS, temeljem Pravilnika o izdavačkoj djelatnosti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, potiče nastavnike na pisanje i izdavanje stručne i znanstvene literature koja prati nastavu pojedinih predmeta i na taj način olakšava učenje studentima. Sveučilišni udžbenici, knjige i skripte koje objavljaju nastavnici SOZS-a, svojom težinom su uravnoteženi s ECTS bodovima predmeta za koje su namijenjeni. Ova izdanja dostavljaju se Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu te knjižnicama u nastavnim bazama u Splitu.

Medicinska knjižnica KBC-a Split pokriva potrebe bolničkih zdravstvenih djelatnika, znanstveni-

Članak 4.

U cilju stvaranja nužnih uvjeta za izobrazbu studenata OZS-a, Sveučilišna knjižnica osigura prostorne i opreme kapacitete: knjižničnu gradu i čitaonicu za uspješno provođenje cijelovite nastave, u cilju unaprjeđenja nastavnog procesa na OZS-u. Stranke su suglasne da će uspostavljati i razvijati zajedničku suradnju u svim ostalim segmentima svojih djelatnosti.

Članak 5.

Studenti Odjela obvezno se učlanjuju u Sveučilišnu knjižnicu i tako stječu status korisnika Sveučilišne knjižnice. Svi studenti OZS-a, korisnici Sveučilišne knjižnice, dužni su pridržavati se odredbi važećih pravilnika, poštivati utvrđena pravila ponašanja, pažljivo postupati s knjižničnom građom, inventarom i računalnom opremom.

Članak 6.

Sve nesporazume, stranke će nastojati riješiti sporazumno, vodeći računa prvenstveno o zaštiti interesu studenata i njihovom uspješnom završetku studija.

Članak 7.

Ovaj Ugovor se sklapa na neodređeno vrijeme. Svaka ugovorna strana može otkazati ovaj Ugovor, ali ne prije isteka akademске godine koja je otpočela.

Članak 8.

Ovaj ugovor sastavljen je u četiri istovjetna primjeraka, od kojih svaka strana zadržava po dva.

Klasa: 612-04-06-01

Ur broj: 2181-121-12-178

Klasa: 112-04/12-02/00003

Ur broj: 2181-228-06-12-0001

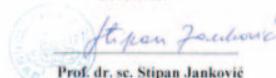
SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA

PODRUŽNICA - SVEUČILIŠNI ODJEL,
ZDRAVSTVENIH STUDIJA

Ravnatelj:

Pročelnik:

Agreement on Mutual Cooperation

All UDHS students, users of the University Library, are obliged to comply with the provisions of applicable regulations, respect the established rules of conduct and carefully handle library materials, inventory and computer equipment.

Due to limited space capacities of the University Library, additional and specialist literature required for various study programmes is provided to students in the libraries of the School of Medicine and University Clinical Hospital Centre as well as in the Library of the Institute for Public Health of Split-Dalmatia County.

Based on the UDHS Ordinance on Publishing Activities, the UDHS encourages teachers to write and publish professional and scientific literature that complements teaching of individual courses and, thus, facilitates students' learning process. University textbooks, books and handouts published by the UDHS teachers are balanced in terms of the allocation of ECTS credits for courses for which they are intended. These editions are delivered to the National and University Library in Zagreb as well as to libraries in the teaching bases in Split.

Medical Library of the Clinical Hospital Centre Split covers the needs of hospital health professionals, scientists and researchers, but also students of all UDHS

ka i istraživača, ali i studenata svih studijskih smjerova SOZS-a. Ukupan fond sadržava više od 8.000 knjiga i udžbenika te zbirku stručnih časopisa.

Sveučilišna knjižnica u Splitu se nalazi neposredno uz radne prostore Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija. Zgrada knjižnice otvorena je 19. prosinca 2008. godine u ulici Ruđera Boškovića 31, a svoje prostore otvorila je korisnicima 30. rujna 2009. godine i dostupna je studentima cijelo vrijeme, svakog radnog dana, kao i subotom. Radno vrijeme Sveučilišne knjižnice u Splitu je radnim danom od 8 do 21 sati, noćna čitaonica od 21 do 24 sata, te subotom od 9 do 14 sati. Knjižnice u nastavnim bazama su otvoreno od 8 do 21 sati svakog radnog dana.

Knjižnica Medicinskog fakulteta u Splitu jedna je od najmlađih knjižnica Sveučilišta u Splitu. Otvorena je tek koncem 2002. godine, a do tada je knjižnica Kliničkog bolničkog centra Split zadovoljavala sve potrebe stručnog i znanstvenog informacijskog središta za područje biomedicine. Knjižnica je namijenjena ponajprije studentima, nastavnicima i suradnicima Medicinskog fakulteta u Splitu, liječnicima i ostalim zdravstvenim djelatnicima KBC-a Split, ali je bez ograničenja otvorena i studentima SOZS-a, kao i vanjskim korisnicima kojima su potrebne zdravstvene i medicinske informacije.

Sve navedene knjižnice su opremljene velikim brojem knjiga i časopisa na hrvatskom i, uglavnom, na engleskom jeziku.

Na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija omogućen je pristup bazama podataka sa svakog računala.

Vrste baza podataka

1. Bibliografske baze podataka
2. Citatne baze podataka
3. Baze podataka s cjelovitim tekstrom

Svaka vrsta baze podataka koristi se u različite svrhe:

1. za stjecanje uvida u određeno znanstveno područje
2. za stjecanje uvida u određeno znanstveno područje i za praćenje odjeka određenog rada ili znanstvenika/autora unutar znanstvenog područja
3. za pronalaženje radova točno određenih časopisa ili autora.

Baze podataka kojima se može pristupiti

Biomedicina i zdravstvo:

1. *Current Contents (CC)*
- bibliografska

study programmes. The total library collection contains more than 8000 books and textbooks and a collection of professional journals.

University Library in Split is located next to the working premises of the UDHS. The library building was opened on 19 December 2008 at the address Ruđera Boškovića 31 and it was opened to its users on 30 September 2009 and has been available to students at all times, every working day as well as on Saturdays. The working hours of the University Library in Split are on weekdays from 8:00 to 21:00, the night reading room from 21:00 to 24:00, and on Saturdays from 9:00 to 14:00. Libraries in the teaching bases are open from 8:00 to 21:00 every working day.

Library of the School of Medicine in Split is one of the most recently established libraries of the University of Split. It was opened only at the end of 2002, and until then the library of the Clinical Hospital Centre Split was used as professional and scientific information centre in the field of biomedicine. The library is intended primarily for students, teachers and associates of the School of Medicine in Split, doctors and other health professionals of the Clinical Hospital Centre Split, but is also open to UDHS students and external users who need health and medical information.

All these libraries are equipped with a large number of books and journals in Croatian and mostly in English.

The University Department of Health Studies provides access to databases from any computer.

Databases

1. Bibliographic databases
2. Citation databases
3. Full-text databases

Each type of database is used for different purposes:

1. to gain insight into a particular scientific field
2. to gain insight into a certain scientific field and to evaluate the impact of a certain paper or researcher / author within a scientific field
3. to find papers in specific journals or written by specific authors

Accessible databases

Biomedicine and Health Care

1. *Current Contents (CC)*
- bibliographic

High journal selection criteria, coverage of all fields of science, frequency of updates, author's summary, author's addresses, publisher's names and addresses, the ability to view the contents of individual

Visoki kriteriji odabira časopisa,pokrivenost svih područja znanosti,učestalost ažuriranja, sažetak autora, adrese autora,nazivi i adrese izdavača, mogućnost pregleda sadržaja pojedinog broja časopisa, te dodatne ključne riječi koje unapređuju pretraživanje.

2. *Ebsco*

- baza djelomično cjelovitih tekstova

Okuplja veliki broj bibliografskih baza podataka, a također i baze podataka s cjelovitim tekstrom iz različitih područja znanosti.

3. *Medline*

- bibliografska

Medline je prvorazredan putokaz do vrijednih informacija iz područja biomedicine te drugih područja vezanih uz medicinu i brigu o zdravlju. Medline je hrvatskim znanstvenicima dostupan kroz Ovid sučelje, EBSCO Host i PubMed. Medline ima ugrađen rječnik kontroliranih izraza MeSH koji pomaže korisnicima pri pretraživanju.

4. *Cinahl with Full Text*

- cjeloviti tekst

Ova baza je najopsežniji izvor cjelovitih tekstova za časopise o medicinskoj njezi i zdravstvu na svijetu i nudi cjelovite tekstove za gotovo 600 časopisa indeksiranih u bazi CINAHL. Obuhvaćeni su cjeloviti tekstovi od 1981. do danas.

5. *Scopus*

- citatna baza

Obuhvaća sva područja znanosti. Putem baze podataka Scopus, možete pratiti citiranost pojedinih radova, autora i dr.

6. *Web of Science (WOS)*

- citatna baza

Prilikom pretraživanja važno je imati na umu da one imaju dva dijela:

1. Indeksirani radovi iz časopisa, koje uključuje Web of Science baze podataka, čine uobičajeni bibliografski dio baze podataka.
2. Popis literature, referenci, citata, koji se nalazi na kraju svakog rada, posebno se obrađuje i čini njezin citatni dio.

Citati imaju posebno značenje u svijetu znanstvenika jer se svakim navođenjem nekog rada u popis literature odaje svojevrsno priznanje tom radu i ističe njegova kvaliteta.Želja je svakog autora koji objavi rad da ga ostali znanstvenici citiraju što više u svojim radovima.

vidual journal issues, and additional keywords that improve search.

2. *Ebsco*

- database providing partially completed texts

It brings together a large number of bibliographic databases, as well as full-text databases from various fields of science.

3. *Medline*

- bibliographic

Medline is a first-class guide to valuable information in the field of biomedicine and other areas related to medicine and health care. Medline is available to Croatian scientists through the Ovid interface, EBSCO Host and PubMed. Medline has a built-in dictionary of controlled MeSH expressions that helps users in their search.

4. *Cinahl with Full Text*

- full text

This database is the most comprehensive source of complete texts related to medical and health care in the world and offers full texts for almost 600 journals indexed in the CINAHL database. Full texts from 1981 to the present are included.

5. *Scopus*

- citation base

It covers all areas of science. Through the Scopus database you can follow the citations of individual papers, authors, etc.

6. *Web of Science (WOS)*

- citation base

When browsing, it is important to keep in mind that there are two parts:

1. Indexed journal papers included in the Web of Science database create a bibliographic part of a database
2. References and citations at the end of each paper, is processed separately and refers to its citation part.

Citations are of utmost importance in the world of scientists because every cited paper in the reference section shows recognition to author's work and emphasizes its quality.

7. *The Cochrane Library*

The most important product of the Cochrane Collaboration is The Cochrane Database of Systematic Reviews that is published once a month as part of the Cochrane Library.

The Cochrane Library is on the Wiley-Blackwell's

7. Cochrane knjižnica (*The Cochrane Library*)

Najvažniji proizvod Cochrane kolaboracije je Cochrane baza sustavnih preglednih članaka (*The Cochrane Database of Systematic Reviews*) koja se objavljuje jedanput mjesечно kao dio Cochrane knjižnice.

Cochrane knjižnica je na mrežnim stranicama izdavača Wiley-Blackwella pa hrvatski korisnici na tome mjestu ne mogu pristupiti cijelovitom tekstu sustavnih preglednih članaka, ali ih mogu pretraživati i pregledavati.

Preplatu na Cochrane knjižnicu u Hrvatskoj osigurava Ministarstvo znanosti.

8. Google Scholar

Google Znalac nudi jednostavan način širokog pretraživanja znanstvene literature. S jednoga se mesta mogu pretraživati mnoge znanstvene discipline iz različitih izvora: recenzirani radovi, knjige, sažetci i članci objavljeni od akademskih izdavača, itd.

Profesorima i studentima je preko proxy servera omogućen pristup bazama podataka i od kuće, tako da u svakodnevnom radu imaju pristup najnovijim informacijama. Korisnici od djelatnice knjižnice po potrebi mogu tražiti podatke i informacije kojima lakše pristupaju bazama podataka koje im trebaju za učenje i znanstveni rad.

KBC Split je postala pridružena članica CARNET-a 24. siječnja 1997. i prva je bolnička ustanova u RH koja je imala svoju web stranicu. Medicinski se knjižničari stalno stručno usavršavaju u uporabi biomedicinskih izvora te educiraju svoje korisnike.

Tiskani fond knjižnice Medicinskog fakulteta čine monografske i serijske publikacije s područja medicine, stomatologije, sestrinstva i fizioterapije. Knjižnica preko Centra za online baze podataka osigurava pristup i brojnim bazama podataka, elektroničkim časopisima i knjigama. Građa je većim dijelom smještena u slobodnom pristupu prema stručnom rasporedu koji korisnicima omogućuje lakše snalaženje. U knjižnici se koristi stručni raspored prema klasifikacijskom sustavu National Library of Medicine, kao što je uobičajeno i u većini medicinskih knjižnica.

Zatražili smo i organizirali uspostavu repozitorija da bi trajno pohranili znanstvene rade naše ustanove. Repozitorij Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija postoji od 2. 2. 2016. te su do danas svi završni i diplomski radovi trajno pohranjeni u bazi *Dabar*.

website and it is not possible for Croatian users to access full text of systematic review articles here, but they can search and browse.

Subscription to the Cochrane Library in Croatia is provided by the Ministry of Science and Education.

8. Google Scholar

Google Scholar offers an easy way for extensively browsing scientific literature. Many scientific disciplines and different sources can be accessed from one place: peer-reviewed papers, books, abstracts and articles published by academic publishers, etc.

Professors and students have access to databases from home provided by a proxy server, so that they have access to the latest information in their daily work. If necessary, users ask the librarian about data and information related to an easy access to databases they need for learning and scientific work.

The Clinical Hospital Centre Split became an associate member of CARNET on 24 January 1997 and it was the first hospital in the Republic of Croatia to have its own website. Medical librarians are constantly improving their skills in the use of biomedical resources and in educating their users.

The printed library material in the School of Medicine Library consists of monographic and serial publications in the field of medicine, dental medicine, nursing and physiotherapy. The library also provides access to numerous databases, electronic journals and books through the Online Database Centre. The material is mostly freely accessible and allows users to navigate more easily due to the arrangement of library materials. The Library uses a professional arrangement of library materials according to the classification system provided by the National Library of Medicine, as is the case in most medical libraries.

We requested and organised the establishment of a repository to permanently store scientific papers published by our institution. The UDHS repository has existed since 02 February 2016 and to this day all final and graduate theses have been permanently stored in the database *Dabar*.

Dabar (Digital Academic Archives and Repositories) is a key component of the data layer of the Croatian national e-infrastructure that provides institutions and other stakeholders from the area of science and higher education system with technological prerequisites needed to systematically manage their digital assets. *Dabar* is a system that enables all the aforementioned institutions to easily set up and maintain reliable and interoperable

Dabar (Digitalni akademski arhivi i repozitoriji) je ključna komponenta podatkovnog sloja nacionalne e-infrastrukture Republike Hrvatske koja ustanovama i drugim dionicima iz sustava znanosti i visokog obrazovanja rješava tehnološke preduvjete potrebne za sustavnu brigu o svojoj digitalnoj imovini – različitim digitalnim sadržajima i objektima koji su nastali kao rezultat djelovanja institucije i njezinih zaposlenika. Dabar omogućava jednostavnu uspostavu i održavanje većeg broja pouzdanih i interoperabilnih institucijskih i tematskih digitalnih repozitorija i arhiva bez troškova za ustanove – korisnika Dabara. Kroz uspostavu repozitorija u Dabru se dobiva pouzdano, fleksibilno i za rad spremno okruženje za razvoj i održavanje zbirki digitalne građe kroz podržane funkcionalnosti prikupljanja, trajne pohrane i diseminacije različitih digitalnih objekata. Dabar je nastao okupljanjem većeg broja ustanova i pojedinaca iz akademske zajednice, a suradnja na dalnjem razvoju i održavanju formalizirana je sklapanjem Sporazuma o razvoju i održavanju sustava Dabar između pet ustanova: Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Instituta Ruđer Bošković, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i Sveučilišnoga računskog centra Sveučilišta u Zagrebu. Sporazumom je predviđeno uključivanje šire zajednice u razvoj i održavanje Dabara kroz radne skupine.

Digitalni objekt je svaki digitalni sadržaj koji se pohranjuje u repozitorij zajedno sa skupom metapodataka koji ga opisuju. U Dabar se pohranjuju digitalni objekti koji su rezultat znanstveno-istraživačkog, intelektualnog i kreativnog rada osoba povezanih s ustanovom koja pohranjuje sadržaj. Primjeri objekata: završni i diplomski radovi studenata, knjige, nastavni materijali, slike, video i audiozapis, prezentacije, digitalizirana građa... S obzirom na to da je važno osigurati mogućnost organizacije i upravljanja objektima, svaki se objekt prilikom pohrane mora opisati odgovarajućim skupom metapodataka. Dabar nije mjesto za pohranu sigurnosnih kopija (backup) niti udaljenu pohranu datoteka. Vlasnik repozitorija u Dabru može biti jedna ili više ustanova, ali ne i pojedinac.

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija ima 915 arhiviranih završnih i diplomskih radova u Digitalnom akademskom arhivu i repozitoriju.

Konačan cilj je stvaranje vlastite respektabilne i recentne biblioteke, po uzoru na McGill sveučilište u Montrealu.

institutional or thematic repositories and archives at no cost to institutions-Dabar users. By establishing digital repositories in Dabar, institutions and researchers are provided with a reliable, flexible and ready-to-operate environment to collect, store and disseminate various digital objects. Dabar was established through a gathering of a number of institutions and individuals from the academic community and the cooperation on further development and maintenance was formalised by concluding an Agreement on the Development and Maintenance of the Dabar System among 5 institutions: Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb, Ruđer Bošković Institute, School of Medicine, University of Zagreb , National and University Library in Zagreb and the University Computing Centre, University of Zagreb. The Agreement caters for the involvement of the wider community in the development and maintenance of Dabar through working groups.

A digital object is any digital content that is stored in a repository along with a set of metadata that describe it. Dabar stores digital objects that are the result of scientific research, intellectual and creative work of people associated with the institution that stores this content. Examples of digital object: students' final and graduate theses, books, teaching materials, pictures, video and audio recordings, presentations, digitized material, etc., Since it is important to ensure that digital objects are properly organised and managed, each of them, during storage, must be described by using an appropriate set of metadata. Dabar is not a place for backup or remote file storage. The owner of a repository in Dabar can be one or more institutions, but not an individual.

The University Department of Health Studies has 915 archived final and graduate theses in the Digital Academic Archive and Repository.

The ultimate goal of the UDHS is to create its own respectable library, modelled after the one at McGill University in Montreal.

Ostale aktivnost na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija

Other Activities of the University Department of Health Studies

„ALUMNI“ UDRUGA STUDENATA SVEUČILIŠNOG ODJELA ZDRAVSTVENIH STUDIJA

THE UDHS ALUMNI STUDENT ASSOCIATION

Matea Dolić, Stipan Janković

„Alumni“ udruga studenata Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu osnovana je dana 29. listopada 2015. godine u Splitu od strane pročelnika Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija prof. dr. sc. Stipana Jankovića, dr. med. Dakle, iste godine kada je osnovana i Alumni udruga Sveučilišta u Splitu.

The UDHS Alumni Student Association was established on 29 October 2015 in Split by the UDHS Head, Prof. Stipan Janković, MD, PhD, in the same year when the Alumni Student Association of the University of Split was founded.

Pozdravni govor pročelnika prof. dr. sc. Stipana Jankovića na osnivačkoj skupštini udruge „Alumnija“ SOZS-a

Welcome speech by the UDHS Head, Prof. Stipan Janković, MD, PhD at the Founding Assembly of the UDHS Alumni Student Association

Udruga je osnovana s ciljem povezivanja svih koji su diplomirali ili magistrirali na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu u fakultetsku zajednicu udruga te izgradnje uzajamnih odnosa suradnje, uspostavljanja i održavanja kontinuirane veze između Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija i njegovih studenata nakon diplomiranja ili magistriranja; zatim razvijanje suradnje između Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija i ustanova ili organizacija u kojima rade bivši studenti, unapređivanje djelatnosti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija i promocija boljštika Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija kao institucije, poticanje i unapređivanje stručnih, znanstvenih i praktičnih aktivnosti svoga članstva, unapređivanje djelatnosti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija te afirmacija mesta i uloge diplomiranih studenata u društvu, sudjelovanje u međunarodnoj znanstvenoj i stručnoj razmjeni, te uspostavljanje kontakata s udrušama diplomiranih studenata u zemlji i inozemstvu. Nadalje, cilj je i zaštita strukovnih interesa diplomiranih studenata Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija sukladno kodeksu i pravilima struke, organiziranje i provođenje volonterskog i humanitarnog rada te doprinos ostvarivanju modernog, slobodnog, demokratskog, pluralnog i tolerantnog nenasilnog društva.

The UDHS Alumni Student Association was founded with the aim to connect all graduates or masters from the University Department of Health Studies, University of Split in this academic Association. Its goal is to build relations of mutual cooperation, to establish and maintain continuous relationships between the UDHS and its students upon their graduation, to develop cooperation between the UDHS and institutions or organisations where former UDHS students work, to improve the activities of the UDHS and promote its well-being, to encourage and improve professional, scientific and practical activities performed by its membership, to articulate the position and role of the UDHS graduates in society, to encourage participation in international scientific and professional exchange programmes and to establish contacts with other alumni associations in the country and abroad, to protect professional interests of the UDHS graduates in accordance with the code of practice and professional standards, to organise and conduct volunteering and humanitarian activities and to contribute to the development of a modern, free, democratic, pluralistic and tolerant, non-violent society.

Osnivačka skupština Alumnija SOZS, 29.10.2015.

Founding Assembly of the UDHS Alumni Student Association, on....

Za predsjednicu udruge izabrana je Matea Dolić, za dopredsjednicu Gordana Rogošić, a za tajnicu Iva Šego. Za članove Nadzornog odbora izabrani su Igor Šljivo, Arijana Vuko i Lucija Junaković, a za likvidatora Marica Glavaš.

Matea Dolić was elected the President of the Association, Gordana Rogošić, Vice President, and Iva Šego, Secretary. Igor Šljivo, Arijana Vuko and Lucija Junaković were elected members of the Supervisory Board, whereas Marića Glavaš was elected the Liquidator of the Association.

Upravni i nadzorni odbor Alumnija SOZS s pročelnikom i tadašnjim rektorm UNIST-a; Arijana Vuko, Stipan Janković, Matea Dolić, Gordana Rogošić, Šimun Andelinović, Igor Šljivo, Iva Šego.

Udruga „Alumni SOZS“ provodila je različite aktivnosti od osnutka, kao što su:

- 1) Zdravlje je moj đir, 2016. godine. Članovi Alumnija SOZS-a sa Županijskom ligom protiv raka sudjelovali su na humanitarnoj smotri na splitskom Zvončacu.

The Board and Supervisory Board of the UDHS Alumni Student Association with the UDHS Head and former Rector of University of Split

The UDHS Alumni Student Association has performed various activities since its establishment, such as:

- 1) "Zdravlje je moj đir", 2016. Members of the UDHS Alumni Student Association with the County League against Cancer participated in the humanitarian festival at Zvončac in Split.

Akcija / Humanitarian Action "Zdravlje je moj đir"

- 2) Dan transplantacija 2016. godine; članovi udruge su sudjelovali u međunarodnom obilježavanju dana transplantacija te provodili mjerena na otoku Hvaru s članovima Gradskog društva Crvenog križa Hvar i Split.
- 2) Day for Organ Donation and Transplantation, 2016; the Association members participated in the international celebration of the Day for Organ Donation and Transplantation and conducted measurements on the island of Hvar with members of the Red Cross Societies of Hvar and Split

Obilježavanje Dana transplantacija

Celebration of the Day for Organ Donation and Transplantation

Obilježavanje dana transplantacija na Hvaru

3) Festival znanosti Sveučilišta u Splitu – Vrijeme je za zdravlje, 2017. godine; članovi udruge su provodili zdravstveni skrinig kroz mjerenje krvnog tlaka, odrađivanje razine glukoze iz periferne krvi.

Festival znanosti Sveučilišta u Splitu – Vrijeme je za zdravlje

Celebration of the Day for Organ Donation and Transplantation, Hvar

3) Festival of Science, University of Split – Vrijeme je za zdravlje 2017; the Association members conducted health screening through measuring blood pressure, glucose levels from peripheral blood sample.

Festival of Science, University of Split- Vrijeme je za zdravlje

- 4) Obilježavanje Svjetskog dana Planeta Zemlja 2017. godine s članovima Gradskega društva Crvenog križa Split

Obilježavanje Svjetskog dana Zemlje

- 5) Dišpetom do zdravlja, 2017. godine. Povodom obilježavanja Svjetskog i Europskog dana bez automobila, u organizaciji Županijskog povjerenstva Hrvatske liječničke SDŽ (HLK SDŽ) i njenih partnera, Splitsko-dalmatinske županije, Grada Splita, Nastavnog zavoda za javno zdravstvo SDŽ, Županijske lige protiv raka Split, Crvenog križa i Alumni udruge Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, provodile su se dvije aktivnosti: na gradskoj plaži Bačvice provodio se fitness program pod vodstvom licencirane fitness instruktorice, a u Park šumi Marjan organizirana je šetnja od Marjanskih vrata do Bene, gdje se vršilo mjerjenje krvnog tlaka, određivanje razine glukoze u krvi i određivanje krvne grupe iz periferne krvi te se dijelilo voće i vodu.

- 4) Celebrating World Earth Day 2017 Years with members of the City Society of the Red Cross Split

Celebrating World Earth Day

- 5) *Dišpetom do zdravlja*, 2017; On the occasion of celebrating the World and European Car Free Day, organised by the County Commission of the Croatian Medical Chamber (Split-Dalmatia County) and its partners, the City of Split, Split-Dalmatia Teaching Institute for Public Health, the County League Against Cancer- Split, the Red Cross and the Alumni Student Association, two activities were carried out by the UDHS: a fitness programme led by a licensed fitness instructor was held on the city beach Bačvice, and the walking tour organised in the Marjan Forest Park from the Marjan Gate to Bene, where blood pressure and blood glucose levels were measured, blood groups from peripheral blood samples were determined as well as fruit and water provided.

Akcija Zdravlje je moj đir

- 6) Volonteri u parku – u organizaciji NZJZSDŽ, 2017. godine; u gradu Solinu su članovi Udruge provodili mjerjenje krvnog tlaka, određivanje razine glukoze u krvi i određivanje krvne grupe iz periferne krvi.
- 7) U 2018. godini održan je niz stručnih predavaњa:
  - I. Rahela Orlandini, mag.med.techn. Tema: *Sestrinska podrška obitelji u ranom razvoju djece*. Opis: Važnost podrške i odgovornosti medicinske sestre u životima djece i obitelji tijekom rada s pojedincima, obiteljima, zajednicama i organizacijama. Predavanje je bodovano od strane HKMS za predavača i slušatelje.
  - II. Barbara Brdarić, bacc.obs. Tema: *Aktivnosti primalje u prevenciji perianalnih ruptura*. Opis: Stručno predavanje kojemu je cilj prikazati važnost prakticiranja primaljske struke u svezi s poboljšanjem maternalnih i fetalnih ishoda. S ovim predavanjem želi se također naglasiti važnost prikazivanja istraživanja i

Humanitarian Action Zdravlje je moj đir

- 6) Volunteers in the park - organised by the Split-Dalmatia Teaching Institute of Public Health, 2017; in the town of Solin, members of the Alumni Association measured blood pressure and blood glucose levels as well as determined blood type from peripheral blood samples.
- 7) In 2018, the following professional lectures were held:
  - I. Rahela Orlandini, mag.med.techn. Topic: *Sestrinska podrška obitelji u ranom razvoju djece*. Description: The importance of nurse support and responsibility in the lives of children and families while working with individuals, families, communities, and organisations. The lecturer and listeners earned credits awarded by the HKMS (Croatian Chamber of Nurses).
  - II. Barbara Brdarić, bacc.obs. Topic: *Aktivnosti primalje u prevenciji perianalnih ruptura* Description: A professional lecture aimed at demonstrating the importance of practicing the midwifery profession in relation to improving maternal and

dokaza u struci kako bi se poboljšala kvaliteta kliničke njegе trudnica i roditelja te podigla razinu primaljske struke u Republici Hrvatskoj. Predavanje je bodovano od strane HKP za predavača i slušatelje.

- III. Diana Aranza, mag.med.techn. Tema: Oralno zdravstveno ponašanje, oralne higijenske navike i stajališta studenata Sveučilišta u Splitu. Opis: Rezultati provedenog istraživanja pokazat će nam oralno zdravstveno ponašanje, oralne higijenske navike i stajališta studenata Sveučilišta u Splitu te utjecaj oralne higijenskih ponašanja na opće samopoštovanje studenta. Predavanje je bodovano od strane HKMS za predavača i slušatelje.
- IV. Mario Podrug, mag.med.techn. Tema: Epidemiološka obilježja bolesnika liječenih od hipertenzije na Zavodu za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije. Opis: Arterijska hipertenzija se navodi kao prvi uzrok smrtnosti u svijetu, raste s dobi i sve je učestalija u ženskoj populaciji. Bitno ju je dijagnosticirati na vrijeme i što prije početi s liječenjem. Predavanje je bodovano od strane HKMS za predavača i slušatelje.
- V. Doc.dr. sc. Vesna Antičević. Tema: Procesi pomaganja u zdravstvenom radu. Opis: Upozнатi sudionike s čimbenicima koji doprinose uspješnosti u zdravstvenim profesijama. Predavanje je bodovano od strane HKMS za slušatelje.
- 8) Festival znanosti Sveučilišta u Splitu, 2018. godine. – ALUMNI“ udruža studenata Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu i Hrvatska liječnička komora Splitsko dalmatinske županije. U gradskoj knjižnici Marka Marulića u Splitu održano je predavanje na temu: Otkriće u Splitsko dalmatinskoj županiji; napredak u liječenju akutnog moždanog udara – mehanička trombeektomija (priprema bolesnika, kriteriji, proces trombeektomije, timski rad). Predavanje je održano od strane intervencijskog radiološkog tima; liječnika Dragana Dragičevića, medicinske sestre Tee Barić i magistra radiološke tehnologije Stipana Mandarića.
- 9) Festival znanosti Sveučilišta u Splitu, 2018. godine. U osnovnoj školi Pojišan članice udruge Anita Ivanović i Antea Puizina održale su predavanje trima sedmim razredima na temu RTG zraka.
- foetal outcomes. This lecture aims at emphasising the importance of presenting research and evidence in this profession in order to improve the quality of clinical care for pregnant women and mothers and to increase the level of midwifery profession in the Republic of Croatia. The lecturer and listeners earned credits awarded by the HKP (Croatian Chamber of Midwives).
- III. Diana Aranza, mag.med.techn. Topic: *Oralnozdravstveno ponašanje, oralnohigijenske navike i stajališta studenata Sveučilišta u Splitu.* Description: The research results show oral health behavior, oral hygiene habits and attitudes of students at the University of Split and the impact of oral hygiene behaviours on general self-esteem of students. The lecturer and listeners earned credits awarded by the HKMS (Croatian Chamber of Nurses).
- IV. Mario Podrug, mag.med.techn. Topic: *Epidemiološka obilježja bolesnika liječenih od hipertenzije na Zavodu za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije.* Description: Arterial hypertension is considered to be the leading cause of death in the world; it increases with age and is becoming more common in female population. It is important to diagnose it on time and to start treatment as soon as possible. The lecturer and listeners earned credits awarded by the HKMS (Croatian Chamber of Nurses).
- V. Assist. Prof. Vesna Antičević, PhD. Topic: *Procesi pomaganja u zdravstvenom radu.* Description: Introduce participants to the factors that contribute to success in the health professions. Listeners earned credits awarded by the HKMS (Croatian Chamber of Nurses)
- 8) Festival of Science, University of Split, 2018 - The UDHS Alumni Student Association and the Croatian Medical Chamber of the Split-Dalmatia County. The lecture was held in the Marko Marulić City Library in Split entitled: *Otkriće u Splitsko dalmatinskoj županiji; napredak u liječenju akutnog moždanog udara – mehanička trombeektomija (priprema bolesnika, kriteriji, proces trombeektomije, timski rad).* The lecture was given by the interventional radiology team; Dragan Dragičević, MD, nurse Tea Barić and Stipan Mandarić, mag.med.techn.
- 9) Festival of Science, University of Split, 2018. In the elementary school Pojišan, members of the Association, Anita Ivanović and Antea Puizina, held a lecture for pupils from three seventh grades on the topic of X-rays emission.

- 10) Humanitarna akcija "Knjiga za dušu". Opis akcije: Prikupljanje knjiga za bolesnike u KBC-Split. Organizatori: Matea Šarić, mag. med. techn. (Alumni SOZS), doc. dr. sc. Krešimir Dolić, dr.med. (HKL SDŽ). Status akcije: Prikupljeno je preko 1.000 knjiga; primopredaja još nije izvršena, čeka se smirivanje situacije s COVID-19 pandemijom. SOZS će osigurati police za knjige.
- 11) U organizaciji "Alumnija" SOZS i SOZS 2020. godine, u dva navrata je održan šestosatni tečaj III. kategorije za mentore Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu „Komunikacijske i pedagoške vještine za kliničke mentore“. Tečaj je održan u prostorima SOZS-a, a prisustvovalo je ukupno 94 mentora sa svih razina zdravstvene zaštite i s više nastavnih baza (KBC Split, kućne njegе, Dom zdravlja te ustanove u socijalnoj skrbi).

10) Humanitarian action "Knjiga za dušu". Action description: Collection of books for patients at University Clinical Hospital Centre, Split. Organisers: Matea Šarić, mag. med. techn. (the UDHS Alumni Student Association) Assist. Prof. Krešimir Dolić, MD, PhD (Croatian Medical Chamber of the Split-Dalmatia County). Action status: Over 1000 books have been collected, but still not handed over due to the situation with the COVID-19 pandemic. The UDHS will provide bookshelves.

11) In 2020, the UDHS Alumni Student Association and the UDHS organised a six-hour course of the III. category (in two sessions) for the UDHS mentors entitled „Komunikacijske i pedagoške vještine za kliničke mentore“. The course was delivered in the premises of the UDHS and attended by 94 mentors from all health care levels and from several teaching bases (Clinical Hospital Centre, Split, home care institutions, health centres and social welfare institutions).

Komunikacijske i pedagoške vještine za kliničke mentore

Komunikacijske i pedagoške vještine za kliničke mentore

12) Godine 2020. u organizaciji "Alumnija" SOZS-a i SOZS-a održan je tečaj za zaposlenike SOZS-a na temu „Komunikacijske vještine”.

Dio planiranih aktivnosti za 2020. godinu je otkazan zbog pandemija koronavirusa. U 2021. godini planira se niz stručnih predavanja korištenjem internetskih edukacijskih platforma kako bi se osiguralo provođenje edukacije bez obzira na javno-zdravstvene prilike, te provođenje tečajeva II. kategorije s ciljem razvijanja stručnih vještina. Teme koje su predviđene: Kardiopulmonalna reanimacija, Nordijskim hodanjem do zdravlja, Uloga i važnost matičnih stanica iz pupkovine, Komunikacijske i pedagoške vještine za kliničke mentore, Organizacija rada bolničkog zdravstvenog sustava u izvanrednim okolnostima, Psihološka podrška zdravstvenim radnicima u izvanrednim okolnostima, Služiti čovjeku – putokaz humanosti u medicini.

STUDENTSKI ZBOR

Statutom Studentskog zbora Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu

Studentski zbor, između ostalih aktivnosti, imenuje studentskog pravobranitelja i brine o kvaliteti života studenata, a posebice o kvaliteti studijskog procesa, studentskom standardu, ostvarivanju studentskih prava i drugim pitanjima važnim za studente.

Studentskog pravobranitelja (čl. 24.-čl. 26. Statuta) imenuje Studentski zbor na vrijeme od jedne godine.

Mandat Studentskog pravobranitelja može se jednom ponoviti.

Studentski pravobranitelj:

- prima pritužbe studenata koje se odnose na njihova prava i raspravlja o njima s nadležnim tijelima odjela,
- savjetuje studente o načinu ostvarivanja njihovih prava,
- može sudjelovati u stegovnim postupcima protiv studenata radi zaštite njihovih prava,
- obavlja druge poslove utvrđene Pravilnikom o organizaciji i radu Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

Za studentskog pravobranitelja može biti imenovan student koji ispunjava uvjete za člana Studentskog zbora zakonskim propisima.

Studentski pravobranitelj bira se iz reda članova Studentskog zbora javnim glasovanjem većinom glasova prisutnih članova.

O svom radu Studentski pravobranitelj izvješćuje Studentski zbor najmanje jednom u tri mjeseca.

12) In 2020, the UDHS Alumni Student Association and the UDHS organised a course for the UDHS employees entitled „Komunikacijske vještine”.

Some planned activities for 2020 were cancelled due to the coronavirus pandemic. In 2021, a series of professional lectures are planned via online educational platforms in order to ensure the implementation of educational activities related to courses of the II. category aimed at developing professional skills. Topics planned: Cardiopulmonary resuscitation, Nordic walking for health, The role and importance of umbilical cord stem cells, Communication and pedagogical skills for clinical mentors, Organisation of the hospital health system in emergencies, Psychological support to health workers in emergencies, To serve a human being - an indicator of humanity in medicine.

STUDENT UNION

Based on the Statute of the Student Union at the UDHS, among other activities, a Student Ombudsman is appointed to take care of the quality of students' life and, in particular, of the quality of the study process, student standards, protection of student rights and other issues important to students

Student Ombudsman (Art. 24- Art. 26 of the Statute) is appointed by the Student Union for the term of office of one year.

The Student Ombudsman may be re-appointed once.

STUDENT OMBUDSMAN

- receives student complaints related to their rights and discusses them with the competent bodies of the UDHS,
- provides advice to students on how to exercise their rights,
- may participate in disciplinary procedures taken against students in order to protect their rights,
- performs other tasks determined by the UDHS Ordinance on the Organisation and Work.

A student who, by legal regulations, meets the requirements for the Student Union Membership may be appointed a Student Ombudsman.

The Student Ombudsman is elected from among the members of the Student Union by public vote and by a majority vote of the members present.

The Student Ombudsman reports on his/her work to the Student Union at least once every three months.

STUDENTSKI ZBOR I STUDENTSKE AKTIVNOSTI

STUDENT UNION AND STUDENT ACTIVITIES

Mario Podrug, Borna Šunjić, Stipan Janković

Studentski zbor Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija studentsko je izborno predstavničko tijelo koje zastupa interese studenata Sveučilišnog odjela, sudjeluje u odlučivanju u tijelima Sveučilišnog odjela i predstavlja studente u sustavu visokog obrazovanja na razini Sveučilišta i Republike Hrvatske. Po-sredovanjem Studentskog zbora studenti sudjeluju u upravljanju Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija kao članovi Stručnog vijeća Sveučilišnog odjela (17,4% ukupnog članstva), imaju svog studenskog pravobranitelja, a predsjednik Zbora je po funkciji i član šireg sastava Stručnog kolegija (Uprave) Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija. Nadalje, svako vi-jeće odsjeka ima u svom sastavu po dva predstavnika studenata (jednog predstavnika za preddiplomski studij i jednog predstavnika za diplomski studij), a studenti su i članovi svakog od sljedećih povjerenstva: Povjerenstva za nastavu, Odbora za kvalitetu, Etičkog povjerenstva, Povjerenstva za unutarnju pro-sudbu sustava osiguranja kvalitete te Povjerenstva za dodjelu nagrada i priznanja.

Osnivanjem Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu i početkom njegovog rada ak. god. 2011./2012. osnovan je i Studentski zbor Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, nakon čega dolazi i do znatnog jačanja uloge studenata – članova Studentskog zbora koji postaje neizostavan čimbenik u donošenju svih važnih odluka koje utječu na život i studiranje studenata, kako na Sveučilišnom odjelu, tako i na Sveučilištu u Splitu i u Hrvatskom studentskom zboru.

The UDHS Student Union is a student electoral-representative body that represents the interests of UDHS students, participates in the decision-making process in different UDHS bodies and represents students in the higher education at the University and in the Republic of Croatia. Through the Student Union, students participate in the management of the University Department of Health Studies as members of the UDHS Expert Council (17.4% of the total number) and have their own Student Ombudsman. The President of the Student Union is at the same time the member of the extended UDHS Board. Furthermore, each Council of the Study Programme Department has two student representatives (one representative for undergraduate studies and one representative for graduate studies). Students are also members of each of the following Committees: Teaching Committee, Quality Improvement Committee, Ethics Committee, Committee for Internal Assessment of the Quality Assurance System, Award and Recognition Committee.

With the establishment of the University Department of Health Studies, University of Split and the beginning of its work in academic year 2011/12, the UDHS Student Union was founded, which resulted in a significant strengthening of the role of students - members of the. The Student Union became a crucial factor in making all important decisions affecting students' life and the entire process of studying at the UDHS and the University of Split, and making significant contribution to the work of the Croatian Student Union.

Members of the UDHS Student Union are students enrolled in all study programmes, undergraduate study

Članovi Studentskog zbora Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija su studenti upisani na sve stu-dijske smjerove, prediplomskih studija Sestrinstva, Primaljstva, Fizioterapije, Radiološke tehnologije i Medicinsko-laboratorijske dijagnostike te studenti diplomskih studija Sestrinstva, Fizioterapije i Radiološke tehnologije. Unutar Vijeća odjela jednakom su zastupljeni svi studijski smjerovi. Studentski zbor je nepolitička i nestranačka organizacija i u svom djelovanju je potpuno samostalan.

Studentski zbor Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija član je Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu. Štoviše, u devet godina svoga postojanja na mjestu predsjednika Sveučilišta u Splitu Sveučilišni odjel zdravstvenih studija imao je čak tri studenta, i to: Mario Podrug (2013.-2014.), Petar Ramljak (2016.-2017.) i Josip Podrug (2017.-2019.).

Dosadašnji predsjednici Studentskog zbora Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija

Mario Podrug, akademska godina 2012./2014. te predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu 2013./2014.

Petar Ramljak, akademska godina 2014./2016. te predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu 2016./2017.

Ante Topić, akademska godina 2016./2018.

Neven Vukorepa, akademska godina 2018./2019.

Zvonimir Puljić, akademska godina 2019./2020.

Borna Šunjić, akademska godina 2020./2021.

Članovi prvog Studentskog zbora Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija prikazani su na slici:

Članovi prvog Studentskog zbora Sveučilišnog odjela za zdravstvene studije, s lijeva prema desno: Josipa Pupić Vurilj, Paula Blajić, Gordana Kalaica, Nikola Dobrijević, Mario Podrug, Ana Dotur, č.s. Marija Brčić – Šušak i Igor Šljivo (2012.-2014.).

programmes in nursing, midwifery, physiotherapy, radiologic technology and medical laboratory diagnostics as well as students in graduate study programmes in nursing, physiotherapy and radiologic technology. Students from all study programmes are equally represented. The Student Union is a non-political organisation completely independent in performing its activities.

The UDHS Student Union is a member of the Student Union of the University of Split. Moreover, in the nine years of its existence, the Student Union of the University of Split has had three presidents from the University Department of Health Studies, namely: Mario Podrug (2013-2014), Petar Ramljak (2016-2017) and Josip Podrug (2017- 2019).

Presidents of the UDHS Student Union up to Present Day

Mario Podrug, academic year 2012 / 2014, and President of the Student Union of the University of Split 2013/2014

Petar Ramljak, academic year 2014 / 2016, and President of the Student Union of the University of Split 2016 / 2017

Ante Topić, academic year 2016 / 2018

Neven Vukorepa, academic year 2018 / 2019

Zvonimir Puljić, academic year 2019 / 2020

Borna Šunjić, academic year 2020 / 2021

Members of the first UDHS Student Union are shown in the following figure:

Members of the first UDHS Student Union, from left to right: Josipa Pupić Vurilj, Paula Blajić, Gordana Kalaica, Nikola Dobrijević, Mario Podrug, Ana Dotur, Marija Brčić- Šušak and Igor Šljivo (2012- 2014.).

Aktivnosti Studentskog zbora Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija

Studentski zbor predstavlja studente, ali i sa studen-tima organizira razne studentske aktivnosti, kako na ra-zini odjela, tako i na razini Sveučilišta. Studentski zbor i studenti su redovito zainteresirani za izvannastavne ak-tivnosti koje doprinose prepoznatljivosti njihovih pro-fesija u široj zajednici, pri čemu imaju stalnu i svekoliku potporu uprave te nastavnih i nenastavnih zaposlenika odjela. Aktivnosti su najčešće humanitarno-volonter-skog, edukacijskog i sportskog sadržaja, što je karakteristično i za buduće profesije naših studenta.

Prva akcija koju je organizirao Studentski zbor 2012. godine i ponovio 2013. godine bilo je priku-pljanje sredstava za pomoć djeci u Nigeriji, kako bi im se omogućilo jednogodišnje obrazovanje i jedan topli obrok dnevno. Studenti su postali kumovi pe-tero djece preko Sestara karmeličanki Božanskog Srca Isusova u Nigeriji. Tako su Chinyere Ozurigbo, Chukwuebuka Uzoechi, Munachi Uzoechi, Con-stant Ozurigbo i Promise Gabriel dvije godine imali plaćeno obrazovanje i jedan topli obrok dnevno.

Studentski zbor SOZS-a pridružio se akciji Stu-dentskog zbora Sveučilišta u organizaciji humanitarne akcije kojoj je cilj bio prikupiti sredstva za pomoć Kli-nici za dječje bolesti KBC Split. Organiziran je štand na vrhu Marmontove ulice u Splitu 21. i 22. prosinca 2013. godine, na kojem su i građani mogli sudjelovati svojim donacijama, a u znak zahvalnosti dijeljeni su domaći kolači koje su pripremili članovi zbora. U akci-ji je prikupljeno 13.500,00 kuna. Sav prikupljeni novac doniran je Klinici za dječje bolesti za kupnju opreme.

Studenti su se priključili 2013. godine organi-ziranju humanitarnog sajma za prikupljanje pomoći za četverogodišnju vukovarsku djevojčicu obolje-lu od Lenox-Gasttautovog sindroma. Studenti su prikupljali knjige, kozmetičke proizvode i ostale potrepštine koje su se prodavale na splitskoj Rivi. Prikupljeno je 35.000 kuna, koje su potom uplaćene na račun za pomoć djevojčici.

Studenti su se 2014. godine organizirali i osnova-li Facebook grupu "Volonteri SOZS". Grupa je ima-la oko 75 bivših i sadašnjih studenata Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija. Studenti su uključeni u akciju prema svom slobodnom vremenu te su ras-poređeni u termine kroz koje su mogli sudjelovati u planiranim aktivnostima.

Iste godine pokrenuta s udrugom Alumni huma-nitarna akcija „Ditetu o` jubavi“ u kojoj su prikupljane potrepštine te financijska sredstva za štićenike dječjeg

Activities of the UDHS Student Union

The Student Union represents students, but also or-ganises various student activities, both at the level of the UDHS and at the level of the University. The student body and students are regularly interested in extracur-ricular activities that contribute to the recognizability of their professions in the wider community, and they receive constant and full support from the UDHS ad-ministration as well as teaching and non-teaching staff. These are mostly humanitarian-volunteer, educational and sports activities, those that characterize their future professions.

The first action organised by the Student Union in 2012 and then organised again in 2013 was to raise funds to help children in Nigeria, to provide them with a one-year education and one hot meal a day. The stu-dents became godparents to five children through the Carmelite Sisters of the Divine Heart of Jesus in Nigeria. So, Chinyere Ozurigbo, Chukwuebuka Uzoechi, Munachi Uzoechi, Constant Ozurigbo and Promise Gabriel were paid education and one hot meal a day for two years.

The UDHS Student Union joined the Student Union of the University of Split in organising humanitarian ac-tion aimed at raising funds to help the Paediatric Clinic, Clinical Hospital Centre Split. A stand was organised at the top of Marmontova Street in Split on 21 and 22 De-cember 2013, where citizens could also make their do-nations, and as a token of gratitude, homemade cakes prepared by the Student Union members were distrib-uted. In the action, a total of 13,500.00 HRK was collect-ed. All the money raised was donated to the Paediatric Clinic for the purchase of equipment.

In 2013, students joined the organisation of a charity fundraising event for a four-year-old girl from Vukovar suffering from Lenox-Gasttaut syndrome. Students col-lected books, cosmetics and other supplies that were sold on the Split waterfront (Riva) with 35,000 HRK raised and then put into the account to help the girl.

In 2014, the students organised and established the Facebook group "Volonteri UDHS". The group had about 75 former and current students of the UDHS. Students were involved in the action according to their free time so they could participate in the planned activities.

In the same year, the humanitarian action, "Ditetu o` jubavi" was initiated, in which supplies and funds were collected for children from the Children's Home Maes-tral in Split. Students took turns in a twelve-hour shift, seven days a week at the mall, where they raised funds for help, and in return measured visitors' blood pres-ure and blood glucose levels. The children from Maes-

Studentski zbor organizirao akciju za pomoć splitskoj Pedijatriji, s lijeva prema desno: Josip Podrug, Piero Marin Živković, Toni Marinković, Marina Crnjac, Petar Benzon, Daniela Veljačić, Ivan Žižić, Anamarija Veljačić, Mario Podrug i rektor Ivan Pavić

The Student Union organised an action to help Paediatric Clinic in Split, from left to right: Josip Podrug, Piero Marin Živković, Toni Marinković, Marina Crnjac, Petar Benzon, Daniela Veljačić, Ivan Žižić, Anamarija Veljačić, Mario Podrug and the Rector Ivan Pavić

Studentski zbor, studenti i djelatnici na humanitarnoj akciji „Za Mia Lanin prvi korak“

Student Union, students and staff at the humanitarian action „Za Mia Lanin prvi korak“

doma Maestral u Splitu. Studenti su se izmjenjivali u dvanaestosatnoj smjeni, sedam dana u tjednu u trgovackom centru gdje su prikupljali sredstva za pomoć, a zauzvrat su posjetiteljima omogućili zdravstvena kontrolna mjerena (vrijednosti krvnoga tlaka i glukoze u krvi). Samoj akciji u promoviranju su se priključili i djeca iz Maestrala s odgajateljima te velik broj osoba iz javnog života: Zorica Kondža, Giuliano, Blanka Vlašić, Stipe Božić, Jelena Rozga, Klapa Cambi, Neven Marinković, Zvonimir Mihanović, Slavko Sabin, CMRS (Croatian Mountain Rescue Service), Nives Ivanković, Dražen Zečić and Mladen Badovinac, joined the action to promote the event. A total of 88,080.50 HRK was raised. In the repeated action in 2016, a total of 55,665.79 HRK was collected.

Akcija "Ditetu o' jubavi",

Studenti Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija svake godine do sada su sudjelovali na smotri Sveučilišta gdje je stand Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija jedan od najatraktivnijih i najposjećenijih. Sudjelujući na Smotri Sveučilišta 2013. i 2014. godine, zahvaljujući upravo iznimnom angažmanu studenata, stand Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija obje godine je dobio rektorovo priznanje za najatraktivniji stand na smotri.

Studentski zbor Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija zajedno sa Sveučilišnim odjelom zdravstvenih studija svake godine sudjeluje i na Festivalu znanosti Sveučilišta u Splitu. S ciljem da znanost pobliže javnosti, znanstvenici i studenti popularnim predavanjima, radionicama, tribinama, izložbama i

tral together with their tutors and a large number of people from public life such as Zorica Kondža, Giuliano, Blanka Vlašić, Stipe Božić, Jelena Rozga, Kapa Cambi Split, Neven Marinković, Zvonimir Mihanović, Slavko Sabin, CMRS (Croatian Mountain Rescue Service), Nives Ivanković, Dražen Zečić and Mladen Badovinac, joined the action to promote the event. A total of 88,080.50 HRK was raised. In the repeated action in 2016, a total of 55,665.79 HRK was collected.

Action "Ditetu o' jubavi"

The UDHS students have participated in the University Open Day Festival every year so far, where their stand has been one of the most attractive and most visited. Due to the exceptional engagement of students in the University Open Day Festival in 2013 and 2014, the stand of the UDHS in both years received the Rector's award for the most attractive stand at the Festival.

The UDHS Student Union, together with the University Department of Health Studies, participates in the Festival of Science of the University of Split every year. The aim is to bring science closer to the public. During this manifestation, scientists and students contribute to the popularization of science and motivate young people to do research and acquire new knowledge through popular lectures, workshops, forums, exhibitions and other events.

Štand Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija na Smotri Sveučilišta u Splitu 2013. godine

Stand of the University Department of Health Studies at the University Open Day Festival, 2013

Smotra Sveučilišta u Splitu 2014. godine i priznanje rektora za najatraktivniji štand na smotri; na slici, s desna na lijevo: student Petar Ramljak, prof. dr. sc. Stipan Janković i Matea Dolić, mag. med. techn.

The University Open Day Festival in 2014 and the Rector's recognition for the most attractive stand at the Festival, from right to left: student Petar Ramljak, Prof. Stipan Janković, PhD and Matea Dolić, mag. med. techn.

drugim događanjima daju doprinos popularizaciji znanosti i motiviranju mladih ljudi na istraživanje i stjecanje novih znanja.

Festival znanosti 2019. godine

For five years in a row, the Student Union, together with the UDHS employees, has been participating in the humanitarian action of the University of Split "Humani-

Festival of Science 2019

Posluživanje večere u akciji "Humanitarno srce splitskog sveučilišta – hrana za beskućnike Splita" 2020. godine

Pet godina zaredom Studentski zbor, zajedno sa zaposlenicima Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, sudjeluje u akciji Sveučilišta u Splitu "Humanitarno srce splitskog sveučilišta – hrana za beskućnike Splita" za Udrugu MoSt.

Studentski zbor Sveučilišta u Splitu i Sveučilište u Splitu u svakoj akademskoj godini raspisuju natječaje za studentske projekte, kako za studente pojedince, tako i za studentske udruge. S ponosom možemo reći da su do sada studenti SOZS-a prijavili više studentskih projekta koji su bili visoko ocijenjeni i izvrsno provedeni. U provođenju projekata studenti su uvijek imali snažnu potporu Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, kako financijsku, tako i prostornu i administrativnu. Jedan od posljednjih projekata (2020. godine) koji treba spomenuti je video uradak studenata sa studija Fizioterapije koji su, u suradnji s Katedrom za fizioterapiju i uz mentorstvo doc. dr. sc. Ivanke Marinović, snimili video materijal pod nazivom "Vježbajte i budite odgovorni". Video je izrađen uz potporu Studentskog centra Sveučilišta u Splitu, a jednostavne vježbe namijenjene su za studente sveučilišta, ali i za opću populaciju te se zbog svoje jednostavnosti mogu izvoditi u svom domu za vrijeme pauze od online nastave za vrijeme pandemije SARS-CoV-2 (COVID-19).

Serving dinner in the humanitarian action "Humanitarno srce splitskog sveučilišta – hrana za beskućnike Splita", 2020

tarno srce splitskog sveučilišta – hrana za beskućnike Splita" for the Association MoSt.

In each academic year, the Student Union of the University of Split and the University of Split announce competitions for student projects, both for individual students and student associations. We can proudly say that so far the UDHS students have applied for several student projects that have been highly rated and excellently implemented. In the implementation of projects, students have always had strong support of the University Department of Health Studies, financial, spatial and administrative. One of the last projects (2020) that should be mentioned is the video recording made by students from the study programme in physiotherapy who, in cooperation with the Academic Department of Physiotherapy, and under the mentorship of Assist. Prof. Ivanka Marinović, PhD recorded a video material entitled "Exercise and be responsible". The video was made with support of the Student Centre of the University of Split, demonstrating simple exercises intended for students of the University and also for the general population. Due to their simplicity, they can be done at home during a break from online classes in times of the SARS-CoV-2 pandemic (COVID-19).

Finally, it can be said that the UDHS Student Union followed the growth of the University Department of Health Studies and developed along with the institution

Na kraju, može se reći kako je Studentski zbor Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija pratio rast Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija i razvijao se zajedno s njim. Visoko se pozicionirao kako na razini Sveučilišta u Splitu, tako i na razini Hrvatskog studentskog zbora. Na zadovoljstvo svih, od svog osnutka Studentski zbor Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija i uprava Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija imaju kvalitetnu, konstruktivnu i ravnopravnu komunikaciju, što se najbolje ogleda u svakodnevnoj suradnji i međusobnim konzultacijama vezanima uz sve vidove studentskog života i rada na Sveučilištu.

by positioning itself highly both at the level of the University of Split and at the level of the Croatian Student Union. To the satisfaction of all involved, since its establishment, the UDHS Student Union and the UDHS Management have a high-quality, constructive and equal communication that is best reflected in daily cooperation and mutual consultations related to all aspects of student life and work at the University.

Sudjelovanje studenata SOZS-a u sportskim aktivnostima Sveučilišta u Splitu / Participation of the UDHS students in the University of Split sports activities

Sudjelovanje studenata SOZS-a u sportskim aktivnostima Sveučilišta u Splitu / Participation of the UDHS students in the University of Split sports activities

Sudjelovanje studenata SOZS-a u sportskim aktivnostima Sveučilišta u Splitu / Participation of the UDHS students in the University of Split sports activities

Sudjelovanje studenata SOZS-a u sportskim aktivnostima Sveučilišta u Splitu / Participation of the UDHS students in the University of Split sports activities

ZNAKOVLJE I SLOGAN SVEUČILIŠNOG ODJELA ZDRAVSTVENIH STUDIJA

SYMBOLS AND LOGO OF THE UNIVERSITY DEPARTMENT OF HEALTH STUDIES

Stipan Janković

Kao svaka ozbiljna visokoškolska institucija, Sveučilišni odjel zdravstvenih studija u Splitu (SOZS) je odmah na početku svoga rada dizajnirao i izradio logo SOZS-a kao i pročelnicički lanac. Po ideji tadašnjeg i sadašnjeg pročelnika, grafički dizajn je izradio tadašnji pomoćnik pročelnika za nastavu doc.dr.sc. Frane Mihanović.

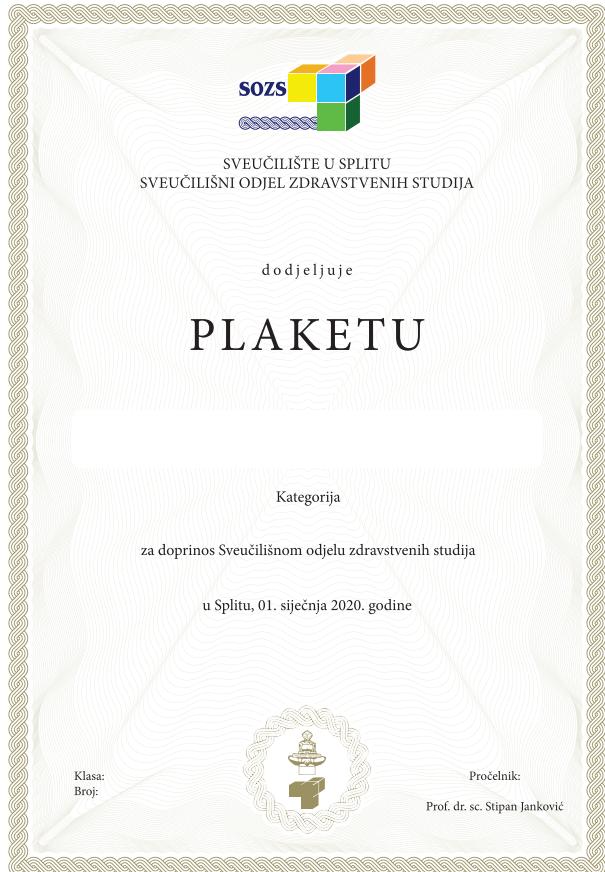
Logo SOZS-a i lanac pročelnika / The UDHS logo and the chain of the Head of the Department

Tijekom vremena, kako je SOZS razvijao svoje djelatnosti i povećavao broj studenata, nastala je potreba za daljnjim razvojem identiteta SOZS-a. U tom smislu, opet po ideji sadašnjeg pročelnika prim. prof.dr. sc. Stipana Jankovića, grafička dizajnerica Petra Nazor dizajnirala je izgled plaketa, priznanja, zahvalnica i drugog promotivnog materijala Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija.

As all higher education institutions, the University Department of Health Studies of the University of Split (UDHS) at the beginning of its work designed and created the UDHS logo and the chain of the Head of the Department. By following the idea of the Head of the Department at the time, Prof. Janković, PhD, the graphic design was created by the Assistant to the Head for Teaching and Student Affairs at the time, Assist. Prof. Frane Mihanović, PhD.

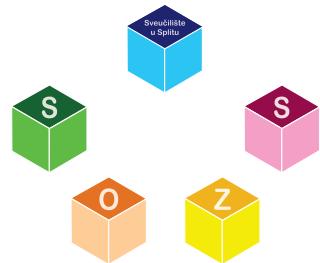
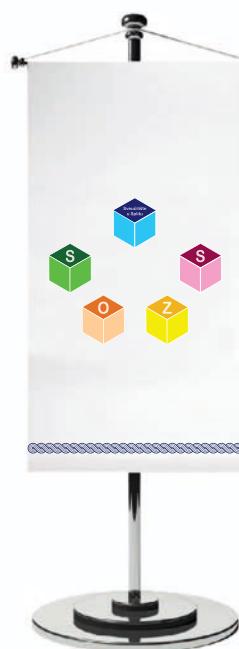

Over time, as the UDHS was developing its activities and increasing the number of students the need for further development of the UDHS identity arose. According to the idea of the Head of the Department at the time, Prof. Janković, PhD, a graphic designer Petra Nazor designed the awards, acknowledgments, letters of thanks, and other promotional materials of the University Department of Health Studies.

Zastavica SOZS-a, kao i prigodne vrećice na svojoj prednjoj strani nose elemente loga SOZS-a koji su sastavljeni od kockica u izvornim bojama svih temeljnih studijskih programa: sestrinstvo – *plava*; primaljstvo – *zelena*; radiološka tehnologija – *žuta*; fizioterapija – *narančasta*, i medicinsko laboratorijska dijagnostika – *ružičasta*.

The flag of the UDHS, as well as the custom printed bags include the elements of the UDHS logo on their front. They are comprised of small cubes in the original colours of all study programmes: nursing- *blue*; midwifery- *green*; radiologic technology- *yellow*; physiotherapy - *orange* and medical laboratory diagnostic- *pink*.

Nakon svega, Uprava SOZS-a je procijenila potrebu i raspisala interni natječaj za prigodni slogan (moto) Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija. Nakon proteka natječajnoj roka, pristiglo je 28 prijedloga slogana, od kojih je tajnim glasovanjem, jednoglasno, izabran slogan pod šifrom **KLARA948** autora prof.dr. sc. Stipana Jankovića.

Slogan glasi:

Znanje zdravlje.

a predstavlja visokoškolsku medicinsku edukaciju kojom se stječu znanja te, uz osobnu ljubav prema čovjeku, pridonosi očuvanju zdravlja.

Slogan se koristi, između ostalog, isписан на majicama, letcima, posterima i sl., u izvornim bojama svakog studijskog smjera, kod različitih sportskih, humanitarnih i drugih promotivnih aktivnosti studenata i zaposlenika SOZS-a.

The UDHS Management announced an internal competition for the slogan (motto) of the University Department of Health Studies. They received 28 suggestions, and the winning slogan was unanimously chosen by secret ballot. The slogan in question was under the code **1948Klara**.

The slogan

Knowledge health.

implies that knowledge gained through higher medical education together with personal love towards humankind contribute to the health protection.

Among other things, the slogan is used on shirts, leaflets, posters etc., in the original colours of each study programme as well as in the various sport, humanitarian and other promotional activities of the UDHS students and staff.

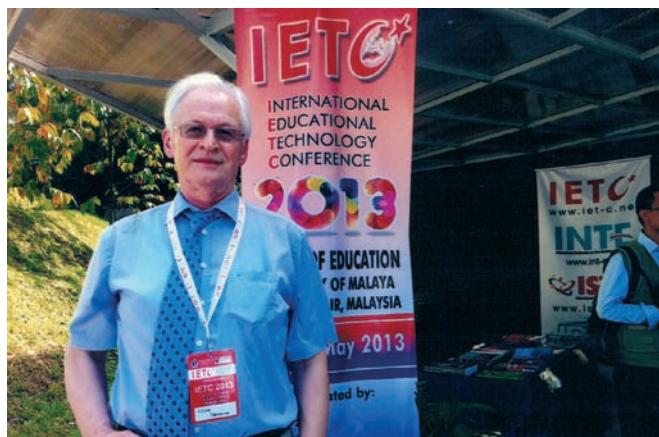
KONGRESI, SVEČANA DOGAĐANJA, AKTIVNOSTI U SKLOPU DANA SVEUČILIŠTA I DRUŠTVENA DOGAĐANJA

CONGRESSES, CEREMONIES, ACTIVITIES ON THE OCCASION OF THE UNIVERSITY DAY AND SOCIAL EVENTS

KONGRESI, SVEČANA DOGAĐANJA, AKTIVNOSTI U SKLOPU DANA SVEUČILIŠTA I DRUŠTVENA DOGAĐANJA
CONGRESSES, CEREMONIES, ACTIVITIES ON THE OCCASION OF THE UNIVERSITY DAY AND SOCIAL EVENTS

KONGRESI, SVEČANA DOGAĐANJA, AKTIVNOSTI U SKLOPU DANA SVEUČILIŠTA I DRUŠTVENA DOGAĐANJA
CONGRESSES, CEREMONIES, ACTIVITIES ON THE OCCASION OF THE UNIVERSITY DAY AND SOCIAL EVENTS

KONGRESI, SVEČANA DOGAĐANJA, AKTIVNOSTI U SKLOPU DANA SVEUČILIŠTA I DRUŠTVENA DOGAĐANJA
CONGRESSES, CEREMONIES, ACTIVITIES ON THE OCCASION OF THE UNIVERSITY DAY AND SOCIAL EVENTS

KONGRESI, SVEČANA DOGAĐANJA, AKTIVNOSTI U SKLOPU DANA SVEUČILIŠTA I DRUŠTVENA DOGAĐANJA
CONGRESSES, CEREMONIES, ACTIVITIES ON THE OCCASION OF THE UNIVERSITY DAY AND SOCIAL EVENTS

PROGRAM SKUPA

PETAK, 22.03.2019.

09:00 – 10:30	<i>doc. dr. sc. Dinko Pivalica Mina Jelačić dr. med., BSPTS Alma Ćurtović, bacc. physio th., Bobath instructor, Schroth tarapeut</i>
Otvorene tečajeve i uvodna riječ	
Skoliozo – klinička slika, značaj Adamsovog testa	
10:30 – 10:45	Pauza
10:45 – 12:15	Patomehanizam nastanka skolioze
12:15 – 13:15	Pauza
13:15 – 14:45	Procjena progresivnosti i lab. RTG
14:45 – 15:00	Pauza
15:00 – 15:15	<i>doc. dr. sc. Ana Poljičanin i Sandra dr. Kuzmičić</i> Bol i zašto je moramo liječiti
15:15 – 15:30	<i>prof. dr. sc. Damir Fabijanić</i> Diferencijalna dijagnoza bola u prsnom košu
15:30 – 15:45	<i>doc. dr. sc. Dinko Pivalica i Mirela dr. Stipić</i> Farmakološko liječenje boli
15:45 – 16:15	Diskusija

SUBOTA, 23.03.2019.

08:00 – 09:30	<i>Mina Jelačić dr. med., BSPTS Alma Ćurtović, bacc. physio th., Bobath instructor, Schroth tarapeut</i>
Osnovni principi korekcije	
09:30 – 11:00	Klasifikacija (RIGO/ SCHROT)
11:00 – 11:15	Pauza
11:15 – 12:45	Rigo - Cheneau ortoza
12:45 – 14:00	Pauza
14:00 – 15:30	Prikaz slučajeva i predstavljanje pacijenata
15:30 – 16:30	Demonstracija schroth terapije (rad na pacijentima)
16:30 – 17:30	Diskusija

ORGANIZATORI:

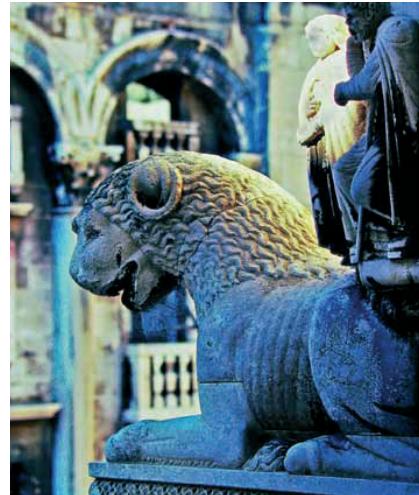
- Sveučilišni odjel zdravstvenih studija sveučilišta u Splitu • Udruga za prevenciju srčano-žilnih bolesti splitski kardiološki dîr

TEHNIČKI I FINANSIJSKI ORGANIZATOR:
 Spektar Putovanja d.o.o.,
 A: Strossmayerov trg 8, 10000 Zagreb,
 T: +385 1 4862 600, F: +385 1 4862 622,
 E: stjepan.zovko@spektar-holidays.hr,
KONTAKT OSOBA: Stjepan Zovko

22 – 23.03.2019., OZS Split, Ruđera Boškovića 35, Split

www.splitska-fiziatrijska-škola.org

TRODIMENZIONALNI TRETMAN SKOLIOZA PO PRINCIPIIMA SCHROTH METODE BSPTS
 (Barcelona Scoliosis Physical Therapy School)

HRVATSKA PROLJETNA PEDIJATRIJSKA ŠKOLA XXXVII. SEMINAR

SPLIT, 20. - 24. TRAVNJA 2020.

<http://hpps.com.hr>

KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR SPLIT - KLINIKA ZA DJEČJE BOLESTI
HRVATSKO PEDIJATRIJSKO DRUŠTVO
HRVATSKO DRUŠTVO ZA ŠKOLSKU I SVEUČILIŠNU MEDICINU
HRVATSKA UDRUGA MEDICINSKIH SESTARA - PEDIJATRIJSKO DRUŠTVO
SVEUČILIŠTE U SPLITU - SVEUČILIŠNI ODJEL ZDRAVSTVENIH STUDIJA

OTVARANJE SEMINARA I UVODNA PREDAVANJA (20. 04. 2020.)

- Moderatori: Krželj V,
Kuzmanić Šamija R.

HEMATOLOGIJA I ONKOLOGIJA (20. i 21. 04. 2020.)

- Moderatori: Bilić E, Roganović J,
Stepan Giljević J.

RADIOLOGIJA U PEDIJATRIJI (22. 04. 2020.)

- Moderatori: Dolić K, Miletić D, Roić G.

HITNOSTI U PEDIJATRIJI (23. i 24. 04. 2020.)

- Moderatori: Meštrović J, Novak M,
Lah Tomulić K.

SEMINAR ZA MEDICINSKE SESTRE (20. - 24. 04. 2020.)

- Moderatori: Krželj V, Kužnik K,
Tomić T.

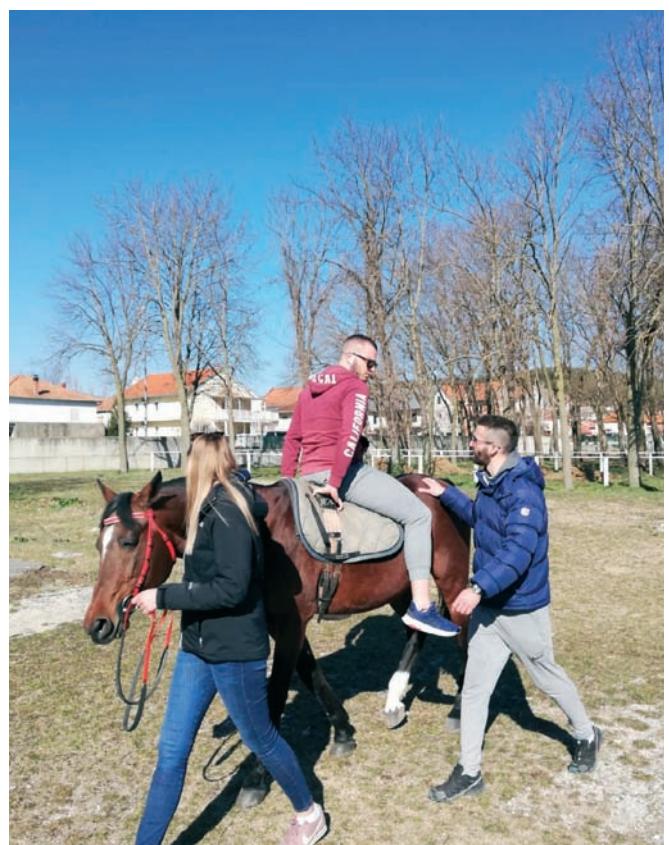
Hotel "PRESIDENT", Starčevićeva 1, 21000 Split
www.hotelpresident.hr

Tehnički organizator:
Turistička agencija "OMNIVIA", Poljički trg 2, 21310 Omiš
omnivia.hr • ID:HR-AB-21-17060500102

KONGRESI, SVEČANA DOGAĐANJA, AKTIVNOSTI U SKLOPU DANA SVEUČILIŠTA I DRUŠTVENA DOGAĐANJA
CONGRESSES, CEREMONIES, ACTIVITIES ON THE OCCASION OF THE UNIVERSITY DAY AND SOCIAL EVENTS

KONGRESI, SVEČANA DOGAĐANJA, AKTIVNOSTI U SKLOPU DANA SVEUČILIŠTA I DRUŠTVENA DOGAĐANJA
CONGRESSES, CEREMONIES, ACTIVITIES ON THE OCCASION OF THE UNIVERSITY DAY AND SOCIAL EVENTS

Sudjelovanje na online konferenciji „First conference on Advanced Nursing Practice“ u organizaciji University of Maribor Faculty of Health Sciences (UM FHS), 2021. godina

Microsoft Teams

Leave

Eva Zver (Guest)

Majda Pajnkhah

McKenna, Hugh

Sonja Šostar Turk

Klavdija Čuček Trifković

Rahela Orlandini

Vesna Kerstin Petrič

Tit Albreht

Vervoort, S.C.J. (Sigrid)

+15

RK

MH

BT

MM

MD

MK

SM

KB

Aleksandra Lovrenčić

Anita Bandelj (Guest)

ANITA PRELEC External

Barbara Štern (Guest)

Barbara Turković

Bojana Sečnjak External

darja.kramar (Guest)

Denis Vihar

Dominika Vrbnjak

In this meeting (34)

Mute all

Participants

Type a name

KONGRESI, SVEČANA DOGAĐANJA, AKTIVNOSTI U SKLOPU DANA SVEUČILIŠTA I DRUŠTVENA DOGAĐANJA
CONGRESSES, CEREMONIES, ACTIVITIES ON THE OCCASION OF THE UNIVERSITY DAY AND SOCIAL EVENTS

ISBN xxx-xxx-xxx-x-x

